Ψηφιακή Ερευνητική Βάση Δεδομένων-Γυναικεία περιοδικά στον οθωμανικό χώρο (kypseli.fks.uoc.gr)

ΚΥΨΕΛΗ

ΕΥΡΥΔΙΚΗ

ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ

ΕΚΔΙΔΟΜΕΝΗ ΔΙΣ ΤΟΥ ΜΗΝΟΣ

ΕΝ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΙ

ΠΑΤΡΙΣ ΠΑΙΔΕΙΑ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑ

ΕΚΔΟΤΙΣ καὶ ΔΙΕΥΘΥΝΤΡΙΑ
ΑΙΜΙΛΙΑ ΚΤΕΝΑ ΛΕΟΝΤΙΑΣ

ΕΤΟΣ ΤΡΙΤΟΝ. ΦΥΛ. 1.
8 ΜΑΡΤΙΟΥ, 1873.

ΕΠΙΣΤΑΣΙΑ
ΓΑΛΑΤΑ, ΜΟΥΣΟΥΡΟΥ ΧΑΝ, ΑΡ. 30

ΔΗΛΩΣΙΣ

Τοῦ Γ', ἔτους τῆς Εὐρυδίκης ἀρχόμεναι, καθήκον ἡμῶν λογιζόμεθα ὅπως ἀφιερώσωμεν τὰς πρώτας γραμμάς αὐτῆς πρὸς ἔκφρασιν, καὶ δημοσίᾳ, τῆς εὐχαριστήσεως ἡμῶν πρός τε τὰς εὐγενεστάτας Κυρίας

Δομνίκην Χριστάκη Ἐφένδη Ζωγράφου,
Ἑλένην Γ. Χαρίφη,
Ἑλένην Ζ. Στεφανοβίκ,
Ὑπατίαν Π. Σεκιέρη,
Μαριάνταν Γ. Κορωνιοῦ,
Ἑλένην Ν. Χαρίφη,
Πηνελόπην Βλαστοῦ,

καὶ ἄλλας φιλομούσους τινὰς κυρίας, μέλη τῆς ἐν Πέρᾳ Φιλοπτώχου Ἀδελφότητος τῶν Κυριῶν, αἵτινες εὐπρεπεστάτως ὅπως διὰ τῆς ὑποστηρίξεως αὐτῶν ἐνθαρρύνωσιν ἡμᾶς πρὸς ἐξακολούθησιν τῆς ἐκδόσεως τῆς Εὐρυδίκης, ὑπὲρ τῆς ἐδραιώσεως τῆς ὁποίας, πεποίθαμεν, ὅτι καὶ ἄλλαι φιλόμουσοι κυρίαι θέλουσιν ἤδη συνενώσει τὴν ἑαυτῶν ὑποστήριξιν.

ΠΑΤΡΙΣ, ΠΑΙΔΕΙΑ καὶ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑ ἔσται τὸ πρόγραμμα τοῦ ἀρχομένου ἤδη τρίτου ἔτους τῆς Εὐρυδίκης.

Η ΕΚΔΟΤΙΣ.

ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΔΙΑΠΡΕΨΑΣΩΝ ΕΠΙ ΦΙΛΟΠΑΤΡΙΑ ΚΑΙ ΤΟΙΣ ΓΡΑΜΜΑΣΙΝ ΕΛΛΗΝΙΔΩΝ

Κατὰ τοὺς ἱστορικοὺς χρόνους (!).

Α'.

Εὐμενεῖ προσκλήσει τοῦ ἐντίμου προεδρείου τοῦ Φιλεκπαιδευτικοῦ τούτου Συλλόγου ἀνερχομένη τὴν ἔδραν ταύτην, ἣν τοσοῦτοι ἀγορηταὶ διεκόσμησαν διὰ τῆς καλλιεπείας τῶν σπουδαίων αὐτῶν διαλέξεων, ὑπὸ δικαίας ὄντως κατέχομαι συστολῆς καὶ εὐλαβείας, ἀντιμετρῶσα τὴν ἐμὴν ἀσθένειαν πρὸς τὸ σπουδαῖον τῆς περιστάσεως· καὶ τὴν ἄμουσον καὶ ἀτερπῆ μου φωνὴν ἀνευρίσκουσα οὐχὶ τοσοῦτον ἀντάξιον εἰς φιλήκοΐαν, εἰθισμένην εἰς εὔρυθμα καὶ σπουδαῖα ἀκούσματα.

Γυνὴ τυγχάνουσα στεροῦμαι τῶν προσόντων καλλιεποῦς ἀγορητοῦ.

Ἀλλὰ τὸν φόβον μου τοῦτον ἀρκούντως περιστέλλει ἡ εὔνους προθυμία, δι' ἧς εὐπρεπεστάτη θέλετε ἴσα τιμήσητέ με καὶ ἡ ἔγνωσμένη ἐπιείκεια ὑμῶν, ἣν, πιστεύω, κατὰ μαιζονα λόγον ἐπιδώσετε εἰς γυναῖκα, ἀναπληροῦσαν τὴν ἀδυναμίαν αὐτῆς διὰ τῆς ἐγκαρδίου προθυμίας, ὅπως παρίξῃ τὸ ἐπ' αὐτῇ εἰς τὴν πνευματικὴν παλιγγενεσίαν τοῦ ἔθνους, ὅπερ, ὀργώσῃ τῇ καρδίᾳ καὶ σφριγῶντι τῷ πνεύματι, βαίνει ἐπ' αἰσίοις οἰωνοῖς πρὸς τὰ πρόσω.

Ναί! βαίνει πρὸς τὰ πρόσω, χωρεῖ πρὸς τὰ βέλτιω. Ἰδοὺ δὲ τὰ τρόπαια, ἅτινα πήγνυσιν ἀνὰ πᾶν βῆμα αὐτοῦ κατὰ τοῦ σκότους, κατὰ τῆς ἀμαθείας, τρόπαια μυοτοστεφῆ καὶ περίδοξα, φέροντα ὀνόματα ἀγλαὰ καὶ πολυσέβαστα «Σχολαὶ», «Σύλλογοι», «Ἀδελφότητες», ἅπαντα ἱδραζόμενα ἐπὶ τῆς φιλοπατρίας καὶ ὑπὸ τὴν σημαίαν τῆς φιλομαθείας στεγαζόμενα.

Πατρὶς λοιπὸν καὶ παιδεία, φιλοπατρία καὶ φιλομάθεια εἶσιν ἡ ἀφετηρία καὶ τῆς παρούσης ἡμῶν διαλέξεως. Ἴδωμεν δὲ τίνες αἱ διαπρέψασαι ἐπὶ τούτοις Ἑλληνίδες κατὰ τοὺς ἱστορικοὺς χρόνους, οἵτινες ἀποτελοῦσι τὴν σπουδαιοτέραν σελίδα τῆς προγονικῆς ἡμῶν ἱστορίας.

Ἵνα δὲ τοὺς χαρακτῆρας αὐτῶν ἐκ τοῦ πλησίον ἐπὶ μᾶλλον θαυμάσωμεν, ἀνάγκη ὅπως παλινδρομήσωμεν ὀλίγον ἐπὶ τῇ πορείᾳ τοῦ χρόνου, ἐπισκεπτόμενοι ἐπὶ στιγμὴν νοερῶς τὴν πατρίδα αὐτῶν.

Καὶ δὴ ἀναδράμωμεν εἰς τὴν εὐδαίμονα καὶ μακαρίαν ἐκείνην χώραν, τὴν γενέτειραν τῶν εὐκλεῶν προγόνων ἡμῶν, ἣν καθωραΐζει ὁ γλυκὺς καὶ γελόεις οὐρανός, ἣν μεγαλοπρέπειαν περιβάλλουσι τὰ ὑψηκέρηνα δένδρα, αἱ δὲ ἀειθαλεῖς δάφναι καὶ αἱ μακρόβιοι δρῦς τρανὰ εἶδη δείγματα τῆς ἀθανάτου αὐτῆς δόξης καὶ εὐκλείας.

Κλίνωμεν γόνυ πρὸ τῆς γῆς, τῆς περικλεοῦσης τὰ ὀστᾶ τῶν προγόνων ἡμῶν, καὶ, κατεσπαζόμενοι αὐτὴν πανευλαβῶς,

(1) Ἀπηγγέλθη ἐν δυσὶ διαλέξεσιν ἐν τῷ φιλεκπαιδευτικῷ Συλλόγῳ «Μικρὰ Ἀσία» ὑφ' ἡμῶν.

Ψηφιακή Ερευνητική Βάση Δεδομένων-Γυναικεία περιοδικά στον οθωμανικό χώρο (kypseli.fks.uoc.gr)

δὲ τοιαυτηγορίαν, τὰ ἀπομνημονεύματα μνημεῖα, ἅτινα ἐνὸς μόνου βίου ἀναμνήσκουσιν ἡμᾶς τὴν Ἑλλάδα, τὴν πατρίδα καὶ φιλοπάτορας.

Οἷα πολλὰ καὶ ἄλλα μεγαλεῖα!

Θαυμάζομεν ἐνταῦθα μὲν τὰς ἕδρας τοῦ Περικλέους, ἐκεῖσε δὲ τὸ βῆμα τοῦ Δημοσθένους. Θαυμάζομεν τέλος τὴν γῆν ταύτην, τὴν κοιτίδα τῆς ἀνθρωπίνης διανοίας, τὴν μεγάλην ἑστίαν τοῦ πολιτισμοῦ, τὴν πατρίδα τοῦ ἐκλεκτοῦ λαοῦ, δι' οὗ προώριστο ἵνα δοξασθῇ ὁ Υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου.

Ἐπὶ τῇ παρουσίᾳ ἡμῶν τὰ μνημεῖα ταῦτα δὲν φαίνονται ὡραῖα σιγαινούμενα; Ὁ δ' ἥλιος καὶ γλυκὺς ἀφιγγιὸς, ἐν τοῖς φυλλώμασι τῶν δρυῶν προξενοῦσι, σκιόμενα ὑπὸ τῆς ζεφυρίου πνοῆς, δὲν φαίνεται παρεδῶν ἡμῶν μαθήματα καὶ τὸ τοῦ Ἀρχιμήδους, ἐμὴ μοὶ τάραττε τοὺς κύκλους;

Ὦ! αὐχὴ ἱερὰ σκιαί! δὲν εἴμεθα ξένοι, πλόντες εὐλαβοῦμεν τὰ μνημεῖα ὑμῶν. Ἐσμὲν τέκνα ὑμῶν γνήσια. Ἰδοὺ τὸ μητρῴον φέρομεν κοσμῆμα τῶν Φιλαλεθαιοῦντων Σοῦλλῳν, καὶ, ἔχοντες σύνθημα τὴν Πατρίς καὶ Παιδεία, ἤλθομεν ἵνα διὰ ῥόδων αἰγυπτοφύτων ἀνθαλῶν στέψωμεν τὰ μνημεῖα τῶν φιλοπατρίδων καὶ μεμουσωμένων Ἑλλήνων, καὶ, τὴν ἱστορίαν αὐτῶν ἐπιμελούντες καὶ ἐπιθαύζοντες, διὰ τυχόντων, ἐν τῇ καρδίᾳ ἡμῶν τοὺς τύπους τῶν γονικῶν ἐκείνων, οἵτινες, ἀφωσιωμένοι τῇ πατρίδι, καὶ τῶν Μουσῶν λατρευτῶν, προσέθηκαν ἐπὶ τοῦ σκήπτρου τοῦ Ἑλληνικοῦ λαμπρὸν καὶ ἀστράπτοντα ἀδάμαντα.

§ 1. — ΤΕΛΕΣΙΛΛΑ.

Καὶ πρῶτον μὲν ἐπισκεφθῶμεν κατὰ προτίμησιν καὶ κατὰ χρονολογικὴν συνέμα, τὴν τοῦ Ἄργους, τὴν πρώτην ταύτην κτισθεῖσαν καὶ οἰκισθεῖσαν πόλιν τῆς Ἑλλάδος ἀποδίδοντες οὕτω αὐτῇ τὰ πρεσβεῖα καὶ ἀρειμάνων τῆς Δωριακῆς φυλῆς παντοχοῦ ἀναφαίνεται, ἀνορίκωμεν καὶ τὸν πρῶτον καὶ τελειότερον τύπον τῆς φιλοπατρίδος καὶ μαμουσωμένης Ἑλληνίδος· καθόσον ἐνταῦθα ἡ γυνὴ, ἀνατρεφομένη ἐπου[illegible] κατὰ τοὺς νόμους ὧς ἐπὶ τὸ πολὺ τοῦ Λυκούργου, εὕρηται ἐκτὸς τοῦ γυναικωνίτιδος ἐν τε ταῖς πρὸς τὴν ποιωνίαν ἀμέσως σχέσεσι καὶ τῇ διανοητικῇ καὶ ἠθικῇ ἀναπτύξει αὐτῆς.

Καὶ πράγματι, μικρὸν ἐὰν ἐπιστήσωμεν ἐν ταύτῃ τὴν ἡμετέραν προσοχὴν, θέλομεν ἐκπλαγῆ ἀνακαλύπτοντες μεγαλοπρεπῆ ἄγαλμα ἐντὸς τοῦ ναοῦ τῆς Ἀφροδίτης, ἄγαλμα, ὅπερ περιστᾷ ἡμῶν γυναῖκα, ὡραίαν τὴν ὄψιν, ἔχουσαν πρὸ τῶν ποδῶν αὐτῆς βιβλία, τὰ σήματα ταῦτα τῆς τῶν Μουσῶν λατρείας καὶ ἐν χερσὶ κρατοῦσαν στέμμα (κράνος) καὶ ἀνυψοῦσαν αὐτὸ ὑπερθεν τῆς κεφαλῆς.

Τίς αὕτη ἄρατε ἡ γυνή; Εἶναι ἡ ποιήτρια καὶ φιλόπατρις Τελέσιλλα. Ἡ Τελέσιλλα κατήγετο ἐξ ἐπιφανοῦς οἰκογενείας τῆς πόλεως ταύτης, ἀνατραφεῖσα κατὰ τὰς τότε δεσποζούσας ἀρχὰς, ἀρχὰς ἀρρενωπὰς καὶ φιλοπάτριδας, καθ' ἃς ἡ γυνὴ προώριστο νὰ παράσχῃ τῇ πατρίδι τέκνα εὔρωστα καὶ ῥωμαλέα τὸ σῶμα, πρὸς ὑποστήριξιν διὰ τοῦ βραχίονος αὐτῶν τῆς πατρίδος, εὐγενῆ τὴν καρδίαν καὶ ἀφωσιωμένα ὑπὲρ τῆς εὐκλείας καὶ τῆς δόξης αὐτῆς.

Κράσεως τυχοῦσα ἀβρᾶς καὶ ἐξευδενημένης, ὑπὸ πολλαπλῶν κατεστίκετο ἀσθενειῶν, μηδόλως δυναμένη διὰ πάντων τῶν μέσων ν' ἀνακτήσῃ δυνάμεις εὐρώστους καὶ στερεάς.

Ἀπελπισθεῖσα, κατέφυγεν εἰς τὸ ἰσχυρὸν τῆς σωτηρίας μέσον, τὴν ἀντίληψιν τῶν ἀθανάτων Θεῶν.

Πόσον ἐγωϊστὴς εἶναι ὁ ἄνθρωπος καὶ ὑπερήφανος, ἐν τῇ ἰσχύτῃ μόνον ἀνάγκῃ ἐνθυμούμενος ὅτι ὑπάρχει ὕπερθεν αὐτοῦ παντοδύναμος χεὶρ, εἰς ἣν καταφεύγει τότε ζητῶν τὴν ἀντίληψιν αὐτῆς πρὸς ἀπαλλαγὴν τοῦ ἐπαπειλοῦντος αὐτὸν κινδύνου.

Διερωτησάτης δὲ τοὺς Θεοὺς περὶ τοῦ τρόπου, δι' οὗ ἠδύνατο νὰ βελτιώσῃ τὴν κακεκτικὴν καὶ ἀσθενῆ αὐτῆς κατάστασιν, οἱ Ἀθάνατοι τῇ συνέστησαν ὡς μόνον θεραπείας φάρμακον τὴν εἰς τὰς Μούσας ἐνδιατριβὴν, τὴν παιδείαν, τὰ γράμματα.

Ἀσμπρὸν σύμβολον τῆς ἐπιρροῆς, ἣν ἐξασκεῖ ἐπὶ τῆς ὑγείας ἡ ἔφρων καλλιέργεια τῆς διανοίας.

Ἡ ῥώμη, ἣν ἀποκτᾷ τὸ πνεῦμα, τὸ γλυκὺ φῶς, δι' οὗ φωταγωγούμενον ζωογονεῖται, παρέχουσι ζωὴν καὶ εὐθυμονίαν, ἥτις ἀντανακλᾷ ἐφ' ἅπαντος τοῦ σώματος. Ἡ πνευματικὴ ἁρμονία ἀντικρίνεται πρὸς τὴν σωματικήν.

Ἡ νέα Τελέσιλλα, τοῖς Θεοῖς ὑπείκουσα, ἐπεδόθη ψυχῇ τε καὶ σώματι εἰς τὰς φιλολογικὰς ἐνασχολήσεις, καθ' ἑκάστην νέαν ἰσχὺν ἀντλοῦσα ἐκ τῆς καλλιεργείας τοῦ τῶν Μουσῶν λειμῶνος.

Ἐπιδοθεῖσα ἐξόχως εἰς τὴν ποίησιν, ἐγένετο μετ' οὐ πολὺ περιώνυμος εἰς τὴν λυρικὴν ποίησιν.

Ὅταν ὁ ἔρως τοῦ ὡραίου καταλάβῃ καρδίαν τινὸς, ἡ καρδία αὕτη σπεύδει νὰ διαδηλώσῃ αὐτὸν οὐ μόνον διὰ τοῦ λόγου, ἀλλὰ καὶ διὰ τῆς πράξεως.

Διὰ τοῦτο καὶ ἡ ποιήτρια Τελέσιλλα, ἀδοῦσα τὰ ἐλεκτὰ αὐτῆς λυρικὰ ποιήματα εἰς τοὺς χοροὺς τῶν συνομιλήκων αὐτῆς παρθένων, ἐνεθουσία αὐτὰς, ἐμπνέουσα οὕτωσιν αὐταῖς τὸν πρὸς τὴν ἐλευθερίαν τῆς πατρίδος ἔρωτα. Ἐκ τῶν ποιημάτων αὐτῆς διεσώθησαν δύω μόνον στίχοι, οἵτινες, μνημονευόμενοι ἐν τῇ Λυρικῇ Ἀνθολογίᾳ, ἔχουσιν οὕτως·

Ἄ δ' Ἄρτεμις, ὦ κόραι,
φεύγοισα τὸν Ἀλφεόν.

Ἐν Δωριακῇ δὲ διαλέκτῳ γεγραμμένοι φαίνεται ὅτι δὲν ἀποτελοῦσι τὴν ἀρχὴν ὠδῆς τινος, ὡς τεκμηριοῦ ἡμῖν ὁ σύνδεσμος τὲ, ἀλλὰ εἶναι παρένθεσις, κατὰ τοὺς μετρικοὺς, μυθολογικὴ αὐτῆς.

Ἡ Ἄρτεμις κατὰ τὴν μυθολογίαν, κατεδιώκετο ποτὲ ὑπὸ τοῦ Ἀλφεοῦ, ὅστις ἀπετόλμησε νὰ εἰσέλθῃ νύκτωρ ἐν παννυχίδι διδομένῃ ὑπ' αὐτῆς μετὰ τῶν νυμφῶν της. Ἀλλ' ἡ Ἄρτεμις, προϊδοῦσα τὴν ἐπιβουλὴν, ἤλειψε πλῷ τὸ πρόσωπον αὐτῆς τε καὶ τῶν νυμφῶν καὶ οὕτω μὴ διαγνωσθεῖσα ὑπὸ τοῦ Ἀλφεοῦ ἐσώθη.

Ἀμπρὰ ἀλληγορία, δι' ἧς συνιστᾶται ἡ περιφρούρησις τῆς γυναικείας σωφροσύνης, ἣν διὰ τῶν στίχων τούτων καὶ ἡ Τελέσιλλα ἀναμιμνήσκει εἰς τὰς Ἀργείας κόρας.

Κατὰ πᾶσαν πιθανότητα οἱ στίχοι οὗτοι εἶσι τεμάχιον ἐρῳδικοῦ ἄσματος, ὅπερ ἔψελεν αὕτη, ὅτε ὡδήγει τὰς γυναῖκας καὶ τὰς παρθένους τοῦ Ἄργους κατὰ τοῦ ἐπαπειλοῦντος τὴν πατρίδα αὐτῆς ἐχθροῦ.

Ἔνεκα λογομαχιῶν τινῶν μεταξὺ τῶν Ἀργείων καὶ Σπαρτιατῶν ἐξερράγη πόλεμος περὶ τὴν ὅλην ἑκατονετ. Π. Χ. Κλεομένης, ὁ τότε βασιλεὺς τῆς Σπάρτης, συμβουλευόμενος καὶ ὑπὸ τοῦ συμβασιλέως αὐτοῦ Δημαράτου, ὡρμησε κατὰ τοῦ Ἄργους, ὅπερ, στερούμενον συμμάχων καὶ συμβοηθῶν, ἐστηρίζετο μόνον εἰς τὰς ἑαυτοῦ δυνάμεις. Ὁ Κλεομένης, πολλὰς νίκας κατὰ τῶν Ἀργείων ἀρώμενος, ἔφθασεν εἰς τὸ Ἄργος, πλήρης ὀργῆς καὶ ὑπερηφανείας. Ἐντὸς τῆς πόλεως οὐδεὶς στρατιώτης ὑπῆρχε· καθότον οἱ ἐκτὸς τῶν τειχῶν ἅπαντες ἀπώλοντο. Οἱ γέροντες, αἱ γυναῖκες καὶ τὰ τέκνα ἀπεστέλουν τὴν ῥῥωρὰν καὶ ὑπερόπισιν αὐτῆς.

Ἤδη οἱ ἐχθροὶ τῆς πατρίδος τῆς Τελεσίλλας, εὐφυσκόμενοι πρὸ τῶν τειχῶν τῆς πόλεως, ἀλλαλάζουσι φοβερῶς, τὴν παράδοσιν τοῦ Ἄργους ἀκζητοῦντες. Ἡ ἄλωσις τῆς πατρίδος, ἡ κατάρρηξις τῆς ἐλευθερίας, ἡ δουλεία, ἡ λαφυραγώγησις, ἡ ἀτίμωσις, ἐν γένει ἡ δυστυχία, εὑρίσκοντο ὑπὸ τὰ πρόθυρα τῆς πατρίδος τῆς Τελεσίλλας.

Ἡ πατρὶς ἐκινδύνευε τὸν ἔσχατον κίνδυνον. Τοῦτο μόνον ἦκει νὰ ἐξαγριώσῃ τὰς γυναῖκας· α' Ὁρμὰ καὶ τόλμα δαιμόνιος παρίστη ταῖς ἀκμαζούσαις τῶν γυναικῶν ἀμύνεσθαι ταῖς πολεμίοις ὑπὲρ τῆς πατρίδος· λέγει ὁ Πλούταρχος.

Ἡ γυνὴ, ἡ ἄγγελος τῆς εἰρήνης, τῆς ἀγάπης, τῆς φιλοστοργίας, ἅπτεται τῶν ὅπλων ἐν τῇ ἐσχάτῃ ἀνάγκῃ, ὅτε δηλ. βλέπῃ προαγνῆ τὸν κίνδυνον τοῦ συζύγου, τῶν τέκνων, τῶν ἀδελφῶν, ἐν γένει τῆς πατρίδος, ἀγωνιζομένη τότε ὡς λέαινα καὶ ἑαυτὴν προσφέρουσα ὁλοκαύτωμα ὑπὲρ τῶν φιλτάτων αὐτῆς. Διὰ τὴν γυναῖκα ἡ πατρὶς εἶναι φίλτατον δν· διότι οἰκογένεια καὶ πατρὶς εἰσὶ δι' αὐτὴν ἓν ἀντικείμενον ἀφοσιώσεως καὶ ἀγάπης.

Ἡ φιλόπατρις ποιήτρια, συλλέξασα πάντα τὰ ὅπλα, ἅτινα ἐναπέμειναν εἰς τὰς οἰκίας καὶ εἰς τοὺς ναοὺς, ἐξοπλίζει τὰς νεωτέρας καὶ ῥωμαλεωτέρας τῶν γυναικῶν καὶ κατατάττει αὐτὰς ὡς εἰς πόλεμον πέριξ τῶν τειχῶν. Ἀφοῦ ἀνεδίδασε τοὺς γέροντας, τὰ τέκνα καὶ τὰς θεραπαινίδας εἰς τὰ τείχη, ἔστη καὶ περιέμενε τὴν ἔλευσιν τοῦ ἐχθροῦ ἵνα δείξῃ αὐτῷ βεβαίως πῶς ὑποδέχονται αἱ γυναῖκες τοὺς φονεῖς τῶν συγγενῶν των, τοὺς ἐχθροὺς τῆς πατρίδος, τοὺς κατασφαγεῖς τῶν πατρώων.

Ἡ Τελέσιλλα ἦτον ὡραία, ὡς ἡ μετὰ 24 αἰῶνας ἡρωὶς Βουβουλίνα, ἐν παρομοίᾳ εὐρισκομένη περιστάσει, ἣν ἐζωγράφισεν ὁ ἡμέτερος ποιητὴς Α. Σοῦτσος.

. . . . . ἦτον ὡραία
Εἶχε τὰ βήματα στιβαρὰ,
Καὶ ὡς ἡ Ἄρτεμις κολοσσαία
Ἐπερπάτει καὶ φοβερά.
Μεγάλα εἶχεν ὄμματα Ἥρας
Καὶ βλέμμα σπέρον γοργοὺς σπινθῆρας·
Τὸ χρυσοκέντητον ἐνδυμά της
Ζώνη συνέφιγγεν ἀργυρᾷ,
Καὶ ἀπὸ ταύτης εἰς τὰ πλευρά της
Σπάθη ἐκρίμματο ἠχηρά.

Μόλις τὸν Κλεομένη ἰδοῦσα ἡ Τελέσιλλα, ἐπιπίπτει κατὰ τοῦ στρατοῦ, ὃν μετὰ τοῦ βασιλέως του ἔτρεψεν εἰς φυγήν. Ὁ Δημάρατος ὅμως εὐκαιρίας δραττόμενος ἤλθεν εἰσήχθη ἐντὸς τῆς πόλεως καὶ σπεύδων κατέσχε τὸ κυριώτερον αὐτῆς μέρος, τὸ Παμφυλιακὸν καλούμενον· ἀλλὰ καὶ τοῦτον ἐξήλασε κακῶς τῆς πόλεως, ἐκπληρωθέντος οὕτω τοῦ χρησμοῦ ὃν, κατὰ τὸν Ἡρόδοτον, ἡ Πυθία προεφώνησεν ἐπὶ τὸν ἀγῶνα τοῦτον, εἰποῦσα·

Ἀλλ' ὅταν ἡ θήλεια τὸν ἄρρενα νικήσασα
Ἐξελάσῃ, καὶ κῦδος ἐν Ἀργείοισιν ἄρηται,
Πολλὰς Ἀργείων ἀμφιδρυφεῖς τότε θήσει·

Διασωθείσης τῆς πατρίδος, οἱ γέροντες Ἀργεῖοι τὰς μὲν πεσούσας εἰς τὴν μάχην μετὰ δημοσίων τιμῶν ἔθαψαν, ταῖς δὲ διασωθείσαις, πρὸς ὑπόμνησιν τῆς φιλοπατρίας αὐτῶν, καθιέρωσαν ἑορτὴν, καθ' ἣν ἔψαλλον τὸν Ἐνυέλιον καὶ καθ' ἣν αἱ μὲν γυναῖκες ἐνεδύοντο ἀνδρικὰ, οἱ δὲ ἄνδρες γυναικεῖα ἐνδύματα.

Οἱ Ἀργεῖοι οὐκ ἐπελάθοντο ἰδίᾳ τῆς σωτείρας αὐτῶν Τελεσίλλας. Πρὸς ἔνδειξιν δὲ αἰωνίου εὐγνωμοσύνης ἔστησαν εἰς τὸν ναὸν τῆς Ἀφροδίτης τὸ ἄγαλμα, περὶ οὗ εἴπομεν καὶ ὅπερ μέχρι τῶν ἡμερῶν τοῦ Παυσανίᾳ διεσώζετο.

Ὁ Γερμανὸς Offred Muller, ἐν τῇ ἱστορίᾳ τῶν Δωριέων, ἀρνεῖται νὰ παραδεχθῇ ὅτι τὸ ἄγαλμα τοῦτο παρίστα τὴν Τελέσιλλαν, ἰσχυριζόμενος ὅτι ἦν τῆς Ἀφροδίτης. Τὴν ἀπάτην του ὅμως ταύτην κατεδίκασαν ἕτεροι ἱστορικοὶ, παραδεχόμενοι τὸ ἀξιόπιστον τοῦ ἱστοριογράφου Παυσανία καὶ τὴν διαβεβαίωσιν τοῦ Πλουτάρχου περὶ τῶν μεγάλων τιμῶν, ἃς οἱ Ἀργεῖοι ἀπέδωκαν ταῖς Ἀργείαις, αἵτινες διέσωσαν τὴν πατρίδα αὐτῶν διὰ τῆς ἀφοσιώσεώς των.

Κόρη Ἑλληνὶς, παιδιόθεν ἀφοσιωθεῖσα ἐν τῇ θεραπείᾳ τῶν Μουσῶν, καὶ δι' αὐτῶν τὸ πνεῦμα αὐτῆς ἀναπτύξασα καὶ τὴν ὅλην καταβαλοῦσα, ὑπὸ ἐνθέρμου δὲ φιλοπατρίας ἐμφορουμένη καὶ οὕτωσι διασώσασα τὴν πατρίδα καὶ συνεπῶς τὴν ἐλευθερίαν τοῦ Ἑλληνισμοῦ, ἡ Τελέσιλλα, δὲν εἶναι τὸ ἑλληνικώτερον πρότυπον τῆς Ἑλληνίδος;

—

§. 2. — ΜΕΓΙΣΤΩ.

Τρεπῶμεν ἤδη πρὸς τὴν περιώνυμον πόλιν τῆς Ἤλιδος, ἐν ᾗ ὁ Ἡρακλῆς τοὺς Ὀλυμπικοὺς ἀγῶνας συνεστήσατο. Οἷα φιλοπατρία καὶ γενναιοφροσύνη γυναικὸς ἐκτυλίσσεται πρὸ τῶν ὀφθαλμῶν ἡμῶν κατὰ τὸν 4ον Π. Χ. αἰῶνα.

Ἡ γυνὴ αὕτη εἶναι σύζυγος καὶ μήτηρ φιλόστοργος, καλουμένη Μεγιστώ· διότι εἶναι ἀληθῶς μεγάλη τὴν καρδίαν γυνή. Ὑπὸ τὴν ἐξουσίαν τοῦ πολιορκητοῦ τῆς πατρίδος της εὑρισκομένη, ἐστερημένη τοῦ συζύγου της, ἐν μέσῳ τροχερῶν δοκιμασιῶν καὶ ὠμοτήτων, ἀγογγύστως ὑπομένει τὰς πικρίας τοῦ δεσποτικοῦ, καὶ διὰ τῆς εὐθαρσίας καὶ τόλμης σώζει τὴν πατρίδα.

Ὁ υἱὸς τοῦ Δημαράτου, βασιλέως τῆς Σπάρτης, αὐτοῦ ἐκείνου, ὃν ἡ Τελέσιλλα ἐξήλασε τῆς πατρίδος της, Ἀριστότιμος τοὔνομα, ἐπαναστατήσας, ἐκυρίευσε τὴν Ἤλιδα, ὡς ἀρχὴν θέμενος τὴν ἐν φόβῳ καὶ τρόμῳ διακυβέρνησιν αὐτῆς. Φύσει ὢν θηριώδης, κατὰ τὸν Πλούταρχον, ἀνηλεῶς τὰ πάνδεινα διεπράττετο, θριαμβευτικῷ τῷ ὄμματι ὁρῶν τὰς ὠμὰς καὶ σκληρὰς πράξεις τῶν περὶ αὐτόν.

Φιλόδημος τις, ἀνὴρ πρεσβύτης, εἶχεν ὡραίαν θυγατέρα, Μίκκαν καλουμένην· ταύτης τὴν σωφροσύνην ἐπιβουλευθεὶς εἷς τῶν τοῦ Ἀριστοτίμου ξεναγῶν, Λεύκιος τοὔνομα, ἠπείλει αὐτὴν καὶ τὸν πατέρα της. Ἡμέραν τινὰ μᾶλιστα εἰς τοσοῦτο θηριωδίας προέβη, ὥστε εἰσέλασε εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ Φιλοδήμου, καὶ εὑρὼν αὐτὴν καθεζομένην παρὰ ταῖς γονεῦσιν, ἠνάγκαζεν αὐτὴν νὰ τὸν ἀκολουθήσῃ. Μάτην αἱ παρακλήσεις τῶν γονέων της, φροῦδα τὰ δάκρυα καὶ οἱ ὀλοφυρμοὶ τῆς Μίκκας· ὁ βάρβαρος ἐμαίνετο.

Ἐν ἰσχύτῳ κινδύνῳ εὑρισκομένη καὶ τὸ ζῆρος τοῦ βαρβάρου ὑπὲρ τὴν κεφαλὴν αὐτῆς αἰωρούμενον καθορῶσα, ἔκλινε πρὸς τὰ γόνατα τῶν γονέων της καὶ τὸ πρόσωπον καλύψασα ἐν ταῖς ἀγκάλαις αὐτῶν, ἐφάγη ὑπὸ τοῦ βαρβάρου, σώζουσα τὴν τιμὴν τῆς πατρίδος διὰ τοῦ ἐντίμου αὐτῆς θανάτου.

Ἡ ἀντίστασις αὕτη τῆς κόρης τοσοῦτον

Ψηφιακή Ερευνητική Βάση Δεδομένων-Γυναικεία περιοδικά στον οθωμανικό χώρο (kypseli.fks.uoc.gr)

πατρίου τῶν Ἀριστοτίμων, ὥστε ἀμέσως διέταξεν ἀπόστολος τῆς γυναικὸς ν' ἀναχωρήσουν τῆς Ἑλλάδος.

Περιττὸν νὰ εἴπωμεν ποσὸν τὴν ἀρίστεψε καὶ λυπήθη τὴν γυναῖκα, τὸ πρόσταγμα αὐτό, ἀπελυθεισῶν ἐκ τῆς πατρίδος.

Ἐν τῇ ὁρισμένῃ ἡμέρᾳ ἀφικόμεναι εἰς τὰς πύλας τῆς πόλεως, ἐν ταῖς ἀγκάλαις ἔφερον τὰ τέκνα κλαίουσαι, προσκυνοῦσαν τὴν ὁρᾶν. Ἀλλ' οἷα ἀπάτη καὶ ὠμότης! Αἱ δυστυχεῖς γυναῖκες ὅν ἠνώησαν τὸ ὁλόμα τοῦ ἀληθοπαρδίου Ἀριστοτίμου; ἄν προαίρεν τὸ μυαρὸν στρατήγημα τοῦ τυράννου. Ἐκεῖ αὐταὶ παρέμενον ἔκεῖ, ἔνθα ἦν τοῦ Ἀριστοτίμου ἐλθόντες, διατεῖν αὐτοῦ, βιάζουσιν ἐλθεῖν νὰ ἐπιστρέψωσιν οἴκαδε. Ταύτας ἀνθιστάμεναι, ὡς πρὸς πράγματα ἐκδικοῦσιν, ῥαπίζοντες, μαστιγοῦντες, ὑβρίζοντες αὐτὰς καὶ, διαρπάσαντες τὰ χρήματα καὶ τὰ κοσμήματα αὐτῶν, κατέλεσαν εἰς τὸ δεσμωτήριον.

Ἐν ἀπορίᾳ ταύτῃ πρᾶξιν μαθόντες οἱ συγγενεῖς αὐτῶν, ἔκτήσαντο τὴν συμμαχίαν καὶ βοήθειαν τῶν Αἰτωλῶν πρὸς ἀπελλαγὴν τῶν γυναικῶν αὐτῶν, ὅπερ ἐδέχθησαν οἱ Αἰτωλοί.

Τὸν κίνδυνον τῆς κτήσεως αὐτοῦ καθορῶν ὁ Ἀριστότιμος, εἰσῆλθεν εἰς τὸ δεσμωτήριον τῶν γυναικῶν, καὶ προσέταξεν αὐταῖς, ὅπως γράψωσιν εἰς τοὺς συζύγους αὐτῶν νὰ λύσωσι τὴν πολιορκίαν, ποτὲ μὲν κολακεύων καὶ ὑπαγόρευων, ποτὲ δὲ φοβερίζων διὰ τῆς ὀργῆς αὐτῶν τε καὶ τῶν τέκνων των. Ἐν τῷ κινδύνῳ τῆς πατρίδος, ἡ γυνὴ μήτηρ δὲν ἀποφεύγει νὰ δώσῃ καὶ αὐτὰ τὰ τέκνα της πρὸς σωτηρίαν αὐτῆς, διότι ἐν τοῖς πατρίοις αὐτῆς ἡ φιλοπατρία μείζονα χῶραν κατέχει τῆς φιλοστοργίας.

Αἱ γυναῖκες καὶ οὐδὲν ἐπτοήθησαν, ἀντιτάσσουσαν ἄντικρυ. Τοῦ Ἀριστοτίμου ἐπιμένοντος, ἀνεστέναξε ἡ ἀληθῶς μεγίστη γυνή, ἡ Μεγιστὼ, ἡ σύζυγος τοῦ Τυφλοῦ, καὶ διὰ τὸν ἄνδρα καὶ τὴν ἀρετὴν ἀγωνιῶσα ἔγραψε τάξιν, προεδρεύουσα τῶν, πολὺ πρὸς τὸν Ἀριστότιμον καὶ λαβὸν μάνον ἐπάνω αὐτοῦ ἀκόντισεν αὐτῷ γενναιόψυχος καὶ ἀνδρικῶς· «Εἰ μὲν ἦ ἄνθρωπος φρόνιμος, οὐκ ἂν διελέγου γυναῖκι καὶ ἀνδρῶν, ἀλλὰ πρὸς ἐκείνους ἂν ἔπεμπες, ἐκείνους ἂν ἔλεγες ἐρῶν, ἢ δ' ὧν ἔμοὶ ἐπιστάτας· εἰ δ' αὐτὸς ἐκείνος πεπτωκὼς ἐπιτιμᾷς, δ' ἡμῶν ἐπιχειρῇς παραλογίζεσθαι μόνον· ἡμεῖς ἔλπιζε πάλιν ἐξ πατήσειν, μήτ' ἐκεῖνοι κακῶς οὕτω φρονήσειαν, ὥστε, φειδόμενοι παιδαρίων καὶ γυναικῶν, ἐγκαταλίπεῖν τὴν τῆς πατρίδος ἐλευθερίαν· οὐ γὰρ τοσοῦτο κακὸν αὐτοῖς ἡμῖς ἀπολέσοι, μηδὲ νῦν ἔχοντες, ὅσον ἐνεῦθν ἐξελέσθαι τῆς σῆς ὠμότητος καὶ ὕβρεως τοῦ; πολίτας.»

Τὸ εὐθαρσὲς καὶ ἄφοβον ὄρος τῆς Μεγιστοῦς, τοσοῦτον παρώργισε τὸν Ἀριστότιμον ὥστε ἀμέσως διέταξεν ἵνα ἀποκτείνωσι τὸ μονογενὲς αὐτῆς τέκνον πρὸ τῶν ὀφθαλμῶν της· τὸ παιδίον ἔτυχε συμπαίζον κατ' ἐκείνην τὴν στιγμὴν μετὰ τῶν συνομηλίκων του. Ἐπειδὴ οἱ αὐλικοὶ δὲν ἠθυνήθησαν νὰ ἀνεύρωσιν αὐτὸ, ἡ Μεγιστὼ προσέκλεσεν αὐτὸ ὀνομαστὶ καὶ τῷ εἶπεν· «Δεῦρο τέκνον, πρὶν αἰσθέσθαι καὶ φρονεῖν, ἀπαλλάγηθι τῆς πικρᾶς τυραννίδος, ὡς ἐμοὶ βαρύτερον ἐστὶ δουλεύοντά σε πὰρ' ἀξίαν ἰδεῖν, ἢ ἀποθνήσκοντα.»

Οἱ λόγοι οὗτοι μετὰ τοσαύτης μεγαλοψυχίας καὶ μητρικοῦ μεγαλείου ἀπηγγέλθησαν, ὥστε συνεκίνησαν καὶ τὸν Κύλωνα, ἕνα τῶν πρώτων ὑπασπιστῶν τοῦ Ἀριστοτίμου, ὅστις ἐνθαρρυνθεὶς ἀμέσως μὲν ἁρπάζει τὴν μάχαιραν, ἣν ὁ Ἀριστότιμος σπασάμενος ἔκεινεν ἵν' ἀποφάξῃ τὴν Μεγιστὼ, ἀκολούθως δὲ εἰσαγάγει ἐντὸς τῆς πόλεως τοὺς πολιορκοῦντας τὴν πόλιν Ἠλείους.

Μετὰ πόσης χαρᾶς καὶ ὁλολυγμοῦ ὑποδέχονται, προπορευομένης τῆς Μεγιστοῦς, τοὺς ἄνδρας αὐτῶν αἱ Ἠλεῖαι! Μετὰ πόσης περιθάλψεως περιστέρουσιν αὐτούς!

Ὁ λαὸς μανιωδῶς σπεύδει νὰ σπαράξῃ τὸν Ἀριστότιμον, ὅστις καταφεύγει εἰς τὸ ἱερὸν τοῦ Διός.

Κατὰ τοὺς χρόνους ἐκείνους οἱ ναοὶ ἐθεωροῦντο ἄσυλα ἱερὰ καὶ ἀπαραβίαστα. Καὶ ὅμως ὁ ἄνθρωπος ἐν τῇ ἐξάψει καὶ παραφορᾷ αὐτοῦ, ὁπόσον μεταβάλλεται! εἶναι θηρίον τότε ἀνήμερον, εἶναι μείζων τούτου, λαοπατῶν πᾶν ὅσιον, πᾶν ἱερόν. Οἱ Ἤλειοι εἰς τὸν ναὸν ὁρμήσαντες ἀποκτείνουσι τὸν Ἀριστότιμον.

Ἀλλὰ διατί εἰσέτι φρυάττουσιν; Δὲν ἐκορέσθη ἤδη ἡ ἐκδίκησις αὐτῶν; Διατί ζητοῦσι τὴν σύζυγον καὶ τὰς θυγατέρας αὐτοῦ, μαρὰν τῶν πολιτικῶν τύρβεων καὶ καθῶν διατελούσας; Φεῦ! ἐξαιτοῦσι τὸ αἷμα αὐτῶν. Λυσσῶν καὶ ἀναξία τῶν Ἠλείων ἡ ἀπαίτησις αὕτη. Καὶ ὅμως ἡ γυνὴ πίπρωται πάντοτε νὰ ἐξαγνίζῃ τὰ ἁμαρτήματα τοῦ ἀνθρώπου. Ὡς ἡ Πολυξένη θέτει ἄκως ἡ πατρίς της ἐξαγνισθῇ διὰ τὸ πλημμέλημα τοῦ ἀδελφοῦ της, καὶ ἀποπλύνῃ τὸ αἶσχος τῆς πατρίδος, οὕτω καὶ αἱ θυγατέρες τοῦ Ἀριστοτίμου ἀνάγκη νὰ θυσιασθῶσιν ἵνα οἱ ἀδικίαι καὶ ὠμότητες τοῦ πατρὸς των ἀποπλυνθῶσιν, καθαγιασθῇ δὲ καὶ ἡ νέα ἐλευθερία τῶν Ἠλείων, ἐξαιτουμένη τὸ ἀντίτιμον τοῦ ἀδίκως χυθέντος αἵματος τῆς Μίκκας.

Ὁ λαὸς ὁρμᾷ εἰς τὰ ἀνάκτορα τοῦ Ἀριστοτίμου, οὗτινος ἡ σύζυγος προὐτίμησε ν' ἀνηρτηθῇ διὰ βρόχου κρύφα ἐντὸς τοῦ θαλάμου της, καὶ ἀποθάνῃ μᾶλλον, ἢ νὰ πέσῃ ζῶσα εἰς τὰς χεῖρας τοῦ ὁλολύζοντος συρρετοῦ κατ' ἐκείνην τὴν κρίσιμον περίστασιν. Εὗρον μόνας τὰς δύο θυγατέρας αὐτῆς, παρθένους καλλίστας τὴν ὄψιν καὶ ἤδη γάμου ὥραν ἔχούσας, καὶ συλλαβὼν ἔσυρεν αὐτὰς ἔξω τῆς οἰκίας ἵνα αἰκίζων καὶ καθυβρίζων ἀναρίεῃ αὐτάς. Ταῦτα πληροφορηθεῖσα ἡ Μεγιστὼ, σπεύδει μετ' ἄλλων γυναικῶν εἰς τὸν τόπον τῆς φρικώδους σκηνῆς, ἐν ᾗ ἡ ὠμότης καὶ ἡ θηριωδία πρὸς ὄντα ἀσθενῆ καὶ ἀβρὰ διαδραματίζουσι τὰ πρώτιστα προσωπεῖα. Ἐπιλήξασα δὲ γενναιοφρόνως τὸν δῆμον, διότι τοιοῦτός τις ἀξιῶν εἶναι τολμᾷ διαπράττειν ἔργα ἀνάξια ἐλευθέρων πολιτῶν, ἀρμόζοντα μόνον τοῖς τυράννοις, παρακαλεῖ αὐτὸν νὰ σεβασθῇ τὴν παρθενικὴν ἀδυναμίαν, χάριν τῆς πατρίδος, ἥτις δὲν πρέπει νὰ κηλιδοῦται διὰ τοιούτων ἀνοσιουργημάτων. Ἐντρεπομένων δὲ πολλῶν τὸ ἀξίωμα τῆς γυναικὸς, παρρησιαζομένης καὶ δακρυροούσης, ἀπεφασίσθη ν' ἀφήσωσιν αὐτὰς μόνας ἀποθανεῖν. Σπαραξικάρδιος ἡ ἀπόφασις. Καὶ ὅμως αἱ παρθένοι, καί τοι ὑπὸ τοὺς πόδας αὐτῶν ἕρποντα τὸν θάνατον καθορῶσαι, δὲν ἀπώλεσαν τὸ νεανικὸν αὐτῶν θάρρος, προτὸν εὐγενῶν ψυχῶν, γενναῖως μεμορφωμένων. «Ἡ πρεσβυτέρα, λέγει ὁ Πλούταρχος, Μυρὼ, λύσασα τὴν ζώνην καὶ βρόχον ἀνάψασα, τὴν ἀδελφὴν κατησπάζετο, καὶ παρεκάλει· προσέχειν καὶ ποιεῖν ἅπερ ἂν αὐτὴν θεάσηται ποιοῦσαν — «Ὅπως ἄν, ἔλεγε, μὴ ταπεινῶς μηδ' ἀναξίως ἑαυτῶν καταστρέψωμεν»— τῆς δὲ νεωτέρας δεομένης αὐτῇ παρεῖναι προτέρᾳ ἀποθανεῖν, καὶ τῆς ζώνης ἀντιλαμβανομένης — «Οὐδὲν ἄλλο πώποτε, εἶπεν, οὐδὲν ἠρνημαί σοι δεομένη· καὶ ταύτην οὖν λάβε τὴν χάριν, ἐγὼ δὲ ὑπομενῶ καὶ τλήσομαι τοῦ θανάτου βαρύτερον, τὸ σὲ, μιλτάτη, πρότερον ἰδεῖν θνήσκουσαν».— Ἐκ τούτου τὴν μὲν ἀδελφὴν αὐτὴ διδέ-

ζισα τῷ τραχήλῳ περιβαλέσθαι τὸν βρόχον, ὡς ἤθελε τεθνηκυῖαν καθίστε καὶ κατεκάλυψεν· αὐτὴν δὲ τὴν Μεγιστὼ παρεκάλεσεν ἐπιμελεῖσθαι, καὶ μὴ ὑπερίδεῖν αἰσχρῶς, ἐπειδὰν ἀποθάνῃ, τεθεῖσαν· ὥστε μηδένα πιερὸν, μηδὲ μυσοτύραννον οὕτω γενέσθαι τῶν παρόντων, ὃς οὐκ ἐλεήσειν, οὐδὲ κατηλέησε τὴν τῶν παθέων εὐγένειαν.

Φύγωμεν, Κύριοι, μακρὰν τῶν τόπων τούτων, τοὺς ὁποίους διὰ ἤδη τὸ αἷμα τῆς Ἑλληνίδος κατέβαψεν, ἐλεεινολογοῦντες τὴν ἀνθρωπίνην ἀδυναμίαν.

ΟΙ ΕΛΛΗΝΕΣ.

Οἱ κατωτέρω στίχοι, μεταφρασθέντες ὅσον οἷόν τε πιστῶς ἐκ τοῦ γαλλικοῦ, ἐπινοήθησαν ὑπὸ τῆς κ. μοσχοπούλας de Soffray ἥτις τοιήσασα ἔψαλεν αὐτοὺς κρούουσα κλειδοκύμβαλον, ἐν ἑσπερίδι, καθ' ἣν παρίστατο ἡ Α. Ε. ὁ πρεσβευτὴς τῆς Ἑλλάδος ἐν Παρισίοις κ. Α. Ρ. Ῥαγκαβῆς. Δι' αὐτῶν προσαγορεύει ἡ γαλάτις ἀηδὼν, ἐν τῷ κοσμήρῳ τοῦ ἑλληνικοῦ Παρνασσοῦ κ. Α. Ρ. Ῥαγκαβῆ, τὴν Ἑλλάδα, ἥτις ἠξίωτο ποιοῦσα κατακτήσεις ἐν ταῖς εὐαισθήτοις καρδίαις τῶν φιλοπροόδων γυναικῶν τῆς Δύσεως. Ἐκ τῶν στίχων τούτων ἀποδείκνυται ὅτι ὁ Ἑλληνισμὸς ἀριθμεῖ φίλους καὶ ἐν τῷ γυναικείῳ φύλῳ, ὅπερ μακρόθεν προστατεύει τὴν πατρίδα τῆς Κορίννας, τῆς Σαπφοῦς, Ἱρίννης, Μυροῦς, Τελεσίλλας κ.λ.π. ἀστέρων τοῦ γλυκυτάτου τῆς Ἑλλάδος οὐρανοῦ.

Πατέρες τῆς ποιήσεως καὶ τῆς καλλιτεχνίας,
Ὦ τέκνα χώρας ἐκλεκτῆς, υἱοὶ τῆς εὐρυλίας,
Οἱ χθὲς ἀπὸ τοῦ πάρου σας τὸ σκότος ἐγερθέντες,
Μεγάλοι εἴσθε νικηταὶ, μεγάλοι νικηθέντες·
Ἐπλάσθητε ἐκ φύσεως οἱ μύσται τοῦ καλοῦ.

Ἡ ποίησις εἰς τὴν ψυχὴν ὑμῶν περιεχύθη,
Καὶ ὅτε ὑπὸ τὸν ζυγὸν τὸ σῶμα ὑπεβλήθη
Ζυγὸν φιονήσαντα ὑμῖν ἀρχαῖον μεγαλεῖον
Μὲ πάλλον στῆθος, σταναγμοὺς καὶ πόθους περικλεῖον,
Τὴν ὥραν ἀνεμάνατε ἐπάνω τοῦ σταυροῦ.

Ὦ μαθηταὶ τοῦ Πλάτωνος καὶ γόνοι τοῦ Ὁμήρου!
Πόσον ἀκτῖνα βλέποντες, πᾶν φῶς ἐκ τοῦ ἀπείρου
Χριστιανοὶ τῆς σήμερον, φιλόσοφοι χθὲς ἔτι·
Μᾶτην δίψαλον ἐρ' ὑμῶν μακρόταται τὰ ἔτη
Κ' εἶσθ' Ἕλληνες, εἶν' ἡ ψυχὴ ὑμῶν ἑλληνική.

Γόνιμα φέρει σπέρματα ἡ γῆ σας καὶ γενναίως
Ὁ οὐρανὸς ὡς ἄλλοτε τὴν σκέπει ὁ ὡραῖος·
Γεννᾷ καὶ πάλιν τὴν τιμὴν, τὴν δόξαν καὶ τὴν φήμην,
Ὦ; ὅτε κατελίπατε ἀθανασίας μνήμην·
Εἰς ἐκ προαιρέσθητε αἰώνιον, γλυκύ.

Ὕπνος βαρὺς ἐπίεζε τὴν τύχην σας κ' εὐθέως
Ἐξύπνησεν ἡρωϊκὴ, ἐξύπνησεν ὡς νέος
Καὶ πάλιν ἀνιφέντες τῆς δόξης στρατιῶται,
Εἰς τὸ ἀρχαῖον κλέος σας ἀνήλθατε, καὶ τότε
Ἐδείχθη τί ἀπέκρυπτεν ἡ ἐνδοξός σας γῆ.

Ἀπέκρυπτον ἐρείπια τὰ φλογερὰ τεμένη
Τῆς δόξης καὶ τοῦ ἔρωτος, κ' ἡ κόνις πατουμένη
Ἀνέρριξε, δείσεισε τὸ χῶμα τῶν αἰώνων·
Ἡ κόνις ἡ βαθύχωστος ἐπὶ τοσοῦτον χρόνον
Τὴν ὕβριν δὲν ὑπέμεινεν ἐν θλιβερᾷ σιγῇ.

Γενναίως σᾶς ἐπροίκισεν ἡ φύσις διὰ δώρων
Τόσῳ ἐξόχων κ' ὑψηλῶν καὶ τόσῳ διαφόρων,
Ὥστε ἡ φαντασία σας ὑπέμεσεν εἰς λάθος
Καὶ εἰς τὰ ὕψη τ' οὐρανοῦ καὶ εἰς τῆς γῆς τὸ βάθος.
Ἐλάτρευσε τῆς ᾠδῆς τὰ δῶρα ὡς θεούς.

Ἡ εὐγλωττία εἰς ὑμᾶς ἐκ γενετῆς ἐδόθη
Καὶ ἡ φωνή σας πανταχοῦ τῆς γῆς ἐκρατεῖτο
Εἰς τὰ σοφὰ συμβούλια ἰσχύουσα μεγάλως,
Εἶναι φωνὴ βαρύουσα ὅπου ὑπέρχη σάλος
Θαρρύνουσα τοὺς ἀσθενεῖς, ποιοῦσα κραταιούς.

Τὸ πάλαι ὁ Θεμιστοκλῆς, ὁ πρόμαχος τῶν νόμων,
Τὴν σωτηρίαν τὴν κοινὴν ἀρόμενος ἐπ' ὤμων,
«Κτύπησον μὲν, ἄκουσον δὲ» ἀτάραχο, ἐφώνει
Καὶ τοὺς μεγάλους λόγους του μᾶς φέρουσιν οἱ χρόνοι
Ἐκ τῶν νεκρῶν αἰώνων τῶν πετώντας πρὸς ἡμᾶς.

Ἓν βῆμα ἡ καρδία σας γνωρεῖ ἐπὶ τὰ πρόσω,
Ἓν βῆμα ἔτι σήμερον, πλὴν διαφέρει τόσῳ·
Διότι ἀντὶ «Κτύπησον, ἀλλ' ἄκουσον» νὰ λέγῃ
«Ἄκουσον μὲν, μὴ κτύπα δὲ» φωνεῖ κ' ἐπαναλέγει
Καὶ εἰς τὸν νέον Ἕλληνα προσφέρετε τιμάς.

Δόξα τῷ φέροντι ἐντὸς ποιητικῆς καρδίας
Εὐλογημένον τ' ὄνομα πατρίδος σεβασμίας
Γνωστὸν ἀστέρα τ' ὄνομα αὐτοῦ μᾶς ἐνθυμίζει
Ἀν ἡ ἀκτὶς του εἰς ἡμᾶς συχνὰ δὲν σελαγίζει
Λαμπρότατα φεγγοβολεῖ ὑπ' ἄλλον οὐρανόν.

Καὶ οἱ γνωρίζοντες καλῶς τὸν οὐρανὸν ἐκεῖνον
Χωρὶς νὰ βλέπωσιν αὐτὸν, ἐκ μόνων τῶν ἀκτίνων
Ἀκτίνων μ' ἄπλετον τὸ φῶς μὲ σέλας ὡς ἡλίου,
Τὴν αἴγλην διαχύνοντος ἐπὶ τῆς ὑγηλίου,
Ἐμάτευον τὴν θέσιν του, λέγοντες «εἶν' ἐκεῖ».

Πορεύου, βάδιζε, λαὲ, ἐμπρὸς ἀδιακόπως·
Μὴ ἀπαυδᾷς, τὰ μέλη σου μὴ κυριεύῃ κόπος·
Θερμὴν εἰσέτι ἔχεις γῆν διὰ τοὺς Λεωνίδας,
Ἔχεις βεβαίας πάντοτε τῆς νίκης τὰς ἐλπίδας,
Καὶ ἔμεινεν ἡ τέχνη σου εἰς ἄλλους μυστική.

Σὺ μόνος τῆς ἀνδρείας σου τὸ μυστικὸν κατέχων,
Κατὰ τεσσάρων μόλις εἷς πρὸς τοὺς κινδύνους τρέχων,
Ἐλάμβανες ἀείποτε τὸ ἄθλον τῆς ἀνδρείας·
Κ' εἰς τὰ πεδία τῶν μαχῶν διὰ τῆς εὐτολμίας
Ἐστέρεον ἀείποτε μὲ δάφνην τῶν νικῶν.

Ἐπάτησαν τὸ χῶμά σου τὸ πάλαι οἱ Γαλάται
Ἐρήμεροι κατάστησαι ἢ μᾶλλον διαβᾶται
Καὶ εἶδον εἰς τὰ ἱερὰ καὶ θεῖά σου ἐδάφη
Ὅτι ἡ πάλαι δόξα σου κι' ὁ ἔρως σὲ ἐτάφη·
Κ' ἠθέλησαν αὖραν ἱερὰν τὸ μέτωπον αὐτῶν.

Ἀπὸ τὸ πνεῦμα τῶν θεῶν τῆς γῆς σου ἐμπνευσθέντες
Οἱ ἄγριοι πολεμισταὶ τ' ὡραῖον αἰσθανθέντες
Εἰς ποίησιν ἐνέβαψαν τὰς δάφνας των κ' ἐκεῖνοι·
Ὦ θείας τέχνης πρότυπον! Τὸ βλέμμα σου ἐκχύνει
Ἑλλάς! ἀκτῖνας θείας Ὀλύμπου ἀληθοῦς.

Μοναδικὴ ἡ τύχη σου, ἂν οἱ κατακτηταί σου
Κ' οἱ νικηθέντες ὑπὸ σοῦ γίνωνται ἐρασταί σου·
Μὲ τοῦ λαμπροῦ ἡλίου σου τὴν ἀκτινοβολίαν
Φωτίζεις πᾶσαν μέχρι σοῦ εἰσδύουσαν καρδίαν·
Καὶ ἔχουσι τὰ χείλη σου γλυκύτητα πειθοῦς.

Ὦ Ἕλληνες! πᾶσα ἠχὼ ἠχεῖ εἰς τὰς ψυχάς σας
Καὶ διαβαίνει πύρινον ἅρμα τὰ ἐξαστρά σας,

Ψηφιακή Ερευνητική Βάση Δεδομένων-Γυναικεία περιοδικά στον οθωμανικό χώρο (kypseli.fks.uoc.gr)

Ἄσματα νέας ἐποχῆς καὶ ἀναγεννηθέντα
Εἰς αἵματα μητρικὰ καὶ μῦρα βαπτισθέντα,
Ἄσματα πάλιν ψάλλοντα τὰς νίκας τὰς λαμπρὰς

—

Καὶ τοῦ πυρίνου βρόντου ἀτενίζεται ὁ κρότος·
Ὁ δὲ Θεσεὺς, ὁ κατοικῶν τοῦ μνήματος τὸ σκότος,
Ὁ πρῶτος εἰς τὴν Ἀττικὴν νικήσας τὰς Ἀθήνας,
Ἀλτεύάνει εἰς τὸν τάφον του τὰς ζωηρὰς ἀκτῖνας
Ἀκούει καὶ ἐγείρεται σκιρτῶν ὑπὸ χαρᾶς.

Ναί, ὁ Θησεὺς, ὅστις ἀφοῦ ἐκ φοβερῶν τεράτων
Ἔσωσε τὴν πατρίδα του τὸ ξίφος του προστάττων
Ποθεῖ νὰ καταδέλλητε τὸ δυσπραγίας πέρας·
Κι' ὁ Ἡρακλῆς τὸ ῥόπαλον, τοῦ λέοντος τὸ δέρας
Σᾶς χορηγεῖ, τὸ μέγα σας τὸ ἔργον βοηθῶν.

—

Κ' ἡ Μοῦσα εἰς τὰ πέρατα αὐτὰ τῆς ὀρηλίου
Διὰ νὰ ὑψέλη τὴν ἀγὼ τοῦ τέου Σανιάτου
Ἐλλάς! θερμαίνει τὴν ἱμὴν ἀσημοτάτην λύραν,
Φέρει εἰς φῶς τῶν στίχων μου τὴν ταπεινὴν κινύραν
Καὶ ψάλλει Σὲ τὴν πάροχον τοσούτων ἀγαθῶν.

ΤΑ ΠΕΖΙΑΔ

ΤΗΣ ΠΡΩΤΗΣ ΤΟΥ ΕΤΟΥΣ

(Ἱστορικὴ διήγησις).

Περὶ τὸ 18... ἡ μαρκησία Σάλδη κατοικεῖ εἰς τὸ προάστειον τοῦ ἁγίου Γερμανοῦ, ἐν Παρισίοις, λαμπρότατον μέγαρον, ἐν τῷ μικροτέρῳ κτιρίῳ της, μετὰ τῆς ἐγγονῆς αὐτῆς, τῆς Λουΐζης Σάλδη, δεκαπέντε ἐτῶν.

Ἡ Λουΐζα ἦτο χαρίεσσα κόρη· εἶχε κόμην ξανθὴν, ὀφθαλμοὺς μελάνας· ἐκφραστικοτάτους, καρδίαν δὲ καὶ χαρακτῆρας ἀγγέλου.

Ἡ μαρκησία, γυνὴ ἐνάρετος, εὐλογουμένη ὑπὸ πάντων τῶν πτωχῶν τοῦ προαστείου, ἦτο λίαν ἀφωσιωμένη εἰς τὴν ἀνατροφὴν τῆς ἐγγονῆς της· τὴν ὁποίαν καθέστα συμμέτοχον καὶ συνεργὸν εἰς πάσας τὰς ἀγαθοεργίας της καὶ τὴν ὁποίαν, ἵνα προφυλάξῃ ἐκ τῶν προλήψεων ἐκείνων τῆς μοναρχικῆς καὶ μετεπίφανοις περιφρονήσεως, ἥτις εἰς τὰς ὑψηλοτέρας τάξεις στρεβλοῦ καὶ ἀποτραχύνει συνεχῶς τὸ πνεῦμα καὶ τὴν καρδίαν, εἶχε συνήθειαν ἵνα συμπαίζῃ ἐν τῇ οἰκίᾳ τῆς κατ' ἀρισμένας ἡμέρας μετὰ τῶν πενιχροτέρων τῶν γειτόνων της.

Ἡ Λουΐζα λαν' ἠσχημονεῖτο εἰς τὰς διασκεδάσεις ταύτας, παρακινοῦσα τὰς μικρὰς ἐκείνας ἵνα διδάσκωσι μετὰ μεγάλης τῆς ἡδονῆς.

Τὴν ἡμέραν τοῦ ἔτους 18... μετὰ μεσημέριον, ἡ Λουΐζα ἦν ἀφῆ ἐπιστὰς ἐν τῇ αἰθούσῃ τῆς ἀγαθῆς μάμμας της ὁμιλοῦσα μετὰ κυρίου, ἀνδρὸς καὶ ἀρχαίας γλυκυτάτης, ὁ ὁποῖος ἐκάθητο ἐπὶ τῆς ἑστίας· ἐν τῷ δὲ ἀκούει ἀπὸ πρώτης εἶχε διαχωρίσει εἰς ἕνα μέρος, ἔνθεν ἔκρυπτε ἀνωφελευτικῶς ἐπιστρέφουσα νὰ μετακαλέσῃ τὸ ἔλαφρὸν καὶ κυβίδιν πρόσωπον τῆς Λουΐζης· διότι ἔλεγεν ἡ ἐν λόγῳ διασκεδάσεως ταύτης ἡ μικρὰ Μαρία ἡ ἐλληνίστρια, ἡ προσφιλεστέρα τῶν φίλων τῆς, ὁποίας ἡ Λουΐζα εἶχεν ἐν τῇ τάξει ταύτῃ τῶν παίδων, ἥτις δὲν εἶχεν εἰσέτι ἔλθει, μολονότι πολλάκις προσεκλήθη.

Τέλος ἡ Μαρία μετὰ πολλὰς παρακλήσεις ἐφθασεν. Ἡ Μαρία ἦτο ὡραία κόρη, ὁμοιόμορφος σχεδὸν τῆς Λουΐζης. Ἐφόρει λευκότατον μικρὸν πῖλον καὶ ἐσθῆτα ἐκ κοινοῦ βρόσματος, λίαν ὅμως καλῶς προσαρμοσμένην ἐπὶ τοῦ σώματος αὐτῆς. Ἐφ' ὅλου τοῦ προσώπου της διεκρίνετο ἡ ἀφελὴς καὶ φυσικὴ χάρις καὶ ἡ εὐγένεια, ἡ δὲ καθαριότης κατεσκίαζε τὸ πενιχρὸν τῆς ἐνδυμασίας της.

Μόλις τῆς Μαρίας εἰσελθούσης, ἡ Λουΐζα προδίωρησε πρὸς αὐτὴν, ὅλως χαίρουσα, καὶ ἐκραύγασε, τύπτουσα ζωηρῶς τὰς μικρὰς χεῖρές της.

— Ἄ, ποιηρὰ, διατί μὲ ἔκαμες νὰ σὲ περιμένωμεν τόσον πολὺν καιρόν; Λέγε, διατί δὲν ἦλθες ἀμέσως;

Ἀντὶ νὰ ἀπαντήσῃ ἡ Μαρία κατέπνευσε τοὺς ὀφθαλμοὺς τεταραγμένος.

— Ἀλλὰ ὀμίλει, ὀμίλει λοιπόν! Μήπως δὲν μὲ ἀγαπᾷς πλέον; Μήπως σὲ ἐπείραζα;

Οὕτω στενοχωρηθεῖσα ἡ Μαρία, ἐμορφόρισεν.

— Ὦ! ὄχι.... Ἀλλὰ δὲν ἦλθον.... διότι....

— Διότι; Καλέ! Διατί; διέκοψεν ἡ Λουΐζα, μὴ δυναμένη νὰ περιμένῃ.

— Διότι.... δὲν εἶχον ὑποδήματα.

Αἱ λέξεις αὗται τοσοῦτο χαμηλοφώνως ἐπηγγέλθησαν, ὥστε ἡ Λουΐζα τὰς ἤκουσε μᾶλλον ἐκ τῆς ἐρυθρότητος τοῦ προσώπου τῆς Μαρίας ἢ διότι τὰς ἤκουσε· ἔρριψεν βλέμμα ταχὺ ἐπὶ τῆς ἐνδυμασίας τῆς δυστυχοῦς κόρης, εἶδεν ὅτι πραγματικῶς ἐφόρει παλαιὰς ἐμβάδας, εἰς ἑκάστην τῶν ὁποίων καὶ αἱ δύο πόδες της εὐχερῶς ἠδύναντο νὰ εἰσχωρήσωσιν· αἱ ἐμβάδες αὗται ἦσαν τῆς μητρός της. Ἡ Λουΐζα τὸ ἤκουσε καὶ περιτυλιχθεῖσα εἰς τὸν λαιμὸν τῆς Μαρίας ἐνηγκαλίσθη αὐτὴν ἐνθουσιωδῶς. Καταλελυπημένη διότι ἐπίκρανεν αὐτὴν διὰ τῶν ἐρωτήσεών της, τῶν συνώδευσε καὶ τὴν εἰσήγαγε μεταξὺ τῶν ἄλλων μικρῶν φίλων, ἔκρυψεν ἀφελῶς τοὺς πόδας της ὑπὸ κάλυμμά τι, τῇ ἔδωσε τὸ μερίδιον τῶν δώρων της, καὶ ἐνησχολήθη περὶ αὐτῆς μετ' ἰδιαιτέρας μερίμνης· ὑπὸ αἰσθήματος δὲ ἀδροφροσύνης, λίαν σπανίας εἰς ὁμήλικα παῖδα, ἐμφορηθεῖσα, προσεπάθησεν ὅπως καλύψῃ διὰ λήθης τὰ προσυμβάντα.

Μετά τινας στιγμὰς ἡ Λουΐζα πλησιάσασα τὴν μάμμαν της τῇ εἶπε χαμηλοφώνως·

— Μάμμα, ἡ Μαρία εἶναι λίαν δυστυχής· διὰ νὰ ἔλθῃ ἐδῶ ἠναγκάσθη νὰ φορέσῃ τὰς ἐμβάδας τῆς μητρός της· μὲ συγχωρεῖτε νὰ τῇ δώσω τὰς ἰδικάς μου;

— Μάλιστα, εὐχαρίστως, τέκνον μου· ἀλλὰ τὰ ὑποδήματα δὲν προσαρμόζονται καθὼς τὰ γλυκύσματα καὶ τὰ παιγνίδια· ἐὰν ἡ Μαρία ἦναι πτωχὴ, εἶναι ὅμως καὶ φιλότιμος· φυλάχθητι ἵνα μὴ τὴν ταπεινώσῃς.

— Ἔσο ἥσυχος· μάμμα· ἐὰν κάμῃς τὰς ἄλλας νὰ ἐπιστρέψωσι, καὶ μὲ ἀρήσῃς μόνη νὰ κάμω τοῦτο, φρονῶ ὅτι θὰ εὕρω μέσον κατάλληλον διὰ νὰ μὴ προσβληθῇ ποσῶς ἡ φιλοτιμία της.

Ἡ μαρκησία ἦτο περίεργος νὰ μάθῃ τὸ μέσον τῆς ἐγγονῆς της. Διέταξε πραγματικῶς τὰ ἄλλα τέκνα καὶ ἀνεχώρησαν, ἐκτὸς τῆς Μαρίας. Μόνη μείνασα ἡ Λουΐζα εἰς τὸν θάλαμόν της, τῇ εἶπε·

— Σήμερον εἶναι ἡμέρα διασκεδάσεως· ἔρχεσαι νὰ κάμωμέν τι διὰ νὰ ἐκπλήξωμεν τὴν μάμμαν; νὰ μεταλλάξωμεν τὰ φορέματά μας· κατ' ἀρχὰς δὲν θὰ μᾶς γνωρίσῃ· σὺ δὲ νὰ ὑπάγῃς νὰ τὴν ἐναγκαλισθῇς ὅπως κάμνω ἐγώ· πολὺ ἀστεῖον θὰ εἶναι· θέλεις;

Τὴν ἰδίαν ταύτην παρεδέχθη ἡ μικρὰ κόρη ἐδασανίστως καὶ οὕτω ἡ μετεμφίεσις πάραυτα ἐξετελέσθη. Ἡ Λουΐζα ἐνδύσασα τὴν Μαρίαν τὴν ἐκ μέλανος μεταξωτοῦ ἐσθῆτά της, τὰς μεταξίνας περικνημίδας καὶ τὰ κομψὰ νέα ὑποδήματα, τὰ ὁποῖα ἐπιτυχῶς προσηρμόσθησαν εἰς τοὺς πόδας της. Μετὰ ταῦτα ἐνεδύθη καὶ αὕτη τὴν ἐνδυμασίαν τῆς Μαρίας. Οὕτω μετεμφιεσμένοι, ἔδραμον νὰ περιπτυχθῶσι τὴν μαρκησίαν, ἥτις πρὸς στιγμὴν ἀφέθη εἰς τὴν ἀπάτην τῆς μεταμορφώσεως ταύτης, ἀλλὰ ἡ πρόθεσις τῆς Λουΐζης τάχιστα τῇ ἐξεδηλώθη.

— Βλέπεις λοιπὸν μάμμα, ἔλεγεν ἡ Λουΐζα κατοπτριζομένη εἰς ὅλα τὰ κάτοπτρα τῆς αἰθούσης, πῶς μοὶ ἁρμόζει τὸ φόρεμα τοῦτο! καὶ ὁ πῖλος οὗτος!.... Ἐὰν ἡ Μαρία ἦτο πολὺ εὐγενὴς καὶ ὄμως τὸ ἐσυγχωρεῖτε, μάμμα, νὰ μένωμεν ὡς εἴμεθα. Ἡ Μαρία νὰ κρατήσῃ τὰ φορέματά μου καὶ νὰ μοὶ ἀρήσῃ τὰ ἰδικά της· καὶ ἐπειδὴ θὰ ἀναχωρήσωμεν μετ' ὀλίγον ἀπὸ τὴν Γαλλίαν, νὰ ἔχωμεν καὶ αἱ δύο ἀνὰ ἓν ἐνθύμημα, τὸ ὁποῖον ὅσον κατ' ἐμὲ, πολὺ θὰ μὲ εὐχαριστήσῃ.

— Οὐδὲν ἄτοπον ὑπάρχει εἰς τὴν πρᾶξιν ταύτην, τέκνον μου, ἀπεκρίθη ἡ μαρκησία, ὅλως συγκεκινημένη ὑπὸ τῆς ἀβρότητος τοῦ σχεδίου τῆς ἐγγονῆς της. Ἡ Μαρία εἶναι ἐξαίρετος κόρη. Ὅταν δὲ ἀναχωρήσωμεν ἐντεῦθεν, θὰ εἶμαι εὐτυχὴς ὡς καὶ σὺ, ἐχουσά τι πρὸς ἐνθύμησιν αὐτῆς.

Ἡ Μαρία ἀπέστη μικρόν. Τὸ ἄνισον τῆς ἀξίας τῶν ἀνταλλαγέντων πραγμάτων τῇ παρέσχεν ἐνδοιασμούς τινας. Τέλος, ἐντοσούτῳ, ὑπεχώρησε, συγκατανεύσασα νὰ ἐπιστρέψῃ παρὰ τῇ μητρὶ αὐτῆς μετὰ τῆς ἐνδυμασίας τῆς Λουΐζης.

Ἅμα ταῦτα ἀποχωρησάσης, ἡ μαρκησία ἔλαβεν εἰς τὰς ἀγκάλας τὴν μικρὰν ἐγγόνην της· ὅλαι δὲ θλεροὶ χαρᾶς κατέρρευσεν ἐπὶ τῶν σεβασμίων αὐτῆς παρειῶν, ὅτε εἶπε πρὸς αὐτήν.

— Σοὶ εὐχαριστῶ διὰ τὴν πρᾶξίν σου ταύτην, τέκνον μου. Εἴθε ὁ Θεὸς νὰ σὲ εὐλογῇ, διότι ἔχεις ἀγαθὴν καρδίαν.

Ἕνα μῆνα μετὰ τὸ γεγονὸς τοῦτο, ἡ μαρκησία μετὰ τῆς Λουΐζης μετέβη εἰς Ἰταλίαν. Πρὸ τῆς ἀναχωρήσεως της εἰσήγαγε τὴν Μαρίαν εἰς τὸ καλλίτερον παρθεναγωγεῖον, ἐπλήρωσε πενταετῆ αὐτῆς διδακτρα καὶ τῇ ἐπροικοδότησε μικράν τινα περιουσίαν.

Ἤδη, φίλταται ἀναγνώστριαι, ἀνάγκη νὰ μεταβῶμεν μετ' ἐμοῦ εἰς ἐποχὴν μεταγενεστέραν 15 ἐτῶν, ἐὰν ἐπιθυμῆτε νὰ μάθητε τὸ δεύτερον μέρος τοῦ ἱστορικοῦ τούτου, μέγιστον ἠθικὸν ἐνδιαφέρον παρεχομένου.

Ἡ μαρκησία ἤδη ἀπεθανεν εἰς Νεάπολιν ἔνθα ὑπένδρευσε τὴν Λουΐζαν μετά τινος Γάλλου, ὃν θὰ ὀνομάσωμεν κύριον Σανσέλλην. Ὁ νέος οὗτος ἦτο μὲν ἐκ τῶν διαπρεπόντων, ἀλλὰ καταβεβυθισμένος εἰς ὑπέρογκα χρέη, ἄτινα ἐπιτηδείως ὑπέκρυψεν εἰς τὴν μαρκησίαν, μετὰ τὸν θάνατον τῆς ὁποίας μετέφερε τὴν σύζυγόν του εἰς Παρισίους. Αἱ δίκαιαι ἀπαιτήσεις τῶν δανειστῶν, ἡ πολυτελὴς δίαιτα καὶ αἱ ἐπιζήμιαι δίκαι ἐν βραχεῖ χρόνῳ κατερρόφησαν ἅπασαν τὴν λαμπρὰν περιουσίαν, ἣν ἡ μαρκησία Σάλδη ἐνεπιστεύθη αὐτῷ μετὰ τῆς εὐδαιμονίας τῆς ἐγγονῆς της. Μετά τινα ἔτη, τέλος πάντων, ὁ Σανσέλης οὐδὲν εἶχεν· ἀφ' ἑτέρου δὲ σπουδαίως εἶχεν ἀναμιχθῆ εἰς τὰς πολιτικὰς ταραχὰς, ἀπωλέσας οὕτω τήν τε ὑπόληψιν καὶ τὴν ἐμπιστοσύνην τῶν πολιτικῶν φίλων του.

Ἡ Λουΐζα μετὰ θαυμασίας καρτερίας ὑρίστατο ἅπασας τὰς δυστυχίας τοῦ συζύγου της. Μεθ' ὅλα τὰ σφάλματά του, ἔμεινεν αὕτη ἀφωσιωμένη εἰς αὐτὸν, σεβομένη μᾶλλον τὴν μνήμην τῆς μάμμας της ἢ ὑπὸ προτωπικῆς πρὸς αὐτὸν ἀγάπης ἐμφορουμένη.

Εἰθισμένη εἰς τὰς ἁβρὰς περιποιήσεις μάμμας, ἀγαπώσης αὐτὴν ὑπερμέτρως καὶ πάντοτε ἀποφευγούσης καὶ τὴν ἐλαχίστην πρὸς αὐτὴν δυσαρέσκειαν, ἐνείχετο μετ' ἀγγελικῆς καρτερίας τὰς πολλὰς ἀδικίας, συνεχῶς καὶ τὰς βαναυσοτροπίας τοῦ συζύγου της, ὅστις εἶχε πολλὰ τὰ ἐπιλήψιμα ἀπέναντι τῆς συζύγου του. Ζήσασα μέχρι τῆς εἰκοσιπενταετίδος ἡλικίας της, ἐν τῇ πολυτελείᾳ, ὡς ἐν φυσικῷ αὐτῆς στοιχείῳ, εὑρέθη ἀπροετοιμάστως ἐρριμένη ἐν ἀπολύτῳ ἀπορίᾳ. Ἡ δυστυχία, τὴν ὁποίαν ἐγνώρισε μόνον ἵνα τὴν καταπολεμήσῃ διὰ, τῶν πρὸς τοὺς ἄλλους ἀγαθοεργιῶν της, ἐπῆλθε σφοδρὰ ἐπ' αὐτῆς. Πάλι ἔτι οὖσα ἡ Λουΐζα ἐσπούδασε τὴν ζωγραφικὴν, ἥτις ἀποτελεῖ ἓν τῶν ἐν τῷ προγράμματι τῆς ἐπιμελεστέρας ἀνατροφῆς μαθημάτων. Βραδύτερον, κατὰ τὴν ἐν Ἰταλίᾳ διαμονήν της ἡ πρὸς τὴν τέχνην ταύτην τάσις της ἀνεπτύχθη οὐσιωδῶς, ἡ δὲ εἰς αὐτὴν ἐνασχόλησις τῆς κατέστη σπουδαιοτέρα.

Ἐν ἡμέραις δυστυχίας, τῆς προσωπικῆς ἐνεργητικότητός της ἐπωφελουμένη, ἐπεζήτησεν ἵνα διὰ τῆς καλλιεργείας τῆς τέχνης τῆς ἐξαρκέσῃ τὰ πρὸς διατροφήν της. Ἀλλὰ ἡ καλλιτεχνία μόνη σπανίως παράγει περιουσίας ἐν τῷ κόσμῳ τούτῳ. Ἡ Λουΐζα σκληρὸν ἔλαβε μάθημα τούτου. Τὰ καλλιτεχνήματά της δὲν ἐξήρχοντο τοῦ σπουδαστηρίου της· ἀφ' ἑτέρου τὰ μικρὰ ἀντίγραφα σπανιωτάτων τινων εἰκόνων τὴν ἄφιον ἐν κατάστασει στενοχωρίας, οὐ πολὺ ἐπεχούσης τῆς ἐπιτεύξεις.

Ἡ εὐγενὴς αὕτη γυνὴ ἀρρενωπῶς συμμετέσχε τῆς δυστυχίας· ἀλλ' ἡ κατάστασις τοῦ συζύγου της τῇ προὔξενει σπαρακιζικρδίους ἀνησυχίας. Ὁ σύζυγός της ἦτον εἰς τὰς φυλακὰς, κατηγορούμενος ἐπὶ πράξει ἐγκληματικῇ, λίαν αὐτὸν ἐπιβαρυνούσῃ. Πρὸς λύτρωσιν τοῦ συζύγου της συνεβούλευσαν αὐτὴν νὰ ποιήσῃ διέξοδικά τι παρά τινι πολιτικῷ ἀνδρὶ, μεγίστην ἐπιρροὴν ἐξασκοῦντι καὶ δυναμένῳ νὰ σώσῃ τὸν σύζυγόν της.

Μεταβάσης τῆς Λουΐζης εἰς τὸ μέγαρον τοῦ ἀνδρὸς, οὗ προτίρχετο νὰ ἐπικαλεσθῇ τὴν προστασίαν, ὡδήγησαν αὐτὴν παρὰ νέᾳ τινὶ κυρίᾳ, ἥτις προσεκαλέσατο αὐτὴν νὰ περιμένῃ ἐπὶ στιγμάς τινας τὴν ἐπάνοδον τοῦ συζύγου της καὶ ἥτις ἠρώτησεν αὐτὴν περὶ τοῦ σκοποῦ τῆς ἐπισκέψεώς της. Ἡ Λουΐζα οὐδὲν ὑπέκρυψεν, ἐκθέσασα τὴν θέσιν, εἰς ἣν εὑρίσκεται ἀνεξίως. Ἐνόσῳ ὡμίλει αὕτη, ἡ νέα κυρία τὴν παρετήρει μετὰ τρόπου ἀνθρώπου, ὅστις προσπαθεῖ νὰ σύναρμολογήσῃ καὶ συγκρίνῃ τὰς ἀναμνήσεις του. Τέλος δὲ τῇ εἶπε μετὰ φωνῆς συγκινημένης.

— Εὐχαριστοῦμαι νὰ μὲ συγχωρήσητε, κυρία, ἐὰν ἡ ἐρώτησίς μου εἶναι ἄσκοπος. Ἡ φυσιογνωμία σας μοὶ ἀναμιμνήσκει πρόσωπον προσφιλές, περὶ οὗ ἀναζητῶ νὰ ἐξακριβώσω τὰς ἀμφιβολίας μου. Μὲ συγχωρεῖτε νὰ σᾶς ἐρωτήσω ὁποῖον τὸ οἰκογενειακόν σας ὄνομα;

— Θεέ μου! κυρία, ἀπεκρίθη ἡ Λουΐζα, ὅσον σᾶς παράτηρῶ τοσοῦτον ἀνευρίσκω ὅτι σᾶς εἶδον καὶ ἄλλοτε. Πρὸ τοῦ γάμου μου ὠνομαζόμην Λουΐζα Σάλδη.

Ἡ νέα κυρία μόλις ἤκουσε τὸ ὄνομα τοῦτο καὶ, μεγάλην κραυγὴν χαρᾶς ἐξαγαγοῦσα, περιετυλίχθη εἰς τὸν αὐχένα τῆς Λουΐζης. Τὰ δάκρυα ἔρρεον κρουνηδὸν ἀπὸ τοῦς ὀφθαλμούς της. Κλαίουσα καὶ ἐναγκαλιζομένη τὴν Λουΐζαν, τῇ εἶπεν.

— Ὦ! Σὺ εἶσαι, σὺ τέλος πάντων εἶσαι! Δὲν θέλεις μὲ διαφύγει τὴν φορὰν ταύτην... Εὐχαριστῶ, Θεέ μου, εὐχαριστῶ.

Ψηφιακή Ερευνητική Βάση Δεδομένων-Γυναικεία περιοδικά στον οθωμανικό χώρο (kypseli.fks.uoc.gr)

—Μαρία... ἐπορεύετον ἡ Λουΐζα ἐ-γκαλιζομένη, καὶ ἡ δεσποινίς τὴν νέαν κυρίαν.

—Μαλίστα, ἡ Μαρία, ἀπήντησε μετὰ παρακαλοῦς· ἡ νέα κυρία εἶμαι ἡ Μαρία· ἡ δυστυχὴς κόρη, εἰς τὴν ὁποίαν τὴν πρώτην ἡμέραν τοῦ ἔτους ἐδώσατε πόδιλα· Ἡ Μαρία, τὴν ὁποίαν καταστήσατε πλουσίαν, ἔντιμον καὶ ἡ ὁποία ἐπὶ πολὺν καιρὸν, ἐπὶ ἡ ἐντέλως εὐτυχὴς, δὲν δύναται νὰ εὐχαριστήσῃ ἐκ τοῦ πλησίον· ὑμᾶς τε καὶ τὴν ἀγαθὴν μάμμην σας.

Εἰς τὰς τελευταίας ταύτας λέξεις οἱ ὀφθαλμοὶ τῆς Λουΐζης ἐπληρώθησαν δακρύων.

Τῆς πρώτης συγκινήσεως παρελθούσης, ἡ Μαρία ὡδήγησε τὴν Λουΐζαν εἰς τὸν κοιτῶνα της, ἐνοῦ εἰσώτατον πολυτελέστατον, ἐξ οὗ ἐξέλαμπε πλήρη τὴν ἐνδυμασίαν τῆς μυρίας κόρης, ἐδόθησαν μελέσχουν ἐκ κατεξίνου βράσματος, περικνημίδας μεταξωτὰς, ὑποδήματα κλ. καὶ, δεικνύουσα τὰ κελῶς πεπυλαγμένα ταῦτα ἀντικείμενα εἰς τὴν Λουΐζην, τῇ εἶπε·

—Τὰ γνωρίζετε; Πολλάκις ἔκλαυσα πρὸ αὐτῶν διότι πάντ' εἶχον ἀπολέσει. Ταῦτα δὲ θὰ ὦσι τὸ προσφιλέστερον κληροδότημα, ὅπερ θὰ δύνωμαι νὰ μεταδώσω εἰς τὰ τέκνα μου, ἐὰν ὁ Θεὸς μοὶ χάρῃ ποτε τοιαῦτα. Θὰ ἀπολαύσασά σε, ἀνήκω ὅλως εἰς σέ. Ἀλλὰ ἐὰν θέλῃς νὰ μὲ καταστήσῃς ὑπερήφανον ὡς μὲ κατέστησας εὐτυχῆ, θὰ ἶσαι τοῦ λοιποῦ ἀδελφή μου.

Περιττὸν θεωροῦμεν ν' ἀναφέρωμεν ὅτι ὁ Ξενοφῶν συνεστήθη θερμότατα εἰς τὸν σύζυγον τῆς νέας κυρίας, ὅστις τὰ πάντα μετέβλεν ἐπὶ ἀποφυλακτέρ αὐτὸν καὶ βελτίωσε τὴν τύχην του. Ἡ Λουΐζα δὲν ἠθέλησε νὰ δέχθῇ παρὰ τῆς φίλης της οὐδέν, χρηματικὴν συνδρομὴν, μεθ' ὅλας τὰς προσπαθείας τῆς Μαρίας, ἥτις, καθορῶσα ὅτι δὲν ἠδύνατο, οὐδ' νὰ τῇ φανῇ χρήσιμος, ἀπεφάσισε νὰ ὑποστήριξῃ αὐτὴν ὡς καλλιτέχνιδα. Χάρις εἰς τὰς μεγάλας σχέσεις αὐτῆς, συνέστησε τὴν Λουΐζαν εἰς τὰς ἐκλεκτοτέρας οἰκογενείας, αἵτινες ἔλαβον αὐτῇ πλείστας παραγγελίας εἰκόνων.

Τοιοῦτοιοῦν ἔρχεται ἡ ἀνύψωσις τῆς καλλιτέχνιδος τῆς Λουΐζης. Σήμερον δὲ εἶναι ἡ μᾶλλον ἐπιτυχὴς ἀνὰ τὴν Γαλλίαν πάσαν ἐξασκοῦσα τὴν ζωγραφικὴν καλλιτέχνη γυνή.

Αὐτοῦμαι διότι δὲν δύναμαι ν' ἀναφέρω τὰ ἀλλὰ ὀνόματα αὐτῆς. Εὑρίσκει ὅμως ἐγγεγραμμένον ἐν ὅλων τῶν καταλόγων τοῦ Μουσείου, καὶ ἐπὶ πολλῶν εἰκόνων, αἵτινες προσελκύουσιν ἀληθῶς τὸν θαυμασμὸν τῶν ξένων.

Ἡ ἀγαθοεργία δύναται πολλάκις νὰ ἦ πάροχος εὐτυχίας εἰς τὸν ποιοῦντα αὐτήν.

Κόραι! μὴ λησμονῆτε τὸ ἀξίωμα τοῦτο πᾶσαν πρωΐν ἡμέραν τοῦ ἔτους [illegible] πιλαυθάνεσθε αὐτοῦ ἀνὰ πᾶσας τὰς λοιπὰς ἡμέρας.

Πλούσιαι! ἔχετε πρὸ ὀφθαλμῶν τὰ πα θήματα τῆς Λουΐζης καὶ εὐεργετεῖτε τὸν πλησίον σας, διότι αἱ πονηραὶ ἡμέραι εἰσὶ κοιναὶ εἰς πάσας.

ΔΗΜΟΣΙΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ

Περὶ γυναικός.

Τὸ ἐνεστὼς ἔτος τῶν δημοσίων διαλέξεων καὶ μαθημάτων, ἅτινα, ἀνὰ πᾶν ἔτος, κατὰ τὴν χειμερινὴν ὥραν, δίδουσιν ἀπὸ τῆς ἕδρας αὐτῶν οἱ ἀνὰ πᾶσας τὰς συνοικίας σχεδὸν τῆς πρωτευούσης Σύλλογοι καὶ Λέσχαι, ὑπῆρξεν εὐτυχέστερον τῶν προελθυθότων· καθότι οὐ μόνον οἱ πλεῖστοι τῶν ἀγορητῶν τὴν γυναῖκα ὑπὸ διάφορους ἐπόψεις ὡς θέμα τῶν ἑαυτῶν διαλέξεων ἔλαβον πολλάκις καὶ ἐξακολουθοῦσι λαμβάνοντες, ἀλλὰ καὶ αἱ γυναῖκες αὐταὶ συνεχέστερον ἤρξαντο νὰ παρευρίσκωνται εἰς τὰς αἰθούσας τῶν μαθημάτων τούτων, τὸ πλεῖστον ἐνιαχοῦ τοῦ ἀκροατηρίου μέρος ἀποτελοῦσαι.

Εὐτυχήσασαι νὰ παρατῶμεν ἐν τισι τῶν διαλέξεων τούτων ἢ καὶ ἡμεῖς αὐταὶ ν' ἀνέλθωμεν ἐπὶ τῆς ἕδρας αὐτῶν, ἰχνήσαμεν ἀληθῶς ἰδοῦσαι τὰς μὲν ἀγορητὰς ἐκτυλίσσοντας ἐνώπιον τῶν Ἑλληνίδων τὸν βίον καὶ τὰς ἀρετὰς τῶν προμητόρων των, τὰς δὲ Ἑλληνίδας μετὰ συγκινήσεως ἀκρωμένας, τὰς ὑπὲρ τῆς δόξης καὶ τῆς προαγωγῆς τοῦ Ἑλληνισμοῦ πράξεις αὐτῶν.

Ἡ τροπὴ αὕτη ἦν ἑλληνοπρεπῶς σκεπτόμενοι ἐπέδωκαν εἰς τὰς δημοσίας ταύτας διαλέξεις, περιοριζομένας ἄχρι τινος εἰς ἀκατάληπτα ταῖς γυναιξὶ καὶ ὅλως ἀνδρικά, δὸς εἰπεῖν, μαθήματα, τεκμηριοῦ ἡμῖν ὅτι οἱ Ἕλληνες κατενόησαν ἤδη πλέον πληρέστατα ὅτι καὶ ἡ γυνὴ παρ' αὐτῷ δέον νὰ λάβῃ τὴν ἀνήκουσαν θέσιν, μυουμένη εἰς τὰ μυστήρια τῆς ἐθνικῆς ἱστορίας καὶ διὰ τῶν παράπων αὐτῆς ἀγνότερον καὶ διαυγέστερον καθιστῶσα τὸ ἐν τοῖς στέρνοις αὐτῆς διαρρέον ἠθικὸν γάλα, δι' οὗ ἀναπτύσσεται ὁ ἐν τῷ μικρῷ νηπίῳ μέγας Ἕλλην, καὶ προοιωνίζεται ἄριστα ἠθικὰ ἀποτελέσματα εἰς τὸ μετέπειτα· καθότι ἡ ἐκτίμησις, ἣν ἀποδίδουσι δημοσίᾳ οἱ ἀγορηταὶ εἰς τὴν παίδευσιν τῆς γυναικὸς ἔσται μεγίστη ἐνθέρυνσις αὐτῇ ὅπως ἐπιδοθῇ τελεσφορώτερον εἰς τὴν καλλιέργειαν τῶν [illegible] ἀγόντων [illegible] πρὸς τὴν ἀληθῆ πρόοδον τοῦ Ἑλληνισμοῦ ἄγουσαν ὁδὸν τῆς ἀποκεντρώσεως καὶ τῆς συμμεμεδούσης ἀφωσιώσεως.

Τὸ σύνθημα ἐδόθη. Πιστεύομεν δ' ὅτι οἱ λόγοι ἡμῶν δὲν θέλουσι καταληφθῆ ὑπὸ ἀψυχορίας, ἀλλὰ ἐνασχοληθῆ συνεχέστερον περὶ τὰς γυναικείας διαλέξεις, σταλιτεύοντες τὴν ἐμάθειαν, τὴν πολυτέλειαν τὸν ὀθνεῖον πολιτισμὸν, ὃν διὰ τῆς διαδώσεως τῆμ ό δ α ε, ἰδίαις χερσὶν, ὑποθάλπωμεν καὶ διακηρύττοντες ἠχηρῷ τῇ φωνῇ τὰς ἀρχὰς, ἃς ἐπιθέλλει τῇ γυναικὶ σήμερον τὸ καθόλου συμφέρον τοῦ Ἑλληνισμοῦ.

Αἱ γυναῖκες δέον πλέον νὰ μάθωσιν ὅτι ἔχουσι καθήκοντα σπουδαῖα ὀπέναντι τοῦ ἔθνους, ὅπερ προπηλακιζόμενον, προτωθούμενον καὶ πάντοτε ἐπιδουλευόμενον δεῖται συγκεντρώσεως, δεῖται τῆς συμμετοχῆς καὶ τῶν γυναικείων δυνάμεων, δυνάμεων μορφουμένων συνωδὰ ταῖς ἐθνικαῖς ἀπαιτήσεσι καὶ ταῖς κοιναῖς εὐχαῖς.

Αἱ γυναῖκες ἀς μὴ νομίζωσιν ὅτι ὁ Ἕλλην ἐκζητεῖ γυναῖκα, πολλαπλῶς τὸ πρόσωπον ἐπαλείφουσαν, τριχέφαλον ὑπαίρουσαν τὴν κεφαλὴν καὶ π α ρ δ α λ ῶ ς ἐνδυμένην ὅπως ἀρίσῃ αὐτῇ, τοῦθ' ὅπερ περιφρόνησιν καὶ οἶκτον προξενεῖ αὐτῷ, ἀλλὰ γυναῖκα ἀληθῶς ἑλληνίδα, ἐργαζομένην μετ' αὐτοῦ ὑπὲρ τῆς ἐθνικῆς προόδου διὰ τῆς ἑλληνοπρεποῦς ἀνατροφῆς τῶν τέκνων της, τῆς ἀφελοῦς διαίτης καὶ τῆς ἀπερίττου ἀνατροφῆς.

Ἐὰν σήμερον, καθ' ἃς δηλονότι ἡμέρας τὸ ἔθνος ἐν κρισίμῳ εὑρῆται θέσει, ἡ Ἑλληνὶς ἦτο εἰς θέσιν νὰ ἐκτιμήσῃ τὴν περίοδον ταύτην τοῦ βίου αὐτοῦ, δὲν ἤθελε κατατρίβῃ τὸν νοῦν καὶ τὸν λογισμὸν αὐτῆς εἰς ματαίας καὶ κούφους ἐπιδείξεις καὶ εἰς τὰ ἔωλα τοῦ συρμοῦ τεχνάσματα, ἅτινα ἐν Εὐρώπῃ τεχνάζονται γυναῖκες τάξεως οὐχὶ τοσοῦτον εὐφήμου.

Ἐὰν αἱ περὶ γυναικὸς δημόσιαι διαλέξεις καταστῶσι γενικώτεραι, πιστεύομεν ὅτι ἐντὸς ὀλίγου θὰ ἴδωμεν κρατυνομένην τὴν ἐπίδοσιν τῶν γυναικῶν εἰς τὰ ἑλληνικὰ γράμματα, τῆς ξενομανίας οὖσας ὀλίγον κατ' ὀλίγον ἀποσκορακιζομένης, τὴν δὲ ἐθνικὴν ἡμῶν ἱστορίαν καταλαμβάνουσαν τὴν πρώτην θέσιν καὶ διαθεμελιούσαν σὺν αὐτῇ τὸ μητρῷον γάλα, τὸ ὑπὸ τῶν Ἑλλήνων γαλουχούμενον.

ΟΛΙΓΑΙ ΑΣΞΕΙΣ

Περὶ συστάσεως Γυναικείου Φιλεκπαιδευτικοῦ Συλλόγου ἐν Κωνσταντινουπόλει.

—

Τὸ γυναικεῖον φῦλον ἐν τῇ Ἀνατολῇ, ὡς γνωστὸν, εἶναι πολὺ παρημελημένον. Ἐνταῦθα φανταζόνται ὅτι ἡ γυνὴ ἀρκεῖ νὰ γνωρίζῃ τὴν οἰκιακὴν οἰκονομίαν καὶ οὐδὲν περισσότερον· οὐδόλως δὲ σκέπτονται ὅτι, ἐὰν αὕτη μείνῃ ἀπαίδευτος, θέλει εἶναι ἀνίκανος ν' ἀναθρέψῃ τὰ ἔκγονὰ τέκνα καὶ νὰ συντελέσῃ εἰς τὸν μέγαν τῆς ἀνθρωπότητος σκοπόν. Ἀρθὴν λοιπὸν εὑρίσκω τὴν γνώμην τοῦ Michelet λέγοντος· πολὺ ὅτι κακαντρίφων εἶς τὴν γυναῖκα, ἀναστρέφει τὴν κοινωνίαν ἅπασαν, καθότι ἡ κοινωνία προέρχεται ἐκ τῆς οἰκογενείας, ἧς ἀρμονία εἶναι ἡ γυνή.» Δικαίως δὲ καὶ ἕτερος μεγαλοφυὴς ἀνὴρ ἔλεγεν· «Ἐὰν θέλητε ν' ἀναγεννῶσιν ἐν τῇ πατρίδι ὑμῶν ἄνδρες ἐνάρετοι καὶ μεγάλοι, διδάξατε εἰς τὰς γυναῖκας τί εἶναι ἀρετὴ καὶ ἀλθὴς μεγαλεῖον· διότι οἱ ἄνδρες πανταχοῦ καὶ πάντοτε ἦσαν καὶ θέλουσιν εἶναι ὁποῖοι ἐξ ἀναλόγων ὀνόμων ἐμορφώθησαν ὑπὸ τῶν μητέρων αὐτῶν.»

Καὶ φύσει μὲν ἡ γυνὴ εἶναι εὐαίσθητος, διότι αἰσθάνεται κάλλιον τοῦ ἀνδρὸς τὰ καθήκοντά της, καὶ μάλισα τὰ τῶν φιλοθρωπίαν ἀροῶντα, ὡς φαίνεται καὶ ἐξ ἄλλων καὶ δὴ καὶ ἐκ τῆς ἐνταῦθα Φιλοπτώχου Ἀδελφότητος, τῶν Κυριῶν, αἵτινες μετ' ἀκμάτου ζήλου ἐργάζονται ὑπὲρ τῆς περιθάλψεως τῆς πασχούσης ἀνθρωπότητος καὶ μεγάλους κόπους καταβάλλουσι πρὸς ἐπιτυχίαν τοῦ σκοποῦ τούτου. Ἀλλὰ τοῦτο μόνον δὲν ἀρκεῖ.

Ἡ γυνὴ, ἐὰν τύχῃ καλῆς ἀνατροφῆς καὶ παιδεύσεως, δύναται νὰ ἐκτελέσῃ μεγάλα ἔργα, οὐχὶ βεβαίως πολιτικὰ καὶ πολεμικὰ, διότι τὸ σῶμα ὡς καὶ τὸ πνεῦμά της εἶναι κατά τι ἥττον ἰσχυρὰ τοῦ ἀνδρὸς καὶ ἀναρμόδια πρὸς τὰ τοιαῦτα, ἀλλ' ἔχει ἄλλα προσόντα, καταλληλότερα διὰ τὴν φύσιν της.

Δέον λοιπὸν νὰ συναισθανθῶσιν αἱ γυναῖκες τὴν ὑψηλὴν αὐτῶν ἐν τῇ κοινωνίᾳ ἀποστολὴν καὶ νὰ ληφθῇ σπουδαιοτέρα περὶ αὐτῶν φροντὶς, ὡς τοῦτο ἀεμένως παρατηρεῖ τις πρό τινων ἐτῶν ἐν τε τῇ Εὐρώπῃ καὶ τῷ Νέῳ Κόσμῳ.

Καὶ ναὶ μὲν οἱ ἐν Ἑλλάδι πρὸ χρόνων εὖ καὶ καλῶς ποιοῦντες συνέστησαν τὴν ἐν Ἀθήναις Φιλεκπαιδευτικὴν Ἑταιρίαν, ἥτις, τὸ περιώνυμον Ἀρσάκειον ἱδρύσασα καὶ σὺν αὐτῷ καὶ ἑτέρας τινὰς ἑστίας, μεγάλως συνετέλεσεν εἰς τὴν μόρφωσιν ἱκανῶν λογίων τοῦ ἡμετέρου φύλου καὶ πρὸς ἱδρυσιν ἐν τε τῇ Ἑλλάδι καὶ Ἀνατολῇ Παρθεναγωγείων. Ἀλλ' ἡ ἐνέργεια ταύτης ὅσον ἐπιδαψιλῆς δὲν θεωρηθῇ δὲν δύναται ταχέως νὰ διαδώσῃ τὰ ἑλληνικὰ γράμματα καὶ παρὰ ταῖς ἐν τῇ Ἀνατολῇ οἰκούσαις γυναιξί. Πῶς ἄρα δύνανται αἱ ἐν τῇ Ἀνατολῇ γυναῖκες ὅσον ὀλίγαι καὶ ἀν ὦσι, πῶς δύνανται καὶ αὗται νὰ φροντίσωσι περὶ τῆς τύχης των; Τί ἄλλο καλλίτερον δύνανται νὰ ποιήσωσιν ὅπως καθέξωσι καὶ θέσιν τινὰ ἐν τῇ κοινωνίᾳ ἢ νὰ συστήσωσι Γυναικείους Φιλεκπαιδευτικοὺς Συλλόγους, εἰς τοὺς ὁποίους συνεργόμενοι καὶ περὶ τῆς γυναικείας ἐκπαιδεύσεως νὰ φροντίζωσι καὶ νὰ συσκέπτωνται περὶ διαφόρων ὠφελίμων καὶ σπουδαίων ὑποθέσεων;

Τῆς ἰδίας ταύτης ἰσχυρᾶς πρὸς εὐτυχίαν τοῦ φύλου ἡμῶν ἀνεφένησαν ἐν Ἑλλάδι ἔνθα λογίαι τινὲς κυρίαι, βλέπουσαι τὴν ἀνάγκην τούτων συλλόγων, συνέστησαν ἐν Ἀθήναις Γυναικεῖόν τινα Σύλλογον, τοῦ ὁποίου ἐπίτιμος πρόεδρος ἡ τῆς Ἑλλάδος Βασίλισσα ἐγένετο. Καὶ δίκαιος μὲν αὐτοῦ εἶνέ πως περιωρισμένος, ἀλλ' ἀδιάφορον, ἡ ἀρχὴ εἶνε τὸ ἥμισυ τοῦ παντός.

Τὰς ὀλίγας ταύτας λέξεις γράφουσα ἀνεμνήσθην ὅτι ἤκουσα πρό τινος ὅτι μέλλει καὶ τοιοῦτος τις Σύλλογος ἐν Κωνσταντινουπόλει νὰ ἱδρυθῇ καὶ ἔσπευσα νὰ λάβω τὰς ἀπαιτουμένας πληροφορίας, αἵτινες δυστυχῶς νῦν περιορίζονται εἰς τοῦτο μόνον ὅτι ἑτοιμάζεται κανονισμὸς ὁρίζων τόν τε σκοπὸν καὶ τὰ καθέκαστα αὐτοῦ, οὗτινος περιηλθον εἰς γνῶσίν μου τὰ πρῶτα ἄρθρα, ἅπερ καὶ μόνα ἀρκοῦσι νὰ δείξωσι τὴν μεγάλην σημασίαν αὐτοῦ· ἔχουσι δὲ ὡς ἑξῆς·

Ἄρθρ. 1. Καθιδρύεται ἐν Κωνσταντινουπόλει Φιλεκπαιδευτικὸς Σύλλογος σκοπὸν καὶ μέλημα ἔχων τὴν εἰς τὸ γυναικεῖον φῦλον τοῦ ἡμετέρου ἔθνους διάδοσιν τῆς προκαταρκτικῆς καὶ μέσης παιδεύσεως καὶ τὴν ἠθικὴν καὶ διανοητικὴν δι' αὐτῆς διέπλασιν καὶ μόρφωσιν.

Ἄρθρ. 2. Τὰ πρὸς ἐπίτευξιν τοῦ σκοποῦ τούτου μέσα εἰσίν, α') ἡ σύστασις ἐν Κωνσταντινουπόλει Παρθεναγωγείου ὅσον οἷόν τε τελείου· β') ἡ σύστασις ἐν ταῖς ἐπαρχίαις τῆς ὀθωμανικῆς Αὐτοκρατορίας παρθεναγωγείων καὶ νηπιαγωγείων, ὅπου παρίσταται ἀνάγκη· γ') ἡ συντήρησις τῶν ἤδη ὑπαρχόντων, χρεζόντων δὲ περιθάλψεως καὶ συνδρομῆς· δ') ἡ ἔκδοσις διδακτικῶν καὶ ἄλλων κοινωφελῶν βιβλίων καὶ ἡ διανομὴ αὐτῶν εἰς ἄπορα παρθεναγωγεῖα· ε') ἡ συντήρησις ὑποτρόφων μαθητριῶν ὅπως μετὰ τὴν ἀποπεράτωσιν τῶν σπουδῶν αὐτῶν χρησιμεύσωσι διδασκάλισσαι τῶν παρθεναγωγείων καὶ νηπιαγωγείων.

Ἄρθρ. 3. Ὁ Σύλλογος προϊόντος τοῦ χρόνου καὶ κατὰ τοὺς πόρους αὐτοῦ θέλει προβοήσει εἰς τὴν ἐκπλήρωσιν τῶν ἐν τῷ 2 ἄρθρῳ ἀναφερομένων, ἀρχόμενος ἀπὸ τῶν μᾶλλον κατεπειγόντων.

Δὲν πρέπει λοιπὸν φωνὴν καὶ ἡμεῖς νὰ ἄρωμεν ὑπὲρ τῆς ταχείας ταύτου συστάσεως, ἡ δ' Εὐρυδίκη, ἥτις ἐπὶ καιρὸν σιγήσασα λύπην ἄρατον κατέλιπεν, ἐξεγειρομένη καὶ αὖθις δὲν πρέπει ν' ἀναπαύῃ «Σύλλογος Γυναικεῖος πρὸς διάδοσιν τῶν γραμμάτων εἰς τὸ ἡμέτερον φῦλον;»

Εἴθε δὲ ἡ φωνὴ αὕτη ἐπιταχύνοι τὴν σύστασιν τοιούτου Συλλόγου, αἱ δ' Ἑλληνίδες τῆς Κωνσταντινουπόλεως, συμπράττουσαι εἰς τὸ κοινωφελὲς τοῦτο ἔργον, παράσχωσι πολλὰς καὶ μεγάλας ὠφελείας εἰς τὴν Ἀνατολήν.

ΘΕΑΝΩ.

ΤΟ ΕΝ ΣΥΜΗ

Ἀναγνωστήριον «Αἴγλης».

—

Ἀντιθέτως πρὸς τὴν ἀποκέντρωσιν καὶ ττασιμότητα, εἰς ἣν ἀκὸ πολλῶν ἤδη ἐτῶν εὑρίσκονται ἥτε Ῥόδος, ἡ πατρὶς τοῦ φιλοσόφου Κλεοβούλου καὶ τῆς ποιητρίας Κλεοβουλίνης καὶ ἡ Κῶς, ἡ γεννέτειρα τοῦ πατρὸς τῆς ἰατρικῆς Ἱπποκράτους, ἡ Σύμη, νῆσος μικρὰ καὶ ἄγονος, ἐν μέσῳ αὐτῶν κειμένη, ἐστερημένη τῆς συνεχοῦς καὶ ἀμέσου συγκοινωνίας μετὰ τῶν κυρίων ἐμπορικῶν κέντρων, τῆς ἀναπτυσσούσης τοὺς κατοίκους τῶν τε νήσων καὶ τῶν κόλεων, εὑρῆται κατὰ μείζονα λόγον ἐν ὀργώσῃ ἀναπτύξει.

Ἐν Σύμῃ ὁ περιηγητὴς δὲν εὑρίσκει τὸν χαρίεντα καὶ ἐκτενῆ ὁρίζοντα τῆς εὐηλίου Ῥόδου, μηδὲ τὰς εὐφόρους καὶ ἐκτεταμένας γαίας, μήτε τὴν εὐωδίωσαν ἀτμόσφαιραν, μηδὲ τὰς λείας καὶ εὐθείας ὁδοὺς, ἀλλὰ ξηρὸν πετρώδη βράχον, ἐφ' οὗ σπανίως εὑρίσκει εὐπάτητον γῆν, δένδρα ὑψί-

Ψηφιακή Ερευνητική Βάση Δεδομένων-Γυναικεία περιοδικά στον οθωμανικό χώρο (kypseli.fks.uoc.gr)

[illegible] καὶ σκάφη, ὅλους δὲ ὁμιλεῖ καὶ εὐθίζει.

Οἷον κατεκλάσατον ἔμπνοι ἀντίθετον ἀλλ' ἐν τῷ κατεκλάσατον αὐτῆς, ὃν ἡ πρὸς τὴν πολιτικὴν, καὶ τὴν δυναστικὴν τάσιν κατέστησεν τὴν γυναῖκα ὑποδεέστερον τῆς. Ἴδοὺ μικρὰ ἐλέγχει κατὰ τὴν ἀνθρωπίνην ἀνάπτυξιν.

Ἀλλ' ἡ ἀνωμαλία ἀνάπτυξις τῶν Ῥωμαίων γένους ἔλεγε, σχεδὸν τῆς προόδου τοῦ ἀνωτέρου Ἑλληνικοῦ, ὡς τεταρτοβαθμία καὶ ἀναπαλαιόμενα ἐκείνου ὀλίγα αὐτῶν σχέδια, ἡ ἀνωμαλία καὶ χαλάμωσις τῶν πολιτῶν, ἐν ᾗ τῇ μικροσκοπικῇ ἐκείνῃ ἐποχῇ ἐξῆρε καὶ ἔδρα, μάρτυρες αἱ Βιβλίαι αὐτῶν γράφαι καὶ τὰ παρθεναγωγεῖα, ἔτυπε, ὅλοι τελειοποιμένοι κλίματα ἀνατρεφόμενοι καὶ παρηκμαζόμενοι, οἱ ἐπιφανεῖς καὶ τὰ φαινόμενα, ἅτινα ὑπὸ τοῦ [illegible] κατεφάνησαν χρησιμεύουσι εἰς ἐκπαίδευσιν τῶν ἀνθρώπων καὶ ἐνδεῶν, οἱ ἄνω τῶν ἔτος εἰς τὴν τὰς Ἀθήναι καὶ τὴν Βιβλίαν ἀποκαλλιμένα πρὸς τελειοτέραν ἀνάπτυξιν καὶ ἐξαιθεῖν ἐπιστημῶν. Ἰδοὺ καὶ ἡ κατ' ἐποχὴν ἀνωφαινομένη ζωή, ἐνεργητικὴ καὶ ὁ ἑλληνικὸς ὀργασμός, ἐκεῖθι ἐκκινοῦσιν ἄλοιν διὰ τῆς εἰς τὰ ἐπιφανέστερα κέντρα μετοικέσεως τῶν ἐπιφανῶν αὐτῶν ἀνδρῶν καὶ τῆς ἐκεῖθεν ἐκπαιδεύσεως τῶν ἐκλεκτοτέρων ἀρχῶν καὶ τέχνων.

Νέον τεκμήριον τῆς εἰς τὰ πρόσω βαινούσης Σημασίας κοινότητος εἶναι καὶ ἡ ἐσχάτως ἀνοιχθεῖσα χῶρα κόνεως τοῦ Ἀναγνωστηρίου «Ἀίγλης» ἀναμιμνησκούσης τὴν μνήμην τοῦ Σωφίου Κιρκίς.

Ἐξ κλείστος ἀνθρ. ἐκ τοῦ Ἥλιον ἦλθε
Τὸν Ἥλιον ἀκόνδιν μὲ' Κηφίσσου Πη-
[λεῖωνα.

κατὰ τὴν Ὁμηρικὴν (Τλ. Ε. στ. 173—4) ἐπὶ κρυπτῶν τὴν διανοητικὴν ἀνάπτυξιν τῆς Ἑλληνικῆς νεολαίας.

Τοῦ Ἀναγνωστηρίου τούτου, ὡς γράφουσιν ἡμῖν, ἐπιλεγόντων ἐν πρὸ πολλοῦ δὴ ἀπελθόντων ἐν Ἀθήναις ἐν μέσῳ τῆς γενικῆς ἐκλογῆς ἐν ἐπιλέξει σύγκλησεως καὶ ἐξαιρετοῦσι, ἥτις ἔφερε κρουνοὺς ἐπὶ τῆς ἐπιτυχίας τοῦ σκοποῦ αὐτοῦ.

Ἀλλ' ἐξαιρετικῶς καὶ τῇ προαγωγῇ τῶν μέλων [illegible], ὧν τὴν διατῆ φιλοτιμίαν αὐξάνουσιν ἀλλοτε ἐνθυμούμεθα εὐχαρίστως [illegible] καὶ τὴν Ἀίγλην αὐτῶν, [illegible] τὴν ἐλπίνας ἡμῶν ἀδελφῆς κ. Σ. Λεοντιάδος, ἥτις ἐχαιρέτησε τὴν σύστασιν αὐτῆς διὰ λαμπροῦ ἐλεγείου, καταλήγοντος εἰς τὴν εὐχὴν ταύτην.

. . . . . Ὁ σύλλογος εἴθε δὴ οὗτος
Ν' ἀναδειχθῇ τοῦ καλοῦ του ὀνόματος ἄξιος
[πάνυ.
Καὶ ὅπου σίγλη τοῦ ἀνεκματικοῦ τῆς παι-
[δείας ἥλιου
Καὶ τοῦ ὑψίστου ἐκείνου φωτὸς τῆς Χριστοῦ
[ἀληθείας
Ν' ἀποσοβήσῃ μαρμαίρουσα καὶ καθ' αὐτὴν
[τὰς νεφέλας
Τῆς βαρβαρότητος καὶ ἀμαθείας; ὁπόθεν
[ζοφώδεις
Τὸν γλαφυρὸν τῆς πατρίδος ὁρίζοντα πα-
[σικαλύπτουν.

ΠΕΡΙ ΧΛΩΡΩΣΕΩΣ.

Ὁ ἰατρὸς κ. Ι. Ζτρος ἐδημοσίευσεν ἐν ἐπιφυλλίδι τοῦ «Νεολόγου» κοινωνικωτάτην διατριβὴν περὶ Χλωρώσεως, τὴν ὁποίαν ἀναγκαῖον ἐνομίσαμεν νὰ μεταφέρωμεν καὶ εἰς τὰς στήλας τῆς «Εὐρυδίκης» τοσοῦτο μᾶλλον καθόσον, τῆς ἀσθενείας ταύτης ἐπικαλαζούσης εἰς τὰς γυναῖκας, ἀνάγκη ὅπως αἱ γυναῖκες πρὸ πάντων ἀναγνώσωσιν αὐτήν.

Ἰδοὺ δὲ ἡ περὶ ἧς ὁ λόγος διατριβὴ αὐτη·

«Χλώρωσις! Τίς ἀγνοεῖ τὴν λέξιν ταύτην εἰς τὸν δέκατον ἔνατον αἰῶνα, αἰῶνα ὃν οἱ μὲν ἐκέλεσαν τῶν φώτων, οἱ δὲ τοῦ σκότους, οἱ δὲ τοῦ πολιτισμοῦ, ἄλλοι τῆς διαφθορᾶς καὶ ἕτεροι τῶν τραπεζῶν, ἀπορῶ δὲ διατί δὲν ὠνόμασαν αἰῶνα τῆς χλωρώσεως καὶ τῶν χιφάδων; Εἰσέλθετε τὴν Κυριακὴν εἰς τὸν ἐν Ταξιμίῳ δημοτικὸν κῆπον, βίψατε ἓν βλέμμα πρὸς τὰς περιπατούσας νεάνιδας καὶ θέλετε ἰδεῖ τὸ πλῆθος τῶν χλωρωτικῶν· χορεύσατε μετ' αὐτῶν, καὶ θέλετε ἰδεῖ τὸ στῆθός των νὰ ἀνέρχηται καὶ κατέρχηται μετὰ μεγίστης ταχύτητος, τὴν δ' ἐν αὐτῷ φυλακισμένην καρδίαν τόσον ταχέως νὰ κέλλῃ, ὥστε ἀδύνατον νὰ μετρήσῃ τις τοὺς κατὰ λεπτὸν παλμοὺς αὐτῆς.

Ἀλλὰ τί εἶναι ἡ χλώρωσις καὶ ὁποῖα τὰ αἴτια αὐτῆς;

Τὸ αἷμα, ἡ ῥέουσα αὕτη κατὰ τὸν Βορδὸ σάρξ, ὁ ἰστὸς οὗτος κατὰ τοὺς Γερμανοὺς, εἶναι ἡ ζῶσα ψυχή, ἐξ ἧς κυτίζονται καὶ τρέφονται ἅπαντα τὰ μέρη τοῦ ἀνθρωπίνου σώματος· διὸ καὶ ἔνιοι τῶν ἀρχαίων ἔλεγον τὸν ἄνθρωπον αἷμα μόνον εἶναι.

Ἐκ τούτου εὐκόλως ἐννοεῖ τις, πῶς ἡ ἀκεραιότης τοῦ αἵματος εἶναι ἀναγκαιοτάτη διὰ τὴν ἀκεραιότητα τῆς ὑγείας· ἐν αὐτῷ διὰ τοῦ μικροσκοπίου παρατηροῦμεν μικροσκοπικὰ σωμάτια, ἃ ἐκέλεσαν σφαιρίδια καὶ ὧν τὰ μὲν ἐρυθρὰ, τὰ δὲ λευκὰ τὰ ποῶτά εἰσι πολὺ πλειότερα τῶν λευτέων. Οἱ ὁμοφωνιστικοὶ Γερμανοὶ, οἵτινες ἀπέδειξαν ὀρθότατον τὸ τοῦ Βέκωνος, εἰπόντος· τὴν δύναμιν τῆς ἐπιστήμης ἀπόρροιαν, εὗρον ὅτι εἰς 300 ἐρυθρὰ σφαιρίδια ἀντιστοιχεῖ ἓν λευκόν· ἐνίοτε ὅμως τὰ ἐρυθρὰ σφαιρίδια εἰς ἃ ὀφείλεται τὸ ἐρυθρὸν χρῶμα τοῦ αἵματος ἐλαττοῦνται ἐπαισθητῶς. Εἰς 1000 μέρη αἵματος εὑρίσκομεν φυσιολογικῶς 120 μέρη ἐρυθρῶν σφαιριδίων· ταῦτα ὅμως δύνανται νὰ φθάσωσι μέχρι τῶν 100, 80 ἢ καὶ τούτων ἐλιγώτερα. Τότε ἐπέρχεται ἡ χλώρωσις, ἡ συχνοτάτη αὕτη, τὸ ἐπανειλημμένον, νόσος, τὴν ὁποίαν ἅπασαι σχεδὸν αἱ νεάνιδες παθαίνουσι πρὸ πάντων κατὰ τὴν ἐποχὴν ἐκείνην, καθ' ἣν ἡ νεᾶνις ῥυθμίζει τὸ βῆμα, προσπάζει τοὺς ὀρθλμοὺς, ὑποκρίνεται, θέλει νὰ ἀρέσῃ.

Πολλάκις ἐπέρχεται ἡ ἀλλοίωσις τοῦ αἵματος χωρὶς νὰ δυνηθῶμεν νὰ ἀνεύρωμεν τὰ αἴτια· ἐν τῇ μέσῳ τῆς φαινομενικῆς ἀνθηρᾶς ὑγείας αἱ ἐρυθραὶ παρειαὶ τῆς νεάνιδος ἀρχίζουσι νὰ ὠχριῶσιν, ἡ καρδία της παραφρονεῖ, διὸ ἀτάκτως καὶ ὑπερμέτρως πάλλει· καρδιαλγίαι, γαστραλγίαι καὶ δυσπεψίαι ἐπέρχονται καὶ ἡ νεᾶνις ἀπὸ εὐθύμου καταντᾷ ἰδιότροπος καὶ μελαγχολική· καὶ ταῦτα προσέτι ἀποδείξις ὅτι τὸ πνεῦμα δὲν εἶναι ὅλως ἀνεξάρτητον τῆς ὕλης. Ποτίσατε τὸν ἐγκέφαλον χλωρωτικῆς νεάνιδος μὲ φυσιολογικὸν αἷμα καὶ οἱ παλμοὶ τῆς καρδίας θὰ τακτοποιηθῶσι, καὶ τὰ νέφη ἃ ἐκλανθάνει ἐπὶ τοῦ ψυχικοῦ οὐρανοῦ αὐτῆς θὰ διασκεδασθῶσιν.

Εἴπομεν ὅτι τὰ αἴτια τῆς χλωρώσεως εἶναι ἐνίοτε ἄγνωστα· πολλάκις ὅμως ὁ ἰατρὸς ἀνευρίσκει ταῦτα ἢ εἰς τὴν κακὴν τροφὴν, ἢ εἰς τὴν ὑγρὰν, ἀκάθαρτον καὶ σκοτεινὴν κατοικίαν, εἰς τὸν καθεστηκότα βίον, εἰς τὴν ἀνησυχίαν τοῦ πνεύματος, εἰς ματαιωθείσας ἐλπίδας καὶ εἰς τὴν ἀνάγνωσιν μυθιστορημάτων.

Εὐκόλως ἐννοεῖ τις πῶς ἡ κακὴ τροφὴ ἐπιφέρει τὴν χλώρωσιν· τὸ αἷμα, ὡς ἀνέφέρομεν, τρέφει ὅλα τὰ μέρη τοῦ σώματος· πρέπει λοιπὸν διὰ τῆς καλῆς ποιότητος καὶ τῆς δεούσης ποσότητος τῶν τροφῶν νὰ παρέχωμεν τῷ αἵματι καλὸν χυλὸν, ὅστις ἄλλο δὲν εἶναι εἰμὴ ἀτελὲς αἷμα.

Ἀλλὰ τοῦτο μόνον δὲν ἀρκεῖ· ὅταν τὸ σίτημα, ἐν ᾧ οἰκοῦμεν εἶναι ὑγρὸν. Πῶς νὰ μὴ ὑπ' ὀρίωσιν ἐνταῦθα ὑπὸ ῥευματισμῶν καὶ καρδιακῶν νοσημάτων, ἀφοῦ πρὶν ἢ κτισθῇ τὸ οἴκημα οἰκοῦσιν ἐν αὐτῷ; καὶ τὸ κατ' ἐμὲ δὲν γνωρίζω δηλητήριον ὅπερ νὰ ἐνεργῇ τόσον ὀλεθρίως βραδέως μὲν ἀλλὰ βεβαίως ἐπὶ τῶν βαθυτάτων ἱστῶν τῆς ἀνθρωπίνης οἰκονομίας ὅσον ἡ ὑγρασία. Τὸ ῥῶς καὶ ὁ ἀὴρ καθεὶς γνωρίζει πόσον ἀναγκαῖα εἶναι διὰ τὴν ὑγείαν. Ἡ φυσιολογία διδάσκει ἡμᾶς ὅτι, ἐὰν εἰς σκοτεινὸν μέρος θέσωμεν φυτὸν, δι' ὀπῆς δὲ ἀφήσωμεν τὰς ἀκτῖνας τοῦ ἡλίου νὰ εἰσέλθωσι, θέλομεν ἰδεῖ ὅτι πρὸς τὸ μέρος ἐκεῖνο στρέφονται οἱ κλάδοι τοῦ φυτοῦ.

Οὐ σμικρὰν ἐπιρροὴν ἐξασκεῖ ἐπὶ τῆς ἀναπτύξεως τῆς χλωρώσεως καὶ ἡ ἀνατροφὴ δυστυχῶς ἐμπιστευόμεθα πολλάκις τὰ τέκνα ἡμῶν εἰς χεῖρας γυναικῶν, ὧν ἀγνοοῦμεν τὴν ἠθικὴν καὶ διανοητικὴν μόρφωσιν ὅπως δὲ ἔνιαι τῶν γυναικῶν μὴ ἔχουσαι πλέον τίποτε νὰ κάμωσι τιτλοφορεῦνται ματζαι, οὕτως ἄλλαι τιτλοφορεῦνται παιδαγωγοὶ καὶ διδασκάλισσαι. Τούτας λαμβάνομεν, καὶ εἰς ταύτας ἐμπιστευόμεθα τὰς θυγατέρας ἡμῶν· διατί; διότι γνωρίζουσι γαλλικὰ νὰ ὁμιλῶσι. Πολλάκις ἠκούσα νὰ μοι λέγωσι «τί καλὰ ποῦ μιλεῖ τὰ γαλλικά.» «Τί τάχα, ἀπήντησα, ἠθέλετε νὰ διπλῇ κινέζικα, ἀφοῦ εἶναι Γαλλίς;» Ἐπειδὴ δὲ ὁμιλεῖ τὰ γαλλικὰ καὶ γνωρίζει νὰ ὑποκρίνεται, νομίζουσιν ὅτι ἔχει διὰ νὰ δώσῃ ἠθικὴν καὶ διανοητικὴν μόρφωσιν· οὐκ ὀλίγοι παρὰ τοῦ μὴ ἔχοντος, κἂν τῷ ξύλῳ πατάξας διαρρήξῃς τὸ κρανίον. Πολλοὶ τῶν οὕτω δὴ καλουμένων διδασκάλων εἰ αἱ ἐκ τῶν ἀπολωλότων ποσάτων τῶν δδῶν εὐρωπαϊκῶν πόλεων, ἀμαθέστατοι, διαφθείρουσι τὰς νέας διὰ τῆς ἀναγνώσεως μυρίων μυθιστορημάτων καὶ δι' ἄλλων μαθημάτων, ἅτινα δίδουσι ταῖς μαθητρίαις των κατὰ τὰς ὥρας ἐκείνας, καθ' ἃς ἡ μήτηρ ἀνεπαύετο πλήρης χαρᾶς ὅτι ἠθικῶς καὶ διανοητικῶς ἡ θυγάτηρ της ἀναπτύσσεται. Ἐκ τῆς ἀναγνώσεως δὲ τῶν μυθιστορημάτων τοσοῦτον ἐξάπτεται ἡ φαντασία τῶν νεανίδων, ὥστε πραγματοποιοῦσι πολλάκις ὅ,τι εὕρωσιν ἐν αὐτοῖς γεγραμμένον, ἀγνοοῦσαι ὅτι τὰ μυθιστορήματα εἶναι τὰ πολλὰ ἀποκυήματα ἐγκεφάλων ἀσθενῶν καὶ φαντασίας συλλαμβανούσης μόνον φαντάσματα. Ῥητέον δὲ ἐν παρόδῳ ὅτι δυστυχῶς καὶ ἡ νέα ἑλληνικὴ φιλολογία δὲν στερεῖται τῶν Ἄθλων τοῦ Ῥοκαμβόλ καὶ τῶν ἐξαμβλωμάτων τῆς θανούσης φαντασίας τοῦ Παύλου Κούκου. Διὸ δὲν πρέπει οἱ γονεῖς νὰ ἀρίνωσιν ὅλως ἀδίδλου τὰς θυγατέρας αὐτῶν εἰς τὴν διάκρισιν τῶν διδασκάλων τούτων, διότι δυστυχῶς αἱ περισσότεραι δὲν δύνανται νὰ δώσωσιν εἰς αὐτὰς τὸ εὖ ζῆν.

Πολλαὶ νέαι καθίστανται χλωρωτικαὶ διότι ἐγκαίρως δὲν εἰσέρχονται εἰς τὸν ἔγγαμον βίον. Πρὸ ὀλίγων εἰσέτι ἐτῶν νεᾶνις ἥτις παρήρχετο τὸ εἰκοστὸν τῆς ἡλικίας αὐτῆς ἔτος, ἐκαλεῖτο μεγάλη· ἤδη ἡ τριακοντάετις καλεῖται μικρά. Διατί δὲ πρῶτον οἱ νέοι ἐνωμφεύοντο πολὺ εὐκολώτερον; Διατί αἱ πλεῖσται τῶν νεανίδων πρὶν ἢ παρέλθῃ τὸ εἰκοστὸν ἔτος τῆς ἡλικίας των ἔχουν τὸ γλυκὺ ὄνομα τῆς μητρός; Οἱ νέοι ἤδη ἕνεκα τῆς ἐξαπλώσεως τοῦ κολιτισμοῦ, δηλαδὴ τῆς διαφθορᾶς, ἀποφεύγουσι τοὺς γλυκεῖς δεσμοὺς τοῦ ὁμεναίου. Εἰς τὴν Γαλλίαν κατὰ τὸν Λεκοὺρ δύο ἑκατομμύρια νόθων γεννῶνται κατ' ἔτος· ἐνταῦθα δὲν πιστεύω τόσα. Ὑπάρχουσιν ὅμως καὶ νέοι οἵτινες θέλουσι νὰ νυμφευθῶσιν ἂν ὄχι δι' ἄλλο ἀλλὰ διότι ἐμαθον κατὰ τὰς νέας στατιστικὰς ὅτι ὁ ἄγαμος ζῇ εὐκοσιν ἔτι ὀλιγώτερον τοῦ ἔγγάμου· ἀλλὰ βλέποντες τὴν αὐτοκρατορικὴν ἀνατροφὴν, οἱ ἂν γονεῖς δίδουσιν εἰς τὰ τέκνα των δειλιῶσι λέγοντες ὅτι εἶναι ἀδύνατον νὰ ἱκανοποιήσωσι τὰς ἀπαιτήσεις τοιαύτης ὑψηλῆς ἀνατροφῆς. Οὗτοι εἶσιν ὀλίγοι, ἐκ τῶν πολλῶν οἱ λόγοι δι' οὓς πρότερον καὶ οἱ νέοι ἐνωμφεύοντο εὐκολώτερον καὶ αἱ νέαι τόσον συχνὰ δὲν ἔπασχον ἀπὸ τῆς χλωρώσεως. Ὁ σοφὸς παρατηρητὴς Λεζοὺ λέγει ὅτι εἰς τὰ μοναστήρια παρετήρησε τὰς πλέον ἀδυνατὰς ἀσθενείας τῶν γυναικῶν.

Αἱ ἐπανειλημμέναι ἀγρυπνίαι συντελοῦσιν εἰς τὴν ἀνάπτυξιν τῆς χλωρώσεως· χλωρωτικαὶ καθίστανται ὡσαύτως ἔνιαι τῶν νεανίδων ἕνεκα τῆς ὑπερμέτρου διανοητικῆς ἐργασίας. Ἕταιραι δὲ ἕνεκα τοῦ ἔρωτος.

Μεταξὺ τῶν αἰτίων τῆς χλωρώσεως φίλος μου Ἄγγλος ἰατρὸς, ὁ διδάκτωρ Οὐίλκ κατέτασσε καὶ τὴν ζηλείαν, τὸν σωματοφθόρον τοῦτον σκώληκα, τὸν διὰ τῆς κατανάλωσεως τῶν σπλάγχνων ἡμῶν ζῶντα. Ἀλλ' ἄνθρωπε, ἴσως πολλοὺς τοὺς ὁποίους ζηλεύεις· πρέπει νὰ οἰκτείρῃς.

Ἐὰν, λέγει ὁ Μεταστάσιος, ἑκάστου ἀνθρώπου ἡ ἐσωτερικὴ θλῖψις ἦτο γεγραμμένη ἐπὶ τοῦ μετώπου, πόσους τοὺς ὁποίους ζηλεύομεν ἠθέλομεν οἰκτείρει.

Ὅπως τοῦ συρμοῦ ὁτὲ μὲν τὸ ἕν, ὁτὲ δὲ τὸ ἄλλο χρῶμα εἶναι, οὕτω καὶ ἐπὶ τοῦ προσώπου ὁτὲ μὲν τοῦτο, ὁτὲ δὲ ἐκεῖνο εἶναι τοῦ συρμοῦ τὸ χρῶμα. Δὲν εἶναι πλέον τοῦ συρμοῦ αἱ ἐρυθραὶ παρειαὶ· τὸν βασιλεύουσιν αἱ ὠχραὶ, τὸ εὐαίσθητον χρῶμα. Βεβαίως ὅ,τι ὑνήσκει κινεῖ τὴν συμπάθειαν. «Δὲν κοκκινίζω πλέον», μοὶ ἔλεγε νεᾶνις. — «Διατί;» τῇ ἀπεκρίθην.— «Εἶνε ξεῖδι, ἀλλὰ ἔχω πόνους στὸ στομάχι». — «Θαρσεῖτε, τῇ εἶπον, διότι καὶ ὁ πόνος ὠχρελεῖ εἰς τὸ ὠχρὸν χρῶμα».

ΔΙΑΦΟΡΑ

Εὐχαρίστως πληροφορούμεθα ὅτι ἡ ἐνταῦθα ἐδρεύουσα ἐπιτροπὴ τοῦ Παναγίου Τάφου προτίθεται ν' ἀποστείλῃ τῇ Α. Μ. τῷ Πατριάρχῃ τῶν Ἱεροσολύμων κ. Προκοπίῳ ἔκθεσιν περὶ τῆς καταστάσεως τοῦ ἐνταῦθα Ἱεροσολυμιτικοῦ Παρθεναγωγείου καὶ ἐκζητήσῃ τὴν ἐπὶ τὰ κρείττω λυσιτελεστέραν καὶ καρπωσιμωτέραν διοργάνωσιν καὶ προαγωγὴν αὐτοῦ.

Ἀγνοοῦμεν δυστυχῶς τὸ σχέδιον τῆς νέας ταύτης διοργανώσεως. Οὐχ ἧττον ὅμως δυνάμεθα νὰ προεικάσωμεν ὅτι στηρίζεται ἐπὶ τῆς ἀρχῆς τοῦ ἀποκατασταθῆναι τὸ παρθεναγωγεῖον τοῦτο τέλειον κορασιακὸν Γυμνάσιον, οὗ ἡ Κωνσταντινούπολις ἔχει μεγίστην ἀνάγκην καὶ εἰς ὅπερ δύναται πρὸ παντὸς ἄλλου νὰ καταρθώσῃ ἄνευ ὀλίγων δαπανῶν ἀρκεῖ νὰ τύχῃ διευθύνσεως καταλλήλως πεπαιδευμένης.

Ἐλπίσωμεν ὅτι ἡ Α. Μακαριότης, ἡ ἀνωτάτη αὕτη ἐποπτικὴ ἀρχὴ τοῦ παρθεναγωγείου τούτου, θέλει ἐγκαινιάσει τὴν εἰς τὸν ἱεροσολυμιτικὸν θρόνον ἀνάρρησιν του διὰ τοῦ ἔργου τούτου, ἥτοι καὶ τελειοτέραν σειρὰν διαγράφουσα εἰς τὴν γυναικείαν παίδευσιν τῆς πρωτευούσης ἡμῶν.

Αἱ τελευταῖαι ἀμερικανικαὶ ἐφημερίδες ἀναγγέλλουσι τὸν θάνατον μιᾶς τῶν περιφανεστέρων συγγραφέων τῆς Ἀμερικῆς, τῆς γνωστῆς ὑπὸ τὸ ψευδώνυμον «Φαννὴ Φέρν» κόρης Φαρριγκτῶνος, ἐσχάτως συμβάντα ἐν Βοστώνῃ.

Ἡ κ. Φαννὴ Φέρν (Σάρα Παισώνη Οὐίλλις) ἐγεννήθη τὴν 9 Ἰουλίου 1811 εἰς Πόρτλένδην τῆς ἐπικρατείας Μαίνης τῆς Ἀμερικῆς· ἦν δὲ θυγάτηρ τοῦ δημοσιογράφου Ναθαναὴλ Οὐίλλις, ἐκπαιδευθεῖσα ἐν τῷ τότε ἀκμάζοντι ἀνωτάτῳ παρθεναγω-

Ψηφιακή Ερευνητική Βάση Δεδομένων-Γυναικεία περιοδικά στον οθωμανικό χώρο (kypseli.fks.uoc.gr)

γείρ τῆς δεσποινίδος Ἀλεξανδρίνας Βίντζερ.

Συλλογίσθητε τὸ 1837 μετὰ τοῦ ἐκ Βοστόνος ἰατροῦ Ἐλλέρυ, ἀνεψιοῦ αὐτοῦ τοῦ 1846. Κόρη μείνασα μετὰ δύο τέκνων ἐθεωρεῖτο διάστημα γάμου μετὰ τοῦ κ. [illegible]

Νῦν ἐν, ἐπιδοθεῖσα εἰς τὴν φιλολογίαν, ἀνέλαβε τὴν σύνταξιν τῶν ἐκτυπωθέντων ἐφημερίδων ἐκεῖ· ἐπιθεωρήσεων τῆς Νέας Ὑόρκης ὑπὸ τὸ ψευδώνυμον τῆς Φαννῆ Φέρν, δημοσιεύουσα διάφορα ἐπιλογικὰ ἄρθρα καὶ διατριβὰς ἐπικλίας ὅλως, πολλοῦ λόγου ἀξίας, ἀναγνωσκόμενας μετὰ πολλοῦ τοῦ ἐνδιαφέροντος.

Συλλογηθεῖσαν ἀθρόαν τὰς τοιούτων ἐξιδοτοῦ ἐν Νέᾳ Ὑόρκῃ ὑπὸ τὸν τίτλον «Φίλαι ἀνάγκαι» ἐκδοθεῖσαν ἐν τῇ βοτανολογίᾳ τῆς κ. Φαννῆ Φέρν, κεντήκοντα γιλιάδες ἀντιτύπων πωλήσασα ἐξ αὐτῆς ἐντὸς μικροῦ· Καὶ ἡ πέμπτη ἔκδοσις τῆς Συλλογῆς ταύτης τὸ αὐτὸ ἔσχε ἀποτέλεσμα.

Μετ' οὐ πολὺ ἐξέδοτο τὸ περίεργον μυθιστόρημα «Ἡ αἴθουσα τῆς σοφῆς Ἑλένης» ὅπερ εἶναι εἶδος αὐτοβιογραφίας καὶ ὅπερ μετεφράσθη γαλλιστὶ ἐν τῇ Ἐφημερίδι τῶν Πάντων· ἐν Παρισίοις.

Τὸ 1856 ἐδημοσίευσε τὸ μυθιστόρημα «Ἡ Ἐλένη».

Ἄμα τῶν τελευταίων αὐτῆς ἔτεσιν ἡ μακαρίτις ἐξηπολούθει γράφουσα εἰς διάφορα ἐφημερίδας, αἵτινες ἄδρῶς ἀντιμείβον πᾶν ἄρθρον, προερχόμενον ἐκ τῆς γλαφυρᾶς καὶ ἀκριβεστάτης αὐτῆς γραφίδος.

Αἱ πλεῖστοι τῶν ἀμερικανικῶν ἐφημερίδων συγκεντρώνται ἐδημοσίευσαν ἐπιγραφὴν ἐπὶ τῇ στερήσει τοιούτου συγγραφέως ἅτινα διὰ τοῦ καλάμου της μεγάλως συνετέλεσεν εἰς τὴν πνευματικὴν καλλιγένειαν τοῦ φύλου καὶ τοῦ ἔθνους της.

Ὁ κ. Ἀναστάσιος Ἐρμῆς ἀναγγέλλει ὅτι γυνὴ τις Ἑρμιόνη ἐν Βαβυλῶνι ἔτεκε κόρην· αὕτη βάρος τεσσαράκοντα κόκκας ἔφερε· ἐπὶ τοῦ πώγωνος τρίχας, ἔχον τοὺς ὀφθαλμοὺς ἐπὶ τῶν μαγουλῶν καὶ ἀντὶ στόματος ἐκεῖνον μετὰ τεσσάρων προκτωδῶν ἐκφύσεων ἐν εἴδει ἀδένων· Οἱ ἰατροὶ φοροῦσιν ὅτι ἡ ζωὴ τοῦ ἐξαμβλωματικοῦ τοιούτου ἔτους ἔστω βραχυτάτη· Καὶ πράγματι, τὸ ἔξωμα τοῦτο, ὡς λέγουσιν, ἀπεβίωσε ἐφ' ἡμέρας.

Ἐλέχθη κατ' αὐτὰς ἐν Φλωρεντίᾳ ἐνεργὸς ἀναθεωρητὴς τῆς «Κορνηλίας» ἐκπαιδευτικῆς καὶ ἀνατροφικῆς ἐπιθεωρήσεως, ἥτις ἤρξατο, ἤδη ἐκδιδοθεῖσα ὑπὸ τῆς Ἑλλογίμου Ἰταλίδος κ. Ἀδριλίας Σιρίνο Φαλλιέρο δὲ Λούνα καὶ ἥτις προτίθεται ἐξυπηρετῆσαι ἰδίᾳ τὰ τε ὁλικὰ καὶ [illegible]

Ἡ «Κορνηλία» ἐκδίδεται τὴν 1 καὶ 15 ἑκάστου μηνὸς εἰς μέγα τέταρτον, Ἰταλιστί.

Ἐὰν οἱ δύο πρῶτοι ἀριθμοί, οὓς ἔχομεν ὑπ' ὄψιν δύνανται νὰ χρησιμεύσωσιν ὡς ὁ γνώμων τῆς κρίσεως, ἣν δύναταί τις νὰ σχηματίσῃ περὶ τῆς κοπείας ἐφημερίδος τινος, ἀρδδὸς δυνάμεθα νὰ σχηματίσωμεν τὴν πεποίθησιν ὅτι ἡ «Κορνηλία» μεγάλως θέλει συντελέσει εἰς τὴν διανοητικὴν ἀνάπτυξιν τῶν Ἰταλίδων, ὅπερ ὃν ἐργάζεται, τοσοῦτο μᾶλλον καθόσον τυγχάνει τῆς συνεργασίας τῆς τε περιωνύμου Ἑλληνίδος κ. Δώρας Ἰστριάδος, πολλῶν λογίων Ἰταλίδων, καθηγητῶν τινῶν τῶν Ἰταλικῶν Πανεπιστημίων καὶ Ἀκαδημιῶν, ὡς καὶ Βουλευτῶν, συνεργασίας λίαν τιμώσης τὴν φερώνυμον αὐτῆς ἐκδότιδα κ. Ἀδριλίαν δὲ Λούνα.

Ἡ «Εὐρυδίκη» χαιρετῶσα τὴν ἐμφάνισιν τῆς «Κορνηλίας» εὔχεται αὐτῇ πᾶν ἐμπόδιον πρὸς πραγμάτωσιν τοῦ ὑπερ ἐπιδιώκει ἀγαθοῦ καὶ ἰδιωτικοῦ σκοπῶν.

—

Ἡ προσεχὴς διέλευσις τοῦ πλανήτου τῆς Ἀφροδίτης πρὸ τοῦ Ἥλιου μεγάλως ἀσχολεῖ τοὺς ἀστρονόμους· διότι ἐπὶ τῇ περιστάσει ταύτῃ πρόκειται, ἐξετάζοντες ἐπιπεπλεγμένως τὸ σπάνιον τοῦτο φαινόμενον, νὰ ἐξακριβώσωσι πολλὰ σπουδαῖα μέρη, ἀφορῶντα τὰς βάσεις τῆς ἀστρονομίας, οἷον τὴν ἀπόστασιν τοῦ ἡλίου καὶ τὴν ταχύτητα τοῦ φωτός.

Ὁ κ. Φαιγὲ ἀπέστειλε σπουδαίαν πραγματείαν περὶ τοῦ ἀντικειμένου τούτου εἰς τὴν Γαλλικὴν Ἀκαδημίαν τῶν ἐπιστημῶν αἱ δὲ παρατηρήσεις τοῦ σοφοῦ ἀστρονόμου στηρίζονται ἰδίως ἐπὶ τῶν σπουδαίων ὠφελειῶν, τὰς ὁποίας θέλει παρεσχεθῆ ἡ φωτογραφία διὰ τῆς παρατηρήσεως τῆς διελεύσεως τοῦ πλανήτου τῆς Ἀφροδίτης.

Τὸ Φωτο-ηλιόγραφον, ὄργανον νέον δι' οὗ ὁρίζεται αὐθεντικῶς, διὰ τῆς φωτογραφίας, ἡ ἀπεικόνισις τοῦ ἡλίου, μεγάλως θέλει χρησιμεύσει εἰς τὴν περίστασιν ταύτην.

Ἐν Ἀγγλίᾳ, λέγει, ὁ κ. Φαιγὲ, κατεσκευάσθησαν ἐπτὰ Φωτοηλιόγραφα κατὰ τὸ ἐν Κιέλῳ πρότυπον, ἐξ ὧν τρία μὲν ὡρίσθησαν διὰ τὴν Ῥωσσίαν, ἀλλ' αὕτη κατέχει ἤδη ἓν μόνον. Οἱ Γερμανοὶ ἔχουσι τέσσαρα τοιαῦτα. Ἡ Πορτογαλλία ἀπέστειλε τὸ ἐν Ἀκαδώνῃ εἰς Μακάω. Αἱ Ἡνωμέναι Πολιτεῖαι τῆς Ἀμερικῆς κατεσκεύασαν τὸν [illegible], ἀλλ' ἐπὶ λίαν διαφόρου σχεδίου. Ἡ Γαλλία προτίθεται νὰ κατασκευάσῃ τέσσαρας φωτογραφικὰς μηχανὰς, ὧν τὴν ἐκμελέτησιν ὁ κ. Δελουνὰ ἀνέθεσεν εἰς τοὺς κκ. Μαρτὲν, Οὐλὲρ καὶ Βουρδοῦζ.

Τὸ φαινόμενον τοῦτο ἐγένετο αἰτία ὅπως κατασκευασθῶσιν ἤδη πλέον τῶν εἴκοσι φωτογραφικῶν μηχανῶν, αἵ τινες μετὰ ἐκατοντάδων φωτογράφων θέλουσιν ἀποσταλῆ εἰς τὰ καταλληλότερα μέρη τῶν δύο ἡμισφαιρίων πρὸς παρατήρησιν τῆς παραλλάξεως· ἀφ' ἑτέρου δὲ ἐγένετο τὴν ἀπλουστάτην μὲν ἀλλὰ τελειοτέρον ἰδέαν τοῦ ἀντιπατασσῆσαι τὸν ὀφθαλμὸν καὶ τὴν κεφαλὴν τοῦ παρατηρητοῦ δι' ἐὐαισθήτου πλακὸς, προσδεδεμένης ἐπὶ ἠλεκτρικοῦ τηλεγράφου, τοῦ· ὅπερ ἐν τῷ συστήματι τῶν νεωτέρων παρατηρήσεων ἐπεδείκνυσι τοιόδον σχετικὴν τῆς πραγματοποιηθείσης, πρὸ δύο αἰώνων, διὰ τῆς προσαρμόσεως τῶν ὑαλίνων ὀπτήρων εἰς τὰ ὄργανα τῆς παρατηρήσεως.

Ὁ κ. Βάρρεν δὲ λὰ Ῥοὺ τὸ ἀνεκειμένον τοῦτο ἐξελέξατο ὡς θέμα τοῦ λόγου, ὅπερ ἀπήγγειλεν εἰς τὰ ἐγκαίνια ἐξαρτήματός τινος τοῦ Βρεττανικοῦ Συλλόγου, συνελθόντος ἐν Βριστώλῃ. Ὁ σοφὸς οὗτος ἐμπειρικὸς διηρεύνησε καὶ συνεζήτησε τὰς προτεινομένας καὶ τὰ πειράματα, τὰ τε ὁμοῦ ἐπὶ τῷ σκοπῷ τούτῳ ἐν Ἀγγλίᾳ, Ῥωσσίᾳ, Γερμανίᾳ καὶ ταῖς Ἡνωμέναις Πολιτείαις.

Εἰς τὴν φωτογραφικὴν ταύτην ἐπιχείρησιν θέλουσι λάβει μέρος ἅπαντα τὰ πεπολιτισμένα ἔθνη. Ἕνεκα τούτου δὲ οἱ περιφημότεροι τῶν ἀστρονόμων καὶ φωτογράφων ἤρξαντο νὰ προετοιμάζωνται διὰ τὴν ἀστρολογικὴν ταύτην ἐκδρομήν.

—

Ἡ βασίλισσα Βικτωρία ἐπορεύθη κατ' αὐτὰς εἰς Σκελγούρστην ἵνα συλλυπηθῇ προσωπικῶς τὴν πρώην αὐτοκράτειραν Εὐγενίαν, ἀφ' οὗ πρότερον ἐπεσκέφθη τὸν ναὸν ἔνθα κεῖται ὁ Ναπολέων Γ'. Ἡ μὲν Ἄνασσα ἔθηκεν ἐπὶ τοῦ τάφου ἴον, ἡ δὲ θυγάτηρ αὐτῆς Βεατρίκη ἀνθοδέσμην λευκῶν καμελιῶν καὶ ἄλλων ἀνθέων. Διατρίβασα ἐν τῇ ναῷ 15 λεπτὰ μετέβη πρὸς τὴν αὐτοκράτειραν, παρ' ᾗ ἔμεινε μίαν περίπου

καὶ ἡμίσειαν ὥραν. Παρῆσαν δὲ ἐν τῇ ἐπισκέψει ὁ αὐτοκρατορικὸς πρίγκηψ, ἡ πριγκηπέσσα Μουρὰτ, ἡ δούκισσα Μοντιζοῦ καὶ ἄλλοι πιστοὶ ὑπηρεται τῆς αὐτοκρατορίας.

—

Ἡ πριγκηπέσσα τῆς Πρωσσίας, θυγάτηρ τῆς βασιλίσσης Βικτωρίας προσέφερε 12 χιλ. ταλλήρων ὅπως χρησιμεύσωσι πρὸς εὕρεσιν τοῦ καταλληλοτέρου τρόπου τῆς βελτιώσεως τῆς ἐργατικῆς καὶ ὑλικῆς καταστάσεως τῶν γυναικῶν.

—

Ἡ Αὐτοκράτειρα τῆς Γερμανίας διέταξε τὴν ὀρφανοτροφεῖου διὰ τὰ τέκνα τῶν ὑπὲρ τῆς πατρίδος πεσόντων γερμανῶν στρατιωτικῶν.

—

Ἡ αὐτοκράτειρα τῆς Κίνας, φίλη θερμὴ τῆς μουσικῆς, θεωρεῖται καὶ ὡς ἡ ἀρίστη τῶν κινεζίδων κλειδοκυμβαλιστριῶν. Κατὰ παραγγελίαν τῆς Α. Κινεζικῆς Μεγαλειότητος ἀπεστάλη αὐτῇ οὐ πρὸ πολλοῦ ἐξαίρετον κλειδοκύμβαλον ἐκ Λονδίνου. Οἱ κατασκευασταὶ, λέγει ἀγγλική τις ἐφημερὶς, τοῦ ἀμιμήτου τούτου μουσικοῦ ὀργάνου, μικρὰν δίδοντες πίστιν εἰς τὰ μουσικὰ προτερήματα τῆς «Οὐρανίου Κυρίας» ἴσχυν τὴν ἀδρόρρυκα μέριμναν νὰ προσθέσωσιν ἐντὸς τοῦ κιβωτίου μηχανισμὸν, ὅστις σφριγόνος παίζει τέσσαρας σκοπούς, ἐξ ὧν εἷς εἶναι καὶ ὁ τοῦ Μασσαλιωτικοῦ ὕμνου.

—

Ἐν Δραμστάδῃ συνέστη διεθνὴς σύλλογος τῶν γυναικῶν ὑπὸ τὴν προεδρείαν τῆς θυγατρὸς τῆς βασιλίσσης τῆς Ἀγγλίας, συζύγου δὲ τοῦ πρίγκηπος διαδόχου τῆς Ἕσσης.

—

Ἐν Πετρουπόλει ζῇ κυρία τις, λίαν ἐπιτυχῶς ἐξασκοῦσα τὸ δικηγορικὸν ἐπάγγελμα, καλεῖται δὲ κ. Κριεζῶρ.

—

Ἡ Βαρωνὶς Ῥεσχίλδ, διακεκριμένη ζωγράφος, ὡς καὶ ἄλλοτε, ἀπέστειλε καὶ ἤδη εἰς τὴν ἐν Βιέννῃ ἔκθεσιν εἰκόνα, ἥτις παρεστῆ ἐπὶ ἐσωτερικῶν αὐλῆς τινος ἐν Διονάνῳ καὶ ἥτις ἔτυχε μεγίστης ἐπικροτήσεως παρὰ τῶν εἰδημόνων.

—

Ἡ ἐπ' ἐσχάτων ἐν Γατρρίλδῃ τῆς Μασσαχουσέτης (ἐν Ἀμερικῇ) ἀποδιώξασα μίαν Σοῦρα Σμὶθ ἀπέρριψε δύω ἑκατομμύρια περίπου φράγκων πρὸς ἵδρυσιν καὶ διατήρησιν Γυναικείου Πανεπιστημίου, ἐν ᾧ αἱ νεάνιδες νὰ δύνωνται νὰ ποιῶσι πανεπιστημονικὰς σπουδὰς καὶ ἐν ᾧ νὰ εὑρίσκωσι τὰς αὐτὰς ὠφελείας καὶ εὐχερείας, ἃς καὶ οἱ ἄνδρες ἔχουσιν εἰς τὰ πανεπιστήμια αὐτῶν.

Ἡ σειρὰ τῶν μαθημάτων ἔσται τετραέτις, τὸ δὲ πρόγραμμα αὐτῶν θέλει περιλαμβάνει τὴν λατινικὴν, τὴν ἑλληνικὴν, τὴν ἀγγλικὴν μετὰ τῆς φιλολογίας αὐτῶν καὶ ἄλλας νεωτέρας γλώσσας. Ἐκ τῶν ἐπιστημῶν ἡ χημεία, ἡ βοτανικὴ, ἡ ἀστρονομία καὶ ἡ φυσιολογία θὰ ὦσι κύρια μαθήματα. Τὸ σύστημα τῆς διδασκαλίας ἔσται κατάλληλον ὅπως παρέχῃ ταῖς φοιτώσαις νεάνισι πάντα ἐκεῖνα τὰ μέσα, δι' ὧν ἡ τελειοποιοῦσα νὰ δύνηται ν' ἀποδῇ ἢ συγγραφεὺς ἢ καθηγήτρια εἰς τὰ ἀνώτερα παθεναγωγεῖα τῆς Ἀμερικῆς. Ἐκ τῶν ὡραίων τεχνῶν, ἡ μουσικὴ, ἡ ζωγραφικὴ καὶ ἡ γλυπτικὴ ἔσονται ὑποχρεωτικαί.

—

Ἡ κυρία δὲ Περινὼ ἐδωρήσατο εἰς τὴν Γαλλικὴν Ἀκαδημίαν 20,000 φράγκων ὅπως χρησιμεύσωσιν εἰς ἀστρονομικὰς ἀνακαλύψεις.

—

Ῥωσσίς, ἐκ Σιβηρίας, ὑπὸ τὴν ἀνωνυμίαν χάριν μετριοφροσύνης κρυπτομένη, προσφέρεται εἰς τὴν Αὐτοκρατορικὴν Σχολὴν τῶν φυσικῶν ἐπιστημῶν 50,000 ῥουβλίων πρὸς τὸν σκοπὸν ὅπως διατεθῶσιν ὑπὲρ τῆς διδασκαλίας τῆς ἰατρικῆς ἐπιστήμης εἰς τὰς γυναῖκας.

—

Κατ' αὐτὰς ἐν Γενεύῃ τῆς Ἑλβετίας ἐτελεύτησεν ἡ περιώνυμος ἐπὶ φιλανθρωπίαις πρᾶξεσι κυρία Ὀσκὰρ-Βουλοὺρ, κληροδοτήσασα 40 χιλ. μὲν φράγκων εἰς τὸ «Γραφεῖον τῶν Οἰκογενειῶν», 10 ὁμ. εἰς τὸ ἐθνικὸν Νοσοκομεῖον καὶ 25 ὁμ. εἰς τὸ δημοτικόν.

—

Ἡ φιλανθρωπικὴ ἑταιρία τῆς Λιωμόνδης, εἰς Δεβονσάϊρ (τῆς Ἀγγλίας) προσήνεγκε πολύτιμον μετάλλιον εἰς τὴν δεσποινὶν Ἄνναν Λόρδ, διότι μετὰ προφανοῦς κινδύνου τῆς ζωῆς αὐτῆς ἔσωσε κόρην τινὰ ἐν καιρῷ τῆς παλιρροίας.

—

Ἡ μὶς Ἄνρῃ, ἀγγλὶς, προτιθεμένη νὰ ἐκδώσῃ τὸν Λαρτὶν ποιητὴν, Βιργίλιον περιέλθεν ἅπασαν τὴν Εὐρώπην ὅπως ἐπισκεφθῇ τὰς ἐπιστατούσας βιβλιοθήκας καὶ μελετήσῃ τὰς διαφόρους αὐτοῦ ἐκδόσεις.

—

Ἐν Τουρίνῳ ἀπὸ τοῦ παρελθόντος δεκεμβρίου ἤρξατο ἡ διδασκαλία τῆς Τηλεγραφικῆς εἰς τὰς γυναῖκας.

—

Ἐν Ῥωσσίᾳ, ἐντὸς ὀλίγου συνέστη διὰ τὰς γυναῖκας, ἐκτὸς τῶν γυμνασίων τῶν φυσικῶν ἐπιστημῶν, τῆς ἀνατομίας καὶ τῆς φυσιολογίας, μία ἀκαδημία καὶ ἓν πανεπιστήμιον τῆς ἰατρικῆς, μεθ' ὅλας τὰς ἀντιπράξεις τοῦ καθηγητοῦ Βισσώρ.

—

Ἐν Σουηδίᾳ 20 χιλ. γυναικῶν ἐργάζονται τὴν ὡρολογοποιΐαν, ζῶσαι ἐν ἀνέσει διὰ τῆς ἐργασίας αὐτῶν ταύτης.

—

Ἡ περιώνυμος συγγραφεὺς κ. Γεωργία Σάνδη ἔλαβεν 50 χιλ. φράγκων διὰ τὴν 65ην ἔκδοσιν τῶν συγγραμμάτων της λόγῳ παραχωρήσεως ἀδείας, ὡς καὶ 400 χιλ. ὁμοίως διὰ μίαν ἔκδοσιν τῶν δραμάτων της.

Ἐν Ἀναστολῇ ὁ συγγραφεὺς ἐκτὸς τοῦ κόπου καταβάλλει καὶ ἐκ τοῦ ἰδίου βαλαντίου πρὸς ἔκδοσιν τοῦ φιλοπονήματός του. Τοῦτο θὰ εἴπῃ πρόοδος!

—

Ἐν τῇ Ἀνατολῇ ὡς καὶ ἐν τῇ Δύσει, λέγει ἡ γυναικεία ἐφημερὶς «Ἐλπὶς» μεγίστη παρατηρεῖται κίνησις τοῦ γυναικείου φύλου. Πανταχοῦ ἤρξαντο νὰ ἐκπαιδεύωσι τὴν γυναῖκα, τοῦθ' ὅπερ ἀποτελεῖ τὴν βάσιν τῆς ἀναπτύξεως, ἣν προτίθενται ν' ἀποδώσωσιν εἰς τὸ φύλον ἡμῶν.

Οἱ Πέρσαι ἢ Γκουέβροι, ἐκ Βομβάης, ἀπόγονοι τῶν ἀρχαίων Περσῶν, πυρολάτραι, ἦσαν πάντοτε οἱ πρῶτοι μεταξὺ τῶν ἀνατολικῶν λαῶν, οἵτινες ἐδέδιταν τὴν ὁδὸν τῆς προόδου, πρῶτοι αὐτοὶ ἀρξάμενοι τῆς ἐκπαιδεύσεως τοῦ γυναικείου φύλου.

Τελευταίως, Παρσία τις, ἐκ καλῆς οἰκογενείας ἀνῆλθεν εἰς τὴν σκηνὴν δημοσίας τινος μουσικῆς συναυλίας καὶ ἔψαλε μελωδικώτατα ἀγγλικόν τι ᾆσμα. Τὸ δικίδημα τοῦτο, ὡς πρωτοφανὲς, ἐπηρέθησε τοὺς ἀμοθρήσκους της. ἐξ ὧν τινὲς μὲν κυχαριστήθησαν καθορῶντες ἀποδιδομένην ἐλευθερίαν τινὰ εἰς τὰς γυναῖκας, τινὲς δὲ ἐλυπήθησαν διότι διὰ τοῦ διαθήματος τούτου οὐσιωδῶς προσεβάλλετο οἱ κανόνες τῆς θρησκείας των. Ὁπωσδήποτε δὲν θὰ παρέλθῃ, βεβαίως, πολὺς καιρὸς ἵνα ἴδωμεν μεγίστην μεταβολὴν ἐπὶ τῆς τύχης τῶν ἐν τῇ Ἀνατολῇ γυναικῶν.

—

Μίγας γίνεται λόγος καὶ πολλαὶ προ-

Ψηφιακή Ερευνητική Βάση Δεδομένων-Γυναικεία περιοδικά στον οθωμανικό χώρο (kypseli.fks.uoc.gr)

σκέψεως ἀνεκδιήγητον ὑπό κινῶν ἀμερικανίδων ἐκείνας συνεκίνησε μεγίστη τις ἐφημερὶς τῶν Γιανκεῶν τετρεγλωσσος, περιέχουσα ἄρθρα ἀγγλιστί, γαλλιστί, ἰταλιστί καὶ γερμανιστί, καὶ δυναμένη ν' ἀναγινώσκεται ὑπὸ πάντων σχεδὸν τῶν λαμπρῶν λαῶν τῆς γῆς.

Ἡ ἐφημερὶς αὕτη συνεστήθη διὰ μετοχῶν, ὡς πλοῖα· ἐν γένει αἱ εὑρωπαϊκαὶ ἐφημερίδες· ἀλλ' ἐν τῇ Νέᾳ — Ἀγγλίᾳ (τῆς Ἀμερικῆς) κατὰ πλοῖον πόνον τινα.

Εἷς ἀνὴρ τῆς Γαλλίας συνέστη γυναικεῖος Φιλαρμονικὸν Σύλλογος, οὗ τὰ ἐγκαίνια δημοσιεύσεται ἐπανηγυρίσθησαν, ἐνώπιον πολλῶν ἀνωτέρων δημοσιῶν τῆς κυβερνήσεως. Ὁ σύλλογος οὗτος ἔτυχεν συνέχειαν ὑποδοχῆς καὶ ὑποστηρίξεως ἐν Γαλλίᾳ, τῶν περιφανεστέρων ἀνδρῶν· δι' ὧν θαρρυνόμενοι ἐπιστολῶν ἐγγραφόντων μελῶν αὐτοῦ εἶναι τοῦ Δουξ Βλένα, Μδαμ Γαριβάλδη, Λέον Ρεσί, Μιγκέ, Φαυσκίλ κτλ.

Ἡ γαλλικὴ κυβέρνησις ἀπέστειλεν εἰς τὴν διευθύνσιν Αἰξ, ἐξ Ἀλσατίας, τὸν σταυρὸν τοῦ Λεγεῶνος τῆς Τιμῆς, διὰ τὰς μετ' ἀφοσιώσεως ἐκδηλώσεις, ἃς προσήνεγκεν εἰς τὴν Γαλλίαν, ὑπερασπιζόμενον τὸ στενὸν τῆς Ἀλμπέρ κατὰ τῶν Γαλλογερμανικῶν πολεμικῶν καὶ τιμήσαν τὴν γαλλικὴν σημαίαν.

Τριακόσια νεάνιδες, Ἑλληνικαὶ ἐφημερὶς «τὸ Μέλλον τῶν γυναικῶν» ἀναγράφουσα ἤδη ὡς φοιτήτριαι εἰς τὴν ἰατρικὴν σχολὴν τῆς Πετρουπόλεως. Ἑκατὸν δὲ εἰς τὴν ἐν Ζουρίχῃ τῆς Ἑλβετίας.

Τὸ σύστημα τῆς μικτῆς ἀνατροφῆς, τῆς ἐν τῷ αὐτῷ σχολείῳ δηλ. συμφοιτήσεως τῶν τε παίδων καὶ κορασίων ἔλαβε μεγάλην ὑποδοχὴν καὶ ὑποστήριξιν ἐν Ἀμερικῇ.

Οὕτως ἐν Νέᾳ — Ἀγγλίᾳ πέντε κανονισμοὶ περιέλαβον αὐτό, ὡς καὶ ἐν Βερμόντ. Ἐν Νέᾳ Γέρσῃ (τὸ κανονιστικὸν τῆς Κορίνθης). Ἐν Πενσυλβανίᾳ τὸ γυμνάσιον τῆς Σβαρθμόρης, ἐν Ὑγίᾳ τῆς Ἀδελφικῆς καὶ Ἀντιοχείας καὶ τὸ κανονιστήριον τῆς Ἰνδιάνας. Ἐν Ἰλλινοΐῳ, Μίγκιγκαν, Βισκονσίν, Ἰοβᾷ καὶ Κάνσᾳ ὁδεύμα διάκρισις γίνεται φύλου εἰς τὰ διάφορα ἀνώτερα καὶ κατώτερα ἐκπαιδευτήρια.

Πλουσία ἀμερικανίς, ἡ κ. Καρτώνη Βέλτ, δι' ἐπιστολῆς αὐτῆς πρὸς τὸν κ. Ἰωσὴφ Στρῶσ, πρόεδρον τῆς ὁπλῆς τῆς Λουκρέτιας καὶ Ἀλσατίας ἑταιρίας, ἀνήγγειλεν ὅτι διατίθησιν εἰς τὴν ἑταιρίαν ταύτην τὰ ἔξοδα ἑξήκοντα οἰκογενειῶν, αἵτινες ἤθελον μετοικήσει εἰς Μισσισσιπὶ, νοσηνοῦσα αὐταῖς ἅμα τῇ εἰς Ἀμερικὴν μετανάστευσιν των τὴν ἀναγκαίαν γῆν πρὸς καλλιέργειαν καὶ τὰ πρὸς τοῦτο χρειώδη ἐργαλεῖα.

Ἡ κ. Καρολίνα Σ. Βίγκ ἐπιστέλλει πρὸς τὴν κ' Ἐλπίδαν τῆς Γενεύης τὰ ἑπόμενα.

«Εἰς μεγαλουπόλεις τινὰς τῆς Ἀγγλίας κατώρθωσαν νὰ δώσωσι δημοσίας τινὰς διαλέξεις πρὸς τὰς γυναῖκας ἐπί τε τῆς φυσιολογίας καὶ τῆς ὑγιεινῆς. Τινὲς τῶν διαλέξεων τούτων ἐγένοντο χάριν τῶν κατωτέρων τῆς μεσαίας κοινωνικῆς τάξεως, ἀλλ' ἐγὼ ἔχω πλείονα τὴν συμπάθειαν πρὸς τὰς ἀπευθυνομένας εἰς τὰς πτωχές. Ἡ κ. Β....., ἐκ Λεζδνς, ἐποίησεν εἰς τὰς διαφόρους συνοικίας τῆς πόλεως ταύτης σειρὰν τοιούτων δημοσίων διαλέξεων μετὰ χαμικῶν πεισμάτων λίαν ἐπιτυχῶν. Ἀλλὰ τὰ μαθήματα ταῦτα ἵνα ἀποφέρωσιν αἴσιον ἀποτέλεσμα ἀνάγκη ὅπως αἱ οἰκίαι πτίζωνται κατ' ὑγιεινὸν τρόπον. Οὐχ ἧττον ὅμως περιέχουσιν ἀρκούντα ὑγιεινῆς καὶ καθαρότητος μέτρα, ἕκτινα αἱ πτωχαὶ γυναῖκες δύνανται νὰ ἐφαρμόσωσιν ἐὰν γνωρίζωσιν αὐτά.

Νέον δημόσιον σχολεῖον διὰ τὰς κόρας τῆς μεσαίας; τάξεως συνέστη διὰ μετοχῶν ἐκ 5 λ. στερ. ἐν Σεσσῇ. Τὸ σχολεῖον τοῦτο εἶναι τὸ πρῶτον ὅπερ καθιδρύει ἡ «Ἀνατροφικὴ Ἕνωσις», ἡ ὑπὸ τὴν προεδρίαν τῆς πριγκηπίσσης Λουΐζης διατελοῦσα.

Ἡ μὶς Βουδὴ, ἀμερικανὶς, εὑρισκομένη ἤδη ἐν Σκωτίᾳ ἐποίησεν ἐπανειλημμένως διαφόρους ἐπιτυχεῖς διαλέξεις, ἃς θέλει ἐπαναλάβει καὶ εἰς Στραφόρδ-Σάτρ. Μετά τινας ἡμέρας, ὡς εἶδον ἐν ταῖς ἐφημερίσι, θέλει ὁμιλήσει περὶ τῆς «Μικτῆς Ἀνατροφῆς», περὶ τῆς ἐν ἑνὶ καὶ τῷ αὐτῷ σχολείῳ δηλ. συμφοιτήσεως καὶ συνδιδασκαλίας τῶν τέκνων ἀμφοτέρων τῶν φύλων.

Ἡ περιώνυμος ῥήτωρ κ. Ἐρνεστίνα Ῥὸζ ἐπανῆλθεν εἰς Λονδῖνον.

ΠΟΙΚΙΛΑ

Ἡ γυνὴ εἶναι ὅλως ἀπάτη, ἔλεγε τις πρός τινα κυρίαν.

— Τὴν μομφὴν ταύτην δὲν τὴν παραδέχομαι, κύριε.

— Συγχωρήσατέ μοι νὰ σᾶς εἴπω ὅτι δὲν μοὶ λέγετε ὅ,τι ἡ καρδία σας ὑπαγορεύει.

— Καὶ πῶς δύνασθε νὰ μοὶ τὸ ἀποδείξητε;

— Πειστεῖτε θεωῶ ἐγὼ νὰ φέρω τὴν ἀπόδειξιν, ἀφοῦ ὑμεῖς αὐτὴ φέρετε ἐπὶ τοῦ προσώπου σας τρανότατα τῶν λόγων μου μαρτύρια.

Ἡ κυρία ἦτον ἐφημυθισμένη.

Διατί, κύριε δάσκαλε, ἀρέσκει τὰ παιδία νηστικά, ἔλεγεν ἔφορός τις κοτζάμπασης εἰς τὸν διδάσκαλον μέλεν τῶν συνοικιῶν τῆς πρωτευούσης.

— Διότι καὶ ἐγὼ εἶμαι νηστικὸς ἐνῶ ἐγὼ πεινῶ, πῶς δύναμαι νὰ βλέπω τὰ παιδιὰ νὰ τρώγωσιν;

— Καὶ πῶς γίνεται τοῦτο;

— Ἀσγαρέσατε τὸν μισθὸν τὸν ὁποῖον μοὶ δίδετε εἰς κουρμέκια φλυαρὰ καὶ θὰ εὕρετε ποσάκις δύναμαι νὰ τρώγω τῆς ἡμέρας.

— Τοῦτο δὲν γίνεται. Ὦ; ἔφορος σοὶ λέγω ὅτι δὲν ἔχεις τὴν ἄδειαν νὰ ἀφίνῃς τοῦ λοιποῦ νηστικὰ τὰ παιδιά.

— Μάλιστα· ἀρκεῖ καὶ ὑμεῖς νὰ μὴ ἀφίνετε ἡμᾶς ἄλλως τε φρονῶ ὅτι διὰ τῆς νοσηρᾶς τῆς νηστείας ἀρκοῦσα οἰκονομία γίνεται εἰς τὰ τέκνα σας ἀφοῦ εἶσθε τόσον οἰκονόμος εἰς τὴν μισθοδοσίαν μου.

Ἐν δημοσίᾳ ἐξετάσει Παρθεναγωγείου τινὸς κυρίας τις ἠρώτησε τὴν ἐξεταζομένην μαθήτριαν.

— Τίνος κράτους πόλις εἶναι ἡ Στοκχόλμη;

— Τῆς Γαλλίας, εἶπεν ἀμφιβάλλουσα ἡ κόρη.

— Οὐχὶ, ἀπήντησεν ἐπιδιορθώσασα αὐτὴν ἡ διδάσκαλος, ἤτο μὲν τῆς Γαλλίας, ἤδη ὅμως ἀνήκει εἰς τὴν Γερμανίαν.

Τὸ ἀκροατήριον ἐκέχγασε.

Διατί δὲν νυμφεύεσθε, ἠρώτα γραῖά τις νέον τινα.

— Διότι δὲν εὑρίσκω κεφαλίαν νὰ μοὶ δώσῃ καμπόσας χιλιάδας λιρῶν.

— Καὶ λοιπὸν πρόκειται νὰ σᾶς ἀγοράσῃ;

— Σχεδόν.

— Καὶ ἀπὸ κόστος ἐξετίθητε εἰς τὸ παζάρι;

Περίεργος γέρος συνήθη ἐσχάτως ἐν τινι

πόλει τῆς Γαλλίας. Ὁ νεόνυμφος ἦτο 74 ἐτῶν, ἡ δὲ νέα σύζυγός του 72. Παράνυμφοι ἦσαν ὁ πατὴρ τοῦ νέου ἄγων τὸ 106 ἔτος τῆς ἡλικίας του μετὰ τῆς 101ετοῦς μητρὸς τῆς νυμφίου. Εἰς τὸν γάμον παρίστατο περὶ τοὺς ὀγδοήκοντα ἀπόγονοι αὐτῶν, οἱ υἱοὶ δηλονότι, οἱ ἐγγονοὶ, οἱ ἀνηψιοὶ καὶ αἱ ἐξάδελφαι αὐτῶν. Μετὰ τὴν τελετὴν τοῦ γάμου ἐλθόν χορὸς, ὃν ἠνοιξεν ὁ πατὴρ τοῦ νέου μετὰ τῆς μητρὸς τῆς νύμφης καὶ ὅστις διήρκεσε μέχρι τῆς πρωΐας, ὅτε τὸ νεαρὸν ζεύγος ἀνεχώρησε δι' Ἀγγλίαν ὅπως διέλθῃ τὸν μῆνα τοῦ μέλιτος.

Ἄγγλος τις ἐρωτήσατο τὴν ἑπομένην ὁτοστιατικὴν περὶ τῆς ἡλικίας, καθ' ἣν ἐνυμφεύθησαν οἱ ἐπιφανέστεροι ἄνδρες.

Ὁ Σαικσπῆρος ἐνυμφεύθη 18 ἐτῶν, ὁ Λάντας, Φραγκλῖνος, Βοῦλβερ 24. Ὁ Κίπλερ, Μοζάρ, Ἐάρθας καὶ Οὐάλτερ Σκώτ, 26. Ὁ Βασιγκτών, Ναπολέων Α' καὶ ὁ λόρδος Βύρων, 27. Ὁ Ῥοσσίνης τὸ πρῶτον 30 ἐτῶν, τὸ δὲ δεύτερον 54. Ὁ Σχίλλερ καὶ ὁ Οὐέβερ, 31. Ὁ Ἀριστοφάνης 36. Ὁ Βελλιγκτών 37. Ὁ Τέλμα 39. Ὁ Λουθῆρος 42. Ὁ Ἀδδισὼν 44. Ὁ Γιούνγκ 47. Ὁ Σκόρτ 49. Ὁ Βυρρὼν 50 καὶ ὁ Γκαίτης 57 ἐτῶν.

Παῖς μόλις 13 ἐτῶν, ἀπὸ τοῦ μεσανυκτίου σχεδὸν περιμένων εἰς τὴν θύραν τοῦ γραφείου, ἔνθα ἐγένοντο αἱ ἐγγραφαὶ διὰ τὸ ἐθνικὸν δάνειον ὅπερ ἡ Γαλλία συνωμολόγησε πρὸς ἀποζημίωσιν τῶν πολεμικῶν ἐξόδων τῆς Πρωσσίας.

Χωρφρόλας, διελθὼν ἐκεῖθεν, εἶδε τὸν παῖδα τοῦτον καὶ νομίσας αὐτὸν ὡς κακοῦργον τὸν συνέλαβε καὶ

— Τί κάμεις ἐκεῖ; τὸν ἠρώτησε.

— Ἦλθον διὰ νὰ ἐγγραφῶ, ἀπεκρίθη τὸ παιδίον.

— Ἀλλὰ σὺ δὲν χαίρεις τὸ δικαίωμα νὰ ἔλθῃς ἐδῶ· εἶσαι μικρός.

— Καὶ διατί λοιπὸν νὰ μὴ δύναμαι νὰ ἐγγραφῶ; Ἐγὼ δύναμαι νὰ διαμαρτυρηθῶ ἐναντίον τῆς εἰσβολῆς τῶν Πρώσσων!

— Δεῦτέ μοι λοιπὸν τὰ χρήματά σου.

— Ὄχι, δὲν θέλω νὰ σοὶ τὰ δείξω· θὰ ἴδῃς καλῶς, ὅταν ἔλθῃ ἡ σειρά μου, ἐὰν δὲν θὰ πληρώσω.

Ὁ νέος εἶχε δεδεμένα ἐντὸς γωνίας τινὸς τοῦ μανδηλίου του φρ. 14,50, δ' ὧν ἦλθε νὰ λάβῃ τὴν παντόφραγον μετοχήν του.

Ὁ χωρφρόλας ἐμειδίασε καὶ ἄφησεν ἐλεύθερον τὸν μικρὸν τοῦτον πατριώτην.

Δύω κυρίαι διεριλογείκουν περὶ τοῦ συμφοῦ τῶν ἐνδυμασιῶν των, προσπαθοῦσαι ἑκάστη ν' ἀποδείξῃ ὅτι ἡ ἐνδυμασία της ἦτο ἀκριβὲς ἀντίτυπον τῆς τελευταίας παρισιανῆς μόδας.

Ὁ σύζυγος τῆς μιᾶς ἐξαπλωμένος ἐπὶ τοῦ ἀνακλίνδρου καὶ ἀναγινώσκων προσεκλήθη νὰ γίνῃ διαιτητής.

Ἡ θέσις του ἦτο δυσχερής. Ἐπιθυμῶν δὲ νὰ δώσῃ εἰς ἀμφοτέρας τὸ αὐτὸ μάθημα ἔγραψεν ἐπὶ δύο τιμαχίων χάρτου τὴν γνώμην του καὶ ἔδωσεν εἰς ἑκάστην ἀνὰ ἕν.

Ἡ ἐρυθρότης τοῦ προσώπου ἀμφοτέρων ἀπέδειξεν ἀμέσως τὴν μεταμέλειαν τῶν κυριῶν, διότι ἐπὶ τοῦ χάρτου, ἀμφότεραι ἀνέγνωσαν τοῦτο εἶσθε ἀνόητοι, μετ' ἐμοῦ ἐξαιρουμένου.

Ἀγαπᾶτε τοὺς ἐχθροὺς ὑμῶν, ἔλεγεν πνευματικός τις, μεταῦλις ὅπως ἐξομολογήσῃ περιλαλουμένου τινα, καὶ ἀγαθοποιεῖτε τοὺς ἀδικοῦντας ὑμᾶς.

— Τοῦτο καὶ ἐγὼ πράττω πάντοτε.

— Καὶ λοιπόν, εἶπεν ὁ ἱερεύς, σὺ ἀγαπᾷς τοὺς ἐχθρούς σου;

— Βεβαίωτατα.

— Καὶ ποῦ εἰσαι οἱ ἐχθροί σου;

— Ἡ ξαδή καὶ τὸ ἀφέντι.

Ἡ βασίλισσα τῆς Ἀγγλίας Ἐλισάβετ εἶχε τὴν ἀδυναμίαν — ἀλλὰ καὶ τίς δὲν ἔχει, φεῦ, τὰς ἀδυναμίας του! — νὰ μὴ ἀκούσῃ νὰ λέγωσιν ὅτι ὑπάρχει ὑπερτέρα της εἰς τὸ παίζειν τὸ βιργινιακὸν ὄργανον, ἐξ οὗ ἐγένετο ἀκολούθως τὸ κλειδοκύμβαλον. Ἐν τοιούτῳ ἡ Ἐλισάβετ εἶχεν ἀντίζηλον τὴν βασίλισσαν τῆς Σκωτίας, Μαρίαν Στουάρτ, ἥτις ἔπαιζεν ὁμοίως τὸ ὄργανον τοῦτο.

Ἡμέραν τινὰ ἠρώτησεν ἐπιδούλως ἡ Ἐλισάβετ τὸν Σὶρ Ἰάκωβον Μελβίλ, πέλλου πρεσβευτὴν τῆς Μαρίας Στουάρτ,

— Ἡ Μαρία παίζει καλῶς τὸ βιργινιακόν;

— Ἀρκετὰ καλὰ διὰ μίαν βασίλισσαν, ἀπεκρίθη ἀδόλως ὁ Μελβίλ.

Ὅταν ὁ πρεσβευτὴς ἔμεινε μόνος μετὰ τοῦ λόρδου Οὐόλσεν,

— Ἀλλὰ δὲν γνωρίζετε, τῷ εἶπεν ὁ λόρδος ὅτι ἡ χαριτόβρυτος Μεγαλειότης της παίζει τὸ βιργινιακὸν ὅσον οὐδεὶς ἄλλος;

— Ἀ! εἶπεν ὁ Μελβίλ, μὲ ἐκπλήττετε.

— Θέλετε ν' ἀκούσητε τὴν βασίλισσαν;

— Εὐχαρίστως.

Καὶ ὁ λόρδος ὡδήγησε τὸν περίεργον πρεσβευτὴν εἴς τινα θάλαμον παραπλήσιον ἐκείνου, εἰς ὃν συνῆθλεν ἡ Ἐλισάβετ νὰ παίζῃ τὸ μουσικὸν τοῦτο ὄργανον. Ἡ βασίλισσα εἰσῆλθεν, ἔλαβεν ἀνὰ χεῖρας τὸ ὄργανόν της καὶ ἤρξατο νὰ παίζῃ.

Ὁ πρεσβευτὴς, ἐνθουσιασθεὶς ὑπὸ τῆς βασιλικῆς ἁρμονίας, ἤγειρε τὸ παραπέτασμα καὶ παρετήρει αὐτήν. Ἡ βασίλισσα κακῶς ἐκλαβοῦσα τὴν πρᾶξιν ταύτην τοῦ πρεσβευτοῦ, ἠγέρθη ἀποτόμως καὶ ὕψωσε τὴν χεῖρα ἵνα τὸν πατάξῃ.

Ὁ Μελβίλ ἔμεινεν ἐμβρόντητος ἀπὸ τὴν σύγχυσίν του.

— Δὲν συνηθίζω, εἶπεν ἡ βασίλισσα μετὰ φωνῆς παρωργισμένης, νὰ παίζω ἐνώπιον τῶν ἀνθρώπων, εἶεν ἀναιδῶς.

— Μεγαλειοτάτη....

— Σιωπήσατε, καὶ γνωρίσατε ὅτι παίζω μόνον καὶ μόνον διὰ τὸν ἑαυτόν μου, διὰ νὰ ἀποδιώκω τὴν μελαγχολίαν, ἥτις ἐνίοτε μὲ κυριεύει.

— Εἶναι δυνατόν! Ὑμεῖς, κυρία.... μελαγχολική.... σεσυρωπή.... Ω!

— Σιωπήσατε σᾶς λέγω.

Ὁ πρεσβευτὴς ἐσιώπησε. Μετ' οὐ πολὺ ἡ βασίλισσα καταπραυνθεῖσα ἤρξατο νὰ τὸν ἐρωτᾷ.

— Εἰπέ μοι, Μελβίλ, ἡ Μαρία παίζει καλλίτερον ἀπὸ ἐμέ;

— Ὦ, ὄχι, κυρία... κατὰ πολὺ σᾶς ὑστερεῖ.

— Καλῶς, Μελβίλ, τοῦτο ἀρκεῖ. Σᾶς συγχωρῶ.

Ἡ κυρία Βοννὼ, κατοικοῦσα εἰς τὸν 81 ἀριθ. τῆς ὁδοῦ Καρτεσίου, ἥτο μόνη ἐν τῇ κατοικίᾳ τῆς κατὰ τὰς 5 1/2 ὥρας μ.μ. περιμένουσα τὸν σύζυγόν της διὰ τὸ γεῦμα, ὅτε κύριός τις ἀσκεπὴς τὴν κεφαλὴν μὲ ζμάτα ἠγορασμένα, μὲ χειρονομίας βιαίας καὶ μὲ πρόσωπον ἐμψυχωμένον, εἰσῆλθεν αἴφνης χωρὶς νὰ κρούσῃ τὴν θύραν, ὡς ἔθος, ἦλθεν εἰς τὸ δωμάτιόν της, καὶ κάθισε ἀντικρύ της, τῇ εἶπε μετὰ φωνῆς εὐστρόφου, ἀλλὰ τεταραγμένης τοὺς ἑξῆς λόγους.

— Κυρία, ἐγὼ εἶμαι περίφημος ἰατρὸς ἐξασκῶν εἰδικήν τινα μέθοδον θεραπείας, δι' ἧς θεραπεύω ῥιζηδὸν τὰς κεφαλαλγίας. Μαθὼν δὲ ὅτι πάσχεται ἀπὸ ἡμικρανίας ἦλθον νὰ σᾶς θεραπεύσω.

Ψηφιακή Ερευνητική Βάση Δεδομένων-Γυναικεία περιοδικά στον οθωμανικό χώρο (kypseli.fks.uoc.gr)

Ἡ κυρία Βοανὶ ἐνόησεν ἀμέσως ὅτι εἶχε νὰ κάμῃ μὲ παράφρονα, καὶ φοβουμένη μήπως ἐπὶ ἐπιπλέον ἐπιφέρῃ νὰ κολασθῇ τὸν φανατικόν του.

— Καὶ ποῖον εἶναι τὸ ἰατικόν σας; τὸν ἠρώτησε.

— Ὁ ἴδιος ἀπλούστατον, κυρία μου, εἶναι· ἐξάγω ἐν ζωάριον ἐκ τοῦ κόλπου του, κόπτω τὴν ἀφαλήν, καὶ ἀφοῦ τὴν καθαρίσω καλῶς, τὴν θέτω πάλιν ἐπὶ τῶν ὤμων. Ταῦτα δὲ λέγων ἠπείλει νὰ ἐνώσῃ τὸ ἔργον μετὰ τοῦ λόγου.

Ἡ κυρία Βοανὶ εἶδεν ὅτι μόνη ἡ ἀφοβία ἠδύνατο νὰ τὴν ἀπαλλάξῃ τοῦ κινδύνου, καὶ τῷ ἀπήντησε λίαν ἀταράχως.

— Εἶμαι προθυμοτάτη νὰ ὑποστῶ τὴν ἐγχείρησιν ταύτην, ἀλλ' ἐπιτρέψατέ μοι πρότερον νὰ μεταβῶ εἰς τὸ πλησίον δωμάτιον καὶ νὰ λάβω ἓν χειρόμακτρον, ὅπως μὴ στιγματίσω τὸ φόρεμά μου ἐκ τοῦ αἵματος.

Καὶ ἐκτοῦδε ὁ παράφρων ἐφαίνετο ὅτι ἤνοιξε τὴν ὁδὸν τῆς παρατηρήσεως ταύτης, μετέβη ἐκεῖνος εἰς τὸ πρόσχεῖρ δωμάτιον, ἔκλεισε τὴν παράθυρον στρέψασα δὶς τὴν κλεῖδα, καὶ ἔτρεξε τάχιστα νὰ ζητήσῃ βοήθειαν.

Ὅτε δὲ ἦλθον οἱ χωροφύλακες μετὰ τοῦ θυρωροῦ καὶ πολλῶν γειτόνων, εὗρον τὸν ἄθλιον παράφρονα ἀγωνιῶντα· κλειστὴ ἦρτο, ἢν εἶχον εἰς τὸν λάρυγγά του, ἐδείκνυεν ἀποχρώντως ὅτι εἶχε πειραθῇ νὰ ἐκτελέσῃ τὴν ἐγχείρησιν εἰς ἑαυτόν.

Γενομένης δὲ ἐρεύνης ἐγνώσθη ὅτι ἦτο παράφρων δραπετεύσας ἀπὸ τοῦ φρενοκομείου τοῦ Κλεμαδῆ, ὃν ἐξέφυγον ἀπὸ ἑνὸς ἤδη μηνός.

ΑΝΤΑΠΟΚΡΙΣΙΣ

ΑΘΗΝΑΙ, τὴν 20 Φεβρουαρίου 1873.

Ἀξιωτέρα ἀλληλογραφία τῆς «Εὐρυδίκης».

Μὴ ζητεῖτε ἀλληλογραφίαν τακτικὴν ἐκ τῆς πόλεώς μας, ἐπ' ἐξ διαφόρων ταῖς φίλαις ἀναγνωστρίαις τῆς «Εὐρυδίκης» τὰ γενικώτερα γεγονότα, ἅτινα δύνανται νὰ ἔχωσιν ἐνδιαφέροντα καὶ πάντων εἰς τὸ φίλον ἡμῶν Ἑλληνικὸν καὶ ὄντως πατριωτικὴ ἡ πρόθεσις ἡμῶν, ἐπιθυμούσης ὅπως καὶ ἡμεῖς αἱ γυναῖκες, ὡς ποιοῦσι καὶ οἱ ἄνδρες εἰς τὰς ἑαυτῶν ἐφημερίδας, ἐκφωνῶμεν διὰ τῆς «Εὐρυδίκης» ἀλλήλαις τὰ τῆς φίλου ἡμῶν ἀποβλέποντα, ἅτινα, διατηροῦντα τὴν ἡμέλλαν, συνελεύσαν εἰς τὴν ἐπὶ τὰ κρείττω ἀνάπτυξιν ἡμῶν, ἰδίως κατὰ τοὺς χρόνους τούτους. Ἀλλὰ τί δύναται γυνή τις νὰ γράψῃ ἐκ πόλεως, ἥτις ἐν μέσῳ πολιτικῶν τύρβεων καὶ κομματαρχικῶν ἐνεργειῶν διατελοῦσα οὐδὲν σπουδαῖον καὶ ἄξιον λόγου γεγονὸς γυναικεῖον παρουσιάζει; Ἡ γυνὴ ἐνταῦθα φέρεται καὶ αὕτη ὑπὸ τῆς πολιτικῆς τριαμίας, ἥτις μέχρι τῶν ἐνδοτέρων τοῦ οἴκου εἰσελαύνουσα, ἐπαπειλεῖ νὰ καταστήσῃ καὶ αὐτὸν στάδιον πολιτικῶν ἐνασχολήσεων.

Μὴ νομίζητε ὅτι λέγω ὑπερβολήν. Τὰ πολιτικὰ ἐνταῦθα ζητήματα δὲν εἶναι μόνον ἐνασχόλημα τῶν ἀνδρῶν ἀλλὰ καὶ αὐτῶν τῶν γυναικῶν. Σκαιῶς μεταβαίνουσί τις εἰς τινα οἰκίαν παρὰ τινι κυρίᾳ νὰ μὴ ἀκούσῃ καὶ διὰ τοῦ στόματος αὐτῆς συζητούμενα τὰ ἡμερήσια νέα.

Ἡ ἑλληνοπρεπὴς λύσις τοῦ Λαυριωτικοῦ ζητήματος, ὀφειλομένη εἰς τὰς εὐθρεσεῖς καὶ ἐθνοπρεπεῖς ἐνεργείας τοῦ κ. Δελιγεώργη, πρωθυπουργοῦ καὶ τὴν τραπεζιτικὴν δεινότητα τοῦ κ. Ζυγγροῦ, κατέστη ἀντικείμενον μακρᾶς ἐπασχολήσεως ἀπάντων ἐνταῦθα, μήτ' αὐτῶν τῶν ἀντιπολιτευομένων τοῦ κ. πρωθυπουργοῦ ἐξαιρουμένων, γεννήσασα πολλὰ σπουδαῖα ζητήματα διὰ τὴν Ἑλλάδα, ἰδίᾳ δ' ὅμως τὸ τῆς βιομηχανίας, πρὸς ἣν ἐστρέφοντο ἤδη πάντων τὰ βλέμματα, ἀπαλλαχθεισῶν οὕτως ἐπὶ μικρὸν πολλῶν θέσεων κυβερνητικῶν ἐκ τῆς ὑπαλληλομανίας.

Ὁ ὑπὲρ τῆς γυναικείας ἐκπαιδεύσεως Σύλλογος ἐργάζεται ἀνενδότως ὑπὲρ τοῦ σκοποῦ αὐτοῦ συστήσας καὶ ἐργαστάσιον εἰς ὃ εἰρήσεται πλεῖσται κόραι ἐργασίαν, ἥτις οὐ μόνον τὸ σῶμα ἐξασκεῖ αὐτῶν, ἀλλὰ καὶ τὸν νοῦν αὐτῶν τρέπει πρὸς τὰ χρήσιμα καὶ ὠφέλιμα.

Εἴθε τοιαῦτα ἐργαστήσια νὰ συνιστῶντο πανταχοῦ τῶν ἐπισημοτέρων πόλεων μεγάλως συντελέσοντα ὑπὲρ τῆς βιομηχανικῆς προαγωγῆς τῶν γυναικῶν καὶ τῆς ἀπαλλαγῆς αὐτῶν ἀπὸ τῆς ὑπηρετικῆς θέσεως, εἰς ἣν πολλαὶ κόραι, καταφεύγουσαι, χάνουσι πολλάκις οὐ μόνον τὸ ἐλευθέριον ἦθος ἀλλὰ καὶ τιμαλφέστερα προσόντα.

Μετὰ πολλῆς τῆς χαρᾶς ἠκούσαμεν ἐνταῦθα ὅτι καὶ ἐν Κωνσταντινουπόλει πρόκειται νὰ συστηθῇ τοιοῦτος Σύλλογος. Κόκκῃ ἔργον ἔσται ὁ ὁμέτερος σύλλογος στηριζόμενος ἐπὶ εὐρυτέρων καὶ φιλολογικωτέρων βάσεων, καθότι ἡ Ἑλληνὶς ἔχει ἀνάγκην σήμερον τελειοτέρας ἐκπαιδεύσεως καὶ οὐχὶ τῆς ἐνεστώσης, ἥτις ἕνεκα τοῦ πλημμελοῦς συστήματός της τὴν ἡμιμάθειαν διαδίδει. Πιστεύω ὅμως ὅτι ἡ Κωνσταντινουπολίς, ἥτις ἔδωκε πολλὰ πρωτοβουλίας δείγματα ὑπὲρ τῆς γυναικείας μορφώσεως καὶ ἐν τῇ συστάσει τοῦ Γυναικείου Συλλόγου τοῦ ἀνωτέρω εἰρημένου, πρὸς ἃ ἀνωτέρω πρέπει νὰ ἐργάζωνται αἱ ἀληθῶς Ἑλληνίδες.

Ἀπό τινος ἡ κ. Καλλιόπη Κεχαγιᾶ ἤρξατο δίδουσα ἐν τινι αἰθούσῃ τοῦ Ἀρσακείου δημόσια μαθήματα καλλιλογίας. Ἡ εἴσοδος τῶν ἀνδρῶν ἀπαγορεύεται ἐκτὸς τῶν καθηγητῶν αἱ δὲ ἐφίεμεναι ἀκροασθῆναι πληρόνουσιν εἰσητήριον, ὅπερ χρησιμεύει ἀγνοῶ διὰ τίνα σκοπόν.

Ἡ σεπτὴ ἡμῶν Ἄνασσα μετὰ τοῦ Βασιλέως καὶ τοῦ θείου αὐτοῦ μετέβη πρό τινων ἡμερῶν χάριν ἐπισκέψεως εἰς τὸ Ἀρσάκειον, οὗ αἱ μαθήτριαι παρέστησαν μικρά τινα δραμάτια, ἔψαλον καὶ ἐχόρευσαν ἐνώπιον τοῦ βασιλικοῦ ζεύγους. Ἡ Α. Μ. ἦν ἁπλούστατα καὶ ἀφελῶς ἐνδεδυμένη, παρέχουσα οὕτω ταῖς μελλούσαις ταύταις μητράσι τὸ ὑπόδειγμα τῆς ἀπεριττοῦ ἐνδυμασίας.

Περὶ τῆς πολυτελείας τῶν ὑμετέρων προσεχῶς θέλω σᾶς γράψει ἐν ἐκτάσει.

ΑΙΝΙΓΜΑ.

Γλαῦκες τὰ ἐξαγόμενα τὸ πέλαι ἐκα-
[λοῦντο
Ἐκ τῆς ἐμῆς πλουσίας γῆς, πατρίδος
[τῶν Ἑλλήνων,
Οἵτινες δ' ἀγάπην μου μικρὰν ἐπολε-
[μοῦντο.
Ἡ κεφαλή μου δ' ἐν κοπῇ εἰς οἰωνὸς
[ἠμείνων
Ἴσως φανῇ. τὸ μένον μου, τοῖς διαπρατ-
[τομένοις
Ἔργα μεγάλα καὶ καλά, ἔργα τῆς πε-
[ρινοίας.
Ἐν τοῖς ἀγροῖς θὰ δρέψωσι τοῖς περιρ-
[ρεομένοις
Ἄνθος, κατὰ τὸ τέλος μου, ποικίλης
[εὐωδίας.

ΠΑΡΟΡΑΜΑΤΑ

Σελ. 5 στηλ. 2 στ. 42 ἀντὶ δὲ ἀνάγν. δὲν
» 8 » 2 » 35 » τὰς » τοὺς
» » » » » 43 αὐτῷ ἀντὶ αὐτοῖς

ΕΥΡΥΔΙΚΗ

ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ

ΕΚΔΙΔΟΜΕΝΗ ΔΙΑ ΤΟΥ ΜΗΝΟΣ

ΕΝ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΙ

ΠΑΤΡΙΣ ΠΑΙΔΕΙΑ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑ

ΕΚΔΟΤΙΣ καὶ ΔΙΕΥΘΥΝΤΡΙΑ ΑΙΜΙΛΙΑ ΚΤΕΝΑ ΛΕΩΝΤΙΑΣ

ΕΤΟΣ ΤΡΙΤΟΝ. ΦΥΛ. 2. 22 ΜΑΡΤΙΟΥ, 1873.

ΕΠΙΣΤΑΣΙΑ ΓΑΛΑΤΑ, ΜΟΥΣΟΥΡΟΥ ΧΑΝ, ΑΡ. 30.

ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΔΙΑΠΡΕΨΑΣΩΝ ΕΠΙ ΦΙΛΟΠΑΤΡΙΑ ΚΑΙ ΤΟΙΣ ΓΡΑΜΜΑΣΙΝ ΕΛΛΗΝΙΑΩΝ

Κατὰ τοὺς ἱστορικοὺς χρόνους (1).

Α'.

§. 3. — ΛΑΚΕΔΑΙΜΟΝΙΑΙ.

Κύριοι κόμεθα ἤδη εἰς χώραν, ἧς τὰ ὑψηλὰ ὄρη ὑπομιμνήσκουσιν ἡμᾶς τὰ ἀρετμένον ἦθος τῶν κατοίκων της. Ἡ γῆ ἐνταῦθα δὲν εἶναι μὲν εὔγονος, μήτε σῖτον, μήτε ἄλλο τι τοιοῦτον παρέχουσα, ἐν μόνον ὅμως παρέχει, μητέρας ὑπερμέτρως φιλοπάτριδας. Ἡ χώρα αὕτη εἶναι ἡ περιώνυμος Λακωνία, ἔχουσα ὡς κορωνίδα τὴν Σπάρτην. Ἐνταῦθα ἡ γυνὴ εἶναι γνήσιον τέκνον τῆς Δωρικῆς φυλῆς, ἀνατρεφομένη διὰ τὴν πατρίδα, καὶ διὰ ταύτην ζῶσα καὶ ὑπέρχουσα.

Ὁπόσον πλῆθος φιλοπατρίδων παρουσιάζεται πρὸ τῶν ὀφθαλμῶν ἡμῶν!

Ἀφ' ἑνὸς παρίσταται ἡμῖν μήτηρ, ἥτις ἐν τοῖς προαστείοις ἑστηκυῖα περιμένει νὰ μάθῃ τὴν ἔκβασιν τῆς μάχης, εἰς ἣν ἀπέστειλε καὶ τοὺς πέντε αὐτῆς υἱοὺς καὶ μανθάνουσα τὸν θάνατον αὐτῶν, λέγει εἰς τὸν ἀγγελιοφόρον «Ἀλλ' οὐ τοῦτο ἐπυθόμην κακὸν ἀνδράποδον, ἀλλὰ τί πράσσει ἡ πατρίς». Εἰπόντος δὲ τούτου ὅτι νικᾷ, προστίθησιν ἀγερώχως, «ἐσμέν τοίνυν δέχομαι καὶ τὸν τῶν παίδων θάνατον».

Ἀφ' ἑτέρου μήτηρ γράφουσα εἰς τὸν πεφευγότα ἐκ τῶν πολεμίων υἱόν της· «Κακὰ φάμα τοῦ κακέχυται· ἢ ταύταν νῦν ἔκνιψαι, ἢ μὴ ἔσο».

Ἐξ ἑνὸς μὲν ἡ μήτηρ τοῦ Παυσανίου, ἧς τὸ ὄνομα δὲν διέσωσεν ἡμῖν ἡ ἱστορία, καὶ ἐξ ἄλλου ἡ Ἀργιλεωνίς.

Ἴδωμεν ἀμφοτέρας ἐκ τοῦ σύνεγγυς.

Παυσανίας, ὁ ἀδελφὸς τοῦ Λεωνίδα, ὁ ἀριστεύσας πρῶτον εἰς τὴν κατὰ τοῦ Μαρδονίου ἐν Πλατειαῖς μάχην, καὶ διορισθεὶς ὑπὸ τῶν Λακεδαιμονίων ναύαρχος, ὅπως ἐλευθερώσῃ τῆς καταδυναστείας τῶν Περσῶν τὰς Ἑλληνίδας πόλεις, ἐξώκειλεν εἰς τοσοῦτον ὕβρεως, ἀναξίας τοῦ γένους τῶν Λακεδαιμονίων, ὥστε ἠλλοτρίωσεν ἀπὸ τῆς Σπάρτης πάντας τοὺς συμμάχους· ἀποκαλυφθεὶς δ' ὅτι διὰ τῶν Περσικῶν χρημάτων διέφθειρε τοὺς περὶ αὐτόν, καὶ καταδιωχθεὶς ὑπὸ τῶν Ἀθηναίων ὡς προδότης, κατέφυγεν εἰς τὸν ναὸν τῆς Χαλκιοίκου Ἀθηνᾶς.

Τὴν προδοσίαν τοῦ υἱοῦ της καταμαθοῦσα ἡ γραῖα μήτηρ αὐτοῦ, καὶ τὴν ὕβριν ταύτην μὴ ἀνεχομένη πρὸς τὴν πατρίδα της, πληροφορηθεῖσα δ' ὅτι οἱ ἔφοροι ἠπόρουν τίνι τρόπῳ νὰ τιμωρήσωσιν αὐτόν, μετέβη εἰς τὸν ναόν, ἐν ᾧ ἦν κεκρυμμένος ὁ υἱός αὐτῆς. Ἐκεῖ ἡ γραῖα μήτηρ ἔστη πρὸ τῆς θύρας ἐπὶ στιγμὴν σιωπῶσα.

Ὅταν ἐν τῇ καρδίᾳ τῆς μητρὸς ἀντιμάχονται δύω αἰσθήματα, τὰ χείλη μένουσι νεκρά, οἱ δὲ χεῖρες ἀνενέργητοι.

Ἐν τῇ καρδίᾳ τῆς γηραιᾶς μητρὸς ἡ φιλοπατρία ἐνίκησε τὴν φιλοστοργίαν. Ἀποδοῦσα δὲ λίθον ἔθεσε πρὸ τῆς θύρας τοῦ ναοῦ καὶ ἀνεχώρησε, δώσασα οὕτω τὸ παράδειγμα τῆς ἀξίας τιμωρίας τοῦ προδότου. Τὸ παράδειγμα ταύτης ἐμιμήθησαν ἅπαντες οἱ Σπαρτιᾶται. Οὕτω δὲ καταχωσθείσης τῆς θύρας τοῦ ναοῦ, ὁ Παυσανίας ἀπέθανεν ἐξαγνισθεὶς διὰ τῆς πείνης περὶ τὸ 467. Π. Χ.

Ἐπὶ τοῦ Πελοποννησιακοῦ πολέμου εἰς τῶν ἀρίστων στρατηγῶν τῶν Λακεδαιμονίων, ἦν Βρασίδας, ὁ Σπαρτιάτης, ὁ υἱὸς τῆς Ἀργολεωνίδος, περὶ τὴν πόλιν Ἀμφίπολιν πολεμῶν πρὸς τοὺς Ἀθηναίους, οὓς ἐνίκησεν, ἐπιστέψας τὴν νίκην διὰ τοῦ ἐνδόξου αὐτοῦ θανάτου.

Στρατιῶταί τινες ἔσπευσαν εἰς Σπάρτην ἐλθόντες ἵν' ἀναγγείλωσι τῇ μητρὶ αὐτοῦ τὴν νίκην καὶ τὸν ἔνδοξον θάνατον. Ἀλλ' οἵα μεγαλοφροσύνη μητρὸς φιλοπάτριδος! Ἡ Ἀργολεωνὶς, παρουσιασθέντων τῶν στρατιωτῶν, ἀθορύβῳ τῇ καρδίᾳ, ἐζήτησε τὰ τῆς μάχης καὶ ἐπερώτησεν ὁποῖός τις ἦν ἐν τῇ παρατάξει ὁ Βρασίδας, ὁ υἱὸς αὐτῆς, καὶ εἰ καλῶς καὶ ἀξίως τῆς Σπάρτης ἐλελύτησεν. Οἱ στρατιῶται ἐπήνεσαν καὶ ἐμεγάλυνον τὴν ἀνδρείαν καὶ τὴν τόλμην αὐτοῦ, ὅπως ἔδῃδεν κολακεύσωσι τὴν μητρικὴν φιλαυτίαν αὐτῆς, λέγοντες ὅτι «ἄριστος πάντων Λακεδαιμονίων ἐγένετο ὁ υἱὸς αὐτῆς». Ἡ κολακεία αὕτη προσέκρουσεν εἰς τὴν πατρῴαν μετριοφροσύνην τῆς Ἀργολεωνίδος, ἥτις καθυβρίσα προσβαλλό-

(1) Ἴδε προηγούμενον φυλλάδιον.

Ψηφιακή Ερευνητική Βάση Δεδομένων-Γυναικεία περιοδικά στον οθωμανικό χώρο (kypseli.fks.uoc.gr)

μενον τὴν γνωστότατον πατριωτισμὸν τῶν συμπατριωτῶν της, εἶχεν αὐτοῖς τοὺς ἀξιομνημονεύτους τούτους λόγους· «Ὦ ξένοι, καλὸς μὲν ἦν καὶ ἀγαθὸς ὁ πατὴρ μου, πολλοὺς δ' ἄνδρας Λακεδαίμων ἔχει τέκνου κέρσονας· λόγους, οἵτινες ἐνόσῳ ὑπάρχει Ἑλληνισμὸς θὰ ζῶσιν ὡς μαρτύριον τρανὸ τούτου, ὅτι ἡ Ἑλλὰς γινώσκει νὰ προστέρῃ τὸ μητρικὸν φίλτρον ὡς ὁλοκαύτωμα εἰς τὸν βωμὸν τῆς δόξης καὶ εὐκλείας τῆς πατρίδος της.

Τῶν λόγων τούτων διαδοθέντων ἀνὰ τὴν πόλιν, οἱ ἔφοροι προσήνεγκαν δημοσίας τιμὰς τῇ φιλοπάτριδι ταύτῃ μητρὶ ἥτις ἐπόθησε, κατὰ τὸν Ἡρόδοτον, τὸν τῆς πατρίδος ἔπαινον τῆς τοῦ τέκνου δόξης, οὗ τὸ ἐπὶ τῇ θανάτῳ αὐτοῦ στηθὲν τρόπαιον συντέλεσεν ὅπως πεντηκονταετεῖς σπονδαὶ φιλίας καὶ εἰρήνης συνδέσωσι πρὸς ἀλλήλους οἵ τε Ἀθηναῖοι καὶ οἱ Λακεδαιμόνιοι.

Οὕτως ἡ γυνὴ ἐν Λακεδαίμονι κατὰ τὸν ἕνα αἰῶνα Π. Χ. διέπρεψεν ἐπὶ φιλοπατρίᾳ, μετὰ τῆς αὐτῆς ἐκτιμήσεως παρουσιαζομένη καὶ κατὰ τὴν δεύτερον αἰῶνα.

Πρὶν εἰσέτι καταβῶμεν εἰς τὸν αἰῶνα τοῦτον, ἴδωμεν ἐὰν τοῦ παρουσιάζεται ἡ μὴ κατὰ τὸν τρίτον αἰῶνα Π. Χ. γυνὴ διαπρέπουσα ἐπὶ τῇ αἰσθήματι τούτῳ καὶ ἀμέσως ἐπανελθωμεν ἵνα θαυμάσωμεν σπουδαίαν καὶ φιλοπάτριδα Βασιλίδα.

§. 4. — ΤΙΜΟΚΛΕΙΑ.

Αἱ Θῆβαι, πόλις σπουδαῖον διαδραματίσασα πρόσωπον ἐν τῇ ἑλληνικῇ ἱστορίᾳ, κατεδουλώθησαν ὑπὸ τοῦ Φιλίππου, βασιλέως τῆς Μακεδονίας, ἐπανέστησαν μετὰ τὸν θάνατον αὐτοῦ, προσεταιρίσθησαν ἀνακτήσαι τὴν ἐλευθερίαν αὐτῶν.

Ἀλέξανδρος ὁ Μέγας, τοῦτο μαθὼν, ἐξεστράτευσε κατὰ τῶν Θηβῶν, τὰς ἁποίας καὶ ἐκυρίευσε. Κατὰ τὴν ἅλωσιν αὐτῶν, ἀγχοῦ Θρακίου τινὸς Πλης, ἄνθρ ὀλιγοπαιδίας, ἀλλ' ὀξυμάτης καὶ ἀνάκτης, ἐλίμνωμε τοῦ βασιλέως Ἀλεξάνδρου, ἐλεηλάσθη εἰς τὴν οἰκίαν τῆς Τιμοκλείας, ἀδελφῆς τοῦ Θηβαίου Θεαγένους, ἀνδρὸς ἀρίστου, πεσόντος ἐνδόξως κατὰ τὴν ἐν Χαιρωνείᾳ περιφάνειαν μάχην ὑπὲρ τῆς πατρίδος αὐτοῦ.

Ἡ Τιμοκλεία ἦν γυνὴ κατ' οὐδὲν διαφέρουσα τοῦ ἀδελφοῦ αὐτῆς ἐπί τε λαμπρότητι γένους καὶ ἐπὶ ἀρετῇ. Ἀπιλῶν δὲ καὶ καθηρίζων αὐτὴν ὁ Πλαρχος ἀπῄτει χρυσὸν καὶ ἄργυρον ἵνα κορέσῃ τὴν βάρβαρον αὐτοῦ ἀπληστίαν.

Ἡ Τιμοκλεία τί ἔδει νὰ πράξῃ κατ' ἐκείνην τὴν δυσχερῆ στιγμὴν, καθ' ἣν οἱ μὲν συμπατριῶται αὐτῆς εὑρίσκοντο ὑπὸ τὴν διάκρισιν τῶν λεπλατῶν, αὐτὴ δὲ ἀπέναντι ὠμοτάτου ἀνθρώπου;

Ἡ φρόνησις ἐν τοιαύταις στιγμαῖς εἶναι ἀπαραίτητος· ἐμηχανήθη δι' εὔρυθοῦς στρατηγήματος ν' ἀπαλλάξῃ αὐτὸν τε τῆς κακίας καὶ ἑαυτὴν τῶν χειρῶν του· καὶ δὴ λέγει αὐτῷ ὅτι «ὅτε ἡ πόλις ἡλίσκετο, τὸν χρυσὸν καὶ τὰ νομίσματά μου προσέταξα ἵνα συλλέξασαι αἱ θεραπαινίδες μου ἔβίψωσιν ἐντὸς φρέατος τινὸς ξηροῦ. Τὸ μυστήριον τοῦτο οὐδενὶ εἶναι γνωστόν.» Ὁ Μακεδὼν χαίρων ἐπορεύθη μετ' αὐτῆς εἰς τὸν τόπον τοῦ φρέατος, ὅστις εὑρίσκετο ἐντὸς τοῦ κήπου. Ἀφικομένων ἐκεῖ, ἡ Τιμόκλεια διέταξε νὰ κλείσωσι τὴν θύραν τοῦ κήπου, ἵνα μή τις ξένος δῆθεν ἴδῃ αὐτοὺς, τὸν θησαυρὸν παραλαμβάνοντας.

Ὁ Μακεδὼν, τῇ προτροπῇ αὐτῆς, κατῆλθεν εἰς τὸ φρέαρ, αὐτὴ δὲ καὶ αἱ θεραπαινίδες της λαβοῦσαι λίθους μεγάλους ἔρριψαν ἐπ' αὐτοῦ καὶ κατέθαψαν αὐτὸν ἐντὸς τοῦ φρέατος.

Οἱ Μακεδόνες, μὴ ἀνεχόμενοι τὴν προσβολὴν, συνέλαβον αὐτὴν καὶ ἀπήγαγον ἐνώπιον τοῦ Ἀλεξάνδρου. Ἡ Τιμόκλεια ὅλη ἐπτοήθη· διότι ὁλῆς φιλοπατρίας ζωηρῶς διεθέμαινε τὰ στήθη αὐτῆς. Θαρροῦσα παρέστη ἐνώπιον τοῦ Ἀλεξάνδρου, ὃν κατέπληξε τὸ γενναῖον αὐτῆς ἦθος καὶ ἡ στάσις.

Τοῦ Ἀλεξάνδρου ἐρωτήσαντος αὐτὴν «τίς εἶη γυναικῶν», εὐθαρσῶς πάνυ καὶ τεθρηκότως ἀπήντησεν αὐτῷ· «Ἐμοὶ Θεαγένης ἦν ἀδελφὸς, ὃς ἐν Χαιρωνείᾳ στρατηγῶν καὶ μαχόμενος πρὸς ὑμᾶς ὑπὲρ τῆς τῶν Ἑλλήνων ἐλευθερίας ἔπεσεν, ὅπως ἡμεῖς μηδὲν τοιοῦτον πάθωμεν· ἐπεὶ δὲ πεπόνθαμεν ἀνάξια τοῦ γένους, ἀποθανεῖν οὐ φεύγομεν· οὐδὲ γὰρ ἄμεινον ἴσως, ζῶσαν ἑτέρας πειρᾶσθαι νυκτὸς, εἰ σὺ τοῦτο μὴ κωλύσῃς». Τὸ βλέμμα της καὶ τὸ ὕφος τῶν λόγων τούτων ἐκίνησαν εἰς δάκρυα οὐ μόνον τοὺς παρεστῶτας, ἀλλὰ καὶ τὸν Ἀλέξανδρον αὐτὸν, ὅστις ἀμέσως διέταξεν ἵνα τὴν μὲν Τιμόκλειαν τιμῶσι καὶ σέβονται συνοδῇ τῇ γένει καὶ τῇ εὐγενείᾳ τῆς ψυχῆς αὐτῆς, πρὸς δὲ τοὺς λοιποὺς Θηβαίους προσφέρωνται εὐγενῶς καὶ ἐλευθερίως, μηδενὶ δ' ἐπιτρέπωσιν ὅπως βλάψῃ Θηβαῖόν τινα. Ἔκτοτε ἡ τοῦ Ἀλεξάνδρου κατοχὴ ἐν Θήβαις κατέστη ἥττον ἐπαχθὴς, χάριν τῆς Τιμοκλείας γενναιοψυχίας, ἥτις εἶναι πρότυπον ἐλευθέρων καρδιῶν.

§. 5. — ΑΡΧΙΔΑΜΕΙΑ.

Κατὰ τὸν δεύτερον αἰῶνα σὺν ταῖς τῆς Λακωνίας γυναιξὶν εὑρίσκομεν καὶ ἀναγνωρίζομεν εὐθὺς μὲν τὴν Ἀρχιδάμειαν, εἶτα δὲ τὴν Κρατησίκλειαν, ἀξίας οὐ μόνον τῆς Σπάρτης ἀλλὰ καὶ τῶν φιλοπατρίδων μητέρων.

Κλεόνυμος, ὁ ἐκπεπτωκὼς βασιλεὺς τῆς Σπάρτης ἕνεκα τοῦ βιαίου καὶ μονοχικοῦ αὐτοῦ χαρακτῆρος, μεταβὰς παρὰ τῷ Πύρρῳ βασιλεῖ τῆς Μακεδονίας, παρεκάλεσε καὶ ἔπεισεν αὐτὸν, ὅπως ἐκστρατεύσας κατὰ τῶν Λακεδαιμονίων ἐπαναγάγῃ αὐτὸν ἐπὶ τοῦ θρόνου τῆς Σπάρτης. Πρὸ τῆς Σπάρτης ἀφικομένου τοῦ Πύρρου μετὰ πολλῆς δυνάμεως, οἱ Λακεδαιμόνιοι συσκεφθέντες ἀπεφάσισαν ὅπως νύκτωρ ἀποστείλωσι τὰς γυναῖκας ἁπάσας μετὰ τῶν παιδίων εἰς Κρήτην.

Τὴν ἀπόφασιν ταύτην ἀνήγγειλον ταῖς γυναιξὶν, αἵτινες ἀντέστησαν σφοδρῶς, ἐπιθυμοῦσαι μᾶλλον νὰ προσφέρωσιν ἑαυτὰς ὁλοκαύτωμα ὑπὲρ τῆς πατρίδος ἢ νὰ ζῶσι μακρὰν αὐτῆς ἐπὶ ξένης γῆς καὶ ἐν δουλείᾳ.

Τῶν Γερουσιαστῶν ἐπιμενόντων, Ἀρχιδάμεια, γυνὴ γενναιόφρων καὶ φιλόπατρις λαβοῦσα ἔγχος, παρέστη ἐνώπιον αὐτῶν, ἐγκαλοῦσα, κατὰ τὸν Ἡρόδοτον, τοὺς ἄνδρας ὑπὲρ τῶν γυναικῶν, καὶ ἐρωτῶσα αὐτοὺς ἐὰν κατεδίξωνται οὗτοι νὰ ζῶσιν αὐταὶ, τῆς Σπάρτης καταστρεφομένης· τοῦθ' ὅπερ αὐταὶ δὲν ἠνείχοντο.

Ἡ ἀπόφασις τῶν Γερουσιαστῶν ἀνετράπη· αἱ δὲ γυναῖκες ὑπὸ τὴν ἀρχηγίαν τῆς Ἀρχιδαμείας καθ' ὅλην μὲν τὴν νύκτα ὤρυξαν τάφρον μέγιστον, βοηθούμεναι καὶ ὑπό τινων ἀνδρῶν, τὴν δὲ πρωΐαν τὰ ὅπλα διανείμασαι εἰς τοὺς νέους καὶ παρ' αὐτοῖς ἱστάμεναι ἐνεθάρρυνον αὐτοὺς νὰ ὑπερασπισθῶσι τὴν τάφρον λέγουσαι ὅτι «καλὸν μὲν τὸ νικᾶν ἐν ὀφθαλμοῖς πατρίδος, εὐκλεὲς δὲ θνήσκειν ἐν χερσὶ μητέρων καὶ γυναικῶν».

Ὁ Πύρρος ἐκδιωχθεὶς ἐκ Σπάρτης διὰ τῆς γυναικείας πρωτοβουλίας ἐστράφη πρὸς τὸ Ἄργος, ἔνθα συνῆψε μάχην τρομερὰν καὶ τὴν τελευταίαν.

Κατὰ τὴν μάχην ταύτην συνεπλάκη Ἀργεῖός τις, υἱὸς γυναικὸς πρεσβυτέρας, μετὰ τοῦ Πύρρου. Ἡ γραῦς αὕτη, ἐκπαθὴς γενομένη, καθ' ἣν ὥραν ἔβλεπε μετ' ἄλλων Ἀργείων ἐκ τοῦ στίχους τὸν υἱόν της μαχόμενον, καὶ τὴν στιγμὴν κατάλληλον εὑροῦσα, ἔλαβε κεραμίδα καὶ ἀμφοτέρας ταῖς χεροὶ ἔρριψε αὐτὴν κατὰ τῆς κεφαλῆς τοῦ Πύρρου, ἣν καὶ κατασυνέτριψεν. Οὕτω δὶ διὰ τῆς γυναικείας χειρὸς ἠλευθερώθη καὶ πάλιν τὸ Ἄργος, ὡς ἄλλοτε ὑπὸ τῆς Τελεσίλλας.

§. 6. — ΚΡΑΤΗΣΙΚΛΕΙΑ.

Ἡ Κρατησίκλεια, ἐκ γένους βασιλικοῦ καταγομένη, ὑπὸ αἰσθημάτων ἡγεμονικῶν ὄντως ἐνεφορεῖτο. Ὁ υἱὸς αὐτῆς Κλεομένης, διαδεχθεὶς τὸν Λεωνίδαν ἐν Σπάρτῃ κατὰ τὸ 221 ἔτος Π. Χ., διέπρεψεν εἰς τὸν κατὰ τὸν Ἀχαιῶν πόλεμον τῆς Σπάρτης, καταρρήξας τὴν ἰσχὺν τῶν Ἀφόρων. Ἦν ἀνὴρ περίφρων καὶ συνετὸς πολλὰ καλὰ ὑπὲρ τῆς πατρίδος αὐτοῦ διαπραξάμενος, καὶ ἐπαναγαγὼν εἰς αὐτὴν τοὺς νόμους καὶ τὸ πολίτευμα τοῦ Λυκούργου.

Ἓν τῶν ἀγαθοεργημάτων τῆς βασιλείας αὐτοῦ ἦν καὶ ἡ διανομὴ εἰς τοὺς ὁμοπατρίους τῶν τῆς τε ἰδίας περιουσίας καὶ τῆς μητρὸς τοῦ, Κρατησικλείας, ἥτις πρὸς τούτοις κατέπιπτε καὶ πολλὰς ἄλλας πλουσιωτάτας τότε γυναῖκας.

Καθ' ὑποβολὴν τοῦ Ἀράτου, ὁ Ἀντίγονος, σφοδρὸν κατ' αὐτοῦ ἐγείρας πόλεμον, ἠπείλει τὴν καταστροφὴν τῆς Σπάρτης. Ὁ Κλεομένης πρὸς ὑποστήριξιν αὐτοῦ ἐζήτησε τὴν ἐπικουρίαν τοῦ Πτολεμαίου, βασιλέως τῆς Αἰγύπτου, ὅστις ἐζήτησεν ὁμηρα, ἀντ' αὐτῆς, τὴν μητέρα καὶ τοὺς παῖδας αὐτοῦ.

Δεινὴ καὶ μεγάλη ἡ ἀπαίτησις! Ὁ Κλεομένης, μὴ δυνάμενος νὰ εἴπῃ τοῦτο πρὸς τὴν μητέρα αὐτοῦ, ὑπὸ μεγίστης κατεπλήκτο ἀθυμίας.

Ἡμέραν τινὰ τέλος πάντων, παρουσιασθεὶς ἐνώπιον τῆς Κρατησικλείας, ἐξέθετο τὴν θέσιν τῆς πατρίδος καὶ τὴν σκληρὰν ἀπάντησιν τοῦ Πτολεμαίου.

Φανταστῆτε εἰς οἷαν θέσιν εὑρέθη τότε ἡ μήτηρ του. Ἡ πατρὶς, ὑπὲρ ἧς ἅπασαν τὴν λαμπρὰν περιουσίαν της ἐθυσίασεν, ἐκινδύνευεν, ἡ δὲ σωτηρία αὐτῆς ἐνέκειτο εἰς τὴν ἀπόφασίν της. Χωρὶς νὰ διστάσῃ, ἐγέλασε μεγάλως καὶ εἶπεν, κτοῦτο ἦν ὁ, πολλάκις ὁρμήσας λέγειν, ἀπεδειλίασας; οὐ θέττον ἡμᾶς ἐνθέμενος εἰς πλοῖον ἀποστελεῖς, ὅπου ποτὲ τῇ Σπάρτῃ νομίζεις τὸ σῶμα τοῦτο χρησιμώτατον ἔσεσθαι, πρὶν ὑπὸ γήρως αὐτοῦ καθήμενον διαλυθῆναι;»

Οἷον μεγαλεῖον ψυχῆς! οἷον θάρρος μητρὸς, προτιμώσης τὴν στέρησιν ἁπάντων τῶν ἀγαθῶν καὶ τοῦ φιλτάτου υἱοῦ της χάριν τῆς πατρίδος!

Μάλιστα! Ἡ Κρατησίκλεια εἶναι ὁ τύπος τῆς φιλοπάτριδος μητρὸς, τῆς ἀληθοῦς Βασιλίσσης! Ἴδετε αὐτὴν πλησιέστερον Μέλλουσα νὰ ἐπιβιβασθῇ ἐπὶ τῆς νηὸς προσκαλεῖ τὸν υἱόν της εἰς τὸν ναὸν τοῦ Ποσειδῶνος καὶ ἐναγκαλιζομένη καὶ κατασπαζομένη αὐτὸν θερμῶς: «Ἄγε, εἶπεν, ὦ βασιλεῦ Λακεδαιμονίων, ὅπως, ἐπὰν ἔξω γενώμεθα, μηδεὶς ἴδῃ δακρύοντας ἡμᾶς, μηδὲ ἀνάξιόν τι τῆς Σπάρτης ποιοῦντας. Τοῦτο γὰρ ἐφ' ἡμῶν μόνον· αἱ τύχαι δὲ, ὅπως ἂν ὁ δαίμων διδῷ, πάρεισιν.»

Ἀλλὰ καὶ εἰς Αἴγυπτον μεταβᾶσα, μὴ νομίζετε ὅτι ἐπελάθετο τῆς πατρίδος! Πληροφορηθεῖσα ὅτι, τῶν Ἀχαιῶν προκαλουμένων τὸν Κλεομένην εἰς διαλύσεις, ὁ υἱὸς αὐτῆς ἐρωδιᾶτο τὴν ζωήν της, ἐν ᾗ περιπτώσει παρεδέχετο αὐτὰς ἄνευ τῆς εἰδήσεως τοῦ Πτολεμαίου, ἔγραψεν αὐτῷ «νὰ πράξῃ τὰ πρέποντα καὶ συμφέροντα τῇ Σπάρτῃ καὶ νὰ μὴ φοβῆται τὸν Πτολεμαῖον διὰ μίαν γραῦαν καὶ ἓν παιδάριον.»

Ἀκμαῖα συμβουλὴ, ἣν ὀλίγαι νὰ δώσῃ πᾶσα μήτηρ εἰς τὸν υἱόν της, προκειμένης τῆς σωτηρίας καὶ τῆς εὐκλείας τῆς πατρίδος.

Τοῦ Ἀντιγόνου ὑπερισχύσαντος, ὁ Κλεομένης ἠναγκάσθη νὰ καταφύγῃ παρὰ τῇ μητρὶ αὐτοῦ εἰς Αἴγυπτον. Ὀλίγον καιρὸν ἔζησαν ἐκεῖ ἡσύχως· καθότι, ἀποθανόντος τοῦ Πτολεμαίου, ὁ υἱὸς αὐτοῦ, Πτολεμαῖος ὁ Φιλοπάτωρ, ἕνεκα ὑποψίας τινὸς, ἐφυλάκισε τὸν Κλεομένην μετὰ τῆς μητρὸς καὶ τῶν τέκνων του, διατάξας καὶ τὴν σφαγὴν αὐτῶν. Καὶ ὁ μὲν Κλεομένης ἀπεσφάγη καὶ παρ' αὐτῷ ὁ μόνος πιστὸς αὐτοῦ φίλος, ὁ Πανταύς. Τὸ δὲ πρεσβύτερον τῶν τέκνων του, ἅμα ἔμαθε τὴν ἀπόφασιν ταύτην ἐρρίφθη ἀπὸ τοῦς στέγους ἵνα ἀποθάνῃ μόνον, πρὶν ἢ ἀποσφαγῇ, ἀλλ' ἀπέτυχεν. Οἱ δὲ ὑπηρέται τοῦ βασιλέως, προδόντες, κατέσφαξαν ἐνώπιον τῆς Κρατησικλείας τὰ τέκνα τοῦ Κλεομένους καὶ εἶτα αὐτὴν, εἰποῦσαν τὰς λέξεις μόνον ταῦτας μετ' ἀνεκφράστου ψυχικῆς ἀλγηδόνος «ὦ τέκνα ποῖ ἐμέλετε;»

Ἀλλὰ τίς ἡ παρὰ τῇ Κρατησικλείᾳ, ἡ περιζωσαμένη τὸ ἱμάτιον, ἡ καλὴ καὶ γενναιοτάτη τὸ γένος; Εἶναι ἡ νέα σύζυγος τοῦ Πανταύου, ἥτις, μὴ ἀνεχομένη νὰ βλέπῃ τὴν πατρίδα της τυραννουμένην, καὶ τὸν σύζυγόν της ἐν ξένῃ περιπλανώμενον, ἐξαπέτεινε κρύφα τῶν γονέων της, οἵτινες βίᾳ κατακλείσαντες αὐτὴν ἐν τῇ οἰκίᾳ ἐφύλαττον, καὶ μετέβη εἰς Αἴγυπτον πρὸς συνάντησιν τοῦ συζύγου της.

Ἡ νέα Ἑλληνὶς αὕτη εἶναι ἡ μόνη πιστὴ σύντροφος τῆς Κρατησικλείας, ἡ μόνη μαθήτρια, οὕτως εἰπεῖν, τῆς φιλοπατρίας, τῆς φιλοστοργίας καὶ τῆς γεννοφρροσύνης αὐτῆς. Εἶναι ἡ μόνη φίλη, ἥτις ἠκολούθησε τὴν δύστηνον βασίλισσαν ἐν τῇ ξένῃ γῇ, εἶναι ἡ μόνη, ἥτις παρηγόρει αὐτὴν πρὸ τοῦ θανάτου της καὶ σπεύδει ἤδη νὰ συναποθάνῃ μετ' αὐτῆς.

Ἡ νέα σύζυγος, κοσμήσασα ἑαυτὴν καὶ καταγαγοῦσα τὴν περιβολὴν καὶ μηδένα προσελθεῖν ἐάσασα, μηδὲ ἰδεῖν ἄλλον, ἢ τὸν ἐπὶ σφαγῇ τεταγμένον, ἠρωϊκῶς κατέστρεψεν, οὐδενὸς δεηθεῖσα κοσμοῦντος καὶ περικαλύπτοντος μετὰ τὴν τελευτήν. Οὕτω περιέμενε τῷ θανάτῳ τὸ κόσμιον τῆς ψυχῆς καὶ διεφύλαξεν ἣν ζῶσα φρουρὰν τῷ σώματι περιέθηκεν, κατὰ τὸν Πλούταρχον. Οὕτω τραγικῶς ἀμφότεραι κατέστρεψαν τὸν βίον, τῶν σωμάτων αὐτῶν ταφέντων ἐκεῖ που ἴσως, ἐν ᾧ κατεῤῥίφθη ἐν τοῖς ὕστερον χρόνοις τὸ καταχρηματισθὲν ἀνελεῶς καὶ ἀνέρως σῶμα τῆς φιλοσόφου Ὑπατίας, τῆς μάρτυρος ταύτης τῶν γραμμάτων καὶ τῆς ἐπιστήμης.

Θαλερὸν σπένδοντες δάκρυ ἐπί τε τῷ τραγικωτάτῳ θανάτῳ τῆς βασιλίσσης Κρατησικλείας καὶ τῆς νέας φίλης αὐτῆς, αἵτινες χάριν τῶν πατρώων ἐν ξένῃ γῇ ἀναπαύονται, ὡς καὶ ἐπὶ τῇ μνήμῃ τῆς λοιπῆς πρὸ αὐτῶν ἐπὶ φιλοπάτρῃ διαπρεψάσης χορείας τῶν μαρτύρων τούτων τοῦ Ἑλληνισμοῦ, ἃς ἐῤῥίψωμεν, ἀποχωρίζόμενοι μετ' ἀναμνήσεως ἱερᾶς, γενικὸν βλέμμα ἐπὶ τῆς μικρᾶς ταύτης σκιαγραφίας.

Ὅ,τι πρῶτον ἄπορον φαίνεται, καὶ ἐκ πλήττει ἡμᾶς μεγάλως, εἶναι πῶς ἐν τῇ εἰκόνι ταύτῃ ἔτι ἀντιπροσωπεύονται καὶ ἄλλαι τοσοῦτον ἔξοχοι πόλεις καὶ βασίλεια τῆς μεγάλης τότε Ἑλλάδος, ἀλλὰ πανταχοῦ παρίστανται ἡμῖν ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον εἰκόνες Λακεδαιμονίων καὶ ἐν γένει γόνων τῆς Δωρικῆς φυλῆς.

Ἐκτὸς τῆς Δωρικῆς φυλῆς, κύριοι, φυλῆς κατ' ἐξοχὴν ἀρρενωπῆς καὶ δραστηρίου, αἱ λοιπαὶ φυλαὶ, ἐξ' ὧν ἀπορρέοντο

Ψηφιακή Ερευνητική Βάση Δεδομένων-Γυναικεία περιοδικά στον οθωμανικό χώρο (kypseli.fks.uoc.gr)

ἡ ἐν γένει Ἑλληνικὴ, ἐν οὐδεμιᾷ ἄλλοθι εὑρίσκεται τοιοῦτον ἐλευθερίας ἀναπτερομένη καὶ μεμορφωμένη ἡ γυνὴ· ἐπὶ πολὺ παρ' αὐτῇ ἐδέσποζον ἡ κοινωνικὴ ἐλευθερία καὶ ἰσότης.

Τοιούτοιοι δυνάμεθα συμπεράνει ὅτι ὅπου ἐν τῇ πολιτείᾳ ἦν ἐλευθερία, [illegible] καὶ ἡ γυνὴ ἀναφαίνεται μετὰ πάσης τῆς λαμπρότητος, ζῶσα διὰ τὴν πατρίδα καὶ τὴν κοινωνίαν, ὅπου δ' ἔλειπεν ἡ ἀπολυταρχία, ἐκεῖ ἡ γυνὴ καθηρημένη ἐν τῇ γυναικωνίτιδι, ἄζη ἀφανῶς καὶ ἐγκρείμενον ὡς δοῦλη ἢ παίγνιον.

Καὶ ἐν γένει, ἐν αἷς κοινωνίαις ἡ γυνὴ ἀναπτέρωται τὴν καρδίαν καὶ ἀναπτύσσεται τὸ πνεῦμα, συνοδᾷ ταῖς ἐθνικαῖς ἀπαιτήσεσι καὶ τῷ ἐθνικῷ συμφέροντι, ἐν αὐταῖς τὰ ἔθνη προάγεται, βελτιοῦται, ἀναπτύσσεται, διότι τὰ κρύπτα σπέρματα τῶν ἐθνικῶν ἀγαθημάτων, ἃ' ὧν βαίνει τοῦτο, παρ' αὐτῇ καλλιεργοῦνται καὶ αὐξάνουσι ἀλεκέως. Ἐν αἷς δὲ κοινωνίαις ἡ γυνὴ περιφρονουμένη μένει ξένη καὶ ἀδιάφορος τῶν κοινωνικῶν καὶ πνευματικῶν τοῦ ἔθνους τῆς ἀναγκῶν, ἐν ταύταις, ἡ πρόοδος καθυστερεῖ καὶ τὸ μεγαλεῖον εἶναι λέξις κενή.

Διὰ τοῦτο καὶ ἡ νεωτέρα κοινωνικὴ ἐπιστήμη ἤρξατο νὰ καταστρῇ τὴν πρόοδον τῶν ἐθνῶν διὰ τοῦ μέτρου τῆς γυναικείας μορφώσεως.

Ἡ γυνὴ δέον νὰ ἀναπτερόηται συμφώνως ταῖς ἐθνικαῖς ἀπαιτήσεσιν. Ἡ νόμιμος τοῦ ἐθνικοῦ φρονήματος ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτῆς διὰ τῆς διδασκαλίας τῆς ἐθνικῆς ἱστορίας δέον νὰ ᾖ τὸ πρῶτον μέλημα πάσης πατρίδος, ἐπιποθούσης τὸ ἀληθὲς μεγαλεῖον, ὅπερ κρίδεται οὐχὶ ἐπὶ τῷ ὑλικῷ, ἀλλὰ ἐπὶ τῷ διανοητικῷ κράτει.

Ἡ γυνὴ, παῖδας συνετέλεσε διὰ τῆς φιλοπατρίας ὑπὲρ τοῦ μεγαλείου τοῦ Ἑλληνικοῦ, οὕτω καὶ διὰ τῆς διαπρεπείας αὐτῆς ἐν τοῖς γράμμασι θὰ σημερὰν λαμπρόνοι προσέθεσεν εἰς τὸ ἀκάμπτον φῶς αὐτοῦ, τὸ φωτογόνον καὶ καταλαμπρύνον ἔσται τὸν διανοητικὸν ἄνθρωπον.

ΤΟ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΚΟΝ ΠΝΕΥΜΑ.

Α'.

Ἡ οἰκογένεια, ὅπῃ μὲν τὴν ὅλιγον ἔπαψεν εἶναι τὸ εὐνόλον, ἐῶν κατὰ τὴ μᾶλλον καὶ ἧττον πλειστέρων ὁμαιμόνων, ὅπῃ δὲ τὴν ἀθικὴν, ἡ ἑστία, ἧς ἡ θεμέλιος, οὕτως εἰπεῖν, καὶ τὸ φῶς, ἐξ οὐρανοῦ κατερχόμενα πρὸς διατάρπειν αὐτῆς, διεκπέμπονται ἀκολούθως εἰς ἅπαντα τὸν κόσμον ὅπως διαθερμάνωσι καὶ φωτίσωσιν ἅπασαν τὴν δημιουργίαν.

Ἡ οἰκογένεια εἶναι ταυτοχρόνως ἑστία εὐτυχίας διὰ τὴν ψυχὴν, πηγὴ εὐδαιμο- [illegible] τούτου δύναται τις εὑρεῖν. Εἶναι εὐλογημένον θυσιαστήριον, ὅπερ ὁ Θεὸς, ἐν τῇ ἀπείρῳ αὐτοῦ εὐσπλαγχνίᾳ, κοδόκησε νὰ κληροδοτήσῃ εἰς τὸν ἄνθρωπον. Ἐν ἄλλοις λόγοις, εἶναι ἡ ἑστία τοῦ πολιτισμοῦ.

Τοιοῦτοιοι τὰς κοινωνίας, τὰς κατὰ τὸν τύπον αὐτῆς συστηνομένας, τὰς μεγαλυνομένας καὶ ἐξαγκυλομένας ὡς αὐτὰ, θεωροῦμεν ὡς τὴν μεγαλειοτέραν οἰκογένειαν, εἰς ἣν ἀποδίδομεν τὸ γλυκὺ ὄνομα τῆς Πατρίδος.

Τοιοῦτοιοι οἱ συμπολῖται ἡμῶν, ἀνατρεφόμενοι ὡς ἡμεῖς διὰ τῶν αὐτῶν νόμιμων, διὰ τῶν αὐτῶν παραδόσεων καὶ ἀναμνήσεων, ἐν τῇ ἐκπληρώσει τῶν αὐτῶν δικαιωμάτων, θεωροῦνται ὡς ἀδελφοὶ ἡμῶν.

Ὀλίγον κατ' ὀλίγον ὁ κύκλος ἀπεκτείνεται διὰ τῆς ἰσχύος τῶν αὐτῶν συμπαθειῶν, διὰ τοῦ γοήτρου τῶν αὐτῶν ὀνομάτων.

Ὁ Θεὸς φαίνεται ἡμῖν ὡς ὁ πατὴρ τῶν ἀνθρώπων. Ἡ σφαῖρα, ἣν κατοικοῦμεν, φαίνεται ὡς κοινὸν πατροπαράδοτον κτῆμα· οὐτωσὶ δὲ πιστεύομεν εἰς τὴν πάγκοινον ἀδελφότητα τοῦ ἀνθρωπίνου γένους.

Τοιοῦτοιοι αἱ ὑψισται ἀλήθειαι τῆς ἠθικῆς καὶ τῆς πίστεως ἐκπηγάζουσιν ἐκ τῆς ἁγίας ψυχῆς καὶ τῆς εὐγενοῦς ἑστίας τῆς οἰκογενείας.

Ἡ οἰκογένεια ἀναμιμνήσκει ἡμῖν πᾶν τὸ θήλυον, διακοσμοῦν καὶ συντηροῦν τὴν ἀνθρωπίνην ζωὴν, ἀπὸ τοῦ μητρικοῦ μειδιάματος, ὅπερ συνοδεύει τὴν πρώτην ἡμῶν κραυγὴν καὶ ὅπερ διαλάμπει ἐπὶ τῆς κοιτίδος ἡμῶν ὡς ἀκτὶς τῆς θείας ἀγαθότητος μέχρι τῶν παροδικῶν δακρύων, τῶν διαρρεομένων ἐπὶ τῆς νεκρικῆς ἡμῶν κλίνης· ἀπὸ τῶν θελξικαρδίων ὡρῶν συζυγικοῦ ἔρωτος, ἐν ᾗ μὲν θρησκεία καθηγίασεν, ἡ δὲ κοινωνία ἔλαβεν ὑπὸ τὴν κηδεμονίαν της μέχρι τῶν σπουδαίων συγκινήσεων, αἵτινες συνοδεύουσι τὴν ἐξέσκησιν τῆς πατρικῆς ἐξουσίας.

Ἀναφηρίστως, ἡ οἰκογένεια, ἧς διαγράφομεν ἐνταῦθα τὸ ἰδεῶδες, καὶ ἧς θὰ προσπαθήσωμεν νὰ ὑποδείξωμεν τὸ ἠθικὸν μεγαλεῖον καὶ τὴν ἠδίστην εὐδαιμονίαν, ἡ οἰκογένεια, λέγομεν, εἶναι ἐνίοτε, φεῦ! καὶ ἡ ἑστία πλείστων θλίψεων.

Ἡ οἰκογένεια δὲν εἶναι ὑπεύθυνος τῶν παρεκτροπῶν, εἰς ἃς πίπτει ἡ ἀνθρωπότης. Ἡ εὐδαιμονία δύναται νὰ παύσῃ ὑπάρχουσα, διότι ὁ ἄνθρωπος καθίσταται ἀνάξιος αὐτῆς; Οὐχί. Ἡ οἰκογένεια εἶναι ἀπρόσβλητος. Αἱ ἀπαξίαι, αἵτινες ἐν τῷ κόλπῳ αὐτῆς ἐπεσυμβαίνουσιν, ἀφορῶσι καὶ προσβάλλουσι τὰ μέλη αὐτῆς καὶ οὐχὶ τὴν σύστασιν αὐτῆς, ἥτις εἶναι θεία.

Πολλάκις λέγουσιν ὅτι ἡ οἰκογένεια εἶναι ἑστία ἐγωισμοῦ, παραλύουσα τοὺς δεσμοὺς τῆς παγκοίνου ἀδελφότητος. Δεινὴν ἀπαντᾶται οἱ τοιοῦτοι ἀπάτην. Ἀκούσατε δὲ τί ἀπήντησεν ἀρχαῖος φιλόσοφος εἰς τὴν περιώνυμον ταύτην πρόφασιν, ἣν καὶ ἤδη δὲν παύουσιν ἐπαναλαμβάνοντες· ἐν ὀνόματι τῆς προόδου.

«Θέλετε νὰ ἦμαι ὁ ἀδελφὸς ἁπάντων, νὰ ἔχω οἰκογένειαν τὴν ἀνθρωπότητα ἅπασαν, πατρίδα τὴν γῆν καθ' ὅλην αὐτῆς τὴν ἔκτασιν· ἀλλ' ἐγὼ προτιμῶ νὰ ἦμαι ἐξάδελφός τινος ἢ ἀδελφὸς πάντων!»

Καὶ ἐπομένως, ὁπόσον ὡραῖαν ἠθικὴν διδάσκουσιν οἱ νεώτεροι σκεπτικοὶ, ἐπιθυμοῦντες νὰ πείσωσι τὰ τέκνα νὰ λησμονῶσι τοὺς παρασχόντας αὐτοῖς τὸ εἶναι, τοὺς ἀδελφοὺς, τὰς ἀδελφὰς, οἵτινες τοσαῦτας ὑπὲρ αὐτῶν ὑποφέρουσιν θυσίας καὶ κακουχίας κατά τε τὴν παιδικότητα καὶ νεότητα αὐτῶν!

Καὶ ὁ Θεὸς αὐτὸς, καί τοι πανάγαθος θέλει ἐξαλειφθῇ τοῦ πνεύματος ἡμῶν, ἐὰν δὲν ἔχομεν ἐν τῷ κόσμῳ τούτῳ τὴν εἰκόνα τῆς ἀγαθότητος πρὸς τοὺς ἐπιμόχθους ἀναθρέψαντας ἡμᾶς. Τί ἤθελον ἀποβῇ τὰ ἔθνη, ἐὰν οὐδεὶς δεσμὸς συνέδεε τὰ μέλη αὐτῶν; Ἡ δὲ ἀνθρωπότης, ἄνευ τῆς οἰκογενείας, δὲν ἤθελον εἶσθαι ἐκτενὴς ἔρημος διερχομένη ὑπὸ ἀναριθ ἀνθρώπων, οὐδεμίαν συμπάθειαν ἔχόντων ἀλλήλοις;

Ποῦ ἄλλοθι ἀποδοτέαν τὴν ἀγάπην, μαθὴς μέχρις ἐρωτοῦ ἀφωσιώθησάν τινες ὑπὲρ τῆς ὅλης ἀνθρωπότητος εἰμὴ εἰς τὸ πνεῦμα τῆς εὐσπλαγχνίας, ἣν ἡ θρησκεία ἀποκαλύπτει εἰς τὸν ἄνθρωπον, ἀναδεικνύουσα τὰς ἐκλεκτὰς ψυχάς;

Ἐντοσούτῳ, βεβαιοῦσιν ὅτι τὸ οἰκογενειακὸν πνεῦμα ὀλίγον κατ' ὀλίγον ἐξαλείφεται ἐκ τῶν οἰκογενειῶν. Ἄλλοτε ὁ πατὴρ ἦν πατριάρχης, ὃν ἐσέβοντο καὶ ἐτίμων ὡς ἀντιπρόσωπον τῆς Θείας Προνοίας· οὐδὲν ἐγίνετο ἄνευ αὐτοῦ ἢ τοῦλάχιστον ἄνευ τῆς ἀδείας του. Ἥτο ὁ ἄνθρωπος τοῦ Θεοῦ καὶ τὸ μαντεῖον τῶν τέκνων· πρὸς αὐτὸν ἀνήρχονται ἅπασαι αἱ ἐμπνεύσεις τῶν ἀπογόνων του. Τὸ ὄνομα αὐτοῦ ἐπεκαλοῦντο, ὡς σήμερον τὰ ἄρθρα τῶν νόμων· ἐπίστευον ὅτι εὑρίσκον εἰς τὸν πατέρα τοῦτον, τὸν γεγηρακότα ἐν τῇ πείρᾳ καὶ τῇ πρὸς τὰ καλὰ ἀγάπῃ, ἀγνοῦ τίνα ἀκτῖνα τῆς Θείας Προνοίας, ἥτις καθίστα αὐτὸν τὸν φυσικὸν κριτὴν πάντων τῶν ἐξ αὐτοῦ ἀπολαυσάντων τὸ εἶναι, τὸν ἀνώτατον κριτὴν πάσης οἰκογενειακῆς διαφορᾶς. Συχνότατα τὸ τέκνον ἐπεκαλεῖτο τὸν ψυχὴν τοῦ προσφιλοῦς πατρός του, ἐμπνέόμενον ὑπὸ τῆς ἀναμνήσεως τῶν ἀρετῶν καὶ τῶν ἀγώνων του. Ἀλλὰ πόσον ἀπέχομεν τῶν χρόνων ἐκείνων καὶ ἡλίκη ἡ διαφορά!

Τὰ πρὸ ἡμῶν τελούμενα καθορῶντες δὲν δυνάμεθα νὰ μὴ διακρύσωμεν, διότι ὁ ἀληθὴς ἔρως τῆς οἰκογενείας φθίνει ὁλονὲν, ἀφίνων ὀπισθεν αὐτοῦ κενὸν ἄπειρον, τρομερὸν, ὅπερ ἡ νεωτέρα κοινωνία ἀφήνει ἀπαρατήρητον.

«Οἰκογενειακὸν πνεῦμα» λέγοντες ἐννοοῦμεν τὴν οὐσίαν τῶν στενῶν σχέσεων τῶν γονέων, τῶν συγγενῶν· τὸ εἰδικὸν ἐκεῖνο, τὸ βαθὺ, τὸ ἀπρόσβλητον πνεῦμα τὸ κινοῦν τὰς χορδὰς τῆς καρδίας καὶ τοῦ ὀρθοῦ λόγου διὰ τὸ εὖ εἶναι πάντων τῶν ὁμαιμονίων· τὸ διαπασῶν τῆς ἁρμονίας, ἥτις πρέπει νὰ ὑπάρχῃ μεταξὺ πάντων τῶν ὁμαιμόνων.

Τὸ οἰκογενειακὸν πνεῦμα εἶναι τὸ ἔνστικτον, τὸ συνενοῦν διὰ τοῦ αἰσθήματος καὶ τοῦ καθήκοντος πάντας τοὺς εἰσάγον τας ἡμᾶς μεταξὺ τῶν ἀνθρώπων, οἱαδήποτε καὶ ἂν ᾖ ἡ τάξις, εἰς ἣν εὑρισκόμεθα ἐν τῇ κοινωνίᾳ. Τὸ ἔνστικτον τοῦτο εἶναι πάγκοινον, εὑρισκόμενον εἰς ἅπαντα τὰ ζῶα, ἀπὸ τοῦ ἀοράτου σχεδὸν ζωϋρίου μέχρι τοῦ τέρατος τῶν βυθῶν τῆς θαλάσσης.

Τὸ οἰκογενειακὸν πνεῦμα εἶναι τὸ ἱερὸν πῦρ τῆς ἀφοσιώσεως, τῆς τάξεως, τῆς συμπαθείας, ἐν ἐνιλόγῳ τῆς εὐσπλαγχνίας πρὸς πάντας τοὺς συγγενεῖς ἡμῶν· εἶναι πνοὴ ἔμψυχος τοῦ Θεοῦ, δύναμις τῆς Θείας Προνοίας, ἐνεργοῦσα ἐπὶ τῆς ψυχῆς ἡμῶν ὡς ὁ ἥλιος ἐπὶ τοῦ φωτός· εἶναι τέλος ἡ θαυμασία ζύμη τῆς ἡμετέρας ὑπάρξεως.

ΑΝΑΜΝΗΣΕΙΣ ΟΔΟΙΠΟΡΙΚΑΙ

Ἐκ Περσίας.

Ἀναπετεννύοντες τὸ ποικιλτικὸν οὐρανόχρουν περικάλυμμα τῆς Ἀνατολῆς, διεφρῶμεν ὅτι μυστηριῶδες φῶς μέλλει ν' ἀναθρώσῃ ἐκ τῆς κοιτίδος ταύτης τῶν κόσμων ὡς ἐκ θείας ἑστίας. Ἀλλ' ἡ κλασικὴ Ἀσία, ἡ δημιουργὸς τῶν μεγάλων αὐτοκρατοριῶν καὶ τῶν μεγίστων θρησκειῶν εἶναι μόνον μεγάλη διὰ τὰς ἀναμνήσεις της.

Οἱ Πέρσαι, λαὸς πνευματώδης καὶ βιομήχανος, ἡττηθέντες ὑπὸ τοῦ Μεγάλου Ἀλεξάνδρου, ἐνεργητικώτατα ἠδυνήθησαν ν' ἀντιστῶσι κατὰ τῆς κυριαρχίας τῆς Ῥώμης. Ἐφένησαν μὲν ὅτι ἦσαν προωρισμένοι ἵνα καταστῶσι κύριοι τῆς Ἀνατολῆς, ἀλλ' ἀπεκτηνώθησαν ὑπὸ δεσποτισμοῦ τριάκοντα αἰώνων καὶ τῶν ἀκατασπάστων ἐπαναστάσεων. Τὸ μέσος τῶν Τούρκων, αἱ ληστεῖαι τῶν Ἀφγάνων καὶ τῶν Κούρτιδων, αἱ θρησκευτικαὶ διαμάχαι, ἡ σταυροφορία τῶν διαφόρων φυλῶν, συνετέλεσαν εἰς τὴν παρακμὴν τῆς αὐτοκρατορίας ταύτης, ἔνθα ἡ τρομερωτέρα δυστυχία παρήγαγε τὴν ἀχαλίνωτον πολυτέλειαν τῶν μεγιστάνων καὶ τῶν ἑταιρῶν.

Οἱ Πέρσαι, μουσουλμάνοι Σχῖται, εἰ σὶν αἱρεσιάρχαι.

Ἡ Τεχερέκν, ἡ ἕδρα τῶν Σάχων, ἡ πόλις τῶν στιλπνῶν θόλων, παρέχει τῷ περιηγητῇ θέαμα γραφικώτατον. Ὀκοδομημένη ἐν μέσῳ ἐξαισίων κήπων, ὑποτύπων τῆς Ἐδὲμ τῆς Βίβλου, διαρλεθίζεται ὑπὸ ῥυάκων ζωογόνου ὕδατος, διαχυνομένων ἐντὸς ὑποχθονίων ὀχετῶν. Οἱ οἶκοι, μεγαλοπρεποῦς ἀρχιτεκτονικῆς, καί τοι ἀτακτοι, εἰσὶ λίαν ὡραῖοι· τῇδε κἀκεῖσε ἐρεπίπν τι, ἀρχαῖος πύργος κατασκιάζει τὰ ἑκατοντοῦτη δένδρα, ὧν οἱ μεγάλοι καὶ πολύφυλλοι κλῶνοι περιπτύσσουσι τὸν μαῦρον γρανίτην.

Ἐν μέσῳ τῶν μνημείων τούτων τοῦ θριαμβευτικοῦ παρελθόντος ἐγείρεται μαυρόσιον κτίριον νεώτατον, τὸ καραβάσαρά (ξενοδοχεῖον) τοῦ Χατζέπ-Ἐδδουλλὰ, τοῦ ὁποίου οἱ ἰδιοκτῆται, Ἰουδαῖοι, μετερχόμενοι τὴν σωματεμπορίαν πολλοῦ τοὺς αἰχμαλώτους, τοὺς νεοσυλλεγομένους ὑπὸ εἰδικῶν ὑπαλλήλων.

Συλλαμβάνουσι δὲ πάντα ἄπιστον, ἐκτὸς τοῦ Εὐρωπαίου καὶ τοῦ Ἰουδαίου, ὃν θεωροῦσιν ἀνάξιον καὶ αὐτῆς τῆς δουλείας ὡς γεννηθέντα ὄνειδος ἀνθρώπων καὶ ἐξουθένημα λαοῦ.

Τὰ παζάρ (αἱ ἀγοραὶ) βρύθουσιν εἰς Τεχερέκν. Αἱ ἐν αὐτῷ οἰκοδομαὶ εἰσὶ μικραὶ μὲν καὶ χθαμαλαὶ, ἀλλ' ἐξαίσιαι καὶ πεποικιλμέναι διὰ ζωπρωτάτων χρωματισμῶν. Ἐν αὐταῖς ἔχουσιν ἐκτεθειμένα ὅπλα, νοσημάτα, ἀνατολικοὺς τάπητας, ὧν ἡ ἀνάμιξις θέλγει τοὺς ὀφθαλμοὺς τοῦ παρατηρητοῦ. Ἔμπροσθεν ἡμικυκλικοῦ σοφᾶ, ὅστις εὑρίσκεται ἐπὶ τῆς εἰσόδου τοῦ καταστήματος, ἀνακάθηται σοβαρῶς καὶ σταυροποδηστεὶ ὁ ἔμπορος, τοὺς ὀφθαλμοὺς ἔχων ἡμικλείστους. Μετὰ τὸν Σάχην τοὺς ἠρέσθεις καὶ τὰς μίρζας ἡ μεγιστάνες κατέχουσι τὴν τετάρτην τάξιν οἱ ὀποκριτικοὶ οὗτοι ἔμποροι τῶν ὁποίων ἡ τιμιότης κατέστη παροιμιώδης καὶ διαδοχική. Δὲν ὁμοιάζουσι τοὺς πωλητὰς τῶν ἄλλων ἀγορῶν, τοὺς λέτρεις τοῦ Ἑρμοῦ, θεοῦ τῆς κλοπῆς.

Ὁ ἔμπορος Πέρσης οὐδένα πληρόνει φόρον, πωλεῖ τὰ πάντα ἐλευθέρως, εἶναι τοκιστὴς καὶ θεωρεῖται ὡς κεφαλαιοῦχος, μὴ ἔχων ἄλλην ὑποχρέωσιν ἢ τὸ ἐνοίκιον τοῦ καταστήματός του. Ἐνδεδυμένος μακρὸν φόρεμα ὑποκίτρινον καὶ ἔχων τὴν κεφαλὴν περιτετυλιγμένην διὰ τριπλῆς κιδάρεως, φαίνεται ὡς ποιητική τις ἐμπνευσις Χασίς τινος, ἐν μέσῳ ἀναθυμιάσεων καπνοῦ ἑλικοειδῶς ἀνυψωμένου καὶ περικυκλοῦντος αὐτὸν ὥσπερ νέφος εὐῶδες. Ὄπισθεν αὐτοῦ, ἐπὶ τεσσάρων ἢ πέντε ποδῶν τετραγωνικῶν, ἐπὶ ἀργυρῶν δίσκων εἶναι ἐκτεθειμένοι προχοῦται, φιάλαι, χανζέρια μετὰ πλατέων θηκῶν, κεκοσμημένων διὰ πολυτίμων λίθων, προκεφάλαια ἀρμενιακὰ μετάξινα κεχρυσωμένα, ἥλεκτρα ἐστιλβωμένα, ἐλεφάντινα ὀστᾶ, κοσμήματα καὶ ἀγγεῖα ἀρωματόφορα. Οἱ τέσσαρες τοῖχοι περισκοσμοῦνται διὰ βελούδων, μεταξίνων ὑφασμάτων, κασμιρίων καὶ χρυσοῦφάντων φορεμάτων. Ἀπὸ τῆς θολωτῆς στεγῆς κρέμανται πολυτελῆ ὅπλα, ἅτινα ὑπομιμνήσκουσι τὰς ἀνθρωποκτόνους ἐφευρέσεις πάντων τῶν λαῶν.

Ὁπότε ἀγοραστὴς προσέλθῃ εἰς τὸ θαυμάσιον τοῦτο μέρος, μένει ἔκπληκτος καὶ ἀκίνητος. Ἀλλ' ἐὰν ἐρεισθῇ ἐπὶ τῆς προθυμίας ἢ τῆς εὐπροσηγορίας τοῦ ἐμπόρου διὰ νὰ ἀποκτήσῃ περὶ τῆς ἐκλογῆς τοῦ, τότε λογαριάζει κατὰ τὸ δὴ λεγόμενον ἄνευ τοῦ ξενοδόχου. Ἀπαθὴς καὶ ἄρωνος ὁ φιλόσοφος οὗτος τοῦ ἐμπορίου, θεωρεῖ τὸν ἀγοραστὴν διερχόμενον ἢ σταματῶντα, χωρὶς τὸ ἡμίκλειστον βλέφαρον αὐτοῦ νὰ ὑψωθῇ, χωρὶς ἡ ἀναπνοὴ αὐτοῦ νὰ ἐκπέμπῃ βιαιοτέρας ἀναθυμιάσεις καπνοῦ, ἐξερχομένου τῆς καπνοσυριγγός του. Περιμένει. Τοιαύτη ἡ συνήθεια. Ὀλίγις

Ψηφιακή Ερευνητική Βάση Δεδομένων-Γυναικεία περιοδικά στον οθωμανικό χώρο (kypseli.fks.uoc.gr)

δύνατα νὰ διατηρήσῃ τὴν ἐμπορικὴν ταύτην ἕξιν, μηδὲ οἱ σπεύδοντες ἀγραστοί. Ἀλλ' ὁ κόβων ἀγοραστὴς Πέρσης, εἰσερχόμενος εἰς τὸ κατάστημα, λαμβάνει προσεκτικὴν ἐπιθεώρησιν χρυσοῦ φαντοῦ καὶ θέτων αὐτὸ ἀπέναντι τοῦ ἐμπόρου κάθηται ἐπ' αὐτοῦ ἐκεῖ εὐρίσκει κατοικίαν, κα τῆς ὑφέσεώς του, κοπτὸν καὶ ἀνώμαστα. Οὕτως ἀρχεται ἡ ἐργασία τῶν κατασκευαζόντων μετὰξὺ τῶν δύο τεύτων ἐμπορευομένων ἐν ἄκρα σιγῇ, καὶ ἀκινησίᾳ. Μετὰ ἡμισεῖαν ὥραν σχεδὸν, κορεσθέντες ἀπὸ τὰς εὐωδίας ταύτας καὶ περιπαλαθόντες ἀπὸ τὰ κυανᾶ καὶ ἀργυρόλευκα τοῦ καπνοῦ νέφη, οἱ δύο οὗτοι φλεγματικοὶ ἀρχίζουσι τὰς διαπραγματεύσεις, κάνοντε ὅμως λακωνικῶς. Καὶ ποτέρου μὲν κλίμαξ τεῖνα προσφέρεται, ἐὰν ἐκπαιδεύθῃ ἡ συμφωνία, ἐὰν δ' οὐχὶ ὁ ἀγοραστὴς ἀπομακρύνεται βραδέως, οὐχὶ ὅμως χωρὶς νὰ ἀποκρύψῃ τὴν ἰσχυρογνωμοσύνην καὶ τὴν δίψαν του ὑπὸ χάρμον μειδίαμα, ὅπερ ἀντικλᾷ καὶ ἐπὶ τοῦ πατρικοῦ προσώπου τοῦ ἐμπόρου.

Ἐν μέσῳ τῆς Τεχνάνης, ἐν τῷ μέσῳ τῶν κατηγῶν ἀγορῶν, τῶν λευκοστάτων οἰκιῶν, τῶν βυθῶν καὶ τῶν ὡραίων τούτων δένδρων, κῦρηται ὁ ἱστὸς τῆς ἀνωτάτης δικαιοσύνης, ἐστηκότος ἐπὶ λιθίνου βήματος, ἐφ' οὗ εἶναι σπανιώτατον νὰ μὴ ἀνιστῆται περιλή τις. Ὁ ἀπαίσιος οὗτος κόσμος κεῖται ἀπέναντι τῶν ἀνακτόρων τοῦ Σάχου, ἅτινα εἰσὶ διάφορα, ἔχοντα πλὴν τοὺς ἑκατὸν θαλάμους. Ἀποδομημένον δ' ἀψίστων πλίνθων ἐρυθρῶν, οἵτινες δια χωρίζονται διὰ σμαλτωδῶν καὶ πολυχρόνων ἐλασμάτων, τὸ κτίριον τοῦτο ὁμοιάζει μεγαλοπρεπῆ κάνιστρον ἀνθέων ἐν μέσῳ φυκιῶν κήπων ἐπιπεπλεκτῶν.

Ὁ περιηγητὴς εἰς τὰς ὁδοὺς συμπίζεται μετὰ τῶν ὄνων, καμήλων καὶ ἡμιόνων, ἀπωθεῖται ὑπὸ τῶν ἰθαγενῶν, τῶν διφυλάδων καὶ τῶν ὑπλατῶν, οἵτινες χαρούσιν αὐτὸν διὰ τῶν λαμπρυγωδῶν φωνῶν των καὶ οἵτινες πίζουσι τοὺς πόδας του φωνάζοντες, μεγαλοφώνως «Χαπεδέρ! Χαπεδέρ! (προφυλαχθῆτε).

Αἱ ἡμέραι ἑορταὶ πανηγυρίζονται ἰδίως διὰ πυροτεχνημάτων, εἰς τὰ ὁποῖα οἱ Πέρσαι εἶσιν εἰδικοὶ, καὶ δι' ὧν, οὕτως εἰπεῖν, ἠλεκτρίζουσιν ἢ κατακαίουσι πᾶσαν τὴν πόλιν. Ὁ ὄχλος δὲν γνωρίζει ἐμπόδια καὶ κατακλυζόνει πᾶσας τὰς πυροτεχνικὰς ὅλας. Φρονοῦμεν, τότε γενικὴ ἐπικρατεῖ. Τρέχουσι τῆδε κἀκεῖσε, οἱ μὲν φέροντες βωμαϊκὰς λαμπάδας, οἱ δὲ ἡλίους, ἕτεροι κρόταλα, καὶ ἄλλοι πυρσόκροτα. Πανταχοῦ γεμάτον πῦρ διαλάμπει.

Κραυγάζουσι, γελῶσιν, ὠθοῦσι καὶ κτίπτουσι. Οὐδὲν παρεμποδίζει τὴν ὁρμὴν, οἱ δὲ γεναιότεροι δίδουσι τὸ σύνθημα τῆς ἀποβάσεως [illegible]

Ἐν καιρῷ τῆς τοιαύτης ταύτης, χορὸς ἰδιότροπος καὶ πυρετώδης ἐκαυξάνει τὴν ἐλευθεριότητα καὶ τὸν φανατισμὸν τῶν πυροτεχνιστῶν τούτων. Ὁ Πέρσης, ὡς γνωρίζομεν, δὲν ἀποκάμνει εἰς τὴν πεπυρωμένην ταύτην ἑορτὴν.

Δύο ἄνθρωποι φέροντες ἀπὸ κεφαλῆς ἄχρι ποδῶν ἔνδυμα βαβεγμένον καὶ μεγάλας καλάθους, χρησιμεύοντας διὰ τοὺς ἵππους, καρουσιάζονται ὡς πολεμισταὶ πλήρεις πυροτεχνημάτων. Δίδουσι πῦρ εἰς τὴν πανοπλίαν αὐτῶν· εἶτα δὲ ἵπποι καὶ ἄνθρωποι τρέχουσιν ἱππιοδρομοῦσιν, ὠθοῦνται, συγκρούονται ὡς εἰς ἱππιοδρόμιον μεσαιωνικόν. Οἱ θεαταὶ, ἐν τῷ παροξυσμῷ τῆς χαρᾶς, πτερνοκροτοῦσι καὶ αὐρλίζουσι μανιωδῶς· ὥστε κεντῶνται ὑπὸ ἰοβόλου φαλαγγίου. Μεγίστη ἐν Περσίᾳ γίνεται κατανάλωσις τῶν διαφόρων πυροτεχνημάτων, ὁ δὲ ἐπισημότερος ὑπέλληλος δὲν φοβεῖται, μετὰ τὴν ἀποχώρησιν αὐτοῦ ἐκ τοῦ συμβουλίου τοῦ Σάχου, νὰ καταθέσῃ τὴν σοβαρότητά του ἐπὶ τοῦ οὐδοῦ τοῦ καλαιτίου διὰ νὰ σπεύσῃ εἰς τὴν πεδιάδα καὶ καύσῃ δωδεκάδα πυροσκρότων καὶ φωσκίων, ὧν ἡ ἐκπυρσοκρότησις παρέχει αὐτῷ ἰσχυρὰν ἱλαρότητα. Εἰς τὴν χώραν ταύτην τὰ μέλη τοῦ ὑπουργικοῦ συμβουλίου γίνονται ἕτεροι Γαβρόσοι, ἅμα πρόκειται περὶ πυροτεχνημάτων. Μίχρι τῶν βασιλικῶν κήπων, αἱ ἐκπυρσοκροτήσεις αὗται πυροῦσι πολλοὺς μύστακας, κατακαίουσι πολλὰ φορέματα, περίπτερα, καὶ δένδρα, περὶ ὧν οὐδεὶς φροντίζει τότε· καθότι ἀποτελοῦσι τὴν χαρὰν τοῦ πυρώδους περσικοῦ λαοῦ, τῶν τε γηραιῶν καὶ νέων Σαχῶν συμπεριλαμβανομένων.

Ἡ πολυτελεια τῶν ἀπογόνων τοῦ Κύρου εἶναι ποιητικωτάτη καὶ ἀξία τῆς γραφίδος τοῦ Σααδὶ, ὅστις τοσοῦτον μεταφορικῶς ἐνεγκωμίασεν αὐτήν· Ὅτε ὁ πρεσβυτὴς τῆς Γαλλίας κ. Α. δὲ Γκοβινὸ, ἐφθασεν εἰς Τεχεράνην, ἡ ὑποδοχὴ, ἥτις τῷ ἐγένετο ὑπὸ τοῦ Σάχου ὑπερβῆν πᾶσαν προσδοκίαν. Τὸν πρέσβυν εἰσήγαγον ὁ μέγας τελετάρχης κρατῶν ῥάβδον κεκοσμημένον διὰ μυθωδῶς πολυτίμων λίθων. Ὁ πρέσβυς ἀφιχθεὶς εἰς τὸν κῆπον τῶν ἀνακτόρων ἐσταμάτησε πρὸ τῆς αἰθούσης τῆς ὑποδοχῆς, ἣς αἱ στῆλαι ἦσαν κεχρωματισμέναι καὶ πλουσίως κεκοσμημέναι. Ἐνταῦθα ὁ κήρυξ, γονατίσας, ἐξηπτήσατο ἐκ μέρους τῆς Α. Ε. τοῦ πρεσβυτοῦ, τὴν ἄδειαν ὅπως πλησιάσῃ εἰς τὸν Υἱὸν τοῦ Φωτός. [illegible] οἱ ἀξιωματικοὶ, οἱ στρατιῶται ἐτάχθησαν παρὰ τὸν τοῖχον, ὁ δὲ πρέσβυς ὑπέκλινεν ἐκθαμβος.

Καθήμενος ἐπὶ θρόνου λαμπροῦ καὶ ὑψηλοτάτου, ὁ Νασρετδὶν Σάχ, ὁ νίὸς βασιλεὺς, ὡραῖος ὡς ὁ Ἀπόλλων, ἐφόρει κυανέχρουν χλαμύδα μεταξίνην πεποικιλμένην διὰ μαργαριτῶν· πλατεῖα δὲ ψέλλια ἐδαμαντοκόσμητα ἤστραπτον ἐπὶ τῶν βραχιόνων του. Μικρὸς κεφαλόδεσμος ἐξ ἀστραπὰν στιλπνοῦ μελάγχρου λίαν ἤρμοζεν ἐπὶ τῆς μαύρης κόμης τοῦ βασιλέως, φέρων ἕνα μόνον μέγιστον ἀδάμαντα. σχηματίζοντα τὴν πόρπην στλεγκίδος, ἐχούσης ἑπτὰ ἐξοχὰς πεποικιλμένας διὰ ῥουβινίων. Πανταχοῦ ἄνθη, κρυστάλλινα ἀγγεῖα, περιστρώσεις ἐκ κασμηρίων, δέρματα τίγρεων τῆς Βεγγάλης ἢ λευκοτρίχων λύκων καὶ παντοπλίαι στιλπνῶν ὅπλων ἐκφαίνοντο. Ὁ ἥλιος σκιωθηροβολῶν ἐπὶ τῶν χρυσῶν τούτων πραγμάτων κατηρωμαΐζετο ὑπὸ τῶν μύρων τῶν θυοδοχείων, τῶν πεπληρωμένων ἐξ ἀλτὰρ (βολόμωρον), ἅτινα ἐκρέοντο Νυβάζου, ἐνδεδυμένου διάλιθα φορέματα.

Η ΑΡΧΗ ΤΩΝ ΕΦΗΜΕΡΙΔΩΝ.

Βεβαίως ὁ τύπος σήμερον ἀποτελεῖ δύναμιν οὐχὶ εὐκαταφρόνητον, καὶ ἐφημερὶς, λελογισμένως γραφομένη, δύναται ἵνα τελεσφόρως συνδράμῃ πρὸς τὴν ἠθικὴν ἀνάπτυξιν καὶ τὴν ὑλικὴν ἅμα εὐημερίαν τῶν κοινωνιῶν. Ἀλλὰ πῶς ἐγεννήθησαν αἱ ἐφημερίδες; εἰς τίνος κατὰ πρῶτον νοῦν ἐπῆλθεν ἡ ἐπίνοια τοῦ συντάξαι τοιαύτας; Ἰδοὺ ὅ,τι πολλοὶ τῶν ἀναγνωστῶν ἡμῶν ἀγνοοῦσι καὶ ἐρχόμεθα ἵνα εἴπωμεν αὐτοῖς.

Τὴν πρώτην ἀρχὴν τῶν ἐφημερίδων ἀπαντῶμεν παρὰ τοῖς Σίναις, οἱ αὐτοκράτορες τῶν ὁποίων εἶχον ἰδίους γραμματεῖς, ἐντεταλμένους ἵνα καθ' ἑκάστην γράφωσιν ἐν ἰδίᾳ βίβλῳ τὰς πράξεις τοῦ βασιλέως ἢ τὰ κατὰ τὴν βασιλείαν αὐτοῦ ἐπισημότερα συμβεβηκότα· ἐκαλοῦντο δὲ αἱ βίβλοι ἐκεῖναι χρονικά, ἅτινα ἀκολούθως ἐγράφοντο ἐπὶ πλακῶν πρὸς αἰωνίαν ἐνθύμησιν. Οἱ Χαλδαῖοι ἔγραφον τὰ χρονικὰ αὐτῶν ἐπὶ κεραμίων καὶ ἔπτιρον αὐτὰ εἴτε ἐν τοῖς ἀνακτόροις, εἴτε ἐν τοῖς ναοῖς αὐτῶν· τὸ

αὐτὸ δ' ἐποίουν καὶ οἱ Αἰγύπτιοι. Ἐκ τῶν Αἰγυπτίων παρελαβόντες οἱ Ἕλληνες, ἐχρήσιμοποίησαν τὴν τοιαύτην ἀναγραφὴν ἐπί τε πλοίων, οἵτινες εἶναι τὰ λεγόμενα Πάρια μάρμαρα, ὑπὸ τῶν πόλεων, ἐπί τε μεμβρανῶν παρ' ἀνδρῶν ἰδιωτῶν. Τῶν τελευταίων τούτων αἱ ἀναγραφαὶ ἐκαλοῦντο ὥραι, ἀρχαϊκὸς τύπος τοῦ ὡρα· γινώσκομεν δὲ ὅτι πρὸς τοῖς ἄλλοις ὑπῆρχον καὶ Σαμίων ὧραι, γραφέντες ὑπὸ τῶν Σαμίων συγγραφέων Εὐγαίωνος, Δουρίδος, Ἀλεξίδος καὶ Ἀεθλίου. Ἐν τοῖς ὡρισι δ' αὐτοῖς περιλαμβάνετο πᾶν ἄξιον λόγου συμβεβηκὸς τῆς νήσου ἐφ' ὡρισμένον τι χρονικὸν διάστημα.

Οἱ ἀρχαῖοι Ἕλληνες ἐφημερίδας ὠνόμαζον ἐγγράφα τινα, ἐν οἷς ἦσαν ἐπ' ἴσης κατεκεχωρισμένα ἱστορικὰ γεγονότα, καθ' ἡμέραν ἐκτεθειμένα καὶ ἀσθενῆς πρὸς ἄλληλα συνδεόμενα, ἢ ἐκθεσις χρεκτικῶν γεγονότων, ἃ ὁ ἐξιστορῶν εἶλεν ἢ ἤκουσεν ἢ ὑπέστη κατὰ τὸ χρονικὸν ἐκεῖνο διάστημα· αἱ ἐφημερίδες ἄρα ἐκεῖναι ἐπέτυχον τόπον τῶν παρ' ἡμῖν ἐν χρήσει σήμερον ἡμερολογίων. Ἱστορικὰς δ' ἐφημερίδας μνημονεύουσι καὶ γράψαντες Διονύσιος ὁ Ἡρυθραῖος καὶ Κύρενης ὁ Καρδιανὸς, ἀμφότεροι πραγματευσάμενοι περὶ τοῦ βίου καὶ τῶν πράξεων Ἀλεξάνδρου τοῦ μεγάλου· ἐξ αὐτῶν δ' ἤρκεσε ὁ Ἀρριανὸς τὴν ὅλην κατὰ μέγα μέρος τῆς περὶ τοῦ Μακεδόνος ἐκείνου δοκιμαστάτης ἱστορίας αὐτοῦ.

Πρῶτος τῶν Λατίνων, ὁ σύγχρονος τῶν Σκιπίονων ἱστοριογράφος Π. Σεμπρώνιος Ἀζέλλιος γράφει ἐπὶ τῆς πολιορκίας τῆς Νουμαντίας, ἐρχόμενος τῇ λέξει διάκρουμ παρὰ τὸ δλα—ἡμέρα, ἀπόσπασμα δ' αὐτοῦ, ἐν βιβλίῳ πέμπτῳ τῶν Ἀττικῶν Νυκτῶν τοῦ Λουΐου Γελλίου περισωθέν, δίδωσιν ἤρτε τὴν ὁρισμὸν τῆς λέξεως ἐκείνης. «Τὰ χρονικὰ, λέγει, ἐδείκνυον ἁπλῶς τὸ γεγονὸς καὶ τὸ ἔτος, καθ' ἃ ἐκεῖνο συνέβη· τὸν αὐτὸν τρόπον καὶ τὸ διάκρουμ, ὅπερ οἱ Ἕλληνες ἐφημερίδα καλοῦσι. Φρονοῦμεν ὅμως ὅτι δὲν ἀρκεῖ ἵνα εἴπῃ τις ὅτι ἓν πρᾶγμα συνέβη, ἀλλ' ὅτι δέον ἵνα εἴπῃ καὶ τίνι τρόπῳ καὶ ἐπὶ τίνι σκοπῷ ἐγένετο». Ἐνταῦθεν τινὲς ἐρωτῶμεν, εἶπον ὅτι τὰ διάκρια τῶν Ῥωμαίων ἦσαν ὅμοια πρὸς τὰς παρ' ἡμῖν ἐφημερίδας· ἀλλ' ἄνθρ σοφὸς, ὁ Λεκλέρκιος, ἀπέδειξεν ὅτι τὰ διάκρια ἐκεῖνα ἀντικατέστησαν ἐν Ῥώμῃ τὰ χρονικὰ τῶν ποντιφίκων ἢ ἀρχιερέων, τὰ ὁποῖα καὶ μεγάλα χρονικὰ ἐλέγοντο, ἢ δὲ δημοσίευσις αὐτῶν εἶναι προγενεστέρα τῆς πρώτης ὑπατείας τοῦ Καίσαρος, καθ' ἣν ἤρξατο μόνον ἡ τῶν πρακτικῶν τῆς βουλῆς ἔκτα σεκάτις τὰ ὁποῖα ὁ Λέγουστος κατήρτησε, διατάξας ὅμως τὴν ἀπομίμησιν τῶν διουρνῶν. Ἦσαν δὲ τὰ δίουρνα ταῦτα ἁπλῆ καὶ ξηρὰ, ἐνίοτε δὲ οὔτε ἀκριβῆς ἀπαρίθμησις τῶν γεγονότων πῶς ὅμως ἐδημοσιεύοντο καὶ τίς ἦτο ὁ ἐντεταλμένος ἵνα διὰ τῆς ἀντιγραφῆς πολλαπλασιάζῃ αὐτὰ, περὶ τούτου οὐδὲν ἀκριβῶς οἴδομεν.

Καθ' ὅλον τὸν μεταιῶνα χρι τῆς ὑπὸ τοῦ Ρουσεμβέργου ἐφευρέσεως τῆς τυπογραφίας, οὐδαμοῦ ἀπαντῶμέν τι περὶ ἐφημερίδων, οἱ δὲ τότε ζῶντες δὲν εἶχον πῶς ἄλλως ἵνα τὴν περιέργειαν αὐτῶν ἱκανοποιήσωσιν ἢ ἐρωτῶντες τοὺς ἀπὸ ξένων χωρῶν ἐρχομένους περὶ τῶν εἰς τὰ διάφορα μέρη συμβαινόντων. Ἀφότου ὅμως εὑρέθη ἡ τυπογραφία, φαίνεται ὅτι ἤρξαντο δημοσιεύοντες ἐπὶ κερδοσκοπίᾳ ἐν φυλλαδίοις τὰς πολιτικὰς τῆς ἐποχῆς εἰδήσεις· ἀτάκτως ὅμως καὶ κατὰ περιόδους ἀπροδιορίστους· τοῦτο δὲ εἰκάζομεν ἐκ σημειώματός τινος γεγραμμένου εἰς τὸ περιθώριον χειρογράφου τινὸς περὶ τὰ μέσα τοῦ δεκάτου πέμπτου αἰῶνος, οὗ ἡ ἀρχὴ ἔχει οὕτω· «Κατ' αὐτὰς οἱ τυπογράφοι καὶ οἱ βιβλιοπῶλαι ἔδειξαν θαυμασίαν ταχύτητα εἰς διάδοσιν τῶν τελευταίων εἰδήσεων καὶ εἰς τιμὴν καλὴν, διότι οἱ ἐπιθυμοῦντες ἵνα μανθάνωσι ταύτας διὰ τοῦ μέσου ἐκείνου προθύμως ἐπλήρουν.»

Μόλις κατὰ τὸ δεύτερον ἥμισυ τῆς ἑκαιδεκάτης ἑκατονταετηρίδος ἤρξαντο δημοσιεύοντεκαὶ κατὰ ὡρισμένας περιόδους ἐφημερίδες τακτικαί. Τὴν τιμὴν δὲ τῆς προτεραιότητος διαμφισβητοῦσι πρὸς ἀλλήλας ἡ Ἐνετία, ἡ Νυρεμβέργη καὶ ἡ Ἀγγλία· ἡ Ἐνετία ὅμως φαίνεται ὡς πρὸς τὸ κεφάλαιον τοῦτο ἔχουσα τὰς πλείστας ὑπὲρ αὐτῆς ψήφους, ἐφ' ὅσον πρώτη τακτικὴ ἐφημερὶς γνωστὴ ὑπάρχει ἡ ἐν Ἐνετίᾳ ἀρξαμένη κατὰ τὸν μεταξὺ τῆς δημοκρατίας ταύτης καὶ τοῦ τουρκικοῦ κράτους ἐν ἔτει χιλιοστῷ πεντακοσιοστῷ ἑξηκοστῷ τρίτῳ πόλεμον, Γραπταὶ εἰδήσεις λεγομένη. Ἡ ἐφημερὶς αὕτη ἐξελίσσετο ἐν ἀρχῇ χειρόγραφος, μὴ ἐπιτρεψάσης τῆς Γερουσίας τὴν τύπωσιν· εἶτα ὅμως ἐδόθη ἡ εἰς τοῦτο ἄδεια. Ἀνεγινώσκετο δ' ἐπὶ πληρωμῇ μιᾶς γαζέτας, ἤτοι μικροῦ τινος χαλκίνου νομίσματος, ἐξ οὗ καὶ γαζέται ἔκοστε καὶ μέχρις ἡμῶν οἱ ἐφημερίδες· κοινῶς ὠνομάσθησαν· τῆς δ' ἐφημερίδος ταύτης σώζεται σειρὰ ἑξήκοντα ἐτῶν ἔν τινι τῶν βιβλιοθηκῶν τῆς Φλωρεντίας.

Ἡ ἐν Νυρεμβέργῃ ἐκδοθεῖσα ἐφημερὶς ἔφερε τὸν τίτλον Κίδοποιήσεις, ἄλλον ὅμως εἶναι πότε ἀκριβῶς ἤρχισε· τοῦτο δὲ μόνον γινώσκομεν ὅτι ἡ ἔκδοσις αὐτῆς ἐτακτοποιήθη ἀπὸ τοῦ ἔτους χιλιοστοῦ ἑξακοσιοστοῦ δωδεκάτου.

Ἡ πρώτη ἀγγλικὴ ἐφημερὶς λέγεται ὅτι ἐξεδόθη ἐνέτει χιλιοστῷ πεντακοσιοστῷ ὀγδοηκοστῷ ὀγδόῳ ὑπὸ τοῦ λόρδου Βουρλέϊγ καὶ ἐπεγράφετο Ἀγγλικὸς Ἑρμῆς, ἐδημοσιεύετο κατ' ἀρχὰς χειρόγραφος, εἶτα δὲ τυπουμένη ὑπὸ τοῦ τυπογράφου τῆς αὐλῆς Χριστοφόρου Βάρκερ. Τῆς ἐφημερίδος ταύτης ὁ πεντηκοστὸς ἀριθμὸς ἀποτεθησαυρισμένος εἰς τὸ ἄλλως τε πλουσιώτατον περὶ τὰς τοιαύτας συλλογὰς Βριτανικὸν μουσεῖον, φέρει χρονολογίαν εἴκοσι τρεῖς Ἰουλίου τοῦ ἔτους χιλιοστοῦ πεντακοσιοστοῦ ὀγδοηκοστοῦ ὀγδόου.

Ἀρχαιοτάτη πασῶν τῶν ἐν Γαλλίᾳ πολιτικῶν ἐφημερίδων εἶναι ἡ ἐπιγραφομένη Ἐφημερὶς τῆς Γαλλίας, ἐκδοθεῖσα παρὰ τοῦ ἰατροῦ Θεοφράστου Ῥενοδότου ἐπὶ σκοπῷ ὅλως διαφόρου τοῦ τῶν ἄλλων ἐφημερίδων. Διηγοῦνται ὅτι ὁ ἰατρὸς οὗτος θέλων ἵνα τέρπῃ τοὺς ἀσθενεῖς αὐτοῦ συνέλεγε καὶ ἔπεμπεν αὐτοῖς χειρόγραφος ἐν εἴδει δελτίων τὰ μᾶλλον ἀξιοπερίεργα νέα, κατ' ἀρχὰς μὲν τῶν τῆς πόλεως καὶ τῆς αὐλῆς, εἶτα δὲ καὶ τῶν ἄλλων μερῶν. Ἰδίον δὲ ὅτι αἱ εἰδήσεις αὐτοῦ ἠρπάζοντο ὑπὸ τῶν χειρῶν τῶν ἀσθενῶν ἁπλήστως ὑπὸ τῶν ὀγκιῶν καὶ ἀναγινώσκοντο μετὰ περιεργείας, ἀπερράσσου ἵνα μονιμοποιήσῃ καὶ ἐπεκτείνῃ τὸ ἔργον· οὕτω ἵνα ἐξασφαλίσῃ δι' ἑαυτὸν τὴν ἰδιοκτησίαν, ἐζήτησε καὶ ἔλαβε βασιλικὸν περὶ τούτου προνόμιον ἐν ἔτει χιλιοστῷ ἑξακοσιοστῷ τριακοσιοστῷ δευτέρῳ. Πλὴν σῶμα τῆς δυστυχεστάτης ἐφημερίδος ἐκείνης περιεσώθη ἐν τῇ βιβλιοθήκῃ τῶν Παρισίων.

Οὕτως ἤρξατο ἡ Εὐρώπη ἡ ἐφημεριδογραφία, ἥτις ἐκέλλεν ἵνα τυποῦται ἐπενεργήσῃ εἰς τὰς τύχας τῶν ἐθνῶν, εἴτε μορφώνουσα τὴν κοινὴν γνώμην, εἴτε ἐκπροσωποῦσα αὐτήν. Πρῶτον ἐν Ἀγγλίᾳ αἱ ἐφημερίδες ἤρξαντο γενόμεναι πολιτικὰ ὄργανα ἀπὸ αὐτοῦ τοῦ θανάτου τοῦ Καρόλου Α', ἐφ' ὅσον ὁ μὲν Κρομβὲλ ἐξέθετε τὰς ἀρχὰς αὐτοῦ ἐν τισι τῶν ἐφημερίδων, οἱ δὲ ἀντίπαλοι αὐτοῦ ἀντέκρουον αὐτὰς δι' ὤθρων ἐν ἑτέραις ἐφημερίσι καταχω-

Ψηφιακή Ερευνητική Βάση Δεδομένων-Γυναικεία περιοδικά στον οθωμανικό χώρο (kypseli.fks.uoc.gr)

μζομένων. Καὶ μετὰ τὴν καλυφθεῖσαν δὲ τῆς δυναστείας τῶν Στυάρτων, καὶ ἡ αὐλὴ καὶ οἱ Ὀράνιοι εἶχον τὰ ζῆνον αὐτῶν ἐν τῷ τόπῳ· ἰδίως μετὰ τὴν Γαλλικὴν ἐπανάστασιν ἡ δημοσιογραφία, ἀπαλλαγεῖσα τῶν σιδηρῶν πεδῶν, ἐν οἷς διετέλει, ἔλαβε τὴν πρόοδον αὐτῆς ὅλην ἀπανταχοῦ σχεδὸν τῆς Εὐρώπης.

Κατὰ τινα στατιστικὴν νεωτέραν, τὴν σήμερον ἐν μὲν τῇ Νεωτέρᾳ Πολιτείᾳ τῆς Ἀμερικῆς μία ἐφημερὶς ἀναλογεῖ καθ' ἕκαστον ἑπτὰ χιλιάδας κατοίκων, ἐν Ἠ Ἑλβετίᾳ μία ἐπὶ δεκαπεντακισχιλίων κατοίκων, ἐν Ὁλλανδίᾳ μία ἐπὶ δεκαπεντακισχιλίων, ἐν Βελγίῳ μία ἐπὶ δεκαπεντακισχιλίων, ἐν Γαλλίᾳ καὶ ἐν Ἀγγλίᾳ μία ἐπὶ εἰκοσιπενταχιλίων, ἐν Πρωσσίᾳ μία ἐπὶ εἰκοσιεξακισχιλίων, ἐν Ἰταλίᾳ μία ἐπὶ τεσσαρακοντα τετρακοσίων χιλιάδων κατοίκων, ἐν Αὐστρίᾳ μία ἐπὶ ἑκατὸν πέντε χιλιάδων, ἐν Τουρκίᾳ μία ἐπὶ τριακοσίων χιλιάδων καὶ ἐν Ῥωσσίᾳ μία ἐπὶ τριακοσίων πεντήκοντα χιλιάδων.

* * *

ΤΑ ΠΑΡΘΕΝΑΓΩΓΕΙΑ ΗΜΩΝ.

Ὅσῳ εὐγενὴς καὶ ἀξιέπαινος ἡ σπουδὴ, μεθ' ἧς ἐκάστοτε συνιστῶνται πανταχοῦ Σύλλογοι καὶ Ἀδελφότητες, σκοποῦντες τὴν διάδοσιν τῆς παιδείας παρὰ τῷ ἔθνει ἡμῶν διὰ τῆς ἱδρύσεως σχολείων ἀμφοτέρων τῶν φύλων εἰς τὰς διαφόρους πόλεις τῶν ἐπαρχιῶν, τὰς στερουμένας τοιούτων μορφωτηρίων τῆς ἑλληνικῆς διανοίας, τοσοῦτῳ ἀνεξήγητος ἡ ὀλιγωρία πάντων ἡμῶν περὶ τὰ ἤδη ὑπάρχοντα.

Ὅ,τι ἀφήσαμεν εἰς τὴν τύχην αὐτοῦ, ὅ,τι ἐγκαταλείψαμεν ἀναλγήτως εἰς τὴν φορὰν τῶν πραγμάτων, ἄνευ τῆς ἐλαχίστης μερίμνης καὶ ἐπιβλέψεως, εἶναι τὰ ἐνταῦθα ἐκπαιδευτήριά μας καὶ ἰδίᾳ τὰ παρθεναγωγεῖά μας, καίτοι καθεκάστην λέγομεν καὶ γράφομεν, παραινοῦμεν καὶ συνιστῶμεν τὴν ἀνάγκην τῆς ἑλληνοπρεποῦς ἐκπαιδεύσεως τοῦ γυναικείου φύλου.

Ἡ ἀναιμόστατος ἢ κάλλιστα ἢ χαλάρωσις ἢν μετὰ βαρυθυμοῦσας καρδίας δύνασαι νὰ παρατηρήσῃς τις ἐκάστοτε ἐπί τε τῆς ἐσωτερικῆς διοργανώσεως, διευθύνσεως καὶ τῆς οἰκονομικῆς συντηρήσεως αὐτῶν, οὐ χρῄζει πολλῶν συζητήσεων καὶ ἀποδείξεων.

Συνηθίσαντες νὰ βαπαλιζώμεθα κατ' ἔτος ὑπὸ τῶν ἐπαίνων, οὓς μετὰ τὰς ἐξετάσεις ἀπαδίδομεν ἀφθόνως, καὶ ἐπιβλαβῶς, κάστη τυχοῦσῃ διδασκαλίσσῃ ἢ Ἐφορίᾳ τινι, καὶ οὕτωσι προκατηλημμένοι, ἐπιστρεμμνῆς βόδων περὶ τῆς προαγωγῆς αὐτῶν καθεύδομεν τὸν νέδυμον, ἀπαιτοῦντες ἕνα, τὴν ἀχλὺν διασκεδάζοντες καὶ τὸ παραπίπασμα ἀνεγείροντες, ἐξετάσωμεν αὐτὰ ἀκριβέστερον καὶ ἀφ[illegible] γνῶν ὑπὲρ τῆς βελτιώσεως αὐτῶν, ὑποδεικνύοντες εἰς τὸ κοινὸν τὴν ἀληθῆ κατάστασιν, εἰς ἣν περιέστησαν ταῦτα ἀπό τινος.

Ἡ ἐθνοβλαβὴς διχόνοια, αἱ φαῦλαι μικροφιλοτιμίαι, τὸ αὐθαίρετον τῶν ἐφόρων ἀφ' ἑνὸς καὶ ἡ διδασκαλικὴ ἡμιμάθεια καὶ ἐπιπολαιότης, ἀφ' ἑτέρου δὲ καὶ ἡ ἔλλειψις ἀνωτάτης τινὸς ἐποπτικῆς ἐθνικῆς ἀρχῆς, ἐφορῶν ὡς μὴ ὄφειλε τὰ παρθεναγωγεῖά μας εἰς θέσιν οὐχὶ τοσοῦτον ἐπίζηλον, ὁ ποιοτηρίζαντα τὴν ἡμιμαθῆ διδασκαλίαν καὶ τὴν ἀνάρμοστον διεύθυνσιν, πρὸς βλάβην μεγίστην τῆς γυναικείας ἐκπαιδεύσεως.

Ἐν Κωνσταντινουπόλει εἰς ἐπάσας σχεδὸν τὰς κοινότητας ὑπάρχουσι Παρθεναγωγεῖα καὶ ποσὰ μυθώδη δαπανῶνται ὑπὲρ τῆς συντηρήσεως αὐτῶν· ἀλλ' ἄρχει προσγίνεται εἰς τὸ φῦλον ἡμῶν ἡ ἀνάλογος ἐκπαίδευσις, ἧς σφυρηλατήρια ἐτάχθησαν ταῦτα.

Πρακτικόν νὰ τοκίσωμεν τὰ χρήματα ἡμῶν προσπαθοῦμεν ἕνα εὕρωμεν τὸν κλειδέστερον τόκον προσφέροντα ἡμῖν. Καὶ ὅμως προκειμένου νὰ ἐξοδεύσωμεν χιλιάδας λιρῶν κατ' ἔτος ὑπὲρ τῶν σχολείων, χιλιάδας ἐκ τοῦ ὁλοῦ τῶν πτωχῶν συλλεγομένας μετὰ τοσοῦτον κόπου καὶ ὑποχρεώσεων, οὐδόλως σκεπτόμεθα ἕνα ἀπολαύσωμεν ἀναλόγους τῆς δαπάνης ταύτης καρπούς, ἀλλ' ἀρκούμεθα νὰ ποιῶσιν ἕκαστος τὸ κέφι του, διότι ἡ ἀμφισβητοῦσα τῆς κοινότητος διώρησεν αὐτοῖς ἐφόρους.

Ἔφορος ! οἷας ἐθνικὰς ὑποχρεώσεις περιλαβὼν ὁ τίτλος οὗτος καὶ ἡλίκην ἐθνικὴν εὐθύνην ἐπιβάλλει τῷ ἀναδεχομένῳ αὐτὸν, εὐθύνην, ἥτις παρακελεύει αὐτὸν ἔχειν τοῦ θρόνου τοῦ Θεοῦ.

Ἐὰν οἱ ἀναδεχόμενοι τὴν διαχείρισιν καὶ ἐποπτείαν τοιούτων ἐθνικῶν καταστημάτων, ἐν οἷς τὸ ἔθνος ἔχει ἀνατεθειμένας τὰς περὶ τοῦ αἰσιωτέρου αὐτοῦ μελλοντος ἐλπίδας, τὰς προσωπικὰς δοξομανίας καὶ ἀρχιλιπαρίας κατὰ μέρος θέμενοι, προσέρχοντο ἐν αὐτοῖς μετὰ τοῦ ἐνδιαφέροντος ἐκείνου, ὅπερ ἐπιβάλλει αὐτοῖς τὸ ὑψηλὸν τοῦτο καθῆκον αὐτῶν, καὶ οὐχὶ ὡς εἰς τιμάριον καὶ ἐπιτροπὴ τις ἐκ τῶν εἰκοκεντοτέρων καὶ πεπεισμένων ἑλληνόφρων, αἵτινες ἐπιστεύθησαν τὰ παρθεναγωγεῖα καὶ τὰ μόνα αὐτῶν διεφύλασσον τὰ ἐκπεσόντα ἐκ τῆς κατάστασιν αὐτῶν εἰς τὴν Κεντρικὴν ἐπιτροπὴν, ὑποβαλλόμενοι αὐτῇ καταλλήλοις καὶ ἱκανοῖς διδασκαλίσσαις διὰ τὰ παρθεναγωγεῖα, ἐξετάζουσαι τὰς διοριζομένας διδασκαλίσσας, καὶ ἀναγνωρίζουσαι τὴν ἐπιτροπὴν ταύτην, καθ' ὅσον ἡ γνώμη δὲ ἢ κάλλιστα τοῦ ἀνδρὸς τὰ τῶν ἐθνῶν αὐτῆς ἀφορῶντα.

Ἔχομεν δ' ἐλπίδας ὅτι οἱ τοιοῦτοι ἐκ καθήκοντος εἰς τὴν ἐκπαίδευσιν τῶν ἐθνικῶν ἡμῶν καταστημάτων θέλουσι, νῦν μάλιστα, ὅτε κατεσκόπουν πάντες τὴν ἔλλειψιν ἐθνικῆς πανεπιστημίου παρὰ τοῖς γυναῖξιν, ἀφιερώσει εἰς κατάλληλον γυναῖκας τὴν μέριμναν τῆς προαγωγῆς τοῦ φύλου των, τοῦθ' ὅπερ μετὰ πολὺ ἔξει τὴν ἐνέργειαν ἀποτέλεσμα τῆς βελτιώσεως τῶν παρθεναγωγείων μας, ὧν αἱ μαθήτριαι, αἱ μελλουσαι αὖται μητέρες, σύζυγοι καὶ οἰκοδέσποιναι, ἤδιον νὰ διέρχωνται τὸν καιρὸν τῶν ψυχαγωγιῶν ὀλίγοι κανόνες τεχνολογικοῦ, στερούμεναι δὲ τῶν ἐθνικῶν ἰδεῶν τοῦ προγονικοῦ ἡμῶν μεγαλείου.

ΚΑΤΑΣΤΑΣΙΣ ΤΗΣ ΓΥΝΑΙΚΕΙΑΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΕΩΣ ΕΝ ΘΡΑΚΗ.

Περὶ τὰς ἀρχὰς ἰσταμένου μηνὸς ἐγένετο γενικὴ συνεδρίασις τοῦ Θρακικοῦ Φιλεκπαιδευτικοῦ Συλλόγου, καθ' ἣν ἀνεγνώσθη ἔκθεσις τοῦ εἰσηγητοῦ τῆς ἐκπαιδευτικῆς ἐπιτροπῆς κ. Ἀλ. Ζωιρεῦ περὶ τῆς καταστάσεως τῆς παιδείας ἐν Θρᾴκῃ.

Ἐκ τῆς ἐκθέσεως ταύτης ἀποσπῶμεν τὰ ἀφορῶντα τὴν γυναικείαν ἐκπαίδευσιν, ἔχοντα οὕτω·

Α') Ἐπαρχία Δέρκων. Ἐκ τῶν 41 χωρίων τῆς ἐπαρχίας ταύτης, περιλαμβανόντων 3,783 οἰκογενείας, τὰ μὲν 4 στεροῦνται ὁλοτελῶς σχολείων, τὰ δὲ λοιπὰ 37 ἔχουσιν ἀνὰ ἕκαστον ἀνάλογον σχολεῖον τῆς οἰκονομικῆς αὐτῶν καταστάσεως.

Ἐκ τῶν 37 τούτων χωρίων μόνον εἰς δύο ὑπάρχει παρθεναγωγεῖον, ἤτοι·

α') Ἐν Θεραπείοις ἕν, συστηθὲν τὸ 1860, ἔχον δὲ 2 διδασκαλίσσας καὶ 90 μαθητρίας, καὶ

β') Ἐν Βαθυρρύακι ἕν, συστηθὲν πρὸ 2 μόλις ἐτῶν καὶ ἔχον ἰσαρίθμους ὡς τὸ ἀνωτέρω διδασκαλίσσας καὶ μαθητρίας.

Β') Ἐπαρχία Σηλυβρίας. Ἐκ τῶν 10 χωρίων τῆς ἐπαρχίας ταύτης, ἧς ὁ ἀριθμὸς τῶν ἑλληνικῶν οἰκογενειῶν δὲν ἀναφέρεται, 7 μόνον ἔχουσι σχολεῖα, δύο δὲ τούτων παρθεναγωγεῖα, ἤτοι·

α') Ἡ Σηλυβρία κατοικουμένη ἐκ 270 οἰκογενειῶν κέκτηται ἐν παρθεναγωγεῖον, συστηθὲν τὸ 1863, καὶ ἔχον περὶ τὰς 100 μαθητρίας, διδασκομένας ὑπὸ μιᾶς διδασκαλίσσης, διὰ 600 γροσίων κατὰ μῆνα μισθοδοτουμένας.

β') Ἐν Ἐπιβάταις ὑπάρχει τὸ Ἀρχιγένειον Παρθεναγωγεῖον, οὗ τὴν κατάστασιν ἀκούσωμεν ἀπὸ τοῦ στόματος τοῦ κ. εἰσηγητοῦ λέγοντος·

«Πλείστων τῶν Ἐπιβατῶν ἀνηγέρθησαν πρό τινων ἐτῶν καὶ ἄλλα ἀγλαὰ τῆς μαθήσεως καὶ τῶν ἑλληνικῶν γραμμάτων τεμένη, ὡς τηλαυγῆς κρηπὶς δόξης τὴν ἑλληνικὴν φιλοπατρίαν τοῖς ἐν τῇ Προποντίδι πλέουσι μακρόθεν ἐπιδεικνύοντα.

«Ἀποκαλύψωμεν μετὰ σεβασμοῦ τὴν κεφαλὴν πρὸ τῶν μνημείων τούτων τῆς φιλοπατρίας καὶ τοῦ διακαοῦς πρὸς τὴν μάθησιν ζήλου τοῦ Ἕλληνος, ὅστις οὐχὶ μόνον ταῖς μεγάλαις πόλεσι καὶ τοῖς πολυαρίθμοις κέντροις, οὐχὶ μόνον εἰς τὰ Ἰωάννινα καὶ εἰς τὰς Ἀθήνας, ἀλλὰ καὶ εἰς μικρὰ πολίχνια καὶ εἰς χωρία κρήνας καθήσεως καὶ ἑστίας πολιτισμοῦ δωρεῖται. Ἀνευρημήσωμεν δὲ τὸν γεραρὸν τοῦ διαπρεποῦς συμβουλίου πρόεδρον Σαράντην τὸν Ἀρχιγένην, ὅστις διὰ μόχθων ἀτρύτων καὶ ἐργασίας πολυετοῦς καὶ ἀνενδότου, θεραπεύων νοσοῦντας καὶ καθαρίζων πληγὰς σμικρὸν ἐπὶ σμικρῷ καταθείς, κατὰ τὸ Ἡσιόδειον ἔπος, καὶ συλλέξας ἀρκετὴν περιουσίαν, ἀφιέρωσε μέγα αὐτῆς μέρος εἰς τὴν ἀνέγερσιν παρθεναγωγείου περικαλλοῦς ἐν τῇ κώμῃ, ἐν ᾗ ἐκ τιμίων μὲν, ἀλλ' ἥκιστα πλουσίων γονέων ἐγεννήθη. Κατέστη δ' ρῦτως ὁ ἀγαθὸς ἰατρὸς ἐφάμιλλος τῶν μεγάλων τοῦ ἔθνους εὐεργετῶν, αὐτοῦ δ' ἐφάμιλλον ἔχων τὴν ἐνάρετον συμβίαν κυρίαν Ἑλένην Ἀρχιγένους ἀνεγείρασαν πλησίον τοῦ παρθεναγωγείου τοῦ συζύγου αὐτῆς ἐκπαιδευτήριον τῶν ἀρρένων. Γνωρίζω, κύριοι, πόσον δυσάρεστοι εἰσὶν αἱ ἀντικαταθέσεις, καὶ οἱ παραλληλισμοὶ, οὐδ' ἀγνοῶ τὸ τοῦ Λατίνου ἐκεῖνο ἀξίωμα «Exempla odiosa sunt», ἀλλ' οὐδὲν ἀποτρέψει με τοῦ ἀντιτάξαι τὸ παράδειγμα τοῦ ἀγαθοῦ τούτου καὶ φιλανθρώπου ζεύγους ὡς καὶ τὸ τῶν ἄλλων εὐεργετῶν τοῦ Συλλόγου τούτου καὶ ἐν γένει τοῦ ἔθνους πρὸς τὴν ὀλιγωρίαν καὶ ἀναλγησίαν πνευματικῶν τινων πατέρων καὶ θρησκευτικῶν ἡμῶν ἀρχηγῶν, οἵτινες λίαν πλούσιοι ὄντες οὐδόλως περὶ τῆς ἀναπτύξεως τῆς διανοίας τοῦ ποιμνίου αὐτῶν φροντίζουσιν, ἐνῷ ἠδύναντο καὶ ὤφειλον νὰ διαθέσωσι μέρος τι τοῦ ἐκ τοῦ κοινοῦ προσεχομένου πλούτου αὐτῶν ὑπὲρ τῶν κοινῶν καθηκόντων τῶν συνεπόντων εἰς τὴν πολιτισμὸν καὶ τὴν πρόοδον τῆς φυλῆς εἰς ἣν ἄλλως τε καὶ αὐτοὶ ἀνήκουσιν.

Ἐκ τῶν δύο τούτων ἰδιωτικῶν ἐν Ἐπιβάταις ἐκπαιδευτηρίων τὸ μὲν Ἀρχιγένειον παρθεναγωγεῖον ἀνηγέρθη κατὰ τὸ 1857 λιθόκτιστον καὶ μέγα, χωρητικότητος 300 περίπου μαθητριῶν· φοιτῶσι δ' εἰς αὐτὸ περὶ τὰ 140 κορίσια ἐξ ὧν τινὰ ἄρρενα καὶ ἀνυποστήρικτα ὑπὸ τοῦ ἱδρυτοῦ αὐτοῦ διατρεφόμενα καὶ σὺν τῇ ἀνατροφῇ πατρικῇ ἀπολαμβάνοντα περιβάλψεως. Τῶν ἐν τῷ παρθεναγωγείῳ φοιτώντων κορασίων τὰ πλεῖστα ἐξ αὐτῶν τῶν Ἐπιβατῶν εἰσίν· ἔνια δὲ καὶ ἄλλων ἐπαρχιῶν· διότι κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ ἱδρυτοῦ γίνονται δεκτὰ καὶ τὰ πόρρωθεν πρὸς ἐκπαίδευσιν προσερχόμενα κοράσια ἀντὶ μικρᾶς, διὰ τὴν τροφὴν ἀντιμισθίας, τῆς διδασκαλίας παρεχομένης δωρεάν· αἱ τῆς κατηχήσεως ταύτης μαθήτριαι διαμένουσι καὶ τρέφονται ἐν αὐτῷ τῷ καταστήματι. Διαιρεῖται δὲ τὸ παρθεναγώγειον εἰς 3 τμήματα, εἰς νηπιακὸν, ἀλληλοδιδακτικὸν καὶ ἑλληνικόν. Διδάσκουσι δ' ἐν αὐτῷ ἐκτὸς τῆς διευθυντρίας τέσσαρες ἄλλαι διδασκάλισσαι, ὧν αἱ δύο διὰ τὰ ἐργόχειρα, ἑνὸς διδασκάλου διὰ τὰ γαλλικὰ καὶ ἑνὸς διὰ τὰ θρησκευτικά· οὗτος ἱερεὺς ὢν ἐκτελεῖ καὶ χρέη ἐφημερίου τῆς ἐν αὐτῇ τῇ αὐλῇ τοῦ καταστήματος ἀνεγερθείσης μικρᾶς ἐκκλησίας.

Πλησίον τοῦ παρθεναγωγείου κεῖται τὸ ὑπὸ τῆς ἀγαθῆς συζύγου τοῦ φίλου ἡμῶν συναδέλφου κατὰ τὸ 1868 ἀνεγερθὲν καὶ ἰδίοις αὐτῆς ἀναλώμασι διατηρούμενον παιδαγωγεῖον τῶν ἀπόρων ἀρρένων «Ἑλλένειον Ἑλληνικὸν Ἐκπαιδευτήριον» ὀνομασθὲν φοιτῶσι δὲ κατὰ τὸ παρὸν εἰς τὸ ἐκπαιδευτήριον τοῦτο μαθηταὶ 22, ὧν οἱ 8 ὑπὸ τῆς ἱδρυτρίας διατρεφόμενοι ἐκτὸς δὲ τῶν 22 τούτων ἐν τῷ καταστήματι διατρεφομένων μαθητῶν φοιτῶσιν ἐν αὐτῷ καὶ περὶ τοὺς 40 μαθηταὶ ἐκ τῶν Ἐπιβατῶν καὶ τῶν γειτόνων χωρίων καθεκάστην προσερχόμενοι· διδάσκουσι δ' ἐν αὐ-

Ψηφιακή Ερευνητική Βάση Δεδομένων-Γυναικεία περιοδικά στον οθωμανικό χώρο (kypseli.fks.uoc.gr)

τῇ ἐπὶ τοῦ παρόντος ἔτους τοῦ διευθυντοῦ, τοῦ καὶ τοῦ ἰατροῦ τοῦ καταστήματος, 3 διδάσκαλοι καὶ μετὰξὺ τῶν μαθημάτων ἐστὶ καὶ ἡ τουρκικὴ γλῶσσα. Γίνονται δεκτοὶ ἐν τῷ ἐκπαιδευτηρίῳ τούτῳ καὶ ὑπέρτεροι ἀντὶ 35 κατ' ἔτος ὀθωμανῶν λιρῶν. Ἐὰν δὲ οἱ τῶν ὑπατρόφων τούτων γονεῖς εἶναι ἐμπορικοὶ ἢ διδάσκαλοι γίνεται αὐτοῖς χάρις 10 κατ' ἔτος λιρῶν εἰς ἐργαζομένους (λέγει ἡ διάταξις τῆς ἱδρυτρίας) καθ' ὅλον αὐτῶν τὸν βίον ἐκτὸς τοῦ κοινοῦ ὅπερ οὐδεμίαν ὑπὲρ αὐτῶν ὡς ἀντάλλαγμα πρόνοιαν λαμβάνει.»

Γ') Ἐπαρχία Γένου καὶ χώρας. Ἐν ταύτῃ οὐδὲν παρθεναγωγεῖον ὑρίσταται.

Δ') Ἐπαρχία Πρακλείας. Ἡ ἐπαρχία αὕτη ἔχει καὶ δύο πασπαπᾶς Μεμφρούτου καὶ Καλλικράτους, τρία δὲ μόνον παρθεναγωγεῖα, ἤτοι·

α') Ἐν Ῥαιδεστῷ ἐν, συστηθὲν 1855 καὶ ἔχον 250 μαθητρίας διδασκομένας ὑπὸ μιᾶς διδασκαλίσσης μετὰ τινος βοηθοῦ.

β') Ἐν Μεριφούτῳ ἐν, τὸ 1871 συστηθὲν, καὶ ἔχον 120 μαθητρίας ὑπὸ μιᾶς μόνης διδασκαλίσσης. Ὑπηρετούμενον ἀντὶ 60 ὀθωμ. λιρῶν ἐτησίας μισθοδοσίας.

γ') Ἐν Καλλικράτει ἐν, πρὸ 2 ἐτῶν συστηθὲν, εἰς ὃ 100 περίπου φοιτῶσι μαθήτριαι, ἔχον μίαν μόνην διδασκάλισσαν.

Ε') Ἐπαρχία Ἀνδριανουπόλεως κατοικουμένη ὑπὸ 20 χιλ. περίπου Ἑλλήνων, ἔχει παρθεναγωγεῖα, ἤτοι·

α') Ἐν Ἀνδριανουπόλει ἐν μὲν κεντρικὸν παρθεναγωγεῖον, ἱδρυθὲν τὸ 1852 διὰ κληροδοτήματος τοῦ ἐξ Ἀδραβέλων Φιλικοπουλίου πλουσίου προβεστιαπόρου Κωΐδου, ἔχον 140 μαθητρίας καὶ 2 διδασκάλισσας. Ἐν κατὰ τὴν συνοικίαν τοῦ «Πρόδρομου» προαστειακοῦ, ἔχον μίαν διδασκάλισσαν καὶ 80 περίπου μαθήτριας. Ἕτερον εἰς τὸ προάστειον Ἐλλιδίμα, διατηρούμενον ἀπὸ τοῦ 1866 ἐξ ἰδιωτικῶν συνδρομῶν. Ἴδιον δὲ τοῦ φιλοκάλου Δημητρίου Ἀναστασίου, ὅστις καὶ ἔφορος αὐτοῦ ἐστιν, ἔχει δὲ μίαν διδασκάλισσαν μὲ μισθὸν λεπτῶν 36 λιρῶν καὶ περὶ τὰς 130 μαθήτριας.

ΣΤ') Ἐπαρχία Φιλιππουπόλεως ἔχει παρθεναγωγεῖα τέσσαρα·

α') Ἐν Φιλιππουπόλει ἐν ἱδρυθὲν τὸ 1854 ἐπιμελείᾳ καὶ προτροπῇ τοῦ ἀειδίμου Χριστάκου τότε μητροπολίτου Φιλιππουπόλεως καὶ εἶτα Ἀράβης. Διατηρεῖται διὰ συνεισφορῶν ἐπὶ πολλὰ ἔτη ἔδων πτίριον δὲν ὑπῆρχεν, ἀλλὰ φιλοτιμίᾳ τε ἐμπόρου τῆς Φιλιππουπόλεως ὁ Σαρὶ Στιφὰς ἐδωρήσατο θυσίαν τὴν μεγάλην καὶ ὡραίαν αὐτοῦ οἰκίαν ὅπως ἐγκατασταθῇ ἐν αὐτῇ τὸ παρθεναγωγεῖον. Διδασκάλισσαι διδάσκουσιν ἐν αὐτῷ δύο, εἰς δὲ ἱερεὺς διὰ τὰ ἱερὰ μαθήματα, ὡς καὶ εἷς διδάσκαλος διὰ τὰ ἀνώτερα τῆς ἑλληνικῆς μαθήματα· φοιτῶσι δ' ἐν αὐτῷ περὶ τὰ 80 κορέσια.

β') Ἐν Στενημάχῳ ἐν, ἱδρυθὲν κατὰ τὸ 1855, εἰς ὃ φοιτῶσιν 100 περίπου μαθήτριαι· ἔχει δὲ 2 διδασκαλίσσας.

γ') Ἐν Ῥοδοστῷ ἐν, ἱδρυθὲν κατὰ τὸ 1870 τῇ συνδρομῇ τοῦ κ. Μ. Γκιουμουσγκερδάνη, εἰς ὃ φοιτῶσι 30 μαθήτριαι καὶ ὅπερ ἔχει μίαν διδασκάλισσαν τελειόφοιτον τοῦ ἐν Φιλιππουπόλει παρθεναγωγείου.

δ') Ἐν Χάσκιοϊ ἐν, ἱδρυθὲν τὸ 1870, ὅπερ ἐκρίθη ἄξιον ἔνεκα τῆς οἰκονομικῆς κτησίας τοιοῦτο τοῦ φιλολογικοῦ Συλλόγου τοῦ Νεγρεκοντείου βρακείου ἐξ οὗ ἔλαβεν 25 λ. ὀθ. μετὰ ἑτέρων 10 παρὰ τοῦ Φιλολογικοῦ Συλλόγου δωρηθέντων αὐτῷ.

Ἐκ τῆς ἀνωτέρω ἐκθέσεως, ὡς βλέπουσιν αἱ ἀναγνώστριαι, ἐλλείπουσιν αἱ ἀπαιτούμεναι πληροφορίαι περὶ τῶν παρθεναγωγείων τῶν ἐπαρχιῶν Βέρνης, Μεσημβρίας, Ἀγχιάλου, Μαρωνείας, Αἴνου, Σάνθης, Ἰμβρου καὶ Λήμνου.

Ἐκ τῆς μακρᾶς ταύτης ἐκδρομῆς, οὕτως εἰπεῖν, διὰ τῆς ἐκθέσεως τοῦ κ. Ἀλ. Ζωηροῦ, ἐπὶ τῶν 6 ἐπαρχιῶν τῆς Θρᾴκης, ἀνευρίσκομεν ἐπὶ μὲν τῶν πέντε δέκα τέσσαρα παρθεναγωγεῖα· μίαν δὲ τὴν τοῦ Ἁγίου Γένου καὶ Χώρας στεῖραν μὲν παρθεναγωγείων, πλουσίαν δὲ διὰ τὸν κορβανᾶ αὐτοῦ.

Λυπηρὸν ἡ κατάστασις τῆς ἐκπαιδεύσεως τοῦ γυναικείου φύλου νὰ εὑρίσκηται εἰς οὕτωσιν ἀποθεοδρόμησιν, ἥτις δυστυχῶς παρατηρεῖται καὶ παρὰ τῇ ἀνδρικῇ κατὰ τὰς ἐπαρχίας ταύτας τῆς Θρᾴκης.

Καὶ ὁ μὲν κ. Ἀλ. Ζωηρὸς συνιστῶν τὴν ἐπιστασίαν τοῦ Θρᾳκικοῦ Συλλόγου καὶ ἐξαιτούμενος τὴν συνδρομὴν αὐτοῦ πρὸς σύστασιν σχολείων ἐν διαφόροις πόλεσι καὶ χωρίοις τῶν ἀνωτέρω ἐπαρχιῶν, καταλαμβάνεται ὑπὸ τῆς πάντα φιλογενοῦς καὶ φιλοπάτριδος καρδίας κατατακούσης θλίψεως καὶ ὀδύνης ὑπὸ τῆς τοιαύτης ἐξευτελιστικῆς θέσεως τῆς ἐκπαιδεύσεως τῶν ἀρρένων ἐν ταῖς ἐπαρχίαις ταύταις, καὶ οὕτωσιν ἐπιλανθάνεται τῶν παρθεναγωγείων.

Καὶ ὅμως ἀνάγκη πρωτίστη, ἀνάγκη ἐπίγουσα παρθεναγωγείων ἐν Θρᾴκῃ τῇ λυμαινομένῃ ὑπὸ τοῦ ἐν τῇ κάλπῃ ἡμῶν θερμανθέντος, καὶ αὐτὸν ἤδη καταδιῶξαι, ἵνα ἀνταποδώσῃ τὰ τρόφεῖα, ἐγερθέντα ὅρεως, ὄρεως, ὅστις δὲν ἤθελεν εὕρει τοσοῦτον ξηρὰ στήθη, ἐὰν ἀπὸ πολλοῦ ἡ παιδεία ἀπετέλει τὸ κύριον στοιχεῖον τοῦ θρεπτικοῦ αὐτῶν γάλακτος.

Σπεύσατε νὰ μορφώσητε τὴν γυναῖκα ἐν Θρᾴκῃ, ὡς καὶ ἐν Μακεδονίᾳ καὶ ἀλλαχοῦ, διὰ τῆς ἑλληνικῆς καὶ ἐθνικῆς ἡμῶν παιδείας καὶ θέλετε ἰδεῖ ἐν βραχεῖ χρόνῳ θαύματα τελεσουργούμενα ἐν ταῖς ἐπαρχίαις ταύταις.

Ὅπου ἡ γυνὴ εἶναι ἀπαίδευτος ἐκεῖ αἱ κεποιθήσεις κλονίζονται καὶ σύρονται ὑπὸ τῶν τυχόντων, ἐνῷ ἔνθα ἡ γυνὴ εἶναι κέντρον τῆς ἐθνικῆς ἱστορίας ἐκεῖ ἡ ἐθνικὴ ἰδέα διεσπέζει καὶ κραταιοῦται.

Ἡ γυνὴ δέον νὰ μάθῃ νὰ ἄρχῃ ἐπὶ τῶν κεποιθήσεων ἵνα διατηρῇ τὴν ἐθνικὴν ἰδέαν.

Σπεύσωμεν πάντες ἄνδρες τε καὶ γυναῖκες — ἡ ἕνωσις ἐστὶν ἡ ἰσχύς — πρὸς μόρφωσιν τῶν Ἑλληνίδων, πρὸς ἐκπαίδευσιν ἐθνικὴν αὐτῶν καὶ θὰ ἴδωμεν ἐντὸς ὀλίγου μεγίστην μεταβολήν.

Ἐλθόμεθα ἵνα ἴδωμεν ὅσον τάχος τὸν Γυναικεῖον Φιλεκπαιδευτικὸν Σύλλογον ἀνατέλλοντα καὶ προβαίνοντα στιβαρῷ τῷ ποδὶ πρὸς σύστασιν παντεχοῦ παρθεναγωγείου καὶ ἰδίᾳ ἐκεῖ ἔνθα ὁ Ἑλληνισμὸς εὑρίσκεται εἰς πάλην σοβαρὰν καὶ σπουδαίαν.

Ἡ ἡμέρα, ἡ ὥρα, διὰ τὸν Ἑλληνισμὸν εἶναι σπουδαιοτάτη τῆς προαγωγῆς του. Ἡ κίνησις ἤρξατο.

Μία ἀπόφασις καὶ οὐδὲν πλέον. Ἐκ τῶν μικρῶν παράγονται τὰ μεγάλα, ἐκ δὲ τῶν ἀτελῶν ἀφικνεῖται τις εἰς τὸ τέλειον διὰ τῆς ὑπομονῆς καὶ τῆς ἐπιμονῆς.

Μία ἀπόφασις τῆς Φιλοπτώχου Ἀδελφότητος τῶν ἐν Σταυροδρομίῳ Κυριῶν δύναται νὰ μετατρέψῃ αὐτὴν εἰς μέγαν Γυναικεῖον Φιλεκπαιδευτικὸν Σύλλογον, ὅστις ἐνταυτῷ δύναται νὰ ἐκπληρῇ καὶ καθήκοντα φιλανθρωπίας πρὸς τοὺς πάσχοντας ὑλικῶς, ὡς θὰ ἐκπληρῇ καὶ καθήκοντα φιλομουσίας πρὸς τοὺς δεομένους πνευματικῆς ὑποστηρίξεως.

Εἴθε ἡ φωνὴ τῆς «Εὐρυδίκης» συγκινήσῃ τὰς φιλομούσους καρδίας τῶν εὐγενῶν Ἑλληνίδων καὶ συνεπεύσα αὐτὰς ἐν πνεύματι καὶ καρδίᾳ ἑλληνικῇ εὐτυχήσῃ ὅσον τάχος νὰ προσκαλέσῃ ὑπὸ τὴν σημαίαν τοῦ Γυναικείου φιλεκπαιδευτικοῦ τοιούτου Συλλόγου πάσας ἀπανταχοῦ τὰς ἑλληνίδας ὅπως προ-

σενέγκωσιν ἔλαιον ἐν τῇ ἐθνοφελεῖ αὐτοῦ λυχνίᾳ, τῇ καταφωτισούσῃ τὰς κόρας ἡμῶν, τὴν μέλλουσαν ταύτην μητρότητα τῶν Ἑλλήνων ἀπογόνων ἡμῶν, νέαν λαμπάδα προσενέγκουσαι εἰς τὸν ἀγῶνα Ἑλληνισμοῦ.

ΠΕΡΙ ΙΑΠΩΝΙΑΣ.

Κατὰ τὴν συνεδρίασιν τῆς ἐν Βιέννῃ Γεωγραφικῆς Ἑταιρίας ἀνέγνω ὁ τῶν Ἠνωμένων Πολιτειῶν στρατηγὸς Ἕνε, τῇ 11 Μαρτίου, σπουδαίαν περὶ Ἰαπωνίας διατριβὴν, ἐξ ἧς ἐρανιζόμεθα τὰ ἑξῆς περίεργα·

Ἔγγραφον ἱστορίαν ἔχουσιν οἱ Ἰάπωνες ἀπὸ τοῦ 660 Π. Χ. ἐξ ἧς ἐποχῆς ἔμειναν ἀμιγεῖς καὶ διέσωσαν ἤθη, ἔθιμα καὶ χαρακτῆρα. Κατὰ τὴν μυθολογίαν αὐτῶν, τὸ σύμπαν ἦν κατ' ἀρχὰς χάος, ἐν ᾧ βαθμηδὸν ἐχωρίσθησαν καὶ ἔζησαν τὰ μὲν ἐλαφρὰ πρὸς τὰ ἄνω, τὰ δὲ βαρὰ πρὸς τὰ κάτω, οὕτω δ' ἐσχηματίσθη ὁ κόσμος. Τὸ ὑπέρτατον ὄν, ὁ Καμῆ, ἐκυβέρνησεν ἐπὶ ἑκατὸν ἑκατομμύρια ἐναυτῶν· κατόπιν ἦλθον ὀλλεπέλληλα τέσσαρα θεῶν ζεύγη, ὧν ἕκαστον ἐκυβέρνησε διπλασίους χρόνους ἐγεννήθησαν δὲ ταῦτα τὸ ἓν ἐκ τοῦ ἄλλου, ἄχρις οὗ τὸ τελευταῖον ζεῦγος, ἄρρεν καὶ θῆλυ, ἐγέννησε τὸν περικαλλέστατον προπάτορα τῶν Ἰαπώνων Δαΐζίν, τὸν ἀναληφθέντα ὕστερον εἰς οὐρανὸν· καὶ λατρευθέντα ὡς θεὸν τοῦ ἡλίου. Τῷ 201 Μ. Χ. ὀνόμη ἐπὶ τὸν θρόνον ἡ τοῦ ἰδ' Μικάδου χώρα Σιγκοβογοῦ, ἀξιωθεῖσα ἔπειτα θείων τιμῶν διὰ τὴν σοφίαν καὶ τὴν δικαιοσύνην της. Αἱ τέχναι καὶ ἡ βιομηχανία εἰσήχθησαν ἐκ Σινικῆς καὶ ἐκ Κορέας· τῷ 470 Μ. Χ. ἐρυτεύθησαν αἱ συκαμινέαι καὶ ἤρξατο ἡ θεραπεία τῶν μεταξοσκωλήκων· βραδύτερον ἐνεκαινίσθη ὁ βουδαϊσμός. Ἀρχομένης τῆς 16 ἑκατονταετηρίδος ἦλθον οἱ Πορτογάλοι καὶ μετ' αὐτῶν ὁ ἱεραπόστολος Ξαβέριος· μετ' ὀλίγα ἔτη ἐπίστευσαν εἰς Χριστὸν 4,000,000· τὸ νέον ὅμως θρήσκευμα ἐξέλιπε ταχέως ἕνεκεν ἐμφυλίου πολέμου, ὃν ὑπεκίνησεν ἡ ἀκόρεστος πλεονεξία, ἡ θρησκομανία καὶ ἡ πολιτικὴ δοξομανία τῶν Ἰησουϊτῶν. Αὐστηρὸς νόμος ἔκτοτε καταδίκασεν εἰς θάνατον τοὺς ἄνευ ἀδείας ἐγκαταστάντας ξένους. Οἱ κυβερνῆται τῶν ἐπαρχιῶν καὶ οἱ ἔφοροι τῶν δημοσίων κτημάτων ἀρίνουσι τὰς ἰδίας οἰκογενείας ἐν τῇ πρωτευούσῃ, ὡς ἐνέχυρα τῆς ἀγαθῆς καὶ πιστῆς αὐτῶν κυβερνήσεως· κυκλοῦνται δὲ ὑπὸ τοσούτων φιλοπατρίδων κατασκόπων, ὥστε ἡ παρανομία εἶναι ἀδύνατος. Ἐπειδὴ ὁ νόμος τιμωρεῖ ἐξ ἴσου τὸν ἀδικήσαντα ὑπάλληλον καὶ ὅλην τὴν οἰκογένειάν του, συνήθεια ἐπικράτησε νὰ προσκαλῇ ὁ κρινόμενος, πρὸ τῆς λήξεως τῆς δίκης, ὅπαντας τοὺς οἰκείους, νὰ τοὺς ἀποχαιρετίζῃ καὶ νὰ ἐμπηγνύῃ τελευταῖον τὸ ξίφος εἰς τὴν καρδίαν του ὅπως σώσῃ τοὺς ἀθώους· μετὰ τοῦτο ὁ πρῶτος τῶν φίλων ἀποκόπτει καὶ τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ. Αἱ γυναῖκες εἶναι μὲν ἐνταῦθα μᾶλλον ἀνεξάρτητοι ἢ ἐν τῇ λοιπῇ Ἀσίᾳ, οὐχ ἧττον δὲ ὁπολαμβάνονται ὄργανα τῆς τῶν ἀρρένων φιλοδοξίας. Τοῦ Ἰάπωνος τὸν βίον πληροῦσι θρησκευτικαὶ τελεταὶ ἀπὸ τῆς γενέσεως μέχρι τῆς ταφῆς· τὸ βρέφος φέρεται εἰς τὸν ναὸν τῇ 30 ἡμέρᾳ, ῥίπτει δὲ ὁ ἱερεὺς πρὸς τὰ ἄνω κλήρους μετὰ τριῶν ὀνομάτων· τὸ πρῶτον καταπίπτον ὄνομα προώρισται καὶ τῷ βρέφει ὑπὸ τῆς θεότητος.

Ἡ ἐκπαίδευσις λήγει τὸ 15 ἔτος· οἱ ἄρρενες διδάσκονται γραφὴν, ἀνάγνωσιν, ἀριθμητικὴν καὶ τὴν ἱστορίαν τῆς πατρίδος· οἱ δὲ πλουσιώτεροι τὰ κατὰ τὰς ἱερατελεστίας καὶ ἰδίως τὴν γαστρονομίαν· αἱ κόραι μουσικὴν καὶ γυναικεῖα ἔργα· ἀλλάσσουσι δὲ πάλιν τὸ ὄνομα ὁσάκις λαμβάνουσιν οἱανδήποτε ἐν τῇ κοινωνίᾳ καὶ πολιτείᾳ θέσιν, ἀναγκάζοντες καὶ τοὺς ὑποδεεστέρους νὰ συναλλάξωσι τὴν ἐπωνυμίαν των. Οἱ κοινωνικώτατοι Ἰάπωνες ποιοῦνται ἐκδρομὰς καὶ ἐρένους τρώγοντες, πίνοντες καὶ εὐφρανόμενοι· συνήθη μουσικὰ ὄργανα ἔχουσι τὸ τύμπανον, τὸν αὐλὸν, τὴν κιθάραν καὶ τὴν λύραν, ἣν πλήττουσι διὰ κερατείου πλήκτρου, ῥαψῳδοῦντες ἢ ᾄδοντες μελαγχολικά. Μιμητικὴ ὄρχησις εἶναι ἀποκλειστικὸν προνόμιον τῶν γυναικῶν· τὸ χαρτοπαιγνεῖν καὶ τὸ κυβεύειν ἀπαγορεύονται αὐστηρῶς· οἱ δὲ πασοὶ παίζονται ἄλλως ἢ ἐν Εὐρώπῃ. Ὁ μεθυσκόμενος ὑπὸ σακὶ πίνει τέτον ἢ ἐξέρχεται κρύφα ἵνα μὴ σκανδαλίσῃ τοὺς ἄλλους. Ὅσῳ μείζων εἶναι ὁ κίνδυνος πυρκαϊᾶς τῶν ξυλίνων καὶ ψιαθοσκεπῶν οἰκιῶν, τοσούτῳ σκεπτικώτερον ὑπάρχει διωργανισμένον τὸ σύστημα τῶν πυροσβεστῶν, οἵτινες καὶ διὰ μαχαιρῶν πολλάκις ἐρίζουσι πότερος νὰ σώσῃ τοῦ θανάτου περισσοτέρους. Πλὴν τοῦ πολέμου, ὁ Ἰάπων οὔτε τὸ ξίφος ἐλκει ποτὲ ἀπὸ τοῦ κολεοῦ, οὔτε ἀποκαλύπτει τὴν ἀκμὴν τοῦ δόρατός του· τὰ ξίφη σχίζουσι λεπτότατα χαρτίου τεμάχια ἱπτάμενα εἰς τὸν ἀέρα· ὁ θέλων νὰ δοκιμάσῃ τὸ ξίφος του κρατεῖ αὐτὸ ἀκίνητον ὀλίγον ὑπεράνω βεύματος τερασσομένου, εἰς ὃ ῥίπτει ὥρμον σίκυν· ὁ ὑπὸ τοῦ ὕδατος ἄνω καὶ κάτω σειόμενος σίκυς πρέπει νὰ διαχισθῇ εἰς δύο, ἅμα προσεγγίσας εἰς τὸ ξίφος. Ὁ ὑπατος τῶν Θεῶν Καμῆ εἶναι ἐν διθέον διὰ πάσης τῆς φύσεως τῶν ὄντων ὑψηλότερον δὲ καὶ ἱερώτατον ἢ ὥστε νὰ βεβηλωθῇ ὑπὸ ἀνθρώπου δι' ἐπικλήσεως ἢ προσευχῆς. Πᾶσα οἰκία ἔχει καὶ ναΐσκον· μοναχοί, μοναχαί, ἐρημῖται ὑπάρχουσιν ἀνάριθμοι.. Ὁ νεκρὸς πλύνεται, τυλίσσεται εἰς λευκὴν σινδόνα ἐφ' ἧς γράφει ὁ ἱερεὺς προσευχὰς· συστέλλεται ἔπειτα τοὺς πόδας καὶ τὰς χεῖρας, ὡς τὰς ἔχει τὸ κυοφορούμενον ἔμβρυον καὶ οὕτω τίθεται εἰς κυλινδροειδῆ σορὸν καὶ τελευταῖον εἰς μικρὰν κεραμείαν κάλπην. Οὕτως ἕζων οἱ Ἰάπωνες ἀποκεχωρισμένοι τοῦ ἄλλου κόσμου, πλὴν τῶν ἐν Ναγασάκῃ εὐαρίθμων Ὀλλανδῶν, οἵτινες ἐτήρουν τὴν συγκοινωνίαν. Ἀπειδὴ ἀπεθάνων ἐν ταῖς φυλακαῖς τῆς Ἰαπωνίας πληρώματα πλοίων ἐξ Ἀμερικῆς, ναυαγησάντων αὐτοῦ ἐν τῇ θάλασσῃ τῶν φαλαινῶν, ἡ ἐν Οὐασιγκτῶνι κυβέρνησις, στείλασα μέγαν στόλον, ἐξεδίασε συνθήκην ἐμπορικὴν τῷ 1854 καὶ ἐδωρήσατο ἔπειτα τοῖς ἐγχωρίοις μικρὸν σιδηρόδρομον καὶ ἠλεκτρομαγνητικὸν τηλέγραφον· κατὰ τὴν τελευταίαν δεκαετίαν πάντα τῆς ὑρηλίου τὰ ἔθνη συνωμολόγησαν συνθήκην ἐμπορικὴν, ἀξίνης δὲ πλησιον τῆς μητροπόλεως Ἰέδο συνωκίσθη νέα πόλις ἐκ 10,000 Εὐρωπαίων καὶ Ἀμερικανῶν. Ἡ ἀλλοίωσις τῶν Ἰαπώνων ὑπῆρξεν ἔκτοτε τερατεία· ὁ τέως ἀόρατος Μικάδος παρέστη εἰς τὸν λαὸν καὶ κνέλαβε δημοσίᾳ τὰ ἡνία τῆς ἀρχῆς· 200 ὑποτελεῖς· ἡγεμόνες ἀπήρτισαν Βουλὴν, τούτων δὲ πάλιν οἱ ὑποτελεῖς μόνιμον ἐξηρωπαϊσμένον στρατόν· ἡ χώρα ἡνώθη διὰ τηλεγράφων καὶ σιδηροδρόμων· συνέστησαν ἓν πανεπιστήμιον, 32 γυμνάσια, 210 ἀνώτερα σχολεῖα καὶ 53,760 δημοτικά. Καθηγηταὶ ἐκ Βερολίνου καὶ Δρέσδης ἀνατρέφουσι τὰ πτώματα ἐν τῇ ἰατρικῇ σχολῇ, εἶτα δὲ τὰ ἀποδίδουσι τοῖς Βουδίσταις· ἵνα τὰ θάψωσι μετὰ τῶν νενομισμένων τιμῶν.

«Κλειώ»

Η ΜΕΓΑΛΕΠΗΒΟΛΟΣ ΔΥΑΣ.

Μετ' ἐθνικῆς ὄντως ὑπερηφανείας ἀκούομεν ἐκάστοτε διασαλπιζομένας τὰς μεγάλας ἀγαθοεργίας, ἃς οὐ παύεται ποιοῦσα ἡ μεγαλόρρων καὶ μεγαλεπήβολος

Ψηφιακή Ερευνητική Βάση Δεδομένων-Γυναικεία περιοδικά στον οθωμανικό χώρο (kypseli.fks.uoc.gr)

δύάς, τὰ εἰρηκόμενα τοῦ καθ' ἡμᾶς ἕλληνος σοφοῦ, οἱ δύο ἐνεργέται τοῦ ἔθνους ἡμῶν ἤτοι Α. Ε. ὁ κ. Χριστάκης ἐρέυνδης Ζωγράφος καὶ ὁ αὐτ. κ. Γεώργιος Ζαρίφης καὶ χαίρομεν ἀληθῶς χαρὰν ἐνδόμυχον κυκλοῦσαν ἐν τῇ ἀλλεγενεῖ ταύτῃ δυάδι τὸν τύπον τοῦ ἀληθοῦς φιλοπατρίου καὶ φιλοεθνοῦς Ἕλληνος, τίνου, ἑστις δύναται νὰ χρησιμεύσῃ ὡς ῥήμετρον τῶν φιλαμφιβολικῶν ἀδολεσχιῶν καὶ τεμαχίων ἀλληθείστων, ὅτι ὁ τῶν Ἕλλην φέρει ἀναλλοίωτον τὴν σφραγῖδα τῶν προγονικῶν ἀρετῶν τοῦ, συντελῶν κατὰ τὰς περιστάσεις ὑπὲρ τῆς προκοπῆς τῆς πατρίδος του.

Ἐμφρ σχεδὸν δὲν παρέρχεται ἵνα μὴ ἀναγνώσωμεν μίαν ἔτι ἀγαθοεργίαν τῆς φιλογενοῦς ταύτης δυάδος, ὅτι μὲν ὑποστηρίζουσης νέους πρὸς ἐκμάθησιν, ὅτι δὲ ἀφθόνως παρεχούσης τοῖς δημοσίοις ἡμῶν ἰδρύμασι καταστήματα τὴν συνδρομὴν αὐτῶν καὶ ἐν πάσῃ ὥρᾳ ὡς ἤκιστα πηγὴν καταδροσιζούσης τὴν πάσχουσαν καρδίαν. Ἐπιλείψει ἡμῖν ὁ χρόνος ἐκθεττούσαι ἀνὰ μίαν τὰς εὐεργεσίας αὐτῶν.

Ὅ,τι τὴν «Εὐρυδίκην» ἐνέπλησεν ἐθνικῆς χαρᾶς εἶναι ἡ γενναιόφρων ἀπόφασις τῆς μεγαλουργοῦ ταύτης δυάδος τῆς συστάσασα Διδασκαλείων, ἐν οἷς καὶ κόραι Ἑλληνίδες ἐκπαιδευόμενοι θέλουσιν εἰρχεσθαι διδασκάλισσαι.

Καὶ ἡ μὲν Α. Ε. ὁ κ. Χριστάκης ἐρέυνδης Ζωγράφος, ὡς ἀνήγγειλεν ἐν τῷ Ἠπειρωτικῷ Φιλεκπαιδευτικῷ Συλλόγῳ, θέλει συστήσει τοιοῦτον Διδασκαλεῖον ἐν Κεστορατίῳ τῆς Ἠπείρου, τῇ γεννεθλίᾳ αὐτοῦ πατρίδι, ἐν ᾧ θέλουσι διατηρεῖσθαι 60 οἰκότροφοι, ἤτοι 30 νέοι καὶ 30 κόραι, αἵτινες διατρεφόμενοι καὶ ἐκπαιδευόμενοι ἐν αὐτῷ θέλουσιν ἀποκαθίστασθαι ἅμα τῇ ἀποφοιτήσει αὐτῶν διδασκάλισσαι εἰς ἕτερα σχολειοκομεῖα τῆς Ἠπείρου.

Ὁ δὲ αὖτ. κ. Γεώργιος Ζαρίφης, ὡς ἀνήγγειλεν ἐν τῷ Θρακικῷ Φιλεκπαιδευτικῷ Συλλόγῳ, θέλει συστήσει ἕτερον Διδασκαλεῖον ἐν Φιλιππουπόλει, προσφέρων ἐκτὸς αὐτῷ ἐπιχορήγησιν 500 δθωμανικῶν λιρῶν.

Τὴν σύστασιν ἑκατέρων τῶν Διδασκαλείων τούτων θέλουσιν ἐπιληρθῆ ἐσον τάχος οἱ ἐπιτρόποι Σύλλογοι.

Οἱ φιλόμουσοι οὗτοι Κύριοι διὰ τῶν διδασκαλείων τούτων ἐν ἴσῃ μοίρᾳ τιθέμενοι τὴν ἐκπαίδευσιν ἑκατέρων τῶν φύλων καὶ ὑπὲρ τῆς ἑλληνικωτέρας μορφώσεως τῶν Ἑλληνίδων οὕτωσι συντελοῦντες σπουδαίως, νέους τίτλους εὐγνωμοσύνης προσκτῶνται παρὰ τῷ φύλῳ ἡμῶν, οὗ διεμπνεοῦς γενομένη ἡ «Εὐρυδίκη» εὔχεται ἵνα βλέπῃ αὐτοὺς ἐνεχυομένους πάντοτε ἐν τῇ ἀγαθοεργίᾳ πρὸς ἀνύψωσιν καὶ εὔκλειαν τοῦ ἔθνους ἡμῶν.

ΤΟ ΘΝΗΣΚΟΝ ΤΥΦΛΟΝ ΠΑΙΔΙΟΝ.

—

Τὸ κἂν καθεύδει· εἶναι νύξ· φαιδρὸν τὸ ἔαρ [θάλλει
Καὶ ζωογόνος ζέφυρος μυροβολῶν προσπνέει·
Πλησίον κλίνης ἄγρυπνος γυνή τις περι- [δέλλει
Ἓν τέκνον της μετὰ στοργῆς νοσοῦν τυ- [φλὸν καὶ κλαίει.

— «Κοιμᾶται», εἶπε σιγηλῶς· «Ὦ ἄγγελε [κοιμήσου.
Ὁ ὕπνος δίδει δύναμιν, τὸ σῶμα βαλσα- [μόνει.
Τὰ ῥόδα πῶς ὠχρίασαν τῆς ἀνθηρᾶς μορ- [φῆς σου.
Ἡ νόσος σὲ κατέβαλε· κοιμοῦ, ἐλπίς μου [μόνη.» —

—

Θεοπρεπὲς μειδίαμα τὴν ὄψιν του φαιδρύνει·
Ἐπὶ τῆς κλίνης τόν σαφῆ ὑπὸ χαρᾶς καὶ [τέλος
Ἐγείρεται· ἡ μήτηρ του χαρᾶς ἐν ὄκκρυ [χύνει.
Πρὸ χρόνων εἰς τὸ χεῖλός του δὲν ἤνθησεν [ὁ γέλως.

—

— Ποῦ εἶσαι, μῆτερ; — Διατί ἐξύπνησας, [ψυχή μου; —
— Ὡραῖον εἶδον ὄνειρον· ἐγγύς σου ἔκει [μόνην,
Ὁπόταν αἴφνη οἱ τυφλοὶ ἀνοίγουν ὀφθαλ- [μοί μου
Καὶ εἶδον ἄνθη θαλερὰ νὰ μοὶ κοσμοῦν τὴν [κόμην.

—

Ὦ, πόσον, μῆτερ, μαγικῶς ὁ στέφανός μου [ἦτον!
Ἀχ! διατί δὲν δύναμαι τὸ κἂν κ' ἐγὼ νὰ [βλέπω
Τὴν κεφαλήν μου νὰ κοσμῶ μὲ ἄνθη τῶν [χαρίτων
Καὶ τὴν αὐχὴν μὲ τῶν κτενῶν τοὺς ὕμνους [νὰ τὰ δρέπω;

—

— Πῶς εἶν' ἡ γῆ, ὁ οὐρανός, ὁ ἥλιος, ἡ [ῥύσις,
Τὸ φῶς, τὰ ῥεῖθρα, τὰ δουνὰ, τὰ ἄστρα, [ἡ μορφή σου; —
— Ὁπόταν εἰς τὸν οὐρανὸν ὑπάγῃς καὶ μ' [ἀφήσῃς,
Τὸ κἂν, Ἀνδρία, ἀπ' ἐκεῖ θὰ βλέπῃ ἡ ψυ- [χή σου.

—

— Τὸ κἂν θὰ βλέπῃ, ὦ χαρά! Λοιπὸν ἀς [ἀποθάνω!
Τυφλὸν πρὸς τί νὰ ζῶ ἀφοῦ θελγήτρων εἰ- [καὶ ξένον;
Ἀλλ' ὅταν, μῆτερ, ἀναβῶ εἰς οὐρανὸν ἐ- [πανω,
Εἶναι ὡραῖα καὶ ἐκεῖ; θὰ εἶμ' εὐτυχισμέ- [νον; —

—

— Εἶναι τοῦ κάλλους ἡ πηγὴ τοῦ Πλάστου [κατοικία
Καὶ θαλπωρὴν εἰς οὐρανὸν ἡ ἀλγηδὼν εὐ- [ρίσκει.
Ἀγγέλων ἐνδιαίτημα εἶναι καὶ ψαλμῳδία.
Ἐκεῖ, ὦ τέκνον, ἡ ψυχή ποτὲ δὲν ἀποθνή- [σκει . . . —

—

Εἰς τὰς ἀγκάλας τῆς μητρὸς ἀπέρριχον [ἑαυτόν
Μὲ ἀσπασμὸν πανύστατον, ὡς ἄγγελος ὡ- [ραῖον,
Θανάτου μοσχολίβανον ὀσμὴν εὐῶδη χέει
Κ' ἡ μήτηρ πλέκει κατηφὲς ἐν στέφος ἐξ [ἀνθέων.

—

Ὑπνώττει ἤδη ἄρροντι ὑπὸ σκιὰν ἰτέας,
Εἰς ἣν συρίζει κλαυθμηρῶς τὸ πνεῦμα τῶν [ἀνέμων·
Εἶναι γραμμένον τόνομα ἐπὶ σταυροῦ «Ἀν- [δρέας»
Καὶ στέφει τὸν φανὸν αὐτοῦ στεγνὸν νε- [κρανθίμων

—

Τὸν ὕπνον τὸν αἰώνιον κοιμοῦ, ἀγὼν παι- [δίον,
Ὃν δὲν ταράσσουν ὄνειρα, ἡσύχως, ἐν γα- [λήνῃ.
Ἐξέπνευσας πρὶν ποτισθῇς πικρίας εἰς τὸν [βίον,
Καθὼς ὁ κάλυξ τῶν ἀνθῶν κλειστὸς πολ- [λάκις φθίνει.

ΑΝΔΡΕΑΣ Δ. ΝΙΚΟΛΑΡΑΣ.

ΔΙΑΦΟΡΑ

Εὐχαρίστως πληροφορούμεθα ὅτι μεταξὺ τῶν μελῶν τοῦ ἀπό τινος συστάντος ἐν-

ταῦθα Ἠπειρωτικοῦ Φιλεκπαιδευτικοῦ Συλλόγου ἐνεγράφησαν καὶ φιλόμουσαί τινες Ἑλληνίδες ἤτοι ἡ κ. Δομνίκη Χριστάκη Ἐρεύνδη Ζωγράφου, ἡ κ. Κ. Καραπάνου, ἡ κ. Β. Σαρανιώτου, ἡ κ. Ι. Ἀκμπεκ καὶ ἡ κ. Γ. Κομνηνίδου.

«Ἀρχὴ τὸ ἥμισυ τοῦ παντὸς» ἔλεγον οἱ ἀρχαῖοι, καὶ μάλα δικαίως.

Τῆς συμπράξεως καὶ συμμετοχῆς καὶ τῶν Ἑλληνίδων εἰς τὸν ἐθνικὸν ἐλεῦ σκοπὸν τῶν Φιλεκπαιδευτικῶν Συλλόγων ἀρξαμένων ἐπ' κλείας οἱωνοῦ, ἔχομεν χρηστὰς τὰς ἐλπίδας ὅτι ἐν μικρῷ χρόνῳ θέλομεν ἀξιωθῆ νὰ ἴδωμεν γενικευομένην τὴν συνένωσιν τῶν δυνάμεων ἀμφοτέρων τῶν φύλων ὑπὲρ τοιούτων ἔργων συντελούντων εἰς τὴν κοινὴν τοῦ ἔθνους ἡμῶν πνευματικὴν προκοπὴν καὶ πρόοδον.

—

Ἡ ἐν Θεσσαλονίκῃ φιλόμουσος κυρία Ἑλένη Θ. Χρηστοπούλου προσήνεγκεν εἰς τὸν ἀνωτέρω Σύλλογον δρ. δθωμ. 10, ἐγγράψασα καὶ τὰ πέντε αὐτῆς τέκνα ὡς τακτικὰ μέλη αὐτοῦ.

—

Φιλόμουσος Ἑλληνὶς, ὑπὸ τὴν ἀνωνυμίαν χρῶν μετριοφροσύνης κρυπτομένη, μαθοῦσα ὅτι ὁ Ἠπειρωτικὸς Φιλεκπαιδευτικὸς Σύλλογος προτίθεται νὰ συστήσῃ σχολεῖα εἰς τινα χωρία τοῦ ἐνδόξου μὲν, ἀλλὰ δυστυχοῦς τῶν Σουλίου προσήνεγκεν εἰς τὸν Σύλλογον τοῦτον ἱκανὸν ἀριθμὸν βιβλίων διδακτικῶν, χρησιμευόντων διὰ τοὺς ἀπόρους τῶν σχολῶν τούτων μαθητὰς, συνοδεύουσα τὴν προσφορὰν ταύτην διὰ τῆς ἐπομένης ἀρτίου καὶ συντόμου ἐπιστολῆς πρὸς τὴν Α. Σ. τὸν μουσουργὸν μητροπολίτην Δέρκων, πρόεδρον τοῦ Συλλόγου τούτου.

Τῇ 8 Μαρτίου 1873.

Σεβασμιώτατε,

Μετ' ἐρρίζου χαρᾶς καὶ ἀγαλλιάσεως μαθοῦσα ὅτι ὁ Ἠπειρωτικὸς Φιλεκπαιδευτικὸς Σύλλογος μέλλει νὰ συστήσῃ σχολεῖα εἰς τινα χωρία τοῦ εὐγενοῦς Σουλίου καὶ θέλουσα νὰ παράσχω μικρὰν τινα βοήθειαν ὑπὲρ τῶν πτωχῶν ἐκείνων συμπατριωτῶν μας, ὧν ἡ θέα κινεῖ εἰς δάκρυα καὶ τὴν σκληροτέραν καρδίαν, προσφέρω τὰ ἀκόλουθα βιβλία, ἅτινα θὰ διανεμηθῶσιν εἰς τὰ σχολεῖα τοῦ Σουλίου.

Τὰ βιβλία ταῦτα κατὰ τὸν ἐπισυνημμένον κατάλογον εἶναι εἰς τὴν διάθεσιν τοῦ Συλλόγου ἐν τῷ βιβλιοπωλείῳ τῶν κκ. Ἀνδρικάδου καὶ συντροφίας.

Πτωχὴς οὖσης ὑλικῶς καὶ μικρᾶς ἀπέναντι τῆς ὑλικῆς μεγάλης ταύτης κοινωνίας, ταπεινὴ καὶ μικρὰ εἶναι καὶ ἡ προσφορά μου τὴν ὁποίαν παρακαλῶ τὸν Σύλλογον νὰ δεχθῇ ὡς τὸν ὁλόλιθον τῆς χήρας τοῦ Εὐαγγελίου, ἐπιφυλαττομένη ἵνα κατὰ τὸ ἐπιὸν ἔτος, σὺν τῇ προσδῷ τοῦ Συλλόγου καὶ μείζονας ποιήσω συνδρομάς.

Ἐκτοῦτα τὰς εὐχὰς τῆς Ὑμ. Σεβασμιότητος, παρακαλῶ Αὐτὴν νὰ μοὶ συγχωρήσῃ νὰ ἀποκαλέσω τὸ ὄνομά μου καὶ νὰ ὑποσημειωθῶ κατασπαζομένη τὴν δεξιὰν Αὐτῆς, μὲ τὸ γλυκύτερον ὄνομα

Μία Ἠπειρῶτις.

—

Τὴν παρελθοῦσαν Κυριακὴν ὁ κ. Μαλιάδης, διηγόρος, ἀπὸ τῆς ἕδρας τοῦ ἐνταῦθα Ἑλλην. Φιλολ. Συλλόγου κατήρξατο τοῦ ἀναγνώσματος αὐτοῦ «περὶ τῆς ἐν τῇ οἰκογενείᾳ καὶ τῇ πολιτείᾳ κατα στάσεως τῆς γυναικὸς ὑπὸ νομικὴν ἐποψίν» πραγματευθεὶς προειταγωγικῶς περὶ τῆς καταστάσεως αὐτῆς κατὰ τοὺς Ῥωμαϊκοὺς χρόνους.

Ὁ κ. Μαλιάδης εἶναι ὁ δεύτερος ἀγορητὴς ἐν ἀπήλαυσεν ἕρετος ἡ ἕδρα τοῦ Ἑλλ. Φιλ. Συλλόγου σχετικῶς τῶν περὶ γυναικὸς διαλέξεων.

Πρῶτος ἐπιληρθεὶς γυναικείου θέματος ἕρετος ἦν ὁ κ. Κ. Καλλιάδης πραγματευθεὶς περὶ τῆς ἐν τε τῇ οἰκογενείᾳ καὶ τῇ κοινωνίᾳ καταστάσεως τῆς γυναικὸς καὶ ἐξετάσας τὴν γυναῖκα ὡς παρθένον, μητέρα καὶ σύζυγον.

Ὁ κ. Κ. Καλλιάδης εἶναι εἷς τῶν πρωτίστων ἀγορητῶν καὶ τῶν θερμοτέρων συνηγόρων τῆς γυναικὸς, πολλάκις ἐν πολλαῖς ἄλλαις αὐτοῦ ἀγορεύσεσιν αὐτὴν λαβὼν ὡς θέμα. —

Ἀσμένως πληροφορούμεθα ὅτι καὶ ἐν τῇ ἐπαρχίᾳ Καστορίας συνέστη Φιλεκπαιδευτικὸς Σύλλογος, σκοπὸν ἔχων ὅπως διὰ βοηθειῶν ἢ ὑποτροφιῶν διατηρῇ ἐν τῇ ἑλληνικῇ σχολῇ τῆς φερωνύμου τῆς ἐπαρχίας μητροπόλει Καστορίᾳ παῖδας ἀπόρους καὶ πτωχοὺς, πεπροικισμένους ὅμως δι' εὐφυΐας πνεύματος καὶ ἐπὶ χρηστοθείᾳ καὶ φιλομαθείᾳ διακρινομένους.

—

Γράφουσιν ἐκ Φαλτσίου τῆς Μολδαυίας ὅτι οἱ αὐτόθι παροικοῦντες φιλοπάτριδες Ἕλληνες συνέστησαν «Ἑλληνικὸν Σύλλογον» οὗ κύριος σκοπὸς εἶναι ἡ ἀνάπτυξις καὶ διαφύλαξις τῶν ἀρχῶν τῆς φιλοπατρίας καὶ τῆς προόδου. Πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτον ὡρίσθησαν δημόσια μαθήματα, συζητήσεις ἐπὶ ἐπιστημονικῶν καὶ τεχνικῶν ζητημάτων καὶ ἱδρύθη ἀναγνωστήριον. Πρόεδρος τοῦ Συλλόγου εἶναι ὁ ἀξιότιμος ἰατρὸς Κ. Τσαγκόπουλος, ὁ λίαν εὐδοκιμως ἐν Γερμανίᾳ διανύσας τὰς σπουδάς του.

—

Καθ' ἃς ἐλάβομεν θετικὰς πληροφορίας ἐν τῇ ἐπισκοπῇ Παραμυθίας, ἐν Ἠπείρῳ, συγκροτουμένη ἐκ 300 περίπου χωρίων, οἰκουμένων ὑπὸ 4000 ἑλληνικῶν οἰκογενειῶν, ὑπάρχει ἐν μόνον παρθεναγωγεῖον ἐν τῇ πόλει τῆς Παραμυθίας, εἰς ὃ φοιτῶσι 40 περίπου κόραι, διδασκόμεναι ὑπὸ μιᾶς μόνης διδασκαλίσσης.

Ὥστε κατ' ἀναλογίαν 10 μόνον κόραι σπουδάζουσιν ἐκ 1000 οἰκογενειῶν, ἤτοι ἐκ 4 χιλ. σχεδὸν γυναικῶν.

—

Καθὰ ἀναγγέλλεται τὴν νύκτα τῆς 11 τρέχοντος ἐγεννήθη ἐν τοῖς ἀνακτόροις βασιλόπαις θυγάτηρ τῆς Α. Α. Μ. τοῦ Σουλτάνου ὀνομασθεῖσα Ἐσμὲ Σουλκάν. Τὸ ὄνομα τοῦτο ἔφερεν ἡ πρώτη θεία τῆς ἀρτιγεννήτου πριγκηπίσσης, ἥτις διὰ τῶν ἀγαθοεργιῶν αὐτῆς ἐξ καθ' ὅλον τὸ διάστημα τοῦ βίου της ἔπραττε κατέστησεν αὐτὸ δημοτικώτατον.

—

Ἐκ Σορρέντου τῆς Ἰταλίας ἀνηγγέλθη ὅτι, τὴν 10]22 Ἰουαμένου ἔρθασεν εἰς τὴν πόλιν ταύτην ἡ αὐτοκράτειρα τῆς Ῥωσσίας, μεταβᾶσα χάριν τῆς ὑγείας αὐτῆς ὅπως διέλθῃ μέρος τοῦ ἔαρος ὑπὸ τὸν γλυκὺν μεσημβρινὸν οὐρανὸν τῆς Ἰταλίας· ἡ αὐτοκράτειρα ἔτυχεν εἰς τὴν πόλιν ταύτην ἐνθερμοτάτης καὶ συμπαθητικῆς ὑποδοχῆς.

—

Καθὰ ἐπιστέλλουσιν ἐκ Βηρυτοῦ εἰς τὴν «Γερμανικὴν Ἐφημερίδα» ὑπὸ ἡμερομηνίαν 19 φεβρουαρίου, ἀπεβίωσεν ἐσχάτως ἐν τῇ πόλει ταύτῃ ἡ σύζυγος Σεΐχ Μιζέλ. Ἡ γυνὴ αὕτη ἀπέκτησε καθ' ὅλον τὸ διάστημα τοῦ βίου της σχεδὸν κοσμοπολίτιδα φήμην. Ὁ Σεΐλ Μιζέλ ἀρχηγὸς τῶν συνοδιῶν εἰς τὰ βόρεια τῆς Δαμασκοῦ ἦν ὁ ἕνατος σύζυγος αὐτῆς. Ὁ πρῶτος σύζυγος τῆς γυναικὸς ταύτης ἦν ὁ τέος γενικὸς διοικητὴς τῶν Ἰνδιῶν λόρδος Ἐλλενμπρούγ. Πρὸ 40 περίπου ἐτῶν ἀπήχθη ἀπὸ τοῦ μεγάρου τοῦ πρώτου αὐτῆς συζύγου ὑπὸ τοῦ πρίγκηπος Εὐτυχίου Σκέρτσεμπερ καὶ ἔζησεν ἐπί τινα

KYPIEAH

Ψηφιακή Ερευνητική Βάση Δεδομένων-Γυναικεία περιοδικά στον οθωμανικό χώρο (kypseli.fks.uoc.gr)

καμὼν ἐν Μονάχῳ χωρὶς νὰ ἐξέχηται εἰς περιπάτους παραλαύνουσα ἵππους. Τὴν δίκης τοῦ πρώτου κόκκι συζύγου διαμεσάσας ἐπὶ μακρὸν ἡ Δαίδα Ἀλλεμπούργ ἔχουσα περιουσίαν ἰδίαν δὲν ἐπιτρέψασα τὸ τέλος αὐτῆς, ἀλλ' ἀκολούθει εἰς Ἰταλίαν ἔνθα συνέτυχε ἐξ ἀλληλοδιδάχου συναντήσεως ἔτινα διέλυσε μετὰ βραχυχρόνιον διάστημα. Τὸ 1843 εἶχε μεταβῇ εἰς Ἀθήνας ἔνθα συνεζεύχθη ἀγδόην ἤδη φορὰν μετὰ τοῦ Ἕλληνος συνταγματάρχου Θεοτόκη, ἀλλὰ καὶ τὸ συνοικέσιον τοῦτο δὲν διήρκεσεν ἐπὶ πολύ. Κυριευθεῖσα ὑπὸ φλογεροῦ ἔρωτος πρὸς τὸν γέροντα ὁπλαρχηγὸν τὸν Σπυρίδ. Πέτρον φιλοδόξησε μεγαλοπρεπῶς ἐν Ἀθήναις οἰκίαν ὅπου ἔζησεν ἐλαττούμενον τὸν ἔρωτά της. Μετὰ τὴν διάλυσιν καὶ τοῦ ἀγδόου τούτου γάμου μετέβη εἰς Ἀνατολήν. Περιοδεύουσα αἰ ἀμμουδιαὶ ἐρήμοι ἔδωσαν τινὰς συνοδίας τοῦ κομψοτέχνου Σείχ Μιζλὶ, ὅστις ὑπῆρξεν ὁ γνωστὸς αὐτῆς ἀνήρ. Ὁ μετὰ τοῦτου γάμος ἐτελέσθη εἰς τὸ μοναστήριον ἐπὶ τῶν Βηρυτοῦ εἰς Βαγδάτην ταξειδιά του καὶ ἐξακολούθει πιστῶς πάντα τὰ εἰς τὴν τάξιν αὐτῆς κοινωνικὴν θέσιν καθήκοντα μὴ ἀκαζοῦσα μάλιστα νὰ ἀφίλητο εἴναι. Ἡ θαλαμηπόλος της ἔστις μόνη τοῦδε δὲν εἶχε καταλείψει αὐτὴν τοιοῦτον δυστυχεστάτη ἐπὶ τέλους ἀφοῦ ἀπῆλθεν εἰς Ἀθήνας, ἔνθα ἀφηγήθη πάσας αὐτῆς τὰς περιπετείας. Ἀλλ' ἡ κυρία Μιζλὶ ἀκόμη τὴν νομαδικὴν βίοτ καὶ ἀποδόρησεν εἰς Δαμασκὸν πολυτελεστάτην οἰκίαν ἔνθα ὁ σύζυγός της ἐτύγχανε πάντοτε φιλοξενίας, δεσμὸς μετεῖσαν εἰς τὴν πόλιν ταύτην, ἀλλ' ὥφελε πάντοτε νὰ κοιμᾶται εἰς λουτρῶνα πρὶν ἢ εἰσέλθῃ παρὰ τῇ γυναικὶ αὐτοῦ. Κατὰ τὸ 1855, ἐπέφερε τὴν κατὰ τοῦ πρώτου συζύγου της δίκην, ἐξ ἧς τῇ προέκυψε πολυετὴς περιουσία, ἣν περ θὰ κληροδοτήσωσι αἱ ἐν Ἀγγλίᾳ συγγενεῖς της· διότι ἀπέθανεν ἄτεκνος.

—

Μεγίστη ἀπὸ τινος παρατηρεῖται τάσις παρὰ τοῖς Γαλλίδι πρὸς μετανάστευσιν ἐν τῇ Νέᾳ Καληδωνίᾳ, ἔνθα ὁλονὲν αὐξάνει. Ἡ Γαλλὶς Κυβέρνησις ἐπιθυμοῦσα νὰ διευκολύνῃ τὰς μεταναστευούσας ταύτας γυναῖκας ἐξέδοτο ἐγκύκλιον πρὸς πάντας τοὺς ἐκεῖσε καὶ ἐκεῖ ὑπάρχοντας αὐτῆς, δι' ἧς ἐνιστᾷ αὐτοὺς νὰ παρέχωσιν αὐταῖς πᾶσαν δυνατὴν περίθαλψιν καὶ ὁποστήριξιν μέχρι τῆς τελείας αὐτῶν ἀποκαταστάσεως. Ἡ νοβέρνησις παρέχει πάσαις ταῖς νεάνιν ὡς προῖκα τέσσαρα ἑκτάρια γῆς καλλιεργησίμου.

—

Ἡ κυρία Μαρία Α. Ἡοῦβῆ ἐξελέγη ὁ κοδιοικήτρια τῆς Δημοσίου Ἐκπαιδεύσεως ἐν Ἀκρωτ-Κέουντυ τῆς Ἀμερικῆς.

—

Ἐν τῇ Βιεννάῃ Ἐκθέσει ὡρίσθη τμῆμα ἰδιαίτερον διὰ πάντα τὰ προϊόντα τῆς γυναικείας ἐργασίας.

—

Καθὰ ἀναγγέλλει ὁ «Νέος ἐλεύθερος τύπος» ἡ Α. Ἀλέξθαστος Μακαριότης ὁ Πάπας προτίθεται νὰ ἀνακηρύξῃ νέαν Μάρτυρα τῆς Αὐτοῦ Ἁγιότητος τὴν βασίλισσαν τῆς Σκωτίας Μαρίαν.

—

Γράφουσιν ἐκ Δεσσαῦ εἰς τὴν «Ἐθνικὴν ἐφημερίδα» τοῦ Βερολίνου ὅτι εἰς τὴν νομικὴν ἐφημερίδα τοῦ Δουκάτου τούτου δημοσιεύεται νόμος, καθ' ὃν ἐπιβάλλεται πρόστιμον μέχρι πέντε ταλλήρων ἢ φυλάκισις μέχρις 8 ἡμερῶν εἰς πάντας τοὺς ὑπηρέτας, οἵτινες περιφρονοῦσι καὶ ἀρνοῦνται νὰ ἐκτελέσωσι τὰς διαταγὰς τῶν κυρίων των! Μὴ χειρότερα.

—

Ἄρρον τι, δημοσιευθὲν ἐν τῇ «Ἐπιστημονικῇ Ἐπιθεωρήσει» τῶν Παρισίων ἀναφέρει μὲν ὅτι ἔκπασι αἱ κυβερνήσεις κατέχουσι περὶ τὰς 10,000 τηλεβόλων, διαφόρου μεγέθους, ὁπόσων ὅμως ἀνδρῶν τὴν μὲν ψυχὴν ἔδωκαν, τὰ δὲ σώματα ἐλάφρια κυνῶν ἐποιήσαντο οὐδόλως γνωμονεύσι.

Αἱ πατριαὶ κυβερνήσεις ἐν τοῖς τηλεβόλοις κρύπτουσι τὴν φιλοστοργίαν αὐτῶν.

—

Τὴν 10 Μαρτίου ἀπέθανεν ἐν Βυρτεμβέργῃ ἡ βασιλομήτωρ ἐκ χρονίας αὐτῆς νόσου, Ἡ θανοῦσα βασίλισσα Παυλίνα, θυγάτηρ τοῦ δουκὸς Λουδοβίκου τῆς Βυρτεμβέργης, ἐγεννήθη τὸ 1800, τὸ δὲ 1820 ἐνυμφεύθη τὸν βασιλέα Γουλλιέλμον Α'. Ὁ νῦν βασιλεὺς τῆς Βυρτεμβέργης Κάρολος Α', εἶναι πρωτότοκος αὐτῆς υἱός, ἔχων σύζυγον τὴν ἀδελφὴν τοῦ νῦν αὐτοκράτορος τῆς Ῥωσσίας μεγάλην δούκισσαν Ὄλγαν Νικολαΐδεναν.

—

Μήτηρ φιλόστοργος, σύζυγος προσοχῆς καὶ περίφρων οἰκοδέσποινα ἡ κ. Ἰουλία Ἐμμ. Βασιλειάδου, θυγάτηρ τοῦ Ἀξιωτίμου κ. Μιχαὴλ Σταύρου, ἑνὸς τῶν ἐπισημοτέρων ἐμπόρων τῆς πόλεως μας, ἐξεμέτρησε τὸ ζῆν πρὸ τινων ἡμερῶν ἐν Μεγάλῃ Ῥεύματι τοῦ Βοσπόρου εἰς τὸ ἔνθα εἰσέτι τῆς ἡλικίας της, ἐγκαταλειποῦσα τὰ μὲν ἀνήλικα τέκνα της ἐν τῇ ὀρφανίᾳ, τὸν δὲ σύζυγον καὶ πατέρα αὐτῆς ἀπαραμυθήτους.

Ἡ μακαρίτις Ἰουλία, ἕλληνὶς τὸν νοῦν καὶ τὴν καρδίαν, διεκρίνετο ἐπὶ πολλαῖς ἀρεταῖς καὶ προτερήμασιν, ἅτινα καθίστων αὐτὴν παρὰ πᾶσιν εὐτυχούσῃ νὰ γνωρίζῃ αὐτὴν ἀγαπητὴν καὶ σεβασμίαν.

Θαλερὸν σπένδουσι δάκρυ ἐπὶ τῷ προώρῳ θανάτῳ τῆς ἑλληνίδος Ἰουλίας εὐχόμεθα ἵνα ἡ ἀγαθὴ ἀνάμνησις τῶν ἀρετῶν της ἀναδείξῃ τὰ τέκνα αὐτῆς ἄξια τοῦ ὀνόματος της.

Γαῖαν ἔχοις ἐλαφρὰν ἀείμνηστος Ἰουλία!

—

Ἐν Ἀγκύρᾳ ἀπεβίωσεν ἰσχύκτως ἡ κ. Μαριώρα Ματσουκᾶ, ἀρχαία τελειόφοιτος τοῦ ἐν Ἀθήναις Ἀρσακείου, ἐπὶ πολλὰ ἔτη διδάξασα ἐν τε Ἀθήνῃ, Κυδωνίαις καὶ ἀλλαχοῦ.

Ἡ μακαρίτις διεκρίνετο ἐπὶ πολλοῖς προτερήμασιν ἐργασθεῖσα εὐσυνειδότως καὶ τελεσφόρως ἐπὶ πολυετίαν ὑπὲρ τῆς γυναικείας μορφώσεως καὶ παιδεύσεως.

ΠΟΙΚΙΛΑ

Γαλλικαὶ τινες ἐφημερίδες ἀναφέρουσι, ὅτι Βίκτωρ Οὐγγὼ κέκτηται περιουσίαν 600.000 φράγκων, ἡ Γεωργία Σάνδη 1,200,000 φρ. ὁ Ἀδέλφος Θὲρ 1.000.000, ὁ Α. Δουμᾶς (υἱὸς) 400.000, Ἐδμόνδ Ἀβοῦ 250.000, ὁ Ἀλφόνσος Κὰρ 100,000, ὁ Ἰούλιος Ζανὶν 750,000, ὁ Ἐδουάρδος Λαβουλὲ 100,000, ὁ Βικτωρὲν Σαρδοῦ, 500,000, ἐνῷ ἡ χήρα τοῦ περιφήμου Προυδὼν μετέρχεται τὸ εὐτελὲς ἐπάγγελμα πλυντρίας.

—

Ἡ «Ἀγγλικὴ Ἐπιθεώρησις» ἀναφέρει ὅτι τὸ ἀγγλικὸν ἔθνος δαπανᾷ εἰς τὸν ζῦθον, τὸν οἶνον καὶ τὸ οἰνόπνευμα τὸ κολοσσιαῖον ποσὸν 108,163,322 λιρῶν στερλινῶν, ἐνῷ δι' ἄρτον ἐξοδεύει μόνον 73,300,000 λίρας, ἤτοι 44 ἑκατομμύρια ὀλιγώτερον τῶν δαπανωμένων διὰ τὸ ποτόν. Τὰ ἐκκλησιαστικὰ καὶ φιλανθρωπικὰ καταστήματα μόλις ἐξοδεύουσι κατ' ἔτος 2 ἑκατομμύρια λιρῶν στερλινῶν, ἤτοι τὸ πεντηκοστὸν τέταρτον τοῦ διδομένου εἰς τὸ ποτόν.

—

Ἀρμενικὸν ἡμερολόγιον ὑπολογίζει ὅλους τοὺς Ἀρμενίους εἰς 4,200,000 ψυχὰς, ἐξ ὧν εὑρίσκονται 2,500.000 ἐν Τουρκίᾳ, 1.500.000 ἐν Ῥωσσίᾳ, 34.000 ἐν Περσίᾳ, 15,000 ἐν Αὐστρίᾳ, 8,000 ἐν Αἰγύπτῳ, 15,000 ἐν ταῖς Ἀγγλικαῖς χώραις καὶ 120.000 ἐν ἄλλαις χώραις. Κατὰ τὸ ἡμερολόγιον τοῦτο ὁ ἐν Κωνσταντινουπόλει πληθυσμὸς τῶν Ἀρμενίων ἀναβαίνει εἰς 200.000 ψυχῶν.

—

Κατ' αὐτὰς ἐξεδόθησαν δύο μεγάλαι τόμοι περὶ τῆς ἀπογραφῆς τῶν κατοίκων τῆς Μεγάλης Βρεττανίας. Ἡ ἀπογραφὴ αὕτη ἤτις περιορίζεται εἰς τὸ παρελθὸν ἔτος, εἶδεν τὰ ἑπόμενα ἐξαγόμενα καὶ παρουσιάζει αὐξησιν κατὰ 2,557,406, τοῦ τελευταίου ἀριθμοῦ τοῦ πληθυσμοῦ ὄντος 31,628.332 ἀντὶ 29,070,932. Ἐκ τούτου τοῦ ἀριθμοῦ 11,058,934 ἄτομα κατοικοῦσιν εἰς τὸ ἄρρεν καὶ 11,653,332 εἰς τὸ θῆλυ φῦλον. Ὁ πληθυσμὸς τοῦ Λονδίνου ἀνέρχεται εἰς 3,254,260, ἐξ ὧν 1,123, 114 ἄνδρες καὶ 1,731,109 γυναῖκες.

—

Ἡ «Αὐστριακὴ Ἀνταπόκρισις» δημοσιεύει τὰς ἀκολούθους λεπτομερείας περὶ τῶν ἐν Αὐστρίᾳ κατοικούντων Ἰουδαίων ἐρανιζομένη αὐτὰς ἐκ τῆς ἐκθέσεως τῆς πρὸς σύνταξιν κεντρικῆς στατιστικῆς ὁριστείσης ἐπιτροπῆς.

Ὁ ἀριθμὸς τῶν Ἰουδαίων ἀνήρχετο κατὰ τὸ 1830 εἰς 355,695, τὸ δὲ 1869 εἰς 800,200 ὥστε ἀπὸ τοῦ 1830—1869 ὁ ἰουδαϊκὸς πληθυσμὸς παρουσιάζει αὔξησιν 3,35 τοῖς 0[0 κατ' ἔτος. Διαρκούσης τῆς περιόδου ταύτης ἡ αὔξησις τῶν ἑλλαίων ὑπῆρξεν, ὡς φαίνεται, τετράκις μεγαλητέρα, κατὰ δὲ τὰ τελευταῖα ἔτη πεντάκις σχεδὸν μεγαλητέρα τοῦ γενικοῦ πληθυσμοῦ. Ὁ πληθυσμὸς τῶν Ἑβραίων διαφέρει πολὺ εἰς διαφόρους ἐπαρχίας σχετικῶς τοῦ ὁλικοῦ πληθυσμοῦ. Μόνον δὲ ἐν Γαλλίᾳ εἶναι συμπαγέστερος ἐνῷ εἰς τὰς λοιπὰς βαίνει ἐλαττούμενος, ὥστε εἰς τὰς Ἄλπεις λ. χ. μικρὸς ἀριθμὸς Ἰουδαίων ὑπάρχει. Ἐν τῷ τόπῳ ἔνθα ἀντιπροσωπεύονται ἐν τῇ Ῥάϊχσράτ δίον νὰ ὑπολογίσωμεν ἕνα Ἰουδαῖον ἐπὶ 25 κατοίκων καὶ ὁ σχετικὸς οὗτος ἀριθμὸς τῶν Ἑβραίων εἶναι ἐλάσσων τοῦ τῆς χώρας τοῦ στέμματος τοῦ Ἁγίου Στεφάνου, ὅστις πάλιν εἶναι κατώτερος τοῦ τῆς κυρίας Οὐγγαρίας, ἔνθα σχετικῶς ὑπάρχουσι πλείονες ἑβραῖοι. Δι' ὅλην τὴν Αὐστροουγγρικὴν μοναρχίαν δέον νὰ ὑπολογίσωμεν 1 Ἰσραηλίτην ἐπὶ 23 κατοίκων χωρὶς νὰ κατατάξωμεν τοὺς ἐν τῷ στρατῷ οὖτινες, ἀναλογοῦσιν 1 ἐπὶ 97. Πλείονες δὲ ἢ ἐν τῇ αὐστροουγγρικῇ μοναρχίᾳ Ἰσραηλῖται ὑπάρχουσι σχετικῶς ἐν τῇ Ῥωσσικῇ Πολωνίᾳ, τῇ Ῥωμανίᾳ καὶ τῷ Ἀμβούργῳ.

—

Ὁ κ. Ἄλφ. Ἀζολὰς ἐν τῷ ἑβδομαδιαίῳ διαλόγῳ δν διαβιβάζει πρὸς τὸν «αἰῶνα» τῶν Παρισίων ἐξηγεῖ κατὰ τρόπον ἀρκούντως πρωτότυπον, ἀλλ' ὡσαύτως ὁμοιαλήθη, τὴν σειρὰν τῶν θορύβων, τῶν στάσεων, τῶν σφαγῶν, τῶν στρατιωτικῶν ἐπαναστάσεων, διὰ τῶν ὁποίων ἡ Ἱσπανία διέρχεται ἀπὸ ἑξήκοντα ἤδη ἐτῶν. Ἡ ἐξήγησις αὕτη ἀπεσπάσθη ἐκ τινος Ἱσπανικῆς παραδόσεως καὶ ἔχει ὡς ἑξῆς:

Ὁ ἀγαθὸς Θεὸς προσκαλέσας τὰ ἔθνη περὶ τὸν θρόνον του ἐπρότεινεν εἰς ἕκαστον νὰ ζητήσῃ ὅ,τι ἐπεθύμει.

— Θέλω θάρρος καὶ πνεῦμα, εἶπεν ἡ Γαλλία.

— Λάβετε, ἀπεκρίθη ὁ ἀγαθὸς Θεός.

— Θέλω μέγα ἐμπόριον καὶ πολλὰς νῆσους, εἶπεν ἡ Ἀγγλία.

— Λάβετε.

— Θέλω πολλὰ ξυνολόχανα καὶ παρὰ πολὺ λαρδίον, εἶπεν ἡ Γερμανία.

— Λάβετε.

— Καὶ παρὰ πολλὰ ξυνολόχανα καὶ παρὰ πολὺ λαρδίον, ἐπανέλαβεν ἡ Γερμανία.

— Λάβετε, ἐξακολούθησεν ὁ ἀγαθὸς Θεὸς κλείων τοὺς ῥώθωνας.

— Τότε ἡ Ἱσπανία ἐπροχώρησε καὶ ὁπολαβοῦσα. — Κύριε, εἶπε, θέλω τὸ ὡραιότερον κλίμα τῆς γῆς.

— Λάβετε.

— Τοὺς ἀνδρειοτέρους καὶ ἐγκρατεστέρους ἄνδρας.

— Λάβετε.

— Τὰς ὡραιοτέρας γυναῖκας.

— Λάβετε, εἶπεν ὁ ἀγαθὸς Θεός.

— Θέλω ὡσαύτως ἀγαθὴν κυβέρνησιν.

— Ἀλ ὡσ ζητεῖς παρὰ πολλὰ ἐκραύγασεν ὁ ἀγαθὸς Θεὸς ἀνυπομονήσας.

Καὶ ἔκλεισε τὴν θύραν.

—

Ἐντὸς σιδηροδρομικῆς ἁμαξοστοιχίας διευθυνομένης εἰς Ῥώμην, λέγει ἡ «Ἰταλία», εὑρίσκοντο κυρία Ἀγγλὶς, εἰς ἀξιωματικὸς καὶ ἕτερόν τι πρόσωπον, ὅπερ διηγήθη τὸ ἀκόλουθον γεγονός.

Εἰς τὸν σταθμὸν τοῦ «Πέσσο Κορέσσε» ἡ ἁμαξοστοιχία σταματᾷ καὶ Καπουτσῖνος μὲ κνήμας γυμνὰς εἰσέρχεται εἰς τὴν ἅμαξαν. Εἶχε μεθ' ἑαυτοῦ ὑπερμέγεθες κέντρον, ἀνοικτὸν ἐκ τῶν δύο πλευρῶν.

Ὁ μοναχὸς κάθεται εἰς γωνίαν τινὰ τῆς ἁμάξης ἀπέναντι τῆς Ἀγγλίδος κυρίας, τίθησι τὸ κέντρον μεταξὺ τῶν ποδῶν του καὶ ἀποκοιμᾶται ταχέως. Μετά τινα ὥραν ἐγείρεται ἐπὶ τοῦ προσκεφαλαίου του καὶ μουρμουρίζει ξύων τὰς κνήμας ζωηρῶς καὶ προφέρων ἀνάρθρους Ἰταλικάς τινας φράσεις. Οἱ γείτονές του παρατηροῦσιν ἀλλήλους ἐκπεπληγμένοι καὶ σκέπτονται, μὴ ὁ Καπουτσῖνος ὀνειρεύεται πιθανῶς ὅτι εἶνε τὸ παίγνιον ἀστειότητός τινος τοῦ μοναστηρίου.

Πέντε λεπτὰ μετὰ ταῦτα ἐπαναλαμβάνει τὰς αὐτὰς ἀνάρθρους φράσεις, πάντοτε ξύων τὰς κνήμας, ἀλλὰ χωρὶς νὰ διακόψῃ τὸν ὕπνον. Οἱ ἐν τῇ ἁμάξῃ παρατηροῦσι τὴν Ἀγγλίδα κυρίαν μετ' ἀνησυχίας, ἀλλὰ στιγμάς τινας μετὰ ταῦτα ἐπαναλαμβάνεται τὸ αὐτὸ παιγνίδιον.

Οἱ συνοδοιπόροι τοῦ μοναχοῦ ἠγνόουν τί νὰ ὑποθέσωσιν, ὅτε αἴφνης βλέπουσιν αὐτὸν ταρασσόμενον, ὡς ὁ διάβολος, ἐγειρόμενον μετὰ κωμικωτάτου τρόμου καὶ διατρέχοντα τὴν ἅμαξαν μετ' ἀνάρθρων κραυγῶν. Οὗτοι φωνάζουσι· τί τρέχει; τί ἔχετε;»

Ὁ μοναχὸς ἐξακολουθεῖ νὰ τρέχῃ.

— Ἀλλὰ σταματήσατε λοιπὸν, φωνάζουσι, μᾶς ἐθραύσατε τοὺς πόδας!

Αἴφνης ὁ Καπουτσῖνος φθάνει πρὸ τῆς Ἀγγλίδος κυρίας, ἀνυψοῖ τὰ ἄκρα τοῦ χιτῶνος καὶ κραυγὴ τρομερὰ ὑπερκύρει ἀπὸ τὰ στήθη πάντων.

— Santa Babilonia κραυγάζει ὁ Καπουτσῖνος.

Ἰδοὺ τί συνέβη.

Τὸ κέντρον, ὅπερ ἐκράτει μεταξὺ τῶν κνημῶν του ὁ Καπουτσῖνος, περιεῖχε μικρόν τι ἀγγεῖον, ἐν ᾧ ὑπῆρχον βδέλλαι, αἵτινες ἐπειδὴ ἐμυρίσθησαν τὴν δροσερὰν σάρκα ἐξέλθουν καὶ ἐπέλλησαν εἰς τὰς κνήμας τοῦ Καπουτσίνου.

Τὸ κωμικώτερον εἶνε ὅτι ὁ μοναχὸς δὲν ἐνόμιμα νὰ ἀφαιρέσῃ τὰς βδέλλας· ὥστε οἱ συνοδοιπόροι του κατελήφθησαν ὑπὸ σφοδροῦ γέλωτος, ἀλλ' ἐπὶ τέλους ἐνεθαρρύνθη· περιετύλιξε τὰς κνήμας του μὲ μανδύλιον καὶ κατώρθωσε νὰ περιλείσῃ πάλιν

Ψηφιακή Ερευνητική Βάση Δεδομένων-Γυναικεία περιοδικά στον οθωμανικό χώρο (kypseli.fks.uoc.gr)

τὰ ἰωνικὰ ζωφόρια εἰς τὰ ἀγγεῖόν των. Πλὴν δὲν ἐμείνετε ἐξαρκετὰ μόνος, καὶ τὸν ἔστειλαν νὰ ἐπανελθῇ πολλαπλῶς τῆς εἰς Τύμπα ἐρευνῶν τὸ Senta Babi lonia κατὰ θλιβερότατον τρόπον.

Ὁ Ἀρκαδίου, ΙΗ' βασιλεὺς τῆς Γαλλίας, ἦν καὶ εἰς τῶν δοκίμων ποιητῶν τῆς ἐποχῆς του, ἐπανελεύσας τὰ ποιήματα αὐτοῦ ἐπὶ τὸ ἐπιλόγιον τοῦ μαρκησίου δὲ Φουλῆ.

Μετὰ τῶν ποιημάτων του διακρίνεται καὶ ἀκόλουθος τὸ ἐμμετρος μῦθος, ἐπιγραφόμενος «Ὁ μικρὸς πρίγκηψ καὶ τὰ παιγνίδια» καὶ ἔχων κατὰ κεῖνην παρόμοιαν οὕτω.

«Μέλλουσα Μεγαλειότης, μικρός τις καὶ ὡραῖος ἡγεμονόπαις, διεσκέδαζε μετὰ τῶν παιγνιδίων. Ἐκεῖνος ὅμως ἠγόρει τὴν χρῆσιν αὐτῶν, τὸν ἐμπιστεύετο μόνον νὰ παίζῃ μὲ τὰς φιγούρας, τὰς ὁποίας ἔκρατεν, ἐνῷ ἔρριπτε μετὰ περιφρονήσεως τὰ ἐξόφυλλα.

Ἐν ἐξόφυλλον, μὴ ἀνεχόμενον τὴν περιφρόνησιν, ἐφώνησε τοῦ μικροῦ τούτου Ὑψηλοτάτου, ἀκόμπανε τὴν ἑπομένην παρατήρησιν.

Αἱ φιγοῦραι σας ἐμοῦ, μικρέ μου Ὑψηλότατε, κατέχουσιν εἴδη θέσιν καὶ οἱ εὐγενεῖς σας ἐμοῦ. Καταγίνεσαι ὁλονὲν μετὰ τῶν μεγάλων μπόλας ἐνδιαφερόμενος διὰ τοὺς μικρούς. Μὴ νομίζης ὅτι δύνασαί τις νὰ παίξῃ κανὲν παιγνίδιον ἄνευ ἡμῶν. Μέλετεον τὴν ἱστορίαν καὶ ἐρεύνησον τὰ παιγνίδιά μας· καὶ θέλεις μάθει ὅτι ἐν τῇ ἑνώσει μας ἔγκειται τὸ κέρδος καὶ ὅτι ἐφ' ἡμῶν στηρίζεται ἡ ἰσχὺς καὶ ἡ δόξα τοῦ θρόνου.

Ἵνα δὲ μὴ εἰς τὸ περιττὸν περιφρονῆς καὶ τὸ μικρότερον παιγνιδάριον, μάθε ὅτι εἰς τὸ κιβώτιον ἅμα δὲν ἔχῃς ἓν δεκάρι, γίνεσαι κακόπαιδον.»

Ὁ κ. Θέρσος, ὡραῖόν τινα πρωΐαν τοῦ χειμῶνος, περιδιαβαίνων μόνος εἰς τινα ἐξοχὴν, ἀπαντᾷ νέον τινὰ φρουρὸν, τρώγοντα τὸν ἄρτον μετὰ τοῦ τυροῦ του.

— Καλὴ μέρα παιδί, εἶπεν αὐτῷ ὁ κ. Θέρσος.

— Καλή σου μέρα, γεραντάκι μου, τῷ ἀντιτείνει ὁ φρουρός.

— Δὲν δικαιοῦσαι νὰ κάθησαι πάντοτε εἰς τὸ βόσκε.

— Κατὰ τὴν ἰσχύν! Τώρα ἀναπαύομαι καὶ τρώγω τὸν τυρόν μου.

— Ὀλιγοτρωτιωὶ ἄρτος δὲν εἶναι ὁ καλλίτερος; Ἐγὼ τοὐλάχιστον τὸν κυρίσκω καλλίτερον ἀπὸ πάντα ἄλλον.

— Στάσου! Τρώγεις; Ποῖος εἶσαι; ἐλαιοφύλαξ ἢ ἀγρονόμος;

— Καλλίτερος.

— Ἀ! ὑπαλλοχαγός;

— Καλλίτερος.

— Πλοίαρχος;

— Καλλίτερος.

— Στρατηγός;

— Καλλίτερος καὶ τούτου!!! Πρόεδρος τῆς Δημοκρατίας.

— Εἶσαι ὁ Θιέρσος! Διάβολε! Τότε, στάσου, νὰ φάγω ἀμέσως τὸν ἄρτον καὶ τὸν τυρόν μου καὶ ὕστερον νὰ σοὶ παρουσιάσω τὰ ὅπλα.

—

Κατὰ τινα ἐπίσημα ἔγγραφα, αἱ τρίχες ἐξ ὧν κατασκευάζονται αἱ φενάκαι (περοῦκαι) καὶ αἱ σρενδόναι (σινγὸν) ἐλλείπουσιν ὁλονέν.

Εἰς Ὀδίρνη, λέγει ἡ ἐφημερὶς «Γεγονὸς» εὑρίσκονται αἱ μέλαναι τρίχες.

Εἷς μόνος ἔμπορος ἀπὸ τοῦ 1867—1868 ἠγόρασεν εἰς τὰ ὄρη τῆς Ὀδίρνης τρίχας διὰ 18,000 φρ. καὶ τὰς ἐπώλησε διὰ 47,000. Καὶ ὅμως σπανίως σήμερον δύνασαί τις νὰ εὕρῃ κόρας διὰ τὰς κουρεύσῃ.

Αἱ κειρόμεναι τρίχες δὲν εἶναι σχετικαὶ μετὰ τῆς καταναλώσεως· ὥστε ἐντὸς ὀλίγου θὰ εὑρεθῶμεν εἰς θέσιν νὰ ἔχωμεν τὴν μόδαν τῆς ξουρισμένης κεφαλῆς.

—

Ἔκ τινος ἐκθέσεως τῆς Ἀμερικανικῆς ἐπιθεωρήσεως «Εἰκονογραφημένη οἰκογενειακὴ ἀποθήκη» μανθάνομεν ὅτι ἡ μὲν κ. Γαῖλη Ἄμιλτον λαμβάνει κατ' ἔτος 3000 δολλαρίων, ἡ δὲ κ. Ἀρριέττη Βίσερ Στόϋ 200 ἡ κ. Ἰακώβη Παρτὼν 50, ἡ κ. Τ. Σ. Ἀρθοὺρ 100, ἡ κ. Ζωῆλη Αἰηδλυ 50 ἡ κ. Οὐακλῆ 30, ἡ κ. Τ. Κ. Βίσερ 36, ἡ κ. Βιργινία Τέουνσενδ 30, ἡ κ. Ἀρριέττα Πρεσκὼτ Σπόφορδ 94, ἡ κ. Ρεβέκκα Ἄρδινγ Δέδιο 125, καὶ ἡ κ. Ὀρατία Γρέλεη 100 διὰ πᾶν ἄρθρον των.

—

Ἀγγλική τις ἐφημερὶς ἀναγγέλει τὸν θάνατον ὁμογενοῦς τινος, ὀνόματι Ξηνταδελόνη, οὗτινος ὁ βίος δύναται νὰ ἀποτελέσῃ ὁλόκληρον μυθιστόρημα. Κατ' ἀρχὰς μετῆλθε τὸ ἐπάγγελμα ταχυδρόμου, ἀκολούθως δὲ ὑπηρέτησεν ὡς μάγειρος παρὰ τῇ γνωστοτάτῃ ἐν τῷ εὐρωπαϊκῷ κόσμῳ ἀοιδῷ Ἀγγελίνῃ Βάζιο. Αὕτη συνεζεύχθη, κατὰ τὴν ἀκμὴν τῆς νεότητος αὐτῆς, μετά τινος Ἰσπανοῦ ἐν Δανίᾳ διατρίβοντος· ἀλλὰ μετ' οὐ πολὺ ἀνακαλύπτει ὅτι ὁ σύζυγος αὐτῆς ἦν ἤδη ἔγγαμος. Ἡ θλίψις, ἡ ἀπελπισία αὐτῆς μετὰ τὴν ἀνακάλυψιν ταύτην περὶ τοῦ ἀγαπητοῦ συζύγου της, ἦταν ἀπερίγραπτοι. Ὁ Ξηνταδελόνης κατὰ τὸ διάστημα τοῦτο ἔδειξε τοσαύτην εἰλικρινῆ συμπάθειαν ἐπὶ τῇ καταστροχούσῃ τὴν κυρίαν αὐτοῦ θλίψει, ὥστε κινῶν ἐκ τοιούτου τὸ θάρρος νὰ τῇ ἀνακοινώσῃ τὸν περιπαθῆ ἔρωτα, ὃν ἔτρεφε πρὸς αὐτὴν, ἥτις τὸ μὲν κρύπτον ἀπέκρυψε τὸν ἔρωτα αὐτοῦ, βραδύτερον ὅμως συνήνεσε νὰ συζευχθῇ αὐτὸν ἐπὶ τῇ συμφωνίᾳ ὅμως ὅτι θέλουν συδιαιτᾶσθαι ὡς ἀδελφοί. Ἀλλὰ καὶ ἐν τῷ συνοικεσίῳ τούτῳ ἡ δυστυχὴς, μὴ εὑροῦσα τὴν γαλήνην τῆς ψυχῆς αὐτῆς, ἀπέθανεν ἐκ τῆς θλίψεως ὑφ' ἧς κατεστήκετο. Ὁ Ξηνταδελόνης ἠγάπησε πάντοτε περιπαθῶς τὴν σύζυγόν του, διὸ καὶ μετὰ τὸν θάνατον ἀνήγειρεν εἰς μνήμην αὐτῆς μεγαλοπρεπὲς μαυσωλεῖον. Ἀκῶν ἔπειτα ἐκ τῆς κληρονομίας τὸ ἐπιβάλλον αὐτῷ ποσὸν 500,000 φράγκων ἐγκατεστάθη ἐν Παρισίοις, ὅπου οὐδέποτε ἐπαύσατο ἐπιδαψιλεύων ἡγεμονικὰς ἀληθῶς εὐεργεσίας εἰς τοὺς πάσχοντας καὶ ἐνδεεῖς αὐτοῦ συμπατριώτας. Ὅθεν καὶ ἡ ἐλλ. κυβέρνησις ἀφῴωσα πρὸς τὰς φιλογενεῖς καὶ γενναίας διαθέσεις τοῦ ἀνδρὸς ἀνηγόρευσεν αὐτὸν ἱππότην τοῦ τάγματος τοῦ Σωτῆρος. Ἐν Παρισίοις ὁ πρόξενος τῆς Ἑλλάδος καὶ ἄλλοι τῶν εὐπολήπτων ὁμογενῶν δὲν ἀπηξίουν τὴν συναναστροφήν του καὶ παρεγίνοντο συχνὰ προσκαλούμενοι εἰς τὰ γεύματα αὐτοῦ. Τὴν Γαλλίαν ἠγάπησεν ὡς δευτέραν αὐτοῦ πατρίδα· τόσον δὲ ζωηρὰν λύπην ἠσθάνθη ἐπὶ ταῖς ἥτταις καὶ ταπεινώσεσι αὐτῆς, ὥστε λέγεται ὅτι ἐκ τῆς φροδρᾶς αὐτοῦ συγκινήσεως ἀπώλεσε τὰς φρένας καὶ μετηνέχθη τὸ 1870 ὅπως τύχῃ τῆς δεούσης περιθάλψεως ἐν ἰδιωτικῷ τινι φρενοκομείῳ. Ἀλλ' ἰαθεὶς ἔπειτα καὶ ἀπολυθεὶς εἶδεν ὅτι κατὰ τὴν ἐν τῷ θεραπευτηρίῳ διαμονήν αὐτοῦ ὑπεξηρέθησαν 100,000 χιλ. φράγκων ἐκ τῆς περιουσίας αὐτοῦ. Ἡ ἀπώλεια αὕτη καὶ ἄλλαι κατόπιν ἐπισυμβᾶσαι αὐτῷ καταδρομαὶ ἐπήνεγκον τὴν ἐντελῆ παράλυσιν τῶν διανοητικῶν αὐτοῦ δυνάμεων, ὅτε ἀπώλεσε καὶ τὸ λοιπὸν τῆς περιουσίας αὐτοῦ. Οὕτω λοιπὸν, προστίθησι τὸ ἀγγλικὸν φύλλον, οὐδὲν ἄλλο ἐκαπελείφθη τῷ πτωχῷ Ἕλληνι ἱππότῃ ἢ ὁ τάφος τοῦ πέντε ἐπὶ τοῦ ἀγγλικοῦ ἐδάφους.

ΕΥΡΥΔΙΚΗ

ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ

ΕΚΔΙΔΟΜΕΝΗ ΔΙΣ ΤΟΥ ΜΗΝΟΣ

ΕΝ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΙ

ΠΑΤΡΙΣ ΠΑΙΔΕΙΑ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΣ

ΕΚΔΟΤΙΣ καὶ ΔΙΕΥΘΥΝΤΡΙΑ
ΑΙΜΙΛΙΑ ΚΤΕΝΑ ΛΕΟΝΤΙΑΣ

ΕΤΟΣ ΤΡΙΤΟΝ. ΦΥΛ. 3.
5 ΑΠΡΙΛΙΟΥ, 1873.

ΕΠΙΣΤΑΣΙΑ
ΓΑΛΑΤΑ, ΜΟΥΣΟΥΡΟΥ ΧΑΝ, ΑΡ. 30

ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΔΙΑΠΡΕΠΟΥΣΩΝ ΕΠΙ ΦΙΛΟΠΑΤΡΙΑ ΚΑΙ ΤΟΙΣ ΓΡΑΜΜΑΣΙΝ ΕΛΛΗΝΙΔΩΝ

Κατὰ τοὺς ἱστορικοὺς χρόνους (1).

—

Β.

§. 1. — ΣΑΠΦΩ.

Παρὰ τὰς ὡραίας καὶ φλοισβιζούσας ἀκτὰς τῆς μικρασιάτιδος Ἰωνίας εὐρίσκεται, ὡς περὶ κόρη παρὰ τὰς ἀγκάλας τῆς μητρός της, ἐκτεινομένη ὡραία καὶ εὔχαρις νῆσος, ἡ Λέσβος, ἔνδοξος κατὰ τοὺς ἱστορικοὺς χρόνους τῆς Ἑλλάδος, σεμνυνομένη ἐπὶ τοῖς Ὀρφεῦσι καὶ Τερπάνδροις αὐτῆς.

Ἐν τῇ ἐπισημοτέρᾳ τῶν πέντε κυριωτέρων πόλεων τῆς νήσου ταύτης, τῇ Μιτυλήνῃ, ἐγεννήθη ἡ Σαπφὼ περὶ τὸ 612 Π. Χ. Πατὴρ αὐτῆς λέγεται ὁ Σκαμανδρώνυμος, ἀνὴρ μεγάλην κατέχων θέσιν ἐν τῇ Λεσβίᾳ κοινωνίᾳ, ἀδελφὸς δὲ ὁ Χάραξος ὅστις, κατὰ τὸν Ἡρόδοτον, ἐλύτρωσεν ἀντὶ πολλῶν χρημάτων τὴν καταργοῦσαν εἰς Μιτυλήνην Ῥοδῶπιν, τὴν ἐξ Αἰγύπτου, τὴν σύνδουλον τοῦ μυθοποιοῦ Αἰσώπου.

Ἡ Σαπφὼ, προικισθεῖσα δι' ἐξόχου εὐφυΐας, μεγάλην ἐπίδοσιν ἐπεδείξατο νέα ἔτι εἰς τὴν ποίησιν, ἐμπνευσμένη ὑπ' αὐτῶν τῶν θελγήτρων τῆς φύσεως, ὧν ἡ νεανικὴ αὐτῆς καρδία λίαν εὐχερῶς ἀντελαμβάνετο. Καὶ ὁτὲ μὲν ἐψάλλε καθημένη εἰς τὴν παραλίαν καὶ θαυμάζουσα τὸ φαεινὸν φῶς τῶν πολυπλήθων ἀστέρων, οἵτινες δίκην μαργαριτῶν περιτεκάσμουν τὸν οὐράνιον τῆς πατρίδος αἰθέρα κέπλον· ὁτὲ δὲ ἱσταμένη παρὰ τὸν βωμὸν, ὃν ἡ σελήνη ἐν ὄψει τῇ μεγαλοπρεπείᾳ αὐτῆς κατερώτζεν.

Ἄλλοτε στηριζομένη ἐπὶ τοῦ κορμοῦ τῶν μηλεῶν, διὰ τῶν ἀσμάτων αὐτῆς παρηκολούθει τὸν ἔρωτα τῆς ἠρέμα ὑπὸ τὰ δένδρα καταρρεούσης πηγῆς, ὅστις, συνενούμενος μετὰ τοῦ κούρου συρίγγιοῦ, ἐν τὰ φυλλώματα προυξένουν μετὰ τῆς νυκτερινῆς αὔρας συμπίζοντα, ἀπετέλει ἁρμονίαν, ἐξαίρουσαν τὴν ἀνθρωπίνην φαντασίαν.

Ἄλλοτε ἐκ τῶν δωμάτων τῆς οἰκίας αὐτῆς χαιρετῶσα τὸ λυκαυγὲς ἀπέτεινε τὰς ᾠδάς της πρὸς τὰς καλλικόμους ἑλληνίδας Μούσας καὶ τὰς ἀγνὰς τοῦ Διὸς θυγατέρας, τὰς Χάριτας, ἃς ἀπεκάλει βροδοπαχείας, τὴν ἐμπνευσιν αὐτῶν ἐπικαλουμένη.

Συζευχθεῖσα δὲ δὲν ἔπαυσε διὰ τῶν ἀσμάτων της ἀνυμνοῦσα τὸν ὑμέναιον καὶ τὸν συζυγικὸν ἔρωτα, ποιοῦσα τὰς ὡραίας στροφὰς ἐκείνας τῶν ἐπιθαλαμίων, ὧνομικρὰ λείψανα διεσώθησαν ἡμῖν.

Μίαν μόνην θυγατέρα ἔχουσα, λίαν ἐνωρὶς ἐστερήθη τοῦ συζύγου αὐτῆς. Ἀλλὰ πόσον ἠγάπα τὴν κόρην της ταύτην, τὴν Κλεΐδα; Ἡ πρὸς αὐτὴν ἀγάπης της ἦν ἄμετρος· ὁμοιάζει δ' αὐτὴν μετὰ τῶν χρυσῶν ἀνθέων καὶ προτιμᾷ αὐτὴν ἀντὶ πέσης τῆς Λυδίας καὶ τῆς προσφιλοῦς αὐτῇ Ἰωνίας.

Ἔστι μοι κέλα πάϊς, χρυσίοισιν ἀνθέμοισιν
Ἐμόρφαν ἔχουσα μορφὰν, Κλεΐς ἀγαπάετα,
ἀντὶ τᾶς ἔγω οὐδὲ Λυδίαν πᾶσαν οὐδ' ἐ-
[ράνναν.

Ἡ Σαπφὼ, ὡς τῶν Μουσῶν λάτρις, λίαν ἐμέμφετο τὰς γυναῖκας ἐκείνας, αἵτινες γαυριῶμεναι ἐπὶ τῷ πλούτῳ καὶ τῇ πολυτελείᾳ αὐτῶν, κατεγίνοντο εἰς τὸν καλλωπισμὸν τοῦ σώματος καὶ παρημέλουν τὸν στολισμὸν τοῦ πνεύματος, ὡς τεκμηριοῦ ὑμῖν τὸ λαμπρὸν τοῦτο ἐπίγραμμα πρὸς τὴν πλουσίαν μὲν ἀλλ' ἀπαίδευτον γυναῖκα,

Κατθανεῖσα δὲ κείσεαι
οὐδέ τι μνημοσύνα σέθεν
ἔσσεται, οὐδὲ πόκ' ὕστερον.
οὐ γὰρ πεδέχεις ῥόδων
τῶν ἐκ Πιερίας· ἀλλ' ἀφανὴς
κ' ἦν Ἄιδα δόμοις φοιτάσεις
οὐδεὶς δέ τε βλέψει ποτ' ἀμαυρῶν
νεκύων ἐκπεποταμένων.

ὅπερ ὁ κ. Ι. Σκυλίτσης οὕτω παρέφρασεν.

Ἀφοῦ δὲ ἀποθάνῃς τετέλεσται! ψυχὴ
Δὲν θέλει τ' ὄνομά σου προφέρει, καὶ ταχὺ
Τὴν μνήμην σου ἐν σκότει, ὁ πέπλος τῆς
[σκιᾶς
Εἰς τὰς μελλούσας θέλει καλύψει γενεάς.

—

Τί κρίμα! νὰ μὴ δρέψῃς, νὰ μὴ δεχθῇς τινὰ
Ἀπὸ τῆς Πιερίας τὰ ῥόδα τὰ κλεινά,
Ἀλλὰ καὶ εἰς τὸν ᾅδην ἀφοῦ κατενεχθῇς
Ἐν μέσῳ νεκρῶν ἄλλων νὰ μὴ διακριθῇς!

Καθ' οὗς χρόνους ἤκμαζεν ἡ Σαπφὼ ἕτερος ποιητὴς ἔξοχος ὁ Ἀλκαῖος διὰ τῶν ἀσμάτων αὐτοῦ παρεκίνει τοὺς Λεσβίους

(1) Ἴδε προηγούμενον φυλλάδιον.

Ψηφιακή Ερευνητική Βάση Δεδομένων-Γυναικεία περιοδικά στον οθωμανικό χώρο (kypseli.fks.uoc.gr)

εἰς τὴν κατάλυσιν τῆς δυναστείας τοῦ Πιττακοῦ, ἐνὸς τῶν ἑπτὰ σοφῶν τῆς Ἑλλάδος. Ἀλλὰ ἐκεῖνος καὶ ταῦτα...

Ἡ Σαπφὼ δὲν ἐδύνατο νὰ ὑποστηρίξῃ καὶ αὐτὴ τὴν ἀγάπην αὐτοῦ. Τὴν συμπάθειαν ταύτην τῆς Σαπφοῦς πρὸς τὴν φωνὴν τῆς ἐλευθερίας ἡ Ἀλκαῖος ἀλλοίως ὑπολαμβάνει ἀπέναντι αὐτῆς τὸ ἄσμα τοῦτο· "Ἰσόθεον" ἔγνω μελιγάρυιδε Σάπφοι,
θέμις τι γ' εἴπην, ἀλλά με κωλύει αἰδώς.
Ἀλλ' ἐκείνη κατανοήσασα τὸν σκοπὸν αὐτοῦ καὶ θέλουσα νὰ ἐπιπλήξῃ αὐτὸν τῷ λέγει:

Αἴ δ' ἔχτε ἔνδον ἧμερον ἢ κέλον
καὶ μή τι γ' εἴπην γλῶσσ' ἐκόμα κέκον,
αἴδως κέ σ' οὐ κίχανεν ὄκκατ',
ἀλλ' ἔνεγκε περὶ τῶ δικαίως
ἤτοι τὰν ἐσθλὰν ἄντα καὶ οὐ κ' ἔν τοῦ κ' ἔλεγον τοῦ κ' ἔλεγον τοῦ κ' ἔλεγον

Ψηφιακή Ερευνητική Βάση Δεδομένων-Γυναικεία περιοδικά στον οθωμανικό χώρο (kypseli.fks.uoc.gr)

δοῦσα τὸ γέρας τῆς νίκης. Τί δὲ ἂν τὰ ἄθλα τοῦτο; Ὁ Πανσανίας κατὰ τὴν εἰς Ἑλλάδα περιήγησίν αὐτοῦ εἶδεν εἰκόνα τῆς Κορίννης ἐν Τανάγρᾳ ἐντὸς τοῦ Γυμνασίου, εἰς ἣν κεφαλὴν αὕτη ἀναδεῖται τὴν κεφαλὴν μὲ ταινίαν. «Κεῖται δὲ ἐν τῷ γυμνασίῳ γραφή, ταινίᾳ τὴν κεφαλὴν ἡ Κόρινναι ἀναδουμένη τῆς νίκης εἵνεκα, ἣ Πίνδαρον ἔφασκεν ἐνίκησεν ἐν ᾠδαῖς». Ἀρ' ἦτο ταινία, ἢ ἡ ζωγράφος αὐτῆς διὰ τῆς ταινίας ἤθελε νὰ παραστήσῃ τὸν στέφανον; Κατὰ τοὺς χρόνους ἐκείνους, ὡς γνωρίζομεν, τοῖς νικηταῖς ἐπέγραφον ἐλιδίτα στέφανος χρυσοῦς, ἢ ἀργυροῦς, ἢ ἐκ φύλλων δένδρων ἢ φυτῶν, ἢτ τοῖς νικητικοῖς μέλεσι ἀγῶνας ἐλιδίτα στέφανος ἰδίως ἐκ δάφνης, ὡς σημεῖον κλωνίου δάφης. Ὅπως ποτ' ἂν ᾖ, ἡ Κόρινναι ἐπέρετο τὴν νίκην, ἀγωνιζομένη μετὰ τοῦ Πινδάρου. Ἀλλ' ὅτι καὶ τοῦτο μόνον ἡ ἱστορία διέσωσεν ἡμῖν.

Ἀλλ' ἔπρᾳττε ἄρα ἐνίκησεν; Οὐχί, Κύριε. Πενταέτις ἐνίκησε καὶ ἐστέφθη. Ὁ Πίνδαρος, βαρέως φέρων τὴν ἧττάν του ἤρξατο νὰ δικαιολογῆται λέγων ὅτι, «ἐπαθλεῖ περιπεσοῦν ἀκροάταις ἡττεῖθαι Κορίννης πεντάκις», καὶ, ἐλέγχων τὴν ἀμουσίαν αὐτῶν, ἀπεκαλεῖ αὐτὴν τὴν Κόρινναν, ὡς ἐκφέρει ὁ Αἰλιανὸς ἐν τῇ Ποικίλῃ αὐτοῦ ἱστορίᾳ.

Ἐκτὸς τοῦ Πινδάρου καὶ οἱ μετεγενέστεροι συγγραφεῖς οὐκ ὀλίγα ἀποδίδει ἀλλαχοῦ τὴν νίκην τῆς Κορίννης λέγων· «φασὶ δὲ μετὰ πλείστας τῆς διαλέκτου τε εἶναι, ὅτι ᾖδεν οὐ τῇ φωνῇ τῇ Δωρικῇ, ὥστε ὁ Πίνδαρος, ἀλλὰ ὁποία συνήθεσαν ἄμελλον Αἰολεῖς, καὶ ὅτι ἦν γυναικῶν τότε ἡδὺ καλλίστη τὸ εἶδος, εἴ τις ἔστι εἶναι δεῖ τεκμαίρεσθαι.»

Ἀλλὰ ταῦτα πάντα δὲν εἶναι ἀνάξια τοῦ τε Πινδάρου καὶ τῶν λοιπῶν, οἵτινες, κατὰ ἀναγράφοντες τὴν νίκην, θέλουσι νὰ κολακεύσωσι αὐτήν.

Εἶναι ποτὲ δυνατὸν ἀνάξιός τις νὰ κρυθῇ ἅπαξ ἀγῶνος ἄξιος στεφάνου; Ἀφ' ἑτέρου ὁ Πίνδαρος, ἀκμὴ ἀποτυγχάνων καὶ ἰδὼν τὴν μεγαλυνόμενον τῶν ἀγωνοθετῶν, διότι καὶ ἄλλοι κυνεῖται εἰς τὸν ἀγῶνα, ἢ ἡ ἀποβολὴ τοῦ Πινδάρου δὲν ἀποδεικνύουσι ὅτι καὶ αὐτὸς οὗτος ἀναγνωρίζει τὴν ἀμουσίαν τῶν δικαστῶν καὶ τὴν ἀμαθίαν τῆς Κορίννης, ἣς εἶχε προγενεστέρα δείγματα;

Ἀλλὰ τὴν συζήτησιν ταύτην ἀφῶμεν τοῖς φιλολόγοις καὶ τὴν ἱστορίαν λεκτέρως ἀναδιφῶσιν, ἔχοντες ἡμεῖς ἤδη πρὸς θαυμασμὸν τὸν πίναξιν στέφανον τῆς Κορίννης, εἰς ἣν ἡ ἱστορία δυστυχῶς τοσοῦτον φειδωλὸς ἐφάνη.

Αἱ ᾠδαὶ, αἵτινες ἀπέδωκαν αὐτῇ τὰ ἄθλα τοῦ ἀγῶνος δὲν διεσώθησαν ἡμῖν καθὼς καὶ πολλὰ αὐτῆς ἄλλα ποιήματα.

Τὰ περισωθέντα ἀποσπάσματα, ἅτινα ὁ στοβαῖος περιῆκε ἐκέκτητο ἐν τῇ ἀνθολογίᾳ αὐθόλως δύνανται νὰ χρησιμεύσωσιν ὡς ὕλη φιλολογικῆς κρίσεως· οὐχ' ἧττον ὅμως εὐγνωμονοῦμεν τὴν χεῖρα ἐκείνην ἥτις διέσωσεν ἡμῖν τὰ ἀποσπάσματα ταῦτα, ἅτινα ὡς ἐκμάγματα πολυτίμου λίθου, δεικνύουσιν ἡμῖν ὅτι ἄκοτε λοῦσι μέρος λαμπρῶν καὶ ἐξόχων ποιημάτων.

Τὰ διασωθέντα ἀποσπάσματα τῶν ᾠδῶν της ἔχουσιν ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ὑποκείμενον μυθολογικὰ γεγονότα καὶ πρόσωπα καὶ κυριώτερον ἡρωΐδας τῆς Βοιωτικῆς παραδόσεως.

Αἱ ᾠδαὶ τῆς Κορίννης, ὡς αἰολικαὶ, ἔχουσι τὸν ῥυθμὸν τῆς λεσβιακῆς ποιήσεως, ἐπικρατοῦντος ἐν αὐταῖς τοῦ ἐλαφροῦ δακτυλικοῦ, τοῦ τροχαϊκοῦ καὶ τοῦ λογαοιδικοῦ μέτρου, πλὴν ὅτι οἱ ῥυθμοὶ οὗτοι γίνονται ποικιλότεροι εἰς τὴν χορικὴν λυρῳδίαν καὶ ἀποκτῶσιν εὐκινησίαν καὶ ζωηρότητα ἕνεκα τῶν ὁποίων φαίνονται ἀνομοιότερα πρὸς ἀλλήλοις τὰ Αἰολικὰ ποιήματα παρὰ τὰ Δώρια.

Αὐτηρὸν διότι δὲν διεσώθησαν ἡμῖν τὰ ποιήματα τῆς Κορίννης ἵνα δυνηθῶμεν νὰ θαυμάσωμεν αὐτὴν ἐπὶ μᾶλλον καὶ ἀξίας αὐτῆς.

Ὁ ἀκριβολήπτος ὅμως κριτὴς, μελετῶν τὸν Πίνδαρον καὶ θαυμάζων τὸ ὕψος αὐτοῦ, δύναται νὰ ἐκπροσθέσῃ ἐν τῇ δόξῃ τοῦ Πινδάρου καὶ τὴν πενταπλῆν νίκην τῆς Κορίννης καὶ οὕτω νὰ σχηματίσῃ τελείαν εἰκόνα τοῦ μεγαλείου τῆς νικητρίας αὐτοῦ, ἀφαιρῶν οὕτως ἀπ' αὐτῆς τὸ σπέτος, δ' οὗ οἱ αἰῶνες ἐκάλυψαν αὐτὴν καὶ ἐξαλείφων οὕτω τὴν κηλίδα δι' ἧς ἠθέλησαν ὁ,τι Πίνδαρος καὶ ὁ Πανσανίας νὰ ἐνστίξωσιν ἐπὶ τῆς δόξης αὐτῆς.

Ἡ Κόρινναι ἀγωνιστὴν ἐν ποίᾳ ἐλικίᾳ ἀκεῖθανεν. Οἱ συμπολῖται αὐτῆς Τανάγραιοι ἐν περιφανεῖ τῆς πόλεως μέρει, μνημεῖον λαμπρὸν ἀνήγειραν πρὸς ἔνδειξιν τοῦ θαυμασμοῦ καὶ τῆς εὐγνωμοσύνης πρὸς τὴν γυναῖκα ἐκείνην, ἥτις ἀφθίτου περιῆψε τιμὴν τῇ πατρίδι αὐτῆς, ὅπερ μέχρι τῶν ἡμερῶν τοῦ Πανσανίου διεσώζετο.

Οὕτως οἱ ἀρχαῖοι διετήρουν τὰ λείψανα τῶν ἐνδόξων αὐτῶν συμπολιτῶν ἐν τῇ ἰδίᾳ αὐτῶν πατρίδι, ὅπως ἔχωσι παρὰ τῇ ἑστίᾳ τοῦ ἔθνικοῦ αὐτῶν βίου καὶ τὴν κόνιν τῆς μεγαλοφυΐας καὶ τῆς εὐκλείας.

ΑΝΑΜΝΗΣΕΙΣ ΟΔΟΙΠΟΡΙΚΑΙ

Ἐκ Περσίας.

Β'.

Ἂς ἐξέλθωμεν τῶν ἐξαισίων τούτων ἀνακτόρων καὶ, ἀφοῦ ἤδη εὑρισκόμεθα εἰς τὴν ὁδὸν, ἂς ὠθήσωμεν τὴν ἡμίκλειστον θύραν, ἐντὸς τῆς ὁποίας, ἐν μέσῳ τοῦ μανοτόνου καὶ ἠχηροῦ κρότου τῆς ἀναταλικῆς μουσικῆς, ἀκούονται ἀνευφημήσεις ζωηραί. Τὸ πλῆθος εἶναι ἄπειρον. Τελοῦσι τὸν γάμον κόρης, γεννηθείσης ἐπὶ τῶν χλοερῶν ὀχθῶν τοῦ ποταμοῦ Ζανδερούδ. Οἱ εὔθυμοι ἀλαλαγμοὶ πληροῦσι τὴν αὐλὴν, ἣν καλύπτει γιγαντώδης ἀναδενδρὰς καὶ τῆς ὁποίας αἱ δύω θύραι, αἱ ἄγουσαι εἰς τὰ ἐνδότερα τοῦ οἴκου, εἶναι κεκλεισμέναι, ἐξ ὧν ἡ μία θέλει ἀνοιχθῇ διὰ τὸν νυμφίον.

Εἰς μεγάλην αἴθουσαν ἐστρωμένην διὰ βυσσινοχρόων μεταξίνων ὑφασμάτων, εἰσὶ συνηγμένοι οἱ γονεῖς τῶν μελλονύμφων, συνεστάντες τὸ προκοσόμιον καὶ καθήμενοι ἀντιμετώπως. Ἡ ἡμέρα αὕτη εἶναι ἡ πρώτη τῶν δέκα ἡμερῶν τῶν προηγουμένων τοῦ γάμου. Συνομιλοῦσι περὶ τῆς προικὸς καὶ τῶν δώρων, ἢ μᾶλλον διαφιλονεικοῦσιν, οἱ δὲ λόγοι των ἅπαντες συνοδεύονται ὑπὸ τῶν μουσικῶν ὀργάνων σείστρου καὶ θεῤῥείου. Συζητοῦσι περὶ τοῦ ποσοῦ τῶν φλωρίων, τῶν καμήλων, τῶν δούλων καὶ τῶν εὐνούχων, τῶν προσφερομένων ὑπὸ τοῦ νυμφίου.

Ἀλλ' αἱ συζητήσεις αὗται ὀλίγον ἐνδιαφέρουσιν ἡμᾶς· διὸ ἂς διέλθωμεν διὰ τῆς ἑτέρας τῶν θυρῶν, ἔνθα παρίσταται εἰς τοὺς ὀφθαλμοὺς ἡμῶν εἰκὼν ἄξια τῆς γραφίδος περιφήμου ζωγράφου.

Ἐν μέσῳ ὁμίλου νέων κορῶν, πλουσίως ἐνδεδυμένων, κάθηται ἡ μελλόνυμφος, ἡ μέλλον εἶναι ἐξηπλωμένη ἐπὶ στρώματος ἐκ μέλανος ἀστρακάν. Αἱ Περσίδες εἰσὶν αἱ ὡραιότεραι γυναῖκες τοῦ κόσμου, ἡ δὲ Φατιχὲ, ἡ μελλόνυμφος, ἐφαίνετο οὖσα ἡ ὡραιοτέρα τῶν Περσίδων. Λευκοτάτη ῥοδόχρους, φοροῦσα τοσοῦτον λεπτὸν ὑποκάμισον πεποικιλμένον διὰ χρυσῶν στιγμῶν ὥστε διαφαίνεται ἡ ἀδρὰ σάρξ τῶν στηθῶν της. Ἡ Φατιχὲ φαίνεται ἐπὶ λευκοτέρα διότι κάθηται ἐπὶ τοῦ μέλανος καὶ στιλβοντος ἀστρακάν. Ἡ μικρὰ καὶ λεπτὴ κεφαλὴ αὐτῆς, γλυπτικῆς κανονικότητος, κλίνει ἐπὶ τοῦ ἐξ ἐρυθροῦ βελούδου προσκεφαλαίου, ἐνῷ ἡ ἄρθονος μακρὰ καὶ μέλαινα κόμη της κατέρχεται μέχρι τῶν ποδῶν αὐτῆς καὶ καλύπτει τὸ ἐξηπλωμένον σῶμά της, ὠκπεύουσα οὐτωσὶ τὰς κινήσεις της. Οἱ μεγάλοι ὀφθαλμοὶ ὑπὸ τὰς ἡμικλείστους βλεφαρίδας της χαινοῦνται τρυφερῶς ἢ σπινθηροβολοῦσιν, ἐνῷ αἱ φίλαι της τῇ ὁμιλοῦσι περὶ τῆς προσεχοῦς εὐτυχίας, καθ' ἣν ἡ ἡδονοτοπία ἄρχεται. Τὸ στόμα μικρότερον τῶν θαυμασίων ὀφθαλμῶν της προδίδει τὴν ἀνυπομονησίαν τῆς νέας κόρης, ποτὲ μὲν διὰ μειδιάματος ἀπελπιστίας ἀγνῆς, ποτὲ δὲ διὰ συστολῆς ὑποπίπτου σκυθρωπότητος.

Ἡ Φατιχὲ φέρει ὡς σύμβολα συζυγικῆς δουλείας περὶ τοὺς πόδας καὶ τὰς χεῖρας ψέλλια, ἅτινα τῇ ἀπίστευτον μέλλουσα, πλουσίως κατεργασμένα ἐκ σμαράγδων καὶ ἀδαμάντων. Ἐν Περσίᾳ, ὡς καὶ ἀλλαχοῦ, αἱ φίλαι ἀρθονοῦσι κατὰ τὴν παραμονὴν τοῦ γάμου· οὕτω παραμένει εἰς τινα ἰδιαιτέραν γωνίαν τῆς πατρικῆς ἑστίας ὁ ὅμιλος οὗτος τῶν μικρῶν ῥοδοχρόων κορῶν. Τῷ ὄντι μετὰ ἑννέα ἡμέρας ἡ κόρη μέλλει νὰ ἀποκατασταθῇ γυνὴ σοβαρὰ μνηστευομένη, διότι εἶναι ἡ πρώτη κατὰ τὴν τάξιν τῶν νομίμων γυναικῶν τοῦ Χαρεμίου. Οἱ Πέρσαι ἔχουσι τὸ δικαίωμα νὰ λαμβάνωσι τέσσαρας νομίμους γυναῖκας· ὅπου δ' ἀρθῇ τὰς παλλακίδας ὁ ἀριθμὸς αὐτῶν εἶναι ἀπεριόριστος. Καὶ ταύταις μὲν ἀντὶ χρημάτων διαλεγόμεθα, ἐνῷ ἡ διάζευξις μετά τινας τῶν νομίμων θεωρεῖται ὡς σκάνδαλον μυσαρόν.

Καθ' ὅλον τὸ διάστημα τῶν ἐννέα ἡμερῶν ἐπαναλαμβάνομεν ἅπασαν ταύτην τὴν ὡραίαν κορασιακὴν ὁμήγυριν κελαδοῦσαν περὶ τὴν νύμφην. Ὁ χρυσὸς, ἡ μέταξα, τὰ κοσμήματα, ἡ λεπτότης τῶν ἐνδυμάτων διαλάμπουσι ἐπὶ τῶν ἀξιεράστων τούτων πλασμάτων, τῶν ποικιλοχρόων ὡς τὰς χρυσαλίδας· τῶν τροπικῶν. Τὸ γαμήλιον δακτύλιον ἀπεστάλη τὴν πρωΐαν· πᾶσαι δὲ αἱ μικραὶ χεῖρες αὐτῶν τὸ ἐδοκίμασαν μετὰ κραυγῶν χαρᾶς καὶ γελώτων εὐθυμίας· ἡ ὡρα τοῦ στολισμοῦ ἔφθασε. Διὰ τίνα, Θεέμου, τὰ ἔξοχα ταῦτα τοῦ στολισμοῦ ἀρῶ καὶ ὁ νυμφίος αὐτὸς δὲν γνωρίζει τὴν σύζυγόν του καὶ δὲν θὰ ἔχῃ τὸ δικαίωμα νὰ ἴδῃ αὐτὴν μέχρι τῆς πρωΐας τῆς ἐπαύριον, καθ' ἣν θέλει φωτισθῇ ὁ γαμήλιος θάλαμος; Ἀδιάφορον! Ἡ κόμη τῆς Φατιχὲ εἶναι καλλιτεχνικῶς διεπεταασμένη, κατηρωματισμένη, μαργαριτοστόλιστος, φέρουσα κασμήρινον κίδαριν.

Ἡ κόμωσις εἶναι τὸ διακριτικὸν σημεῖον τοῦ ὑπάνδρου γυναικός. Ἡ κατάδικος ἐνδύεται ἀκολούθως τὸ ἐκ μετάξης κεντητὸν ὑποκάμισον, πεποικιλμένον διὰ μαργαριτῶν καὶ χρυσοῦ, τὴν πλατείαν ἐκ δαμασκοῦ βυσσινοχρόνου καὶ ἐπίχρυσον περισκελίδα, τὸν ἐκ βελούδου πρασίνου καὶ μαργαροκέντητον ὑπενδύτην, ὅστις διακρατεῖται περὶ τὸν λαιμὸν διά τινος σμαραγδίνου κομβίου. Ὅσον δ' ἀφορᾷ τὰ δακτύλια, τὰ περιδέραια, τὰς κόρπας, ἅτινα ἀποτελοῦσι μέρος τῆς προγαμιαίας δωρεᾶς, ἀποφεύγομεν νὰ ἐπαριθμήσωμεν αὐτὰ ἕνεκα τῆς ῥυθμοῦ αὐτῶν πολυτελείας. Ἡ Φατιχὲ οὕτως ἐνδεδυμένη εἶναι ἠγαπασμένη νὰ μένῃ ὑπὸ τὰ βλέμματα τῶν συνοδῶν της· εἶτα ἡ μήτηρ εἰσέρχεται παρακολουθουμένη ὑπὸ δύω θεραπαινίδων καὶ τότε δίδεται τὸ σημεῖον τῆς ἀναχωρήσεως. Ὁ χαρίεις ὅμιλος τῶν κορῶν συμπυκνοῦται· ἑκάστη κόρη ἐνδύεται τὸ περικάλυμμα, ὅπερ μόλις ἀρίνει νὰ μαντεύσῃ τις τοὺς ὀρθαλμούς. Εἰς τὴν θύραν ἡ συνοδία διπλασιάζεται, τριπλασιάζεται δι' ἄλλων γυναικείων φασμάτων καὶ ἀνδρῶν συγγενῶν καὶ φίλων τῆς οἰκογενείας. Εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ νεονύμφου συνέρχονται οἱ συγγενεῖς καὶ ὁ δήμαρχος ἔχοντες μεθ' ἑαυτῶν τὰς προσφορὰς καὶ τὰ δῶρα, ἅτινα εἶναι φόρος ὑποχρεωτικὸς εἰς τοὺς γονεῖς τῶν μελλονύμφων· ἅπασα ἡ συνοδία πορεύεται εἰς τὴν δημαρχίαν, ἀποτελοῦσα ἰδίαν πομπὴν ἐξ ἀνδρῶν καὶ γυναικῶν. Συνεπείᾳ τῆς ὁρμητικῆς κινήσεως τοῦ πλήθους ἡ ἀτυχὴ Φατιχὲ σύρεται ὑπὸ τῶν γυναικῶν, αἵτινες τὴν ἱκετεύουσι διὰ νὰ μὴ ὑποκύψῃ ὑπὸ τὸν ζυγὸν κυρίου πάντοτε τυραννικοῦ, ἐνῷ οἱ ἄνδρες σπεύδουσιν ὑποσχέσεις ἐπὶ ὑποσχέσεων ὅπως ἀναγνωρίσῃ μετ' εὐχαριστήσεως τὴν δεσποτείαν αὐτοῦ. Ἐναντίον τῆς συνηθείας ἡ νέα κόρη ὅλον ἐπιτρέπει τὰς κολλὰς παρακλήσεις, καθότι οἱ θελκτικοὶ ὀφθαλμοὶ τοῦ μέλλοντος συζύγου της ἐνεργοῦσιν ἐπ' αὐτῆς ἐπιρροὴν ἀκαταμάχητον, καὶ σπεύδει εἰς τὴν θύραν τῆς αἰθούσης τῆς καταδίκης.

Ὁ γάμος οὕτω περαιοῦται· πάντες δὲ ἐπιστρέφουσιν εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ πατρὸς τῆς νέας κυρίας, ἔνθα ἡ πανήγυρις ἄρχεται. Δύο ἄνδρες εἶναι προωρισμένοι ὡς ἐκμελεῖται τῆς γενικῆς εὐθυμίας· ὁ εἷς εἶναι ὁ ἄνθρωπος τῆς δεξιᾶς χειρὸς καὶ ὁ ἕτερος τῆς ἀριστερᾶς χειρὸς τοῦ συζύγου. Ἔχοντες ἐξουσίαν ἀπόλυτον ἐφευρίσκουσι χιλίους τρόπους ὅπως προξενῶσι τὸν γέλωτα· κτυπῶσι τοὺς μὲν, ἑτέρους δὲ ἐμποδίζουσι, θέττουσι πράσινμον εἰς τὸν μὲν καὶ ἄλλον δεσμεύουσιν. Ἡ συνήθεια αὕτη εἶναι κοινὴ καὶ οὐδεὶς προσβάλλεται. Κατὰ τὸν καιρὸν τοῦτον ἡ Φατιχὲ εἰσέρχεται εἰς τὸν θάλαμον τῆς κομώσεως.

Ἀφοῦ ἐκλυθῇ καὶ ἐκδίλῃ τὰ κοσμήματά της πρωΐ τοῦ γάματος, τὸ ὁποῖον προτρέφει εἰς τὰς φλὰς της. Ἐνταῦθα δὲν ὑπάρχουσι πλέον ἀνόητοι φλυαρίαι καὶ βωμολογίαι ἀπρεπεῖς, ἀλλὰ χαρίεις ὅμιλος ψαλλόντων πτηνῶν. Ἡ νεόνυμφος πρὸ ὀλίγου οὖσα νωχελὴς, δεικνύει τότε πρόσωπον λάμπον καὶ μειδιᾷ οὕτως εἰπεῖν ἐσωτερικῶς.

Πόθεν προέρχεται ἡ μεταμόρφωσις αὕτη; Εἶναι λοιπὸν βιαία περὶ τῆς ὡραιότητός της, ἣν περιφρουῶν ὁ νόμος τῇ ἐπιβάλλει τὰς ἀντιζήλους; Ἀπαμονεῖ ὅτι ὁ ἀνὴρ της ἔχει τὸ δικαίωμα τῆς ζωῆς καὶ τοῦ θανάτου ἐπὶ τῶν ἐννόμων γυναικῶν, μὴ δυνάμενος νὰ τὰς ἀπολύσῃ ἄνευ ὀνείδους,

Δὲν φοβεῖται μήπως ὁ δεσπότης οὗτος καὶ κύριος, ὅστις εἰσέτι δὲν εἶδεν αὐτὴν, τὴν εὕρῃ κατωτέραν τῆς ἰδίας του καὶ τὴν ἐγκαταλείψῃ ν' ἀποκτηνοῦται εἰς τὸ χαρέμιον του, ἐκλέγων παλακίδα τινὰ μεταξὺ τῶν αἰχμαλώτων τῶν ἀποκαλυμμένων πάντοτε ἐνώπιον πάντων; Ὄχι, ἡ Φατιχὲ μέχρι τῆς πρωΐας αὐτῆς ἀκόμη ἐρωτᾶτο περὶ τοῦ μυστηριώδους μέλλοντός της. . . . ἀλλ' ἤδη εἶδε τὸν σύζυγόν της. Ὁ νέος εὖρε μέσον νὰ τῇ εἴπῃ λέξεις τινας, ὅτε ἐξήρχοντο τῆς δημαρχίας.

Τέλος ἡ νὺξ ἐπέρχεται. Ὁ πατὴρ τῆς Φατιχὲ δίδει τὸ σημεῖον τῆς ἀναχωρήσεως διὰ τὴν συζυγικὴν οἰκίαν· ὁ κρότος τῆς μουσικῆς παράττει τὴν σιγὴν τῆς πόλεως· τὸ ἐρυθροῦν καὶ ἀμυδρὸν φῶς τῶν πυρσῶν φωτίζει τὰ λευκὰ τείχη. Ὁ γάμος εἶναι ἐπὶ τοῦ αὐδοῦ τοῦ οἴκου τοῦ νυμφίου περιμένουσι. Τέλος ἡ γυναικεία συνοδία ἐπιφαίνεται. Ἡ νέα κυρία ἐπὶ λευκῆς ἡμιόνου καθημένη εἶναι προφυλαγμένη ἀπὸ τὰ ἀπαίσια φαντάσματα, ἅτινα ἀκολουθοῦσιν αὐτὴν, διότι ἡ προβλεπτικὴ μήτηρ της ὅπως ἀποδιώξῃ τὰς μαγείας καὶ τὸν βάσκανον ὀφθαλμὸν τὴν εἶχε περικαλύψει διὰ μακροῦ ἀλουργοῦ πέπλου· ὁ νυμφίος

Ψηφιακή Ερευνητική Βάση Δεδομένων-Γυναικεία περιοδικά στον οθωμανικό χώρο (kypseli.fks.uoc.gr)

ὀφείλει νὰ φροντίζῃ τὴν σύζυγον τοῦ ὅπως κατελθῇ τὴν ἡμέραν. Ὁ Σαὶπ Χὰν ὁρκίζεται μυριάδων τὴν παρακτήρησιν τῆς πενθερᾶς του, ἥτις χαρακτηρίζει αὐτὸν ὡς ἀδέξιον. Πραγματικῶς, εἴτε διότι οἱ πέπλοι τῆς Φατιχᾶς παρεμποδίζουσι τὰς κινήσεις τοῦ ὡραίου Πέρσου, εἴτε δι' ἄλλην τινὰ αἰτίαν, μόλις καταλείπει μετὰ πέντε λεπτὰ τὸ ἐλαφρὸν φορεῖόν του, ὅπερ [illegible] ὑποστηρίζει διὰ τοῦ ὀμαχίονός του.

Ἡ τελευταία ὥρα τῆς ἀποπερατώσεως τῆς παντηγύρεως φθάνει. Τότε ὁδηγοῦσι τὴν Φατιχᾶν ἐμπεπιστευμένην εἰς τὴν φύλαξιν δύο κυριῶν. Τὴν Φατιχᾶν φθάνουσαν, εἰς τὸν νυμφικὸν θάλαμον ἐκδύουσιν αἱ θαλαμηπόλαι ἀφαιροῦσαι τοὺς νυμφικοὺς στολισμοὺς, εἶτα βοηθοῦσιν αὐτὴν ἵνα καταλιθῇ ῥοδόχρους καὶ μειδιῶσα ἐπὶ στρωμνῆς ὁλοσηρικῆς καὶ χρυσῆς. Ὑπεκίνουσαι εἰς τὴν συνήθειαν αἱ γραῖαι σβέννυσι τὰς λυχνίας, καὶ ἀποκαρύνονται κλείουσαι πάσας τὰς θύρας μετὰ προθυμίας, ἐνῷ ταυτοχρόνως ἡ νύμφη ἀκούει βηματισμοὺς εἰς τὴν ἔξωθεν θύραν.

Ἡ πενθερὰ ψυχρὰ ὡς φάσμα ζητεῖ εἰς τὸν προθάλαμον τὸν γαλβόν της, εἰς τὸν ὁποῖον ὀφείλει νὰ εἴπῃ νουθεσίαν τινὰ πατροπαράδοτον· ἀλλ' ὁ Σαὶπ Χὰν κατέστη ἄφατος.

ΔΙΦΘΕΡΙΤΙΣ ΚΑΙ ΥΜΕΝΟΓΟΝΟΣ ΑΔΡΥΓΓΙΤΙΣ (GROUP).

Πανικὸς καταλαμβάνει φόβος καὶ οὐχὶ ἄνευ λόγου τοὺς γονεῖς ἅμα ἀκούσωσι τὸ ὄνομα διφθερίτις· ἐν διαστήματι ὀλίγου χρόνου, ὁ ζωηρότερος κάτοικος τῆς οἰκίας, ἡ χαρὰ καὶ εὐθυμία αὐτῆς, τὸ πρώτον τόσων πόνων καὶ δακρύων, ὁ δεσμὸς ὁ στενότερον τοῦ γάμου συνδέων τὸν ἄνδρα μὲ τὴν γυναῖκα, τὸ τέκνον δὲν ὑπάρχει πλέον· πόσαι ἐλπίδες, πόσα ὀνειροπολήματα ματαιοῦνται ἐν μιᾷ στιγμῇ· ἐν μιᾷ καὶ μόνῃ στιγμῇ· διότι ἅμα ἡ διφθερίτις εἶναι κακοήθης οὐδεμία ἰατρικὴ, οὐδεὶς δύναται νὰ τὴν καταβάλῃ· τὸ δυστυχὲς πλάσμα θὰ ἀποθάνῃ· ἀφ' ἧς στιγμῆς ἐκραγῇ ἡ νόσος, ὁ μελανοπτερυξ θάνατος πλανᾶται περὶ τὴν κλίνην ἐκείνην περὶ τὴν ὁποίαν πάσας φορὰς ὁ γέλως ἢ τὸ δάκρυ δὲν εἴλκυσαν τὴν δυστυχῆ μητέρα καὶ περὶ τὴν ὁποίαν δὲν θὰ ἀκουσθῶσι πλέον εἰμὴ στεναγμοὶ καὶ παράπονα. Ἀπελπιστικὴ εἶναι ὄντως ἡ θέσις τοῦ ἰατροῦ εἰς τοιαύτας περιστάσεις· ἀλλὰ φεῦ! εἰς πόσας δὲν εἶναι! Ἐν τούτοις δὲν τὸ λέγω, διότι εἶμαι ἰατρός, ἀλλὰ διότι ἀγαπῶ τὴν ἀλήθειαν· ὁ ἰατρὸς πολλάκις προσπαθεῖ μὲ κίνδυνον τῆς ζωῆς του νὰ σώσῃ τὸν ἄσθενῆ, νὰ ἀποσπάσῃ χρωνὶν ἀπὸ τὸν χρωνὸν λάρυγγα καὶ πολλάκις γίνεται θῦμα τῆς αὐταπαρνησίας καὶ τῆς ἐπιστήμης, ὡς ἔγιναν θύματα οἱ Βαλλεῖς, Βλὰς, Σδεῖζερ, Σίδελ, Οὐέβερ [illegible] ἀποθανόντες ἐκ διφθερίτιδος, ἣν ἔλαβον παρὰ τὴν κλίνην τοῦ ἀσθενοῦς· ἡ δὲ κοινωνία πῶς ἀνταμείβει τὸν ἰατρόν; τὸν πληρόνω, λέγει . . . . Ἀλλὰ ἡ μεγαλειτέρα ἀνταμοιβὴ τοῦ ἰατροῦ εἶναι ἡ ἐκπλήρωσις τοῦ ἱεροῦ του καθήκοντος, διὸ καὶ τὸ ἀρχαῖον, ἰατρὸς ἰσόθεος φῶς. Ὁ Σιμψὼν, ὁ διασημότερος μαιευτὴς τῆς οἰκουμένης, ἔλεγεν ὅτι μόνον ὁ ἰατρὸς παρουσιάζει τὴν θεότητα ἐπὶ τῆς γῆς, ὁ δὲ μέγας θετικὸς φιλόσοφος Κὼντ κατατάττει τὸν ἰατρὸν εἰς τὴν κορυφὴν τῶν ἐπιστημόνων. Ὁ ἰατρὸς πρέπει νὰ ἐκτιμᾷ αὐτὸς ἑαυτὸν, νὰ καταγίνηται πάντοτε εἰς τὴν ἐπιστήμην του, διότι ἡ ἰατρικὴ εἶναι ζηλότυπος, λέγει ὁ συγγραφεὺς τῆς φιλοσοφίας τῆς ἰατρικῆς Ὤζερ, καὶ ἀπαιτεῖ νὰ μεριμνᾷσι πάντοτε περὶ αὐτῆς· νὰ ἀγαπᾷ τὴν κοινωνίαν ὡς ἰδίαν αὐτοῦ οἰκογένειαν καὶ νὰ οἰκτείρῃ χωρὶς ποτὲ νὰ ἐκδικῆται τὸν παραγνωρίζοντα τὴν ὑψηλὴν αὐτοῦ ἀποστολήν. Ὁ ἰατρὸς δὲν ἐγκαταλείπει πώποτε τὸν δυστυχῆ, μένει πλησίον του ἐξάγων πολλάκις φάρμακα ἐκ τῆς καρδίας του παραμυθίας καὶ ὑπομονῆς καὶ καθιστῶν ἀνοδυνώτερον τὸ πικρὸν ποτήριον τοῦ θανάτου· ἐνίοτε αὐτὸς σταυρόνει τὰς χεῖρας καὶ κλείει τοὺς ὀρθαλμοὺς· διότι, ὡς εἴδομεν εἰς τὴν παρελθοῦσαν χολέραν, ὁ σύζυγος ἐγκατέλιπε τὴν σύζυγον, ἡ μήτηρ τὸ τέκνον, καὶ ὁ ἀποθνήσκων ἀποθνήσκει περισσότερον κυχαριστημένος (μὲ συγχωρεῖτε διὰ τὴν φράσιν), ὅταν ἔχῃ πλησίον του τὸν ἰατρόν. Ἀλλὰ ποῦ εὑρίσκομαι; περὶ διφθερίτιδος ὁ λόγος. Ἡ νόσος ὠνομάσθη οὕτω καθόσον εἰς ταύτην γεννῶνται ἐπὶ τῶν βλεννομεμβρανῶν καὶ τοῦ σίματος μεμβράναι ὁμοιάζουσαι πρὸς τὰς διφθέρας· ἐγὼ καλῶ τὴν νόσον διφθερογόνον δυσκρασίαν, ἀλλὰ τοῦτο ὀλίγον ἐνδιαφέρει ὑμᾶς τοὺς ἀναγνώστας.

Ἡ διφθερίτις ὁτὲ μὲν ἐκρήγνυται ἀποτόμως, ὁτὲ δὲ προαναγγέλλεται διὰ προδρομικῶν τινων συμπτωμάτων ἐπὶ ἡμέρας τινὰς διαρκούντων· καλὸν εἶναι νὰ μάθητε τὰ προδρομικὰ ταῦτα συμπτώματα, διότι προσκαλοῦντες ἐνίοτε ἐγκαίρως τὸν ἰατρὸν δύνασθε νὰ σώσητε τὸν ἄσθενῆ. Τὸν παρελθόντα ἰανουάριον ἐπισκεπτόμην εἰς Τεκὲν νέον εἰκοσαέτη πάσχοντα ἀπὸ διφθερίτιδος· ἐγκαίρως εἰδοποίησα τὸν θεῖον αὐτοῦ, εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ ὁποίου κατῴκει, ὅτι πρέπει νὰ ἀποκαρύνῃ τῆς οἰκίας τὸ πανταχοῦ αὐτοῦ κοράσιον. Παρήκουσε. Τὴν ἑπτάκις [illegible] ἡμέραν καθ' ἣν ἐπεσκέφθημεν τὸν ἄσθενῆ μετὰ τοῦ σοροῦ συναδέλφου κ. Τριανταφυλλίδου, βλέπω τὸ κοράσιον, ὅπερ πάντοτε ἦτο εὔθυμον καὶ ἀείκινητον καὶ εἶχε τὰς παρειὰς ἐρυθρὰς, νὰ κάθηται ὠχρὸν εἰς τὴν γωνίαν τοῦ καναπὲ, καὶ νὰ μὲ βλέπῃ μὲ βλέμμα παραπονετικὸν· ταυτοχρόνως δὲ μοὶ λέγει καὶ ἡ μήτηρ του, ὅτι ἀπὸ χθὲς τὸ παιδὶ ἐστράνεψε κ' εἶχε στενοχώρησις τὴν νύκτα. Ἠξετάζω τὸν λαιμόν του, δὲν ὑπῆρχε τίποτε· ὁ σφυγμός του μόνον ἦτο ὀλίγον ταχύς. Τὴν ἐποῦσαν τὸ κοράσιον ἦτο εἰς τὴν αὐτὴν κατάστασιν, δὲν ἤθελε νὰ φάγῃ· τὴν τρίτην ἡμέραν βλέπω ἐπὶ τῆς δεξιᾶς ἀμυγδαλῆς μικρὰν ψευδομεμβράνην περὶ τὸ μεσονύκτιον, ὡς μοὶ εἶπον οἱ ἐξοφρενῶν γονεῖς του, τὸ κοράσιον κατελήφθη ὑπὸ φρικιάσεων, ἃς ἠκολούθησε πυρετὸς καὶ μεγίστη ἀνησυχία. Τὴν πρωΐαν ὁπότε ἐγὼ τὸ ἐπισκεφθεὶν εἶχεν ἅπαντα τὰ συμπτώματα τῆς διφθερίτιδος. Εὐτυχὴς ἰαθῇ. Ὁπόταν λοιπὸν ἐπικρατῇ ἡ νόσος καὶ τὰ παιδία ἐξ εὐθύμων γίνωνται μελαγχολικὰ καὶ δύσκρασα, ἔχωσι τὸν ὕπνον ἄκακον, δὲν θέλωσι νὰ φάγωσι, ἢ τρώγωσι βραδυτατα, ὅπερ σπανιώτατα τὰ παιδία κάμνουσι, καὶ ἔχωσι πρὸ πάντων τὴν νύκτα τὸ δέρμα θερμὸν, καλὸν εἶναι νὰ προσκαλῆται ὁ ἰατρὸς ἢ καὶ ἡ μήτηρ νὰ ἐξετάζῃ τὸν λαιμόν· διότι μοὶ ἔτυχε νὰ ἴδω μητέρα ἥτις πρὶν ἢ ἀναβῶ τὴν κλίμακα μοὶ εἶπεν «Ἰατρὲ ὀγρήγορα, διότι κάτι πετάκια βλέπω μὲς τὸ λαιμὸ τοῦ παιδιοῦ καὶ φοβοῦμαι».

Ἡ διφθερίτις, ὡς προείπομεν, εἶναι λίαν ἐπικίνδυνον νόσημα· 47 τοῖς ἑκατὸν θνήσκουσι· καὶ ἐνίοτε καθ' ἣν ἡμέραν φαίνεται ὅτι δὲν ἐπίκειται πλέον οὐδεὶς κίνδυνος, καθ' ἣν ἡμέραν ἅπαντες κηρύττουσι τὸν ἄσθενῆ ὑγιῆ, οὗτος νομίζει ὅτι ἔχει ἀλλότριον σῶμα εἰς τὸν λαιμόν του· μετ' ὀλίγον ἀρχίζει νὰ ὁμιλῇ ὄπως κοινῶς λέγουσι μὲ τὴν μύτην καὶ δυσκόλως κατανοεῖ. Ταῦτα δεικνύουσι παράλυσιν, ἥτις ὁτὲ μὲν ἐκεῖ περιορίζεται, ἄλλοτε ἐκτείνεται· παραλύουσιν οἱ πόδες, σπανιώτερον δὲ ἀναστρικὸν τὸ ὄργανον. Ἀναρρίπτεται δὲ ἡ νόσος καθ' ὅλας τὰς ἡλικίας καὶ προσβάλλει πρὸ πάντων τὰ ἀπὸ 2—10 ἐτῶν παιδία· σπανίως τοὺς μεγάλους εἰς τοὺς ὁποίους εἶναι ἤττον ἐπιδίδυνος· διότι, ὅπως ἕκαστος ἐννοεῖ, ὁ λαιμὸς ὀργανισμὸς τῶν παιδίων δὲν δύναται νὰ ἀντισταθῇ εἰς τὸ ἀλλοτρίον. Ἐνίοτε ἡ νόσος γεννᾶται αὐτοματοῦ· εἰς πτωχοτάτας οἰκογενείας εἰς ἓν τέσσαρα καὶ πέντε παιδία κοιμῶνται εἰς ἓν καὶ τὸ αὐτὸ ἀκάθαρτον, σκοτεινὸν καὶ ὑγρὸν δωμάτιον.

Τί εἶναι δὲ αὐτὸ τὸ ἀλλοτρίον τῆς διφθερίτιδος, τὸ ὁποῖον ἐνίοτε φυτεύει πρὶν ἢ διφθέραι ἀναρριφῶσιν ἐπὶ τῶν βλεννομεμβρανῶν, ὡς παρατήρησα τοῦτο εἰς Κάλκην κατὰ τὴν ἐπικρατήσασαν τῷ 1869 ἐπιδημίαν μετὰ τοῦ ἀξιοτίμου καὶ φιλεπιστήμονος κ. Χωμαρίδου;

Ἰατροὶ τινὲς ἐξετάσαντες τὰς διφθέρας εἶχον ἐν αὐταῖς μύκητας καὶ ἐνόμισαν ὅτι οὗτοι εἶναι ἡ αἰτία τῆς νόσου· ἀλλὰ τίς δύναται νὰ μᾶς βεβαιώσῃ ὅτι οὗτοι δὲν εἶναι ἀποτέλεσμα αὐτῆς; Ἐν τούτοις ὁ Σδεῖζερ Σίδελ, καὶ Οὐέβερ εἰς πλείστας περιστάσεις δὲν εὗρον μύκητας. Ὁ Δελαβὶρ λέγει «Ἀς ἀγαπῶμεν τοὺς νεωτεριστὰς, ἀλλ' ὡς συνετοὶ νεωτερισταί».

Πολλοὶ συγχέουσι τὴν διφθερίτιδα μὲ τὸ κρούπ διὰ τοῦ Γερμανοῦ διφθερίτις καὶ κρούπ δὲν εἶναι ἓν καὶ τὸ αὐτό· ἀλλὰ καὶ ταῦτα ὀλίγας περιττά.

Τὸ κρούπ προσβάλλει πρὸ πάντων τὰ παιδία ἀπὸ τὸ 2—7 ἔτος τῆς ἡλικίας, σπανιώτατα τοὺς μεγάλους· λέγεται ἐν τούτοις ὅτι ἀπὸ τοῦ νοσήματος τούτου ἀπέθανεν ὁ Θουκυδίδης. Ἀγνοοῦμεν δὲ διατί προσβάλλει περισσότερον τὰ ἄρρενα τῶν θηλέων· ἴσως ὅμως τὰ πρῶτα μᾶλλον ἐκτίθενται τῶν δευτέρων.

Συντελεῖ εἰς τὴν ἀνάπτυξιν τοῦ κρούπ ἡ ὑγρασία δὶς εἰς τὰς παραλίους, ἐλώδεις καὶ ἄρρωστα ὕδατα ἔχουσας πόλεις μᾶλλον ἀναρριπτεται· πρὸς τούτοις ἀναφαίνεται μὲ τοὺς ψυχροὺς ἢ θερμοδυτικοὺς ἀνέμους· ἀλλ' ἅπαντα ταῦτα τὰ προρρηθέντα αἴτια εἶναι καὶ αἴτια τοῦ ἁπλοῦ κατάρρου φαίνεται λοιπὸν ὅτι κάτι ὑπάρχει ἐν τῇ ἀτμοσφαίρᾳ, ὅταν ἐπιπολάζῃ τὸ κρούπ.

Λέγεται ὅτι ὅσα παιδία ὑπορέουσιν ἐκ χρονίων ἐξανθημάτων δὲν προσβάλλονται ὑπὸ τῆς νόσου· ἡμᾶς δὲ τῇ ἐξοφανίσει αὐτῶν εἰσὶ μᾶλλον τῶν ἄλλων πρόδιαι θειμένα.

Τὸ κρούπ εἶναι κολλητικόν· Δι' ἐκείνους οἵτινες παρεδέχοντο αὐτὸ ὡς ἀπλῆν τοπικὴν φλόγωσιν βεβαίως δὲν εἶναι· τὸ κατ' ἐμὲ, ἵνα μεταχειρισθῶ ἁπλουστάτην φράσιν, νομίζω ὅτι ὅστις φυλάττει τὰ ἰούζικά του ἔχει τὰ μισά.

ΠΡΟΦΥΛΑΚΤΙΚΑ ΜΕΣΑ.

Ὁπόταν ἐπιπολάζωσι τὰ προρρηθέντα νοσήματα, οἱ γονεῖς πρέπει· Α' νὰ μὴ ἀρίνωσι πολλὰ τέκνα νὰ κοιμῶνται εἰς ἓν καὶ τὸ αὐτὸ δωμάτιον· Β' νὰ τηρῶσιν ἄκραν καθαριότητα· Γ' νὰ μὴ ἀφίνωσι τὰ τέκνα των νὰ ἐξέρχωνται πολὺ πρωΐ, καὶ ἅμα τῇ δύσει τοῦ ἡλίου νὰ ἦναι ἐν τῇ οἰκίᾳ· Δ' νὰ δίδωσιν εἰς ὡρισμένας ὥρας τροφὴν εἰς αὐτά· Ε' νὰ προσέχωσιν ὥστε τὸ ὕδωρ νὰ ἦναι καθαρώτατον· ΣΤ' νὰ λέγωσιν εἰς τὰς ὑπηρετρίας των νὰ μὴ δίδωσι τὰ τέκνα των εἰς μέρη μεμολυσμένα· Ζ'. νὰ θέτωσιν εἰς ἀγγεῖον θεῖκὸν ὑδήρον χλωροῦχον τέτανον καὶ ὕδωρ· Η' νὰ βαντίζωσι τὸ δωμάτιον μὲ τὴν ἑξῆς διάλυσιν

Φαινικοῦ ὀξέος	ὀρέμια	2
» ὕδατος	»	50

Ι. ΖΗΦΟΣ, ἰατρός.

Η ΕΠΙΣΤΟΛΗ.

Ἔμεινες ποτὲ διασκεπτόμενος, φίλτατε ἀναγνῶστα, ἐπὶ τοῦ ἐμπεριεχομένου ἐπιστολῆς τινος, ἣν δὲν δύνασαι νὰ ἀποσφραγίσῃς, ἐπὶ τῆς Σριγγὸς ταύτης τοῦ εἰς τετράγωνον ἐδιπλωμένου χάρτου, ὅστις ῥέει ἀπὸ τὴν μίαν ἄκραν τῆς γῆς εἰς τὴν ἄλλην τὴν χαρὰν, τὴν μελαγχολίαν, τὴν ἐλπίδα ἢ τὴν ἀπελπισίαν τινὸς, μένων σιωπὴ καὶ μυστήριον δι' ἐκείνους μεταξὺ τῶν ὁποίων τὰς χεῖρας διέρχεται, πρὶν ὀθόνῃ εἰς τὸν πρὸς ὃν ὅρον;

Ἐξετίμησας ποτὲ τὴν εὐεργεσίαν μιᾶς ἐπιστολῆς;

Ἡ ἐπιστολὴ εἶναι στιγμιαία προσέγγισις τῶν ἀποστάσεων, εἶναι χειραψία ὑπέρκαν τῶν ὀρέων, εἶναι ἡ ἄλωσις, ἥτις ἑνώνει τὸν κόσμον.

Ἡ ἐπιστολὴ εἶναι διπρόσωπος· ὡς ὁ Ἰανὸς· εἶναι φλύαρος καὶ σιωπηλὴ· ἐμπεριέχει τὸ πᾶν, καὶ δὲν λέγει τίποτε· εἶναι πλήρης ἐνδιαφέροντος διὰ τὴν καρδίαν ἢ τὸν νοῦν ἐκείνου ἢ ἐκείνης, δι' οὓς προφέρεται· εἶναι παράλογος καὶ ἀκατάληπτος δι' ὅσους τὴν ἀναγιγνώσκουσι κατὰ σύμπτωσιν.

Λάβε εἴκοσιν ἐπιστολὰς τυχαίως καὶ ἀνέγνωσθι. Ἡ μία ἔσται πρόκλησις εἰς μονομαχίαν, ἡ ἑτέρα ἐμπεριέχει ἐμπορικὰ συμφέροντα, ἡ ἄλλη ἀναγγέλλει τὸν θάνατον, ἐκείνη τὴν εὐτυχίαν· καὶ ἐν τούτοις ὅλαι, πρὶν ἀναγνῶσιν, εἶχον τὴν ἴδιαν σφραγῖδα δηλ. τὴν αὐτὴν προσωπίδα.

Ταῦτον τὸ κάτοπτρον τῆς ζωῆς· Ὁποῖαι διάφοροι συγκινήσεις ὑπὸ τὸν φάκελλον τοῦτον, ὃν ἀποκαλοῦσιν ἄνθρωπον καὶ ὅστις πάντοτε εἶναι ὁ αὐτὸς, ὑπὸ τὴν σφραγῖδα ταύτην, ἣν καλοῦσι καρδίαν καὶ ἥτις οὐδέποτε ποικίλεται!

Ἔπειτα, μίαν ἡμέραν, τὴν ἐπιστολὴν ἐκείνην, ἣν ἐδέχθης μετὰ τοσαύτης συγκινήσεως, τὴν ῥίπτεις εἰς τὸ πῦρ. Οἱ πρωσιλεῖς ἐκεῖνοι χαρακτῆρες διαστρέφονται ὑπὸ διαφόρους μορφασμοὺς ἐπί τινας στιγμὰς ὑπὸ τὰς θανασίμους περιπτύξεις τῶν φλογῶν καὶ τὸ πᾶν τετέλεσται. Οὔτε κἂν κόνις ἐκ τοῦ πυροπολθέντος τούτου παρελθόντος ἀπομένει.

Ἡ ἐπιστολὴ εἶναι ἡ καρδία. Ἡμέραν τινὰ, ἀποσφραγίζων αὐτὴν, ἀποκαλύπτεις ἐν μιᾷ γωνίᾳ ἓν ὄνομα· εἶναι εὐτυχής· Ἀκολούθως τὸ ὄνομα τοῦτο ἐξαλείφεται· εἶναι ἀδιάφορος.

Ἀλλ' ἵνα ἐξαλείψῃς τὸ ὄνομα τοῦτο δὲν ἔχεις ἀνάγκην νὰ καύσῃς τὴν καρδίαν σου, ὡς ἤθελες καύσει ἐπιστολὴν ἵνα ἐξαλείψῃς ἀπὸ τῆς μνήμης σου θλιβερὰν τινὰ ἀνάμνησιν παρελθούσης χαρᾶς.

Τὸ ὄνομα ἐξαλείφθη μόνον του καὶ τὸ φύλλον ἔμεινε χάρτης λευκὸς, ὅστις ὅμως οὐκ κατέρρεεν ἀμέσως εἰς κόνιν, ἐὰν μόνον ἐζήτης νέον ἐπ' αὐτοῦ νὰ ἐγχαράξῃς ὄνομα.

Δ. Κ. Κ.

Ο ΠΟΙΜΗΝ — ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΗΣ.

Ἐν τῷ γραμματωτάτῳ πολιχνίῳ Δ . . . ., κειμένῳ παρὰ τῇ πρωτευούσῃ τοῦ νομοῦ Ζουμᾶ τῆς Γαλλίας, ἔζη, πρὸ 40 περίπου ἐτῶν, νέος, ποιμὴν τὸ ἐπάγγελμα, οὗ ἡ μὲν φυσιογνωμία προεδίδε την εὐφυΐαν, τὸ δὲ χάσιον καὶ πνευματῶδες μειδίαμά του προσείλκυε τὴν συμπάθειαν καὶ τὴν ἀγάπην τῶν ἄλλων.

Δεκαετεταίτης ἦτον, ὅπότε οἱ γονεῖς του, πτωχοὶ γεωργοὶ, ἐζήγαγον αὐτὸν τῆς σχολῆς ἵνα τὸν πέμψωσι πρὸς πορισμὸν τῶν πρὸς ζωάρκειαν καὶ ὑποστήριξιν τῆς οἰκογενείας του.

Ὁ Πέτρος Γερδὼ (οὕτως ἐκαλεῖτο ὁ ἡμέτερος ποιμὴν) εἰσήχθη παρὰ τινι μεγάλῃ

Ψηφιακή Ερευνητική Βάση Δεδομένων-Γυναικεία περιοδικά στον οθωμανικό χώρο (kypseli.fks.uoc.gr)

ἐκπλήξει καὶ διωρίσθη νὰ ποιμαίνῃ τὰ πρόβατα καὶ τὰς αἶγας εἰς τὰ παρακείμενα δένδρα.

Ἀλλ' ἡ δυστυχὴς αὕτη ἐργασία ἀδόλως ἐγίνετο αἰτία ὅπως ἀλλοιωθῶσιν αἱ φυσικαὶ κλίσεις τοῦ νέου τούτου παιδὸς τὰς ζωγραφικὰς τέχνας, ἀλλὰ μᾶλλον συνέτεινον πρὸς ἐκπύρωσιν αὐτῶν. Οὕτω συνεχῶς ἀπέντων αὐτὸν χαρέττοντα διὰ τοῦ μαχαιρίου του ἐπί τινος τεμαχίου φιλύρας ἄγνου τινὸς, ἢ κατασκευάζοντα παράδοξον πτῆνον διά τινος κλάδου ὅπως ἢ ἰχνογραφοῦντα διὰ τῆς βάβδου του ἐπὶ τῆς ἀμμου τὴν εἰκόνα τοῦ προσφιλεστέρου αὐτοῦ ἀρνίου ἢ αἰγός.

Εἰς ἅπαντα τὰ περίχωρα κατέστη περιβόητος, ἐπικαλούμενος ὁ καλλιτέχνης ποιμήν· οἱ δὲ κάτοικοι αὐτῶν ὡς ἐξηχόν τι ὃν τὸν συνέστηνον εἰς τοὺς διαφόρους περιηγητὰς, οἵτινες ἤρχοντο τὸ ἔαρ εἰς τὰς Ζουρλτὰς Ἄλπεις.

Ἡ τοιαύτη φήμη ἔδει νὰ προμηθεύσῃ ὀλίγον κατ' ὀλίγον καὶ τινα προστάτην εἰς τὸν μικρὸν μας Πέτρον· τοῦθ' ὅπερ καὶ ἐγένετο.

Ἔμπορός τις ἐκ Παρισίων, ἀφοῦ ἐκτήσατο λαμπρὰν περιουσίαν, ἀποχωρήσας αὐτῶν, ἦλθε καὶ ἐνεκατέστη εἰς τὸ πολίχνιον τοῦτο, ἔνθα συνήντησεν ἡμέραν τινὰ τὸν εἶον καλλιτέχνην, οὗτινος τὰ ἔργα τοσοῦτον ἐξέπληξαν αὐτὸν ὥστε ἐπεφόρισεν νὰ ἐξαποστείλῃ αὐτὸν εἰς Λυὼν ἵνα σπουδάσῃ τὴν ζωγραφικήν.

Ἀλλ' ἡ ἐκτέλεσις τῆς ἀποφάσεως δὲν ἦτο τοσοῦτον εὔκολος, ὅσον κατεφρᾶ ἐνόμισαν αὐτήν.

Ὁ πατὴρ καὶ ἡ μήτηρ του, καίτοι ὡς εἴπομεν, πτωχοὶ, δὲν παρεδέχθησαν τὴν πρότασιν τοῦ ἐμπόρου, ἀρνούμενοι ν' ἀφέσωσι τὸν υἱόν των ν' ἀναχωρήσῃ τῆς ἑστίας των, μολονότι ὁ ἔμπορος ὑπεσχέθη νὰ πληρώσῃ κατὰ μῆνα εἰς τοὺς γονεῖς του ὅ,τι ἐκ τῆς ἐργασίας ἐκέρδιζεν.

Οἱ γονεῖς του δὲν ἠλυκοῦντο, διότι ἠθέλων ζημιωθῇ ἐκ τῆς ἀναχωρήσεως του, ἀλλὰ διὰ τὴν πολυειδῆ συφορὰν τῆς μεγαλουπόλεως καὶ διότι δὲν εἶχον πεποίθησιν ἐπὶ τῆς τέχνης, τὴν ὁποίαν ὁ υἱός των ἔμελλε νὰ σπουδάσῃ.

— Πῶς, ἔλεγεν ἡ μήτηρ, θέλετε νὰ μὴ κάμητε νὰ πιστεύσω ὅτι θὰ δυνηθῇ νὰ κερδίσῃ χρήματα, κατασκευάζων εἰκόνας;

— Πιστεύετε, ἔλεγεν ὁ πατὴρ, ὅτι ὁ Πέτρος μου θὰ γίνῃ εὐτυχὴς εἰς τέχνην, τὴν ὁποίαν μόνον οἱ πλούσιοι μανθάνουσι; Τίς γνωρίζει ἐὰν δὲν μάθῃ δι' αὐτῆς νὰ περιφρονήσῃ τοὺς γονεῖς του!

— Ναὶ, τί; γνωρίζει, ἐκανέλεγεν ἡ μήτηρ, ἐὰν ἡ τέχνη αὕτη δὲν τὸν καταστρέψῃ, κελεισμένον διατρίβοντα πάντοτε εἰς τὸ γραφεῖόν του αὐτὸν, ὅστις εἶναι συνηθισμένος νὰ τρέχῃ πάντοτε εἰς τὰ δένδρα.

Ἀλλ' ἅπαντες τούτους τοὺς φόβους τῶν διεσκέδασαν οἱ ἔμπορικοὶ ἀπαντήσεις τοῦ ἐμπόρου. Ναὶ, τοὺς διεσκέδασαν, διότι ὡραίαν τινὰ πρωΐαν ὁ Πέτρος ἔρθησεν εἰς Λυὼν φέρων μεθ' ἑαυτοῦ 60 μόνον φράγκα καὶ μίαν συστατικὴν ἐπιστολὴν πρὸς τινα ἀγαθὴν γραῖαν, κατοικοῦσαν εἴς τι προάστειον τῆς πόλεως ταύτης.

Ὡς ἅπαντες οἱ παρατηρηταὶ οἵτινες ὑπῆρξαν μόνοι πάντοτε ἐν τῷ θαυμασμῷ τῆς φύσεως, ὁ Πέτρος ὠνειροπόλει περὶ τῶν μέσων τῆς παραγωγῆς τῶν ἔργων τινὰς παρατήρει σκιάς. Εἶτα δὲ πολλάκις ἐρεμβάζε παρατηρῶν ἐργαζομένους ζωγράφους τινὰς τοπογραφιῶν οἵτινες διέμενον εἰς τὸ προάστειον τοῦτο. Εἶναι ἀληθὲς ὅτι οἱ καλλιτέχναι οὗτοι, βλέποντες αὐτὸν λίαν προσεκτικὸν καὶ λίαν ἐπιμελῆ περὶ τὴν ζωγραφικὴν, ἐζήτουν νὰ ἐμπνεύσωσιν αὐτῷ ἀνδίαν πρὸς τὴν τέχνην ταύτην παριστῶντες τὴν τέχνην τοῦ ποιμένος προτιμωτέραν τοῦ ζωγράφου.

Ἀλλὰ σταματῶνται αἱ ἐπιθυμίαι τοῦ παιδὸς, ἀφοῦ καὶ αἱ τοῦ ἀνδρὸς διαφεύγουσι τὸν ζυγὸν τῶν ὀρθολογισμῶν;

Ὁ Πέτρος οὐδεμίαν προσοχὴν ἔδιδεν εἰς τὰς παρατηρήσεις ταύτας, ἃς τινες ἐξελάμβανεν ὡς ἐκ ζηλοτυπίας αὐτῶν προερχομένας.

Ὀλίγας ἡμέρας μετὰ τὴν εἰς Λυὼν ἄφιξίν του, ὁ Πέτρος εἰσήχθη εἰς τὴν Σχολὴν τῶν Ὡραίων Τεχνῶν, τὴν ἐξοχωτέραν τότε ἐν πάσῃ τῇ Γαλλίᾳ.

Τρία ἔτη ἐπιμελοῦς φοιτήσεως παρῆλθον θριαμβευτικῶς διὰ τὸν Πέτρον. Ἀλλ' οἱ θρίαμβοι ὡς ἅπασαι αἱ νίκαι, ἐπεκιδέθησαν ὑπὸ τρομερᾶς λύπης.

Αἱ δάφναι εἰς πᾶσαν ἐποχὴν προσέλκυσαν τὸν κεραυνόν.

Ὁ γέρων ἔμπορος, ὁ πιστὸς προστάτης τοῦ καλλιτέχνου, ἀπέθανε περιστοιχούμενος ὑπὸ πολλῶν ἀνηψιῶν, οἵτινες ἐπιλέθοντο τοῦ Πέτρου, ὃν οὗτος ἠνάγκασεν νὰ φροντίζῃ μόνος καὶ διὰ τὰ πρὸς ζωάρκειαν, καθότι μήτε ἡ πτωχὴ οἰκογένεια του, μήτε ἡ γραῖα, παρ' ἣ διέμενεν, ἠδύναντο νὰ τὸν ὑποστηρίξωσιν.

Ὁ Πέτρος εὑρέθη ἀπροσδοκήτως εἰς δυσχερεστάτην θέσιν, πρὸς θεραπείαν τῆς ὁποίας ἐπετάνθη μὲν εἰς τὸν διευθυντὴν τῆς Σχολῆς, ἀλλ' ἀπέτυχεν.

Ἐπείθη τέλος ν' ἀποτανθῇ εἰς τὸν βασιλέα, πρὸς ὃν ἔπεμψε τὴν ἑπομένην ἀφελεστάτην ἐπιστολήν,

Κύριε Βασιλεῦ,

Εὑρίσκομαι ἄνευ πόρων εἰς Λυὼν, ἔνθα σπουδάζω τὴν ζωγραφικήν. Πιστεύω ὅτι ἐὰν θὰ δυνηθῶ νὰ ἐξακολουθήσω τὰς σπουδάς μου θὰ γίνω ζωγράφος, ὅστις θὰ τιμήσω τὴν Γαλλίαν. Ἀλλὰ, κύριε Βασιλεῦ, πρέπει νὰ μὲ βοηθήσῃς.

Ὁ βασιλεὺς, λέγουσιν, ἐγέλασε διὰ τὴν ἁπλότητα τοῦ Πέτρου, καὶ διέταξεν, ὅπως χορηγηθῇ αὐτῷ συνδρομὴ 400 φράγκων κατ' ἔτος.

Φαντάσθητε τὴν συγκίνησιν τῶν γονέων του, μαθόντων ὅτι ὁ υἱός των ἐγένετο προστατευόμενος τοῦ βασιλέως.

Ἡ εὐτυχία αὕτη ἐγένετο αἰτία ὅπως τὰ σκώμματα τῶν συμμαθητῶν των πολλαπλασιασθῶσιν. Καὶ πράγματι, διότι ἔκτοτε ἐπέδωκαν αὐτῷ τὴν προσωνυμίαν τοῦ «Γεπρακοσιοφράγκου Πέτρου.»

Ὁ Πέτρος μεθόλα ταῦτα, περιεφρόνει τοὺς ζηλοτυποῦντας αὐτὸν, καθότι ἐγίνωσκεν ὅτι οἱ ζηλότυποι ἐν πάσῃ ἐποχῇ ὀρθονοῦσι τὸ καλὸν ὅπερ ἐπέρχεται εἰς τὸν πλησίον των.

Μετ' οὐ πολὺν καιρὸν ὁ Πέτρος μετέβη εἰς Παρισίους παρά τινι ἐξόχῳ ζωγράφῳ πρὸς τελειοτέραν σπουδήν.

Τρεῖς μῆνες μόνοι παρῆλθον καὶ ὁ Πέτρος εὑρέθη καὶ πάλιν ἄνευ πόρων, διότι ὁ προστατεύων αὐτὸν βασιλεὺς ἐξωρίσθη εἰς τὴν Ἀγίαν Ἑλένην.

Μάτην προσεπάθησε νὰ ζητήσῃ τὰ πρὸς ζωάρκειαν διὰ τῶν προϊόντων τῆς τέχνης, διότι ἐν τῇ μεγαλουπόλει σπανίως οἱ καλλιτέχναι προάγονται ἄνευ τῶν μέσων.

Μεθ' ὅλας τὰς προσπαθείας του ἠναγκάσθη πέντε νὰ ἐπιστρέψῃ εἰς τὸ χωρίον του, ἔνθα κατεγράσθη τὴν περιώνυμον εἰκόνα τοῦ «Προμηθέως» ἥτις φέρει εἰσέτι τὸν ἀριθμὸν 8757 τῆς ἐκθέσεως τοῦ 1848, ἧς ἡ μεγάλη ἐκτίμησις καὶ αἱ ἀπονεμηθεῖσαι αὐτῷ διὰ ταύτην τιμαὶ ὑπῆρξαν ἡ μόνη παρηγορία, ἣν εὗρισκεν ἐν τῇ δυστυχίᾳ, μεθ' ἧς καὶ ἀπέθανεν.

ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΑΚΑΘΙΣΤΟΥ ΥΜΝΟΥ.

—

Δὶς θὰ φανῇ βεβαίως παράδοξον τοῦ ἀναγινωσκόντος τὴν ἀνωτέρω ἱστορίαν, ὅτι, ἀπομακρυνόντος τῶν Λυὼν τοῦ ἐκλεκτοῦ καὶ ἐργάτου, ἀπεῖδε τὴν πρωτοφανῆ τῶν εἰς τὰ τῆ, ἐκκλησίας καὶ ἐπὶ τρόπαιον τοῦ πολυτίμου αὐτῶν ἀπόγου ἐπὶ ζητήματος, ὅπερ ἐπιμένει νὰ ἦ τὸ κυριώτερον κριθὲν ἐκκλησιαστικὸν ζήτημα. Δὲν ἐννοῶ νὰ ἐγγίσω τὸ ζήτημα τοῦτο ἢ ἄλλο τι παρόμοιον ἐν τῷ ἡμετέρῳ τοιαῦτα ἐπιμελῶς νὰ μὴ παρεισέλθῃ τοιοῦτον τι. Πρόκειται ἁπλῶς νὰ ἐκθέσω τὴν ἐντύπωσιν ἣν παρεχε μοι ὁ Μεγάλος Τεσσαρακοστὴ μάλιστα δὲ ὁ Ἀκάθιστος Ὕμνος, ἢ ὡς κοινῶς λέγουσιν οἱ Χαιρετισμοί.

Οἱ πρόπαλαι ἡμῶν κατὰ τὴν ἀγίαν καὶ μεγάλην πεντηκοστὴν ἐρρίπτοντο μὲν καὶ περὶ ἄλλων, ἀλλὰ πρὸ πάντων ἐν μεγίστῃ μοίρᾳ ἐλογίζοντο τὴν ἐκπλήρωσιν τῶν θρησκευτικῶν αὐτῶν καθηκόντων, ἐνῷ τώρα ἐνασχολούμενοι εἰς ποικίλας ἄλλας ὑπηρεσίας, ὀλίγον φροντίζομεν περὶ τούτων, τὸ δὲ ἡμέτερον φιλοτιμότατον καὶ τοῦτο εἰς διαρίσεις ἀλλὰ καὶ κατάκτησις κεφαλῆς, ἀφελεῖ τῶν φιλοδοξοτέρων. Οὕτω δὲ δυστυχῶς τὸ θρησκευτικὸν αἴσθημα εὑρίσκεται εἰς πολλῷ κατωτέραν κατάστασιν ἢ τὸ πάλαι, ὅτι ἀπεκλεῖσε τὸ ἰσχυρότερον ἐλατήριον τοῦ Ἑλληνισμοῦ καὶ ἀφ' ἑ κρατεῖ ἐρ' ἧς ἐδοξάζετο τὸ πολυπόθητον ἡμῶν ἔθνος. Εἰνε δὲ τοῦτο ἀλλοῦ λυπηρὸν, διότι διὰ τοῦ θρησκευτικοῦ αἰσθήματος δέον νὰ συγκρατῶνται τὰ ἔθνη, αἱ οἰκογένειαι καὶ τὰ ἄτομα.

Αἱ μητέρες μάλιστα ὀφείλουσι νὰ λαμβάνωσι σπουδαῖον πόνον διὰ ἀνατροφὴν τὰ τέκνα των ἐν ἀλλοῖᾳ πίστει καὶ θρησκείᾳ. Ἀναθανατοῦσαι δὲ οἱ πιστεύοντες ὅτι ἔθνος δύναται νὰ εὐδοκιμήσῃ καὶ μεγαλουργήσῃ ἄνευ τῆς θρησκείας, ὅπερ εἶναι ἓν τῶν ἰσχυροτέρων ἐθνικῶν κέντρων πρὸς μόρφωσιν καὶ διάπλασιν τῆς νεωτέρας γενεᾶς, καὶ ἐκ τῆς ἐξασθενήσεως καὶ ἐλλείψεως τῆς ὁποίας πολλὰ δεινὰ προέρχονται. Τί δ' ἄλλο καλλιτερον δύναται ν' ἀποδείξῃ ἡμῖν κατὰ τὴν περίστασιν ταύτην τὴν τῶν πατέρων ἡμῶν ἀφοσίωσιν εἰς τὸ θεῖον, ἢ ὁ κατὰ τὴν μεγάλην τεσσαρακοστὴν ἀναγινωσκόμενος Ἀκάθιστος Ὕμνος καὶ τὸ προκαλέσαν αὐτὸν ἱστορικὸν αἴτιον;

Παραλείπω τὴν λοιπὴν θρησκευτικὴν ἀκολουθίαν, ἥτις, πρὸ τοῦ Βυζαντιοῦ βλαστήματος, συνενοῦ τὸν θρησκευτικὸν τοῦ ἔθνους χαρακτῆρα μετὰ τοῦ πολιτικοῦ, καὶ ἀναπολεῖ πάντοτε εἰς τὴν μνήμην ἡμῶν εὐκλεεστέρους χρόνους, ὅπου ἀπόστολοι καὶ πλάστορες διατρίβοντες ἐν Ἀθήναις δὶ εἰς τὴν ἐποχὴν ἐκείνην, ἐξ πρωταγωνιστὴς παρίσταται ὁ τῆς Ἀνατολῆς βασιλεὺς Ἡράκλειος. Καὶ περὶ τὸν τοῦ προτέρου αὐτοῦ βίου οὐδὲν λέγομεν τοῦτο δὲ μόνον προσθέτω ὅτι ὁ ἀνὴρ οὗτος λογιζόμενος τὴν θρησκείαν ὡς τὸν δεκάτοσπαν τὸ Βυζαντινὸν κράτος ἀπὸ τῶν βαρβαρικῶν ἐπιδρομῶν καὶ παρέξουσαν τῷ παρηκμακότι ἔθνει νέαν ζωήν, ἀπὸ ὅλης αὐτῷ ἀφιερωμένος καὶ κατέλιπον αὐτῆς χρέοι ποιῶν ἀνεζωογόνει τοὺς Βυζαντινοὺς καὶ παρέχει καὶ τοῖς ἄλλοις ἀξιομάκαστον παράδειγμα ὅτι διὰ τῆς θρησκείας φρουροῦνται αἱ συνειδήσεις, αἱ πολιτεῖαι, τὰ ἔθνη. Ἀπὸ τῆς ἱδρύσεως τοῦ Βυζαντίου πολλοὶ ἀπέβλεψαν εἰς τὴν καθωραϊσμένην πόλιν καὶ τὸ κέντρον τριῶν ἠπείρων, ἐπὶ δὲ τοῦ Ἡρακλείου βασιλεύοντος περὶ τὰς ἀρχὰς τῆς ἑβδόμης ἑκατονταετηρίδος οἱ Ἄβαρες καὶ οἱ Πέρσαι ἐπωφελήμενοι αὐτῆς. Ἐκστρατεύσας δὲ κατὰ τῶν Περσῶν, ὁ Ἡράκλειος περιέβαλε τὴν ἐπιχείρησιν του διὰ μεγάλου θρησκευτικοῦ χαρακτῆρος, διὸ καὶ ἐξερχόμενος εἰς πόλεμον, προσῆλθεν εἰς τὸν ναὸν τῆς Ἁγίας Σοφίας καὶ ἐπικαλεσθεὶς τὴν συνθήκαν τοῦ Θεοῦ, λαβὼν δὲ καὶ τὸ ἱερὸν ἀπεικόνισμα τοῦ Σωτῆρος μεθ' ἑαυτοῦ, ἐβάδιζεν ὑπὸ τοῦ στρατοῦ καὶ πολυαρίθμων εὐκλεῶν παρακολουθούμενος. Διὰ τῆς εἰκόνος δ' ἐκείνης προσεπάθει πάντοτε νὰ ἐνθαρρύνῃ τὸν στρατὸν ἐμπνέων αὐτῷ θάρρος καὶ πεποίθησιν ἐπὶ τῷ θριάμβῳ. Ἐπειδὴ δὲ οἱ Πέρσαι φανατικοὶ ὄντες εἶχον διαπράξει πολλὰς κατὰ τοῦ Χριστιανισμοῦ καταστροφὰς, δὲν ἔπαυεν ἀποκρούων αὐτὰς γενναίως μετὰ τοῦ προθύμου εἰς τοῦτο στρατοῦ του, τὸν ὁποῖον ἐξώρκισεν ἵνα ἐκδικήσῃ τὰ ὑπὸ τῶν πυρολατρῶν βεβηλωθέντα ἱερά. Καὶ ὅτι μὲν αἱ μάχαι ἐπέδοσαν εὐτυχεῖς γινώσκομεν, ἀλλὰ τὸν θρίαμβον τοῦτον ἀποδίδων ἔνθα ἔδει, οὐ μόνον ἀνέσωσε τὸν τίμιον Σταυρὸν, ὅστις ἦσο εἰς τὴν ἐξουσίαν τῶν Περσῶν, ἀλλὰ καὶ θριαμβευτικῶς ὑψωσεν αὐτὸν ἐνώπιον τοῦ στρατοῦ του τῇ 14 Σεπτεμβρίου 629, ἐκεῖ ἔνθα εὑρίσκετο πρότερον. Ὅτε λοιπὸν ἡ ἐκστρατεία αὕτη, ἣν ὁ Ἡράκλειος εἶχεν ἐπιχειρήσει κατὰ τοσούτος παπυθάτους εἰς τὸ θεῖον, ἐπὶ τέλους ἐπέτυχε καὶ ἡ Κωνσταντινούπολις πολιορκηθεῖσα τὸ πρῶτον ὑπὸ τῶν Περσῶν καὶ τῶν Ἀβάρων ἀπελλάγη τοῦ κινδύνου, ὁ εὐσεβὴς βασιλεὺς ἔχων συμπράκτορα καὶ τὸν εὐσεβεστάτον πατριάρχην Κωνσταντινουπόλεως Σέργιον, πρὸς ἐκδίωξιν τῆς εὐφωνούσης τὸν ἐπὶ τῇ τοῦ ἔθνους σωτηρίᾳ ὑμνῶν ὅτι ἐξεμάθετο εἰς τὴν θείαν ἀρωγὴν, καθιέρωσε τὸν ὡραῖον Ἀκάθιστον Ὕμνον, τὸν μετὰ ζωηρᾶς βαστασίας στιχολογούμενον, μεγάλας δὲ καὶ ὑψηλὰς ἰδέας περιέχοντα, τῇ Ὑπερευφήμῳ Θεοτόκῳ.

Τοσούτῳ δὲ μᾶλλον πρόδηλα εἰς τοῦτο ὁ Ἡράκλειος, διότι ἔκαμεν ὅτι ἐνῷ οἱ Πέρσαι καὶ οἱ Ἄβαρες ἐπολιόρκουν τὸ Βυζάντιον διὰ ξηρᾶς καὶ θαλάσσης, λαβὼν δεινὴ ἐξεγέρθη τὴν 2 Ἰουλίου τοῦ 620, κατασυρίφασα τὰ ἐν τῇ Κερατίῳ κόλπῳ σταθμεύοντα πλοῖα τῶν ἐχθρῶν καὶ καταποντίσασα τοὺς ἐν αὐτοῖς ἐπιβαίνοντας, ὧν τὰ πτώματα πρὸ τοῦ ναοῦ τῶν Βλαχερνῶν ἐρίκνησαν τὸ γεγονὸς τοῦτο ἐξεφόβισε τοὺς πολιορκοῦντας καὶ ἀπομάκρυνεν, ὁ δὲ λαὸς τὸ ἑπόμενον περιχαρὴς συνελθὼν εἰς τὸν ἱστορικὸν τῆς Θεοτόκου ναὸν ἐνέπιμπεν εὐχαριστίας ὅλων τῶν νύκτα ζῴθος ἱστάμενος· ἐντεῦθεν δ' ἐκλήθη καὶ Ἀκάθιστος Ὕμνος, ὅστις ἔκτοτε ἐξακολουθεῖ ἀναπεμπόμενος τῇ Θεοτόκῳ κατὰ πᾶσαν μὲν παρασκευὴν τῆς μεγάλης τεσσαρακοστῆς, ἰδίᾳ δὲ ἐν μεγάλῃ καταυξῇ τὴν παρασκευὴν τῆς ἑ. ἑβδομάδος.

Πάντες καὶ πᾶσαι ἠκούσατε αὐτὸν ἀπὸ τῆς παιδικῆς ἡλικίας καὶ ἀκούετε. Μετὰ πόσης κατανοήσεως ἀντιχεῖ εἰς τὰς ἱερὰς ἡμῶν ἀκλεισθίας καὶ ὡς συρρικνικὴ σάλπιγξ διαθρηλεῖ τὴν πρὸς τὸν σωτῆρα τοῦ ἔθνους ἡμῶν, τῆς βασιλείας καὶ τῆς ἐκκλησίας εὐφωνοῦσαν. Διατί καὶ τὸν δὲν θερμαίνει τὰς καρδίας ἡμῶν τὸ αἴσθημα ἐκεῖνο; Τοσοῦτον ὁ ὑλικὸς κόσμος καὶ ἡ ἄκοσμος ἡμῶν ἐργασία ἀφαιρεῖ ἡμᾶς;

Ἡ σύνταξις τοῦ ὕμνου τούτου ἀπεδίδετο μέχρι μὲν τινὸς τῷ ἐπὶ Ἡρακλείου πατριαρχεύοντι εὐλαβεῖ Σεργίῳ, ὕστερον ὅμως ἀπεδείχθη ὅτι ὁ μὲν Ἀκάθιστος Ὕμνος εἶνε ἔργον Γεωργίου Πισίδου, Μεγάλου ἀρχιδιακόνου τῆς ἐκκλησίας κατὰ τὴν ἐποχὴν ἐκείνην, ὁ δὲ ἑξαπτικὸς κανὼν ὁ μετ' αὐτοῦ συνημμένος καὶ ὅλην τὴν ἀκολουθίαν περιλαμβάνων, Ἰωάν τοῦ Ὑ-

Ψηφιακή Ερευνητική Βάση Δεδομένων-Γυναικεία περιοδικά στον οθωμανικό χώρο (kypseli.fks.uoc.gr)

μνογράφου, ἐκμάσσαντος κατὰ τὸν ὄγδοον αἰῶνα.

Πολλοὶ ἔκτοτε ἔγραψαν ὑμνους καὶ λαμπροὺς ὕμνους εἰς τοὺς ὁποίους ἐξυμνοῦσι τὸ Θεῖον μεγαλεῖον, ἀλλ' οὐδεὶς ἔρθασε τὴν χάριν καὶ τὴν ἀπλότητα τοῦ μνημονευομένου τούτου ὕμνου, ὅστις μετ' ἀφελείας περιλαμβάνει τὴν ἐκδίωξιν τῆς χαρᾶς, ἣν ἠσθάνοντο πρὸς τὴν μητέρα τῆς ζωῆς, τὴν Δέσποιναν, τὴν τέξασαν τὸν Σωτῆρα τῆς ἀνθρωπότητος, τὴν πνευματικὴν ὅλου τοῦ χριστιανικοῦ γένους μητέρα καὶ τροφόν.

Ἀποβλέψατε, ὦ ἀναγνώσται τῆς «Εὐρυδίκης» πρὸς τοὺς προγόνους ἡμῶν· εἶνε τοῦτο ἓν τῶν ἐλαχίστων τεκμηρίων τοῦ θρησκευτικοῦ αὐτῶν ζήλου καὶ τῆς ἄκρας ἀφοσιώσεως· οἱ ἄνδρες ἐκεῖνοι διὰ τοιούτων μέσων ἐξέφραζαν τὸ θρησκευτικὸν αἴσθημα, τὸ ὁποῖον ἔτρεφεν ἡμᾶς ἐν τῷ πολυκυμάντῳ χρονικῷ διαστήματι τῶν τεσσάρων τελευταίων τούτων αἰώνων καὶ τὸ ὁποῖον μόνον δύναται ν' ἀπαλλάξῃ ἡμᾶς τῆς θέσεως, ἐν ᾗ διατελοῦμεν καὶ νέαν ζωὴν νὰ δώσῃ εἰς τὸ ἡμέτερον πολυπαθὲς ἔθνος.

Ἐν Πύρῳ, τῇ παρασκευῇ τῆς ἑβδομάδος τῆς Μεγάλης Τεσσαρακοστῆς.

ΘΕΑΝΩ.

ΤΟ ΕΑΡ.

Εἶν' ἔαρ! θέλει πανταχοῦ χαρὰ καὶ εὐθυμία.
Ἐπὶ τῶν λόφων φαίνεται καὶ τῆς πρασίνου χλόης,
Ὁ πόντος τὴν αἰσθάνεται καὶ φαίνεται γελᾷ,
Προσμειδιᾷ ἀπανταχοῦ ἡ φύσις κ' ἡ αἰθρία.

Παντοῦ βλέπεις τὸν ἔρωτα νὰ ζῇ, νὰ βασιλεύῃ.
Ἐντὸς τοῦ ἅλσους φαίνεται αὐτὸς τοῦ δρυοδόλου,
Ὑπὸ τὴν δρῦν, τὸ ἀχανὲς τοῦ οὐρανοῦ θόλου
Παντοῦ ὁ ἔρως κατοικεῖ, πᾶσαν ψυχὴν μαγεύει.

—

Πέριξ ἡμῶν ἀόρατος ὑπάρχει ἀθωότης·
Ὑπάρχει εἰς τὰς κορυφὰς τῶν ὑψηλῶν πλαγιῶν,
Ἐντὸς τοῦ δάσους, τῶν πηγῶν, τοῦ ἄλσους τῶν ὀργάνων,
Παντοῦ ἀθῶα χύνεται καὶ ἀνθηρὰ φαιδρότης.

—

Χαρᾶς εἶν' ἔμπλεα ἰδοῦ τὰ τέκνα τοῦ ποιμένος·
Ἄτινα βόσκουν ποίμνια εἰς χλοερὰ πεδία.
Σκιρτοῦν τ' ἀθῶα παίζοντα μὲ προστριλῆ ἀρνία
Καὶ παρ' αὐτὰ προσμειδιᾷ ἡ ποιμενὶς παρθένος.

—

Παντοῦ ὁ ἔρως, ἡδονὴ καὶ ἀθωότης θέλει
Τὰ ἄνθη ἰδοῦ ἠνοιξαν τοὺς· κάλυκές των πλέ-
Πλέξατε κόραι στέφματα ἐκ θαλερῶν ἀνθῶν·
Ἡ φύσις πᾶσα χαίρεται, ἡ δὲ καρδία πάλλει.

—

Τὸ ἔαρ φεῦ! ἡ ἀνθὼν μὲ τ' ἄσμά της τ' ὡραῖον·
Σκιρτήσατε νεάνιδες, χορεύσατε, χαρεῖτε.
Τὸ ἔαρ, φεῦ! δὲν διαρκεῖ ἐφ' ὅσον εἶμεν ποθοῦντες.
Ἀλλ' ὅταν καὶ ὁ στέφανος ὃν πλέκει· ἐξ ἀνθέων.

Ἀθήνησι.

(Κατὰ τὸ γερμανικόν).

Α. Σ. ΑΙΒΑΘΗΝΟΠΟΥΛΟΣ.

ΑΤΑΡΑΞΙΑ.

Τὸ κατωτέρω ὡραῖον ποίημα περὶ ψυχικῆς ἀταραξίας εἶνε μετάφρασις πεζῆς μεταρράσεως ἐκ ποιήματος σινικοῦ γενομένη ὑπὸ Γ. Π. ποιητοῦ Ἕλληνος εὐχερῶς ὑπαινισσομένου ἐκ τῶν ἀρχικῶν τοῦ ὀνόματός του γραμμάτων. Τὸ ἔργον εἶνε τωόντι ποίησις καὶ ἡ ψυχικὴ ἀταραξία παρίσταται ὡς ἀληθὴς θησαυρὸς καθ' ὅλους τοὺς φυσικοὺς αὐτοῦ χαρακτῆρας, θησαυρὸς, καθ' οὗ οὐδεμία δύναμις ἀνθρωπίνη κατισχύει.

—

Ἡμέραν μίαν προτιμῶ γαλήνης κ' εὐτυχίας;
Ἀπὸ ἡμέρας ἑκατὸν σκληρᾶς ἀνησυχίας;
Εἰς τὴν ψυχήν μας ἡ πηγὴ τῆς εὐτυχίας κεῖται,
Καὶ ὅστις τὴν ζητεῖ ἀλλοῦ, τὸν Ἴδιον ἀπατᾶται.
Σκοποί μου, πόθοι, ἔνοιες εἰς μίαν στρέφουν πορείαν,
Τὴν ἀρετὴν τῆς ψυχῆς δὲν πρυτανεύουσι μάταιοι.
Οἱ ποταμοὶ καλλίρροοι πρὸς τὰ πέλαγη τρέχουν,
Εἰς τὴν πηγὴν των στρέφονται κ' εἰς ἄλλο δὲν προσέχουν.
Ὁμοίως κ' ἡ καρδία μου τὸν ὅρκον της χαράττει,
Χωρὶς τοῦ κόσμου ἡ βοὴ ποσῶς νὰ τὴν ταράττῃ.
Πυξὶς μου ἡ ἀλήθεια κ' ἐλπὶς ἡ μετρότης;
Μὲ κάθε ἄνεμον φυσῶν πεσὼ ταξιδιώτης.
Μακρὰν τὰ νέρη ἀν πεσοῦν ἡ χύνωνται ἐφεξῆς,
Ἐπίσης ἡ καρδία μου σκιρτᾷ γαληνιαία.
Καὶ ἂν τὸν ἥλιον ποτὲ μοῦ κρύπτουν τῆς ἡμέρας,
Τὴν νύκτα μόνος ἀγρυπνῶ μὲ τοὺς γλυκεῖς ἀστέρας.
Ἡ χιλιδὼν εἰς τὴν θερμὴν πολλάκις φωλεάν της
Τὸ αἷμα βλέπει τῶν γυπῶν χυνόμενον μακράν της.
Ὦ! ἂς νικήσῃ αὐτῶν ὅστις ποτὲ νικήσει·
Μοῦσα καὶ σκώλημα ἀρκοῦν ὡς πρὸς αὐτὴν νὰ ζήσῃ.
Τὸ ἐνδυμά μου ὕφασμα κοινὸν, πλὴν μὲ θερμαίνει·
Ἁπλοῦν τὸ δεῖπνον μου, φρόντις κάμμία δὲν πικραίνει·
Μὲ φύλλα τὴν καλύβην μου καὶ ἄχυρα σκεπάζω·
Καὶ ἂν τὰ φθείρῃ ὁ καιρὸς, μὲ τὸν καιρὸν τ' ἀλλάζω,
Αἴ, μήπως εὐτυχέστερος θὰ ἦμην τὴν πρώταν
Ἐὰν ἐρόρουν σήμερον χρυσοῦρῃ μανδύαν,
Ἢ τὴν λιτήν μου τράπεζαν ἐδόρυνε κρέας πάλαι;
Στέγη χρυσῆ τὴν μέριμναν σπανίως ἀποβάλλει,
Καὶ εἰς αἰρνίδιον σεισμὸν ἂν πίπτουν ἄλλοι θύμα
Τὴν ταπεινὴν καλύβην μου διέρχομαι μ' ἓν βῆμα
Ἐντὸς τῶν δύω μου χειρῶν ἡ εὐτυχία κεῖται
Καὶ τῆς ἡμέρας τἀγαθὰ ἡ φύσις δὲν μ' ἀρνεῖται,

Ἂν ἔχω κάποιον, ἡ σκιὰ τῆς λείας μὲ ἀκολουθεῖ·
Νεφὴ, ὁ κόπος κ' ἡ ἐλπὶς τὸ κ' ἔχω μόνον βεβαίνει.
Γι' αὐτὸ ἔχομεν ἀγάπη καὶ πλὴν ἔχω πολλοὺς φίλους
Νὰ μ' ἀποθάνουν τοὺς κοπιῶν τοὺς ἐδῶ τοῦ χρόνου
Ἀγνοῶ ἂν τὸ ἀγάπης ζωὴν θὰ ζῶσιν γνωστοὶ
Καὶ μόλις θὰ ἀπαντήσωσι τὴν ὥραν τὴν ἀγάπην.
Αἴ, ὅσοι θέλουν ἂς φροντίζουν ἀνοικεῖα τῆς ἀγάπης.
Εἶν' ἡ γαλήνη ἄλλον εἰς τὰς ἄγρας κυνηγεῖ·
Χαῖρε γαλήνη θέλγητρον τῶν ἐπὶ γῆς ἀνθρώπων·
Θὰ σ' ἀναζήτουν ἀκαμεῖ, ἐὰν σ' ἐπιτύχω ἐνίοτε·
Ἢ, τὴν ζωὴν ἀλλάξατε φαιδρὸς ν' ἀποκαλέσω,
Βοήθησέ με πάλιν εἰ ὁμοίως ν' ἀπολύσω

—

Τοιαῦτα λέγει ποιητοῦ εἰδωλολάτρις Μοῦσα.
Τὴν ἀρετὴν τῆς ψυχῆς ἀρμονικῶς ὁ μνοῦσα.
Πλὴν ποῖος θὰ ἠθέλησε τὰ ἐκστάσεις οὐρανίας
Τὴν γλῶσσαν ἐὰν ἔχουν αὐτὴν τῆς ἐκλεκτὰς;
«Κύριόν διδωτὶς ἡμᾶς, κύριόν οὐρανίας.
Οὐχὶ τοῦ κόσμου, τὴν ἡμῶν ἀγάπην κ' εὐλογίαν.
Μὴ ταραττεσθω μετ' ἐμοῦ οὐδ' ἡ διάνοιά μου.
Οὐδ' ἡ καρδία. Ὁ Θεὸς ἐλπὶς καὶ στέμμα σας.»

Γ. Π.

ΑΝΤΑΠΟΚΡΙΣΙΣ.

ΑΘΗΝΑΙ. τὴν 25 Μαρτίου 1873.

Ἡ ἀρέσκεια, καθ' ἣν ἐπιλαμβάνομαι νὰ γράφω τὴν δευτέραν πρὸς τὴν «Εὐρυδίκην» ἐπιστολήν μου, εἶναι ἱερὰ καὶ σπουδαία διά τε τὸ φῦλον καὶ τὸ ἔθνος μας· διὰ τὸ φῦλον μας, λέγω, διότι ἐν αὐτῇ ἡ γυνὴ, ἐν τῷ προσώπῳ τῆς ἀειπαρθένου Μαρίας, εὐαγγελίσθη τὴν σωτηρίαν τοῦ ἀνθρωπίνου γένους, τὴν διὰ τοῦ χριστιανισμοῦ ἐπίδοξον τοῦ Ἑλληνισμοῦ, καὶ τὸ ἔθνος, ὅπερ ἐν αὐτῇ ἀποκαινίσασα τὴν παλιγγενεσίαν αὐτοῦ.

Ἡ ἀρέσκεια αὕτη ἐν Ἀθήναις ἔχει τι τὸ ἔξοχον, τὸ ὑπερβάλλον.

Αἱ Ἀθῆναι, ἡ πόλις ἡ φιλώνυμος τῆς Ἀθηνᾶς, τοῦ γυναικείου τούτου τύπου τῆς φρονήσεως καὶ ἐργασίας, ἐφωτίζει δι' ἐξαιρετικῆς εὐφροσύνης τὴν ἡμέραν ταύτην δηνοπελίσασα καὶ μεθ' ὅλης τῆς ἐπισκιούσης αὐτὴν καὶ λαμπρότητος.

Ἀπὸ πρωΐας τὰ ἐνθυμὰ ἔθιμα τῆς στρατιωτικῆς μουσικῆς καὶ οἱ ἐκ τοῦ λιμένος τῶν Νηρέων κανονιοβολισμοὶ προαναγγέλλουν τὸ ἐπίσημον τῆς ἡμέρας.

Ἐν τῷ ἱερῷ ναῷ τῆς Μητροπόλεως, ἐν ᾧ παρίστανται ἅπασαι αἱ πολιτικαὶ καὶ στρατιωτικαὶ ἀρχαὶ, μετὰ τὴν θείαν λειτουργίαν, περὶ τὴν 11 ὥραν μ. μ. προέλθοντ ἐν μέσῳ σειᾶς στρατιωτῶν διέρχονται αἱ ΑΑ. ΜΜ. ὁ Βασιλεὺς μετὰ τῆς Βασιλίσσης καὶ τοῦ διαδόχου τοῦ, συνοδευόμενοι καὶ ὑπὸ τοῦ ἀπὸ τινος ἰλιθόνου ἐνταῦθα πρίγκηπος Σὰξ-Μάϊνγεν, δηλονότι τῆς Σαξωνίας, ἐνὸπιον τῶν ὁποίων ἐστέλετο μεγαλοπρεπὴς δοξολογία, ἐπισκεφθεῖσα διὰ ζωηροτάτων ἀνευφημήσεων καὶ ζητωκραυγῶν.

Τὴν ἑσπέραν ἐπαίνεσεν ἡ στρατιωτικὴ μουσικὴ εἰς τὴν πλατεῖαν τῶν Ἀνακτόρων ἀπὸ τῆς 6—9 ὥρας μ. μ. Τὰ δὲ δημόσια καταστήματα καὶ πολλαὶ ἰδιωτικαὶ οἰκίαι ἦσαν φωταγωγημέναι.

Ἀκριβῶν δὲ γεῦμα ἐδόθη ἐν τοῖς ἀνακτόροις πρὸς τιμὴν τῆς ἑορτῆς ταύτης ἡμέρας, εἰς ὃ ἦσαν προσκεκλημένοι οἱ ἀγωνιστοὶ καὶ αἱ ἀρχαὶ τῆς πρωτευούσης.

Ἡ χαρὰ καὶ εὐθυμία, ἥτις ἐπικρατεῖ ἐπὶ τῶν προσώπων ἁπάντων, ἀγνὸν προϊὸν οὖσαι τῶν σπουδαίων καὶ ἱερῶν ἀναμνήσεων, καθίστα τὴν πανελλήνιον ταύτην ἑορτὴν λίαν ἐξέχουσαν καὶ διακριτικήν.

Ἐν τῇ προηγουμένῃ μου εἶχον ὑποσχεθῆ νὰ γράψω τῇ «Εὐρυδίκῃ» περὶ τῆς παρ' ἡμῖν ἐπιπολαζούσης πολυτελείας.

Τοῦτο σήμερον πράττουσα οὐδόλως νομίζω ὅτι θὰ προσκρούσω εἰς τὴν φιλοτιμίαν κυριῶν τινων ἐνταῦθα, αἵτινες ὥριστον, τὸ παράδειγμα γινόμεναι εἰς τὰς λοιπὰς τῶν ὑποδεεστέρων κοινωνικῶν βαθμίδων γυναῖκας, νὰ ἔχωσι πρῶτον αὐτῶν μέλημα τὴν διάδοσιν διὰ τοῦ παραδείγματός των τῆς ἀπείρου ἐνδυμασίας καὶ τῆς ἀργίας διαίτης.

Τὰ μικρὰ βιβλία παρασύρουσι ὑπὸ τῶν ποταμῶν εἶναι ἀληθεῖα σχεδὸν ἀναντίρρητος. Ἡ πολυτέλεια καὶ ἡ προσεπιμαχοροῦσα αὐτῇ μόδα, αἱ πρώτισται πληγαὶ τῆς κοινωνίας μας, ὡς ἄλλοτε αἱ τοῦ Φοιβοῦ πληγαί, εἶναι ἀ[illegible] καὶ τῆς Τε[illegible] μετρίνων καὶ διεφθαρμένων [illegible] τῆς [illegible] τῆς Εὐρώπης, ἐξ ὧν ἀνα[illegible] εἰς τὰς μορφὰς ἡμῶν κοινωνίας.

Κατὰ αἱ ἐκμαιρίδες καὶ τὰ περιοδικὰ τὰ προωρισμένα πρὸς διάδοσιν τῶν ὅπερ φρονεῖ ζωνται αἱ τῶν μεγάλων σαλονιῶν καὶ τῶν ἐγγεστερίων γυναῖκες, γυναῖκες φιλόδοξοι· ἐκεῖ αἱ μυθιδιδυνστρικαὶ, ἐκεῖ τὰ ζωηρὰ δὲ δρυοζεῖδ, ἀλλαχοῦ τὰ σκεῖζν καὶ ἀλλαχοῦ τὰ δερ-πεζῖν, ἄτινα ἥνδρες ἐκδίδουσι ἐπὶ κερδοσκοπίᾳ· πρόδοξοι, ἐκμεταλλευόμενοι τὴν ἔνεκα πολλῶν αἰτιῶν πρὸς τὴν ἐπίδοξιν ξένουν γυναῖκα.

Τὸ εἶδος τῆς ἀκαπόζεως ἐκάστου ἔθνους μαρτυρεῖται ὑπὸ τῶν δημοσιογραφικῶν ὀργάνων του. Τὸ κῖζμα τοῦτο ἀπέδειξεν ἡ πεῖρα ἀληθέστατον.

Μέχρι τινος, ἐὰν αἱ ἐχθροὶ ἡμῶν κατηγόρουν ἡμᾶς διὰ πολλὰς ἐλλείψεις, συνέχειν ἔχω· ἡμᾶς ἐπὶ τῇ ἑλληνικῇ ἀρετῇ. Πολλάκις δὲ ἤκουσα ἰδίους· ὅτιν ἀπὸ ξένους φιλέλληνας νὰ ἐπαινῶσιν ἡμᾶς, διότι δὲν ἐγκαταλείπομεν ἐν Ἑλλάδι τὰ τῶν μόδων διαδίδοντα δημοσιογραφικὰ ὄργανα.

Καὶ ὄμως, πρωΐστατα ἐκ ξένων χεῖρες ἐλθόντων ἐνταῦθα, νὰ σπείρωσιν εἰς τὴν καρδίαν τοῦ Ἑλληνικοῦ, τὰς Ἀθήνας, ὄργον μυσαρὸν καὶ ἀνθελληνικώτατον τὴν ἔλδοσιν ἐνοῦ μεθ' ἑρμαφρόδιτ, ἥ; σκοπὸς ἐστὶν ἡ ἀποκατάστασις τῆς ἀρετοῦ οἰκοδεσποίνης ὡς κυρίας τῶν σαλωνίων.

Τὸ φῦλον τοῦτο, ὅπερ πρὸ αἰῶνος τῶν Ἑλληνίδων ἐκκινεῖσθαι ἀπὸ τινος ἐνταῦθα ὀνομάζουσι σύγγραμμα περιοδικὸν ἐνῷ εἶναι σύγγραμμα καὶ περιοδικὸν οὐχὶ τῶν φιλοκάλων οἰκοδεσποινῶν, ἀλλὰ τῶν ματρώνων, τῶν σαλωνίων, τῶν μοδιστρῶν, τῶν γυναικῶν δηλονότι ἐκείνων, αἵτινες ἀγνοοῦσι τὴν θεμελιώδη ἀρχὴν τῆς ἑλληνοχριστιανικῆς οἰκογενείας.

Γυνὴ φαίνεται μὲν ἡ ἐπιχειρήσασα τοῦτο, ἀλλὰ, κατὰ τὴν κοινὴν γνώμην, εἶναι ἄνδρες κερδοσκόποι, ἐκμεταλλευόμενοι τὰς ἑλληνικὰς οἰκογενείας· εἶναι δὲ τοῦτο μετάφρασις ἐκ τοῦ γαλλικοῦ κατεργαζόμενον κατ' εἰσήγησιν καὶ πρὸς κερδοσκοπίαν γινόμενον τῶν ἐποφθαλμιώντων τὸν Ἑλληνισμὸν ξένων.

Εὐτυχῶς οὐδεμία ἐνταῦθα εὐδοκιμοῦσα Ἑλληνὶς εἰσήγαγε τοῦτο εἰς τὴν οἰκίαν της. Καὶ αἱ ἔχουσαι ἤδη αὐτὸ σκώπτωνται παρὰ πάντων μετ' ὀνειδισμοῦ.

ΚΥΨΕΛΗ

Ψηφιακή Ερευνητική Βάση Δεδομένων-Γυναικεία περιοδικά στον οθωμανικό χώρο (kypseli.fks.uoc.gr)

Μετὰ χαρᾶς δὲ ἠκούσα ὅτι καὶ ἡ Α. Μ. ἡ βασίλισσα, πρὸς ἣν οἱ δεῖλαιοι ἀφιερωσαν τὸ ἔργον τοῦτο, ἐν ἀγνοίᾳ της, διέταξε τὴν ἐκ τῶν δημάτων της ἀπομάκρυνσιν τοιούτου ἐδάφους τῆς παρισινῆς διαφθορᾶς καὶ πολιτείας.

Ὀλίγον τὴν γνωστὴν ἐκείνην, ἣς τὸ ὄνομα ἠθέλησαν οἱ ἀρχηγοὶ [illegible] παρρησίωσιν εἰς τὴν περιφρόνησιν καὶ τὸν ὀνειδισμὸν τοῦ ἔθνους. Δυστυχῶς δὲν εἶναι τέκνον τῆς Ἑλλάδος ὡς δὲν εἶναι βεβαίως καὶ τέκνον τῆς Ἀνατολῆς· ἤτις γεννᾷ μόνον «Κυρὸ Δίκας» μετὰ τοῦ ἀσπασμοῦ τῆς ὁποίας περαιτέρω τὴν παροῦσαν μου, ἐπιφυλάττομαι νὰ γράψω ἐν ἐκτάσει ὑμῖν προσεχῶς.

Η ΑΡΠΑΓΗ ΚΥΡΙΑΣ ΤΙΝΟΣ ΤΗΣ ΤΙΜΗΣ ΕΝ ΙΤΑΛΙΑ.

Ἐγγὺς τῆς θελκτικῆς πόλεως Συρρέντου (ὀλίγον ἀπεχούσης τῆς Νεαπόλεως) ἔνθα διατρίβη ἀπό τινων ἡμερῶν, χάριν τῆς πασχούσης ὑγείας της, ἡ αὐτοκράτειρα τῆς Ῥωσσίας, ἐδεδραματίσθη κατ' αὐτὰς λυπηρότατον ἐπεισόδιον, ὅπερ παρέχεται μὲν ἐν μακρᾷ ἀπεστημένῃ ἀπόστασιν ὑπὸ τοῦ Ἰταλικοῦ τύπου, ἀφηγοῦνται δὲ διὰ μακρῶν οἱ ἀνταποκριταὶ τῶν γερμανικῶν ἐφημερίδων. Ἐὰν ἡ σκηνὴ αὕτη παρίσταται ἐν Ἑλλάδι, ὅλη ἡ Εὐρώπη ἤθελεν ἐξαναστῆ πλήρης ὀργῆς καὶ ἀγανακτήσεως κατὰ τοῦ ἑλληνικοῦ ἔθνους, καὶ νέαι ἀπειλαὶ καὶ νέαι κατάραι θὰ ἐξηκοντίζοντο κατὰ τοῦ δυστυχοῦς βασιλείου τῆς Ἑλλάδος ἐκ τοῦ ἐπὶ βλάβῃ τοῦ πολιτισμοῦ ἱδρυθέντος ὑπὸ τοῦ νεανικοῦ ἐνθουσιασμοῦ τῶν Εὐρωπαίων. Ἰδοὺ πῶς ἐξιστορεῖ τὸ συμβὰν ὁ ἐκ Νεαπόλεως ἐπιστέλλων πρὸς τὸν Βιεννάτον «Τύπον». Τὰ περίχωρα τοῦ Συρρέντου εἶναι περιώνυμα διὰ τὴν φυσικὴν καλλονήν των, καὶ ἡ θέσις ἐκείνη εἶναι, ὡς λέγουσιν, ἡ γραφικωτέρα τῆς οἰκουμένης· ἀρχομένου τοῦ ἔαρος ἀπειράριθμοι ξένοι ἐπιρρέουσιν ἐκεῖσε ἀπανταχόθεν τῆς Εὐρώπης ὅπως ἀναπνεύσωσι καθαρὸν ἀέρα. Ἀλλὰ τὸ Συρρέντον, καίπερ δαψιλῶς ὑπὸ τῆς φύσεως ποικίλως πλουσιοπαρήσας ἐπηρεασμένον, κεῖται ἐπὶ ὀρεινῆς τοποθεσίας, ἣς αἱ φάραγγες καὶ οἱ βράχοι ὑπῆρξαν ἀνέκαθεν προσφιλὲς ὁρμητήριον τῶν λῃστῶν. Ἔτι καὶ πρὸ τῆς ἀφίξεως τῆς αὐτοκρατείρας τῆς Ῥωσσίας, αἱ ἐγχώριοι ἀρχαὶ, κατ' ἐπιταγὴν τῆς κεντρικῆς κυβερνήσεως, κατέβαλον πᾶσαν δυνατὴν προσπάθειαν ὅπως ἀποσοβήσωσι τὸν ἐνδεχόμενον κίνδυνον, παρατάξασαι πολλοὺς χωροφύλακας καὶ στρατιώτας τῆς γραμμῆς εἰς τὰ μᾶλλον ἐπικίνδυνα χωρία. Ἡ αὐτοκράτειρα ἀφίκετο τῇ 12)24 μαρτίου καὶ ἔτυχε παντηγυρικῆς ὑποδοχῆς. Μία τῶν κυριῶν τῆς τιμῆς τῆς Α. Μ., ἐπὶ τῇ πεποιθήσει, ὡς [illegible] ὅτι οὐδεὶς ὁμῶνυμος κίνδυνος [illegible] ἐξῆλθε τῇ ἐπαύριον μετὰ μεσημβρίαν εἰς περίπατον παρακολουθουμένη μέχρι τινὸς ἀποστάσεως ὑπὸ τινος τῶν ὑπηρετῶν τῆς αὐλῆς. Ἡ ἀτυχὴς Κυρία, ἥτις λέγεται γερμανὶς οὖσα τὸ γένος, ἠθέλησε νὰ ἐπιστρεψῇ τὴν ἐγγὺς τοῦ Συρρέντου περιφημον φάραγγα ἔνθα, κατὰ τὴν δημώδη τῶν ἐγχωρίων παράδοσιν, κατοικοῦσι δαίμονες καὶ ἄλλα κακοποιὰ πνεύματα. Ἀλλὰ τὸ βέβαιον εἶναι ὅτι ἡ κυρία τῆς τιμῆς δὲν ἐπανῆλθε πλέον ἐκ τῆς παρελθούσης ἐκδρομῆς της· ἐπειδὴ δὲ οὐδεὶς ἠδύνατο νὰ πιστεύσῃ ὅτι τὰ ἐντὸς τῆς φαραγγος λανθάνοντα δαιμόνια ἥρπασαν τὴν εὐγενῆ δέσποιναν, πάντες συνεπίραναν ὅτι ἡρπάγη καὶ ἀπήχθη ὑπὸ τῶν λῃστῶν. Παραχρῆμα ἐτέθη εἰς κίνησιν ὅλη ἡ εἰς τὰ περὶς παρατεταγμένη δημοσία δύναμις· καὶ ὁ δήμαρχος τοῦ Συρρέντου ἀπέστειλε πρὸς ἀναζήτησιν τῆς ἀπολεσθείσης πλείστους ὁπλίτας, οἵ τινες μετὰ πολλὰς καὶ ἐπιμόχθους ἐρεύνας, ἐπέστρεψαν οἴκαδε οὐδὲν κατορθώσαντες. Τὸ συμβὰν δὲν ἀνεκοινώθη ἀμέσως εἰς τὴν αὐτοκράτειραν τῆς Ῥωσσίας, ἐπὶ τῇ ἐλπίδι ὅτι ἡ ὑπὸ τῶν λῃστῶν ἀπαχθεῖσα ἔμελλε ν' ἀπολυτρωθῇ· ἀλλὰ τὰ πάντα εἰς μάτην. Μαθοῦσα μετὰ παρέλευσιν ἡμερῶν τινων τὸ δυστύχημα, ἡ Αὐτοκράτειρα ἠθέλησεν ἐν τῇ ὁρμῇ τῆς πρώτης ἐντυπώσεως ν' ἀπέλθῃ αὐθωρεὶ ἐκ τοῦ Συρρέντου, ἀλλ' εἶτα, ἐνδοῦσα εἰς τὰς ἐνθέρμους παρακλήσεις τοῦ μεγάλου δουκὸς Βλαδιμήρου, ἠλλαξε γνώμην. Κατὰ βραχὺν ἐντολὴν τῆς Α. Μ. οἱ εἰς καταδίωξιν τῶν λῃστῶν ἀποσταλέντες στρατιῶται, ἀνεκλήθησαν· ἐλπίζεται δὲ ὅτι ἡ ἀπαχθεῖσα θὰ ἐλευθερωθῇ μετ' ὀλίγον ἀντὶ ἀδρῶν λύτρων, ἅτινα θὰ ἀποτίσῃ αὐτὴ ἡ αὐτοκράτειρα ἐκ τοῦ ἰδιαιτέρου ταμείου της.

Ἐὰν ἡ Αὐτοκράτειρα τῆς Ῥωσσίας διέτριβεν εἰς μέρος τι τῆς Ἑλλάδος, συνέβαινε δὲ αὐτόθι ὅ,τι συνέβη ἐν Συρρέντῳ, ὁποῖος καὶ ὁπόσος θόρυβος θὰ ἐξηγείρετο! Ὁπόσαι ὕβρεις, ὁπόσαι συκοφαντίαι ὁπόσαι διαβολαὶ θὰ ἠκούοντο κατὰ τῶν Ἑλλήνων καὶ ὁπόσα ἀναθέματα κατὰ τῶν πρωτουργῶν τῆς συπτάσεως τοῦ ἑλληνικοῦ βασιλείου! Ὅτε ὁ Τάκος Ἀρβανιτάκης συνέλαβε περὶ τὸν Μαραθῶνα τοὺς δυστυχεῖς ξένους, οἵτινες μετὰ ταῦτα ἔμελλον νὰ θυσιασθῶσιν ἐν τῷ Ἱρωπῷ, σύμπασα σχεδὸν ἡ εὐρωπαϊκὴ δημοσιογραφία ἐξεγέρθη μανιώδης καὶ κατεστιγμάτισε [illegible] τὴν ἑλληνικὴν [illegible] τινες μάλιστα τῶν ἀγγλικῶν ἐφημερίδων ἐν τῇ τυφλῇ αὐτῶν παραφορᾷ δὲν ἠσχύνθησαν νὰ ἀπρόψωσιν ὅτι τὸ βασίλειον τῆς Ἑλλάδος περιάπτει αἶσχος εἰς τὸν εὐρωπαϊκὸν πολιτισμόν. Σήμερον μία κυρία τῆς τιμῆς τῆς αὐτοκρατείρας τῆς Ῥωσσίας ἀπάγεται ὑπὸ τῶν λῃστῶν, ἐκ τῶν προθύρων αὐτῆς τῆς Νεαπόλεως καὶ ὅμως ὀλίγοι δίδουσι προσοχὴν εἰς τὸ συμβὰν τοῦτο! Ἀλλὰ τί λέγομεν; αἱ πλεῖστοι τῶν ἐφημερίδων ἀναγράφουσι τὸ δυστύχημα χάριν μόνον περιεργίας καὶ οὐδὲ κἂν ρανταζόνται ὅτι ἀνέχεται εἰς τοῦτο τὸ ἰταλικὸν ἔθνος. Βεβαίως ἡ τιμὴ τοῦ ἑκαλικοῦ ἔθνους οὐδαμῶς ἐλέγεται εἰς τὸ ἐν Συρρέντῳ συμβάν. Μόνον ὀσάκις ὑπόκειται λόγος περὶ τῆς Ἑλλάδος, οἱ Ἕλληνες καταγγέλλονται ὡς ὑπεύθυνοι διὰ τὰς πράξεις δύο ἢ τριῶν κακούργων.

« ΚΛΕΙΩ »

ΔΙΑΦΟΡΑ

Τὴν προπαρελθοῦσαν Κυριακὴν, 25 λήξαντος, ἐγένετο ἐν τῇ αἰθούσῃ τοῦ ἐν Διπλοκιονίῳ Ἑλληνικοῦ Παρθεναγωγείου ἡ κλήρωσις τοῦ λαχείου τῶν ἐργοχείρων.

Ἡ αἴθουσα αὕτη ἀπὸ πρωΐας ἐπληρώθη ὑπὸ πυκνῆς ἱδιαζόντως εὐγενῶν κυριῶν ὁμαγύρεως, ὧν ἡ ἀπὶ τοῦ προσώπου ἐπιφαινομένη χαρὰ ὑπεδείκνυε τὸ σπουδαῖον ἐνδιαφέρον ὅπερ συνηθάνοντο πᾶσαι, ὁρῶσαι τὰ ἐκτεθειμένα πολλὰ καὶ ποικίλα, ἐργόχειρα, ἅπερ αἱ ἄθραι τῶν ἐν αὐτῷ φοιτωσῶν κορῶν χεῖρες ἠλεκάλως καὶ κομψῶς ἐριλοτέχνησαν ὑπὲρ τῆς σχολῆς αὐτῶν.

Ἐν μέσῳ τοιαύτης φιλομούσου ὁμηγύρεως ἀνελθὼν τὴν ἕδραν ὁ ἐκ τῶν ἐφόρων τοῦ παρθεναγωγείου τούτου ἀξιότιμος κ. Π. Θευχαρίδης, ὁ καὶ πρόεδρος τῆς Λέσχης «Ὁμονοίας» ἀνέγνω λεπτομερῆ καὶ εὐκρινεστάτην ἔκθεσιν τῶν ἐνιαυσίων ἐργασιῶν τῆς ἐφορείας, ὑποδείξας τὰ πρὸς βελτίωσιν τοῦ παρθεναγωγείου τούτου ληφθέντα μέτρα καὶ ἐν γένει διαζωγραφίσας τὴν κατάστασιν αὐτοῦ.

Καθὼ ἐκ τῆς ἐκθέσεως ταύτης ἐδηλώθη, νὰ κατορθώσωμεν, ὡς εὐτυχῶς ἐπράξαμεν καὶ ἡμεῖς παρακαλοῦμεν ἐν μέσῳ τῆς τῶν Ἑλλήνων ὁμηγύρεως ταύτης, τὸ ἐν λόγῳ παρθεναγωγεῖον, οὐδέν στοιχεῖον πόρων κατεκτήσαμεν, συνεστάλη πρὸ παντὸς ἐκ προκαταβολῆς σταθερῶν καὶ τοῦ πρόδηλος τοῦ ἐλαχίστου, τοῦ ἐλλείψαντος ἀπὸ πληρωμένου ὑπὸ τοῦ ταμείου τῆς, ἐφορᾶς ἐκκλησίας.

Καὶ ἐμεῖς ἐρίτιμος χάρις τῇ κλίνῃ προσπαθείᾳ τῶν κ. κ. ἐφόρων Π. Θευχαρίδου καὶ Κ. Βενεζίδου καὶ τῇ φιλογενεῖ προθυμίᾳ καὶ ἐπιστασίᾳ τῶν φιλομούσων κυριῶν αὐτοῦ κ. κ. Ῥαλλοῦς Σοῦλλα, Μαρίας Περ. Πορτοκάλλα καὶ Ἀναστασίας Γιωσούτου, τὸ ὄνομα τῆς ἐπιφανείας τοῦ ἱερωτάτου τῆς ἱερᾶς ἐκκλησίας ἐγένετο ἀνάγκαιον, ἀλλὰ καὶ πλεονάσαν παρακινοῦν ἀμφοῦσιν σπουδαῖον, ἀμφοτέρως ἐνωθεῖσαι τῶν πολυειδῶν τῆς σχολῆς τούτου ἐξόδων καὶ ἀναγκῶν.

Τὸ σύστημα τοῦ διδόναι ἐπιτροπὴ λόγον τῶν πεπραγμένων ἑκάστην ἑορτὴν εἶναι σωτήριον καὶ ὠφελιμὸν ὑπὲρ τῶν ἡμετέρων ἐκπαιδευτηρίων, ὡς ὑποδεικνύουσιν οὗτοι τῆς κατασκευῆς τῶν σχολικῶν ἡμῶν πραγμάτων καὶ διαγειρομένης τῆς εὐγενοῦς ἀμίλλης, τὰ μάλιστα συνηχόμενα ἐντείνεται ὅπερ τῆς προόδου αὐτῶν. Δὲ καὶ συνχαίρομεν τὴν ἀξιόλογον ἐφορίαν τοῦ ἐν λόγῳ παρθεναγωγείου ὡς ἐγκοινωνήσουσαν οὕτω, ἀρχῆν, ἡν εὐχόμεθα νὰ ἴδωμεν γενικευμένην εἰς πάσας τὰς συνοικίας τῆς πρωτευούσης ἡμῶν πρὸς κατεύκαιν πολιτῶν ὁμοιωμάτων.

Μετὰ τὴν ἔκθεσιν ταύτην, ἀνεκτήσαν αἱ κκ. κυρίαι, πρωΐθεν εἰς τὴν κλῆρωσιν τοῦ λαχείου ἐν μέσῳ γενικῆς εὐχαριστήσεως καὶ θαυμάδος. Πᾶς δ' ἐξεχύμενος ἀρθμὸς, ἡ καὶ κεφάλαιον, τοῦ λαχείου ἀπέπεμψε ἐκ πάσης εἰκοσιάδος κυρίας καμμίαν εἰμὴ ὅπερ τῶν συντελούντων εἰς τὴν συνταγὴν καὶ προαγωγὴν τῶν μορφωτηρίων τούτων τῆς γυναικείας ἐκπαιδεύσεως.

Μετὰ χαρᾶς ἀναγνώρισαν ἄλλα τὰς εὐγενεῖς ταύτας προσπάθειας τῶν φιλομούσων κυριῶν κκ. Ῥαλλοῦς Σοῦλλα, Μαρίας Περ. Πορτοκάλλα καὶ Ἀναστασίας Γιωσούτου ὡς καὶ τῶν ἀξιοτίμων κυρίων ἐφόρων Π. Θευχαρίδου καὶ Κ. Βενεζίδου ὅπερ τοῦ ἐν λόγῳ παρθεναγωγείου, εὐχῆ μεθ' ὅλων τούτων κρατυνόμενον καὶ παγιούμενον ἐξίοις τῆς πανεγκίτου φιλογενείας καὶ φιλομουσίας τῆς ὁμογενοῦς ἐν Διπλοκιονίῳ κοινότητος, τοῦθ' ὅπερ κατορθοῦται εὐχερῶς τόγ' ἐρ' ἡμῖν διὰ τῆς συστάσεως Φιλεκπαιδευτικοῦ Συλλόγου παρὰ τῶν εὐγενῶν τοῦ Διπλοκιονίου Ἑλλήνιδων, σκοπουντος ἰδίᾳ τὴν συνεργασίαν, βελτίωσιν καὶ προαγωγὴν τῶν γυναικείων ἡμέτερα ἐκπαιδευτηρίων.

—

Ἡ Α. Μ. ἡ βασίλισσα τῶν Ἑλλήνων Ὄλγα, κατὰ τὴν εἰς Παλαμήδιον τῆς Ἑλλάδος τελευταίαν αὐτῆς ἐπίσκεψιν προσήνεγκε 300 δραχμὰς ὑπὲρ τῶν κατοίκων, ἡ δ' Α. Μ. ὁ βασιλεὺς Γεώργιος 300 δραχμὰς εἰς τὴν ἐν Ἄργει νεὼν τοῦ Ἁγίου Πέτρου καὶ 700 πρὸς τοὺς ἐν Ναυπλίῳ ἐνδεεῖς.

—

Ἡ βασίλισσα Βικτωρία ἐδωρήσατο εἰς τὴν χήραν τοῦ ἥρωος πλοιάρχου Κανάρεως ἐπιστίαν σύνταξιν ἐκ 50 λιρῶν ἀγγλικῶν.

—

Αἱ προσόμιον τῶν ἐγκαινίων τῆς Βιεννάιας Ἐκθέσεως μέλλουσι νὰ τελεσθῶσιν ἐν Βιέννῃ οἱ γάμοι τῆς Ἀρχιδουκίσσης Σιζέλης, πρωτοτόκου θυγατρὸς τοῦ βασιλέως τῆς Αὐστρίας, μετὰ τοῦ πρίγκηπος Λεοπόλδου τῆς Βαυαρίας, ἐξαδέλφου τοῦ βασιλέως Λουδοβίκου Β'. καὶ ἐκ μητρὸς τῆς πριγκηπίσσης Αὐγούστης, θυγατρὸς τοῦ Λεοπόλδου Β'., μεγάλου δουκὸς τῆς Τοσκάνας, ἤδη πλησιεστέρου συγγενοῦς τοῦ Αὐστριακοῦ οἴκου.

Ἡ νέα ἀρχιδούκισσα ἄγει τὸ δέκατον ἕβδομον ἔτος τῆς ἡλικίας της, ὁ δὲ πρίγκηψ κατὰ δέκα ἔτη εἶναι μεγαλήτερος αὐτῆς.

Εἶναι λεπτὴ, ἰσχνὴ ἔχουσα κυανοῦς ὀφθαλμοὺς ζωηροτάτους καὶ τὴν ἔκφρασιν ἐκείνην τοῦ προσώπου, τὴν ἥττον ἀγέωχον, τὴν χαρακτηρίζουσαν τὴν μητέρα καὶ τὴν θείαν αὐτῆς δούκισσαν τοῦ Ἀλενσόν.

Ἡ; ὁ πατὴρ αὐτῆς εἶναι ἐπιτηδεία εἰς τὸ ποιεῖν χρῆσιν, ὑπερέχουσα κατὰ τὴν μουσικὴν, καὶ διακρίνεται ἐπὶ ὀξυτάτου ὁρᾶσθαι. Παρὰ τῆς μητρὸς αὐτῆς ἐδιδάχθη τὴν ἱππασίαν, ἥτις τὴν ἀπεκατέστησε τελείαν κυνηγόν. Κατὰ δὲ τὴν ἄλλην ἐκπαίδευσιν, ἡ ἀρχιδούκισσα Ζέλεια ἐπαιδεύθη ὑπὸ τῆς Βαρόνας Βελδῶν, γυναικὸς διακεκριμένης τῆς Αὐστρο-Οὐγγρικῆς αὐλῆς διὰ τὸ πνεῦμα, τὴν συμπεριφορὰν, τοὺς τρόπους καὶ τὴν πολυμάθειαν, ἀπολαμβανούσης μεγάλης φήμης ἐν Βιέννῃ. Φέρει τὸ παρόν σημεῖον τοῦ Ἐνάστρου-Σταυροῦ καὶ τῆς Τερεζίας τῆς Βαυαρίας.

Ἡ προῖξ καὶ τὰ δῶρα τῶν γάμων τῆς ἀρχιδουκίσσης θέλουσιν ἐκτεθῆ ἐπιστήμως. Λέγουσιν ὅτι ἐκτὸς τῶν λεπτοπλέκτων πολυτίμων ὑφασμάτων καὶ λαχουρίων, διακρίνονται ἐνάργυρος κωμοδύκη ἐξαισίας τέχνης καὶ ἐρευνέσεως, ἡμερολόγιον ἐπὶ περγαμηνοῦ χάρτου, ἔργον τοῦ Ἕνου αἰῶνος καὶ βιβλίον ἐζωγραφισμένον ὑπὸ τοῦ Λεβρουν, οὗτινος ἡ λαβὶς εἶναι ἀδαμαντοστόλιστος.

Ἡ μεγάλη δούκισσα Ἀλίκη τῆς Τοσκάνης δωρεῖ αὐτῇ πολύτιμον δακτύλιον ἀξιοθαυμάστου λαμπρότητος, ἡ δὲ κόμησσα Σαμβόρ, συγγενὴς τῶν μελλονύμφων περιδέραιον ἐκ μαργαριτῶν καὶ ἀδαμάντων.

Μολονότι πολλοὶ θάνατοι ἀλληλοδιαδόχως προσέβαλον ἐπ' ἰσχάτων τὸν Αὐστριακὸν οἶκον, ἡ εὐθυμοταξία ὅμως τῆς αὐλῆς κόπτεται ὥστε πᾶν πένθος νὰ ἀφαιρεθῇ τελουμένων πομπωδῶς τῶν γάμων τῆς ἀρχιδουκίσσης Σιζέλης μετὰ τοῦ πρίγγιπος Λεοπόλδου.

Λέγουσιν ὅτι ὁ βασιλεὺς τῆς Βαυαρίας θέλει παρευρεθῆ ἐν αὐτοῖς, ὡς καὶ ὁ κόμης τοῦ Σαμβόρ, πλεῖστα μέλη τῆς οἰκογενείας τῶν Ὀρλεάνς, ἐπίσης ἡ πρηγκηπίσσα Κλημεντία τοῦ Σαξ-κοβούργ, ἡ δούξ καὶ ἡ δούκισσα τοῦ Ἀλανσόν, ἴσως καὶ ὁ δούξ τοῦ Νεμούρ, ὁ βασιλικὸς πρίγκηψ τῆς Σαξωνίας καὶ ἑκατὸν ἕτεροι αὐτοκρατορικοὶ καὶ βασιλικοὶ πρίγκηπες.

Ἄγνωστον εἰσέτι ἐὰν ὁ αὐτοκράτωρ τῆς Γερμανίας ἔλθῃ εἰς Βιέννην κατὰ τὰς ἡμέρας τῶν γάμων, ἀλλ' ὑποτίθεται ὅτι θέλει ἀντιπροσωπευθῆ ὑπὸ τοῦ πρίγκηπος διαδόχου.

—

Πολὺς κρότος γίνεται κατ' αὐτὰς ἐν τῇ Δύσει, εἰς τὴν λύσιν τοῦ γυναικείου ζητήματος ἀφορῶν· ἀλλ' ὁ μέγας οὗτος πάταγος οὐδεμίαν πραγματικὴν μεταβολὴν παρήγαγεν ἄχρι τοῦδε ἐπὶ τῆς θέσεως τῶν γυναικῶν. Πρὸ ἡμῶν ἐνῷ ὀλίγος λόγος γίνεται περὶ τοῦ ἀνεκαμένου τούτου, τὰ ἔργα φαίνονται βαίνοντα εἰς τὰ πρόσω. Ἐν ὅσῳ αἱ πλεῖσται τῆς Ἑσπερίας Ἐυρώπης χῶραι ἐπιμένουν ἀπαρρεύνωται καὶ τυφλὰ, μᾶλλον διακεκριμένας ὡς πρὸς τὴν παιδείαν γυναῖκὶ τὴν εἰς τὰς Ἀκαδημίας εἴσοδον (ὡσεὶ ἡ νομοσύνη προφύσσεται διὰ χρόνον τὸ ἓν φῦλον), ἡμεῖς δὲν παύομεν ἀπιδεικνύοντες διὰ πασιφανῶν πράξεων κατὰ πόσον ἡ παράδοσις τοῦ μεσαίωνος

Ψηφιακή Ερευνητική Βάση Δεδομένων-Γυναικεία περιοδικά στον οθωμανικό χώρο (kypseli.fks.uoc.gr)

φαίνεται ἡμῖν ἀσυμβίβαστος πρὸς τὰς ἰδέας τοῦ παρόντος χρόνου. Οὕτως ἡ κυρία Λώρα Ἰστμάς, ἤδη μέλος ἐπίτιμον τοῦ Συλλόγου τῆς Κωνσταντινουπόλεως, τοῦ Συλλόγου καὶ τῆς ἀρχαιολογικῆς ἑταιρίας τῶν Ἀθηνῶν, ἀντιπρόεδρος τοῦ αὐτόθι Γυναικείου Συλλόγου κλπ. ἐξελέγη πρὸ ὀλίγου ὁμοφώνως μέλος ἐπίτιμον τοῦ ἐν Ἀθήναις ἐπίσης Φιλολογικοῦ Συλλόγου «Παρνασσοῦ.»

—

Ἡ πρηγκηπέσσα Κολτζώφ Μασσάλσκη μᾶλλον γνωστὴ ὑπὸ τὴν φιλολογικὴν ἐπωνυμίαν τῆς Δώρας Ἰστριάδου, λέγει ἐν τῶν κυριωτέρων ἑβδομαδιαίων Περιοδικῶν τῆς Ἀμερικῆς, καταιεσταὶ ἤδη ἐν Φιλαδελφείᾳ ἔνθα κεῖται ἡ ἑπαυλις αὐτῆς Ἴστμα ἐξακολουθεῖ δὲ ἀνακτύσσουσα αὐτοῦ διανοητικὴν ἐνεργητικότητα, ἥτις δὲν δύναται νὰ συγκριθῇ εἰμὴ πρὸς τὴν τῆς κυρίας Σταῆλ, ἥτις κατὰ πολλὰ ὁμοιάζει, καὶ ἰδίως κατὰ τὴν ἐμβριθῆ εὐφυΐαν τῶν φιλοσοφικῶν καὶ ἱστορικῶν ζητημάτων, ἀλλὰ τῆς ὁποίας ὑπερέχει διὰ τὰς θαυμασίους αὐτῆς γλωσσικὰς γνώσεις, καθόσον γιγνώσκει τὴν νέαν Ἑλληνικὴν, τὴν Ῥουμανικὴν, τὴν Γαλλικὴν, Ἰταλικὴν, Γερμανικὴν, Ἀγγλικὴν καὶ τὴν Ῥωσσικήν. Ἡ Δώρα Ἰστριὰς ἐργάζεται πρὸς τελειοποίησιν τοῦ περὶ τῶν ἑαυτῆς προγόνων ἔργου της, τῶν πρηγκήπων Γκίκα, κυριαρχῶν ἡγεμόνων τῆς Ῥουμανίας, ὅπερ ὑπὸ τὸν τίτλον οἱ Ἀλβανοὶ ἐν Ῥουμανίᾳ ἐδημοσιεύθη ἐν τῇ «Εὐρωπαϊκῇ Ἐπιθεωρήσει». Πρὸς τούτοις, αὕτη δημοσιεύει κατ' αὐτὰς σπουδαίαν περιγραφὴν τῆς Αἰγυπτίας ἐν τῇ «Ἀδελφεάτζῃ» τὴνδιακὴν ποίησιν τῶν Περσῶν ἐν τῇ «Ἀνθολογίᾳ» καὶ τὰ δημώδη ἄσματα τῶν Ἀσιατικῶν ἐθνῶν ἐν τῇ «Ἐπιθεωρήσει» τῶν δύο Κόσμων». Κυρία τις Ἀμερικανὶς ἐν Οὐασιγκτῶνι ἤρχισε τὴν εἰς τὴν Ἀγγλικὴν γλῶσσαν μετάφρασιν τοῦ σπουδαίου συγγράμματός της, αἱ γυναῖκες ὑπὸ μιᾶς γυναικός.

—

Ἡ δεσποινὶς Καρολίνα Α. Κόβαρ, συγγραφεὺς διακεκριμένη καὶ συνεργάτις πολλῶν ἀμερικανικῶν φύλλων ἀπέθανεν ἐν Βοστώνῃ κατ' αὐτὰς ἐν ἡλικίᾳ 36 ἐτῶν.

—

Ἡ κ. Θωμᾶ Ἄλλεν, ἐκ τοῦ Ἁγίου Λουδοβίκου, προσήνεγκεν 20 λίρας εἰς τὴν βιομηχανικὴν Ἑταιρίαν τῆς Βερκάλῃ ὅπως χρησιμεύσωσιν ὡς βραβεῖον εἰς τὴν παρουσιάσουσαν τὸ καλλίτερον χειροτέχνημα.

—

Δύο ἀγγλίδες ἀδελφαί, αἱ δεσποσύναι Πρὰκ ἐξασφαλίσαν ἐπιτυχῶς τὸ ἐπάγγελμα τοῦ ὀδοντοϊατροῦ εἰς Βερόλινον.

—

Ὁ ἐν Βοστώνῃ Γυναικεῖος Χριστιανικὸς Σύλλογος ἐψηφίσατο 30 χιλ. λιρῶν διὰ τὴν οἰκοδομὴν οἰκίας διὰ τὰς νέας ἐργάτριας τῆς πόλεως ταύτης.

—

Ἡ ἐφημερὶς «Πὰλ-Μὰλ» ἀναγγέλλει ὅτι ἡ διοίκησις Ναπολέοντος τοῦ τρίτου περιελήφθη ἰσχάτως ἐν Ἀγγλίᾳ τὸ νόμιμον αὐτῆς κῦρος· ἡ χρηματικὴ τοῦ πρώην αὐτοκράτορος περιουσία συμποσοῦται εἰς 120 περίπου χιλιάδας ἀγγλικῶν λιρῶν (3 ἑκατομμυρίων), καταλείπει δ' αὐτὴν ὅλην καὶ ἀνεπιφυλάκτως εἰς τὴν αὐτοκράτειραν Εὐγενίαν. Τὸ δὲ μόνον εἰς τὸν υἱὸν αὐτοῦ κληροδότημα εἶναι, καθὼ λέγεται, τὸ αὐτοκρατορικὸν στέμμα.

—

Κατὰ τὰς εἰδήσεις τῶν ἀγγλικῶν φύλλων, ἡ δημοσία ἐκπαίδευσις ἐν τῇ Ἀγγλικῇ Ἰνδικῇ ποιεῖται γιγαντιαίας προόδους. Κατὰ τὸ 1870 οἱ ἐκπαιδευόμενοι νέοι ἠριθμοῦντο μέχρις ἑκατὸν μυριάδων. Ἐπειδὴ δὲ τὰ τρία τέταρτα τοῦ λαοῦ, πτωχοὶ ὄντες, δὲν δύνανται νὰ στέλλωσι τὰ τέκνα αὐτῶν εἰς τὸ σχολεῖον καὶ ἐπειδὴ κοινὸν ἐκπαιδευτήριον θεωρεῖται ὡς καινοφανὲς ὑπό τινας ἀπόψεις, τὸ τοιοῦτο φαινόμενον εἶναι ἀξιοπαρατήρητον. Μεταξὺ τῶν ἰδιωτικῶν σχολείων συγκαταριθμοῦνται σχολαὶ ἐπισήμως συντηρούμεναι, σχολαὶ ἰθαγενῶν, σχολαὶ νομικαί, ἰατρικαὶ καὶ τέλος σχολαὶ διὰ τὰς ἰθαγενεῖς νεάνιδας. Τὰ τελευταῖα ταῦτα καθιδρύματα θέλουσι ἐξασκήσει προϊόντος τοῦ χρόνου μεγάλην ἐπιρροὴν ἐπὶ τῆς οἰκογενειακῆς ζωῆς καὶ τοῦ χαρακτῆρος τῶν Ἰνδῶν καὶ τῶν Μωαμεθανῶν. Ἐν μόνῃ τῇ Βεγγάλῃ, κατὰ τὸ 1869, ὑπῆρχον 240 παρδεναγωγεῖα δεχόμενα καθ' ἑκάστην 9,035 μαθητρίας. Περὶ τὰ τέλη τοῦ 1870, ἐν Βομβάῃ, περὶ τὰς 164,904 ἀρρένων καὶ θηλέων ἐξεπαιδεύοντο. Αἱ σχολαὶ τῶν βορειοανατολικῶν ἐπαρχιῶν ἠρίθμουν ταυτοχρόνως 201 χιλ. ἀρρένων καὶ 10,000 θηλέων. Αἱ ἐπαρχίαι τοῦ Κέντρου συνήθροισαν ἐντὸς ὀλίγων ἐτῶν 80,000 μαθητρίας. Τὸ πανεπιστήμιον τῆς Καλκούττης, διοργανωθὲν κατὰ τὸν τύπον τοῦ ἐν Λονδίνῳ, κατὰ τὸ 1866 ἠρίθμει 1500 φοιτητάς. Ὁ ἀριθμὸς οὗτος ηὐξήθη ὑπερβαλλόντως ἀπὸ τῆς ἐποχῆς ταύτης. Παρόμοια ἀποτελέσματα παρηκολούθησαν τὴν ἵδρυσιν τῶν πανεπιστημίων Μαδρὰς καὶ Βομβάης. Τὸ μᾶλλον εὐημεροῦν καθίδρυμα ἐν Ἰνδικῇ εἶναι ἴσως ἡ ἰατρικὴ σχολὴ τῆς Καλκούττης, ἱδρυθεῖσα κατὰ τὸ 1834 ὑπὸ τὴν διεύθυνσιν τοῦ σὶρ Βίλλιαμ Βέντινκ. Ἡ ἐπιτυχὴς μέθοδος τῆς ἐν τῇ τελευταίᾳ ταύτῃ σχολῇ διδασκαλίας ἐπιτρέπει τὴν ἀνάληψιν ἀναγκαίου τῶν φυλετικῶν καὶ θρησκευτικῶν προλήψεων μεταξὺ τῆς ἰνδικῆς νεολαίας. Κατὰ συνέπειαν, οἱ αὐτόχθονες δύνανται νὰ παρέχωσι τῷ δημοσίῳ τὴν συνδρομὴν ἐπιστήμης ὑπερτέρας τάξεως.

Παρῆλθε πλέον ὁ καιρὸς καθ' ὃν ἔπρεπε νὰ διατρίβῃ τις δέκα μέλλια ὅπως εὕρῃ ὁδοιδηρόπονον δυνάμενον νὰ ἀναγνώσῃ τὴν διεύθυνσιν ἐπιστολῆς τινος καὶ φέρῃ αὐτὴν ὅπου δεῖ.

Ἐπιχείρησις πρωτάκουστος καὶ τὴν ὁποίαν μόνον ἀμερικανικὴ ἀκραίδαντος βούλησις δύναται νὰ συλλάβῃ καὶ ἐπιχειρήσῃ, πράττεται νὰ ἐκτελεσθῇ, ἂν πιστεύωμεν τὸ ἀναγγελλόμενον ὑπὸ εὐρωπαϊκῶν φύλλων κατὰ τὸ προσεχὲς θέρος. Ὁ καθηγητὴς Δοναλσὼν, διάσημος ἀεροναύτης τῶν Ἡνωμένων Πολιτειῶν, προτίθεται κατὰ τὸν Ἰούλιον νὰ διαπεράσῃ τὸν Ἀτλαντικὸν δι' ἀεροστάτου καὶ καταβῇ εἰς Ἰρλανδίαν. Τὸ ἀεροστάτιον αὐτοῦ θόλος βαρύνῃ δύο περίπου χιλιάδας λιτρῶν περιέχον 268,000 κυβικοὺς πόδας ἀερίου, μετὰ καὶ δύο ἄλλων μικρῶν δοχείων ἀερίου ἰδιαιτέρως, πρὸς συμπλήρωσιν τῶν ἐνδεχομένων ἐκκενώσεων, καὶ μηχανικὴν ἠλεκτρικὴν διωγανισμένην κατ' εἰδικόν τινα τρόπον πρὸς κατασκευὴν φωτὸς ἐν ἀνάγκῃ. Ὁ καθηγητὴς Δοναλσὼν ὑπολογίζει ὅτι ἡ ἀεροπλοΐα τελεσθήσεται ἐντὸς 17 ὡρῶν μέχρι 2 ἡμερῶν κατὰ μέσον ὅρον.

—

Ἐὰν ἡ ἐπιχείρησις ἐπιτύχῃ καθ' ὅλα, ὁ καθηγητὴς θέλει ἐπιχειρήσει ἀκολούθως τὴν σύστασιν ταχυδρομικῆς συγκοινωνίας ἐξ ἧς νὰ δύνωνται νὰ ἐπωφεληθῶσιν οἱ ταξιδεύοντες καὶ ἡ ὁποία θὰ ἐκτελέσῃ τὸν περίπλουν τοῦ κόσμου καὶ καλυθήσεται ἡ μεγάλη κυκλοαεροσφαιρικὴ γραμμή. Ἡ ἰδέα αὕτη ἀληθῶς εἶναι εὐρυτάτη, ἴσως δ' ἔχει καὶ μέλλον πραγματικόν.

ΠΟΙΚΙΛΑ

Ἐφημερίς τις ἐκδιδομένη ἐν Ν. Ὑόρκῃ σημειοῦ ἐν τινι τῶν τελευταίων φύλλων της τὰ ἑξῆς·

Ὁ ἀνθρὼπος τῶν κατὰ τὸν τελευταῖον σωρὸν ἐνταφιασθέντων νεκρῶν, ὧν ἡ κόμη ἔχει πρώτον χρῶμα ἡμέρας τῇ ἡμέρᾳ αὐξάνει. Δὲν καταπαύουσιν αὐτοὶ παπαῖ τὴν κόμην των, ἀλλὰ μεταβάλλουσι αὐτὴν εἰς χρυσῆν. Δυσκολεύεται τις νὰ τὸ πιστεύσῃ καὶ ὅμως εἶναι ἀλήθεια· ἡ χρυσῆ [illegible] ἐπιτυγχάνουσι τὴν τῶν τριχῶν λευκάνσιν.

Ἡ χρυσῆ τῶν χλοῶνων (blonde) πυκνότερα χρυσᾶ ἐνίοτε δὲν ἔχουσι πλέον πέλαγος οἱ μαῦροι πλόκαμοι εἰσὶ κεκλιμένοι τῶν χρόνων καὶ μόνη ἡ ὑπαρχυζοῦσα κόμη εἶναι τοῦ σωροῦ τὰ ἀχρωματοῦ ἀπαγόρευμα μαρτυροῦσι περὶ τῆς φιλοκαλίας καὶ τῆς σωρομανίας τῆς Κυρίας, ἥτις τὴν κόμην περιποιεῖται. Τοιοῦτοι οἱ ὁρισμοὶ φαίνεται εἶναι ὑπεστιμμένοι καὶ δὲν ἐξῆλθεν μηδὲ ἑνὸς ῥυθμοῦ τῆς μελίσσης ἡ τῆς κοσμοκυρίας. Ὁ σωρὸς εἶναι τόσον ἀνεμῆ, ὡς ἐκ τούτου οἱ νεκροὶ οἱ ἔχοντες κόμην χρυσῆν ἢ ἄνθος χρώματος, δι' ἣν πρὸ ὀλίγου κατὰ ὑστερικοφανίαν, σήμερον ἀλλοιοῦνται καὶ δὲν ἀναγνωρίζονται, παρ' ὅσον ἐπιτυχεῖς διὰ χημικῶν σκευασιῶν νὰ ὑπολαμβάνωσι τὴν κόμην των καὶ ἀπαλλάσσωσιν οὕτω κόμης φαινομένην ποιείν. Εἰς ἀφρὸς λιπῶν αἱ μέλαιναι καὶ χρυσαῖ τρίχες ἦλθε ἡ βροῦσία τοῦ θερμοῦ καὶ αἱ ὑπαρχυζοῦσαι κόμαι εἶναι σοῦ σωροῦ.

—

Εἰς Σικάγο πατὴρ 100-ρύτου κατεδικάσθη εἰς πρόστιμον 10 δολλαρίων διότι ἔδειρε τὸν 80-ετοῦτα υἱόν του ἐνεκα ἐλλείψεως σεβασμοῦ πρὸς τὸν πατρικὸν ἐξουσιαστὴν του. Καὶ ὁ υἱὸς ἔπρεπε νὰ καταδικασθῇ εἰς διπλάσιον πρόστιμον, διότι ἐνήργησε τὸν πατέρα του, ἵνα ἀφαιρέσῃ ἱκανοποιήσιν.

—

Ἄγγλος τις διοικάζῃ νυμφεύσας τὸν υἱόν του ἐδώκεν αὐτῷ ὡς προῖκα χρηματικόν τι ποσὸν, μακρὰς τινας καὶ μίαν σπουδαίαν δίκην. Μετὰ παρέλευσιν δύο ἐτῶν ὁ υἱὸς μεταβὰς παρὰ τῷ πατρί του παρεκάλεσεν αὐτὸν νὰ τῷ προμηθεύσῃ νέας ὑποθήκας. Εἰς τὸ ἄκουσμα αὐτὸ ὁ καλὸς δικολάβος ἐκπλαγεὶς ἐστράφη πρὸς τὸν υἱόν του καὶ μὲ ὕφος δικολάβου διεμφανεύμενον.

— Τί ἔκαμες τὰς δίκας, ἃς σοὶ ἐνεπιστεύθην; τὸν ἠρώτησε.

— Τὰς διεξήγαγον καὶ τὰς ἐκέρδισα, ἀπήντησεν ὁ υἱὸς ἀναζωπυρούμενος.

— Τὰς διεξήγαγες; . . . ἐπανέλαβεν ἐν ἀπελπισίᾳ ὁ δικολάβος.

— Ναὶ πάτερ μου! καὶ ἐστάθην εὐτυχὴς κερδίσας ὅλας.

— Μάτι νὰ μὴ σὲ πιάσῃ, υἱέ μου, ἀπήντησεν ὁ δικολάβος μακρὰ ἰσχυρῶς· γελᾷ, ἐλπίζω ὅμως ἐπὶ σοῦ μένει ἐὰν ἡ σπουδαία ἐκείνη ὑπόθεσις, ἣν σοὶ ἐνεπιστεύθην.

— Πλὴν καὶ αὐτὴν πάτερ μου τὴν διεξήγαγον ἐπιτυχῶς.

— Καὶ τήν . . . ; Ἀλλ', ἄθλιε, τὴν ὑπόθεσιν αὐτὴν ἐπὶ εἰκοσιπενταετίαν ἐπιμελῶς τὴν ἐξεταλλεύθην, καὶ ἂν εἶχες ὀλίγον χρόνον ἀκόμη ἔτι θὰ σοὶ ἦτο προσοδοφόρος. . . . Ὑπαγε υἱέ μου εἰς τὸ ἔλεος τοῦ Θεοῦ καὶ ζήτησε ἀπὸ αὐτὸν ὑπηρέτας . . . . ἐγὼ δὲν ἐτρελλάθην νὰ σοῦ ἐμπιστευθῶ ἄλλας.

—

Ἡ Μαρία Ἀντωνίττα μετὰ ἡμέραν τινὰ εἰς τὸ κοιμητήριόν της ἵνα στολισθῇ, ἡ δὲ πρηγκηπέσσα Πολιγνὰκ ἐκράτει ἔτοιμον τὸν ὑπενδύτην τὸν ὁποῖον ἡ βασίλισσα ἔμελλε νὰ ἐνδυθῇ.

Ταυτοχρόνως κρούεται ἡ θύρα ἀνοίγουσι καὶ εἰσέρχεται ἡ κόμησσα Ἀρτουά, ἥτις πρὸς μείζονα τιμὴν ἔπρεπε νὰ ἐνδύσῃ τὸν ὑπενδύτην εἰς τὴν Βασίλισσαν.

Ἡ τάξις ἀπαιτεῖ ὅπως ἄνευ χειροκτίων ἐκτελεσθῇ ἡ σπουδαία αὕτη ὑπηρεσία. Ἐπειδὴ δὲ ἡ κόμησσα Ἀρτουὰ ἐφόρει χειρόκτια ἤρξατο νὰ ἐκδύσῃ αὐτά.

Ἡ Βασίλισσα ἐπερίμενε· τότε κρούεται καὶ πάλιν ἡ θύρα καὶ εἰσέρχεται ἡ κόμησσα Προβένσ, εἰς ἣν μετεδίδετο ἡ τιμὴ τῆς ἐνδύσεως τῆς Βασιλίσσης.

Ἡ κόμησσα Προβένσ ἐνεκυλίσθη νὰ ἐκδύσῃ τὰ χειρόκτια της, ἡ δὲ βασίλισσα ἐπερίμενε, καὶ τότε μόνον ἐτόλμησε τὸ ὑπακόμπον της ὁπότε ἡ τελευταία κόμησσα ἐξέβαλε τὰ χειρόκτια της.

—

Ἡ ἀνάγκη γεννᾷ τὰς εὐρυτέρας καὶ μεγαλειτέρας πράξεις· ἀπόδειξις τούτου τὸ ἑπόμενον γεγονὸς λαῶν χώρας ἰσχάτως ἐν Παρισίοις.

Ἐν δεινῇ στενοχωρίᾳ χρημάτων εὑρισκόμενος κύριός τις καὶ ἀπορῶν, ἐσκέφθη νὰ προστρέξῃ εἰς τὸν θυρωρὸν τοῦ ξενοδοχείου εἰς ὃ διέμενεν. Τὸ πρᾶγμα δὲν ἦτο εὐχερές, καθόσον ὁ θυρωρὸς ἐνόμιζεν αὐτὸν πλούσιον, βλέπων αὐτὸν πάντοτε ἐν ἀμαξοκρατικῇ ἁμάξῃ διπίτῃ.

Ἰδοὺ δὲ τί ἐμηχανεύθη.

Καθ' ἑκάστην ὁ εὐρὺς κύριός μας ἔγραφεν ἐπιστολὰς, ὡς ἐκ τινος ἄλλου πρὸς αὐτὸν ἀπευθυνομένας, τὰς ὁποίας ἄρτιον ἀποκτᾷ πρὸς τὸν σκοπὸν ἵνα σαγηνεύσῃ δι' αὐτῶν τὸν θυρωρόν του.

Ὁ θυρωρὸς, περίεργος, ἀναγίνωσκε ποτὲ μὲν — «Ἄς ἴδωμεν, κύριε Χ . . . . πότε θὰ ἔλθετε νὰ λάβετε τὰς 14 χιλ. φράγκων; Ἀπορῶ καὶ δὲν δύναμαι πολὺ ν' ἀποδώσω τὴν ἀμέλειαν καὶ τὴν ἀδιαφορίαν σας ταύτην». — Ἄλλοτε δί — «Ἀπαντήσατέ μοι ἢ ναὶ ἢ οὐχί. Γνωρίζω ὅτι αἱ 14 χιλ. φράγκων εἶναι ὀλίγαι. Ὁποιεσδήποτε ὅμως ἀπαντήσατέ μοι ὅπου τάχους». — Καὶ ἄλλοτε! — «Ἐγὼ ὁ Ζ . . . . συμβολαιογράφος σᾶς παρακαλῶ ἵνα ὅσον τάχιστα σπεύσητε ἵνα λάβητε τὴν κληρονομίαν τοῦ μακαρίτου Ζ. Β . . . . .».

Σαγηνευθεὶς ὑπὸ τῆς ἀλληλογραφίας ταύτης, ὁ θυρωρὸς ἐδάνεισε 50 φράγκα εἰς τὸν εὐρὺν τοῦτον κύριον ὅστις καὶ ἀμέσως ἐγένετο ἄφαντος.

Τοῦ συμβάντος ἀναγγελθέντος εἰς τὴν ἀστυνομίαν, ὁ ἀστυνόμος ἠρώτησεν τὸν θυρωρὸν διατί ἐδάνεισε τὰ 50 ταῦτα φράγκα, ἄτινα καὶ ἀποτέλουν ἴσως τὴν ὅλην του περιουσίαν. — «Δυστυ, εἶπεν ἀμελῶς, ἐνόμιζον ὅτι δὲν εἶχον ἀνάγκην αὐτῶν.»

—

Ἐφημερὶς τις διηγεῖται τὸ ἑπόμενον τραγικὸν γεγονὸς, ὅπερ, ἐὰν μὴ ἀκριβὲς, εἶναι τοιοῦτον καλῶς ἐξευρημένον.

Νῦν, Τετάρτην, ὑπῆρχε μεγάλη συνάθροισις ἐπὶ τῆς ὁδοῦ Βωκαστρέ. Ἀνθρωπός τις ἔκειτο ἐκτάδην, ἔχων τὴν ὄψιν πεφυρμένην, τοὺς ὀφθαλμοὺς ἐξίχνοντας τοῦ κεφάλου των, καὶ τὸ στόμα καθημαγμένον.

Ἰδοὺ τί συνέβη. Ὁ πλούσιος Ἰούλιος ἀπώλεσε τὴν πενταετῆ κόρην του κατὰ τὴν τρομερὰν πυρκαϊὰν τῆς Chap Hu, ἣν οὐδεὶς ἐλπιζόμενος. Τὸ τέκνον ἔκλαιεν ἐν τῷ δευτέρῳ πατώματι, ὁ δὲ δυστυχὴς πατὴρ ὑπεδείκνυε τοῖς πυροσβέσταις πρὸς ἀπόσβεσιν τοῦ πυρός. Ὅταν ὅμως αἱ φλόγες κατέκαυσαν τὸ δεύτερον πάτωμα, ὁ δυστυχὴς πατὴρ ἔρριψε κραυγάς . . . . Ἵπτο τρελλός!

Χάρις εἰς τὰς ἐπιμόνους ἐρευνεῖδας τῶν ἀρωσιωμένων συνεργάτων του, ὁ πλούσιος ἠρέμα ἀνέκτησε τὸ λογικόν, ἀλλ' εἶχε τὴν ἀξίωσιν κλεῖστε νὰ μὴ τὴν ἐμπαλίζῃ πιστεύοντ νὰ εὕρῃ κατὰ βούλησιν ὅλας τὰς φλόγας, ὅσας θὰ συνέτινα ἐπὶ τῆς ὁδοῦ του.

Ἡ μονομανία αὕτη ἔλαβεν ἐπιβρύνας διαστάσεις. Ἔρριπτε τὰς λαμπάδας τοῦ

Ψηφιακή Ερευνητική Βάση Δεδομένων-Γυναικεία περιοδικά στον οθωμανικό χώρο (kypseli.fks.uoc.gr)

λύχνους, ἀνέρριχτο ἐπὶ τῶν φανῶν τοῦ ἀεριόφωτος· δὶς νὰ τοὺς σβύσῃ.

Πρὸ τριῶν μηνῶν ἐν τῷ Γυμνασίῳ ἀνέβη ἐπὶ τῶν ἐξῶν τῆς ὀρχήστρας· καὶ ἐρώσα ἕνα σβύσῃ τὸν πολυέλαιον.

Χθὲς ὁ πλοίαρχος ἐφάνη κατειλημμένος ὑπὸ παραδόξου ταραχῆς· 'Κζῆλθε ταχέως, ἐπωρελήθη τῆς στιγμῆς καθ' ἣν ἡ σύζυγός του ἦτο ἀπασχολημένη, διῆλθε τὴν κλιτείαν τῆς «Βαστίλλης», τὴν ὁδὸν Βωμαρσὲ καὶ ἀνέβη ἐπίτινος καθίσματος.

Τότε, προσθέτει ἡ ἐφημ. «Σωμβάν» συνέβη θέαμα παράδοξον, ὅσον δύναται τις νὰ φανταασθῇ. Ὁ πλοίαρχος θέτει τὰς χεῖρας ἐπὶ τῶν πλευρῶν του, ἀναπνέει ἀφθονον ποσὸν ἀέρος, ὁ θώραξ ἐντείνεται τεραστίως, κλείει τὸ στόμα, αἱ παρειαὶ ἐξιδαίνονται μέχρι διαρρήξεως, ἐκρυσῇ αἱόλειον φύσημα μετὰ σταγόνων αἵματος, κλείει τοὺς ὀφθαλμοὺς καὶ πίπτει ἀναίσθητος.

Ὁ δυστυχὴς τραλλὸς ἠθέλησε νὰ σβύσῃ τὸν ἥλιον!

—

Ἡ ἐφημερὶς Figaro ἀναφέρει τὸ ἑπόμενον παράδοξον καὶ ἄστατον ἀνέκδοτον.

Χθὲς εἰσέρχεται εἰς τὸ κατάστημα τοῦ κ. Βερζοὺ ἐμπόρου πανιῶν νέος ξανθόκομος λαμπρῶς ἐνδυδυμένος.

Εἰς τὸ κατάστημα ἦτο μόνη νεᾶνις ὑπάλληλος ἐκτελοῦσα καθήκοντα γραμματέως.

— Δεσποινίς, εἶπεν ὁ ἄγνωστος εὐγενῶς καὶ χαριέντως, ἐπιθυμῶ νὰ ἴδω ὑποκάμισα λευκά. Ἡ νέα ἐξήγαγε καὶ τῷ παρουσίασε διάφορα εἴδη ὑποκαμίσων. Ὁ κύριος ἐκλέξας διέταξε νὰ τὰ περιτυλίσωσι.

Τοῦ δέματος κατορτισθέντος,

— Ἀ! ἐπερώνησε, δὲν εἶδον πῶς ἁρμόζουν τὰ ὑποκάμισα ταῦτα. Κυφαστήθητε παρακαλῶ, δεσποινίς, νὰ φορέσητε ἓν ἐξ αὐτῶν διὰ νὰ τὸ ἴδω. Ἡ νέα σπεύδει νὰ ἐκτελέσῃ τὴν ἐπιθυμίαν τοῦ ἀγοραστοῦ.

— Εὐαρεστήθητε νὰ κουμπώσητε τὸν λαιμὸν καὶ τὰς χειρίδας, ἐπιφένει λέγων ὁ ἀγοραστής, διὰ νὰ τὰ παρατηρήσω καλλίτερον.

— Καὶ λοιπὸν προσθέτει, λαμβάνων τὸ δέμα, χαίρετε διὰ παντός. Ταυτοχρόνως κλείει τὴν θύραν καὶ γίνεται ἄφαντος. χωρὶς ἡ δυστυχὴς νὰ δύνηται νὰ ἐξέλθῃ μὲ τοιαύτην ἀλλόκοτον ἐνδυμασίαν.

Ὁ Κύριός της ἐπιστρέψας μετὰ ἡμίσειαν ὥραν τὴν εὗρεν ἐνδεδυμένην τὸ ὑποκάμισον καὶ κλαίουσαν ἐπὶ τοῦ γραφείου.

—

Ἐπὶ τῆς θύρας ἐκποστασίου τινὸς ἐν τοῖς περιχώροις τοῦ Λονδίνου ὑπάρχει ἡ ἐπιγραφὴ αὕτη.

«Ἐνταῦθα διατρέφονται ἡμερησίως,

Α'. Ἵππος μὲ οὐρὰν μακρὰν ἀντὶ 3 σελληνίων.

Β'. Ἵππος μὲ οὐρὰν κοντὴν ἀντὶ 2 μόνον σελληνίων.»

Πόθεν ἡ τοσαύτη διαφορὰ μεταξὺ τῶν ἵππων τούτων;

Ἀκούσατε.

Οἱ μὲ μακρὰς οὐρὰς ἵπποι τρώγουσι περισσότερον καθ' ἑκάστην ἀπὸ τοὺς ἔχοντας τὴν οὐρὰν κοντήν, διότι οἱ πρῶτοι δυνάμενοι νὰ ἐκδιώκωσι ἐλευθέρως τὰς ἐπικαθημένας ἐπ' αὐτῶν μυῖας τρώγωσι καὶ ἀνέτως, ἐνῷ οἱ δεύτεροι ἀνησυχοῦντες μικρὰν κατανάλωσιν τροφῆς ποιοῦσι.

Ὁ ἀγγλικὸς λαὸς, λίαν ὀξυδερκής, ἐπωφελεῖται καὶ τῆς ἐλαχίστης παρατηρήσεως.

ΕΞΩΤΕΡΙΚΑ.

—

Ἐκ τῶν ἀμερικανικῶν ἐφημερίδων, ἃς ἐλάβομεν διὰ τοῦ τελευταίου ταχυδρομείου ἀποσπῶμεν τὰς ἑπομένας εἰδήσεις.

— Ἐξ γυναῖκες ἰατροὶ ἀνέλαβον ὅπως ἀνοιξῶν διδάσκωσιν εἰς τὸ ἐν Σικάγῳ γυναικεῖον ἰατρικὸν γυμνάσιον, ἐπισκεπτόμεναι καὶ δωρεὰν τὰς ἐν τῷ παρακειμένῳ νοσοκομείῳ πασχούσας ἐνδεεῖς γυναῖκας.

— Ἡ δεσποινὶς Ἰουλία Α. Σεῖλεν διωρίσθη ὑπὸ τοῦ Προέδρου τῆς Ἀμερικανικῆς Δημοκρατίας διευθύντρια τοῦ ταχυδρομείου τῆς ἐπαρχίας Κρῆτ-Βάρρικτων.

— Ἐν Νέᾳ Ὑόρκῃ συνέστη Σχολὴ Ναυτική, εἰς ἣν γυναῖκες διωρίσθησαν καθηγήτριαι τῆς Ναυτιλίας καὶ τῆς Ἀστρονομίας.

— Ἡ μὶς Κλαρίσσα Βοῦτλερ καὶ ἡ κ. Μαρία Σουμβέϊν διωρίσθησαν μέλη τοῦ ἐν Κρότων διοικητικοῦ τμήματος τῆς δημοσίας ἐκπαιδεύσεως.

— Εἰς τὸ Πανεπιστήμιον τοῦ Ἀνάρβορ 42 γυναῖκες σπουδάζουσι τὴν φιλολογίαν, 39 τὴν ἰατρικὴν καὶ 4 τὴν νομικήν.

— Ἡ μὶς Ἐδμονία Λέϊς, ἀμερικανὶς γλύπτρια ἐν Ῥώμῃ, δι' ἓν ἄγαλμα παριστὰν Ἄγγλον εὐγενῆ, ἔλαβεν 25 χιλιάδας σελλινίων.

— Ἡ μὶς Αἰλιεν Σμίθ, καθηγήτρια τοῦ Γυμνασίου τῆς Βιστρέλδης, διωρίσθη ὑφηγήτρια εἰς τὴν Ἀκαδημίαν τῆς Νιοῦ-Σαλέμ.

— Ἡ κόμησα δὲ Μοντίζο, μήτηρ τῆς πρωην αὐτοκρατείρας τῶν Γάλλων Εὐγενίας, προσεβλήθη ὑπὸ τυφλώσεως.

— Ἐν Ἀμέρστη ζῇ ἡ κυρία Ἄννα Γαῦς εἰς ἡλικίαν 103 ἐτῶν ἥτις πεσιπατεῖ, τρώγει καὶ ἐργάζεται μετ' εὐχερείας ἀξιοθαυμάστου. Ἔχει δὲ περὶ αὐτὴν οἰκογένειαν, ἥτις ἀποτελεῖ ὁλόκληρον πόλιν καὶ ἥτις φθάνει μέχρι τεσσαρεγγόνων.

— Ἀπεβίωσεν ἡ Λαίδη Ὀτεβέκη, ἀπόγονος ἐξ αἵματος τοῦ Ἐδουάρδου Γ'. βασιλέως τῆς Ἀγγλίας.

— Ἡ κυρία Ἀλίσα Κλοῦμερ, διακεκριμένη συγγραφεὺς, ἀπεβίωσεν κατ' αὐτὰς ἐν Σασσουβίλλῃ.

— Ἐν Νέᾳ Ὑόρκῃ συνέστη φίλεργος ἑταιρία τῶν γυναικῶν, ἧς σκοπὸς ἐστὶν ἡ προμήθεια ἐργασίας εἰς τὰς γυναῖκας καὶ ἡ ὑποστήριξις καὶ βοήθεια τῶν ἀκακάνων ἕνεκα παθήσεων διαφόρων ἐργατίδων. Μόλις συστᾶσα ἡ φιλανθρωπικὴ αὕτη ἑταιρία ὑπεστηρίχθη γενναίως, χιλιάδων γυναικῶν ἐγγραφεισῶν εἰς τὴν ἑταιρίαν ταύτην.

ΛΥΣΙΣ

τοῦ ἐν τῷ 1 φύλλῳ αἰνίγματος.

—

Λαύριον — Αὔριον — Ἴον.

ἐν Αἰπλαιονίῳ

ΕΛΙΣΑΒΕΤ ΖΑΡΠΑ.

ΑΙΝΙΓΜΑ

Ἀδελφὴ ἤκμη ἀνδρὸς μαχίμου
Μεγαλοδούλου καὶ περιφήμου.
Ἐὰν θελήσῃς νὰ ἀφαιρέσῃς
Τὸ ἥμισύ μου καὶ νὰ προσθέσῃς
Ἐν τῇ ληγούσῃ ἡμίφωνόν τι,
Αἴφνης θὰ γίνω δῶρον τῷ ὄντι
Εἰς τοὺς ἀνθρώπους· θεία; Ἡρωϊκή;
Διὰ νὰ ζῶσι μετ' εὐπιστίας.
Τὸ τελευταῖον ἐὰν θελήσῃς
Τὸ ἥμισύ μου ἕνα κρατήσῃς
Νίκη θὰ ἴδῃς ὅτι ὑπάρχει
Καὶ διὰ ταύτης ἕκαστος ἄρχει.

ΕΥΡΥΔΙΚΗ

ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΑ

ΕΚΔΙΔΟΜΕΝΗ ΔΙΣ ΤΟΥ ΜΗΝΟΣ

ΕΝ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΙ

ΠΑΤΡΙΣ — ΠΑΙΔΕΙΑ — ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑ

ΕΚΔΟΤΙΣ καὶ ΔΙΕΥΘΥΝΤΡΙΑ ΑΙΜΙΛΙΑ ΚΤΕΝΑ ΛΕΟΝΤΙΑΣ

ΕΤΟΣ ΤΡΙΤΟΝ. ΦΥΛ. 4. 30 ΑΠΡΙΛΙΟΥ, 1873.

ΕΠΙΣΤΑΣΙΑ ΓΑΛΑΤΑ, ΜΟΥΣΟΥΡΟΥ ΧΑΝ, ΑΡ. 30

ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΔΙΑΠΡΕΨΑΣΩΝ ΕΠΙ ΦΙΛΟΠΑΤΡΙΑ ΚΑΙ ΤΟΙΣ ΓΡΑΜΜΑΣΙΝ ΕΛΛΗΝΙΔΩΝ

Κατὰ τοὺς ἱστορικοὺς χρόνους (1).

—

Β'.

§. 4. — ΠΥΘΑΓΟΡΕΙΑΙ.

Αἱ γυναῖκες οὐ μόνον διέπρεψαν ἐπὶ ποιήσει, ἀλλὰ καὶ ὡς πεζογράφοι, ἰδίως δὲ ἐν τῇ μεγάλῃ Ἑλλάδι, τῇ νῦν Ἰταλίᾳ καλουμένῃ, καὶ ἐξ Ἀχαιῶν ἀποίκων οἰκισθείσῃ.

Ἐνταῦθα μέχρι τῆς ἐποχῆς τοῦ φιλοσόφου Πυθαγόρα οὐδεμίαν εὑρίσκομεν διαπρέψασαν. Ἀφ' ὅτου ὅμως ὁ Πυθαγόρας, μὴ ἀνεχόμενος νὰ βλέπῃ τὴν πατρίδα αὐτοῦ Σάμον τυραννουμένην ὑπὸ τοῦ ὀλιγῶς τυράννου Πολυκράτους, μετέβη εἰς Ἰταλίαν καὶ συνέστησεν ἐν Κρότωνι τὴν σχολὴν αὐτοῦ, ἡ ἑλληνικὴ παιδεία ἤρξατο νὰ ἐξαπλοῦται προσκαλοῦσα καὶ τὰς τότε περιωρισμένας Ἑλληνίδας πρὸς διακόσμησιν τοῦ πνεύματος καὶ τῆς διανοίας αὐτῶν.

Νεᾶνις πρόσκοπος μόλις, ἡ θυγάτηρ Βρωντίνου τοῦ Κροτωνιάτου, ἡ μετέπειτα περίφημος ἐπὶ τῇ Πυθαγορείᾳ φιλοσοφίᾳ Θεανὼ, καταβαλοῦσα τὰς ἀρχαίας προλήψεις καὶ δεισιδαιμονίας αἵτινες διεῖπον τὸ γυναικεῖον φῦλον περιορίζουσαι αὐτὸ εἰς στασιμότητα καὶ νέκρωσιν, εἰσῆλθε πρώτη καὶ ἐνεγράφη φοιτητὶς ἐν τῇ Πυθαγορείῳ Σχολῇ.

Τὸ παράδειγμα τῆς Θεανοῦς δὲν ἠμέλησαν νὰ μιμηθῶσι καὶ ἄλλαι νεάνιδες, ἰδίως ἡ Περικτιόνη καὶ ἡ Φίντυς.

Ἡ μεγαλοφυΐα καὶ ἡ πρὸς τὰς φιλοσοφικὰς σπουδὰς ἀρίστευσις προσείλκυσαν τοσοῦτον τὸν διδάσκαλον αὐτῆς ὥστε, μετὰ τὴν ἀποφοίτησιν αὐτῆς, κατέστησεν αὐτὴν σύζυγον καὶ συνδιδάσκαλόν του.

Ἡ Θεανὼ ἐδικαίωσε διὰ τῆς σωφροσύνης καὶ τῆς μεγαλοφυΐας της τὴν ἐκλογὴν τοῦ μεγάλου ἐκείνου ἀνδρὸς τῆς Ἑλλάδος, ὅστις προὐτίμησεν αὐτὴν ἀντὶ πάσης ἄλλης.

Ἡμέραν τινὰ ἐνδυομένη ἀπεκάλυψέ πως τὸν βραχίονά της χωρὶς νὰ παρατηρήσῃ ὅτι τὴν παρετήρει ξένος τις αὐθάδης, ὅστις ἐπὶ τῇ ἀλαβαστρίνῳ λευκότητι αὐτοῦ ἐκπλαγεὶς, εἶπε πρὸς αὐτὴν· «τί ὡραῖος βραχίων» ἀλλ' αὕτη ἀταράχως τῷ ἀπήντησεν «ὡραῖος μὲν, ἀλλ' οὐ δημόσιος» ἐλέγξασα τὴν ματαιότητα τοῦ εὐήθους, ὅστις ἐπὶ τῇ ὕλῃ προσηλωμένος, ἠδυνάτει νὰ θαυμάσῃ τὸ ἠθικὸν ὡραῖον τῆς Θεανοῦς.

Ἡ ἄρωμα σωφροσύνης ἀποπνέουσα αὕτη ἀπάντησις τῆς Θεανοῦς ἔτυχε μετά τινας αἰῶνας ὑπὸ ἑξόχου τῆς ἐκκλησίας ἡμῶν ποιμένος, Κλήμεντος τοῦ Ἀλεξανδρέως, δημοσίου ἐγκωμίου, λίαν καταλλήλως τὸ ὑπόδειγμα τοῦ Θεανοῦς συστήσαντος διά τινος παιδαγωγικοῦ λόγου του εἰς τὰς χριστιανὰς Ἑλληνίδας.

Ἡ Θεανὼ ἔσχε πολλὰ τέκνα, ὧν ἐξοχωτέρα ἦν ἡ Δαμὼ, σχολιάσασα τὸν Ὅμηρον καὶ δημοσίᾳ διδάξασα τὴν φιλοσοφίαν. Ἡ Δαμὼ ἦν τὸ προσφιλέστατον τοῦ Πυθαγόρα τέκνον, ὡς τεκμηριοῦ ἡμῖν ἡ κατὰ τὸν θάνατον αὐτοῦ παράδοσις τῶν συγγραμμάτων του εἰς αὐτὴν καθὰ ἀναφέρει ὁ Λύσις ἐν τῇ πρὸς τὸν Ἵππαρχον ἐπιστολῇ του λέγων «Πυθαγόρας τῇ Δαμοῖ τῇ ἑαυτοῦ θυγατρὶ παρακαταθέμενος τὰ ὑπομνήματα ἐκέλευσε μηδενὶ τῶν ἐκτὸς τῆς οἰκίας παραδίδοναι». Ἡ Δαμὼ καὶ πράγματι ἐφύλαξε τὴν τελευταίαν συμβουλὴν τοῦ πατρός της, προτιμήσασα νὰ ὑποστῇ τὴν τρομερωτέραν ἔνδειαν, ἢ νὰ πωλήσῃ τὰ συγγράμματα τοῦ πατρός της «Α δὲ (ἡ Δαμὼ ὅλη.) ἐξακολουθεῖ λέγων ὁ Λύσις, δυναμένα ἀντὶ πολλῶν χρημάτων ἀποδίδοσθαι τὰς λόγως, οὐκ ἐβουλήθη· πάντων γὰρ καὶ τὰς τοῦ πατρὸς ἐπιεικέστερον ἐνόμιζε χρυσῷ τιμιωτέρας εἶναι καὶ ταῦτα γυνή».

Ἡ Θεανὼ χήρα μείνασα ἀνέλαβε τὴν διεύθυνσιν τῆς Πυθαγορείου Σχολῆς μετὰ τῶν υἱῶν καὶ τῆς θυγατρός της.

Ἡ Θεανὼ συνέγραψε ἀρκετὰ συγγράμματα ἐξ ὧν, ὡς καὶ τῶν συμμαθητριῶν της ἢ μαθητριῶν της, ἄγνωστον, τῆς Περικτιόνης καὶ Φίντυος ὀλίγα ἀποσπάσματα διεσώθησαν. Μικρά τις ἀνάλυσις τῶν μόνων τούτων ἔργων τῶν πεζογράφων Ἑλληνίδων, ἅτινα διέσωσεν ἡμῖν ὁ πανδαμάτωρ χρόνος, πιστεύω δὲν θὰ ἦναι ὅλως ἄσκοπος.

Τρεῖς ἐπιστολαὶ ἐσώθησαν τῆς Θεανοῦς περὶ ἀνατροφῆς τέκνων. Καὶ ἡ μὲν ἀπο-

(1) Ἴδε προηγούμενον φυλλάδιον.

Ψηφιακή Ερευνητική Βάση Δεδομένων-Γυναικεία περιοδικά στον οθωμανικό χώρο (kypseli.fks.uoc.gr)

τείνεται πρός τινα φίλην της Ἶσος καὶ μαθήτριάν της, Ἐδόξαν, εἰς ἣν ἡ Θεανὼ, ἀκούσασα ὅτι λίαν μαλθακῶς ἀνατρέφει τὰ τέκνα της, συνιστᾷ τὴν ἀρρενωπὴν ἀνατροφὴν κατά τε τὸ σῶμα καὶ τὸ πνεῦμα τὴν ἀναπτύσσουσαν ἄνδρας καὶ οὐχὶ ἐκνευνεομένας ὄντως, ἀνάξια τῆς πατρίδος.

Ἡ δευτέρα πρὸς τινα Νικοστράτην, λίαν δυστυχῆ ἕνεκα τοῦ πικροτάτου πόνου αὐτῆς συζύγου. Ἐν τῇ ἐπιστολῇ ταύτῃ πόσην ἐνδοξίας συμβουλεύει τὴν Νικοστράτην νὰ φανῇ ἀνωτέρα τῆς συνήθους γυναικείας ζηλοτυπίας καὶ διὰ τῆς σταθερότητος καὶ ἐγκαρτερήσεώς της νὰ φέρῃ εἰς μετανοίαν τὸν ἄκιστον συζύγον της.

Ἡ τρίτη πρός τινα Καλλιστὼ, ἐν ᾗ συνιστᾷ αὐτῇ νὰ φέρηται ὁμοίως πρὸς τὰς ὑπηρετρίας, καὶ νὰ μὴ μιμῆται τὰς δεσποίνας ἐκείνας, αἵτινες σκληρῶς τύπτουσιν αὐτὰς, ἀλλὰ νὰ μετοχειρίζηται τὸν μέσον δρον μειλιχ

Ψηφιακή Ερευνητική Βάση Δεδομένων-Γυναικεία περιοδικά στον οθωμανικό χώρο (kypseli.fks.uoc.gr)

ὀνομαζόμενην Νικολάειον Ὀρφανοτροφεῖον καὶ δεκαπέντε περίπου ἀκόμη εἰς τὰς ἐπαρχίας.

Τὰ καταστήματα ταῦτα διατήρησάν τινας τῶν χαρακτήρων τῆς πρώτης ἰδρύσεως Αἰκατερίνης τῆς II. Κατηγόρουν ταῦτα ὡς ἀμελοῦντα τοῦ ἐπιστημονικοῦ μέρους τῆς ἐκπαιδεύσεως, ἀλλὰ σήμερον τὰ προγράμματα αὐτῶν πλησιάζουσι κατὰ μέγα μέρος τὰ τῶν γυμνασίων. Ἐξέμαθον ὅμως πάντοτε ζώσας γλώσσας καὶ πρὸ πάντων τὴν γαλλικὴν μετὰ τοσαύτης τελειότητος, ἣν ἀλλαχοῦ δὲν θὰ ἠδύνατο νὰ φθάσωσιν· αἱ ἐσωτερικαὶ μαθήτριαι εὑρίσκονται εἰς ἀδιαλείπτους σχέσεις μετὰ τῶν διδασκαλισσῶν, αἵτινες συνδιαλέγονται γαλλιστί, γερμανιστὶ ἢ ἀγγλιστί, ἐνῷ αἱ ἐξωτερικαὶ ἠσκοῦνται εὐκόλως ἐπαναρχόμεναι εἰς τὴν πατρικὴν ἑστίαν τὰς ξένας γλώσσας.

Τὰ κατηστήματα ταῦτα, ὡς εἴπομεν, εἶνε οἰκοτροφεῖα· διὰ τινα ἐξ αὐτῶν καὶ μέλιστα διὰ τὸ ὀρφανοτροφεῖον Νικολάου, δὲν ἠδύνατο οὐδὲ νὰ φαντασθῶσιν ἄλλον τρόπον τοῦ ζῆν. Ὁποία καὶ ἂν ἦνε ἡ ἀφοσίωσις καὶ ἡ ὑπερχὴ ἀκάμη τῆς ἀνατροφῆς τῶν διδασκαλισσῶν αἵτινες ἀνεκήρυον τοὺς γονεῖς, εἶνε ἀδύνατον αὗται ν' ἀντικαθιστῶσιν αὐτοὺς ἐντελῶς. Ὑπάρχει τι ἀκατανόητον καὶ ἐπίκλαστον εἰς τὴν μοναστικὴν ἐκείνην ζωὴν, τὴν στερουμένην παρηγορίων, συμβουλῶν καὶ τῆς κεῖρος, ἣν εὑρίσκει τις εἰς τὴν οἰκογένειαν. Ὁ μονότονος ἐκεῖνος κανὼν, ὅστις περιάγει τὴν ἀκόμπτον στάθμην ἐπὶ χαρακτῆρας καὶ ὀργανισμοὺς τοὺς μᾶλλον διαφόρους, κατατρέφει ἐπὶ τέλους τὴν ἀτομικότητα. Οὐκ ἄνευ σπουδαίας βλάβης κατεδικάζετό τις ἐπὶ δεκαπέντε ἔτη νὰ ἐργάζηται, νὰ κοιμᾶται, νὰ τρώγῃ καὶ νὰ διασκεδάζῃ εἰς ὡρισμένην ὥραν, ἥτις εἶνε ἡ αὐτὴ δι' ἑκατοντάδας ἄλλων παίδων.

Ἀπὸ τινων ἐτῶν τὰ τῆς Ῥωσσίας ἐκπαιδευτικὰ καταστήματα ἀπεκαθρόνθησαν τῆς πρώτης αὐστηρότητος τῆς διαίτης· εἰς ὡρισμένας ὥρας εἰσέρχονται τοὺς γονεῖς ἐντὸς τοῦ ἐντευκτηρίου καὶ σχεδὸν καταχαρὰ διωρίσθησαν διακοπαὶ μαθημάτων.

Ἠδύνατό τις ἀκόμη νὰ ψέξῃ τὰ καταστήματα ταῦτα, ὅτι διετήρησαν τὸν ἀπὸ κλεισταὶ χαρακτῆρα τοῦ πρώτου καθιδρύματος Αἰκατερίνης τῆς II. Δὲν δύνανται τέρα νεᾶνις νὰ σπουδάσῃ εἰς αὐτά· ἐν Πετροκόβλει, λόγου χάριν, παραδίδονται εἰς τὴν Φιλεκπαιδευτικὴν Ἑταιρίαν τῶν εὐγενῶν δεσποινίδων μόνον τὰς θυγατέρας, ὧν ὁ πατὴρ ἔχει τοὐλάχιστον βαθμὸν συνταγματάρχου ἢ τίτλον συμβούλου τοῦ Κράτους. Ἐν δὲ τῇ Ἐλισαβετόπολει καὶ ἐπὶ καταδολῇ διδάκτρων δέχονται μόνον τὰς νεάνιδας, ὧν οἱ πατέρες κατῆσαντο τὴν κληρονομικὴν εὐγένειαν· αἱ δὲ ὑποτροφίαι [illegible] γατέρες τῶν Κυριῶν τῶν ἀνηκουσῶν εἰς τὸ τάγμα τῆς Ἁγίας Ἐλισάβετ καὶ τῶν στρατιωτικῶν, τῶν ἐχόντων τοὐλάχιστον βαθμὸν στρατηγοῦ τῶν ἐπιτελῶν.

Εἰς τὸ σχολεῖον τοῦ Ἀλεξάνδρου ἀπαιτοῦσι τοὐλάχιστον ἀξίωμα ἀντισυνταγματάρχου ἢ τιτουλαρίου συμβούλου.

Τὸ ἐκπαιδευτικὸν κατάστημα τοῦ Παύλου εἶνε τὸ δημοτικώτερον πάντων· ἀπαιτοῦσι μὲν ἀκόμη ἀξίωμά τι διὰ τὰς ὑποτροφίας, ἀλλὰ δέχονται οἰκοτρόφους νέας ἄλλων τῶν τάξεων, ἀρκεῖ μόνον ὁ πατὴρ νὰ μὴ ὑπόκειται εἰς τὸν κεφαλικὸν φόρον. Πολῖται τῶν ὁποίων τὸ δικαίωμα τῆς πολιτογραφήσεως ἐξελέγχθη καλῶς, ἔμποροι προσηκόντως ἐγγεγραμμένοι, δύνανται νὰ πέμπωσι τὸ τέκνον των, ἀλλ' ἡ θυγάτηρ καὶ τοῦ ἐλευθέρου ἀκάμη χωρικοῦ, καὶ τοῦ πλουσίου γεωργοῦ δὲν εἶνε δεκτή.

Παραδεχόμενός τις ὅτι καταστήματά τινα ἠνέῳξαν τὴν θύραν εἰς κατωτέρας τάξεις νεανίδας, δύναται νὰ ὑποθέσῃ ὅτι τὰ ἐκπαιδευτικὰ καταστήματα δὲν ἐγένοντο διὰ τὰς τῶν δημοτῶν, χωρὶς νὰ ὁμιλήσῃ περὶ τῆς δυσαρεσκείας, ἣν ὁ πολίτης ἠδύνατο νὰ ἔχῃ χωριζόμενος τῶν θυγατέρων του καὶ βλέπων αὐτὰς ν' ἀνατρέφωνται εἰς ἰδίας ὅλως ξένας ὡς πρὸς τὴν κατάστασίν του.

Ἐν τούτοις δὲν δύναταί τις ἢ νὰ θαυμάσῃ τὸ ἔργον τῆς αὐτοκρατείρας Μαρίας Θεοδωρόβνας· εἰκοσιὰξ μεγάλα ἐκπαιδευτήρια εἶνε σήμερον ἀνοικτὰ διὰ τὰς εὐγενεῖς Ῥωσσίδας, τοσοῦτον πολυάριθμον τέξιν, καὶ ἥτις ἐν συντόμῳ, χάριν τοῦ ἐξευγενισμοῦ, ὃν παράγουσιν αἱ διοικηταὶ καὶ στρατιωτικαὶ ὑπηρεσίαι, στρατολογεῖ εἰς τὰς τῶν πολιτῶν τάξεις πολλοὺς δημότας. Αἱ γυναῖκες τῆς δυναστείας τοῦ Ῥωμανόφ ἔδωκαν μέγα παράδειγμα. Δὲν μετεχειρίσθησαν μόνον διὰ τὴν ὕφωσιν τοῦ φύλου των τοὺς δημοσίους πόρους, ἀλλὰ καὶ τὴν ἰδιαιτέραν αὐτῶν περιουσίαν. Ἐπλήρωσαν ἰδίως ἐξ ἰδίων καὶ κατέστησαν ταῖς μαθητρίαις τὴν παίδευσιν μᾶλλον ἀγαπητὴν καὶ διὰ τρυφερῶν περιποιήσεων.

Αἱ παντηγύρεις τῶν ἐκπαιδευτικῶν καταστημάτων εἶνε ἐπίσης ἐορταὶ διά τε τὸ σχολεῖον καὶ διὰ τὸ ἀνάκτορον.

Ἡ αὐτοκράτειρα, ὁ αὐτοκράτωρ, οἱ κρίγκηπες τῆς αὐτοκρατορικῆς οἰκογενείας, ἐπιθυμοῦσι νὰ συνεστιῶσιν ἐκ περιτροπῆς τὰς ἐκ τοῦ μοναστηρίου ἐξερχομένας μαθητρίας, ὅπως εἰσέλθωσιν εἰς τὴν ζωήν.

Εἰς τὰς κατοικίας τῶν τριῶν τῆς Πετροκόβλεως, εἰς Τσαρκοι-Σέλο, εἰς Πετερχόφ, δὲν εἶνε σπάνιον ν' ἀπαντήσῃ τις ἐν ταῖς αὐτοκρατορικαῖς αἰθούσαις τὰς εἰκόνας τῶν ἐκ τῶν ἐκπαιδευτικῶν καταστημάτων ἐξελθουσῶν μαθητριῶν, τὰς φωτογραφίας ὁλοκλήρων τάξεων, αἵτινες ἠθέλησαν νὰ προσφέρωσιν ἐν συνδέσμῳ ἐνθύμησιν εἰς τοὺς εὐεργέτας τοῦ σχολείου αὐτῶν.

Αἱ νέαι αὗται, αἵτινες συχνάκις ἐξερχόμεναι τοῦ πρὸς τιμὴν αὐτῶν κεκοσμημένου αὐτοκρατορικοῦ ἀνακτόρου, εἶνε ἠναγκασμέναι νὰ ζητῶσι θέσιν πολὺ ταπεινὴν, φέρουσιν ἐν ἑαυταῖς ἐκ τῆς λαμπρότητος μιᾶς ἡμέρας, πολύτιμον ἐνθύμησιν καὶ ἐμψύχωσιν, ἀλλ' ἐνίοτε λύπας καὶ φαντασίας. Ἀδιάφορον.

Ἂς ἀποδώσωμεν δικαιοσύνην εἰς τοὺς μονάρχας τῆς Ῥωσσίας· κατὰ τὴν ἵδρυσιν ἤδη τῶν καταστημάτων ἔδειξαν ὅτι ἐποίουν τὴν ἐκπαίδευσιν τῶν γυναικῶν ἔργον καρδίας πολὺ μᾶλλον ἢ ἔργον τοῦ Κράτους.

Ἐν τῷ μεταξὺ, οἱ πολῖται ἐφαίνοντο λησμονηθέντες· ἀπολαύοντες σχεδὸν τοῦ ἐκπαιδευτηρίου, δὲν εἶχον ἢ τὰ ἰδιαίτερα οἰκοτροφεῖα. Εἶνε ἀδέβαιον ἂν τὰ ἰδιαίτερα καταστήματα ἦσαν ὑπέρτερα τῶν ἐκποιδευτηρίων κατὰ τὰ προγράμματα καὶ τὰς μεθόδους· ἡ μεγάλη κίνησις τῶν σπουδῶν καὶ παιδαγωγιῶν προόδων δὲν χρονολογεῖται εἰμὴ ἀπὸ τῆς ἀρχῆς τῆς ἐνεστώσης βασιλείας.

Ἂς λάβωμεν ὑπ' ὄψιν ἓν τῶν πονηροτέρων χωρίων τοῦ Γογόλου· εἰσχωρήσωμεν εἰς τὸ ἐσωτερικὸν τοῦ εὐγενοῦς ἀγροῦ Τσιτσικόφ καὶ τῆς γυναικός τοῦ Μανιλόβνας· ἔχομεν τὴν εἰκόνα τῶν δύο συζύγων, ἐν ᾗ περιγράφεται ἡ ἥσυχος εὐτυχία καὶ τὰ ὄμορφα, δι' ὧν ἡ Μανιλόβνα φιλοδωρεῖ περιοδικῶς τὸν σύζυγόν της, ὡς λ. χ. κατὰ τὰ γεννέθλιά του, ἑλληνικὸν σκούφωμα ὑπ' αὐτῆς κεντηθὲν, ἢ θήκην ὀδοντογλυφίδων κεκοσμημένην ὑπὸ κόκκων ὑέλου κτλ. Ἡ σύζυγος αὕτη ἔτυχε καλῆς ἀνατροφῆς· ἄρα ἡ καλὴ ἀνατροφὴ, ὡς πᾶς τις γινώσκει, ὁίδεται εἰς τὰ οἰκοτροφεῖα καὶ εἰς τὰ οἰκοτροφεῖα, ὡς πᾶς τις γινώσκει, τρία τινὰ ὑπάρχουσι, τὰ ὁποῖα συγκροτίζουσι τὴν βάσιν τῶν ἀνθρωπίνων τελειοτήτων· ἡ γαλλικὴ γλῶσσα, ἡ ἀπαραίτητος διὰ τὴν εὐτυχίαν τῆς οἰκογενειακῆς ζωῆς, τὸ κλειδοκύμβαλον, ἵνα δύνηται νὰ διέλθῃ εὐχαρίστως στιγμὰς ὁ σύζυγος, καὶ τέλος ἐκεῖνο, τὸ ὁποῖον συγκροτεῖ εἰδικῶς τὸ οἰκονομικὸν μέρος, τὸ νὰ γνωρίζῃ τις νὰ κεντᾷ βελάντια καὶ ἄλλα.

Ἄλλως τε εἰσάγαγον διαφόρους τελειοποιήσεις καὶ τροποποιήσεις εἰς τὰς μεθόδους, μάλιστα κατὰ τοὺς τελευταίους τούτους χρόνους· τὰ πάντα ἐξαρτῶνται ἐκ τῆς φρονήσεως καὶ ἐπιτηδειότητος τῶν διευθυντῶν τῶν ἐκπαιδευτικῶν καταστημάτων. Ὑπάρχουσί τινα, εἰς τὰ ὁποῖα διδάσκονται τὰ ἑξῆς· ἐν πρώτοις, τὸ κλειδοκύμβαλον, ἔπειτα ἡ γαλλικὴ γλῶσσα, καὶ ἐπὶ τέλους μόνον ἡ οἰκιακὴ οἰκονομία. Ἀλλαχοῦ ἄρχονται ἐκ τῆς οἰκιακῆς οἰκονομίας, τοῦτέστιν ἐκ τοῦ κεντήματος, ἔπειτα διδάσκεται ἡ γαλλικὴ γλῶσσα καὶ τὸ κλειδοκύμβαλον. Ὑπάρχουσι διάφοροι μέθοδοι. Βεβαίως διάφοροι μέθοδοι, ἀλλ' ἂς ὁμολογήσωμεν ὅτι ὅλαι φαίνονται νὰ ἔχωσιν ὡς βάσιν τὴν τῆς Αἰκατερίνης II.

Τὰ πράγματα ἐβαδίζον οὕτω μέχρι τοῦ 1855. Κατ' ἐκείνην τὴν ἐποχὴν, ἡ νῦν αὐτοκράτειρα Μαρία Ἀλεξανδρόβνα συνεβουλεύθη διακεκριμένους παιδαγωγοὺς βώσσους καὶ ἀπεφάσισε νὰ πράξῃ διὰ τοὺς ἰδιώτας ὅ,τι ἡ Μαρία Θεοδωρόβνα εἶχε πράξει διὰ τοὺς εὐγενεῖς. Ἡ νέα βασιλεία προεμηνύετο διὰ σχεδίων μεγάλων μεταρρυθμίσεων· ἐνῷ Ἀλέξανδρος ὁ II' παρεσκευάζε τὴν ἀπελευθέρωσιν τῶν δουλοπαροίκων, ἡ γυνὴ αὐτοῦ ἀπεδίδετο ὡσαύτως ὅλη εἰς ὁμοίαν χειραφέτησιν.

Ἐν Γερμανίᾳ καὶ Ἑλβετίᾳ ἔπρεπεν ἡ Ῥωσσία νὰ ζητήσῃ ὑποδείγματα, τὰ ὁποῖα ἔμελλε νὰ ὑπερβάλλῃ. Κάλλιστος τόπος παρθεναγωγείων, εἶνε τὸ ἱδρυθὲν ἐν Βέρνῃ περὶ τὸ 1836, τὸ ὀνομαζόμενον Δημοτικὸν Παρθεναγωγεῖον οὗτινος ἡ διεύθυνσις ἀνετέθη τῷ Φρόελιχ περὶ τὸ 1840. Τὸ παρθεναγωγεῖον τοῦτο εἶχεν ἱδρυθῇ ὑπό τινος ἑταιρίας. Ὁ Φρόελιχ διωργάνωσε συγχρόνως τήν τε ἀνωτέραν διδασκαλίαν εἰς ἓξ τάξεις καὶ τὴν προκαταρκτικὴν εἰς τέσσαρας. Συνεκλήρωσε τὸ σύστημά του δημιουργῶν νηπιαγωγεῖα καὶ σχολεῖον πρὸς παρασκευὴν διδασκαλισσῶν.

Τὸ τελευταῖον τοῦτο ἦτο οἱονεὶ διδασκαλεῖον, ἔνθα αἱ νεάνιδες ἐδιδάσκοντο τὸ διδασκαλικὸν ἐπάγγελμα. Μετὰ τῶν προωρισμένων εἰς τὸ διδασκαλικὸν ἐπάγγελμα συνεκάθηντο καὶ ἄλλαι, αἵτινες ἤθελον νὰ σπουδάσωσι τὴν παιδαγωγικὴν, ἵνα σπαρμάτερον ἡμέραν τινὰ ἀνατρέψωσι τὰ ἰδιά των τέκνα.

(Ἀκολουθεῖ).

ΠΕΡΙ ΧΟΙΡΑΔΙΚΗΣ ΔΥΣΚΡΑΣΙΑΣ.

(Χελώνια).

Ὑπάρχει γενική τις νόσος ἐκφραζομένη δι' ἀλλοιώσεων τοῦ δέρματος, τῶν βλεννοκαμβρανῶν, τῶν ἀδένων, τῶν ὀστῶν καὶ τῶν σπλάγχνων, ἣν ἐκάλεσαν χοιραδικὴν δυσκρασίαν· δυστυχῶς ὅμως καὶ ἄλλαι δυσκρασίαι ἐκφράζονται διὰ τῶν αὐτῶν ἀλλοιώσεων, ὡς ἡ σιφιλιτικὴ, ἡ ὑδραργυρικὴ κτλ.

Ἡ χοιραδικὴ δυσκρασία ὅτε μὲν εἶναι συγγενὴς· ἁμαρτίαι γονέων παιδεύουσι τέκνα· ἢ ὡς λέγει ἰταλὸς ποιητὴς ὅτι πλειστάκις ἔκλαυσαν οἱ υἱοὶ διὰ τὸ πταίξιμον τοῦ πατρός· ὅτε δὲ ἐπίκτητος· ὁ Λουγὸλ φρονεῖ ὅτι ἡ χοιραδικὴ δυσκρασία εἶναι πάντοτε κληρονομική· ἐνίοτε αὕτη μεταβαίνει ἀπὸ τῆς πρώτης εἰς τὴν τρίτην γενεὰν, ὑπερπηδῶσα τὴν δευτέραν, ὡς καὶ ἡ φθίσις· μυστηριώδεις ἰδιοτροπίαι τῆς φύσεως!

Ἂς σκιαγραφήσωμεν τὸν χοιραδικόν. Οὗτος ἔχει τὸ ὄπισθεν μέρος τῆς κεφαλῆς ἢ μικρότερον ἢ μεγαλείτερον τοῦ φυσιολογικοῦ (συνήθους). τὸ μέτωπον χαμηλὸν, τοὺς κροτάφους πεπιεσμένους, τὸ πρόσωπον ὅτε ὠχρὸν, ὅτε ῥοδόχρουν· σημειωτέον ὅμως ὅτι τὸ τελευταῖον τοῦτο χρῶμα, τὸ ὁποῖον δεικνύει τοὺς χοιραδικοὺς αἱματοῦδες, ἐξαλείφεται μὲ τὴν παραμικρὰν ἀδιαθεσίαν· τὸ χεῖλος αὐτοῦ, πρὸ πάντων τὸ ἄνω, εἶναι ὀγκωδέστερον τοῦ κάτω· ἡ ῥὶς εἰς μὲν τὴν κορυφὴν εἶναι ὀγκώδης, εἰς δὲ τὴν βάσιν πεκλατυσμένη, αἱ δὲ χοάνναι στεναί· διὸ ὁ χοιραδικὸς ἀναπνέει, ὅπως κοινῶς λέγουσι, μὲ τὸ στόμα· οἱ ὀφθαλμοί του ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον εἶναι ἀνοικτοῦ κυανοῦ χρώματος ἄνευ ἐκφράσεως· αἱ κόραι διεσταλμέναι καὶ αἱ βλεφαρίδες μακραί.

Ὑπάρχει παρὰ τοῖς χοιραδικοῖς δυσαναλογία μεταξὺ τῶν διαφόρων μερῶν τοῦ σώματος· οὕτως ἡ κεφαλή των ὅτε μὲν εἶναι μικρὰ, ὅτε δὲ μεγάλη· τὸ ἀνάστημα ὅτε ὑψηλὸν, ὅτε χαμηλὸν, τὰ δὲ ἄκρα ὅτε μὲν ἐπιμήκη, ὅτε δὲ βραχέα. Οἱ νάνοι καὶ οἱ γίγαντες εἶναι χοιραδικοί· εἰς τὸ γῆρας των φαίνονται νεώτεροι, νέοι δὲ ὄντες γεροντότεροι· τὰ παιδία ἐνίοτε ὁμοιάζουσι πρὸς μικροὺς γέροντας· ἔχουσι τὸ στῆθος στενὸν καὶ τὴν κοιλίαν ἐξωγεωμένην, μεγάλας δὲ τὰς χεῖρας καὶ τοὺς πόδας.

Πλεῖστα χοιραδικὰ παιδία εἰσὶν εὐφυέστατα καὶ ἐπιμελέστατα, ἕτερα δὲ τοὐναντίον ἀμελέστατα καὶ ἀπαθέστατα· ὡς δὲ δὲν πρέπει νὰ ἀρίνωσι τὰ πρῶτα νὰ καταγίνωνται ὑπερμέτρως, οὕτω μηδὲ τὰ δεύτερα πρέπει νὰ βιέζωσιν ἵνα κάμνωσι περισσότερον ἢ ὅσον δύνανται· διότι ἂν δὲν μανθάνωσι δὲν πταίουσιν ἐκεῖνα, ἀλλ' ὁ ἐγκέφαλος αὐτῶν ἢ ὁ ἐγκέφαλος τοῦ πατρός των.

Τὰ τέκνα εἰσὶ πολὺ περισσότερον προδιατεθειμένα εἰς τὰς χοιράδας, ἐὰν ἥτο χοιραδικὸς ὁ πατὴρ ἢ ἡ μήτηρ· τοῦτο ἴσως φαίνεται παρὰ φύσιν, ἀφοῦ ἡ μήτηρ ἐπὶ ἐννέα μῆνας τρέφει τὸ ἔμβρυον διὰ τοῦ αἵματος αὐτῆς, καὶ ἄλλους τόσους διὰ τοῦ γάλακτός της.

Ἐν τούτοις καὶ τὸ προϊὸν τῆς ἐπιμιξίας ἐν τῷ ζωικῷ καὶ φυτικῷ βασιλείῳ μετέχει περισσότερον τῶν ἐλαττωμάτων ἢ πλεονεκτημάτων τοῦ ἄρρενος ἢ τοῦ θήλεος.

Δὲν γεννῶνται παιδία χοιραδικὰ ἐκ γονέων μὴ χοιραδικῶν· ὑπόκεινται ἐπίσης εἰς τὰς χοιράδας καὶ τὰ τέκνα τῶν ἐν κραιπάλῃ καὶ μέθῃ βιωσάντων καὶ νυμφευομένων ὁπόταν οἱ πόδες των δὲν δύνανται πλέον νὰ τοὺς ὑπηρετήσωσιν. Ἐπίσης ὑπόκεινται εἰς τὰς χοιράδας καὶ τὰ τέκνα τῶν νεαρῶν ἢ προβεβηκότων συζύγων. Βεβαίως ἐὰν λείπουσιν οἱ χοιράδες ἐκ τῆς οἰκίας τοῦ πλουσίου γέροντος· καὶ συζύγου νέας κόρης· ἐνίοτε βλέπομεν τέκνα χοιραδικὰ, ἐνῷ οἱ γονεῖς φαίνονται ὑγιεῖς. Πολλάκις οἱ τοιοῦτοι εἰς τὸ γῆρας των προσβάλλονται ὑπὸ τῶν χοιράδων· τὸ αὐτὸ συμβαίνει καὶ εἰς τὴν φθίσιν. Εἶχον φίλον εἰκοσικαιπενταέτη ἀποθανόντα ἐκ ταύτης ἐν Παρισίοις· ἅμα δὲ τῇ ἀφίξει μου ἐνταῦθα, ἐπεκέφθην τὸν πατέρα του, ἑξηκοντούτη φθισικόν.

Τὰ τέκνα τῶν ἐξ αἵματος συνοικεσίων συχνάκις εἰσὶν ὑποκείμενα εἰς τὰς χοιράδας· ἄλλοτε δὲ πάλιν τὰ ἐκ τῶν γάμων τούτων τέκνα εἶναι ἠλίθια, κωφάλαλα ἢ ὑπόκεινται εἰς τὴν ἐπιληψίαν. Διὰ τῆς καλλιεργείας καὶ ἐπιμιξίας ἠδυνήθημεν νὰ παράγωμεν ὡραιοτάτας φυλὰς ζώων, ὡραιοτάτους καὶ εὐσωδεστάτους καρπούς. Οὐδεμία λοιπὸν ὑπάρχει ἀμφιβολία ὅτι ἐὰν

Ψηφιακή Ερευνητική Βάση Δεδομένων-Γυναικεία περιοδικά στον οθωμανικό χώρο (kypseli.fks.uoc.gr)

ἡ Σμυρναῖος λ. χ. νομιζομένη Ἀθηναίαν, τὰ τέκνα των θὰ ἦναι ὑγιέστερα, ἢ ἐὰν νομιζομένη τὴν ἐξαδέλφην του Ἥβε τὰ λάσκχοτ βλέπω πολλοὺς χοιραδικοὺς, διότι οἱ Ἰσραηλῖται νομιζόμενοι νέοι καὶ μετὰ ἀτενῶν συγγενῶν, διαιτῶνται δὲ καὶ κάκιστα. Ἰατρὸς Ἀμερικανὸς ἐξετάσας τὰ τέκνα ἐκείνην ἐξ αἵματος συνοικεσίων εἶχεν ὅτι πλειστα τούτων ἦσαν χοιραδικὰ, ἠλίθια, ἢ ἀμαχιτικά.

Ἡ τροφὴ μεγίστην ἐξασκεῖ ἐπιρροὴν ἐπὶ τῆς ἀναπτύξεως τῶν χοιράδων· χοιραδικὴ τροφὴ δύναται νὰ μετεδώσῃ εἰς τὸ θηλάζον τέκνον τὴν χοιραδικὴν δυσκρασίαν· διὸ μεγίστη προσοχὴ ἀπαιτεῖται εἰς τὴν ἐκλογὴν τῆς τροφῆς, ἤτις δὲν πρέπει νὰ λαμβάνηται ἐκ τῆς τυχούσης, ἀλλὰ διὰ τοῦ ἰατροῦ, διότι ὄχι μόνον ἡ τροφὴ δύναται νὰ μεταδώσῃ εἰς τὸ βρέφος τὴν προλεχθεῖσαν δυσκρασίαν, ἀλλ' ἐὰν πάσχῃ ἀπὸ σιφιλίδα καὶ φέρῃ ἐπὶ τῶν μαστῶν ἑλκώδας, δύναται νὰ μεταδώσῃ εἰς τὸ βρέφος τὴν ἀπθένειαν· εἰρήσθω δ' ἐν παρόδῳ ὅτι διὰ τοῦ γάλακτος δὲν μεταλίδεται ἡ σιφιλιτικὴ δυσκρασία, ὡς τινες φρονοῦσιν.

Εἴπομεν ὅτι ἡ χοιραδικὴ δυσκρασία ἐνίοτε εἶναι ἐκπίπτουσα καὶ κατὰ συνέπειαν δῶρον τῶν πτωχῶν ὡς προὴν τῆς ἀκαθαρσίας, ὑγρασίας, ἀνεπαρκοῦς τροφῆς καὶ τοῦ ὕδατος, ὅταν τοῦτο περιοχὴ πολλὰ γαιώδη ἅλατα.

Αἱ χοιράδες ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ἀναφαίνονται ἀπὸ τοῦ τρίτου μέχρι τοῦ ἑβδόμου ἔτους, ἐνίοτε κατὰ τὴν ἐφηβικὴν ἡλικίαν, σπανιώτερον δὲ μετὰ ταῦτα· ἤδη ἐπισκεπτόμεθα Τενέδιον πλείστας ἐξογκώσεις τῶν ἀδένων τοῦ λαιμοῦ φέροντα, τεσσαρακοντούτη δὲ τὴν ἡλικίαν. Κατὰ τὴν παιδικὴν ἡλικίαν καὶ πάντων αἱ βλεννοαμεβράναι τῆς ῥινὸς, τῶν ὀφθαλμῶν καὶ τῶν ὀτων πάσχουσι· κατὰ τὴν ἐφηβικὴν αἱ τῶν γεννητικῶν ὀργάνων. Αἱ κακοήθεις χοιράδες ἀναφαίνονται ἀπὸ τοῦ 15—25 ἔτους. Αἱ χοιράδες προσβάλλουσι περισσότερα ἄρρενα ἢ θήλεα.

Ἐπυχαί τινες, ὡς καὶ ἀσθένειαι συντελοῦσιν εἰς τὴν ἀνάπτυξιν τῶν χοιράδων, ἀναφαίνονται λ. χ. κατὰ τὴν ὀδοντοφυΐαν ὡς καὶ μετὰ τοὺς ἐξανθηματικοὺς πυρετοὺς, ἐνίοτε δὲ προκαλοῦνται καὶ ὑπὸ δερματικῶν νοσημάτων· οὕτω βλέπομεν τοὺς ἀδένας τοῦ λαιμοῦ νὰ ἐξογκῶνται μετὰ τὴν ἐμφάνισιν ἐξανθημάτων ἐπὶ τοῦ τριχωτοῦ μέρους τῆς κεφαλῆς ἢ παρὰ τὰ ὦτα. Τὸ κοινῶς καλούμενον ἀμπέλι εἶναι ἓν τῶν κυρίως αἰτίων τῆς ἐξογκώσεως τῶν ἀδένων· οὐχὶ δὲ μικρὰν ἐπιρροὴν ἐξασκοῦσιν ἐπὶ τῆς ἐξογκώσεως αὐτῶν καὶ ἄλλαι φαί τινες, ἃς γνωτέον ἢ καὶ ἀγῶνται μεταχειρίζονται, ἵνα κάμνωσιν, ὅπως κοινῶς λέγουσιν, νὰ δουλέψῃ τὸ ἐξάνθημα, θεωρούμενοι [illegible] αὐτῶν. Ἐν ὀλιγοστῷ μαθήματι, ὅπερ θέλω ἀναγγείλει, θέλω πραγματευθῆ, ἐν ἐκτάσει περὶ τοῦ ἀπουδαιοτάτου τούτου ἰατρικοῦ ζητήματος, περὶ τοῦ ὁποίου ὀλίγα τινὰ κατὰ τὴν ἐν Εὐρώπῃ διαμονήν μου ἔγραψα.

Ὁ Βελπὼ ἐξετάσας ἐννακοσίους πάσχοντας ἀπὸ ἐξογκώσεις τῶν ἀδένων παρετήρησεν ὅτι εἰς 738 αὗται ἐπῆλθον συνεπείᾳ δερμικῶν παθήσεων. Πρέπει λοιπὸν νὰ καταπολεμῶνται τὰ ἐξανθήματα ταῦτα ὡς συνέπειαι κακοχυμίας.

Προπαρασκευάσατε διὰ ζωικῆς τροφῆς, ἐπαρκῆς κατοικίας, καθαροῦ ἀέρος καὶ ὕδατος· καλὸν χυλὸν καὶ θέλετε ἰδεῖ πῶς τὰ ἐξανθήματα ὀλίγον κατ' ὀλίγον θέλουσι θεραπευθῆ. Εἶναι καιρὸς πλέον, νομίζω, νὰ ἐνωνήσωσι πάντες ὅτι ὁ ἐπιστήμων ὅσον ἀμαθὴς καὶ ἂν ἦναι ἀξίζει κάτι περισσότερον τοῦ ἀγύρτου.

Πολλοὶ ἀποδίδουσι τὴν ἐμφάνισιν τῶν χοιράδων εἰς τὸν φόβον· πολλάκις ἤκουσα νὰ μοὶ λέγωσι «ἀπὸ τρομάρα τοῦ φάνηκαν γιατρέ». Δύναται ὁ φόβος νὰ παρέξῃ τὸ νευρικὸν σύστημα, καὶ κατὰ συνέπειαν τὴν λειτουργίαν τῶν ὀργάνων, διότι τοῦτο μεγίστην ἐξασκεῖ ἐπιρροὴν ἐπὶ τῆς θρίψεως, ὡς ἀπέδειξαν οἱ Βερνὰρ, Λουδβίκ, Σὴρ καὶ ἄλλοι· ἀλλὰ δὲν δύναται αὐτὸς καὶ μόνος νὰ φέρῃ ταύτας εἰς τοὺς μὴ προδιατεθειμένους ὅσους παρετηρήσαμεν μὲ χοιράδας αἰτιωμένους τὸν φόβον ὡς αἴτιον αὐτῶν, εὕρομεν ὅτι οὗτοι ἦσαν χοιραδικῆς δυσκρασίας.

Εἴπομεν ὅτι οἱ χοιραδικοὶ εἰσὶν ὑποκείμενοι εἰς παθήσεις τῶν ἀρθρώσεων καὶ ὀστῶν· ἐνίοτε ἁπλῆ πτῶσις ἐπὶ τοῦ γόνατος γίνεται αἰτία χρονίας χοιραδικῆς φλεγμονῆς τῆς ἀρθρώσεως.

Ὁ λαὸς διακρίνει τὰ χελώνια εἰς ἀρσενικὰ καὶ θηλυκά· τὰ τελευταῖα ταῦτα λέγει ὅτι γεννοβολοῦν· ταῦτα δὲ εἶναι καὶ τὰ κακά. Ἐπιστημονικῶς τοῦτο τί σημαίνει; διότι μὴ νομίζετε ὅτι ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον φρονεῖ ὁ λαὸς εἶναι πάντοτε σφαλερόν. Ὑπάρχουσι χοιραδικοὶ ὧν ὀλίγοι ἀδένες εἰσὶν ἐξωγκωμένοι· οὗτοι ἔχουσι τὰ ἀρτενικά· ὑπάρχουσιν ἄλλοι εἰς τοὺς ὁποίους ἀπὸ καιρὸν εἰς καιρὸν ἀναφαίνονται νέοι· οὗτοι ἔχουσι τὰ θηλυκά, καὶ φυσικῷ τῷ λόγῳ τὰ μᾶλλον ἐπικίνδυνα, διότι ὅσον πλειότεροι ἀδένες εἰσὶν ἐξωγκωμένοι τόσον περισσότερον ἡ θρέψις παρέσσεται καὶ τὸ αἷμα ἀλλοιοῦται, ὡς τῶν λυμφατικῶν ἀδένων θεωρουμένων ὀργάνων τῆς κατασκευῆς τῶν στοιχείων τοῦ αἵματος, τοῦ δὲ αἵματος, ὡς ἄλλοτε εἴπομεν, ὄντος πηγῆς τῆς ζωῆς. Δὲν δύναθε νὰ ἐννοήσητε πῶς οἱ ἀδένες ἐξογκοῦνται καὶ πῶς δυνάμεθα νὰ ἐξηγήσωμεν τὴν ἀλλοίωσιν τοῦ [illegible] αὐτῶν. Ἐν ὀλιγοστῷ μαθήματι, ὅπερ θέλω ἀναγγείλει, θέλω πραγματευθῆ, ἐν ἐκτάσει περὶ τοῦ ἀπουδαιοτάτου τούτου ἰατρικοῦ ζητήματος, περὶ τοῦ ὁποίου ὀλίγα τινὰ κατὰ τὴν ἐν Εὐρώπῃ διαμονήν μου ἔγραψα.

Φρονοῦσί τινες ὅτι δύνανται διὰ τοῦ ἐμβολιασμοῦ νὰ μεταφέρωσι τὴν χοιραδικὴν δυσκρασίαν ἀπὸ ἀτόμου εἰς ἄτομον· τὸ ἐφ' ἡμῖν δὲν δυνάμεθα νὰ συμμεριζώμεθα τὴν ἰδέαν των, ὡς ἐπὶ σαθρῶν βάσεων στηριζομένην.

Δὲν ἐπιθυμῶ νὰ πραγματεύωμαι περὶ τῆς θεραπείας τῶν νοσημάτων εἰς τὰς ἐπιφυλλίδας μου, τὰς ὁποίας γράφω διὰ τὸν λαόν· ἀλλὰ κατ' ἐξαίρεσιν σήμερον, ἐπειδὴ πρόκειται περὶ τῶν χοιράδων, νοσήματος συνήθους καὶ χρονίου, εἰς ὃ ἐπὶ πολὺν καιρὸν κατέγεινα, θέλω ἐν περιλήψει ἀναφέρει ὁποίαν θεωρῶ τὴν καλλιλοτέραν θεραπείαν κατὰ τῆς χοιραδικῆς δυσκρασίας. Καὶ πρῶτον μάθετε, καὶ ποτὲ μὴ λησμονήσητε, ὅτι τὰ ἰατρικὰ δὲν θεραπεύουσι τὴν χοιραδικὴν δυσκρασίαν, ὅτι ἡ καλλιλοτέρα θεραπεία εἶναι ζωϊκὴ τροφὴ, ἄσκησις εἰς ἀνοικτὸν ἀέρα, ξηρὸν οἴκημα, ψυχρὰ λουτρὰ καὶ μετρία διανοητικὴ ἐργασία.

Ὁ χοιραδικὸς δύναται νὰ ἴδῃ τὰ θυλάκια αὐτοῦ πλήρη ἰατρικῶν· ἐὰν δὲν τρώγῃ καλῶς, ἐὰν κατοικῇ εἰς σκοτεινὸν καὶ ὑγρὸν δωμάτιον, ἀδύνατον νὰ καλλιτερεύσῃ. Τὰ αὐτὰ φάρμακα μεταχειρίζομαι καὶ διὰ τοὺς πτωχοὺς τῆς Φιλοπτώχου Ἀδελφότητος καὶ διὰ τοὺς πλουσίους πελάτας μου. Ἐν τούτοις δυστυχῶς οἱ πρῶτοι ἐλάχιστα ὠφελοῦνται, ἐνῷ οἱ ἄλλοι ὁσημέραι καλλιτερεύουσι· διότι, ὡς εἴπομεν, αἱ χοιράδες εἶναι σύμπτωμα κακοχυμίας, καὶ τίνα χυμὸν θέλετε νὰ παραγάγῃ ὁ ἄρτος μὲ τὸ κρέμμυον καὶ τὰς ἐλιάς, καὶ ἐπὶ τῇ ὑποθέσει ὅτι τοῦτον ἐνοῦμεν μὲ ἔλαιον τοῦ ὀνίσκου (μουρουνόλαδον) καὶ τὸν σίδηρον; Πολλάκις ὅμως καὶ παρὰ τοῖς εὐκατασταστέροις τὰ χοιραδικὰ παιδία ὀλοσμίαν βελτίωσιν μὲ τὴν θεραπείαν λαμβάνουσι· διότι τὸ μουχαλεμπί, τὸ σεκέρια, τὰ τσουρέκια καὶ ἄλλα πλεῖστα, ἃ ἐπιλείβει μὲ ὁ χρόνος διαγυμνούμενον, ἀπαρτίζουσιν ἐνταῦθα τὸ κυριώτερον μέρος τῆς τροφῆς τῶν παιδίων, ἅτινα εἰς τὴν φωνὴν τοῦ μουχαλεμπιτζῆ ὡς ὑπὸ ἠλεκτρικοῦ ῥεύματος κλονούμενα, ταυτοχρόνως φωνάζουσι «μουχαλεμπί, μετέρια, μουχαλεμπιτζῆ, γιάλ», καὶ εἰς τὴν θύραν τρέχουσι ἵνα φάγωσι τὸ κατάλλαμα τοῦτο τοῦ στομάχου· ὅταν δὲ ἔλθῃ ἡ ὥρα τοῦ πρωϊνοῦ γεύματος, ἢ τοῦ γεύματος, δὲν ἔχουσιν ὄρεξιν ἢ πίνουσιν ὀλίγον ζωμὸν (ἄλλο κατ' ἐξοχὴν) καὶ τρώγουσι γλυκύσματα.

Δυστυχῶς οἱ χοιραδικοὶ ἀποστρέφονται τὰ κρέατα, ἅτινα εἶναι ἡ μόνη των σωτηρία. Πρέπει νὰ κάμνωσι χρῆσιν πάντοτε ψητοῦ κρέατος, νὰ ἀποφεύγωσι δὲ τὰς κοινῶς καλουμένας ἐν πράξει ὅτι τὸ κρέας ἐκεῖνο εἶναι κάτι τι ἄλλο ἢ κρέας· πρέπει νὰ κάμνωσι μετριωτάτην χρῆσιν ἀμύλου ὄζων ὀσπίων καὶ γλυκυσμάτων· νὰ πίνουσι ὀλίγον οἶνον· νὰ ἐγείρωνται πρωΐ καὶ νὰ πίνωσι γάλα· ἡ μεθοδικὴ ἄσκησις μεγάλως ὠφελεῖ τοὺς χοιραδικοὺς· δυστυχῶς ἐνταῦθα ἀπὸ ὅλα ἔχομεν καὶ τίποτε δὲν ἔχομεν· οἱ γονεῖς πολὺ περισσότερον φροντίζουσι διὰ τὸ πνεῦμα τῶν τέκνων των ἢ διὰ τὸ σῶμα αὐτῶν· ἀλλ' ἐκ μάθωσιν ὅτι εἰς σῶμα ἀσθενὲς σπανίως κατοικεῖ πνεῦμα ὑγιές. Εἰς τὴν Εὐρώπην ὑπάρχουσι σχολεῖα γυμναστικῆς, εἰς ἃ παιδία ἀσθενῆ διὰ τῆς μεθοδικῆς ἀσκήσεως γίγνονται ὑγιέστατα καὶ εὐρωστα. Ἐὰν ἡ ψυχολουσία καὶ ἡ γυμναστικὴ ἦσαν ἐν χρήσει ἐντοῦθα, νομίζω ὅτι ἠθέλομεν βλέπει ὀλιγωτέρους χοιραδικοὺς καὶ ῥαχιτικούς.

Πλεῖστα φάρμακα ὑπάρχουσι κατὰ τῆς χοιραδικῆς δυσκρασίας, ἀλλ' ὅταν ἀκούητε ὅτι πολλὰ φάρμακα θεραπεύουσι μίαν νόσον κανὲν δὲν θεραπεύει αὐτὴν· παράδειγμα οἱ ῥευματισμοὶ καὶ ἡ ῥθίσις καὶ τόσα ἄλλα νοσήματα. Καθ' ἑκάστην καὶ νέον φάρμακον ἐξαγγέλλεται κατὰ τῆς ῥθίσεως, καὶ καθ' ἑκάστην προσκαλεῖσθε νὰ συνοδεύσητε μέχρι τοῦ τάφου καὶ νέον αὐτῆς θῦμα. Ὅλα σχεδὸν τὰ φάρμακα τὰ καλούμενα εἰδικότητες καὶ τὰ ὁποῖα φαβρικάρονται ἐν Εὐρώπῃ καὶ πρὸ πάντων ἐν Παρισίοις, συγχωρήσατέ μοι νὰ σᾶς εἴπω, μεθ' ὅλον τὸ σέβας ὅπερ φέρω εἰς τὴν καρδίαν τῆς ἀνθρωπότητος, κατὰ τὸν ὀλίγῳ, ὅτι εἶναι ἀγυρτεῖαι, καὶ ὅτι οὐδεὶς ἰατρὸς θὰ ἀναγράψῃ αὐτάς.

Τὸ φάρμακον, ἢ μᾶλλον εἰπεῖν τὸ φαγητὸν ὅπερ προτείνω φέρει ἀποτελέσματα κατὰ τῆς χοιραδικῆς δυσκρασίας· εἶναι τὸ ἔλαιον τοῦ ὀνίσκου (μουρουνόλαδον), ἀλλὰ δυστυχῶς καὶ τοῦτο νοθεύουσιν ἐνοῦντες αὐτὸ μετ' ἄλλων ἐλαίων· ἔργον ἀπάνθρωπον· καλλίτερον νὰ ζητῶσι πλειότερα χρήματα, παρὰ νὰ παίζωσι μὲ τὴν ζωὴν τῶν ἀνθρώπων. Ἀλλ' ἴσως μοὶ εἴπητε, οἱ ἰατροὶ δὲν τὸ βλέπουν ὅταν ἐπισκέπτονται τοὺς ἀσθενεῖς; Τί νὰ εἴπω..... Ἔχουσιν οὗτοι ἐν μέρει δίκαιον· τὸ δὶ διατί θέλω εἴπει ὅταν πραγματευθῶ περὶ τοῦ ἐλαίου τοῦ ὀνίσκου.

Ὁ σίδηρος καὶ τὸ ἰώδιον θεωροῦνται καὶ οὗτοι εἶναι ἐκ τῶν πρωτίστων φαρμάκων πρὸς ἐνίσχυσιν τοῦ ὀργανισμοῦ καὶ διάλυσιν τῶν χοιραδικῶν ἐξογκώσεων· διὸ τινὲς μεταχειρίζονται τὸν ἰωδοῦχον σίδηρον, ἢ τὰ προκαταλυσμιάτα καταπότια τοῦ Βλαγκὰρ, ἅτινα ἀπὸ πολλῶν ἐτῶν ἐν ταῖς ἀποθήκαις τῶν φαρμακείων τῆς Εὐρώπης κείμενα πέφανται ἐνταῦθα καὶ ἐνίοτε ἐξέρχονται τοῦ ὀργανισμοῦ ὅπως εἰσῆλθον. Ἡ σκευασία τοῦ ἰωδοῦχου σιδήρου εἶναι λίαν εὐαίσθητος, καὶ τῇ ἐπιδράσει τοῦ ἀέρος ἀλλοιοῦται· διὸ ἐγὼ μετὰ χειρίζομαι χωριστὰ τὸν σίδηρον καὶ χωριστὰ τὸ ἰώδιον. Ἡ σκευασία δὲ τὴν ὁποίαν μεταχειρίζομαι εἶναι τὸ βάμμα τοῦ ὑδροχλωρικοῦ σιδήρου. 3—8 σταγόνας· δὶς τῆς ἡμέρας· ἐν ὀλίγῳ ὕδατι κατὰ τὸ πρόγευμα καὶ γεῦμα, ἐν ᾧ προσθέτω καὶ 1—3 σταγόνας βάμματος τοῦ ἰωδίου· ἀναλογως δὲ τῆς ἡλικίας αὐξάνω καὶ τὴν δόσιν· ὥστε δίδω εἰς τοὺς μεγάλους 40 σταγόνας βάμματος τοῦ σιδήρου εἰς 2 δόσεις (ἐν ὕδατι ἐννοεῖται) καὶ 4—8 βάμματος ἰωδίου.

Ὁ Νεγρὶ ἐνόμισεν ὅτι δύναται νὰ θεραπεύσῃ τὰς χοιράδας διὰ τῶν φύλλων τῆς καρδιᾶς, δίδων ὁλκὴν εἰς τοὺς ἀσθενεῖς ἀρέψημα αὐτῶν καὶ πλύνων τὰς πληγὰς μὲ τὸ αὐτὸ ἀρέψημα· ἐν καὶ δὲν πιστεύωμεν ὅ,τι λέγει ὁ Νεγρὶ, ἐπειδὴ ὅμως πρόκειται περὶ ἀθωοτάτου φαρμάκου, μεταχειριζόμεθα αὐτό.

Ἔνιοι τῶν ἰατρῶν μετεχειρίσθησαν τὸν χρυσὸν κατὰ τῶν χοιράδων, ἕτεροι τὸ κρεοσωτόν, ἕτεροι τὸ θεῖον, τὸν ὑδράργυρον, τὸ κώνειον, τὰς ἀλκαλικὰς σκευασίας καὶ ἕτεροι τέλος τὰ θειοῦχα, σιδηροῦχα καὶ ἀρσενιοῦχα ὕδατα· ὡς τοπικὴν δὲ κατὰ τῶν χοιραδικῶν ἑλκῶν θεραπείαν διατάττομεν τὴν τοπικὴν, ἐνίοτε καὶ διὰ ὑδροστρίων μισῶν, ὡς λ. χ. διὰ τοῦ πεπυρακτωμένου σιδήρου, προσπαθοῦντες τὴν ὑπάρχουσαν χοιραδικὴν φλεγμονὴν νὰ τροποποιήσωμεν. Τὸ βάμμα τοῦ ἰωδίου γνήσιον ἢ μεθ' ὕδατος ἀπαρτίζει τὸ κυριώτερον φάρμακον τῆς ἐξωτερικῆς θεραπείας τῶν χοιράδων.

Ὀλίγα εἶναι ὅσα εἶπον· ἐπιθυμοῦμαι ἐν δημοσίᾳ διαλέξει νὰ εἴπω πλειότερα· ἐὰν ἀποπέμου εἶναι νὰ ἐξαπολυθῶσι γράφων τοιούτου εἴδους ἐπιφυλλίδας ἐνῶν τὸ ὠφέλιμον μετὰ τοῦ τερπνοῦ· διὰ τοῦτο ἐνίοτε τὸ ὄφείς μου εἶναι εὐτράπελον. Καὶ αὐτοὶ οἱ φλεγματικοὶ Γερμανοὶ ὅταν γράφωσι τοιούτου εἴδους ἐπιφυλλίδας εἶναι εὐτράπελοι· διότι δὲν εἶναι ὅλοι συνεθισμένοι εἰς τὴν ἀνάγνωσιν διατριβῶν καθαρῶς ἐπιστημονικῶν, αἵτινες βαρύνουσιν ὀλίγον τὸ πνεῦμα καὶ κανοὺς μελαγχολίας γεννῶσιν, οὓς ἐνίοτε ὁ γέλως ἐξαπαλύνει.

Ι. ΖΙΦΟΣ ἰατρός.

ΕΠΙΣΤΟΛΑΙ

τῆς πριγκιπίσσης κ. Δώρας Ἰστριάδος.

—

Ἡ περιώνυμος συγγραφεὺς κ. Δώρα Ἰστριάς, περίφυστος δὲ τῆς «Εὐρυδίκης» συνεργάτις, ἐκλεγεῖσα δι' ἀπολύτου πλειοψηφίας μέλος ἐπίτιμον τοῦ ἐν Ἀθήναις φιλολογικοῦ συλλόγου «Παρνασσοῦ» ἀπέστειλε τὴν ἑπομένην ἐπιστολὴν πρὸς τὸν πρόεδρον τοῦ ἐν λόγῳ Συλλόγου, ἀναγγείλαντα αὐτῇ τὴν ὁμόθυμον ταύτην ἐκλογὴν αὐτῆς.

—

Φλωρεντίᾳ, 17]29 Μαρτίου 1873.

Κύριε Πρόεδρε,

Διαβιβάσετε, παρακαλῶ, τῷ Συλλόγῳ τὴν ἔκφρασιν τῆς εὐγνωμοσύνης μου καὶ συνάμα ἐκφράσατε αὐτῷ ὅτι μεγάλως συγκινήθην ἐκλεγεῖσα παρ' αὐτοῦ παγήφυρεί.

Ἔχετε δίκαιον, Κύριε, νὰ φρονῆτε ὅτι συμμετοχή τις τῶν γυναικῶν δυναμέρει μεγαλητέρα ἐν τῷ νοερῷ καὶ κοινωνικῷ βίῳ συντελέσει τὰ μέγιστα εἰς τὴν εὐδαιμονίαν καὶ τὸ μεγαλεῖον τῆς Ἑλλάδος. Τὸ θέμα οὗ περιστάμεθα θεσται ἐν τοῖς νέοις κόσμοις εἶναι προσφορώτατον ἵνα στηρίξῃ ἐν τῇ πεποιθήσει ταύτῃ πάντα ἀμιγαλλανευόμενον καὶ νὰ ἀποδείξῃ καὶ τοῖς μᾶλλον δυσπίστοις, ὅτι ἐπέστη ὁ καιρὸς, ἐὰν ἡ Εὐρώπη ἐπιθυμῇ νὰ διατηρήσῃ τὴν ἐμπρέπουσαν αὐτῇ θέσιν, καθ' ὃν δίον νὰ ἀποβλεθῇ ἡ πόσον οἰκτρῶς διακατέχουσα τὴν εὐρωπαϊκὴν κοινωνίαν ἐλεεινὴ ἀπάθεια.

Πῶς νὰ μὴ θεσθεῖ τις μετὰ θυμασμοῦ

Ψηφιακή Ερευνητική Βάση Δεδομένων-Γυναικεία περιοδικά στον οθωμανικό χώρο (kypseli.fks.uoc.gr)

τὰς πόλεις αἵτινες εἶσιν ἀνθρωμένοι ἐκπνεύσαι τῆς Ὀλεανίας, χάρις εἰς τὴν τερέστιον ἐνεργητικότητα τῶν Ἄγγλο Σαξόνων. Ἐν τῇ νεοῦ Νέᾳ Παλλατίᾳ, ἡ Σιδνεῦ, πρωτεύουσα ἀποικίας, ἧς τὸ ἡμέρον ἀνέρχεται εἰς ἓν δισεκατομμύριον καὶ 500 ἑκατομμύρια φράγκων, ἀπικατέστη, ἐν χρόνοις δεκαπέντε ἤτοι αἰῶνος πόλις ἔχουσα ὑπὲρ τὰς 100,000 κατοίκων. Ἐν τῇ ἐπαρχίᾳ Βικτωρίᾳ, ἧς τὸ ἡμέρον ὑπολογίζεται περίπου εἰς 700 ἑκατομμύρια φράγκων, ἡ Μελβόυρνη, ἱδρυθεῖσα ἐν ἔτει 1836 καὶ κατοικουμένη σήμερον ὑπὸ 130,000 ψυχῶν, ἐμιλλᾶται πρὸς τὰς εὐρωπαϊκὰς πρωτεύουσας. Ἐν τῇ γῇ τῆς Βασιλίσσης ἡ Βριβδάνη ἀναπτύσσεται δημέρει. Ἡ μεσημβρινὴ καὶ δυτικὴ Αὐστραλία καὶ ἡ Τασμανία, ἡ Ἀδιλαΐς, ἡ Πέρθη καὶ Χόβαρτ-Τάουν δὲν ὑστεροῦσιν ἐν τῇ τερπεστέᾳ ταύτῃ κινήσει. Ἥτις ἐργάζεται νὰ μεταβάλῃ τὴν πρὶν ἀχανῆ χώραν, κατοικουμένην ἐν τῇ ἀρχῇ τοῦ παρόντος αἰῶνος παρὰ τινων ἀθλίων ἀνθρωποφάγων, εἰς χώραν ἐκ τῶν τὰ μάλιστα πεπολιτισμένων τοῦ ἡμετέρου κλανήτου. Νέον λοιπὸν σῶμα, ἀποβάλλον μετὰ κεκμηρότησιν τὴν νάρκην καὶ τὴν δουλείαν τῶν ἡμετέρων γεγραλιῶν κοινωνιῶν, αὐξάνει διὰ τῶν δύο ἰσχυρῶν δυνάμεων, τῆς ἐργασίας καὶ τῆς ἐλευθερίας.

Τί ἄγνωστ' τί συμβαίνει ἤδη ἐν τῇ Βορείᾳ Ἀμερικῇ, ὅπου δρᾷ ἀνθρώπων ἐκλαστή, ἐν τοσούτῳ βραχεῖ χρόνῳ διαστήματι, ἐν τῶν μέλλον πλουσίων καὶ μέλλον ἰσχυρῶν κρατῶν, ὅπου πόλεις ἀναθάλλουσιν ἐν τῇ ἔσχατῳ ὡς ἐν τῷ μέσῳ τῶν θερινῶν ἀνατολῶν βλαστάνει ἡ πόα τῶν λειμώνων; Διατί τὰ θαύματα ταῦτα ἔτι μὲν τελοῦνται τῶν ἐδαλῶν, ἐνῷ ἐπ' ἡμῖν μετὰ τοσαύτης δυσκολίας κατορθοῦνται καὶ αἱ κοινότεραι ἐπιχειρήσεις; Τὸ αἴτιον ὅλων τούτων τῶν θαυμάτων εἶναι ἡ καθολικὴ ἐργασία. Παρ' ἡμῖν λογίζεται ὅτι ζῇ τις εὐτυχῶς ὅταν οὐδὲν πράττῃ, ὅταν διάγῃ βίον ἠρεμον, ἀγόνον, ἀηδῆ καὶ νωχρόν. Ἐν τοῖς νέοις κόσμοις τὰ πλούτη δὲν ὑπολαμβάνονται εἰμὴ ὡς μέσον πρὸς παρόρμησιν εἰς μέλλον παρατόλμους ἐπιχειρήσεις, ἀπολαμβάνει δὲ τις τοιούτοις τινὰς ἀπολαύσεις, οὐχὶ διὰ μαλθακοῦ ἀσιανοῦ βίου, ἀλλὰ διὰ δραστηριότητος θεωρούσης τὴν αἰωνιότητα ἀρκούντως μακρὰν, ὅπως σκεφθῇ τις περὶ ἀναπαύσεως.

Ἐὰν ὦν φρονῇ τις, ὅτι μία ἀνθρώπινος τάξις προωρίσθη διὰ τὴν ἀνάπαυσιν καὶ ἑτέρα διὰ τὴν ἐνέργειαν, δὲν δύναται νὰ φαντασθῇ, ὅτι τὸ ἓν φῦλον ἐκλάσθη διὰ τὸν ἐργώδη καὶ τὸ ἕτερον διὰ τὸν ἄεργον βίον. Γνωστὸν εἶναι ἤδη ὅτι τὸ ἐπιβαλλόμενον τῇ ἀνθρωπότητι καθῆκον εἶναι λίαν δύσκολον, ἐπομένως δὲν πρέπει νὰ παραμελῆται ἡ γαλήνη τῆς εὐφυΐας καὶ τῆς καλῆς προθέσεως τοῦ ἡμίσεως τῶν μελῶν αὐτῆς. Κοινωνία τις ὡς ἡ τῶν. . . . καὶ ἐκεῖναι αἵτινες ἀκολουθοῦσι παραδόσεις κατὰ τὸ μᾶλλον ἢ ἧττον ὁμοίας αὐτῇ, ὁμοιάζουσι πρὸς ἄνθρωπον, ὅστις ἤθελεν ἀναλάβῃ τὴν ὑποχρέωσιν νὰ μὴ ὑπηρετήσῃ, εἰμὴ μὲ τὸν ἕτερον τῶν βραχιόνων αὐτοῦ.

Πανταχοῦ ὅπου ἡ γνὼ οὐδὲν μανθάνει, δὲν σκέπτεται, δὲν ἐνεργεῖ, ὁ ἀνὴρ ἀθυμῶν καὶ μεμονωμένος φαίνεται ἀδύνατος καὶ ἀνίκανος πρὸς πᾶσαν πρόοδον. Ἡ ἐπονείδιστος αὕτη ἀδυναμία, ἧς μάτην ἀναζητεῖ τις τὴν αἰτίαν, ἔγκειται ἐν τῇ συστηματικῇ ἐκμηδενίσει τῆς μητρὸς, ἥτις ἄλλως θὰ ἠγνοεῖ νὰ μεταδώσῃ εἰς τὰ ἑαυτῆς τέκνα τὸ πνεῦμα τοῦτο τῆς ζωῆς, ὅπερ ἡ ἰδία αὕτη δὲν κατέχει. Ὁπόταν ἡ σύζυγος ἰσοφαρίζῃ ὡς πρὸς τὴν διανοητικὴν ἀνάπτυξιν καὶ τὸν πατριωτισμὸν, ὡς συμβαίνει ἐν Νέᾳ Ὑόρκῃ καὶ Βοστόνῃ, πρὸς τὸν σύζυγον αὐτῆς, δύναταί τις νὰ σκεφθῇ ὅπως ἱδρύσῃ ἐλεύθερα κράτη καὶ νὰ φρονῇ, ὅτι τὸ εὐδαιμον μέλλον, ὅπερ οἱ πεπαιδευμένοι ὑπὲρ τοῦ ἀνθρωπίνου γένους διοῦσι, δὲν εἶναι λέξις κενὴ ἐννοίας.

ΔΩΡΑ ΙΣΤΡΙΑΣ

Μέλος ἐπίτιμον τοῦ «Παρνασσοῦ».

ΠΕΡΙ ΛΟΥΤΡΩΝ

ὑπὸ ὑγιεινὴν ἔποψιν.

Καθὼς τὸ ψυχρὸν καὶ ἁπλοῦν μὲν κατὰ τὰ θέρος, δροσερὸν δὲ κατὰ τὸν χειμῶνα λαμβανόμενον ὕδωρ συμβάλλει οὐκ ὀλίγον εἰς τὸν ὑγιῶς ἔχοντα ὀργανισμόν, ἅτε ἐνισχύον τὸν πεπτικὸν σωλῆνα, καταπαῦον τὴν δίψαν, μετριάζον τὴν τοῦ σώματος θερμοκρασίαν καὶ ἀναζωπυροῦν τὰς ἔνεκα καταχρήσεως οἰνοπνευματωδῶν ποτῶν διαταραχθείσας διανοητικὰς δυνάμεις, κατὰ τὸν ἴδιον τρόπον χρώμενα αὐτῷ πρὸς τοῖς ἄλλοις ἐπιτυχέστατα κατὰ νοσηρῶν τινῶν τοῦ ὀργανισμοῦ καταστάσεων πρὸς ἰκανόρθωσιν τῆς πασχούσης ὑγείας, ἧς ὁ κύριος σκοπὸς τῆς ἰατρικῆς. Ἀλλ' ἐπειδὴ τὸ ὕδωρ δὲν εἶναι τὸ αὐτὸ παντοῦ καὶ πάντοτε ὡς πρὸς τὰ διάφορα ἐν αὐτῷ διαλελυμένα συστατικὰ, ὡς δ'ἐκίσης καὶ τὴν κατὰ τόπους καὶ ὥρας θερμοκρασίαν αὐτοῦ ἐκ τούτου ἕπεται ὅτι οὐχ ἁπλῶς δυνάμεθα χρῆσιν τούτου ποιεῖσθαι ἄνευ ἐνδεικνυομένης ἀνάγκης καὶ τῆς τοῦ ἰατροῦ συμβουλῆς.

Ἡ χρῆσις τῶν λουτρῶν εἶναι ἀρχαιοτάτη. Ἡ Ἀρτεμις, ὡς ἑλληνικὴ μυθολογία ἀναφέρει, ἐποιεῖτο χρῆσιν τούτων, ὡς δ' ἐκίσης καὶ ἡ Δήμητρα, διὸ καὶ ἐν Ἀρκαδίᾳ Λουσία προσεκωνομάσθη. Ὁ τρόπος ὅμως μεθ' οὗ αἱ ψευδοθεότητες αὗται ἐλούοντο ἐστὶν ἡμῖν, σχεδὸν εἰπεῖν, ἄγνωστος. Τὰ πρῶτα λουτρὰ ἦσαν τὰ τε θαλάσσια καὶ κοτέμια ἅπερ μετεχειρίζοντο καὶ πρὸς καθαρισμὸν καὶ πρὸς ἀνακούρισιν τοῦ σώματος, ὡς ἐξάγεται ἐκ τῆς Ἰλιάδος Κ. 145.

Τῶν λουτρῶν τούτων ἐποιοῦντο χρῆσιν καὶ πρὸ τοῦ δείπνου λόγῳ καθαριότητος καὶ ἰσχύος ἀλείφοντες τὸ σῶμα ἐλαίῳ ἔνα, τῶν πόρων τοῦ σώματος μετὰ τὸ λουτρὸν εὐρυνομένων, μὴ προσβάλλωνται ὑπὸ τῆς ἀτμοσφαιρικῆς ἐπηρείας. (Ἴδε Ἰλιάδος Κ. 576.)

Ὁ διδάσκαλος λοιπὸν τῶν διδασκάλων καὶ δαιμόνιος τῶν δαιμονίων ποιητὴς Ὅμηρος ὡς ἐξάγεται ἐκ τῶν χωρίων τούτων, Ἡσίοδός τε καὶ Πλούταρχος καὶ πολλοὶ τῆς ἀρχαιότητος συγγραφεῖς, ὄντων τῶν ἐν λόγῳ λουτρῶν παρὰ τοῖς πολλοῖς ἐν χρήσει, κατέλιπον ἡμῖν οὐκ ὀλίγα περὶ τούτων μαρτυρίας. Ἀναγνωρίσαντες δὲ κατόπιν τὴν ὡς ἐκ τῶν λουτρῶν τούτων προσγινομένην ὠφέλειαν τῷ σώματι ἀνήγειραν εἰς πολλὰ μέρη οὐκ ὀλίγα μεγαλοπρεπέστατα λουτρὰ, ἃ κατέστρεψεν ὁ τὰ πάντα καταστρέφων χρόνος καὶ αἱ τούτου φύσεις, προστὰ τοῖς πᾶσι.

Τὰ λουτρὰ ταῦτα, ἅπερ μετεχειρίζοντο μέχρι τῆς ἐποχῆς τοῦ Ἱπποκράτους ἕνεκα τῆς ἀτελείας τῆς ἰατρικῆς, ἐχρησίμευον πρὸς καθαρισμὸν μόνον, ὡς ἔφθημεν εἰπόντες, τοῦ σώματος οὐχὶ δὲ καὶ πρὸς θεραπείαν. Ταῦτα, ἀνατυχθείσης κατόκτιν τῆς ἰατρικῆς, ἐφηρμόσθησαν καὶ ἐπὶ νόσων τινῶν μετὰ πολλῆς τῆς ἐπιτυχίας· διὸ καὶ ἡ χρῆσις τούτων κατέστη, ὡς εἰπεῖν, θαυματουργοτάτη θεραπεύθεντος μάλιστα καὶ τοῦ τῶν Ῥωμαίων αὐτοκράτορος Αὐγούστου τῇ χρήσει τῶν ἐν λόγῳ λουτρῶν. Ἔκτοτε ἡ χρῆσις τούτων ἐθεωρεῖτο παρὰ τοῖς πολλοῖς ἀνυσιμωτάτη κατὰ τινων ἀσθενειῶν· διὸ πρὸς τὴν σκοπὸν τοῦτον δὲν

ἐβράδυνον ν' ἀνεγείρωσιν ἰατροί τινες διάφορα ἐν διαφόροις πόλεσι καταστήματα, οἵτινες ἐν βραχυτάτῳ χρόνῳ διαστήματι ἐκέκτηντο ἄπειρα πλούτη, δόξαν δὲ οὐκ ὀλίγην.

Τὰ λουτρὰ, τῳόντι, λαμβανόμενα ὡς ἐπαιτεῖ ἡ ὑγιεινὴ, εἰσὶ λίαν ὠφέλιμα καὶ συντελεστικὰ τὰ μὲν, καθότι καθαρίζοντα τὸ δέρμα μάλιστα δ'ἐργατικῆς τάξεως· ἀνδρώπων καθιστῶσι τακτικὴν τὴν ἀδηλον ἀναπνοὴν, τὰ δὲ, καθότι ρυθμίζουσι καὶ τακτοποιοῦσι τὴν τῶν περιχοειδῶν ἀγγείων κυκλοφορίαν καὶ ἐντεῦθεν ἐνισχύουσι τὸν ὀργανισμόν. Ἀπεναντίας ὅταν τὰ ἐν λόγῳ λουτρὰ λαμβάνωνται ἀτάκτως καὶ οὐχὶ κατὰ τοὺς τῆς ὑγιεινῆς κανόνας, ὡς τὰ πολλὰ τὸ τοιοῦτον παρ'ἡμῖν ἐπικρατεῖ, βλάπτει ἡ ὠφέλεια τῷ ἡμετέρῳ σώματι προσγίγνεται. Τούτου δὲ τὴν ὡς ἐκ τῆς μὴ καλῆς χρήσεως ἐπιγιγνομένην τῷ ἀνθρώπῳ βλάβην ἐνοήσας περιώνυμός τις ἰατρὸς Καρόλου τοῦ Ζ'. ἀνύψωσε πολεμίαν σημαίαν κατὰ τῆς χρήσεως τῶν λουτρῶν, ἀποδείξας ἡλίου φαεινότερον, ἀλλ' εἰς μάτην, ὅτι ἡ συχνὴ καὶ ἄνευ λόγου ἀπορρώντος χρῆσις τούτων δύναται νὰ ἐπιφέρῃ πλεῖστ' ὅσα τοῖς πολλοῖς δυσάρεστα ἀποτελέσματα. Ἀλλ' ἐπειδὴ ἡ τοῦ ἀνθρώπου διάνοια ἕλκεται μᾶλλον ἐπὶ τὰ πονηρὰ, μὴ τυχὼν ὁ μέγας οὗτος ἀνὴρ ἀκροάσεως, ἠναγκάσθη οὐ μόνον νὰ σιωπήσῃ, ἀλλὰ καὶ νὰ μεταβῇ εἰς ἄλλο τι μέρος ὅπως φύγῃ τοὐλάχιστον τὸν κίνδυνον τῆς ζωῆς του, ἢν μικρὸν ἐδέησε ν' ἀπολέσῃ παρὰ τῇ χωρείᾳ τῶν λουτρομανῶν. Ἡ πρὸς τὰ λουτρὰ ταῦτα τῶν πολλῶν ἐροπὴ μετὰ καταχρήσεως λόγῳ διασκεδάσεως καὶ ὀργῶν διέρκεσεν ἐπὶ πολὺ καὶ μόλις ἐπὶ Λουδοβίκου ΙΑ'. κατηυνάσθη ὁ πρὸς ταῦτα ἐνθουσιασμὸς καὶ οὕτω βαθμηδὸν καὶ κατ' ὀλίγον ἥτε κατάχρησις καὶ χρῆσις μετεβλήθησαν εἰς παντελῆ ἀχρηστίαν καὶ μόνον ἐποιεῖτο ὁ λαὸς χρῆσιν τούτων, ὁσάκις προέκειτο περί τινος ἀσθενείας.

Ἡ χρῆσις τῶν λουτρῶν, περὶ ὧν ἐν ὀλίγοις τε καὶ ἐν παρόδῳ διαλαμβάνομεν, ἀνεπτύχθη ἔτι περισσότερον κατὰ τὴν ἐνεστῶσαν ἐποχὴν, μάλιστα δὲ παρ' ἡμῖν ἔφθασεν εἰς τοιοῦτον βαθμὸν, ὥστε δυνάμεθα εἰπεῖν, ὅτι μᾶλλον κατάχρησις ἢ χρῆσις τούτων γίνεται καὶ ἐντεῦθεν πρόξενον βλάβης ἢ ὠφελείας τῷ τοιουτοτρόπως τούτοις χρωμένῳ καθίσταται. Ὁ τελικὸς καὶ κύριος σκοπὸς τῶν λουτρῶν δὲν εἶναι ἁπλοῦς καὶ διασκεδάσεως χάριν, οὔτε δὲ ἀδιακρίτως εἰς πάντας ὠφέλιμα, ὡς τὰ πολλὰ, κατὰ δυστυχίαν, ἡ ἰδέα αὕτη ἐπικρατεῖ καὶ διὰ τοῦτο πάντες ὡς εἰπεῖν, πάσης τάξεως, ἡλικίας καὶ φύλου οὐ μὴν δ' ἀλλὰ καὶ ὑπὸ διαφόρων νόσων πάσχοντες ποιοῦνται τούτων χρῆσιν συνεπιφέρουσαν, ὡς βλέπομεν, οὐκ ὀλίγα ὀλέθρια ἀποτελέσματα. Τὸ πρᾶγμα δὲν ἔχει οὕτως. Ὁ σκοπὸς τῶν λουτρῶν εἶναι κοῦ ἀνώτερος; ἢ ὅτι φαντάζονται οἱ τούτων τυρλοὶ ὄμμασι χρῆσιν ποιούμενοι.

Ὁ βουλόμενος λοιπὸν χρῆσιν ποιεῖσθαι εὐχῆς ἔργον ἤθελεν εἶσθαι καὶ τοῦτο ὑγιείας ἕνεκα νὰ συμβουλεύηται τὸν ἰατρὸν καὶ λαμβάνῃ ἐντεῦθεν παρ' αὐτοῦ τὰς προσηκούσας ὁδηγίας καὶ οὐχὶ ὡς τινες εἰώθασι πράττειν νομίζοντες ἑαυτοὺς περὶ παντὸς ἀξίους τε καὶ ἱκανοὺς νὰ κρίνωσι καὶ οὕτως ἄνευ οὐδὲ μιᾶς ἰατρικῆς συμβουλῆς προστρέχοντες εἰς τὰς διαφόρους ἐν διαφόροις πόλεσι τῶν ὑδάτων πηγὰς ἐπὶ τῇ ἐλπίδι ὅτι αἱ πηγαὶ αὗται θεραπεύουσι πᾶσαν νόσον καὶ πᾶσαν μαλακίαν ἐν τῷ λαῷ, βαίνουσιν ἀνεπαισθήτως βαθμηδὸν καὶ κατ' ὀλίγον ἐναντίον τοῦ συμφέροντός των, ἐναντίον τοῦ ἐπιδιωκομένου σκοποῦ των, ἐναντίον, τέλος, τῆς ἀνεκτιμήτου ὑγιείας των, ἥτις χάρις τῇ ἀπερισκεψίᾳ των καὶ τῷ ἐγωισμῷ των καταστρεφομένη, καταστρέφει τοὺς αὐτὴν δωρεὰν καταστρέφοντας.

Πολλοὺς πολλάκις ἐν πολλαῖς ὁμιλίαις τυχόντες ἠκούσαμέν ποτε λέγοντας οὐ μὴν δ' ἀλλὰ καὶ ἄλλοις, ὅπερ καὶ τὸ χείριστον, συμβουλεύοντας «ἐς κάμωμεν λουτρὰ, ὅπως δήποτε καλὸν θὰ μᾶς κάμωσιν. . . .» Καὶ ἀρ' οὐ ἀνοήτως οἱ ἀνόητοι ἀρ' ἑκαστὴν ὥραν μετὰ στόμφου φλυαρήσουσι φλύαροι ὄντες, λέγουσι τῷ ἰατρῷ «Τί λὲς γιατρέ; !» Ὁ ἰατρὸς τότε ἐπὶ τῇ περιέργῳ ἀρ' ἑνὸς μὲν ταύτῃ ἐρωτήσει των, ἀρ' ἑτέρου δὲ ἀηδιάσας ἐκ τῶν λεχθέντων των καὶ ἵνα μὴ παρ' αὐτῶν ἐκληρθῇ ἀμαθὴς, διότι, ἂν δὲν συγκατατεθῇ καὶ αὐτὸς τοῖς τούτων λεγομένοις τοιοῦτός τις ἐκλαμβάνεται, ἀπαντᾷ ἐκὼν ἄκων μετὰ ἐρωνείας ὅμως «μάλιστα, κύριοι, καλὰ εἶναι τὰ λουτρά». Ὦ τῆς ἀμαθείας καὶ τοῦ ἐγωισμοῦ των!

Πολλὰ νοσήματα, ὡς γνωστὸν, βελτιοῦνται ἢ καὶ θεραπεύονται τὰ μὲν τῇ χρήσει τῶν θαλασσίων λουτρῶν, τὰ δὲ τῇ τῶν θερμομεταλλικῶν, ὡς κἀγὼ πράγματι παρεπιδημῶν ἐν Νεαπόλει εἶδον ἰδίοις ὄμμασι πολλοὺς πολλάκις ὑπὸ διαφόρων χρονίων νοσημάτων πάσχοντας ἐν βραχεῖ διαστήματι τέλειον θεραπευθέντας. Καὶ διὰ τοῦτο βλέπομεν πολλοὺς καθ' ἑκάστην μεταβαίνοντας εἰς τὰς διαφόρους πηγὰς θεραπείας ἕνεκα. Καὶ τῷ ὄντι πολλῶν ἐυεργετημάτων τυγχάνουσιν οἱ εἰς τὰς πηγὰς ταύτας μεταβαίνοντες. Ἀλλὰ καὶ πάλιν βλέπομεν ὅτι τὰ ἐν λόγῳ λουτρὰ τοῖς μὲν ὠφέλιμα, τοῖς δὲ βλαβερὰ, μάλιστα δ' ἑαυτ' ὅτε λίαν καταστρεπτικὰ καθίστανται. Τούτου τεθέντος, φέρε δὴ διὰ βραχέων ἐξετάσωμεν πόθεν τὸ τοιοῦτον, ποῦ δ' ὑρίσταται ἡ εἰς τὸν ἤδη νοσοῦντα ἢ καὶ ὑγιῶς ἔχοντα ὀργανισμὸν ἐπιπροστιθεμένη βλάβη.

Ὅσον τὰ ἐν διαφόροις καταστάσεσι καὶ τόποις εὑρισκόμενα ὕδατα καθίστανται λίαν ὠφέλιμα, ὡς ἀνωτέρω ὑμνήσαμεν, τῷ τούτοις χρωμένῳ καὶ παρεπομένῳ τοῖς θείοις τῆς ὑγιεινῆς παραγγέλμασι, τοσοῦτον μᾶλλον καθίστανται βλαβερὰ λίαν, ἐπιπέρονται καὶ αὐτὴν, ἔστιν ὅτε, τὴν καταστροφὴν τοῦ ὅλου ὀργανισμοῦ, ὅταν ταῦτα λαμβάνωνται οὐχὶ μετὰ τῆς προσαπαιτουμένης πρὸς ταῦτα προσοχῆς καὶ ἀκριβοῦς προφυλάξεως, ὡς ὁ ἰατρὸς, ἂν δὲν ὑπνώττῃ, παραγγέλλει. Πολλοὶ τῶν καμνόντων μεταβαίνουσιν εἰς τὰς ἐν Εὐρώπῃ πηγὰς ἐπὶ τῷ σκοπῷ τοῦ νὰ θεραπευθῶσιν ὑπὸ τῆς κατεχούσης αὐτοὺς ἀσθενείας. Οἱ τοιοῦτοι, ἔχοντες ζῶσαν τὴν πεποίθησιν ὅτι ἡ ἐπιτευχθησομένη ἀνάρρωσις ἢ ἡ ἐντελὴς θεραπεία ἀποκλειστικῶς τοῖς ὕδασιν ἁπλῶς καὶ μόνον ὀφείλεται, παρεκτρέπονται τῶν ὑπὸ τῆς θεραπευτικῆς διακεχαραγμένων ὁρίων καὶ οὕτω παρὰ τὴν προσδοκίαν αὐτῶν τε καὶ τοῦ ἰατροῦ, τὸ νόσημα οὐ μόνον λαμβάνει περισσοτέραν ἐπίτασιν καὶ κατὰ συνέπειαν χειροτέρευσιν, ἀλλὰ καὶ μεταπίπτει ἀπὸ τούτου εἰς ἕτερον νόσημα, ἑτέρας θεραπείας αὐθωρεὶ δεόμενον. Αἱ παρεκτροπαὶ αὗται λαμβάνουσι χώραν κατὰ δυστυχίαν περισσότερον ἐν τῇ ἡμετέρᾳ ἢ ἐν ἄλλῃ κοινωνίᾳ, καὶ τοῦτο προέρχεται ἐκ τῆς ὅλως τοῦ λαοῦ ἀμαθείας, τοῦ τὰ μάλιστα ἐπηρεαζομένου παρά τινων ἀγυρτῶν χορείαν ὁλόκληρον κατὰ δυσμοιρίαν ἔν τε τῇ Ἑλλάδι καὶ Ἀνατολῇ ἀπαρτιζόντων, καὶ οὕτως ὁ ἐν ἀθλίᾳ καταστάσει ἄθλιος λαὸς εὑρισκόμενος, καταπαπτῶν ἀνεῤῥιμένος ἀπὸ ἔσα ὁ ἰατρὸς, ἂν ἐρωτηθῇ, αὐτῷ ἐντέλλεται, εἰς ἀρημένον αὐτὸς ἑαυτὸν ὁδηγεῖ. Οἱ τοιοῦτοι πεπεισμένοι ὄντες ὅτι τὰ ἐν λόγῳ λουτρὰ πᾶσαν παρεκτροπὴν

Ψηφιακή Ερευνητική Βάση Δεδομένων-Γυναικεία περιοδικά στον οθωμανικό χώρο (kypseli.fks.uoc.gr)

ἐκπορεύθεται παρεκτρέπονται, διότι οὗτοι αὐτοῖς συμφέρει, τῶν ὁρίων, καθεστώτων οἱ μὲν μετὰ θρησκευτικοῦ, ὡς εἰκός, ζήλου γεννάδες ἐν τῇ Ἀφροδίτῃ θυσιάζουσι προσφέροντες αὐτῇ εἰς ὁλοκαύτωμα τὴν πολύτιμον αὐτῶν παρουσίαν, οἱ δὲ τῷ πρὸς στίγμην κλουεζίζουσι Βάκχῳ, ἕτεροι μὲν ἀγραύλοιδεν, ἕτεροι δὲ κατὰ τὴν ἐ[illegible] τοῦ καὶ ὁ [illegible] πρὸ τινῶν κομψογαστέρων περισσότερος ὠφελείας χάριν ἀφ' ἑνὸς καὶ πρὸς ἀποζημιώσεν τῶν ἐκ τῶν καταχρήσεων τούτων ἐπιγιγνομένων αὐτοῖς ἐκπαιδευομένων ἀφ' ἑτέρου ἀνθ' ἑνὸς παραδείγματος χάριν τετάρτου τῆς ὥρας ἢ καὶ πλείων ὁ παρὰ τοῦ ἰατροῦ τάσσεται, διαμένουσιν ἔτι περισσότερον, ὀλίγοι δὲ σπανίως ἕτεροι παρὰ ταῖς ἐν λόγῳ πηγαῖς εὑρισκόμενοι καὶ ὧν τὸ ὕδωρ ἐκπωθοῦν ἐδόκουν, ὡς παράδειγματος χάριν τὸ τῆς ἁγίας Λουκίας ἐν Νεαπόλει κίνουσι κατὰ κόρον, καὶ ἐντεῦθεν, κατὰ φυσικὴν ἀνάγκην, συνέπειαι οὐ μόνον ἀνεκρέοντο, ἀλλὰ καὶ αὐτὴν τὴν ζωὴν τοῦ κάμνοντος ἐκπατεῖλοῦσιν . . .

Πολλὰ πολλάκις ἔγραψαν καὶ συνεβούλευσαν. Πρὸς τὸν σκοπὸν λοιπὸν τοῦτον ἀνάγκη καὶ ἀνάγκη μεγίστη νὰ εἰσαγουσθῇ ἐν τοῖς γυμνασίοις τὸ ἱερὸν τῆς ὑγιεινῆς μάθημα, ὅπερ ἐν ὀλίγῳ χρόνῳ διαστήματι θὰ φέρῃ ἀγλαοὺς καὶ ἀειζώους καρποὺς ἀπὸ τῇ κοινωνίᾳ. Πολλῶν, ὡς γνωστὸν, χρῄζει ἡ ἡμετέρα κοινωνία πρὸς τελειοτέραν αὐτῆς παρασκευὴν καὶ ἀσφαλεστέραν πορείαν ἐν τῷ τῆς προόδου ἀγῶνι καὶ δὴ ἐνῷ τῆς ὑγιεινῆς μαθήματος οὗτινος μεγίστην καὶ ἀπόλυτον τὴν ἀνάγκην ἔχουσα δὲ διόλου ἔλαβε ἐπιζητεῖ. Διὰ τῆς ὑγιεινῆς θὰ τύχωμεν τοιαύτας οὐχὶ τῆς τό γε νῦν σαθρᾶς καὶ ἀστεθαλυμένης, ἀλλ' ὑγιοῦς τόν τε νοῦν καὶ τὸ σῶμα καὶ ἐντεῦθεν ἀνδρείας πράγματῆς καὶ οὐχὶ κατ' ἐπιφάνειαν προόδου, δι' ἧς πᾶν ἔθνος ἀμπνεῖται εἰς τὸν πρὸς ὃν, τὸν προορισμὸν δηλ. τῆς τελείας αὐτοῦ ἀναπτύξεως. Διὰ τῆς δὴ τοῖς σχολείοις τε καὶ γυμνασίοις, ὡς εἴπομεν, εἰσαγωγῆς τῆς ὑγιεινῆς, πιστεύομεν ὅτι οἱ εἰς διαφόρους καταχρήσεις ἐκκεκτωκότες θὰ συνετιθοῦσιν ἐντεταγμένοι τὰ ὑπὸ τοῦ θείου Ἱπποκράτους γεγωνυῖᾳ τῇ φωνῇ μόνον ἐφθεγμένα λόγια «Οὐδὲν ἐφελὸς ἐστιν οὔτε χρημάτων, οὔτε σώματος, οὔτε ἄλλου οὐδενὸς, ἄτερ ὑγιείης.»

Σ. ΠΥΛΑΡΙΚΟΣ, Ἰατρός.

ΙΟΥΔΑΣ Ο ΙΣΚΑΡΙΩΤΗΣ

Καλὰ λέγουσιν οἱ Ἄγγλοι, ὅτι κάθε σκύλος ἔχει τὴν ἡμέραν του, Ἰδοὺ ὅτι καὶ Ἰούδας ὁ Ἰσκαριώτης λαμβάνει τὴν ὑψηλὴν τιμὴν νὰ χοροστατήσῃ εἰς τὴν «Ἀληθείας» τὰ φιλόξενα στασίδια. Ἰδοὺ ὅτι [illegible] τὸν ἐμίσουν.

Εἶναι περίεργον ὅτι ὅπως οἱ περίφημοι διὰ τὰς ἀγαθοεργίας των, οὕτω καὶ οἱ διαβόητοι διὰ τὰς κακουργίας των ἐγένοντο ἀντικείμενον μελετῶν σπουδαίων καὶ ἀπασχολοῦσι τοὺς συγγραφεῖς εἰς ἔρευναν καὶ ἐξαίρεσιν τῶν κατὰ τὸν βίον αὐτῶν, καὶ αἱ ἔρευναι αὗται πολλάκις εἰς οὐδὲν βέβαιον ἀποτέλεσμα ἀπολήγουσαι, κατατάττονται εἰς τὸν μακρὸν κατάλογον τῶν ματαιοπονιῶν.

Ὁ Ἰούδας προσκυλίζεται ἐν τοῖς Εὐαγγελίοις καὶ Ἰσκαριώτης. Διατί λέγεται Ἰσκαριώτης δὲν ἠδυνήθησαν νὰ τὸ ἀποφασίσωσιν ἀνεκλήτως οἱ θεολόγοι. Τὸ Ἰούδας σημαίνει καὶ δηλοῖ, ὡς, ἀγνοοῦντί μοι τὰ ἑβραϊκὰ, εἶπέ μοι ὁ Ῥαββῖνος φίλός μου Παυλίδης, αἶνος τῷ Θεῷ· τὼρὰ σημαίνει προδότης, διότι ταύτην τὴν σημασίαν ἐφρόντισε νὰ δώσῃ εἰς τὸ ὄνομα ὁ ὁμώνυμος Ἰσκαριώτης.

Κἂν ἀπαριθμήσω τὰς περὶ τοῦ Ἰσκαριώτου γνώμας, καὶ πόσα γελοῖα ἐν ταῖς γνώμαις ταύταις ἐμφαίνονται, δὲν ἀρκοῦσιν οὐδὲ δέκα «Ἀληθειαι» νὰ τὰ χωρήσωσιν. Ὡς πιθανωτέραν γνώμην παραδέχονται ὅτι ἐκλήθη Ἰσκαριώτης, ὡς γέννημα τῆς ἐν τῇ φυλῇ τοῦ Ἰούδα πόλεως Σερὶ (Κεριὼθ ἑβραϊστὶ) Ἰς-Σερὶ, ὁ ἐστιν ἄνθρωπος ἐκ Σερὶ, ὅθεν Ἰσσαριώτης, Ἰσκεριώτης, Ἰσκαριώτης (ὁποία στενοχωρία!). «Ἂν μὴ κρέα παρῇ, στερκτὸν τῷ ταρίχῳ». Ἀφ' οὗ δὲν ἔχομεν ἄλλην σαφεστέραν καὶ πιθανωτέραν ἐξήγησιν, στερκτὸν τῷ Ἰς-σερὶ, τὸ ἑλληνοφώνως ποιηθὲν Ἰσκαριώτης, ἢ ὅπως εὑρέθη ἐν χειρογράφῳ τοῦ κατὰ Ἰωάννην Εὐαγγελίου (σ', 71) «ἀπὸ Καριώτου».

Περὶ τοῦ βίου τοῦ Ἰούδα ὀλίγα εὑρίσκομεν ἐν τοῖς Εὐαγγελίοις, πολλὰ δὲ καὶ πέρλεργα ὅσα ἐξωδίκως περὶ αὐτοῦ θρυλλοῦνται καὶ ἱστοροῦνται ἐν ἀποκρύφοις βιβλίοις.

Οὕτω δὴ λέγεται ὅτι ἡ μήτηρ τοῦ Κυβώρα εἶδε κατ' ὄναρ ὅτι ἔτεκε τέκνον, ὅπερ ἀπέκτεινε τὸν ἑαυτοῦ πατέρα. Ὅταν ἐγεννήθη αὐτοῦ υἱὸς, οὗτος ὁ Ἰούδας, τὸν ἔρριψαν εἰς τὴν θάλασσαν. Ἀνεῖλε δὲ αὐτὸν ἐκεῖθεν καὶ τὸν ἀνέθρεψε στεῖρα ἀρχόντισσα. Ἂν δὲ καὶ ἀπέκτησεν αὕτη ὕστερον υἱὸν, ἐκρέπτει ὅμως καὶ τὸν Ἰούδαν. Ἀποῦσης αὐτῆς, ὁ Ἰούδας διαπληκτισθεὶς μὲ τὸν ὑποτιθέμενον ἀδελφόν του τὸν ἐφόνευσε. Μαθὼν δὲ ὅτι δὲν ἦτο γνήσιος υἱὸς τῆς κυρίας, ἐδραπέτευσεν ἵνα μὴ τὸν ἀποκτείνῃ εἰς ἐκδίκησιν. Δὲν ἀναφέρεται ποῦ κατέφυγεν.

Ἐν ἱστορίᾳ τῆς παιδικῆς ἡλικίας τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ λέγεται ὅτι ὅταν ὁ Ἰησοῦς ἐπανελθὼν ἐξ Αἰγύπτου ἔπαιζε μὲ ἄλλα παιδία ἐν Ναζαρὲτ, ἐκλησίαζεν εἰς αὐτὰ δαιμονιζόμενός τις. Οὗτος ἦτο ὁ Ἰούδας. Μεταξὺ δὲ ἄλλων ἐκτύπησε καὶ τὸν Ἰησοῦν εἰς τὴν πλευράν, μὴ κατορθώσας νὰ τὸν ἀγχάξῃ, ὅπως ἔδαρεν ἄλλα παιδία ὡς κύων λυσσῶν. Ὁ Ἰησοῦς δὲν τὸν ἐξεδιώκθη, μάλιστα τὸν ἐθεράπευσε, καὶ ὁ δαίμων ἐξῆλθεν αὐτοῦ ἐν σχήματι κυνός. Ὁ Ἰούδας ἔκειτα ἔγεινεν ὀπηρέτης τοῦ Πιλάτου, ἐφόνευσεν ἐν ἀγνοίᾳ τὸν ἰδιόν του πατέρα, καὶ ἔγημε τὴν χήραν μητέρα του. Γνωρίσας δὲ ὕστερον ἐκ διαφόρων ἐξηγήσεων τὰ ἀνοσιουργήματα ταῦτα κατελήφθη ὑπὸ τρόμου καὶ φρίκης. Προσελθὼν δὲ τότε πρὸς τὸν Ἰησοῦν ἐζήτησεν ἄφεσιν ἁμαρτιῶν καὶ κατεσέχθη ἐν τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ. Τὰ λοιπὰ τοῦ βίου του γνωρίζει ἕκαστος ἐκ τοῦ Εὐαγγελίου.

Λέγει τις παροιμία λέγει: «Τὸ τελευταῖον οἴκημα τῆς ἀλώπεκος εἶναι τοῦ γουναρη τὸ ἐργαστήριον». Ποῖον ἐγένετο τὸ τελευταῖον καταφύγιον τοῦ Ἰούδα πάντες οἴδασιν.

Ἐν τούτοις παράδοξον πρᾶγμα! Κατὰ τὸ ἔτος 130 μ. Χ. ἀνεφύη αἵρεσις τις, ἡ τῶν Καϊνιτῶν. Οἱ ταύτης θεωροῦνται ἐτίμων μεγάλως καὶ ἐθεώρουν ὡς ἁγίους τὸν ἀδελφοκτόνον Κάϊν καὶ πάντας τοὺς ἐν τῇ Γραφῇ ἐξώλεις καὶ προώλεις, οἷον τοὺς Σοδομίτας, τὸν Ἠσαῦ, τὸν Κορὲ, τὸν Δαθὰν, τὸν Ἀβειρὰν. Ὑπὲρ πάντας δ' ἐτίμων καὶ ἐν σεβασμῷ ἐκπρεπεῖ ἦγον Ἰούδαν τὸν Ἰσκαριώτην· ἐδικαιολόγουν δὲ τὴν μωρίαν καὶ ἀσέβειάν των, λέγοντες ὅτι ὁ διὰ τῆς προδοσίας τοῦ Ἰούδα ἐπελθὼν θάνατος τοῦ Κυρίου ἔσωσε τὸ ἀνθρώπινον γένος. Ἐθεώρουν δὲ τὸν Ἰούδαν ὡς τὸν μόνον κατέχοντα τὴν ἀληθῆ γνῶσιν. Εἶχον δὲ καὶ εὐαγγέλιον ὑπὸ τὸ ὄνομα αὐτοῦ.

Τί γίνεται, ἢ τί ἀπέγεινεν ἡ αἵρεσις αὕτη ἴσως ἂν εἴπῃ ἡμῖν τις τῶν παρ' ἡμῖν θεολόγων.

Πζ.

Ἐκ τῆς «Ἀληθείας»

ΤΗΣ ΚΥΡΙΑΣ ΑΙΜΙΛΙΑΣ ΚΤΕΝΑ ΛΕΟΝΤΙΑΔΙ.

Ὦ πανὴ τιμὴ, χαρὰ καὶ ὑπερκρυνείας!
Καὶ πῶς! ἐπίτασαι λοιπὸν ἡ κόθενός μου μοῦσα
Εἰς τῆς Ἑλλάδος τὰ βουνὰ, καὶ εἰς τὰς ἀκρωρείας
Τοῦ Ὑμηττοῦ τῆς μέλισσα ἡδὺ περιβομβοῦσα,
Τὰ ἔνθη ἐξεύρεται τῶν διαλογισμῶν μου,
Καὶ ταῦτα τὰ λαμπρύνοντα τὸν οὐρανόν της ἄνθη,
Ὦ; μέλι μοὶ τὰ ἔπεμψεν ὑπὸ τὸν οὐρανόν μου!
"Ω! πώποτε τὸ ταπεινὸν τὸ ἄνθος δὲν ἠθύνθη
Ὑπὸ τὰ πέταλα αὐτοῦ τὸ θαῦμα διαπλάττει
Τὴν ἀερώδη τοῦ δρομὴν καὶ τὴν μετασκευάζει
Εἰς ἀμβροσίαν τῶν Θεῶν πολύτιμον. Τί πράττει
Ἢ μέλισσα εἰς τοὺς; ἀγρούς; ; Τὸ ῥόδον μεταφράζει
Καὶ μεταμόρφωσις αὐτοῦ τὸ μέλι ἀποστάζει.

Ὦ χώρα μυριόθεος, πῶν θαῦμα σὲ στολίζει·
Θεοποιεῖται γενικῶς πᾶν μέχρι σοῦ εἰσόδον·
Καὶ πᾶσα λέξις, ἣν διεῖλῶς τὸ στόμα ψιθυρίζει,
Γίνεται ᾆσμα ἠχηρόν· πᾶν ἄνθος νέκταρ θεῖον·
Ἡ νύξ, αὐγὴ ῥοδοδαφής· ζωὴ πᾶν μαῦρον μνῆμα·
Πᾶσα σκιὰ ὡς λαμπηδὼν, ἀκτὶς φαγγοβολοῦσα·
Καὶ πᾶσα κόνις ἀβλακα ἀνοίγει παρηχῆμα·
Ἠχὼ πᾶς λίθος γίνεται μακρὰν ἀντιλαλοῦσα.

Νῦν πέτα, ὦ καρδία μου, παρόρορον σὲ φέρει
Ἡ λύρα σου εἰς ὄνειρον χρυσοῦν καὶ λαμπροφίζον,
Ἡ λύρα ἥτις ἔρωτα νὰ ψάλλῃ μόνον χαίρει,
Καὶ ἂν θερμαίνει ἀσθενῶς ὁ κρύος μας δρίζων.
Ἡ λύρα αὕτη κρούεται ὑπὸ Ἑλλάδος μούσης
Τοῦ Παρθενῶνος κάτωθεν ἠθμελῶ; ᾠδούσης.

Ἀλλ' ἡ ψυχή μου ἵπταται ὡς χρυσαλλὶς ραίου,
Ὁ νοῦς μου συνταράσσεται, κυμαίνεται, πλανᾶται·
Βλέπω τὸ ἄπομον πετῶν εἰς πρίσμα τοῦ ἡλίου,
Καὶ πρὸ ἐμοῦ τὸ ἄπειρον ἀείποτε γεννᾶται.

Μυρία; ᾠδὴ φωνὰς, νὰ σὲ ὑμνῶ, μυρία;
Ἡ γῆ, ὅπου πᾶν ὄνειρον πεπᾶ κεχρυσωμένον . . . .
Πλὴν τέλος ἀναπαύομαι φαιδρὰ ἐπὶ καρδίας
Τῆς ἀδελφῆς τὸ ὄνομα φερούσης γεγραμμένον.

Ὦ ἀδελφὴ, εὐχαριστῶ σοὶ κράζω εὐγνωμόνως·
Ἀείποτ' ἐν τῷ βίῳ μου ἡ μνήμη σου θὰ μείνῃ,
Ὅσοι ἀκτὶς τοῦ οὐρανοῦ, ἥτις ἐντὸς σταγόνος
Ἐκ τοῦ ἀπείρου τῆς φωτὸς μικρὸν σπινθῆρα χύνει.

Ἐν Παρισίοις, κατ' ἀπρίλιον 1873.

Μαρκησία BLANCHE DE SAFFRAY

ΤΗΣ ΚΥΡΙΑΣ ΣΟΦΙΑΣ Ο.Δ. ΝΕΓΡΟΠΟΝΤΗ.

Σπεύσατε, στίχοι, σπεύσατε ὡραῖοι μελιτώδεις
Ἔνθα ὁ Νεγροπόντειος ὁ οἶκος ὁ εὐώδης,
Καὶ, διελθόντες πτέρυγας, σκιάδας καὶ πυλῶνας,
Καλλιπρεπῆ δωμάτια καὶ ἐνδαλεῖς ἀνθῶνας,
Εὕρετ' ἐκεῖ τὴν δέσποιναν, τὴν εὐγενῆ, τὴν νέαν,
Συγγνώμην δὲ ζητήσατε αὐτῇ ἐδαριαίαν,
Ἂν, ἀναμιμνησκόμενος φαιδρᾶς συστάσεώς της,
Τολμῶ νὰ πέμψω σήμερον ἐς πρὸ τῆς χάριτός της
Καὶ κατὰ δεῖπνον πλούσιον, καλλιανθῆς, ὡραῖον,
Προπόσεις ἐξερώνησα διὰ ὠχρῶν χειλέων,
Ὀγκῶν ἐκ συγκινήσεων καρδίας ὑπερπάτων. —
Ἤτο λαμπρὰ ἡ ἑστία ἐκ τῶν σπανιωτάτων·
Ἄνθη καὶ φῶτα καὶ χαρὰ καὶ χρώματα παντοῖα,
Καὶ ὀφθαλμοὶ μαγεύοντες καὶ μάγοι εὐωδία,
Καὶ μουσικὴ εὐκέλαδος καὶ πίνακες εἰς πλήθη,
Καὶ ἐρωτόλοι ψίθυροι καὶ στεναχώντα στέθη,
Καὶ ὀρχήσεις πανεύθυμος καὶ εὐγενὴς ὁρμή τις,
Καὶ, πάντα ἐπιστρέφουσα, γολκόνδα; μαργαρίτης,
Ἡ τάση παριποίησις, ἡ τάση ἀγαθότης,
Ἣν ἔδειξεν ἡ δέσποινα καὶ οἱ οἰκοδεσπότης.

Μένε ἐντός μου εὐσταλὴς, ἀνάμνησις γλυκεῖα,
Ὁ ποιητὴς, ὦ δέσποινα, πλουρένθ' ἐν εὐτυχίᾳ,
Καὶ μεθ' ἡμέρας τέσσαρας, πλὴν τέσσαρας αἰῶνας,
Ἔχων ἀκόμη ἐν τῷ νῷ χαρὰν καὶ λαμπηδόνας,
Σπεύδει νὰ θέσῃ πρὸ ποδῶν ὑμῶν σεβάσματά του
Καὶ νὰ ζητήσ' ἐπιεικὴς εἰς στιχουργήματά του
Ἀστραπηδὸν γενόμενα ἐτ' ἅπαξ νὰ φανῆτε . . . .

Δὲν εἶναι λαμπραδάμαντες ἢ λίθοι σπαρειρίται·
Ἁπλούστατοι, ὡς γάλακες θηλάσασς γαλήναίας,
Εἶναι καρδίας ψίθυροι εἰλικρινοῦς καὶ νέας,
Ἥτις καὶ πάλιν ζωηρῶς ὑμᾶς εὐχαριστοῦσα,
Ἔτη πολλὰ ἐπεύχεται, φαιδρὰ, πανευτυχοῦσα,
Τὸν ὅλβον διανέμουσα, γόνος λαμπρὸς Χαρίφη,
Καὶ Νεγροπόντη σύζυγος, νὰ ζήσητε ἐν ὄρει
Σπανιωτάτης γυναικὸς, γενναίας Ἑλληνίδος.
Ὦ; καύχημα τοῦ οἴκου σας, ὡς καύχημα πατρίδος!

Ἰανουαρίου 5, 1873.

ΚΛΕΑΝΘΗΣ ΠΑΠΠΑΖΟΓΛΗΣ.

ΕΙΣ ΣΤΗΘΟΚΟΜΒΙΟΝ (1).

Εἶναι τωόντι αἴνιγμα πῶς ἀνδρικὴ καρδία,
Πλασθεῖσα ὅσον ἔνεστιν ἐκ φύσεως γενναία
Ὑπὸ τοῦ βίλους νὰ τρωθῇ, ὁ ῥίπτει μία νέα . . .
Ἄνδρες, μὴν εἶσθε ἀνάνδροι! μὴ γίνεσθε παιδία!

Ἐὰν τοιοῦτον πάθημα μία γυνὴ τὸ πάθῃ,
Τὴν φύσιν της ἀκολουθεῖ ἀδύνατος πλασθεῖσα
Ἀλλ' ἂν φανῇ νικήτρια καὶ ἴχνη νικηθεῖσα
Ἡ φύσις τότε φαίνεται νὰ ὑποκύπτ' εἰς λάθη.

Ἐὰν ἀπὸ τοῦ ἔρωτος πληγώνηται τὰ βέλη,
Εἰς ὑπερέσπισιν ποτὲ ἂν ἡ πατρὶς τὸν κράξῃ,
Ποίαν θὰ ἔχ' ὑπὲρ αὐτῆς καρδίαν νὰ προτάξῃ;
Τότε τὴν ἀνανδρίαν του νὰ ἀποδείξῃ μέλλει.

Διὰ τὸ δῶρον, φίλτατε, εὐχαριστῶ μεγάλως·
Εἶν' τέχνης ἀριστούργημα, ἀλλ' ὅμως δὲν ἀρέσω
Καρδίαν ὑπὸ ἔρωτος τρωθεῖσαν νὰ φορέσω
Σ τὸ στῆθός μου, πλασθεὶς ἐγὼ ἀπὸ τὴν φύσιν ἄλλος.

Ι. ΑΛΙΜΠΕΡΤΗΣ.

(1) Εἰς τοὺς στίχους τούτους, ἐπιστολιμαίως γραφέντας, ἔδωκεν ἀφορμὴν χρυσοῦν στηθοκόμβιον, παρισῶν καρδίαν, ἣν διέρχεται βέλος, ὅπερ δωρηθὲν ἐμμέσως ὑπὸ τοῦ φιλοτεχνήσαντος τοῦτο, προὐτάθη ἄκα ὡς αἴνιγμα πρὸς λύσιν.

Ψηφιακή Ερευνητική Βάση Δεδομένων-Γυναικεία περιοδικά στον οθωμανικό χώρο (kypseli.fks.uoc.gr)

ΔΙΑΦΟΡΑ

Ἡ Α. Υ. ἡ Σουλτάνα Ἀδιλέ, ἀδελφὴ τῆς Α. Μ. τοῦ Σουλτάνου Ἀβδοὺλ-Ἀζίζ Χάν, νέον δεῖγμα τῶν διακριτικῶν αὐτὴν γενναιοφρόνων αἰσθημάτων ἐπιδείξαντο κατ' αὐτάς. Ἡ Α. Υ. ἥτις δείποτε οὐ παύει προσεύχουσα ἑκάστοτε δωρεὰς διαφόρους εἰς τὰ τοῦ καθηγητοῦ καὶ μαθητὰς τοῦ ὑπ' αὐτῆς ἱδρυθέντος καὶ διὰ ἰδίων ἐξόδων συντηρουμένου σχολείου ἐν Γκιοὺλ-Ἰζαμὶ, τὴν παρελθοῦσαν τετάρτην ἑβδομὰς γεῦμα ἐγρετιαὸν εἰς τὴν κατὰ τὰ Γλυκὰ Ὕδατα τοῦ Κεφαλίου Κόλπου ἐξοχὴν αὐτῆς ἔκπυλιν ἐν Ἐλιχτὰρ-ἀγᾷ.

Κατὰ τὴν ἀναχώρησιν ἡ Α. Υ. διέπεμψεν εἰς τοὺς ἑπτὰ τοὺς μαθητὰς χρηματικὰς δωρεὰς, ὧν ἡ ἐλαχίστη ἦν ἐν τέταρτον τῆς ὀθωμ. λίρας εἰς τοὺς νεωτέρους, καθὼς καὶ εἰς τοὺς καθηγητὰς ἑκάστῳ κατὰ τὴν βάθμὸν αὐτῶν.

Πλοίαρια 12 (κατικια) εἶχον ἀποσταλῆ ἐκ μέρους τῆς Α. Υ. εἰς τὴν ἀποβάθραν τοῦ Ἀγᾷ-Καπουσοῦ ἵνα τεθῶσιν εἰς τὴν διάθεσιν τῶν μαθητῶν κατὰ τὴν μετάβασιν καὶ ἐπιστροφὴν αὐτῶν.

Ἡ φαιδρότης καὶ ἡ χαρὰ διέλαμπεν ἐπὶ τοῦ προσώπου ἑκάστου τῶν μαθητῶν καθ' ὅλην τὴν ἡμέρὰν ἐκείνην, εὐλογούντων τὸ ὄνομα τῆς Ὑψ. εὐεργέτιδος καὶ προστάτιδος αὐτῶν.

—

Ὁ αὐτοκράτωρ τῆς Βραζιλίας ἔπεμψε τῇ Α. Α. Μ. τῇ Σουλτάνῳ αὐτόγραφον ἐπιστολὴν, δι' ἧς ἀναγγέλλει τὸν θάνατον τῆς προμήτορός του ἐπιλήρου αὐτοκρατείρας Δόνης Ἀμελίας, δουλίσσης τῆς Βραγάντης.

—

Ἡ κυρία Χρηστάκη ἐφέντη Ζωγράφου μεταβᾶσα τὴν μεγάλην ἑβδομάδα εἰς τὰς διὰ χρὴ φυλάκὰς ἐπιλλαξε τῆς καταδίκης αὐτῶν 15 ὀθωμανοὺς καὶ χριστιανοὺς πληρώσασα τὰ ὑπὸ τούτων ὀφειλόμενα. Ἡ χριστιανικοτάτη αὕτη πρᾶξις τῆς ἐξοχοτάτου κυρίας Χ. Ζωγράφου εἶναι ἀνωτέρα παντὸς ἐπαίνου.

—

Τὴν παρελθοῦσαν Κυριακὴν 29 λήγοντος ἐτελέσθησαν ἐν Πέρᾳ οἱ γάμοι τοῦ ἀξιολόγου κ. Ι. Γκιὼν, διευθυντοῦ τοῦ ἐνταῦθα πρακτορείου τῆς ἀσφαλιστικῆς ἑταιρίας «Φοίνικος» μετὰ τῆς χαριεστάτης θυγατρὸς τοῦ ἀξιοτίμου κ. Στ. Ν. Ἀγελέστου διακριβωμένου ὁμογενοῦς ἐν τῇ ἐμπορικῇ τῆς πόλεως ἡμῶν πόσει κ. Καλλιόπης. Παρένυμφος ἦν ἡ ἀξιότιμος κυρία Τζελάντη, μάμμη τῆς νεονύμφου.

Εὐχόμεθα τῷ νεαρῷ ζεύγει ἔτη μακραίωνα καὶ βίον εὐδαίμονα καὶ πολύτεκνον.

—

Οἱ φιλογενέστατοι κύριοι Χρηστάκης ἐφένδης Ζωγράφος καὶ Ι. Δαριφᾶς ἐδωρήσαντο ἀνὰ 25 λίρας ἕκαστος εἰς τὸ ἐν Σμύρνῃ ἀναγειρόμενον παρθεναγωγεῖον.

—

Ἡ ἐν Ἰωαννίνοις εὐγενὴς καὶ πλήρης ἀρετῶν κυρία Ἀγγελικὴ Ἀλ. Παπαζόγλου προσέφερεν εἰς τὸν Ἠπειρωτικὸν Φιλεκπαιδευτικὸν Σύλλογον λίρας ὀθωμανικὰς ἕνδεκα.

—

Τὴν παρελθοῦσαν Κυριακὴν ὁ κύριος Α. Συγγρὸς ἀνοδέχθη ἐκ τῆς κολυμβήθρας τὴν πρωτότοκον θυγατέρα τοῦ κ. Γ. Κορωνιοῦ, ὀνομάσας αὐτὴν Δέσποιναν.

Εὐχόμεθα τῇ νεογεννήτῳ ὑγείαν καὶ μακρότητα ἡμερῶν.

—

Εὐχαριστοῦμεν πληροφορούμεθα ὅτι ἡ ἐν Ῥώμῃ Ἀκαδημία τῶν Κυριτῶν ἐξελέξατο μέλος αὐτῆς τὴν περιώνυμον κ. Δώραν Ἰστριάδα. Ἡ ὑπὸ τῶν διαφόρων Ἀκαδημιῶν, Συλλόγων, Ἑταιριῶν καὶ ἄλλων σωματείων ἀπονεμομένη ἑκάστοτε τιμὴ εἰς τὴν χαλκέντερον ταύτην συγγραφίδα τρανῶς ἀποδείκνυσι τὸ σπουδαῖον ἐνδιαφέρον ὅπερ καθορᾶται κατὰ τοὺς νῦν χρόνους ἐν τῇ γυναικείᾳ διανοητικῇ ἀναπτύξει.

—

Κατὰ τηλεγραφικὴν εἴδησιν ἐξ Ἀθηνῶν ἡ δεσποινὶς Ἀργυρὼ Ζυγομαλᾶ διωρίσθη κυρία τῆς τιμῆς παρὰ τῇ βασιλίσσῃ τῶν Ἑλλήνων Ὄλγᾳ.

—

Καθὼ γράφουσιν ἐκ Τριγλίας τῆς Προύσσης μεταξὺ τῶν ἐγγραφεισῶν μαθητριῶν τοῦ πρό τινων ἡμερῶν συστάντος ἐκεῖ παρθεναγωγείου τοῦ «Φιλανθρωπικοῦ Συλλόγου» τῆς πόλεως ἡμῶν, ἐνεγράφησαν καὶ δύω ὀθωμανίδες, θυγατέρες τοῦ Ἐξ. διοικητοῦ τῆς πόλεως ταύτης Μεχμὲτ Χαδῆ Ὀμὲρ Ἐφέντη.

—

Κατ' αὐτὰς ἀνευρέθησαν ἐν Ἄρτῃ τὰ δοκεῖ τῆς Αὐτοκρατείρας Θεοδώρας, ἥτις πρὸ ἑπτακοσίων περίπου ἐτῶν εἶχε ταφῆ ἐν τῇ ἐκείσε Ἱερᾷ Ναῷ.

Ἐλέγετο ἐκ παραδόσεως ὅτι οἱ Ἱσπανοὶ κατὰ τὸν μεσαίωνα, θρησκομανίας ἕνεκεν, εἶχον μεταποιήσει τὰ δοκεῖ ταῦτα ἐν Ἱσπανίᾳ· πλὴν ὁ ἐν Ἄρτῃ Ὑπουργὸς τῆς Ῥωσσίας κ. Γ. Βαρζέλης, πεισθεὶς ὅτι ἡ παράδοσις αὕτη ἦν ἀνυπόστατος, ἀδείᾳ τῆς Ἐκκλησιαστικῆς Ἀρχῆς, ἐποιήσατο τὰς δεούσας ἐνεργείας καὶ οὕτω ἐδυνήθη τέλος ν' ἀναπαλύψῃ τὰ πολύτιμα [illegible].

—

Καθὰ γράφουσιν ἡμῖν ἐκ Σμύρνης ἤρξατο ἤδη τὸ κυριακὸν μάθημα ἐν τῇ μεγάλῃ αἰθούσῃ τοῦ Παρθεναγωγείου τῆς Ἁγίας Φωτεινῆς ὑπὸ τοῦ γενικοῦ ἱεροκήρυκος Σμύρνης κ. Ἀγαθαγγέλου Στεφανάκη, ὁ πλεῖστοι σπεύδουσι ν' ἀκροασθῶσιν ἀποφεύγοντες οὕτω τὴν ἐν τοῖς καπηλείοις ἐνδιατριβὴν καὶ σύνάμα μορφούμενοι τὴν καρδίαν εὐσεβῶς καὶ χριστιανικῶς.

—

Καθ' ἃς ἐλάβομεν πληροφορίας καθ' ἕκασταν τὴν ἐπαρχίαν τοῦ Ἁγίου Ἐλασσῶνος οὐδὲν παρθεναγωγεῖον ὑπάρχει. Καὶ ὅμως ἡ Α. Π. διαπραγματεύεται ν' ἀγοράσῃ τζιφλίκιον ἀντὶ 700 ὀθωμ. λιρῶν!

—

Ἡ Α. Μ. ἡ βασίλισσα τῶν Ἑλλήνων, ηὐδόκησε νὰ παραλάβῃ Κυρίαν τῆς Τιμῆς τὴν διακεκριμένην διὰ τὰς κοσμούσας αὐτὴν ἠθικὰς ἀρετὰς καὶ σεμνοπρεπεστάτην νεάνιδα κ. Χρυσούλαν Ν. Π. Ἀναργύρου, ἀνήκουσαν εἰς οἰκογενείας διασήμους καὶ ἱστορικὰς τῆς ἡρωϊκῆς νήσου τῶν Σπετσῶν. Καὶ ἐκ μὲν τοῦ πατρὸς ἀνήκει εἰς τὴν τῶν Ἀναργύρων, ἐκ δὲ τῆς μητρὸς εἰς τὴν τῶν Ὀρλὼφ καὶ τῆς Βουμβουλίνας, οἰκογενείας κατὰ τὸν ἀγῶνα περικλεοῦς, προσενεγκούσας καὶ πλοῖα καὶ πλούτη ὑπὲρ τῆς ἑλληνικῆς ἐθνεγερσίας.

—

Τὸν προσεχῆ Ἰούλιον ἀναχωρεῖ ἡ Α. Μ. ἡ Βασίλισσα τῶν Ἑλλήνων Ὄλγα εἰς Πετρούπολιν, ὅπως παρευρεθῇ εἰς τὴν ἑορτὴν τῆς εἰκοσιπενταετηρίδος τῶν γονέων Αὐτῆς, συμπιπτούσης τὴν 30 Αὐγούστου.

—

Ἡ Α. Μ. ἡ βασίλισσα προσήνεγκεν εἰς τὴν ἐν Τήνῳ μονὴν τῶν καλογραιῶν πεντήκοντα λίρας, ὑπεσχέθη δὲ νὰ προνοήσῃ καὶ περὶ τῆς ἰδίαις δαπάναις κατασκευῆς τῆς ὁδοῦ ἀπὸ τῆς πόλεως μέχρι τῆς μονῆς.

—

Τὴν 20 λήγοντος παρασκευὴν ἀνεχώρησε διὰ Βαμβέργην τῆς Γερμανίας ἡ θυγάτηρ τοῦ κ. Χατζίσκου Ξανθὴ, ἄλλοτε

γερουσιαστοῦ, μεταβαίνουσα παρὰ τῇ πρώην βασιλίσσῃ τῆς Ἑλλάδος Ἀμαλίᾳ, παρ' ᾗ θὰ χρησιμεύσῃ ὡς κυρία τῆς τιμῆς.

—

Τὴν ἑσπέραν τῆς 15 Ἀπριλίου παρασκευὴν ἐτελέσθη ἐν τῇ αἰθούσῃ τοῦ Παρβαλείου ἡ ὑπὲρ τῶν πτωχῶν τῆς πρωτευούσης μουσικὴ συμφωνία ἣν ἐτίμησαν ὁ βασιλεὺς καὶ ἡ βασίλισσα. Τῆς συμφωνίας ταύτης μετέσχον αἱ ἐπισημότεραι τῶν ἐν Ἀθήναις κυριῶν, αἱ κυρίαι Ἑλένη Αἰγινήτου, Αἰκατερίνη Διομήδους, Ῥόσση Ἐρατὼ Λοιδορίκη καὶ ἡ δεσποινὶς Μαρία Ἀλ. Ἀργυροπούλου. Ἡ συμφωνία ἀπετελέσθη ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ὑπὸ ὀργανικῆς μουσικῆς, διότι ἅπασαι αἱ εἰρημέναι κυρίαι πλὴν τῆς κ. Ῥόσσης ἔπαιζαν ἐπὶ τοῦ κλειδοκυμβάλου ἐκλεκτὰ τεμάχια τῶν ἐξοχωτέρων μουσουργῶν, ἡ δὲ κ. Ῥόσση ἔψαλεν ἐπιτυχῶς καὶ ἐπαίξιος τῆς φύσεως ἣν ἐν τῇ ἀθηναϊκῇ κοινωνίᾳ ἀπέκτησε δύο ἄσματα ἐκ τῆς Σεμιράμιδος καὶ τῆς Ὑπνοβάτιδος τοῦ περιπαθοῦς Βελλίνη. Φωνὴ γλυκεῖα καὶ ξέουσα καὶ τέχνη ἐπίζηλος συνώδευον τὰ προϊόντα τῆς περιπαθοῦς φαντασίας τοῦ Βελλίνη· ἀλλ' ἐκτὸς τῆς ἱκανότητος τῶν ἀποτελεσάντων τὴν συμφωνίαν προσώπων εἰς τὴν ἐπιτυχίαν αὐτῆς συνετέλεσε καὶ ἡ ἱερότης τοῦ σκοποῦ αὐτῆς, ἡ ὑπὲρ τῶν πτωχῶν συνδρομή· καὶ ὁ σκοπὸς οὗτος ἐπέτυχε πληρέστατα, διότι τὸ ποσὸν τῶν εἰσπράξεων ἀνῆλθεν εἰς 3,000 δραχμῶν. Τῆς συμφωνίας προΐστατο ὁ γνωστὸς μουσικοδιδάσκαλος Ὀλοστάν. Εὐχόμεθα ἵνα συνεχῶς ἐπαναλαμβάνωνται τοιαῦται μουσικαὶ συμφωνίαι ὑπὲρ σκοποῦ τόσῳ φιλανθρώπου καὶ ἱεροῦ.

—

Ἡ Ἡγεμονὶς τῆς Ῥουμανίας πεύδοκησεν ἵνα ἀποστείλῃ 2 ὀρφανὰς κόρας ἐκ τοῦ ἐν Βουκουρεστίῳ ἐθνικοῦ ὀρφανοτροφείου εἰς τὸ διάστημον παιδαγωγικὸν κατάστημα τῆς Γότθας, ὅπως δαπάναις αὐτῆς σπουδάσασαι τὴν παιδαγωγικὴν, χρησιμεύσωσιν ἀκολούθως ἐν τῇ πατρίδι αὐτῶν ὡς διδασκάλισσαι τοῦ Γερμανικοῦ παιδαγωγικοῦ συστήματος.

—

Ὁ ἄγγλος ἡγεμονόπαις Ἀλφρέδος, ὁ ἄλλοτε βασιλεὺς τῆς Ἑλλάδος ἐκλεχθεὶς, ἐρθασεν εἰς Νεάπολιν τῆς Ἰταλίας. Ἐν Συρρέντῳ δὲ θὰ τελεσθῶσιν οἱ ἀρραβῶνες αὐτοῦ μετὰ τῆς θυγατρὸς τοῦ αὐτοκράτορος τῆς Ῥωσσίας Μαρίας.

—

Ἐρημερίς τις τῶν Παρισίων ἀναφέρει ὅτι ἡ πρώην Βασίλισσα τῆς Ἰσπανίας Ἰσαβέλλα ἐπώλησε τὸ εἰς τὰ Ἠλύσια Πεδία κείμενον μέγαρόν της ἀντὶ δύω ἑκατομμυρίων φράγκων πρὸς τὸν κύριον Ἀλβέρτον, μετὰ τῶν ἐν αὐτῷ συμπεριλαμβανομένων ἐπίπλων κλπ.

—

Ἐν Βιέννῃ ἐτελέσθησαν κατ' αὐτὰς μετὰ μεγάλης λαμπρότητος αἱ γάμοι τῆς θυγατρὸς τοῦ αὐτοκράτορος Γιζέλας μετὰ τοῦ Βαυαροῦ πρίγκηπος Λουδοβίκου, ὑποψηφίου ἄλλοτε διαδόχου τοῦ ἑλληνικοῦ θρόνου. Σήμερον ὁ πρίγκηψ Λουδοβίκος εἶνε ἕνεκεν ἀλλοκότου συμπτώσεως περιστάσεων ὑποψήφιος τοῦ βαυαρικοῦ θρόνου, διότι ὁ μὲν βασιλεὺς Λουδοβίκος εἶνε ἄγαμος καὶ φαίνεται ἔχων ἀποστροφὴν πρὸς τὸν γάμον, ὁ δὲ νεώτερος αὐτοῦ ἀδελφὸς Ὄθων πάσχει ἐκ χρονίας καὶ ἀνιάτου νόσου. Ὁ πρίγκηψ Λουδοβίκος ἐπαινεῖται ὡς ἀνὴρ περιστατικὸς καὶ νουνεχής· διεκρίθη δὲ κατὰ τὸν γαλλικὸν πόλεμον ἐπὶ γενναιότητι. Δυστυχῶς ὅμως φαίνεται ὅτι ἐκληρονόμησε τὸν καθολικὸν φανατισμὸν τοῦ πατρός του Λουϊτπόλδου, ὅστις εἶνε ὁ ἀρχηγὸς τοῦ κληρικοῦ κόμματος ἐν Βαυαρίᾳ.

—

Τὴν 7/19 Ἀπριλίου ἐτελέσθησαν ἐν Βερολίνῳ οἱ γάμοι τῆς πριγκηπίσσης Μαρίας τοῦ Σαξ-Ἀλτεμβούργου μετὰ τοῦ πρίγκηπος Ἀλφρέδου τῆς Πρωσσίας.

—

Ἡ αὐτοκράτειρα τῆς Γερμανίας ἀπέστειλεν εἰς τὴν κ. Λιονέλλην Στρέους ἐκ Καρλίσλης τὸ γυναικεῖον παράσημον τοῦ «Σταυροῦ τῆς τιμῆς», δι' ὅσας ὑπηρεσίας προσέφερεν αὕτη εἰς τοὺς κατὰ τὸν Γαλλογερμανικὸν πόλεμον παθόντας στρατιωτικούς.

—

Ὁ ἐν Παρισίοις ἑορτῶν «Σύλλογος πρὸς ἐνθέρρυνσιν τῶν ἑλληνικῶν σπουδῶν ἐν Γαλλίᾳ», συνελθὼν τῇ 5) 17 ἀπριλίου εἰς γενικὴν συνεδρίασιν, ἀπένειμε τὰ ἑξῆς βραβεῖα· 1000 φράγκα εἰς τὸν κ. Ἀμεδαῖον Ταρδιὲ διὰ τὴν ὑπ' αὐτοῦ ἐκπονηθεῖσαν ἀξιόλογον μετάφρασιν τοῦ Στράβωνος, 500 φράγκα εἰς τὸν κ. Βουσερῆ, καθηγητὴν τοῦ λυκείου τοῦ Μομπελιέρου ἐκδότην τῶν «Ἑρμηνευμάτων» τοῦ Πολυδεύκους, 500 φράγκα εἰς τὸν λοχαγὸν τοῦ μηχανικοῦ Ῥόκαν Δεγλὶν διὰ τὸν πρῶτον τόμον τοῦ περὶ τῆς Πολιορκητικῆς τῶν Ἑλλήνων συγγράμματός του, 1000 φράγκα εἰς τὸν κ. Κουμανούδην διάφορα ὑπ' αὐτοῦ δημοσιευθέντα ἐν Ἀθήναις ἐπιταφίους ἐπιγραφὰς καὶ 500 φράγκα εἰς τὸν κ. Σάθαν, ἐκδότην τῆς Μεσαιωνικῆς Βιβλιοθήκης.

—

Ἡ πριγκηπέσα Μαρία Δ. Γκίκα ἐδημοσίευσεν ἐν πολυσελίδῳ τόμῳ τὰ «Ποιητικὰ Δοκίμια» της.

Ἡ ποίησις καὶ ἡ μεγαλοφυΐα εἶναι κληρονομικὰ δῶρα ἐν τῇ οἰκογενείᾳ τῶν Γκίκα, ὡς δρῦς παρατηρεῖ καὶ ὁ «Τύπος» τοῦ Βουκουρεστίου.

—

Ἐν Ἀδεμβούργῳ τὸ πρῶτον ἤδη δύω κυρίαι ἐξελέγησαν μέλη τοῦ Συμβουλίου τῆς Δημοσίας Ἐκπαιδεύσεως.

—

Ἐν Καλλιφορνίᾳ ἡ δημοσία ἐκπαίδευσις καὶ ἀνατροφὴ τῶν νέων ἐνεργεῖται τὸ πλεῖστον μέρος παρὰ γυναικῶν, ὧν ἡ μισθοδοσία εἶναι ἴση μετὰ τῶν διδασκάλων.

—

Οἱ γυναικεῖοι σύλλογοι παντὸς εἴδους καὶ σκοποῦ ἐν Ἀγγλίᾳ καὶ Ἀμερικῇ εἶναι κοινώτατοι. Καὶ ἐν αὐταῖς ταῖς μικραῖς πόλεσιν εἶναι ἀδύνατον νὰ μὴ ὑπάρχῃ εἷς τοὐλάχιστον τοιοῦτος. Ἐν Οὐόρθινγ, πόλει ὀλίγον ἀπεχούσῃ τοῦ Λονδίνου συνέστη ἤδη σύλλογος γυναικεῖος γυμναστικῆς, ἥτις ἀποτελεῖ μίαν τῶν βάσεων τῆς ὑγιοῦς σωματικῆς ἀνατροφῆς.

—

Εἰς Σαξωνίαν ἀνηγορεύθη πρό τινων ἡμερῶν διδάκτωρ τῆς νομικῆς ἡ δεσποινὶς Ἰωάννα Ἐρραϊνὸρ ἐκ Πετρουπόλεως.

Ἡ πρὸς τοῦτο παρουσιασθεῖσα ἐνώπιον τῆς νομικῆς σχολῆς διατριβὴ τῆς δεσποινίδος ἐπραγματεύετο «περὶ τῶν καθηκόντων τῶν οὐδετέρων ἀπέναντι τῶν ἐμπολέμων μερῶν».

—

Ἐξακολουθοῦσιν ἐξαπλούμενοι οἱ κύκλοι, οἵτινες περιλαμβάνουσι τὰ ὑπὸ τῶν γυναικῶν ἐξασκούμενα ἐπαγγέλματα πέραν τοῦ Ὠκεανοῦ. Κατὰ τὰς ἰσχάτως γενομένας ἀπαριθμήσεις ἐνισχολοῦντο, κατὰ τὰς εἰδήσεις τῆς ἐμπορικῆς ἐφημερίδος τῆς Νέας Ὑόρκης, εἰς διάφορα ἐπαγγέλματα ἐν ταῖς Ἡνωμέναις Πολιτείαις τῆς Ἀμερικῆς, 500 γυναῖκες ὡς ἰατροί, 24 ὡς δόντοιατροί, 5 ὡς δικηγόροι, καὶ 68 ὡς ἱεροκήρυκες. Ἐξ ἅπαντος αἱ πέραν τοῦ Ὠκεανοῦ ἀδελφαὶ ἡμῶν φαίνεται ὅτι ἔχουσιν ἄλλον ὀργανισμόν.

Ψηφιακή Ερευνητική Βάση Δεδομένων-Γυναικεία περιοδικά στον οθωμανικό χώρο (kypseli.fks.uoc.gr)

Ἀναγινώσκομεν ἐν τῇ «Κορνηλίᾳ» τῆς Φλωρεντίας.

«Μετ' εὐχαριστήσεως πληροφορούμεθα ὅτι τὸ πανεπιστήμιον τῆς Ῥώμης ἀριθμεῖ καί τινας νεάνιδας, αἵτινες ἀκολουθοῦσι τὴν σειρὰν τῶν μαθημάτων τῆς φιλοσοφικῆς Σχολῆς. Αἱ κυρίαι αὗται εἰσὶ καὶ διακεκριμέναι στενογράφοι, στενογράφουσι ἅπαντα τὰ παραδιδόμενα ἐν τῇ σχολῇ ταύτῃ μαθήματα τῶν.»

—

Ἐν τῇ συμβουλίῳ, ὅπερ συνεκροτήθη ἐν Δραμετέδῃ, ἡ μία Καρπαντὶ ἀγγλὶς προέτεινεν ὅπως σχηματισθῇ «Ψυχήσιμος Σύλλογος βιβλιογραφίας τῶν γυναικῶν» προτιθέμενος ὅπως εὑρίσκηται εἰς συνεχῆ βιβλιογραφίαν καὶ σχέσιν μεθ' ἁπάντων τῶν Συλλόγων, τῶν ἐργαζομένων ὁπῆ τῆς γαντείας ἐπιμελείας τῶν γυναικῶν καὶ ταὐτοχρόνως ὅπως ἐν παγκοίνῳ βιβλιοθήκῃ συναθροίσῃ ἅπαντα τὴν ὁπῆ τοῦ σκοποῦ τούτου συντείνουσαν φιλολογικὴν καὶ καλλιτεχνικὴν ὕλην.

Ἡ πρότασις τῆς δεσποινίδος ταύτης ἐγένετο παμψηφεὶ παραδεκτὴ, ὁ δὲ Σύλλογος ἀμέσως συνέστη, ἐκλεγείσης προέδρου αὐτοῦ διαχρόνου τῆς πριγκηπίσσης Ἀλίσης τῆς Ἔσσης καὶ ἀποστολειῶν τῶν ἀποτομένων ἀγγελικῶν καὶ τῶν προγραμμάτων ὅπου ἔδει.

Ὅσον αἱ ἐργάτιδες τῆς πρώδου καὶ τῆς μορφώσεως τῆς γυναικὸς εἶναι περισσότεραι, τοσοῦτον ἀφθονώτεροι δὲ ὦσιν οἱ τῆς συγκομιδῆς καρποί.

«Ἐλπίς»

—

Ἡ ἐργατικὴ τράπεζα τῆς Μαρίας Ἀντωνιέττης ἐτέθη εἰς τὸ Λούβρον. Ἡ αὐτοκράτειρα Εὐγενία τὴν ἠγόρασε πρό τινων ἐτῶν ἀντὶ 3600 ταλ. εἰς τινα ἀγορὰν εὐτυχῶς δ' ἐσώθη ἐκ τοῦ Κεραμεικοῦ πρὸ τῆς πυρκαϊᾶς.

—

Προτίθεται νὰ ἐγερθῇ ἀνδριὰς τῇ ἀρόδῳ Ἄννῃ Δόγουστίνου, ἥτις ἐφόνευσεν ἑνὸς ἵππους, καὶ οὕτω ἐσώθη ἀπὸ βάρβαρον δουλείαν, εἰς τὸν τόπον τοῦ πατροθόματός της, κατὰ τὴν συμβολὴν δύο ποταμῶν τῆς νήσου Χειμάρας.

—

Ἡ κυρία Μαρία Σοῦμμερ δημοσιεύει σπουδαίας καὶ λίαν ἐδιαφερούσας διατριβὰς ἐν τῇ γαλλικῇ ἐφημερίδι «Γαλλία» περὶ τοῦ γυναικείου ζητήματος ἐν Ἀγγλίᾳ.

—

Ἀναγινώσκομεν ἐν τῇ «Ἐφημερίδι τῶν Συζητήσεων» τῶν Παρισίων τὰ ἑπόμενα.

«Εὐχαρίστως ἀναγγέλλομεν γεγονὸς ὑπερσπουδαῖον θέτον καθέξει εἰς τὰ χρονικὰ τῆς Ἰατρικῆς Σχολῆς τῶν Παρισίων.

Ἡ κυρία Βρὲς (τὸ γένος Μαδελείνη Ἀλεξανδρίνη Γαβελὶν) ἔδωκε τὴν παρελθοῦσαν τρίτην 25 Μαρτίου ἐπιτυχῶς — ἀντιγράφομεν κατὰ γράμμα τὸ ἀποδεικτικὸν τοῦ γενικοῦ γραμματέως — τὰς πράξας διδακτορικὰς αὐτῆς ἐξετάσεις ἐν τῇ Ἰατρικῇ.

Ἡ κ. Βρὲς, σύζυγος καὶ μήτηρ δύο τέκνων, δὲν σπουδάζει τὴν ἰατρικὴν χάριν ἐπιδείξεως ἐπιστημονικῆς, ἀλλὰ σπουδαίως, ἐξασκοῦσα καὶ ἅπαντα τὰ καθήκοντα τῆς ἐπιστήμης αὐτῆς.

Καθ' ἅπασαν δὲ τὴν διάρκειαν τῆς πολιορκίας τῶν Παρισίων ἡ κ. Βρὲς οὐδὲ ἐπὶ στιγμὴν ἐγκατέλιπε τὸ προκεφάλαιον τῶν τετραυτισμένων συμπολιτῶν μας.»

—

Ὑπολογίσθη εἰς τὴν Ἀγγλίαν ὅτι περισσότερα τῶν 3000 παιδίων ἐπνίγησαν ὑπὸ τῶν μητέρων των, αἵτινες εἶχαν αὐτὰ μετ' αὐτῶν εἰς τὰς κλίνας των. Ἐν Βαυαρίᾳ ὑπάρχει νόμος ἀπαγορεύων εἰς τὰς μητέρας νὰ κοιμῶνται μετὰ τῶν τέκνων των, καὶ διὰ τοῦτο σπανίως συμβαίνουσι πνιγμοί.

—

Ἡ ῥωσσικὴ «Ἐφημερὶς τῆς Ἀκαδημίας» δημοσιεύει τὸ κείμενον περιέργου τινὸς ἀναφορᾶς, δι' ἧς γυνή τις Κοζέκη ἐξ Ὀδεμβούργου ζητεῖ τὴν ἄδειαν νὰ καταταχθῇ ὡς ἱππεὺς εἰς τὸν στρατὸν τῶν Κοζέκων ἵνα μετάσχῃ τῆς κατὰ τῆς Χίβας ἐκστρατείας. Ἡ νέα αὕτη Ἀμαζὼν καλεῖται Ματρήνα Φωκήνα. Ἡ ἀναφορὰ αὕτη παρεμπέμφθη εἰς τὰς ἁρμοδίους ἀρχάς.

—

Νέος τρόπος καταδιώξεως τῶν παλαιῶν καθολικῶν εἰσήχθη ἐν τινι τῆς Ἑλβετίας διαμερίσματι. Νεκνίδες τινὲς ἀπεφάσισαν νὰ ἐξοστρακίσωσι ὅλους τοὺς νέους ἐκ τῆς συνοικεσιοφοῖας των, τοὺς κλίνοντας εἰς τὰ τῶν παλαιῶν καθολικῶν φρονήματα· ἐκήρυξαν ὅτι οὐ μόνον οὐδὲν θέλουσι τοὺς συζευχθῆ, ἀλλ' οὐδὲ χορεύσαι μετ' αὐτῶν ποτέ. Τοιοῦτος ἀφορισμὸς εἶναι δοκιμαστικώτερος καὶ τοῦ αὐστριακοῦ ἐκκλησιαστικοῦ, διότι εἰς ζηλωτὴς ἀναμορφωτὴς ἤθελε προθυμότερον ἀνεχθῆ τὸ ἀνάθεμα ἱερέως παρὰ νὰ βλέπῃ τοὺς φίλους του συναθροίζοντας περὶ αὐτοὺς ὅλα τὰ ὡραῖα κοράσια ἐν αἰθούσῃ τινὶ χορεύοντα.

—

Ἐτχάτως πλοῖον ἔφερεν εἰς Νίαν Ὑόρκην νεάνιδα ὀνόματι Μάγγιν ἥτις ὑπὸ τὸ ψευδώνυμον Γουλιέλμος Ἄρμστρονγ ὑπηρέτησεν ὡς ναύτης 15 ἔτη εἰς διάφορα ἀγγλικὰ πλοῖα χωρὶς νὰ γνωσθῇ ὅτι εἶναι θῆλυς. Εἰς μικρὰν ἔριν μεταξὺ τῶν ναυτῶν τοῦ πλοίου, εἰς ὁ ἰσχάτως ὑπηρέτησεν, ἐπληγώθη σοβαρῶς καὶ οὕτως ἠναγκάσθη νὰ ἐξομολογηθῇ εἰς τὴν σύζυγον τοῦ πλοιάρχου.

—

Ὁ αὐτοκράτωρ τῆς Ἰαπωνίας παρεδέχθη τὸ χριστιανικὸν ἡμερολόγιον (κατὰ Λατίνους)· οὕτω δὴ τὸ νέον ἔτος ἀντὶ τῆς 9ης Φεβρουαρίου, ὡς ἐλόγιζον πρὶν ἐν Ἰαπωνίᾳ, θὰ ἄρχηται ἀπὸ τῆς 1ης Ἰανουαρίου, ἀντὶ δὲ τοῦ 1873 θὰ φέρωσι χρονολογίαν 2,533. Συνεπείᾳ τῆς διατάξεως ταύτης καταργοῦνται αἱ ἰαπωνικαὶ ἑορταὶ καὶ ἡ κυριακὴ καθιεροῦται ὡς ἡμέρα ἀναπαύσεως. Διετάχθη πρὸς τούτοις οἱ ἐγχώριοι ἐργάται ἐξ μόνον ἡμέρας τῆς ἑβδομάδος νὰ ἐργάζωνται, εἴτε βρέχει, εἴτε μὴ, καταργηθείσης τῆς παλαιᾶς συνηθείας τοῦ νὰ μὴ ἐργάζωνται τὰς ἡμέρας καθ' ἃς βρέχει. Ἀπηγορεύθη τὸ πέτρν ἀεὶ-ὸς (τσερκένια) εἰς τὰς ὁδοὺς τοῦ Ἰέδου καὶ τῶν λοιπῶν πόλεων, τῶν παραδατῶν τιμωρουμένων διὰ προστίμου· ἐπίσης δὲ ἀπηγορεύθη καὶ τὸ ἀποφλεγματεῖν εἰς τὰς ὁδούς. Κατηργήθη καὶ τὸ ἐπάγγελμα τῶν κομωτριῶν, τῶν γυναικῶν ὀφειλουσῶν νὰ εὐθετῶσι τὴν κόμην των μόναι. Αἱ ἀπαλαὶ φάθαι δι' ὧν ἐκοσμοῦντο τὰ σανιδώματα τῶν οἰκιῶν ἐξοστρακίζονται ὡς καθιστῶσαι τοὺς ἀνθρώπους μαλθακοὺς καὶ κατὰ συνέπειαν φυγοπόνους. Τὰ μέτρα ταῦτα ἐφαρμόζονται καθ' ὁλοκληρίαν, καίτοι τινὲ δὲν εὐηρέστησαν τοὺς Ἰαπωνοὺς, ἰδίως δὲ ἡ διάταξις τοῦ νὰ μὴ κείρωσι τὰς τρίχας τῆς κεφαλῆς, ἀλλὰ ν' ἀφήνωσιν αὐτὰς ὅπως οἱ Εὐρωπαῖοι· οὐχ ἧττον ὑπακούουσιν εἰς τὰς διαταγὰς τῆς κυβερνήσεως.

—

Εἰς γεῦμα δοθὲν ἐν Οὐασιγκτῶνι κατὰ τὴν πρόσφατον ἐκλογὴν τοῦ κ. Γρὰντ ὡς προέδρου τῆς μεγάλης ἀμερικανικῆς δημοκρατίας μεταξὺ ἄλλων παρετίθησαν 26000 ὀστρεῖδια μαγειρευθέντα ποικιλοτρόπως, 1600 λίτραι βοείου κρέατος, 65 ἰνδικαὶ ὄρνιθες, 150 ἐκτομίαι (κακόνια), 150 πρόβατα, 450 ὄρνιθες, 2100 ὄρτυγες, 400 πέρδικες, 200 γελῶσσαι, 2500 μεγάλοι ἄρτοι, 8000 μικροὶ, 24 κιβώτια διπυρίτου, 1000 λίτραι βουτύρου, 25 τόνοι σταφίδων Μαλάγας, 15 τόνοι πορτοκαλλίων, 5 ὄμποι μήλων, 40 κιβώτια κορυθικᾶς σταφίδος, 200 λίτραι ἀμυγδάλων, 300 λίτραι καρύδι, 200 ὄμποι τείου, 100 γαλόνια σοκολάτα, 300 γαλλόνια πούντ; καὶ τόσα ἄλλα!

—

Ὁ κόμης Λεοπόλδος Φίρμης, ἐκ Παδούης, ἔχει βιβλιοθήκην συγκειμένην ἀπὸ 32 τόμους, συντεταγμένους ὑπὸ γυναικῶν.

—

Κατ' ἔτος τελεῖται ἐν Βιέννῃ, κατὰ τὴν μεγάλην ἑβδομάδα, ἡ ἀνάμνησις τοῦ μυστικοῦ δείπνου. Ἀπὸ τριῶν ἐτῶν ἡ τελετὴ αὕτη δὲν ἐγένετο ἕνεκα διαφόρων λόγων, ἀλλ' ἐφέτος ἐπανηγυρίσθη μετὰ μεγάλης ἐπισημότητος. Ἥρωες τῆς τελετῆς ταύτης ἦσαν γέροντες, καὶ γραῖαί τινες, φορεῖντες ἀρχαίας ἐνδυμασίας, καὶ ἐκ τῶν ὁποίων ὁ νεώτερος εἶχε συμπληρώσει τὰ ὀγδοήκοντα ἔτη. Μεταξὺ τῶν γραιῶν μία ἦτον ἑκατὸν ἓξ ἐτῶν. Κατὰ τὴν ἑνδεκάτην τῆς πρωΐας ἐτοποθετήθησαν εἰς τὴν μεγάλην αἴθουσαν τῶν τελετῶν περὶ δύο τραπέζας πλήρεις πινακίων, σταμνῶν καὶ ἀνθέων, περὶ τὴν μίαν τράπεζαν οἱ γέροντες καὶ περὶ τὴν ἄλλην αἱ γραῖαι. Ἀφοῦ ἐκαθέσθησαν ἐξέβαλον τὰ σανδάλια καὶ τὰς περικνημίδας αὐτῶν. Μετ' ὀλίγον εἰσῆλθεν εἰς τὴν αἴθουσαν ὁ κλῆρος καὶ ἀμέσως ὁ μέγας τελετάρχης ἀνήγγειλεν ὅτι ἔρχεται ὁ αὐτοκράτωρ καὶ ἡ αὐτοκράτειρα.

Ἡ συνοδία τῶν ΑΑ. ΜΜ. εἶχεν ὡς ἑξῆς. Προηγεῖτο ἀποσπασμὰ σωματοφυλάκων, τούτους ἠκολούθουν οἱ μαγιστάνες καὶ οἱ δουκοῦγοι ἐν μεγάλῃ στολῇ. Τοῦ αὐτοκράτορος προηγοῦντο οἱ ἐν Βιέννῃ πρεσβευτικοὶ ἀρχιδοῦκες, τῆς δ' αὐτοκρατείρας δώδεκα κυρίαι τῆς αὐλῆς. Ἡ αὐτοκράτειρα ἐφόρει μούχν μεταξίνην ἐσθῆτα ἄνευ οὐδενὸς κοσμήματος, καὶ ἔφερε περὶ τὸν τράχηλον περιδέραιον ἐκ μαύρων μαργαριτῶν. Ὁ αὐτοκράτωρ καὶ ἡ αὐτοκράτειρα ἐτοποθετήθησαν ἐπὶ κεφαλῆς τῶν τραπεζῶν, κατὰ μῆκος τῶν ὁποίων παρετάχθη ἡ ἀκολουθία αὐτῶν. Ἡ τελετὴ ἤρξατο μετὰ σύντομον προσευχήν. Οἱ ἀκόλουθοι ἔφερον τὰ φαγητὰ, διαιρίζαιον ταῦτα πρὸς τοὺς ὑπασπιστὰς, οὗτοι τὰ ἐνεχείριζον πρὸς τὸν αὐτοκράτορα, τὴν αὐτοκράτειραν καὶ τὰς κυρίας τῆς αὐλῆς, αἵτινες ὑπηρέτουν τοὺς ἐν τῇ τραπέζῃ. Ὁ αὐτοκράτωρ ὑπηρέτησεν ὅλους τοὺς γέροντας, ἡ δ' αὐτοκράτειρα κόνον τὴν μᾶλλον ἡλικιωμένην ἐκ τῶν γραιῶν. Οἱ ἀρχιδοῦκες ἐδοκίμασαν εἰς τὴν ἄρσιν τῆς τραπέζης, μετὰ δὲ τὸ γεῦμα προέβησαν εἰς τὸ πλούσιον τῶν ποδῶν τῶν αὐτοκράτορα ἔδοκίμουν δύο ἱερεῖς καὶ ὁ πρῶτος τελετάρχης πρίγκηψ Χοχενλόχ, χύνοντες ἀπὸ χρυσῆς ὑδροχόης ὕδωρ ἐντὸς λεκανῶν ἐπίσης χρυσῶν. Ἡ Α. Μ. γουνοῦτης ἐσπόγγιζε διά τινος χειρομάκτρου τοὺς πόδας τῶν γερόντων. Τὴν αὐτοκράτειραν ἐδοκίμουν ἀκόλουθοι καὶ εἰς τελετάρχης, οὗτινες τῇ ἐνεχείριζον τὴν ὑδροχόην, τὴν λεκάνην καὶ τὸ χειρόμακτρον. Τῆς τελετῆς ταύτης περατωθείσης αἱ ΑΑ. ΜΜ. ἐκρέμασαν περὶ τὸν τράχηλον ἑκάστου τῶν γερόντων δερμάτινον σακκίον περιέχον μικρὰν χρηματικὴν ποσότητα. Ἀκολούθως αἱ ΑΑ. ΜΜ. ἐπανῆλθον εἰς τὰ δωμάτιά των. Οἱ γέροντες μετέβησαν εἰς τὰ οἰκήματα αὐτῶν ἐπὶ ὀχημάτων τῆς αὐλῆς, φέροντες μεθ' ἑαυτῶν τὰ ραγητὰ, χειρόμακρα καὶ τὰ πινάκια, ἅτινα ἦσαν δι' αὐτοὺς προωρισμένα, περιπλέον ἕκαστος παρέλαβε μεθ' ἑαυτοῦ μεγάλην φιάλην οἴνου.

—

Κύριός τις ἀνέκραξεν εἰς συναναστροφὴν ὅτι ποτὲ κυρία δὲν γράφει ἐπιστολὴν ἄνευ ὑστερογράφου. — Θὰ σοὶ ἀποδείξω τὸ ἐναντίον, τῷ ἀποκρίνεται ἡ κυρία του.

Μετά τινας δὲ ἡμέρας τῷ πέμπει ἐπιστολὴν, ἔνθα μετὰ τὴν ὑπογραφὴν της ὑπῆρχε τὸ ὑστερόγραφον τοῦτο. — «Τί; ἔχει τώρα δίκαιον ἐγὼ ἢ σύ;»

ΟΙ ΓΥΝΑΙΚΟΦΟΒΟΙ καὶ οἱ ἀντίπαλοι αὐτῶν ἐν Αὐστρίᾳ, Ἀσίᾳ καὶ Γαλλίᾳ.

—

Γνωστὸν ἐστιν μεθ' ὑπόσης ζωηρότητος συζητεῖται εἰς ἀμφοτέρους τοὺς κόσμους τὸ «γυναικεῖον ζήτημα».

Ἐν Αὐστρίᾳ ὁ «ἑξαίσιος πρύτανις» τοῦ πανεπιστημίου τῆς Βιέννης συγκατατάχθεις μεταξὺ τῶν ἀντικάλων τῶν γυναικῶν, εὗρεν ἀνταγωνιστὴν αὐστηρὸν ὅσῳ καὶ μέτριον τὸν φιλόλογον νομοδιδάσκαλον κ. Φραγκίσκον Φορλάνν ὅστις, ὡς λέγει, προτιμᾷ τὴν ἐπιστήμην ἀπὸ τὰς θεωρίας τῶν «κομποστρημένων» ἀμφοτέρων τῶν φύλων.

Ἐν σειρᾷ ὅλῃ ἄρθρων, δημοσιευθέντων εἰς τὰ «Νομικὰ φύλλα» τῆς Βιέννης, εἶπε δὲ εἰς τὴν «Κορνηλίαν» τῆς Φλωρεντίας, ὁ σορὸς καθηγητὴς τοῦ πανεπιστημίου τῆς Ἰνσπρούκης ὑποστήριξεν ὅτι, μεθ' ὅλην τὴν ἀντίστασιν τῶν λατινικῶν χωρῶν (ὡς καθολικαὶ αἱ χῶραι αὗται μένουσιν ἐν γένει πιστοὶ εἰς τὰς παραδόσεις τοῦ μεσαίωνος) ἡ ἰσότης τῶν γυναικῶν ἀπέναντι τοῦ νόμου ἀποτελεσθήσεται, ὡς ἠθικῶς ἔνεκεν εἰς πλεῖστα κράτη ἡ ἰσότης τῶν τάξεων καὶ ἀποδεικνύουσιν ὅτι αἱ γερμανικαὶ νομοθεσίαι εἰσὶν ἐπὶ μᾶλλον διατεθειμέναι νὰ γίωσιν ἐλευθεριώτεραι τοῦ Ναπολεοντείου κώδικος — τοῦ τύπου τούτου τοῦ δικαιοπαρωκοῦ πνεύματος τοῦ λατινισμοῦ — ἡ δὲ ἀνατολικὴ Εὐρώπη τείνει ὁλονὲν πρὸς τὴν ἰσότητα ταύτην. Ὁ κ. Φορλάνης ἠθύνατο νὰ προσθέσῃ ὅτι καὶ ἐν Ἀσίᾳ μεγίστη διαίρεσις ἐπικρατεῖ. Ἐνῷ οἱ Σουνῆται (οἱ καθολικοὶ οὗτοι τοῦ Ἰσλαμισμοῦ) μένωσι πιστοὶ εἰς τὴν ἀσιατικὴν ἀρχὴν τῆς ἀνισότητος τῶν φυλῶν, οἱ Σχῖται, ἐν Περσίᾳ, ὡς οἱ Ῥῶσσοι, ἔδωκαν τὸ δικαίωμα ταῖς γυναιξὶ τοῦ διεύθυνειν τὴν περιουσίαν αὐτῶν, ὡς ἀποδείκνυσιν ἡ Περιήγησις τοῦ κ. Ἑλλ. ἐν Περσίᾳ.

Ὁ «βασιλεὺς τῶν βασιλέων» περιφρονῶν τὰς παπαλιωμένας ἕξεις τῆς Ἀσίας καθιδρύει οὐτωσὶ τάξιν ἱπποτικὴν μεταξὺ τῶν γυναικῶν, ἡ δὲ ἐρημερὶς «Φιγκάρο» ἥτις, ἐναντίον τοῦ ὀνόματός της, εἶναι ἠδὴ ἐν Παρισίοις θερμὸν ὄργανον τοῦ κληρικοῦ κόμματος, φαίνεται ἐκπλαγεῖσα ἐπὶ νεωτερισμῷ, ὅστις εἶναι ἀλληθὲς, ἤθελεν εἴσθαι ἀδύνατος εἰς καθολικὴν Δημοκρατίαν τῶν Παρισίων ἢ τοῦ Μεξικοῦ, τῆς Μαδρίτης ἢ τῆς Λιμᾶ.

Ἐν Γαλλίᾳ ἡ ἐπιρία τῶν γυναικοφόβων δὲν ὑπῆρξεν εὐτυχεστέρα· οἱ δὲ πρώτιστοι κριτικοὶ οὐδὲν ὁ Παῦλος δὲ Σαὶν Βικτὼρ δὲν ἠπείλησαν τὴν «φιλοσοφίαν» τοῦ Ἀνδρο-γύναικος (1).

* *

ΕΛΛΗΝΙΣ ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΣ

—

Μετὰ πλείστης ὅσης εὐχαριστήσεως μανθάνομεν ὅτι μία τῶν ἐπ' ἀρετῇ, παιδείᾳ καὶ χάριτι διαπρεπουσῶν θυγατέρων

(1) Ὡς ἀπόγονος τῆς αἰθιοπικῆς φυλῆς (ὁ κ. Δουμᾶς (υἱὸς) εἶναι φαιὸς) εἶναι φυσικὸν ὅπως ὁ συγγραφεὺς συμμερίζηται τὰς προλήψεις τῆς φυλῆς αὐτοῦ ἐναντίον φύλου, ὅπερ διατηρεῖ αὐτὴν χαμερπεστάτῃ δουλείᾳ.

Ψηφιακή Ερευνητική Βάση Δεδομένων-Γυναικεία περιοδικά στον οθωμανικό χώρο (kypseli.fks.uoc.gr)

τοῦ ἀειδίμου Γενναδίου ἐκαλλιτέχνησεν ἐν Πίζῃ τῆς Ἰταλίας, ἔνθα διατρίβει, λαμπρὰν εἰκόνα ἣν ἐκπέστειλεν εἰς τὴν Διεθνῆ Ἔκθεσιν τῆς Βιέννης. Ἡ εἰκὼν κυριαρχεῖ κατέκδοξ Ἑλληνίδα ὑπὸ τὴν Ἀκρόπολιν, ἐν στολῇ Ἑλληνικῇ εἰς μέγα μέγεθος. Καὶ ἡ φυσιογνωμία καὶ ἡ ἀναβολὴ τῆς νέας Ἑλληνίδος εἶναι γνησίως Ἑλληνικαί. Ἡ Κυρία Γεννάδιου διήγαγε πολλοὺς μῆνας ἐν Μονάχῳ μελετῶσα τὰς Ἑλληνικὰς εἰκόνας, ἱστορικὰς, χωρογραφικὰς καὶ ἐθνογραφικὰς δι' ὧν ἠκόσμησε τὰ μουσεῖα, τὰ ἀνάκτορα καὶ τὰς στοὰς τῆς Βαυαρικῆς πρωτευούσης ὁ φιλόμουσος βασιλεὺς Λουδοβίκος. Οὐδὲν ἔλλειπει τὸ δυνάμενον νὰ καταστήσῃ τὴν εἰκόνα ταύτην τέλειον ἔργον, ἐξαιρετικῶς καλλιτεχνικῶς τε καὶ ἑλληνικῶς. Ὄντως εὐφροσύνην ἐμπνεῖ εἰς πάντα Ἕλληνα ὅτι ἡ ἀνηβῶσα ἑλληνικὴ καλλιτεχνία θὰ παρασταθῇ ἐν τῇ παγκοσμίῳ Ἐκθέσει τῆς Αὐστριακῆς μεγαλουπόλεως ἐν εἴδει ἰδιαιτέρας ἑλληνίδος, εἰκονισθείσης ὑπὸ ἑλληνίδος ἑλληνίδος, ἧς τὸ ὄνομα κείσεται παλμοὺς εὐγνωμοσύνης εἰς τὴν καρδίαν τῶν ἑλλήνων, ἐπειδὴ ἀναμιμνήσκει τὸν ἀείδιμον ἄνδρα, ὅστις δικαίως προσηγορεύθη διδάσκαλος τοῦ ἔθνους ὡς πατὴρ τῆς ἑλληνικῆς νεολαίας.

«ΚΛΕΙΩ».

ΕΚΤΙΜΗΣΙΣ ΚΑΛΛΟΥΣ
Παρὰ τοῖς διαφόροις ἔθνεσιν

Εἶναι οὐχὶ μικρᾶς περιεργείας ἄξιον τῇ ἀληθείᾳ νὰ ἐρευνήσῃ τις πῶς ἐννοεῖται καὶ ἐκτιμᾶται τὸ κάλλος παρὰ τοῖς διαφόροις ἔθνεσι τῆς γῆς. Ὁποίους πόνους τῷ ὄντι δὲν κατέβαλεν ἡ γυναικεία φαντασία ἵνα μεταθῇ βαθμηδὸν ἀπὸ τῶν συκοφύλλων τῆς προμήτορος Εὔας εἰς τὴν κρινολίναν τοῦ 19ου αἰῶνος!

Θαυμάζομεν σήμερον ἐν Εὐρώπῃ τοὺς μεγάλους καὶ πανοπτικοὺς ὀφθαλμοὺς, καὶ ὅμως οἱ Κινέζοι προτιμῶσι τοὺς λοξοὺς καὶ τριγωνικοὺς μέλλον. Ὁ Εὐρωπαῖος ἐγκῆρ τὸ μικρὸν στόμα, ὁ Αἰθίοψ λατρεύει τὸ κολοσσιαῖον. Ὁρᾶτε ὅτα καθ' ἡμᾶς εἶναι τὰ μικρὰ καὶ διαφανῆ, κατὰ δὲ τὸν Αἰγύπτιον, τὰ ἔχοντα τοὐλάχιστον τριῶν δακτύλων μῆκος.

Καὶ πόσα ἔτι ἄλλα παρέδοξα καὶ τεραστῶδη ἔθιμα ἐπαντῶνται παρὰ τοῖς διαφόροις ἀπολίτιστοις λαοῖς!

Αἱ Περουβιαναὶ ἀναρτῶσιν ἀπὸ τῆς βιτός των τοσούτῳ βαρεῖς καὶ ὀγκώδεις κρίκους, ὥστε δυσκόλως δύνανται νὰ ἐνωνίσῃ πῶς δὲν ἀκκπῶνται οἱ χόνδροι τῶν ῥωθώνων των. Ἐν δὲ τῇ Ἰνδοσινικῇ κατανῶσι πολλάκις τὰ ὦτα τῶν γυναικῶν νὰ ἐγγίζωσι τοὺς ὤμους των τοσοῦτον βαρεῖα καὶ ὀγκώδη εἶναι τὰ ἐπ' αὐτῶν ἐξαρτώμενα ἐνώτια.

Γνωστὴ εἶναι βεβαίως ἡ ἐν τῇ Βορείῳ Ἀμερικῇ ἐπικρατοῦσα ἀποτρόκαιος τῆς στίλεως συνήθεια· ὅλα τὰ δυνατὰ χρώματα ἀναμίγνυνται ἰδιοτρόπως ἐπὶ τῆς μορφῆς τῶν ἀγρίων ἐκείνων φυλῶν, καὶ αἱ ἀπανθρωπότεραι καταβάλλονται προσπάθειαι ὅπως καταστῇ ἡ βαρβὴ ἀνεξίτηλος. Αἱ Ἰαπωνίδες ἐπίσης ἐπιχρυσοῦσι τοὺς ὀδόντας των, αἱ Ἰνδαὶ βάφουσιν αὐτοὺς ἐρυθρούς, καὶ αἱ γυναῖκες τῆς Γουϊρέτης μαύρους.

Αἱ Κινέζαι ἀσιτοῦσιν ἵνα καταστῶσιν ἰσχναί, καὶ ἐμποδίζουσιν ἀπανθρώπως τὴν αὔξησιν τῶν ποδῶν των, ἐσωκλειομένων ἐπ' αὐτῆς τῆς γεννήσεώς των εἰς στενότατα πέδιλα· ἄλλων δὲ ἐθνῶν τῆς Ἀνατολῆς αἱ γυναῖκες διαρρήγνυται τρώγουσαι ἵνα παχύνωσι.

Πανταχοῦ λοιπὸν τὸ παράδοξον, τὸ τερατῶδες, τὸ παράφορον! Καὶ πρὸς τί ταῦτα πάντα;... χάριν τῆς Καλλονῆς!!

ΠΑΡΑΣΗΜΑ ΓΥΝΑΙΚΕΙΑ.

Ἐκ τῶν κυβερνήσεων τρεῖς μόνον ἔχουσιν ἰδιαίτερα παράσημα διὰ τὰς Κυρίας, ταῦτα!

Ἡ μὲν Ῥωσσία τὸ τῆς «Ἁγίας Αἰκατερίνης» συστηθὲν τῷ 1714 ὑπὸ Πέτρου τοῦ Α'.

Ἡ Πορτογαλία τὸ τῆς «Ἁγίας Ἐλισάβετ» συστηθὲν τῷ 1801 ὑπὸ Ἰωάννου τοῦ ΣΤ'.

Ἡ δὲ Αὐστρία τὸ τοῦ «Ἀστερόεντος Οὐρανοῦ» συστηθὲν τῷ 1668 ὑπὸ τῆς Ἐλεονώρας, συζύγου Φερδινάνδου τοῦ Β'.

Παράσημα δὲ συστηθέντα ὑπὸ βασιλισσῶν εἰσὶ ταῦτα.

Ἐν Ἀγγλίᾳ Α'. τοῦ «Ἰνδικοῦ Ἀστέρος» συστηθὲν ὑπὸ τῆς Βικτωρίας τῷ 1861, Β'. τὸ «Στρατιωτικὸν» διὰ τοὺς Ἰνδοὺς ὑπὸ τῆς αὐτῆς βασιλίσσης.

Ἐν Αὐστρίᾳ Α'. τὸ «Στρατιωτικὸν» ὑπὸ τῆς Μαρίας Θηρεσίας τῷ 1757—Β'. τοῦ «Ἁγίου Στεφάνου τῆς Οὐγγαρίας» ὑπὸ τῆς ἰδίας τῷ 1764 καὶ Γ'. τὸ «Στρατιωτικὸν» τῆς Μαρίας Θηρεσίας τῷ 1750.

Ἐν Ῥωσσίᾳ Α'. τοῦ «Ἁγίου Γεωργίου» ὑπὸ τῆς Αἰκατερίνης τῆς Β'. τῷ 1769 καὶ Β'. τοῦ «Ἁγίου Βλαδιμήρου» ὑπὸ τῆς ἰδίας τῷ 1782.

Η ΕΝΑΡΕΤΟΣ ΠΑΡΘΕΝΟΣ
Σύγγραμμα Ἱστορικὸν
Μεταφρασθὲν ἐκ τοῦ Γαλλικοῦ

ΥΠΟ

Προτιθέμενος τὴν ἔκδοσιν τοῦ ἠθικοτάτου καὶ σπουδαίου τούτου συγγράμματος ἐπικαλοῦμαι τὴν συνδρομὴν τῶν φιλομούσων ὁμογενῶν ἐκ τῆς ἀναγνώσεως τοῦ συγγράμματος τούτου ὁ ἀναγνώστης θέλει ἐννοήσει, ὁπόσον μὲν ἀφ' ἑνὸς ἡ γυνὴ ἐμμένουσα εἰς τὴν ὁδὸν τῆς ἀρετῆς θριαμβεύει, ἀφ' ἑτέρου δὲ ὁποῖα καταχθόνια μέσα μετέρχονται οἱ Ἰησουῖται πρὸς κόρεσιν τῶν ἀγρίων αὐτῶν παθῶν καὶ ὁποῖαι τρομεραὶ καὶ σπαραξικάρδιαι ἐπαναστάσεις συνέβαινον εἰς διάφορα μέρη τῆς Εὐρώπης καὶ πόσοι γονεῖς ἐφόνευον τὰ τέκνα των καὶ τἀνάπαλιν, ἕνεκα τῶν καταχθονίων Ἰησουϊτῶν.

Τὸ ἀνωτέρω ἱστορικὸν σύγγραμμα συγκείμενον ἐξ 20 ὡς ἔγγιστα τυπογραφικῶν φύλλων, θέλει ἐκδιδοσθαι εἰς ἑβδομαδιαῖα τεύχη ἐκ δύο τυπογραφικῶν φύλλων συγκείμενον ἕκαστον καὶ τιμώμενον ἀντὶ γροσίων 2 πληρωτέων ἅμα τῇ παραλαβῇ, καὶ ἐπὶ καθαροῦ χέρτου.

Ἡ δὲ ἀφίεωσις τοῦ ἀνωτέρω συγγράμματος εἰς ἐπίσημόν τι ἄτομον, ἦν ἄριστον ἐχέγγυον τῆς τακτικῆς αὐτοῦ ἐκδόσεως.

Ἐν Κων]πόλει τῇ 18 Ἀπριλίου 1873.

Ι. ΜΑΡΓΑΡΙΤΗΣ.

Συνδρομηταὶ καταγράφονται εἰς τὸ γραφεῖον τῆς «Εὐρυδίκης» καὶ παρὰ ταῖς ἐπιστασίαις αὐτῆς.

ΛΥΣΙΣ
τοῦ ἐν τῷ 3. φυλ. αἰνίγματος
Ἐλπιν(κη—Ἐλπ(ς—Ν(κη

Τὴν λύσιν ταύτην ἔπεμψαν ἡμῖν αἱ κ. Ἐλισάβετ Ζάρπα ἐκ Διπλοκιονίου, Χρηστίνα Ἐκ. Σπηλιοτοπούλου ἐξ Ἀντιγόνης καὶ ἡ κ. Φωτεινὴ Θ. Ζαριοπούλου (Χρυσοπολίτις) ἐκ Τραπεζοῦντος.

ΑΙΝΙΓΜΑ.

Ἐν χώρᾳ ἐβασίλευσαν τὸ πέλαι Αἰγυπτίᾳ
Ἐνῇ τοὺς ξένους ἅπαντας ἔθνων εἰς τὸν Δία,
Ἐὰν διχοτομήσῃς με, θὰ ἴδῃς ὅτι εἶμαι
Πρὸς βρῶσιν ζῶον χρήσιμον, τὸ δεύτερον νὰ [κέρασαι
Εἰς ὀφθαλμοὺς, ὡς τις εἰκὼν θεᾶς ἐπου- [ρανίας,
Ἥτις ἡ ἄγγελός ποτε ἦτο βουλῆς τῆς θείας.

ΕΥΡΥΔΙΚΗ

ΕΠΙΟΘΩΡΗΣΙΣ

ΕΚΔΙΔΟΜΕΝΗ ΔΙΣ ΤΟΥ ΜΗΝΟΣ

ΕΝ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΙ

ΠΑΤΡΙΣ ΠΑΙΔΕΙΑ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑ

ΕΚΔΟΤΙΣ καὶ ΔΙΕΥΘΥΝΤΡΙΑ ΑΙΜΙΛΙΑ ΚΤΕΝΑ ΛΕΟΝΤΙΑΣ | ΕΤΟΣ ΤΡΙΤΟΝ. ΦΥΛ. 5. 15 ΜΑΙΟΥ. 1873. | ΕΠΙΣΤΑΣΙΑ ΓΑΛΑΤΑ, ΜΟΥΣΟΥΡΟΥ ΧΑΝ, ΑΡ. 30

ΠΕΡΙ ΑΝΔΡΟΜΑΧΗΣ.
Δημοσία Διάλεξις
ἀπαγγελθεῖσα ἐν τῇ κατὰ τὸ Διπλοκιόνιον Λέσχῃ «Ὁμονοίᾳ»
ὑπὸ
ΑΙΜ. Κ. ΛΕΟΝΤΙΑΔΟΣ

Α'.

Κατὰ τὴν προηγουμένην διάλεξιν (1), ἣν ἔσχον τὴν τιμὴν ν' ἀπαγγείλω ἀπὸ τῆς ἕδρας ταύτης, σκιαγραφήσασα τὰς ἐπὶ παιδείᾳ διαπρεψάσας Ἑλληνίδας κατὰ τοὺς ἱστορικοὺς χρόνους, κατέληξα τὸν λόγον, συστήσασα τὴν διὰ τῆς ἐθνικῆς ἱστορίας ἀνύψωσιν τοῦ ἐθνικοῦ φρονήματος παρὰ ταῖς γυναιξίν.

Ἐὰν ὑπάρχῃ ἔθνος, ἔχον μεγαλουργὸν ἱστορίαν, ἔθνος προωρισθὲν διὰ τὸ μεγαλεῖον, ἔθνος γεννηθὲν διὰ τὴν αἰωνιότητα, εἶναι τὸ Ἑλληνικὸν, οὗ ὁ βίος καὶ ἡ ἱστορία θὰ χρησιμεύσῃ ἐσαεὶ ὡς τύπος τοῦ ἠθικοῦ μεγαλείου, τοῦ πολιτισμοῦ, τῆς ἀνθρωπότητος, διότι τοῦτο ἀπεστέλεσε πάντοτε τὸν περιόσιον λαὸν, τὸν λαὸν ἐκεῖνον, ὅστις ἐλάτρευσεν ἐξόχως τὸ ἀγαθὸν, τὸ ὡραῖον, τὸ ὑψηλὸν, τὸ τριαδικὸν τοῦτο φιλοσοφικὸν ὄν, καὶ ἐδόξασε τὸν Υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου.

Ἡ ἱστορία τοῦ ἔθνους τούτου εἶναι ἄπειρος, εἶναι μεγάλη, εἶναι θεία, διερευνήσατε αὐτὴν ἐν οἱαδήποτε ἐποχῇ καὶ θέλετε ἰδεῖ οἷον θησαυρὸν περικλείει ἀνεκτίμητον. Εἶναι πάντοτε ἡ αὐτὴ, τὸ αὐτὸ πανόραμα τῆς μεγαλουργίας παρουσιάζουσα. Πανταχοῦ ὁ αὐτὸς τύπος τῆς φιλοπατρίας, τοῦ συζυγικοῦ ἔρωτος, τῆς υἱικῆς στοργῆς, τῆς ἐνθέρμου φιλοστοργίας ἀναφαίνεται.

Ἐκ τῶν πολλῶν τούτων τύπων, οἵτινες ὡς μαργαρῖται κατακοσμοῦσιν ἀφθόνως πᾶσαν σελίδα τῆς προγονικῆς ἡμῶν ταύτης ἱστορίας, ἡμεῖς ἐξελεξάμεθα σήμερον τὸν πρώτιστον, τὸν τῆς συζυγικῆς καὶ μητρικῆς ἀφοσιώσεως τῆς γυναικός. Πρώτιστον λέγω, διότι πρῶτον ἀπαντῶμεν εἰς τὸ πρῶτον βιβλίον τοῦ πρωτίστου τῶν ποιητῶν μας.

Ὁ τύπος οὗτος εἶναι ἡ Ἀνδρομάχη, ἧς τὴν εἰκόνα πρώτην ὑποδείκνυσι ἡμῖν ἐν τῷ πρώτῳ αὐτοῦ βιβλίῳ, τῇ Ἰλιάδι, ὁ πρώτιστος καὶ κορυφαῖος τῶν ποιητῶν, ὁ θεῖος Ὅμηρος.

Οὐ μακρὰν τῆς βασιλίδος ταύτης τῶν πόλεων, ἐγγὺς δὲ που τοῦ στενοῦ, ἐν τῷ πόντῳ τοῦ ὁποίου ἡ βασιλὶς Ἕλλη, φεύγουσα τὴν ὀργὴν τῆς μητρυιᾶς αὐτῆς Ἰοῦς, εὗρε τὸν θάνατον, διαιωνίσασα οὕτωσι σὺν τῇ φερωνύμῳ αὐτῆς κλήσει τοῦ πόντου τούτου καὶ τὴν περίτρανον ἀλήθειαν ὅτι

Ἡ Μητρυιὰ ποτὲ, ποτὲ δὲν ἀντιπροσωπεύει
Μητρὸς καρδίαν πέλλουσαν δὲν ἔμαθε νὰ [πέλλη,
Ἔμνον στοργῆς τὸ χεῖλός της δὲν ἔμαθε [νὰ ψέλλη
Ψυχρὰ εἶν' ἡ ἀγκάλη της κ' ἡ χεὶρ της [δὲν θωπεύει. (2)

παρὰ τὰς ἀσιάτιδας τοῦ πόντου τούτου ζῴθας, ἐφ' ὧν τὰ συνωθούμενα καὶ προστριβόμενα κύματα τῆς Ἑλληνίδος θαλάσσης ἀναμιμνήσκουσιν ἑκάστοτε τὴν αἰωνίαν πέλλην τοῦ Ἑλληνικοῦ πολιτισμοῦ κατὰ τῆς ἀσιατικῆς σκοτομήνης πρὸς κραταίωσιν τοῦ πνεύματος ἐπὶ τῆς ὕλης, ἔκειτο πρὸ τριάκοντα αἰώνων περίδοξος καὶ πριφανὴς πόλις, ἐν τῷ μέσῳ τῆς δόπολας ὑψοῦντο πολυτελῆ καὶ ὑψίμηκα ἀνάκτορα, ἄτινα, σήμερον ὑπὸ πυκνὴν στιβάδα γῆς κεχωσμένα, ἀποτελοῦσι σωρὸν γῆς καὶ σποδοῦ ἄμορφον, τὸ μέταιον τῶν ἀνθρωπίνων προσπιμαρτυροῦντα.

Καὶ ἡ μὲν πόλις αὕτη ἦν τὸ περιώνυμον Ἴλιον, οὗτινος τὰς ποικίλας συμφορὰς καὶ τὰ πολυειδῆ δυστυχήματα ἡ γλυκεῖα μέλιτος ῥέουσα αὐδὴ τοῦ θείου Ὁμήρου κατανυκτικώτατα διετραγώδησεν ἐν τῇ ἀνεκτιμήτῳ αὐτοῦ Ἰλιάδι, τῇ κιβωτῷ ταύτῃ τοῦ ἡρωϊκοῦ βίου τῶν ἀρχαίων προγόνων ἡμῶν. Τὰ δὲ ἀνάκτορα, ὧν τὸ

(1) Κατ' αἴτησιν τῆς Λέσχης ταύτης «Ὁμονοίας» εἴχομεν ἀναγνώσει ἀπὸ τῆς ἕδρας αὐτῆς τὴν δευτέραν διάλεξιν ἣν ἐποιησάμεθα ἐν τῷ Φιλεκπαιδευτικῷ Συλλόγῳ «Μικρᾷ Ἀσίᾳ» μετά τινων προσθηκῶν, καὶ ἥτις ἐδημοσιεύθη ἤδη ἐν δυσὶ προηγουμένοις φύλλοις τῆς Εὐρυδίκης.

(1) Ἡ Μητρυιὰ, ποίημα Κλ. Ν. Τριανταφύλλου, δημοσιευθὲν ἐν τῇ Εὐρυδίκῃ τὸ Α'. ἔτος αὐτῆς.

Ψηφιακή Ερευνητική Βάση Δεδομένων-Γυναικεία περιοδικά στον οθωμανικό χώρο (kypseli.fks.uoc.gr)

ἐκπαιδευμένον βάρος χειρ ἔνη ἐκμελεῖται νῦν ἀφανισθεῖσα διὰ τῶν ἀπό τινος ἀρξαμένων ἐκείνοι ἀναπαραῶν, ἦσαν ὁ τοῦ Πριάμου παιπαλῆς δόμος, ὅστις ἐκ ξεστοῦ λίθου φκοδομημένος ἀκηρτίζετο ἐξ αἰθουσῶν δ μόνας ἐστῶν, ὧν κεντήκοντα μὲν ἦσαν κατοικημέναι διὰ τοὺς υἱοὺς καὶ τὰς νύμφας αὐτοῦ, δώδεκα δὲ διὰ τὰς θυγατέρας καὶ τοὺς γαμβροὺς αὐτοῦ· ἦν γὰρ πολύτεκνος ὁ Πρίαμος.

Ἐν ἑκατὸν τῶν γαμβρῶν μίᾳ μόνης τῆς θυγατρὸς τὴν μνήμην διέσωσεν ἡμῖν ὁ Ὅμηρος ἡ Ἀνδρομάχη, τῆς ἀφανοῦς καὶ φιλοστόργου ταύτης συζύγου καὶ μητρὸς, τοῦ τόκου τούτου τῆς ἐπιφανοῦς, τοῦ νεὸς καὶ τῆς κορίας συντεκούσης.

Ἡ Ἀνδρομάχη, ἡ οἱ μὲν ἐξοχώτατοι ποιηταὶ ἐξύμνησαν κατὰ διαφόρους ἐποχὰς οἷον ὁ Ὅμηρος ἐν τῇ «Ἰλιάδι» αὐτοῦ, ὁ Βεργίλιος εἰς τὰς «Τρωάδας» καὶ τὴν Ἀνδρομάχην, ὁ Βυττῆλος ἐν τῇ ἐπικῇ τῆς «Αἰνειάδος,» ὁ Σενέκας, εἰς τὰς «Τρωαδίτιδας» καὶ ὁ Ρακίνας ἐν τῇ ὁμωνύμῳ αὐτῆς δράματι αὐτοῦ, οἱ δὲ ἐπιστολικοὶ κριτικοὶ ἐξετίμησαν μετ' ἐπαίνων καὶ συμπαθειῶν κλείστων, οἷον ὁ Πόπιος καὶ ὁ Σαὶν-Μέβαρ Γιεαρδῖος εἰς τὰς ἐπὶ τῶν ἡρωϊκῶν Ἑλλήνων ἐμβριθεῖς αὐτῶν μελέτας, ἧς θυγάτηρ μονογενὴς τοῦ μεγαλεπήβολος Πεγίωνος, βασιλέως τῶν Θηβῶν τῆς Κιλικίας καὶ τῆς Ἀνδρομάχης, καὶ ἐξ ἀνωτέρου λόγου καθ' ἕκασταν τὴν ἡλικίαν τῆς εὐφυεστάτης ἀγωγῆς καὶ ἐπιμελοῦς διαφορήσεως, ἐξ ἧς ἐδόθη καλλίκαρπον καὶ ὑδῆς ἀκριβοτόκον, μεταξὺ τῶν τοσούτων καὶ τῶν ἐκτὸς αὐτῆς ἀδελφῶν, ὧν ἓν τὸ μόνον ἀνεκαλέσθη τῆς λατρείας, τὸ μόνον θλιβερὸν τῆς στοργῆς, τὸ μόνον τέκνον τῆς ἀφανείας.

Μόνον· ναί· ὁ Ἀχιλλεὺς ἐκπορθήσας τὴν πατρίδα αὐτῆς ἐν στόματι μαχαίρας διεσπάσθη τὴν οἰκογένειαν αὐτῆς ἐπείσω, ἐκνεκρώθη κατὰ τινὰς πάλι, υἱὸν τοῦ Πριάμου, τοῦ ἀνδρείου Ἕκτορος, εἰς τὰ δόματα τοῦ ἐνιαυτοῦ ἐγκατέστη, καὶ ἐν ἑνὶ λόγῳ ἄπαν ὑστυχὲς διέμεινεν ἡ ἐπιδιωκομένη αὐτῆς, διότι ἐν τῇ ἀδυνατῇ ἀντιστάσει τῆς πατρικῆς δεσποίας αὐτῆς, καὶ ἐν τῇ ἀγωνίᾳ ἐκείνῃ ἡμέλιον ἔρδον κατεστρέφη πόνῳ.

Ἡ δυστυχὴς ἐμοιάζει τὸν ἄνεμον, ὅστις ἥλιον ἐπεχόμενος καὶ ἀθρόως ἐπιπίπτων κατὰ τοῦ δένδρου ἐπιπαλεῖ πρόρριζα διασκεδάσαι αὐτό.

Εὐτυχὴς ὁ μὴ κύκτων ἐπὶ τῇ προσβολῇ τῆς δυστυχίας καὶ δυνάμενος νὰ περιφρονήσῃ αὐτὴν διὰ τῆς σταθερότητος.

Μόνον αἱ εὐγενεῖς καρδίαι μένουσιν ἀκλόνητοι ἐν ταῖς δυστυχίαις. Διὰ τὴν εὐγενῆ καρδίαν αἱ δυστυχίαι εἶναι ἀκόνη, ἐν ᾗ δοκιμαζομένη αὕτη ἀκμοτέρα καὶ λαμπροτέρα ἀναδεικνύεται.

Γινώσκετε βεβαίως ἅπαντες τὸ μισαμὸν τόλμημα ἑνὸς τῶν υἱῶν τοῦ Πριάμου, τοῦ Πάριδος, ὅστις μεταβὰς εἰς Σπάρτην καὶ φιλοξενηθεὶς παρὰ τοῦ Μενέλεω βασιλέως αὐτῆς ἥρπασε τὴν σύζυγον αὐτοῦ Ἑλένην καὶ μετέφερεν αὐτὴν εἰς τὰ πατρῷα αὐτοῦ ἀνάκτορα.

Τοιοῦτοιοῦν ἔρχεται ἡ ἀφετηρία τῶν παθημάτων, ἔκτοτε αἴρεται ἡ αὐλαία καὶ αἱ δυστυχίαι, αἱ τὴν οἰκογένειαν καὶ τὴν πατρίδα μέλλουσαι διαπράξαι, ἐπιφαίνονται ἐπὶ τῆς σκηνῆς ἵνα ἀλληλοδιαδόχως τὰ τραγικώτερα πρόσωπα παραστήσωσιν.

Ἐνταῦθεν ἔρχεται τὸ νῆμα, δι' οὗ διέκλεξε τοσοῦτον ἔξοχως τὴν Ἰλιάδα αὐτοῦ ὁ θεῖος Ὅμηρος.

Ὁ Μενέλαος βαρέως φέρων, καὶ δικαίως, τὴν προσβολὴν ἥτις προσεγένετο εἰς τὴν οἰκογένειαν του, διεκαίνωσε τὸ γεγονὸς πρὸς πάντας τοὺς Ἕλληνας ἡγεμόνας ἐξαιτούμενος τὴν συμμαχίαν αὐτῶν πρὸς ἐκδίκησιν.

Ὁ Ἑλληνικὸς καιρίως τρωθεὶς ἠγέρθη σύσσωμος, καθορῶν ἐν τῇ γεγονότι τούτῳ γενικὴν ἐξύβρισιν. Καὶ δὴ τριήρεις πολύκωπαι καὶ πυντοπόροι νῆες καὶ πλῆθος Ἑλλήνων ἀκέραντες εὑρέθησαν παρὰ τὰς ἀκτὰς τῆς ἄχθος. Ὁ πόλεμος ἐκηρύχθη. Οἱ Ἕλληνες πανταχοῦ στήνοντες τρόπαια ἀκὴς βαίνουσι πρὸς τὴν πόλιν τοῦ Ἰλίου. Ὁ κίνδυνος ἐπίκειται μέγας. Τὸ δὲ Ἴλιον εὑρίσκεται εἰς δεινὴν θέσιν. Καὶ ἐν τοσούτῳ ὁ Πάρις εἰς οὐδὲν λογιζόμενος τὰ δεινὰ, ἅτινα προξένησε τῇ πατρίδι καὶ τῇ οἰκογενείᾳ του ἡ ἀούνατος καὶ ἄφρων πρᾶξις αὐτοῦ, ἐντρυφᾷ εἰσέτι ἐν τοῖς δώμασιν αὐτοῦ, ἐνῷ ὁ ἀδελφός του Ἕκτωρ μάχεται ἀνδρείως ἐνθαρρύνων διὰ τοῦ παραδείγματος αὐτοῦ τὰς ἀκουντεθεμένας καὶ ἀκοθαρρυνομένας φαλαγγὰς τῶν Τρώων.

Τὸν κίνδυνον βλέπων προβαίνοντα ὁ Ἕκτωρ σπεύδει εἰς τὰ ἀνάκτορα ἵνα προσκαλέσῃ πρὸς τὸ καθῆκον τὸν τρυφηλὸν ἀδελφόν του Ἀλέξανδρον καὶ διὰ τελευταίαν ἴσως φορὰν ἴδῃ τὴν Ἀνδρομάχην καὶ τὸν μονογενῆ αὐτοῦ υἱὸν, τὸν Ἀστυάνακτα.

Ἰδοὺ στιγμὴ ἵνα γνωρίσωμεν τὴν Ἀνδρομάχην ἐκ τοῦ σύνεγγυς· ἐπωφεληθῶμεν αὐτῆς, ἀκολουθοῦντες τὸν Ἕκτορα.

Ὁ Ἕκτωρ ἅμα εἰσελθὼν εἰς τὰ ἀνάκτορα, πρῶτον μὲν συνέστησε τοῦς γυναῖκὶ νὰ παρακαλέσωσι τὴν Ἀθηνᾶν ὑπὲρ τῆς

Λαμπρὸν αὐμβολον, δι' οὗ κατεδεικνύετο ἡμῖν ὅτι πρῶτον πάντων ἀφεῖλομεν νὰ ἐκκαλόμεθα τὴν θεὰν ἀρωγὴν ἐν παντὶ καὶ πάντοτε καὶ ἰδία διὰ τῶν γυναικείων χειλέων. Λαμπρὰ ἀλληγορία, δι' ἧς καταμανθάνομεν ὅτι ἐν παντὶ καὶ πάντοτε ἀφεῖλομεν νὰ συμβουλευώμεθα τὴν φρόνησιν, ἐν ᾗ καὶ μόνης δυνάμεθα νὰ καταστήσωμεν ἧττον δύσφορον τὸ προσγινόμενον ἡμῖν ἀτύχημα.

Εἶτα ἐπικλήζας τὸν Πάριν ἐπὶ τῇ ἀφροντισίᾳ αὐτοῦ, ἔσπευσε νὰ ἀναβῇ εἰς τὰ δώματα τῆς συζύγου του.

Ἀλλὰ δυστυχὴς ὄν εὗρεν αὐτὴν ἐκεῖ. Ποῦ ἦν ἡ Ἀδρομάχη; Μαθοῦσα ὅτι οἱ Ἕλληνες προὐχώρουν πρὸς τὴν πόλιν, αἱ δὲ Τρῶες ὠπισθοδρόμουν καὶ φοβουμένη τὴν ἥτταν τοῦ Ἕκτορος, ὥρμησεν ὡς μαραίνων πρὸς τὸν πύργον τοῦ Ἰλίου, συνοδευομένη ὑπό τινος ἀμφικόλου, κρατούσης τὸ τέκνον της, ἵνα παρατηρῇ ἰδίοις ὄμμασι τὴν ἔκβασιν τοῦ πολέμου. Ἐκ τοῦ ὕψους τοῦ πύργου περιφέρουσα τὰ δακρύβρεκτα βλέμματα της παρετήρησε πλησίον τῶν Σκαιῶν Πυλῶν τὸν Ἕκτορα καὶ ἔσπευσε πρὸς αὐτὸν, καθ' ὃν χρόνον ὁ Ἕκτωρ πληροφορηθεὶς παρὰ τινων θεραπαινίδων τὴν εἰς τὸν πύργον μετάβασιν της μετέβαινε παρ' αὐτῇ.

Ἐνταῦθα ἀμφότεροι συνηντήθησαν, ἡ μὲν κατερχομένη τοῦ πύργου, ὁ δὲ πρὸς αὐτὴν προχωρῶν.

Οὐδέποτε ὑπῆρξε συγκινητικωτέρα στιγμὴ οὐδέποτε θέαμα ἦν περικαθέστερον.

Ἀπέναντι τοῦ Ἕκτορος, τοῦ ἀνδρειοτέρου τούτου μαχητοῦ τῆς πατρίδος, ἵστη ἡ Ἀνδρομάχη, φέρουσα εἰς τὰς ἀγκάλας αὐτῆς τὸ νήπιον τέκνον της, τὸν Ἀστυάνακτα. Ὁ Ἕκτωρ βλέπων τὸν παῖδα αὐτοῦ μειδᾷ, ἐνῷ ἡ Ἀνδρομάχη παρατηροῦσα τὸν σύζυγόν της κλαίει.

Εἰς τὸ μειδίαμα τοῦ ἑνὸς ὡς καὶ εἰς τὸ δάκρυ τῆς ἄλλης ὁ αὐτὸς σπινθὴρ τῆς στοργῆς διαλάμπει.

Ὅταν ἡ καρδία πυκνῶς συστέλλεται, ἢ οἱ ὀφθαλμοὶ δακρύουσιν, ἢ τὰ χείλη μει-

διῶσι, Τὸ μειδίαμα καὶ τὸ δάκρυ εἶναι ἓν καὶ τὸ αὐτὸ πρᾶγμα, διότι ἀμφότερα ἐκπηγάζουσιν ἐκ τῆς αὐτῆς πηγῆς, τῆς καρδίας· εἶναι ἡ ἐκχέλπισις τῆς καρδίας. Ἐπὶ στιγμὰς τινας μένουσι σιγῶντες.

Τέλος ἡ Ἀνδρομάχη τείνει τὴν χεῖρα πρὸς τὸν Ἕκτορα, ὃν μεταφέρει ἐκ τῆς ἐκστάσεως καὶ τῷ λέγει.

«Ὦ θεῖε ἄνερ, τὸ θάρρος καὶ ἡ ἀνδρεία σου θὰ σε καταστρέψωσι. Δὲν λυπεῖσαι τὸ νήπιον τέκνον καὶ ἐμὲ τὴν δυστυχῆ, ἣν θὰ καταστήσῃς χήραν; Σοῦ μὴ ὑπάρχοντος πρὸς τί ἡ ζωὴ εἰς ἐμέ, εἰς ἐμὲ τὴν ὀρφανὴν καὶ ἀπροστάτευτον;

"Ἕκτορ, ἀτὰρ σύ μοι ἐσσι πατὴρ καὶ πότ[νια μήτηρ,
ἠδὲ κασίγνητος, σὺ δέ μοι θαλερὸς πα[κακοῖτης
Ἀλλ' ἄγε νῦν ἐλέειρε, καὶ αὐτοῦ μίμν' ἐν [Πύργῳ,
μὴ παῖδ' ὀρφανικὸν θῇς· χήρην τε γυ[ναῖκα»

Πᾶσα λέξις τῆς Ἀνδρομάχης στέφεται ὑρ[ηνὸς θαλπερῶν δάκρυος, καὶ ἑκάστη στενοχωρεῖ αὐτῆς ἐκδηλοῖ τὴν συναίσθησιν τοῦ κινδύνου, εἰς ὃν εὑρῆται ὁ Ἕκτωρ, τὸ πᾶν δι' αὐτὴν, καὶ πλάττει σροδῶς τὴν καρδίαν τοῦ συζύγου της. Ὁ Ἕκτωρ ἦν μὲν τρυφερὸς σύζυγος καὶ φιλόπαις, ὢν ὅμως καὶ ἀφοσιωμένον τέκνον τῆς πατρίδος του. Ἔρως συζυγικὸς καὶ φιλοστοργία πατρικὴ ἐπάλαιον μετὰ τῆς φιλοπατρίας δεινῶς ἐν τοῖς ἀνδρικοῖς στήθεσι τοῦ Ἕκτορος.

Τί εἶναι ἡ γυνὴ καὶ τὸ τέκνον ἀπέναντι τῆς πατρίδος; Εἶναι μέρη τοῦ ὅλου. Τῆς πατρίδος κινδυνευούσης ἡ σωτηρία τῶν συζύγων καὶ τῶν τέκνων ἐξασφαλίζεται διὰ τῆς ὑπερασπίσεως αὐτῆς. Ἰδοὺ ἀρχὴ, ἐφ' ἧς ὁ Ἑλληνισμὸς ἐρεισθέμενος ἐκεσφήγισε τὸ μεγαλεῖον καὶ τὴν εὐκλειαν αὐτοῦ, καὶ ἦν ἀμέσως ὁ Ἕκτωρ ἐξεδήλωσε τῇ Ἀνδρομάχῃ.

«Ταῦτα πάντα εἶναι ἰδική μου φροντίς, γύναι, τῇ λέγει· αἰσχύνομαι τοὺς ὁμοπατρίους καὶ τὰς ἑλκεσιπέπλους Τρῳάδας, αἵτινες ὡς ἀνανδρον θὰ μὲ χαρακτηρίσωσιν, ἐὰν ὧν λάβω πρῶτος ἐγὼ μέρος εἰς τὸν ὑπὲρ τῆς πατρίδος πόλεμον.

Οὐδέ με θυμὸς ἄνωγεν. ἐπεὶ μάθον ἔμμε[ναι ἐσθλὸς
αἰεὶ, καὶ πρώτοισι μετὰ Τρώεσι μάχεσθαι,
ἀρμαίνων πατρός τε μέγα κλέος, ἠδ' ἐμὸν [αὐτοῦ

«Γινώτκω, ἐξακολουθεῖ λέγων, γύναι, ὅτι θὰ ἀλωθῇ ἡ πόλις τοῦ Ἰλίου· Ἀλλὰ μήτε περὶ τοῦ Πριάμου, μήτε περὶ τῶν Τρώων, μήτε περὶ τῆς Ἑκάβης, μήτε περὶ τῶν κασιγνήτων μου λυποῦμαι τοσοῦτον καιρίως, ὅσον δι' ἐσέ».

Πόσον ἐμφανεστάτη εἶναι ἐνταῦθα ἡ στοργὴ τοῦ Ἕκτορος πρὸς τὴν σύζυγόν του.

Ὁ Ἕκτωρ θέλει μὲν νὰ ὁποκρύψῃ τοὺς φόβους του περὶ τῶν μελλόντων δεινῶν τῇ Ἀνδρομάχῃ, ἀδυνατεῖ ὅμως. Εἶναι μὲν ἀνὴρ, εἶναι μὲν ἀνδρεῖος, ἀλλ' ἀπέναντι τῆς στοργῆς τὰ πάντα εἶναι σκιά. Διὰ τοῦτο προστίθησι. «Σὲ λυποῦμαι, ὦ γύναι, φανταζόμενός σε ἀγομένην αἰχμάλωτον ὑπὸ τῶν Ἀχαιῶν, ζῶσαν ἦμαρ δούλιον, ὁραίνουσαν, σὲ τὴν βασίλιδα, πρὸ ἑλλὴς γυναικὸς ὡς δούλην, φέρουσαν ὕδωρ τοῖς κυρίοις σου καὶ πολλὰ ὑποφέρουσαν. Μάλιστα δὲ νέον φέρουσαν ἐπὶ τῆς καρδίας σου ἄλγος, ὅτε θέλει σοὶ εἴπει τις "Ἕκτορος ἤδε γυνὴ, ὃς ἀριστεύεσκε μά[χεσθαι
Τρώων ἱπποδάμων, ὅτε Ἴλιον ἀμρεμάχοντο.

Ἀλλ' εἴθε νὰ ἀποθάνω καὶ ἡ μαύρη γῆ καλύψῃ τὸ σῶμα μου, πρὶν εἰσέτι ἀκούσω τὰς κραυγὰς καὶ τοὺς ὀλολυγμούς σου.

Ἀλλά με τεθνηῶτα χυτὰ κατὰ γαῖνα [καλύποι
Πρὶν γ' ἔτι σῆς τε βαῖς σοῦ θ' ἑλκηθμοῖο [κυδέσθαι»

Ταῦτα εἰπὼν ὠπισθοδρόμησε βήματα τινα καὶ ἔτεινε τὰς μαχίμους χεῖράς του πρὸς τὸν νήπιον αὐτοῦ υἱὸν, ὅστις ἰδὼν τὸν ἐπὶ τῆς χαλκίνου περικεφαλαίας ἀνυφούμενον λόφον διασειόμενον καὶ φοβηθεὶς, ἔκρυψε τὸ πρόσωπον αὐτοῦ ἐντὸς τῶν ἀγκαλῶν τῆς τροφοῦ του. Τὸ περίδηλον τοῦτο κίνημα τοῦ παιδὸς προὐξένησε τὸν γέλωτα τοῦ τε πατρὸς καὶ τῆς μητρὸς, μεθ' ὅλην τὴν κατακυριεύουσαν αὐτοὺς λύπην. Εἶτα δὲ ἐκβαλὼν τὴν κόρυθον καὶ λαβόμενος ἀνὰ τὰς χεῖρας τὸν υἱὸν αὐτοῦ, ἠσπάσθη αὐτὸν τρυφερῶς διὰ τελευταίαν ἴσως φορὰν, καὶ ἵνα κατευνάσῃ τὴν ἀπελπιδίαν τῆς Ἀνδρομάχης, ηὐχήθη τοῖς θεοῖς ὅπως καταστήσωσι τὸν υἱὸν αὐτοῦ πατρὸς πολλῷ ἀμείνονα πρὸς χαρὰν τῆς μητρὸς αὐτοῦ.

Πλησιάσας δὲ πρὸς τὴν Ἀνδρομάχην ἐνανεθέσεν εἰς τὰς ἀγκάλας αὐτῆς, τὴν μόνην κιβωτὸν, ἐν ᾗ περιθάλπεται ἡ νεαρὰ ἀνθρωπότης, τὸν υἱόν του, τὴν μόνην ἐλπίδα τοῦ μέλλοντος.

Ἡ στιγμὴ αὕτη ἦν ἱερὰ διὰ τὴν μητέρα, τὴν δεξαμένην παρὰ τῶν χειρῶν τοῦ συζύγου της τὸ νήπιον τέκνον· Ναὶ ἦν ἱερὰ, διὰ τοῦτο καὶ ἡ Ἀνδρομάχη δάκρυσεν ἐγέλασε περιπτυχθεῖσα εἰς τοὺς κόλπους της τὸν Ἀστυάνακτα, ἐν τῷ προσώπῳ τοῦ ὁποίου ἴδεν τοῦ λοιποῦ νὰ ἀγαπᾷ τὸν σύζυγον καὶ τὸ τέκνον, καὶ ἐν ᾧ ἤθελε συγκεντρόσῃ τοὐντεῦθεν ἅπασαν τὴν στοργήν της.

Ἀλλὰ τίς ὁ δακρύσας οὗτος γέλως; Εἶναι ἀκτὶς ἡλιακὴ παίζουσα ἐν μέσῳ τῆς καταιγίδος· εἶναι τὸ μειδίαμα τῆς μητρὸς ἀσπαζόμενον τὰ δάκρυα τῆς συζύγου.

Ἡ Ἀνδρομάχη ἐν τῇ καταστάσει ταύτῃ ἔμεινεν ἄφωνος, διότι πρὸ τῶν ὀφθαλμῶν αὐτῆς ἐξετυλίσσοντο ἀλληλοδιάδοχα τὰ φάσματα τῶν δυστυχιῶν, αἵτινες περιέμενον καταπτῆξαι αὐτήν.

Ὁ Ἕκτωρ ἐμάντευσε τὴν καρδίαν της καὶ συνεκινήθη σφόδρα. Ἔλαβε τὰς χεῖρας αὐτῆς, ἄς συνέσφιγξε περιπαθῶς, παρακαλέσας αὐτὴν νὰ παρηγορηθῇ, τῇ συνέστησε νὰ μεταβῇ εἰς τὸν οἶκον καὶ νὰ ἐνασχοληθῇ εἰς τὰς οἰκιακὰς ἐργασίας της. Τέλος δὲ τῇ εἶπεν ἀποχωριζόμενος:

Πόλεμος δ' ἄνδρεσσι μελήσει πᾶσιν,
Ἐμοὶ δὲ μέλιστα, τῷ Ἰλίῳ ἐγγεγέασιν.

Καὶ ὁ μὲν Ἕκτωρ ἀπῆλθεν εἰς τὸ πεδίον τῆς μάχης, ἡ δὲ Ἀνδρομάχη, ἀπελπὶς ὅλως διεύθυνθη πρὸς τὸν οἶκον αὐτῆς, στρέφουσα ἐκάστοτε ἵνα ἀκολουθῇ διὰ τῶν βλεμμάτων της τὸν φίλτατον αὐτῆς Ἕκτορα, ὅστις ἔσπευδε στιβαρῷ τῷ ποδὶ ν' ἀντιπαραταχθῇ κατὰ τῶν ἐπαπειλούντων τὴν καταστροφὴν τῆς πατρίδος του ἐχθρῶν.

Ἕκτορ δὲν ἔπαυσεν τῆς Ἀνδρομάχης νὰ κλαίῃ καὶ διὰ τῶν θαλερῶν δακρύων της νὰ περιβρέχῃ τὴν ὁποίαν ὕφαινε διπλοΐδα πορφυρὰν διὰ τὸν Ἕκτορα, ἐνῷ αἱ ἀμφιπολίδες αὐτῆς, κατὰ διαταγήν της, παρασκεύαζον θερμὰ λουτρὰ διὰ τὸν ἐκ τῆς μάχης ἐλευσόμενον σύζυγόν της.

Ἡ Ἀνδρομάχη περιέμενε τὸν σύζυγόν της· ἡ ἐλπὶς αὕτη τὴν καθηδύζαζεν. Οὕτως ἐνασχολουμένης εἰς τὴν ἐργασίαν ἀγγελιαφόρος τις προσελθὼν τῇ ἀνήγγειλεν ὅτι ὁ Ἕκτωρ μένει ἐκτὸς τῶν πύλων τῆς Τρωάδος. Τὸ ὄνομα τοῦ συζύγου της ἐξήγειρε τὴν προσοχήν της.

Ἀλλὰ τίς ὁ θόρυβος ὅστις περὶ τὸν πύργον τοῦ Ἰλίου ἐγένετο; Θρῆνοι καὶ κλαυθμοὶ ἠκούοντο φρικώδεις. Ἡ Ἀνδρομάχη ἐτάρχθη, ἡ κερκὶς ἔπεσεν ἐκ τῶν χειρῶν αὐτῆς καὶ, προσκαλέσασα τὰς θεραπαινίδας της, ταῖς λέγει.

SUPPEAN

Ψηφιακή Ερευνητική Βάση Δεδομένων-Γυναικεία περιοδικά στον οθωμανικό χώρο (kypseli.fks.uoc.gr)

[illegible] Δεῦρο, ἀκολουθεῖτέ μοι δεῦρο. Ἴδωμεν, τί τέκνον, Ἀνδρομάχη τὴν εὐδαίστην φωνὴν τῆς μητρός σου, Ἕκτορος. Ἡ καρδία μου πάλλει, τὸ γόνυ μοι τρέμουσι, δυστυχεῖς! Ἀλλ' ἀπὸ τὴν εὐδαίστην φωνὴν τῆς μητρὸς σου, Ἕκτορος, ἄρα τὸ τέκνον σοῦ Πριάμου, τὸ τέκνον σοῦ τί, τὸ μὴ ἀκούσω. Ἀ[illegible] ἀκούσω μέχρις οὗ ἔρθῃ ὁ Ἀχιλλεὺς [illegible] τῶν ταχέων ἵππων τὸν γεννητὴν Ἕκτορα, ἄστε ποτὲ ὄν μένει εἰς τὰς τάξεις, ἀλλὰ προπορεύεται, πάντοτε [illegible]

Ἔλεγον οὖν τοῦ πατέρου καὶ τρέχει ἀκολουθούμενα ὑπὸ τῶν ἀμφιπόλων τῆς Τροίας, ἡ ἀνθρώπινος φύσις! Ὅταν μέγα δυστύχημα ἐπαπειλεῖ ἡμᾶς, αἱ ἀγωνίαι τῆς ἀνθρωπινότητος τοσοῦτον ἰσχυρῶς πιέζουσι ἡμᾶς, ὥστε θυσιάζοντες τὴν βασιλόπτερα τῆς ἐλπίδος, καὶ ζητοῦντες τὴν ἀλήθειαν, πιστεύομεν τὰ πάντα.

Ἡ Ἀνδρομάχη ἀφίγετο ἐκστατικοῦσα διὰ μέσου πολλοῦ ἀμίλλου ἀνδρῶν, φθάνει εἰς τὸν πύργον, βίπτει τὰ ἄλλοτα βλέμματά της ἐκ τοῦ πύργου πρὸς τὸ πεδίον τῆς μάχης, καὶ ὁ φόβος βλέπει τὸν σύζυγόν της ὑπὸ τὰ τείχη τῆς πόλεως εἰς τὰς πόδας τῶν ἵππων.

Φρίκαδες τὸ θέαμα καὶ σπαραξικάρδιος ἡ ἔφοδος!

Ἡ Ἀνδρομάχη πίπτει λιποθυμοῦσα, διότι νὰ ἐκβάνῃ, καθ' Ὅμηρον, ἐκλυψε τοὺς ὀφθαλμούς της. Τὰ κατάμματα τῆς κόρης της, ὁ κατάφωλος, ἡ πλεκτὴ ἀναδέσμη, καὶ ὁ κρηδέμνος κατέπεσαν τῆς κεφαλῆς της. Ἀμέσως αἱ ἀδελφαὶ καὶ αἱ νύμφαι τοῦ Ἕκτορος ἔσπευσαν νὰ βοηθήσωσι τὴν Ἀνδρομάχην, ἥτις θέλει μὴν νὰ ἀποθάνῃ, ἀλλ' ἀπὸ τὴς μάλις τῶν ἀφθαλμῶν τῆς διανοίγεται, τῇ ἀναμνήσει ὅτι δὲν εἶναι μόνον σύζυγος τοῦ Ἕκτορος, ἀλλὰ καὶ μήτηρ τοῦ Ἀστυάνακτος, ὃ ὁ ἀφῆκε τὰ ζῆ καὶ κατασίγη καὶ τὰ πάντα τὰ τῆς δυστυχίας. Ἡ ἄκρα αὕτη τὴν ἐνθάρρυνε ὀλίγον. Ἀναλαβοῦσα τὰς τάξεις αὐτῆς, ἤρξατο γόνοις τὰ λέγη.

« Ἕκτορ! ἐνόνον εἶμαι δυστυχής. Ἀπόστολε δὲ ἐξ καὶ τὸ αὐτὸ πεπρωμένον ἐγενήθημεν ἀμφότεροι, σὺ μὲν εἰς τοὺς κόλπους τῆς Τροίας, ἐν τοῖς ἀνακτόροις τοῦ Πριάμου, ἐγὼ δὲ εἰς τὰς Θήβας, εἰς τοὺς πρόποδας τοῦ Πλακίου ὄρους, ἐν τῇ κατοικίᾳ τοῦ Ἠετίωνος, πατρὸς δυστυχοῦς δυστυχεστέρας δυγατρός! Τώρα κατεβαίνεις εἰς τὸν Ἅιδην καὶ μὲ ἀφίνεις βορὰν σκληροῦ πένθους, χήραν εἰς τὰ ἀνάκτορά σου! »

Ὁποία μεγίστης ἀπελπισίας ἔκφρασις ἐμφαίνεται εἰς τὰς ὀλίγας ταύτας λέξεις. Ὁ Ἕκτωρ δὲν ὑπέρχει πλέον. Τὸ πᾶν ἐπαλείωσε δ' αὐτὴν. Τοὺς λόγους τῆς συζύγου ἐπακολουθοῦσιν οἱ τῆς μητρός.

« Τὸ δὲ νήπιον καὶ τρυφερὸν τέκνον, τὸ [illegible] γεννήσεται; δὲν θὰ εἶναι πλέον τὸ στήριγμά του, σὺ Ἕκτωρ, ὅστις σώσεν μόνον ἀποτελεῖς. »

Εἶτα ἐπιτυλίσσει ὅ,τι ὀδυνηρὸν περὶ τῆς μελλούσης τύχης τοῦ τέκνου της. Καὶ ἐπομένως παραιτεῖ τοὺς γόνυς της διὰ τῶν ἐκφραστικωτάτων τούτων λόγων.

« Θὰ μείνῃς γυμνὸς λοιπὸν εἰς τὰ πλοῖα τῶν Ἀχαιῶν, ἵνα τὰ ἀνάκτορά σου εἶναι πλήρη πολυτίμων ὑφασμάτων! Παί! θὰ ῥίψω τὰ πάντα εἰς τὰς φλόγας, ἐπειδὴ δὲν θὰ χρησιμεύσωσι ὅπως καλύψωσι τὰ λείψανά σου. Ἂς κοιμᾶσαι τοιλάχιστον πρὸς τιμήν σου ἐνώπιον τῶν Τρώων καὶ τῶν Τρωάδων. »

Τοὺς γόνυς αὐτῆς συμμερίζονται καὶ αἱ περὶ αὐτὴν γυναῖκες, ὡς καὶ πάντες οἱ Τρῶες, διότι ὁ Ἕκτωρ ἦν προστάτης αὐτῶν ἥρως, ὑπὲρ τῶν ἑστιῶν αὐτῶν ὁλοκαύτωμα ἑαυτὸν προσενεγκών.

Τὸν νεκρὸν τοῦ Ἕκτορος ἐπὶ πολλῶν χρημάτων ἐξαγοράσας ὁ Πρίαμος μετέφερεν ἐκ τοῦ Ἑλληνικοῦ στρατοῦ εἰς τὰ ἀνάκτορα, ἵνα ἡ κόνις αὐτοῦ ἐναποτεθῇ εἰς τοὺς πατρῴους τάφους.

Γενικὸν πένθος ἐπικρατεῖ ἐντὸς τοῦ Ἰλίου. Τοῦ νεκροῦ σώματος κομισθέντος, ἡ Ἀνδρομάχη πρώτη παρίστη νὰ ἀποδώσῃ τὸν τελευταῖον ἀσπασμὸν καὶ διὰ τῶν θερμῶν δακρύων της ἀποκλύνῃ τὸ κεκοπιασμένον ἐκ τοῦ πεδίου τῆς μάχης πρόσωπόν του, λέγει δὲ πρὸς αὐτὸν στενάζουσα.

Ἄνερ ἀπ' αἰῶνος νέος ὄλεο, κεῖθι δέ με [χήρην
λείπεις ἐν μεγάροισι· παῖς δ' ἔτι νήπιο [αὖτ ως
ὃν τέκομεν σύ τ' ἐγώ τε, δυσάμμοροι, οὐδὲ [μὴν οἴω
ἥβην ἵξεσθαι· πρὶν δὲ πόλις ἥδε κατ' ἄκρης πέρσεται· ἦ γὰρ ὄλωλας ἐπίσκοπος, ὅς τε [μιν αὐτὴν
ῥύσευ, ἔχες δ' ἀλόχους πιδνὰς καὶ νήπια [τέκνα.
. . . . . .

Ἕκτορ, ἐμοὶ δὲ μέλιστα λελείψεται ἄλγεα [λυγρά.
οὐ γὰρ μοι θνήσκων λεχέων ἐκ χεῖρας [ἔρυξας
οὐδέ τι μοι εἶπας πυκινὸν ἔπος, οὗτέ κεν [αἰεὶ
μιμνήσκοιμι νύκτας τε καὶ ἤματα δακρυ- [χέουσα.

Οἱ στίχοι οὗτοι δὲν παραφράζονται, διότι ἐν τῇ παθητικότητι καρδίᾳ ἡ πρωτοτυπία εἶναι ἡ μόνη γνησία αὐτῆς ἔκφρασις. Τοὺς λόγους τῆς διακόπτουσιν οἱ λυγμοί, τούτους δὲ τὰ δάκρυα. Ἡ τοιαύτη θέσις τῆς Ἀνδρομάχης δὲν περιγράφεται, ἀλλ' ὑπονοεῖται. Ἂς ἀφήσωμεν αὐτὴν νὰ κλαύσῃ.

Ῥίε, ὦ δάκρυ, ἐν ὀλῇς τὸ ἄλγος τοῦ [παρόντος,
Ἂν ἄλλα ἀλγημέλλοντα ῥέον προσοιανίζῃς,
Εἶα· ἐντευτῷ ἡ συμπαθὴς εἰκὼν τοῦ [παρελθόντος
Καὶ σήμερον τὸ ἄλλοτε εὐδαίμον ἐνθυμίζεις.

Ῥίε, λοιπόν, ἀφοῦ ἐν σοὶ ἀνταναλλᾶται [μόνον
εἰκὼν εὐδαιμονίας,
Ἀνακουρίζει ἡ ῥοὴ τῶν καρδιῶν τὸν πόνον,
Ἐνῷ ἡ παῦσις τὰς πληγὰς ἀνοίγει τῆς [καρδίας.

Οἱ θρῆνοι τῆς Ἀνδρομάχης συγκινοῦσιν ἐκ μυχαιτάτων τοὺς πάντας. Καὶ αὐτὸς ὁ θεῖος Ὅμηρος εἰς τοὺς εὐγενεῖς τούτους γόους τῆς προσφιλοῦς αὐτῷ ἡρωΐδος συστέλλει ἐκ συγκινήσεως τὴν φωνήν του, καταπαύει τὸ ἆσμα του καὶ ἀφίνων τὴν Ἀνδρομάχην του ἐν τῇ ἐξόχῳ ἐκείνῃ στιγμῇ, καθ' ἣν ὁ συζυγικὸς ἔρως εὑρίσκετο εἰς τὸ ἄκρον ἄκων, ἐπισφραγίζει τὴν πεμπόνυμον Ἰλιάδα του, ὡς ἤρξατο αὐτήν, διὰ τοῦ ἀκριβεστέρου τούτου τύπου τῆς γυναικείας ἀφοσιώσεως.

Η ΓΥΝΗ

κατὰ τὴν Ἰνδικὴν ἐκποίησιν

τῆς Ραμαυάνας

ὑπὸ

τῆς δεσποσύνης Clarisse Bader

Αἱ σύζυγοι τοῦ βασιλέως Ἀσαφαθᾶ· Καωσαλυά, Κεκεθή, Σουμετρά. — Σιτά, σύζυγος τοῦ Ῥαμᾶ. — Ἡ κυφὴ Μανθαρά.— Ἡ θερμῶς μετανοοῦσα Ἀνασουιά.— Ἡ Ῥακεαζὴ Κουρπαναχά. — Ὁ ἀναχωρητὴς Σαβαρή.— Ἡ ἡγεμονὶς τῆς μογγολικῆς φυλῆς Ταρά.— Ἡ μετανοοῦσα Σδαυμπραδά.— Αἱ γυναῖκες τῆς Λανκᾶ (τῆς ἀρχαίας Κεϋλάνης) καὶ ἡ αὐλὴ τῆς Ῥαβανᾶ. — Ἡ ξανθὴ Μανδαουδαρή, πρώτη συζύγος τοῦ μαύρου ἡγεμόνος τῶν Ῥακσαζᾶ.— Αἱ μαῦραι φύλακες τῆς Σιτᾶς.— Ἡ Τριδζατά.— Ἡ Σαραμά.— Ἡ βασιλομήτωρ Νικασχά.— Παραλληλισμὸς τῶν ἡρωΐδων τῆς Ῥαμαυάνας πρὸς τὰς τῆς Ἰλιάδος.

—

Α'.

Ἐν τῇ Ῥαμαυάνᾳ, ὁ Βαλμίκης, ὁ Ὅμηρος τῆς Ἰνδικῆς, ψάλλει ἓν τῶν κραγματικῶν ἅμα καὶ μυθολογικῶν γεγονότων, ἅτινα χρωματίζουσι τὴν προμετωπίδα τῆς ἱστορίας παντὸς λαοῦ. Ἐμπνέεται ἐκ μιᾶς τῶν μεγάλων τῆς κατακτήσεως ἀναμνήσεων καὶ μετασκευάζει τὴν ἁπλῆν σκιαγραφίαν εἰς εἰκόνα, ἀφελῆ καὶ εὐρεῖαν τὴν ἐπίνοιαν, ἰσχυρὰν τὸ δραματικὸν διάφορον, ἀπαράμιλλον τὸν πλοῦτον τῶν χρωματισμῶν καὶ ἀφ' ἧς ἐξέχουσιν, ἐξαισίως ζωγραφούμενοι, οἱ ἀλπιδεῖς, ζωηροί, ἀνεξίτηλοι τύποι, οὓς ἐκτὸς τοῦ δόντος τὸ θεῖον πρώτοτυπον αὐτῶν μόνη ἡ μεγαλοφυΐα δύναται νὰ πλέσσῃ.

Ἡ γυνὴ ἐν τῷ ἔργῳ τούτῳ κατέχει ἄπειρον θέσιν, φαίνεται δ' ἐν αὐτῷ τοσοῦτο παραίτιος τῶν ἐν τῷ περιωνύμῳ τούτῳ διηγήματι γεγονότων, ὥστε, ἀφαιρουμένου τοῦ γυναικείου στοιχείου, διασπᾶται αὐτὸς ὁ δεσμὸς τῆς πράξεως.

Μεθ' οἷου θρησκευτικοῦ μεγαλείου, μεθ' οἷου ῥυθμοῦ ἄρχεται ἡ ἐποποιία! Ἐκ τοῦ σπουδαίου, συγκινητικοῦ καὶ ἐπισήμου τόνου τῆς ἐπικλήσεως μαντεύεται ὅτι ὑπερέκθρωποι πράξεις μέλλουσι ν' ἀποκαλυφθῶσι καὶ ὅτι οἱ θεοὶ αὐτοὶ, ἐπὶ τῆς γῆς κατερχόμενοι, ἔσονται τὰ ἔξοχα δρῶντα πρόσωπα.

Καταρχομένη διὰ τῆς ἱερᾶς λέξεως, ἧς τὰ τρία γράμματα διατυποῦσι τὴν τριάδα, προσαγορεύει τὸν Ναραυάμα, τὸ ἀνώτατον Ὄν, τὸ ἐπιπλέον τῶν ὑδάτων, οὗ ὁ μὲν Βισνοῦ εἶναι ἡ διατήρησις, ὁ δὲ Ῥαμᾶ ἡ ἐνσάρκωσις· Προσαγορεύει τὸν Σαρασβατῆ, ἤτοι τὸν θεῖον λόγον· εἶτα, ἄδων ὡς θούριον τὸν ἐπινίκιον ὕμνον, ἀφηγεῖται τὰς ἐν τῷ κόσμῳ τούτῳ πράξεις τοῦ Ῥαμᾶ, υἱοῦ τῆς εὐδαίμονος Καωσαλυᾶς καὶ ἐπαινεῖ τοῦ μεγαλοπρεποῦς ποιητοῦ, ὅστις ἀφηγηθήσεται τὰ κατ' αὐτὸν τοῖς ἀνθρώποις.

« Ὦμ! Λατρείᾳ τῷ Ῥαμᾶ!

« Λατρεία, πρὸ παντὸς, τῷ Ναραυάμᾳ, » τῷ ἐνανθρωπίσαντι, τῷ ἐν ἀνθρώποις ἐ- » ναρετωτάτῳ! Λατρεία ταύτοχρόνως τῇ » Σαρασβατῇ, τῇ εὐγλώττῳ θεᾷ! Μετὰ » ταῦτα, ἀνελιχθήτω ἐπὶ τὰ πρόσω τὸ » ὡραῖον τοῦτο ἐπινίκιον ἆσμα!

« Θρίαμβος τῷ Ῥαμᾶ, τῷ Δασαραθίδῃ· » Ῥαμᾶ τῷ ἔχοντι λωτολεύκους (1) » ὀφθαλμούς· Ῥαμᾶ, τῷ ἀδιακόπως νέαν » χαρὰν παρεχομένῳ τῇ Καωσαλυᾷ, τῇ » μητρὶ αὐτοῦ· αὐτῷ ἐκείνῳ, οὗ ὁ βρα- » χίων κατέβαλε τὸ δεκακάρηνον τέρας » καὶ ὅστις ἀπαστράπτειώς τιλακά (2) » ἐπὶ τοῦ μετώπου τῆς ἀπογόνου τοῦ Ῥα- » γοῦ οἰκογενείας!

« Δόξα προσέτι τῷ κορυφαίῳ τῶν ἀ- » ναχωρητῶν, τῷ προσφιλεστάτῳ τῷ Σρῇ » ἀσκητῇ, τῷ ποιητῇ Βαλμίκῃ, τῷ πα- » νεπιστήμονι! (3) »

Ἡ εἰσαγωγὴ μεταφέρει ἡμᾶς εἰς τὸ ἀναχωρητήριον τοῦ Βαλμίκη. Ὁ ἀσκητὴς συνομιλεῖ μετὰ τοῦ Ναραδᾶ, ἑνὸς τῶν ἐπουρανίων σοφῶν καὶ ἐπὶ πλέον, ἀγγελιαφόρου τῶν θεῶν, Ἑρμοῦ τῆς Ἰνδικῆς. Ὁ Βαλμίκης πλάττει τὴν ἰδανικὴν εἰκόνα τῆς ἀνθρωπίνης φύσεως, ἣν νομίζει χιμαιρικὴν, ἀλλ' ὁ Ναραδᾶς βεβαιοῖ αὐτὸν ὅτι ἡ εἰκὼν αὐτῆς ἐφαρμόζεται πανομοιοτύπως ἐπὶ ζῶντος ἀνδρὸς, τοῦ βασιλέως Ῥαμᾶ, οὗ ἀφηγεῖται τὴν ἱστορίαν.

Μετὰ τὴν ἀναχώρησιν τοῦ θείου ἀγγελιαφόρου, ὁ ἐρημίτης διευθύνεται πρὸς τὸ περιζωννῦον τὸ ψυχαστήριον αὐτοῦ δάσος, ἔνθα ἀνακαλύπτει μίαν Τιρθὰ (ἱερὰν λίμνην), ἧς τὰ δροτερὰ καὶ διαυγῆ ὕδατα ἑλκύουσιν αὐτὸν εἰς τὸ νὰ λουσθῇ κατὰ τὰ θρησκευτικὰ ἔθιμα. Καταδύεται εἰς τὴν λίμνην καὶ δίεται. Τὰ βλέμματα αὐτοῦ ἐκ τοῦ οὐρανοῦ, πρὸς ὃν ἀνυψοῦντο, κατερχόμενα ἐπὶ τῆς γῆς, πλανῶνται ἐπὶ τῶν πυκνοφύλλων δένδρων, ἅτινα κατοπτρίζονται ἐν τῇ κρυσταλλίνῃ λίμνῃ.

Ζεῦγος ἐρωδιῶν διέτρεχε τὰς ὄχθας τῆς λίμνης καὶ τὰ μελαγχολικὰ πτηνὰ συνεγεύοντο μιᾶς τῶν σπανιωτάτων τῆς εὐτυχίας των στιγμῶν. Ἀίφνης διακόπτεται τὸ ἆσμα αὐτῶν καὶ βέλος κυνηγοῦ τιτρώσκει τὸ ἄρρεν, ὅπερ πίπτει παρὰ τὸν Βαλμίκην. Ἡ χῆρα βάλλει στοναχὰς καὶ γόους· αἱ πτέρυγες αὐτῆς ἐκτείνονται ὑπεράνω τοῦ πτώματος τοῦ συζύγου της, ἡ δὲ ἀνήσυχος καὶ ῥιγηλὴ πτῆσίς της μαρτυρεῖ τὴν ἀγωνίαν της.

Ἐπὶ τῇ θέᾳ τοῦ ἐναγωνίως ἀσπαίροντος ἐρωδιοῦ καὶ τῆς ἀπελπιδος συζύγου αὐτοῦ, οἱ ὀφθαλμοὶ τοῦ ἐρημίτου πληροῦνται δακρύων.

« Ὦ κυνηγὲ, ψάλλει, εἴθε ποτὲ μὴ φθάσῃς εἰς τὴν ὁδόν καθ' ὅλην τὴν περίοδον τῶν αἰώνων, διότι ἀφοῦ ἐκλήγωσε τὸν ἐρωδιὸν τοῦτον καθ' ἣν ὥραν » ἐμεθύσκετο ἐξ ἔρωτος! »

Ἵσταται ἐκστατικός. . . . . Τί εἶπεν; Ὁποῖος ἄγνωστος ῥυθμὸς καθίστη ἐναρμονίους τοὺς λόγους του; Ἡ θεία ἁρμονία κατῆλθεν ἐξ οὐρανοῦ. Ὁ Βαλμίκης ἐθρήνησε τὸν θάνατον τοῦ ἐρωδιοῦ διὰ νέας, μελωδικῆς, ἐρρύθμου ἁρμονίας. Ὁ ἰνδικὸς στίχος, ὁ σλοκᾶ, ἀπεκαλύφθη τοῖς θνητοῖς. Τοῦτεῦθεν ἄρχονται αἱ μεγάλαι καὶ ἡρωϊκαὶ πράξεις, αἱ ὑψηλαὶ καὶ περιπαθεῖς ἰδέαι, πρὸς ὧν τὴν διερμήνευσιν ὁ ἄνθρωπος κέκτηται κατάλληλον ὄργανον!

Ῥεμδάζων ὁ Βαλμίκης ἀνακάμπτει εἰς τὸ ἡσυχαστήριόν του. Ὁ Βράχμας ἐπιφαίνεται αὐτῷ, αἰτεῖται φιλοξενίαν καὶ ὁ ἀναχωρητὴς δεξιοῦται αὐτὸν πλήρης χαρᾶς· οὐχ ἧττον ὅμως διατελεῖ ὑπὸ μελαγχολικὴν ἐντύπωσιν καὶ οἱ σλοκᾶ (στίχοι), οὓς πάλαι ποτὲ ἀπήγγειλεν, ἐπανέρχονται ἐπὶ τῶν χειλέων του. Ὁ Βράχμας μειδιᾷ καὶ διατάττει τὸν σοφὸν ν' ἀφηγηθῇ τοῖς θνητοῖς ἐν τῷ ἐρρύθμῳ μέτρῳ, ὅπερ ἐνέπνευσεν αὐτῷ ἡ Σαρασβατῆ, τὴν ἀνδρείαν τοῦ Ῥαμᾶ καὶ τὴν ἀφοσίωσιν τῆς Σιτᾶς, τῆς σώφρονος καὶ ὡραίας συζύγου αὐτοῦ.

Ὁ Βαλμίκης συνέθετο τὸ ποίημα· τίς ὅμως καταστήσει αὐτὸ γνωστὸν τῷ κόσμῳ; Οἱ υἱοὶ τοῦ Ῥαμᾶ, οὓς ἡ χαρίεσσα Σιτᾶ, ἐξόριστος, ἔτεκεν ἐν τῷ δάσει καὶ ἐνεπιστεύσατο τῷ ἀναχωρητῇ, ἔσονται οἱ μελῳδικοὶ ῥαψῳδοὶ αὐτοῦ. Ὑπὸ περιπαθοῦς ἰδίας ἐμφορούμενα τὰ τέκνα, ἅτινα θρηνοῦσι τὸν μονάχην, ἐπαναλέγουσιν εἰς τὴν αὐλὴν αὐτοῦ τὰ ἀνδραγαθήματα τοῦ πατρὸς καὶ τὰ δεινοπαθήματα τῆς μητρὸς αὐτῶν.

Ἀκολουθήσωμεν αὐτὰ ἐν τῇ ἀπεράντῳ σκηνῇ, ἐν ᾗ διαδραματίζονται τὰ γεγονό-

---

(1) Λωτὸς, ὑδάτιον φυτὸν γένους νυμφαίας ἐν Ἰνδίᾳ καὶ Αἰγύπτῳ.

(2) Τιλακᾶ, στολισμὸς ζωγραφιζόμενος ἐν τῷ μέσῳ τοῦ μετώπου.

(3) Ῥαμαυάνα, ποίημα σανσκριτικὸν τοῦ Βαλμίκη, μεταφρασθὲν εἰς τὸ γαλλικὸν ὑπὸ Ἱππολύτου Φῶσσ, τόμ. 9. εἰς 8ον ἐν Παρισίοις 1854—1859. Ἴδε Ἀδικάνδα πρόλογον.

Ψηφιακή Ερευνητική Βάση Δεδομένων-Γυναικεία περιοδικά στον οθωμανικό χώρο (kypseli.fks.uoc.gr)

τε, τί δπό τῶν τοιούτων ὁρκίων αὐτῶν [illegible]

[illegible] 'Ινδίας, ἔνθα [illegible] τῆς Ἑλλάδος [illegible] Ὁ Δεκεμβρίου βασιλεύσας. Ἐκεῖνος ἐν μέν τῷ [illegible] ἐπιφωνούντες δὶ τῶν [illegible] τοῦ βασιλικοῦ [illegible] ἔγκωμιάζουσιν [illegible] τὴν Ἰνδικήν, ἐν αἷς [illegible] τοῦ Βασιλέως.

Ἡ [illegible] καὶ [illegible] κατάστασις τῶν κατοίκων τῆς Ἀουδῆς ἀναλογεῖ πρὸς τὴν [illegible] ἀνάγκας.

«Οἱ [illegible] τῶν συζύγων αὐτῶν, εἴ τινες ἦσαν ἀφωσιωμένοι αὐτοῖς· αἱ τῶν ἀνδρῶν καὶ αἱ γυναῖκες εἶχον τὸ μόνον ἔργον· ὅπως εἶλε καὶ σταθῶσιν.

«Ἐλλοιπὸν ἡ κυρία πρεσβυτέρα χρεοστοῦσα χάριν ἐγκρατείας τὰς γυναῖκας τῆς Ἀουδῆς· εἰ τὸ ἀστεῖον καὶ ἡ ἐνδυμασία αὐτῶν ἐδείκνυον ἐπὶ κοσμιότητι.» (1)

Ἀλλὰ πάλιν τὴ ἡ ἀσυνέτη ἀδιαφορία τῶ μανάχῃ Γίων δὲν εἶχε.

Περιμένων νὰ ἐκπεσόντας συμφώνως τῶν ὁρκίων αὐτοῦ τὴν εἴκοσιν τοῦ αὐρανοῦ τελεῖ τὴν ἀποκ ρ ί δ α (Γιουβιλαίον, ἥτις ἦν ἡ ἐξοχωτέρα τῶν βασιλικῶν θυσιῶν) καὶ κατὰ τὴν ἱερὰν τελετὴν ἡ βραχμανὶς Ἐκατερίνα καθιστᾶται τοῦς θεοὺς ὑπὲρ τῆς καὶ ἐξοκανίσεως τῆς δυνατείας τοῦ Ἀγγλοῦ.

Κατὰ ἓν χρόνον ἐπὶ τῆς γῆς τελεῖται ἡ μεγαλοπρεπὴς τελετὴ αὕτη, εἰ Ἀδύνατον νὰ τὴν βρέχῃ συναθροισθέντες, συγκροτοῦσι συμβούλιον.

Τοιχῆ τὴ Ρεκαζὲ τις, ὁ Ρεβένα· ὁ βασιλεὺς τῶν [illegible] ἐν ὁ Πλάνιν προσφέλλει [illegible] τῶν θεῶν [illegible] ἐν τῶν ὁ[illegible] αὐτοῦ· Πῶς νὰ [illegible] ἡ χώρα ἡν [illegible] ἐγκρίνωσιν αὐτῷ ὁ [illegible] Πῶς νὰ [illegible] ἡ γῆ καὶ προφυλαχθῇ [illegible].

«Ἀλλ' ἐκεῖνος ὁ Βράχμαν, ὁ Ἰδοῦ [illegible] ἀνὴρ ἀξιόπιστος καὶ ἀλάθητος τοῦτο διαβεβαιοῦ· Εἰδὲ μόνον οἱ θεοί, ἀλλὰ μόνον οἱ Κανιβαλοί, μόνον οἱ Ἰνδοί, μόνον οἱ Ρεκαζὲ, μόνον οἱ Ρεκαζὲ, μόνον οἱ Ναγὲ (1) δύνανται θανάτῳ θανατῶσαι μέ!» Ἔστω τῷ ἀπόντι· Ἀλλὰ ἐκ τῶν φρονίμων πρὸς τὴν ἀνθρωπίνην ἰσχύν, οἱ ἐλάχιστοι δὲν συμπαραλήφθησαν ἐν τῇ αἰτήσει αὐτοῦ.

«Διὰ χαρὰν ἀνθρώπου λοιπὸν θυσιάσθω ὁ ἀγρὸς οὗτος (2)».

Ὁ ἄνθρωπος οὗτος ὅστις θεὸς ἐνσαρκωθεὶς, ὁ Βισνοῦ, ὅστις θέλει κατέλθῃ εἰς τὰ τέκνα τῶν φυλῶν γυναικῶν τοῦ Ἀσσαρέθα καὶ ἡ Κεκεσλοὶ, ἡ χαριτόφθαλμος, ἡ πρώτη τῶν βασιλικῶν συζύγων, γίνεται μήτηρ τοῦ Ραμὲ, τοῦ ἐκ τοῦ πλείστου μέρους τῆς θείας οὐσίας πλασθέντος.

«Διὰ τῶν ἀκτίνων τοῦ ὑπερλάμπρου τούτου υἱοῦ ἡ Κεκεσλοὶ τοσοῦτο ἔλαμπεν ὅσον ὁ τῶν θεῶν ἄναξ, ὁ ἐρίγδουπος, κατηγλάϊζε τὴν μητέρα αὐτοῦ Ἀδέτι (3).

«Ἡ λαμπρὰ Κεκεσλὶ τίκτει τὸν Βαρέτα καὶ ἡ σώφρων Σουμιτρὰ τὸν Λαξμάνα, τὸν μέλλοντα σύντροφον τοῦ Ραμὲ, καὶ τὸν Σατρούγνα, ὅστις διὰ τῆς αὐτῆς ἀφοσιώσεως πίπτεται νὰ συνδεθῇ μετὰ τοῦ Βαρέτα. (4)

Τὴν αὐτὴν στιγμὴν γεννῶνται οἱ βασιλόπαιδες τὸν Ραμὲ ἐν τῷ ἀγῶνι αὐτοῦ πρὸς τοὺς Ρακσανὲ, ἐξ ὧν οἱ νεώτεροι σοφοὶ λέγουσιν ὅτι κατάγονται οἱ μαῦροι αὐστραλιανοὶ τῆς Λαικὲ, τῆς ἀρχαίας Κεϋλάνης. Ἐπὶ τὸ ὄνομα τῶν Βανάρὲ ἡ παθήσεις ἀποδιδόμενον εἰς τοὺς μέλλοντας συμμάχους τοῦ Ραμὲ, ἐνόμισαν ἐπίσης ὅτι κατάγονται οἱ Μαλαῖοι τῆς μογγολικῆς φυλῆς· οἵτινες, δεισιδαίμονες, προσήγγιζον, ἔνεκα τῶν ἔθνων αὐτῶν τοὺς τετράχειρας, μεθ' ὧν ἐξομοιοῦ αὐτοὺς ἡ παράδοσις. (5)

Βόδὺς ὅμα ὁ Δικωαρίθας εἶδον ἀναπτυσσόμενος ἐν τῷ πρεσβυτέρῳ αὐτοῦ τέκνῳ τὰς ἥρωϊκὰς τάσεις τῆς φυλῆς αὐτοῦ ὁ Βισβαμίτρα, ὁ Κεσατρεῦα, ὅστις διὰ τῶν παθημάτων αὐτοῦ κατεξιώθη τῆς βραχμανικῆς αἰγλῆς. ὁ Βισβαμίτρα λέγομεν ἐξεκάθη τὴν συνδρομὴν τοῦ νεαροῦ ἡγεμόνος. Οἱ Ρακσαζὲ διαταράττουσι τὰς θυσίας αὐτοῦ καὶ ἐν μέσῳ ἱερᾶς τελετῆς ἀδυνατοῦ οὗτος νὰ ἐκδηλώσῃ τὴν κατ' αὐτῶν ὀργὴν του. Ἔστω ἄγρυπνος ὁ ἐφηβος μαχητὴς τὸ τόξον ἀνατείνων παρὰ τὸν βωμὸν καὶ σκέπων τὴν ἐρημίτην, τὸν ἓν μόνον ὅπλον ἔχοντα τὴν προσευχήν!

Συνεπείᾳ τῆς ἐκστρατείας ταύτης ὁ νεαρὸς νικητὴς τῶν Ρακσανὲ ἠξιώθη, συνεπείᾳ τὸ τόξον τοῦ Σιβὲ, τῆς χειρὸς τῆς Σίτὲς, τῆς παρθένου ἥτις ἐγεννήθη οὐχὶ ἐκ γυναικὸς ἀλλ' ἐξ αὔλακος τῆς πρὸς τὴν θυσίαν διανοιγείσης γῆς.

(1) Ἀδικάνδε, μετάφρασις τοῦ κ. Πεφέλου, κεφ. 6.

(1) Ναγὲ ἢ δράκοντες. Κατὰ τοὺς Μόμβους τοῦ Μανοῦ οἱ Ναγὲ ἦσαν ἡμίθεοι ἔχοντες πρόσωπον ἀνθρώπινον, αὐχὴν ὄφεως καὶ τὸν αὐχένα ὀφεοειδῆ. Ὁ βασιλεὺς αὐτῶν ἦν ὁ Βαζουκὴ κατώκουν δὲ εἰς τὰ καταχθόνια.

(2) Ἀδικάνδε, κεφ. 14.

(3) Ἀδικάνδα, κεφ. 19.

(4) Ὁ Λαξμάνα καὶ ὁ Σατρούγνα ἐγεννήθησαν πλὴν τοῦ Βαρέτα· ἀλλὰ τῆς μητρὸς αὐτῶν· Σουμιτρᾶς οὖσαν θυγατρὸς βαιζύα τινος, ὁ Βαρέτα ἐθεωρεῖτο ὡς πρεσβύτερος αὐτῶν ἀδελφὸς (ἴδε Μονὶ Οὐίλλιαμς περὶ Ἰνδῶν ἐπικῶν ποιημάτων, ἐγγρ.).

(5) Ἴδε ἱστορίαν τῶν Ἰνδῶν ὑπὸ Εἰσχῶρς ἐν Παρισίοις, 1880.

ΠΡΟΣ ΤΗΣ ΕΝ ΡΩΣΣΙΑΙΣ ΓΥΝΑΙΚΕΙΑΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΕΩΣ

(συνέχεια· ἴδε προηγ. φύλλον)

Ὁ ὁλικὸς λοιπὸν κύκλος τῶν σπουδῶν ἠδύνατο νὰ ἦνε δεκαπενταετής· τὸ κοράσιον εἰσήρχετο εἰς ἡλικίαν τεσσάρων περίπου ἢ πέντε ἐτῶν καὶ ἐξήρχετο δεκαεννέα ἢ εἴκοσιν ἐτῶν. Ὁ Φρεελὶγ συνέταξεν ἐν εἴδει ἀξιωμάτων τὰς ἀρχὰς τοῦ νέου συστήματος, τὰς κατὰ πέντε διαφερούσας τῶν τῆς Μεγάλης Αἰκατερίνης II. «Ὁ σκοπὸς τῆς γυναικείας ἀνατροφῆς, λέγει, εἶνε ὁ αὐτὸς δι' ὅλας τὰς τάξεις. Πλούσιον ἢ πτωχόν, τὸ κοράσιον πρέπει νὰ ἦνε· εὐπειθὴς θυγάτηρ, καλὴ ἀδελφή, ἐνάρετον κοράσιον καὶ ἐν τῷ γυναικείῳ αὐτῆς σταδίῳ, πιστὴ σύζυγος, ἀφοσιωμένη μήτηρ καὶ συνετὴ οἰκοδέσποινα. Ἀρκεῖ νὰ ἐξεγείρῃ τις ὅλας τὰς πνευματικὰς αὐτῆς δυνάμεις καὶ ν' ἀναπτύξῃ αὐτὴν οὕτως, ὥστε νὰ δύναται ν' ἀκολουθῇ ἡ ἰδία τὸν σκοπὸν τοῦ γυναικείου προορισμοῦ. Ἡ ἀνατροφὴ τῶν νεανίδων γίνεται εἴς τε τὸν οἶκον καὶ εἰς τὸ σχολεῖον· ἐν μὲν τῇ οἰκογενείᾳ πρὸ πάντων ὑποχρεοῦται τις ν' ἀναθρέψῃ αὐτὴν δεῖ τὸν μέλλοντα βίον τοῦ οἴκου καὶ τῆς οἰκογενείας, ἐν δὲ τῷ σχολείῳ ἐπιδιώκεται τὸν καθῆκον τοῦ νὰ καλλιεργήσῃ τὸ πνεῦμα αὐτῆς. Ὁ Φρεελὶγ βοηθούμενος ὑπὸ πλείστων ἐξόχως διδασκάλων καὶ διδασκαλισσῶν, ἐσχημάτισε μέγαν ἀριθμὸν μαθητριῶν, αἵτινες ἔφερον εἰς ἅπασαν τὴν Ἑλβετίαν καὶ Γερμανίαν τὰς ἀρχὰς καὶ μεθόδους αὐτοῦ.

Ἡ αὐτοκράτειρα Μαρία Ἀλεξανδρόβνα, ἥτις βεβαίως εἶχε λάβει μέρος εἰς ἀνάπτυξιν ἐκπαιδευτηρίων, ἐπεφόρτισε τὸν καθηγητὴν Βισνεγρόδσκη νὰ μεταβῇ εἰς Γερμανίαν καὶ σπουδάσῃ τὰ περὶ τῶν παρθεναγωγείων. Ἐπειδὴ δὲ ἡ ἔκθεσίς του ὑπῆρξεν εὐμενής, ἤρχισαν νὰ ἐργάζωνται. Ὁ σύμβουλος τῆς αὐτοκρατείρας εἶχε νὰ πολεμήσῃ πρὸς οἰκονομικὰς δυσχερείας, ἔδωκε νὰ ἐννοήσωσιν ὅτι τὰ ὑπάρχοντα οἰκοτροφεῖα διετηροῦντο διὰ τῶν ἰδίων αὐτῶν προσόδων καὶ ὅτι ὡς ἐκ τούτου ἡ δαπάνη πρὸς διατήρησιν σχολείων διὰ τὰς ἐξωτερικὰς νεανίδας, (οὕτως ὠνομάζοντο τὸ πρῶτον τὰ γυναικεῖα γυμνάσια), θὰ ἦτο ἀναλόγως ὄχι τόσον μεγάλη· ἀπέκτη ἢν ἡ πεῖρα ἔμελλε ν' ἀποδείξῃ. Εἰς ὅλα τὰ γυναικεῖα γυμνάσια, αἱ πρόσοδοι τοῦ σχολείου εἶνε ἀνεπαρκεῖς εἰς τὸ νὰ καλύψωσι τὰ μεγάλα ὑλικὰ καὶ προσωπικὰ ἔξοδα, τὰ ὁποῖα ἴδρυμα τοιούτου εἴδους ἔχει πρὸς ἀξιοπρεπῆ διατήρησιν καὶ ἐκτέλεσιν τοῦ προορισμοῦ αὐτοῦ. Κατὰ τὸ ἔτος 1872 ὑπῆρχεν ἔλλειμμα ἐπὶ τῶν εἰσπράξεων, τὸ ὁποῖον ποικίλεται διὰ τὰ γυμνάσια τῆς Πετρουπόλεως μεταξὺ 4000 καὶ 8000 ρουβλίων· τὸ ἔλλειμμα ἐπληρώθη διὰ τῶν κεφαλαίων, τὰ ὁποῖα συνεισφέρει ὁ νομὸς τῆς αὐτοκρατείρας Μαρίας. Ἀλλ' ὅμως ἐπειδὴ εὑρίσκονται εἰσέτι ὑπὸ τὴν ἐπιρροὴν τῶν πρώτων ἐντυπώσεων, ἀπαιτεῖται καιρὸς ὅπως συνειθίσωσιν εἰς τὰς συνεχεῖς ταύτας αἰτήσεις κεφαλαίων. Μέχρι τοῦδε δὲν ὑπάρχει τακτικὸς προϋπολογισμὸς διὰ τὰ γυναικεῖα γυμνάσια τὰ ἐξηρτημένα ἀπὸ τοῦ τετάρτου τμήματος· δι' ἑκάστην δαπάνην, δι' ἕκαστον ἀπρόπτον ἔξοδον, πρέπει ν' ἀπευθύνωνται εἰς τὸν νομόν.

Ὁμοίως καὶ τὸ ὑπουργεῖον τῆς δημοσίας ἐκπαιδεύσεως δὲν ἠθέλησε νὰ μένῃ ὀπίσω· ὑπὸ τὴν προστασίαν του καὶ ἰδίως ἀπὸ τῆς ἐκδόσεως τοῦ κανονισμοῦ, 24 Μαΐου 1870, ἀνηγέρθησαν 54 γυμνάσια καὶ 108 προγυμνάσια, ἔτι δὲ 2 ἀνώτερα σχολεῖα, τὰ ὁποῖα ὡς ἐκ τῶν προγραμμάτων των διμοιάζουσι τὰ γυμνάσια, καὶ 22 δευτερεύοντα σχολεῖα τὰ ὁποῖα πλησιάζουσιν εἰς τὰ προγυμνάσια. — Ὁ ὁλικὸς ἀριθμὸς εἶνε 186 ἐκπαιδευτικὰ καταστήματα ἐνοῦς φοιτῶσι 23,400 μαθήτριαι τούτων κατ' ἔτος ἐξέρχονται μετ' ἀπολυτηρίου χιλιὰς νεανίδων.

Τινὰ τῶν γυμνασίων τούτων καὶ ἰδίως τὰ εὑρισκόμενα εἰς γερμανικὰς καὶ πολωνικὰς ἐπαρχίας διατηροῦνται ἐκ τῶν ἐξόδων τοῦ θησαυροφυλακίου· ἡ κυβέρνησις δὲν φείδεται τῶν χρημάτων ὅταν πρόκειται νὰ συντελῇ εἰς τὸ νὰ ὑπερισχύῃ ἡ γλῶσσα καὶ αἱ ῥωσσικαὶ ἰδέαι εἰς τὰ μεθόρια. Εἰς τὴν Βαρσοβίαν μόνον ὑπάρχουσιν ἐννέα γυμνάσια, ἕκαστον τῶν ὁποίων ἔχει κατ' ἔτος πρὸς διατήρησιν 14000 ρουβλίων. Ὁ δὲ ὁλικὸς ἀριθμὸς τῶν ἐξόδων ὅλων τῶν γυναικείων ἐκπαιδευτηρίων, ἀνῆλθε τὸ 1871 εἰς 624,100 ρουβλίων, (2 1]2 ἑκατομμυρίων φράγκων). Ἡ κυβέρνησις συνεισφέρει μόνον 50,000 ρουβλίων, τὰ δὲ λοιπὰ λαμβάνονται παρὰ τῶν πόλεων καὶ τῶν τοῦ σχολείου προσόδων. Τὰ ἐκπαιδευτικὰ ταῦτα καταστήματα προοδεύουσιν ἐν τῷ τμήματι τοῦ Καζάν, ὁ ἀριθμὸς τῶν μαθητριῶν ἐφθασεν ἀπὸ 3224 ἐω; 6776.

Σήμερον ἓξ εἶνε τὰ γυναικεῖα γυμνάσια εἰς τὴν Πετρούπολιν· τὸ ὀνομαζόμενον γυμνάσιον τῆς Μαρίας ἀριθμεῖ κατὰ τὸ ἔτος τοῦτο 605 μαθητρίας. — Ἕτερον δὲ, τὸ τοῦ Ἀλεξάνδρου, περιλαμβάνει καὶ παιδαγωγικὰ μαθήματα. — Ἐν Μόσχᾳ εἶνε τέσσαρα γυναικεῖα γυμνάσια· τὰ ὁποῖα ἀριθμοῦσιν ὁμοῦ 1275 μαθητρίας. Ἀλλ' ἐκτὸς τῶν γυμνασίων τῶν πρωτευουσῶν εὑρίσκονται ἤδη δεκαπέντε εἰς τὰς πόλεις τῆς κυβερνήσεως, ὧν ὀκτὼ κεῖνται κατὰ τὸ δυτικὸν μέρος τῆς αὐτοκρατορίας. Τὰ πλεῖστα τῶν καταστημάτων τῶν ἐπαρχιῶν φέρουσι τὸ ὄνομα Μαρία· διπλοῦν σημεῖον σεβασμοῦ εἰς τὴν Μαρίαν Θεοδωρόβναν, ἧς ἡ γενναιοδωρία ἐπροικοδότησε, καὶ εἰς τὴν Μαρίαν Ἀλεξανδρόβναν, τὴν ἱδρύσασαν τὰ γυναικεῖα γυμνάσια ἐν Ρωσσίᾳ.

Ἐὰν ἡ ἵδρυσις τοῦ πρώτου ἐκπαιδευτικοῦ καταστήματος, κατὰ τὴν ἐποχὴν Αἰκατερίνης τῆς II, ἐφάνη καινοφανές τι τόλμημα, ὁποίαν ἐντύπωσιν θὰ ἐποίει πρὸ δεκαπέντε ἐτῶν ἡ ἐμφάνισις τῶν γυμνασίων! Διότι τὰ μὲν πρῶτα ἦσαν σχεδὸν μοναστήρια, ἔνθα ἔζων ἐν μεγάλῃ αὐστηρότητι καὶ ἦσαν πάντοτε ἐσωτερικαί, ἐνῷ εἰς τὰ γυναικεῖα γυμνάσια τοὐναντίον αἱ νεανίδες εἶσιν ἐξωτερικαί. — Τὰ καταστήματα ταῦτα ἀναλαμβάνουσι τὴν ἐκπαίδευσιν τῶν κορασίων καὶ πρὸς ἀνατροφὴν αὐτῶν ζητοῦσι τὴν συνεργασίαν τοῦ οἴκου. Οὕτω λοιπὸν ἐν τῇ Ρωσσίᾳ, ἔνθα μέχρι τῆς ἐποχῆς Πέτρου τοῦ Μεγάλου, αἱ γυναῖκες ἦσαν καταδεδικασμέναι εἰς αὐστηρὸν περιορισμὸν βλέπει τις τὰς νέας, ὡς ἐν Γερμανίᾳ νὰ διέρχωνται τὸ πλῆθος καὶ νὰ μεταβαίνωσιν εἰς τὰ κοινὰ σχολεῖα. Δεύτερον στοιχεῖον τῶν γυναικείων γυμνασίων οὐχὶ ὀλιγώτερον οὐσιῶδες, εἶνε ὅτι ἡ διδασκαλία εἶνε ἐλευθέρα εἰς κορέσια πάσης τάξεως καὶ θρησκείας. Ἐν χώρᾳ, ἔνθα αἱ προλήψεις τῆς τάξεως δὲν ἠδύναντο νὰ μὴ φέρωσι σκάνδαλον, πῶς θὰ συγκατανεύσῃ ὁ νῦν δημοτικὸς σύμβουλος ν' ἀφήσῃ τὸ τέκνον του νὰ μεταβαίνῃ εἰς σχολεῖον, ἔνθα θ' ἀπαντᾷ νεανίδας, ὧν οἱ πατέρες δὲν ἀπέκτησαν τὸν τίτλον τοῦ εὐγενοῦς, ὅστις χορηγεῖ τὴν κληρονομικὴν εὐγένειαν; καὶ ὁ τσινοβνίκ δεκάτης ἀκόμη ἢ δωδεκάτης τάξεως, μήπως θὰ εὐχαριστῆται νὰ βλέπῃ τὸ τέκνον του νὰ συναναστρέφηται θυγατέρας ἐμπόρων καὶ ἐργατῶν; Μεταξὺ τῶν ἐμπόρων, δὲν ὑπάρχουσιν ὀλιγώτεραι διακρίσεις· εἶνε ἔμποροι πρώτου καὶ δευτέρου βαθμοῦ καὶ ἀγαπῶσι « νὰ διατηρῶσι τὴν θέσιν των. » Ἀρίνοντες τὰς μικρὰς ταύτας ἀθλιότητας τῆς κενοδοξίας, δὲν ἠδύναντο ἄρα νὰ φοβηθῶσι μὴ ἔχωσι κακὰς συναναστροφὰς αἱ νεανίδες εἰς τὸ σχολεῖον; Οἱ ἱερεῖς τῶν διαφόρων λατρειῶν μήπως δὲν ἤθελον ἐκροΐζει τοὺς γονεῖς διὰ τὴν ἀνάμιξιν ταύτην τῶν θρησκειῶν; Ἐπὶ τέλους μέχρι τοῦδε εἶχον διδάξει εἰς τὰ ἐκπαιδευτικὰ καταστήματα ὅ,τι ἐθεώρουν ἀπαραίτητον εἰς τὸ νὰ ὑποδέχηταί τις καὶ νὰ κρατῇ οἶκον. Οἱ νέοι διδάσκαλοι ἦσαν φιλοδοξότεροι· διεκήρυττον ὅτι ἡ γυνὴ ἀναγκαίως καὶ ἀποκλειστικῶς θὰ ἦ σύζυγος, μήτηρ, οἰκοδέσποινα. Πρὸ τούτου ὅμως ἔπρεπε νὰ γίνῃ φροντὶς ὅπως λάβῃ πᾶσαν δυνατὴν ἀνάπτυξιν εἰς ὅλας της τὰς διανοητικὰς καὶ ἠθικὰς δυνάμεις.

Ἐνθυμοῦνται ὁποίαν θύελλαν ἐξήγειρε πρὸ πέντε ἢ ἓξ ἐτῶν, παρὰ τοῖς Γάλλοις, δοκιμὴ πολὺ σεμνοτέρα ἵνα λαμβάνωσι μέρος αἱ νεανίδες εἰς τινας τῶν γνώσεων, τὰς ὁποίας ἡ δευτερεύουσα διδασκαλία παρέχει τοῖς ἀδελφοῖς των. Τὰ πράγματα παρῆλθον ἡσυχότερα ἐν Ρωσσίᾳ· ὁ κλῆρος δὲν ἐπολέμησεν ὅπως ὑπερασπισθῇ καὶ ἐκδικηθῇ τὴν ὀρθόδοξον καὶ ρωσσίδα, ἀλλὰ προσπάθει νὰ καταπαύσῃ τὰς δυσαρεσκείας, τὰς ἀδυναμίας καὶ τὴν κενοδοξίαν τῶν γονέων. Τινὰ τῶν κορασίων ἐκείνων ἐπόθουν πολὺ κέρας τοῦ ἐπιθυμητοῦ καὶ δυνατοῦ· ὑπῆρξαν παρόξεναι νέαι, αἵτινες ἐκ τοῦ ὑπερβολικοῦ αὐτῶν πάθους περὶ τῆς

Ψηφιακή Ερευνητική Βάση Δεδομένων-Γυναικεία περιοδικά στον οθωμανικό χώρο (kypseli.fks.uoc.gr)

Διοίκησις καὶ ἀνωμαρτησία τῆς γυναικὸς, ἐγκατέλιπον τὸν πατρικὸν αὐτῶν οἶκον, ἐκτοπίσθησαν νὰ ζῶσιν ἰδίαις δαπάναις καὶ κινδύνοις, ἐστιγμάτισαν ἑταῖραι φοιτητῶν καὶ ἔλαβον ἐνδυμασίαν ἀλλόφυλον, ἤτις ἔως τέλους δὲν ἔγνωρε πῶς νὰ ἐπιθέσῃ τὰ δόματα ἐπὶ τῆς ἀκαταλήκτου διδασκαλίας, εὑρέθη ἐντοπίαις ὅτι ἔλαβε σῶμα καὶ ἔνδυμα. Ἀνταλλάσσουν παιγνιώδεις κόμμας καὶ κοινῶν ἐνδυμασίαν. Πολλοὶ τίμιοι ἄνδρωποι, λίαν μύρικες καὶ λίαν ὀρθόδοξοι, ἤναν δόμετα τῆς γυναικός εἰς τὴν ἀστυνομίαν ἀντιστάσεις ὑπὸ τῶν ἀκτιῶν τούτων ἐρωτάλων. Καὶ τέλους ἡ κίνησις τοῦ ἀπολλαπλασιασμοῦ τῶν γυναικείων γυμνασίων, ἡ κίνησις ἀπουδαίων πνευμάτων ζητούντων ἀλλαγὴ ἢ εἰς μεταλῆς θεωρίας τὴν χειραφέσιν τῶν γυναικῶν, ἀνθρωπομάζω ὑπὸ τῆς κυβερνήσεως καὶ ἀντιμετωπίζω ἐπὶ τῆς κοινῆς γνώμης, ἔλαβε τοιαύτην λαμπρότητα καὶ ἔκτασιν, ὥστε ὅλαι αἱ ἀστυνομικαὶ ἀρχαὶ νοῦν ὅτι ἀποσυρθῶσι καὶ καταδυθῶσιν εἰς τὸ μῆμα. Ἡ νέα Ῥωσσία εἶχε ρίψει τὴν κακοχυμίαν τῆς ἐπὶ τοῦ γυναικείου ἐκείνον ἄκρον τὸ νέον ἔθνος προσέχει διὰ συνεχοῦ ἔργα καὶ τολμηρὰ βήματα, ἀοῦ ἀπείρου καὶ ἀνυποστάτου, τὸ ὁποῖον ὁ Ἀντικλώστης τοιοῦτον καλῶς ἐξέφρασεν εἰς τὸ ὡρῶν αὐτοῦ ποίημα τοῦ Πρώτου Βήματος.

II.

Ἠθελήσατε νὰ δώσωμεν ἰδέαν τινὰ τοῦ ὀργανισμοῦ τῶν γυναικείων γυμνασίων. Εἴδομεν ὅτι ἐμπόριος ἐκπαιδευτικὴ εἶχε σχηματισθῆ κατὰ τὸν νομὸν τῆς αὐτοκρατείρας Μαρίας. Ὁ ἡγεμὼν Ἀλέξανδρος Πέτρος Ὀλδενβούργου, σύζυγος ἀνεψιᾶς τινος τοῦ αὐτοκράτορος, φέρει τὸν τίτλον μεγάλου διοικητοῦ. Δεκτοὶ μέχρι τοῦδε διὰ τὰ κατωτέρματα ταῦτα καὶ παρίστανται εἰς πόσας τὰς τελετὰς τῶν ἀγγέλων· συγκάθε βλέπει τὰς αὐτὰς εἰς διάφορα γυμνάσια ἐκκλησιαζόμενον εἰς τὰ τοῦ ἐργαστηρίου καὶ τῆς διδασκαλίας. Τελευταῖον ἐδημοσίευσεν ἐγκύκλιόν τινα ἐν ᾗ παρατηρεῖται ὅτι πολλοὶ τῶν μαθητριῶν δὲν ἐπιμένουν τὸν μεγάλον τῶν κοσμημάτων, ἤτοι τὸν ἀγγελικόν. Ἐπὶ κεφαλῆς ἑκάστου γυμνασίου ὑπάρχει ἐπιθεωρήτρια τις καὶ ἀνώτατοι ἐπόπται. Ἐν Πετρουπόλει ὑπάρχει ἴδιος ἐπιθεωρητὴς τῶν ἄνω ἐκπαιδευτηρίων ὀνομαζόμενος ἁπλῶς ἐπιθεωρητὴς τῶν τάξεων. Ἐν Μόσχᾳ, τὰ τέσσαρα γυμνάσια ἔχουσιν ἕνα ἐπιθεωρητὴν, εἷνε δὲ ταῦτα διασκορπισμένα εἰς ὅλα τὰ μέρη τῆς πόλεως, ὥστε ἵνα ἐπισκεφθῇ τις αὐτὰ πρέπει νὰ διέλθῃ ὁλοκλήρους ὥρας ἐφ' ἁμάξης ἐν μέσῳ ἀθλίων ὁδῶν καὶ ἐν κακοκαιρίᾳ.

Ἡ Μόσχα, ἥτις ἔχει κατὰ ἓν τρίτον ὀλιγώτερον πληθυσμὸν τῶν παρισίων εἶνε ἡ αὐτὴ κατὰ τὴν ἔκτασιν.

Ὁ ἀνώτατος ἐπιθεωρητὴς καὶ ἡ ἐπιθεωρήτρια εἶνε σχεδὸν ὅμοιοι τῷ γυμνασιάρχῃ καὶ ἐφόρῳ τῶν λυκείων. Τὸ ἔργον αὐτοῦ συνίσταται εἰς τὸ ἐκλέγειν τοὺς διδασκάλους καὶ τὰς διδασκαλίσσας· διὰ διαφόρους τάξεις, ἐπιθεωρεῖν τὴν ἐκτέλεσιν τῶν νόμων καὶ διατάξεων, καὶ ἐν ἐσχάτῃ περιστάσει ἀναστέλλειν τοὺς ὑπαλλήλους ἢ παύειν.— Ἡ ἐπιθεωρήτρια ὀφείλει νὰ φροντίζῃ περὶ τῆς ὑγείας τῶν παίδων καὶ νὰ ἐπαγρυπνῇ πρὸς διατήρησιν τῆς καλῆς διαγωγῆς καὶ τῶν καλῶν ἠθῶν· ἀλλὰ τὰ καθήκοντά της συγχέονται μετὰ τῶν τοῦ ἐπιθεωρητοῦ καὶ ἐκ τούτου προέρχονται ἐνίοτε διενέξεις.

Αἱ ἐπιθεωρήτριαι αὗται ἐξελέγησαν μετὰ μεγάλης φροντίδος, καίπερ μὴ σπουδάσασαι ἰδιαιτέρως τὴν παιδαγωγίαν. Ἐν ἀποχῇ καθ' ἣν τὰ μέλιστα ἐτίμων τὰ γυμνάσια, ἐρρόντιζον νὰ διορίζωσι γυναῖκας ἀνατροφῆς, ἐνίοτε δὲ καὶ τάξεως ὑψηλῆς. Μεταξὺ αὐτῶν ὑπάρχουσιν ἡγεμονίδες, ὧν τὴν θέσιν προσεκάθησαν νὰ ὑψώσωσιν ἔτι μᾶλλον διὰ διαφόρων διακρίσεων. Ἐν δὲ τῷ μέλλοντι εὐχῆς ἔργον ἵνα αἱ θέσεις αὗται ἐπιφυλάττωνται διὰ τὰ μέλη τοῦ διδακτικοῦ σώματος· ἔσται ἐλπὶς τις προαγωγῆς τῶν διδασκαλισσῶν, ἡ ἐνεργητικὴ διέγερσις νομίμου φιλοδοξίας, ἡ ἀμοιβὴ ἐντίμων ὑπηρεσιῶν.

Ὑπὸ τὸν ἡγεμόνα τοῦ Ὀλδενβούργου, οἱ μονάρχαι ἔχουσι τὸ δικαίωμα νὰ καλῶσιν εἰς τὰ γυμνάσια διακεκριμένον κατὰ τὴν διαγωγὴν κροστάτην ἢ ἐπίτροπον. Ὁ ἡγεμὼν Γρουδεζκόϊ κατέχει τὴν θέσιν ταύτην ἐν τοῖς γυμνασίοις τῆς Μόσχας.—Κατὰ τὸν ὀργανισμὸν, ὁ ἐπίτροπος δικαιοῦται νὰ διορίζῃ τοὺς ἐφόρους καὶ τὰς ἐπιθεωρητρίας, τῇ συγκαταθέσει τῆς αὐτοκρατείρας· οὗτοι δὲ πάλιν νὰ ἐκλέγωσι τοὺς διδασκάλους καὶ τὰς διδασκαλίσσας τῶν γυμνασίων.— Ἄλλη κατηγορία εὐμενῶν συναργατῶν ἐν τοῖς γυμνασίοις εἶνε οἱ ἐπιθεωρηταὶ, αἵτινες ἐκλέγονται ὑπὸ τοῦ ἐπιτρόπου μεταξὺ τῶν προθύμων εἰς τὸ ν' ἀφιερώσωσι μέρος τοῦ χρόνου καὶ τῆς περιουσίας αὐτῶν πρὸς ὄφελος τοῦ καταστήματος· ἡ ἐκλογὴ δέον νὰ τύχῃ τῆς ἐκδοκιμασίας τῆς τοῦ κρατείρας. Οὕτω ἐνδιαφέρονται οἱ πλούσιοι διὰ τὴν εὐημερίαν τῶν ἐκπαιδευτηρίων τούτων.

Δύο συμβούλια λαμβάνουσι μέρος εἰς τὴν συνεργασίαν τῶν ὀμοιοπαθῶν, ἥτοι μὲν φροντίζει ἐν γένει περὶ παντὸς τοῦ ἐνδιαφέροντος τὴν ἠθικὴν καὶ διανοητικὴν ἀνατροφὴν τῶν μαθητριῶν, τὸ δὲ περὶ τῆς διατηρήσεως τῶν ὑλικῶν μέσων.

Κατὰ γενικὸν κανόνα, δι' ἑκάστην τάξιν ἔπρεπε νὰ ὑπάρχῃ ὑπεπιθεωρήτρια τις ἢ κυρία τῆς τάξεως, ἀλλ' ἐπειδὴ ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον αἱ διδασκάλισσαι ἀναπληροῦσιν αὐτὰς, δὲν εἶνε ἀνάγκη τοιούτων. Ἐν τούτοις ἡ κυρία τῆς τάξεως δὲν ἔχει τὴν ἐλευθερίαν ν' ἀπομακρύνηται εἰμὴ ὅταν ἀναπληροῦται ὑπὸ διδασκαλίσσης· ἐν γένει δὲ παρίσταται εἰς τὰ τῶν διδασκάλων μαθήματα.— Πολλοὶ τῶν διδασκάλων τούτων διδάσκουσιν ἤδη εἰς τὰ τῶν παίδων γυμνάσια, μεταξὺ δ' αὐτῶν εὑρίσκονται πολλοὶ διακεκριμένοι, οἱ ὁποῖοι, καίπερ δυνάμενοι νὰ τιμήσωσι τὰς ἕδρας ὑψηλοτέρας ἐκπαιδεύσεως, προτιμήσαν ν' ἀφιερωθῶσιν εἰς ἔργον χρήσιμον καὶ πατριωτικόν.

(Ἀκολουθεῖ)

ΘΕΑΝΩ.

Ο ΤΗΛΕΓΡΑΦΟΣ

Τοῦ Εἰρηνικοῦ Ὠκεανοῦ.

Γνωστὸν ὅτι ἡ Εὐρώπη συνδέεται ἀπὸ πολλοῦ μετὰ τῆς Ἀμερικῆς διὰ τοῦ τηλεγράφου τοῦ διερχομένου τὸν Ἀτλαντικὸν Ὠκεανόν. Ἤδη ὅμως πρόκειται νὰ ἐπιτελεσθῇ ἔργον γιγάντιον, προωρισμένον νὰ συνδέσῃ τὸν παλαιὸν Ἀσιατικὸν κόσμον μετὰ τῆς Ἀμερικῆς διὰ γραμμῆς, ἥτις θέλει διέλθει τὸν Εἰρηνικὸν Ὠκεανόν.

Μετ' εὐχαριστήσεως δ' ἤδη μανθάνομεν ὅτι ὁ λαβὼν τὴν πρωτοβουλίαν τῆς γιγαντιαίας ταύτης ἐπιχειρήσεως ἥτις οὐσιωδῶς θὰ μεταβάλλῃ τὸν κόσμον καὶ διευθύνων ταύτην εἶναι ὁ πλοίαρχος Μορένος, τέκνον καὶ θρέμμα τοῦ Ἑλληνο-ῥωμαϊκοῦ πολιτισμοῦ.

ΕΛΕΓΕΙΟΝ

Εἰς τὸν θάνατον τῆς ἀνεψιᾶς μου, Ἀριστταίας Δημητρίου Κ. Μισιτζῆ, θανούσης ἐν Βλαχίᾳ.

Πρὸς τί καὶ πάλιν μοῦσά μου τονίζεις ἐλεγεῖα;
Τί εἰς τὴν χώραν τῶν τεκρῶν περίλυπος ζητεῖς;
— Τὸν τάφον, ὃν ἠνέῳξε θανάτου δυστυχία
κ' ἐντὸς ἐκρύφθη ἄγγελος μικρὸς ἀκταστής.

Τὴν Ἀριστταίαν ἴδετε· ἐξέρχεται ἠρέμα
μετὰ τὸ γεῦμα· τί ζητεῖ τοῦ οἴκου της ἐκτός;
Τὸν οὐρανὸν παρατηρεῖ μὲ δακρυσμένον βλέμμα·
ὁ οὐρανὸς τῇ μειδιᾷ καὶ εἶναι ἀνοικτός.

Ὁ οὐρανὸς τῇ μειδιᾷ καὶ ἡ μικρὰ λυπεῖται·
βλέπει ἀγγέλους παίζοντας ἐπάνω φοστιανοὺς·
τῇ νεύουσι καὶ ν' ἀνεβῇ ζητεῖ, ἀλλ' ἐνθυμεῖται
γονεῖς καὶ ἀδελφοὺς μικροὺς· ὁ συμπαθὴς της νοῦς.

Καθίστανται οἱ ἄγγελοι καὶ τὴν περικυκλοῦσι,
κ' ἐκ τοῦ φωτὸς τῶν πυρετοῦ λαμβάνει προσβολὴν,
καὶ κλαίει· τὴν παρηγοροῦν κ' ἐπάνω τὴν καλοῦσι
τοῦ οὐρανοῦ τὴν καλωνὴν νὰ ἴδῃ τὴν πολλήν.

— Πῶς! κλαίεις 'Αριστταία μου; φωνὴ τῇ λέγει φίλη·
Τίς σὲ ἐπόπλαξε; — Κανεὶς, κανεὶς, ἀλλ' ὑψηλὰ
ἐπεῖ . . . Ἀ, ὄχι τίποτε. . . [μοῦ κάθονται τὰ χείλη.]
Ἐξῆλθον χωρὶς ἄδειαν. . . Δὶν ἔκαμα καλά.

—Εἶναι μικρὸν τὸ πταῖσμά σου· μὴ κλαίης, δὲν πειράζει
Ἐλθὲ μαζῆ μου, σὲ ζητοῦν, οἱ φίλοι σου γονεῖς.
—Ποῦ εἶναι 'Αριστταία μου;—Ἀκούεις; σὲ φωνάζει
ἡ μήτηρ σου.—Μητέρα μου!—Μικρά μου! . . . ἀσθενεῖς; !

— Τὸν ἰατρόν· —Πατέρα μου! μὴ φεύγῃς, μὴ καμμίαν
ὀδύνην δὲν αἰσθάνομαι, ἡ πάσχουσα φωνεῖ.
Δὲν θέλω τὰ ἰατρικὰ, τὴν θείαν κοινωνίαν.
— Πλὴν νόσος σὲ κατέλαβεν, ὦ τέκνον μου, δεινή!

Τῆς ἐπιστήμης ἔρχεται βοήθεια ταχεῖα
πρὸς τὴν νοσοῦσαν· πλὴν νοεῖ, ἀλλοίμονον! κι' αὐτή.
Τοὺς ἀκριβοὺς της ἀπαῖ τῆς τέχνης ἡ σοφία,
καὶ τὴν κακοῦν ἀθάνατον, ὄντες αὐτοὶ θνητοί!

— Δὲν θέλω ἄλλο φάρμακον, δὲν θέλω ἄλλο πλέον
κατέρα! λέγ' ἡ ἀσθενὴς καὶ πλέον δὶν λαλεῖ.
Ὦ, πόνον εἶν' ὀδυνηρὰ ἡ θέσις τῶν γονέων!
Εὑρέθην εἰς τὴν θέσιν των καὶ ἔκλαυσα πολύ.

Ὁποῖον εἶναι θλιβερὰ τοῦ θνήσκοντος ἡ θέα!
"Ὅσ' εἶδον ὄντα προσφιλῆ νὰ θνήσκουν ἐννοοῦν.
Ἀγωνιᾷ ἡ πάσχουσα· θρηνεῖ ἡ Ἀριστταία·
ἡμέρας τρεῖς καὶ οἱ γονεῖς αὐτῆς ἀγωνιῶν.

Φοβοῦνται μὴ παράξωσιν αὐτὴν καὶ ἡσυχάζουν·
ἀνήσυχοι στενάζουσι καὶ δέονται ἐν σιγῇ·
ἐξυπνοῦ βλέπουν δνειρα φρικώδη καὶ τρομάζουν·
ζοφώδης εἶν' ὁ οὐρανὸς καὶ φοβερὰ ἡ γῆ.

Τέλος ζητεῖ νὰ ἐγερθῇ. . . ἰδοὺ, θὰ ὁμιλήσῃ. . .
Ὀδύναι διαβίγονται τοὺς ψυχικοὺς παλμοὺς·
κλαίει· συγκλαίουν οἱ γονεῖς. . . ὦ, ἤθελε δακρύσει
ἔτι κι' αὐτὸς ὁ θάνατος ἂν εἶχεν ὀφθαλμούς.

Ἀ! πίπτει· ἡ ψυχὴ πικρῇ στενάζουσα· τὸ σῶμα
νεκροῦται καὶ ἐκρήγνυται τοῦ πένθους καταιγίς.
Ὁ μὲν φιλεῖ τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτῆς, ὁ δὲ τὸ στόμα
ὑπὸ ὀδύνης κεραυνὸν καὶ συμφορᾶς πληγείς.

. . . . . .

Ἐγείρου, Ἀριστταία μου, καὶ ὕστερον κοιμήσου,
Ἰδὲ τὸν Λεωνίδαν σου, πῶς διὰ σὲ κλαγεῖ!
Ἰδὲ τὴν Καλλιόπην σου, τὸν Νίκον, τοὺς γονεῖς σου. . .
Ἰδὲ τὸν θεῖόν σου, μακρὰν, πῶς σὲ θρηνολογεῖ!

Τὴν ἴδαψαν· ἀλλοίμονον! ἡ τύφη της φαιδρότης,
ἡ τάση χάρις καὶ ζωὴ νὰ δύσῃ ἐν στιγμῇ;
Τὸ πᾶν, τὸ πᾶν ἐρήμερον! ἡ μόνη βεβαιότης
τοῦ βίου τὸ ἀβέβαιον, τοῦ τάφου οἱ κλαυθμοί.
Ἐν Κων]πόλει τῇ 20 Ἀπριλίου 1873.

ΔΗΜΟΣΘ. Κ. ΜΙΣΙΤΖΗΣ.

ΑΙ ΑΠΟΚΡΕΩ.

Παρῆλθον τέλος πάντων αὐταὶ αἱ ἀποκρέω,
Δι' ἃς ἀκόμη κλαίω
Ἀφοῦ μίαν ἐσπέραν τῆς τιμωνῆς τετάρτην
Μ' ὠνόμασεν ἡ φίλη τοῦ ἔρωτος ἀντάρτην.

Τοῦ ἔρωτος ἀντάρτην! . . ὁποία βλασφημία,
ὁποία εἰρωνία!
Πῶς ἐστρέψας, ψυχή μου, πυρὸς πεπλησμένον,
Τὸ μαγικόν σου βλέμμα πρὸς ἄλλον ἐρωμένον;

Ὦ ἀστατός μου φίλη, φαιδρά μου ἀνεμώνη,
Μία στιγμὴ καὶ μόνη
Σοὶ ἤρκεσε ν' ἀλλάξῃς, νὰ ἀλλαξοπιστήσῃς
Κ' εἰς τόσην ἀγωνίαν νὰ μὲ καταδυθήσῃς;

Ὦ! κἂν νὰ ἦτο τοῦτο ἐκ τρόπων γυναικείων
Παιγνίδιον ἀφτέον,
Καὶ νὰ διώκει μόνον τὸν βίον ἀποκρέω
Ὁ φλογερὸς θυμός σου, δι' ὃν ἀκόμη κλαίω!

Γυναῖκες, ἀποκρέω φιλαρεσκείας εἴσθε
Καὶ πρέπει νὰ καλῆσθε,
Ἀφοῦ ἀκαταπαύστως φορεῖτε προσωπίδα
Καὶ δίδετε καὶ πόνον, καὶ δίδετε κ' ἐλπίδα.

Γυναῖκες, νέαι σρίγκες, αἰνίγματα μεγάλα,
Πτηνὰ λαμπρὰ καὶ λάλα,
Τίς ποτε θὰ γνωρίσῃ, ὀρθῶς μεγαλουργήσας,
Τὰ βάθη τοῦ νοός σας, τὰ βάθη τῆς ψυχῆς σας;

Ὁ καταδύτης, βλέπων τὰ βάθη τῆς θαλάσσης,
Ἀναμετρᾷ ἐκτάσεις,
Καὶ δυνατὸν ἐπάνω εἰς τοῦ σανοῦ τὸ ὕψη,
Τὸ ζῦμα νέα ἄστρα λαμπρὰ ν' ἀνακαλύψῃ.

Ἀδύνατον πλὴν ὅμως εἰς στήθη γυναικεῖα
Νὰ ἴδῃ τις ὁποία
Καρδία ἐμφωλεύει, ἂν ἐν αὐτῇ πτυχὴ τις
Καλῆται δολιότης, καλῆται μαργαρίτης.

ΚΑΕΑΝΘΗΣ ΠΑΠΠΑΖΟΓΛΟΥΣ.

Ψηφιακή Ερευνητική Βάση Δεδομένων-Γυναικεία περιοδικά στον οθωμανικό χώρο (kypseli.fks.uoc.gr)

Η ΔΗΜΟΣΙΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ ΤΗΣ ΓΕΩΓΡΑΦΙΑΣ

Αἱ στρατιωτικαὶ δυνάμεις, ὡς ἡ Πρωσσία καὶ ἡ Γαλλία, μέγιστον ἐνδιαφέρον ἔδειξαν νὰ ἐπιδείωσιν καὶ τὴν διδασκαλίαν τῆς γεωγραφίας. Ἐνταῦθα στρατηγοὶ τοῦ Ναπολέοντος Γ' ἐπιδοῦν ἐν τῇ Βουλῇ — — θετικωτάτας ἀγορεύσεις ὑπὲρ τῶν «διεικισμένων» τοῦ Ἁγίου Πατρὸς» ὡς καὶ ἄλλοι ὁπλῖται στρατιωτικοὶ καὶ πολιτικοί, οἱ μὲν λογίζεσθε ἐγγραφεῖς αὐτῶν, ἐπιδοῦλοι, ἐκμαλλοῦ καὶ τελεσφόροι, τὰ πάντα πλὴν μαχεῖν, ἐνθὰ ἐμαλλα ν' ἀποφασίσῃ ἡ τύχη τῆς Δύσεως.

Οἱ ἐκκλησιαστικοί, ὡς οἱ Ἕλληνες καὶ οἱ Ἄγγλοι ἔχουσιν ἀποδείξεις ἐπίσης ἀνέκαθεν νὰ ἀσχολῶνται τὴν γεωγραφίαν. Τὸ ἔργον — ὁ κλεῖστος τῶν Κρατῶν — ἀποτελεῖ τὴν λίθον χαρακτηριστικὸν κοσμοπολιτικῆς ἀνάπτυξεως καὶ ἐπιδείξεως ζητημάτων καὶ ἔχει δὲ τὴν θαυμασίαν ἐνεργητικότητα τῶν βιομηχάνων καὶ τῶν ἐμπόρων, ἐνεργητικωτάτων, ἅτινα τὰ μᾶλλον συμβάλλει εἰς τὴν πρόοδον τοῦ πολιτισμοῦ, ἐνῷ ὁ πόλεμος κατεστρέφει αὐτόν.

Ἀλλ' ἐκτὸς τῆς ἀνωτέρας τῆς διδασκαλίας τῆς γεωγραφίας ἔτι ἀλυστελῆς, κατέρχεται εἰς ἀβάθειαν μεθόδων καὶ τὸ Ὅλος αἱ Γαλλίαι ἀδιάφορα ἐκ τῆς ἐκείνου ἡγέμονος αὐτοῦ, ἀπαλλαγὲν ἐγγραφεῖς.

Ἀτυχοῦ δὲ φρονοῦντος καὶ δικαίως ὅτι δὲν ἠρκεῖ νὰ ἐνδιαφέρωσι τὴν ἀλυσιτελῆ τὴν ἀστυφίαν τῶν συγχρόνων πολεμικῶν ἔθνῶν· οὐχὶ ἀπαραίτητος φαντασιώσεις, ἀλλὰ τὴν καλλιτέρας τῶν περιηγητῶν, αἵτινες εἰσὶ πλουσιώτατοι ὡς ἔκφυξεν ὁ κ. Ρικλῆ Ἐκατερίδης, ὑπέλληλος τῆς Ἐθνικῆς Βιβλιοθήκης εἰς τὰς «Ἐνδέξιας περιηγήσεις» καὶ εἰς τοὺς «Ἀσοὺς καὶ Περιγραφὰς ἢ Σκρτὰν» εἰς τοὺς «Ἀρχαίους καὶ νεωτέρους Περιηγητὰς καὶ πάντας ὁ Βέρνη εἰς τὴν Ἀφρικὴν τὴν γῆν».

Ὁ Ἐ. Κ. Ἐκατερίδης θαυμάζει οὐχὶ ἐπὶ πάσαις ἀπλῶς γνώσεις, αἵτινες βέλουσι νὰ διδάσκωσι τὴν γεωγραφίαν τὴν τῶν πρώτῶν ἀρχαιοτέρων γεωγραφῶν, ἀλλὰ δὲν ἐνδιαφέρονται ἐπὶ τῆς σπουδῆς αὐτῶν· ἐὰν ἀκολουθοῦν εἰς τὰς περιηγήσεις των τὰς γυναῖκας ἐκείνας, αἵτινες ἐπιδεικνύουσι τὰς ἐπουδαιοτέρας χώρας.

Οὐδὲν ἀνάγκη ἀποκρυπτόμεθα τὸ ὅτι Παρισίοις ἐκδοθεῖν, ἐστιν ἀναγκαῖον καὶ ἐνδόξοι περιηγήσεις, δυνατὸν εἰς νὰ παρέλθωσι τὸν κόσμον μετὰ τῆς Δοτρακῆς. Ἴδε Πρόφρφ, ἐπιστρέψαντες τὸ βλέγον καὶ τὴν Ἀμερικὴν μετὰ τῆς Ἀγγλίδος κ. Τρολλόπ, τὴν Ἀλέξιν μετὰ τῆς Σουδῆς Φρεδερίκας Βρέμερ, τὴν Σπιτζέρ τὴν μετὰ τῆς γαλλίδος Ἀεονίας δ' Ὠφ τὴν μικρὰν Ἀσίαν μετὰ τῆς Ἰταλίδος Χριστίνας δὲ Βελζιοζόζο, τὴν Ἑρμῶν τῆς Μογγολίας μετὰ τῆς Σκωτίδος Αἰλκατερίνη δὲ Βουρβουλόν, τὴν Ἀσιανὴν μετὰ τῆς Ὁλλανδῆς Ἀλεξίνας Τὶν, τὴν Ρωσσίαν, τὰ παγετώδεις Ἄλπεις καὶ τὴν Ἑλλάδα μετὰ τῆς κ. Δώρας Ἰστρέδος.

Ἀυκαρὸν ἄμως ὅπως τοιοῦτόν τι ἔργον ἐστῇ ἀπὸ τὸ ὅλιον καὶ ὁ ἐκδότης νὰ μὴ λάβῃ ὑπ' ὄψιν τὰς θαυμάσιας ξυλογραφικὰς εἰκόνας τῆς «Περιηγήσεως τῆς γῆς».

Δυσχερῶς δύναται τις ν' ἀναγνωρίσῃ ἐν ταῖς εἰκονογραφίαις τῶν «Ἐνδόξων περιηγητῶν» τὴν χαλίσσαν εἰκόνα τῆς κ. δὲ Βουρβουλὸν, ἣν ἐρανεῖθη ἐκ τῆς συλλογῆς τοῦ κ. Ἀσσέτου καὶ τὴν προτομὴν τῆς κ. Δώρας Ἰστρέδος ἐκληφθεῖσαν ἐκ τοῦ περὶ ἐτῶν ἐν τῇ Ἀνατολῇ γυναικῶν» συγγράμματός της, ἢν τὰ εἰκονογραφηθέντα περιοδικὰ κατέστησαν κοινοτέτην. Διὰ συστάσεως ἄξιον ὅπως τὸ συγγράμματα τὰ ἐρανζόμενα ἐκ τῶν «Ἐνδόξων Περιηγητῶν» ἀποφύγωσι τὰς εἰκόνας αὐτῶν.

Δ. Γ.

Essais Poétiques

ΠΟΙΗΤΙΚΑ ΔΟΚΙΜΙΑ.

ὑπὸ

τῆς πριγκηπίσσης ΜΑΡΙΑΣ ΓΚΙΚΑ

(Παρισίοις, τύποις Ἀσσὼ, 1872, γαλλ.)

Δύναται τις εἰπεῖν ὅτι ὁ Ρουμοῦνος εἶναι «δίγλωσσος», διότι χρῆται τῇ γαλλικῇ γλώσσῃ ὡς καὶ τῇ μητρικῇ αὐτοῦ.

Καὶ αὐτὸς ὁ Ἰωάννης Ἠλιάδης Ραδουλέσκος συνέγραψε τὰ πλεῖστα τῶν συγγραμμάτων αὐτοῦ εἰς τὴν γλῶσσαν τοῦ Κορνηλίου καὶ τοῦ Σατωβριάνδου.

Οὐδόλως ὅθεν ἔπρεπε ἂν καὶ νέαν δεκαεναέτις, ἡ ἐγγονὴ τοῦ Γρηγορίου Δ', ἡ πριγκηπίσσα Μαρία Γκίκα συνέγραψε τὰ «Ποιητικὰ δοκίμια» της γαλλιστί.

«Ἀνήκουσα, λέγει ὁ «Τίκος» τοῦ Βουκουρεστίου εἰς ἀρχαίαν οἰκογένειαν, ἐπ' ἢ ἡ πρὸς τὴν διανοητικὴν καλλιέργειαν καὶ ἀνάπτυξιν τάσις μετεδόθη ἀπὸ γενεᾶς εἰς γενεὰν, δὲν ἠδύνατο ἢ νὰ κατέχῃ τὰς φυσικὰς τάσεις καὶ κλίσεις τῆς οἰκογενείας της.

«Δὲν εἶναι οὐδόλως ἀπέναγκες νὰ εἴπωμεν ὅτι ἡ νέα ποιήτρια εἶναι συγγενὴς τῆς συγγραφέως ἐκείνης, τῆς διαδόσεως κατεχούσης τὸ φῶς· τὸ τιμῆσαν τὴν ἑαυτῆς πατρίδα καὶ πασιγνώστου καταστάσης ὅπῃ τὸ ὄνομα τῆς Δώρας Ἰστρέδος.

Ἡ ποίησις τῆς θυγατρὸς τοῦ ἡγεμόνος Δημητρίου Γκίκα εἶναι ἁρμονικὴ καὶ ἀξία ἐπαίνων· ὧν ἐκείνων, οὓς ἀπένειμεν αὐτῇ ἅπας ὁ Ρουμανικὸς τύπος, ὡς καὶ ἡ «Εὐρωπαϊκὴ ἐπιθεώρησις» καὶ ἡ «Κορνηλία» τῆς Φλωρεντίας, ἡ Λουδίνειος «Ἐφημερὶς τῶν σαλωνῶν», ἡ «Γωνὴ» τῆς Βενετίας κ.τ.λ. Ὁ τόνος τῶν στίχων αὐτῆς ἀποπνεῖ τὴν μελαγχολίαν, αἴσθημα ὅπερ δὲν εἶναι τοσοῦτον ξένον εἰς τὸν λατινικὸν καὶ μεσημβρινὸν κόσμον ὅσον γενικῶς φρονεῖται. Ὁ Λουκρέτιος, μαθητὴς τοῦ Ἐπικούρου δὲν λέγει ὅτι ἐν μέσῳ καὶ αὐτῶν τῶν ἀνθέων καὶ ἡδονῶν ἐπιπνέει πικρά τις ἰδέα; Ὁ Βιργίλιος δὲν ἀνευρίσκει δάκρυα ἐν παντὶ πράγματι; Τὸ αἴσθημα τοῦτο εἶναι ἴσως μᾶλλον ἀνεκτυγμένον ἐν τῇ βουκολικῇ φιλολογίᾳ ἢ ἐν πάσῃ ἄλλῃ νεολατινικῇ. Ὁ μάρτυς οὗτος λαός, ὁ τοσάκις ποδοπατηθεὶς ὑπὸ τῶν γειτόνων, πολυετὲς θῦμα τῶν ἀδελφοκτόνων κομματικῶν ἐρίδων, οὗ τὸ ἔδαφος κατέπιε χειμέρρους αἵματος ἀθῴου, ἔχει ἐν τῇ γλώσσῃ αὐτοῦ λέξιν (Δόρου) ἥτις ἐκφράζει τὴν μελαγχολικὴν ἐντύπωσιν, ἣν παράγουσιν αὐτῷ αἱ θλιβεραὶ ἀναμνήσεις τοῦ τραγικοῦ αὐτοῦ παρελθόντος καὶ αἱ ἀνησυχίαι, ἃς προξενεῖ τὸ παρελθὸν εἰς πάσας τὰς χώρας, αἵτινες δὲν διαθέτουσι πολυέριθμον καὶ μόνιμον στρατὸν, οὗ ἡ ἰσχὺς — ἐν τῷ αἰῶνι τούτῳ τῷ ὄθθεν χριστιανικῷ καὶ πεπολιτισμένῳ — ἄρχει ἐπὶ παντὸς δικαίου.

Οὐδόλως ἐκπληττόμεθα βλέποντες θυγατέρα τῶν Γκίκα ἐπιδεικνύουσαν διὰ τὰ γράμματα πρώτιμον κλίσιν. Ἀπὸ τοῦ 17 αἰῶνος οἱ Γκίκα συνεδέθησαν διὰ συγγενικῶν δεσμῶν μετὰ ἑλληνικῶν οἰκογενειῶν πασγνώστων διὰ τὸν ζῆλον αὐτῶν πρὸς διάδοσιν τῆς διανοητικῆς ἀνακτύξεως. Ὁ Βασίλειος Ματθαῖος, υἱὸς τοῦ Γρηγορίου Δ' Ἀδάμνος τῆς Βλαχίας καὶ πρίγκηψ τῆς ἁγίας Αὐτοκρατορίας ἐνυμφεύθη τὴν θυγατέρα τοῦ περιωνύμου μεγάλου διερμηνέως Μαυροκορδάτου, ἀνδρὸς τὰ μέλα διαφέροντος τότε ἐπὶ εὐρείᾳ παιδείᾳ, λαβόντος δὲ πορεῖ τοῦ συμπατένου τὸν τίτλον τοῦ ἡγεμόνος τῆς Μολδαυΐας. Ἡ μακρὰ ἀλληλογραφία τῆς Ρωξάνδρας μετὰ τοῦ πατριάρχου Χρυσάνθου, σωζομένη ἐν Κωνσταντινουπόλει, ἐπιδεικνύει τὸ σπουδαῖον πρόσωπον ὅπερ ἡ ἔξοχος αὕτη γυνὴ παρέστησεν εἰς ἁπάσας τὰς συγχρόνους αὐτῆς ὑποθέσεις.

Ἐνεργητικὴν, ἰσχυρὰν καὶ ἔκτακτον γενναιότητα ἐπιδείξατο ἡ γυνὴ αὕτη ὅτε προεγράφη ὁ υἱὸς αὐτῆς, ὁ μέγας διερμηνεὺς Ἀλέξανδρος.

Ὁ μάρτυς τοῦ ρουμανικοῦ ἔθνους Γρηγόριος ὁ Γ' ἦτο φίλος καὶ προστάτης τῶν λογίων ἑλλήνων.

Δ. Γ.

ΓΥΝΑΙΚΕΙΑ ΠΑΝΗΓΥΡΙΣ ΧΑΡΙΝ ΠΑΓΚΟΣΜΙΟΥ ΕΙΡΗΝΗΣ.

Ἐκ τινος ἐγκυκλίου τῆς ἐν Ποστώνῃ τῆς Ἀμερικῆς ἡμετέρας ἀντιπροσωπείας κυρίας Ἰουλίας Οὐόρδ Χάου ἐρανζόμεθα τὰ ἑπόμενα.

. . . . . «Ἐμοὶ τε καὶ τοῖς ἐμοῖς φίλοις δοκεῖ, ὅτι ἡ εὐκολοτέρα ἅμα καὶ τερπνοτέρα μέθοδος τοῦ εἰσαγαγεῖν εἶδός τι γενικῆς συμφωνίας καὶ συμπαθείας μεταξὺ τῶν γυναικῶν εἶναι ἡ ἑξῆς· νὰ ὁρισθῇ ἡμέρα τις, ἥτις νὰ τηρηθῇ ὑπ' αὐτῶν ὡς ἑορτάσιμος εἰς ὅσον οἷόν τε πλείους χώρας καὶ θέσεις. Ὡς πρὸς τὴν ἐκλογὴν τοῦ τρόπου τῆς τηρήσεως αὐτῆς ἐπιθυμοῦμεν ν' ἀφήσωμεν τοὺς ὁμόφρονας ἡμῖν πάντῃ ἐλευθέρους. Κατὰ τὸ ἡμέτερον σχέδιον, ἤθελεν εἶναι λίαν καλὸν νὰ συνέλθωσιν αἱ γυναῖκες εἴτε ἐν ἐκκλησίᾳ, ἢ δημοσίᾳ αἰθούσῃ, ἢ ἰδιωτικῇ οἰκίᾳ, ἢ ὅποι ἀλλοῦ ἤθελον κρίνῃ προσφορώτερον, ν' ἀκροασθῶσι λόγου, ἢ ὁμιλίας, ἢ πραγματείας, ἢ ᾠδῆς τινος· ν' ἄσωσιν ὕμνους καὶ νὰ προσευχηθῶσιν, ἐὰν αἱρῶνται· ἀλλὰ θέμα πάντων τούτων ἔσται τὸ πῶς νὰ καταχομίσωσι τὴν εἰρήνην τοῦ θεοῦ ἐπὶ τῆς γῆς. Τῶν συμβησομένων εἰς ἕκαστον μέρος νὰ συνταχθῇ καὶ τηρηθῇ πρακτικὸν, οὗτινος ἀντίγραφον νὰ περιφθῇ εἰς κεντρικήν τινα ἐπιτροπὴν, ἵνα ὑπ' αὐτῆς δημοσιευθῇ καὶ κυκλοφορηθῇ περίληψίς τις.

»Ἐπιτρέψατέ μοι νὰ προσθέσω, ὅτι πολλοὶ τῶν φίλων τῆς εἰρήνης προτίθενται νὰ ἑορτάσωσι τὴν 2αν Ἰουνίου τοῦ 1873 καθ' ὃν τρόπον καὶ ἐν ᾧ ἀκωτέρω διεδήλωται σκοπῷ. Αἱ ὑριστάμεναι φιλολογικαὶ, θρησκευτικαὶ ἢ ἀναμορφωτικαὶ ἑταιρίαι τῶν γυναικῶν προσκαλοῦνται νὰ μετέχωσι τῶν ἀναγκαίων ἐργασιῶν εἰς ἐξασφάλισιν ἁρμονίας καὶ ἀφελίμων συναφείσεων ἐν διαφόροις πόλεσι καὶ κώμαις. Πρέπει δὲ νὰ συσταθῶσιν εἰδικαὶ ἐπιτροπαὶ εἰς εὐόδωσιν τοῦ ἔργου τούτου, ἢ δι' ἐπιστολῶν δὲ ἐπὶ τούτῳ ἀνταποκρίσεις· πρέπει νὰ τελέσῃ μέγιστον μέρος· Ἡ πανήγυρις τελεσθήτω ὁπωσοῦν ἢ ἰδίᾳ, κατὰ βούλησιν τῶν εἰς αὐτὴν διαφερομένων. Ἔκθεσίς τις συνοπτικὴ ἅμα καὶ ἀκριβὴς τῶν λεχθησομένων ἐν πάσῃ μικρᾷ ἢ μεγάλῃ, ἰδιωτικῇ ἢ δημοσίᾳ συναθροίσει, ἔσται λίαν εὐπρόσδεκτος παρ' ἡμῖν. Οὕτω βεβαίως, ὅτι οἱ φίλοι τοῦ κινήματος τῆς εἰρήνης τῶν γυναικῶν ἐν Ἀγγλίᾳ θέλουσι συνεορτάσῃ ἡμῖν, ἐλπίζω ὅτι ἡ τέλεσις τῆς παγκόσμιας θέσεως ἐπεκταθῇ καὶ εἰς τὴν ἠπειρωτικὴν Εὐρώπην, ἐὰν μὴ καὶ πέρα ταύτης.

ΙΟΥΛΙΑ ΟΥΟΡΔ ΧΑΟΥ

ΦΙΛΕΡΓΟΣ ΕΤΑΙΡΙΑ

Ἐν Κωνσταντινουπόλει

Τὴν κυριακὴν, 6 Μαΐου, ἐγένοντο αἱ ἀρχαιρεσίαι τῆς Φιλέργου Ἑταιρίας ἐπὶ παρουσίᾳ πολυπληθοῦς ὁμηγύρεως, μὴ ἐξαιρουμένου οὐδὲ τοῦ γυναικείου φύλου, τὸ πρῶτον τιμήσαντος διὰ τῆς παρουσίας αὐτοῦ τὰς συνεδριάσεις τῆς Ἑταιρίας. Ἐκ τῶν κυριῶν παρῆσαν ἡ εὐγενεστάτη κυρία Δομνὴ Ζωγράφου μετὰ τῆς θυγατρὸς αὐτῆς, ἡ κυρία Β Σαρακιώτου μετὰ δύο αὐτῆς ἀδελφῶν, ἡ κυρία Χρυσοβελώνη, ἡ κυρία Ναούμ καὶ ἄλλαι. Ἐκ τῶν ἀνδρῶν μεταξὺ ἄλλων ὑπῆρχεν ἡ Α. Π. ὁ ἅγιος Πημορίου καὶ ἄλλοι πολλοὶ παντὸς θρησκεύματος, καὶ εἰς ὅλας τὰς ἐθνότητας ἀνήκοντες. Τοσαύτη ἦτον ἡ τῶν ἀκροατῶν συρροὴ, ὥστε πολλοὶ, μὴ δυνάμενοι νὰ εἰσέλθωσιν εἰς τὴν αἴθουσαν τῶν συνεδριάσεων, ἵστασαν εἰς τὸν προθάλαμον.

Μετὰ λόγον τοῦ προέδρου κ. Β. Σαρακιώτου καταλληλότατον τῇ περιστάσει, τὸ ἀκροατήριον συγκινήσαντα καὶ ζωηρῶς χειροκροτηθέντα ἐγένοντο διὰ μυστικῆς ψηφοφορίας ἡ συμμετέχοντα καὶ αἱ παριστάμεναι κυρίαι αἱ ἀρχαιρεσίαι τῆς Ἑταιρίας, καθ' ἃς ἐκ τῶν μελῶν ἀνεδείχθησαν πρόεδρος μὲν ὁ κ. Β Σαρακιώτης, ἀντιπρόεδρος ὁ κ. Κ. Ἀνθόπουλος, γενικὸς γραμματεὺς ὁ κ. Ι. Τανταλίδης, λογιστὴς ὁ κ. Δ. Ἀλεξανδρίδης, καὶ ταμίας ὁ κ. Π. Πορτοκάλης, πάντες μέλη τοῦ περυσινοῦ προεδρείου, καὶ κόκκινες ἐργασθέντες καθ' ἅπαν τὸ παρελθὸν ἔτος ὑπὲρ τῶν συμφερόντων τοῦ ἐργατικοῦ τῆς πόλεως ἡμῶν λαοῦ. Ἐκ τοῦ λόγου τοῦ κ. προέδρου ἀποσπῶμεν τὰς ἑπομένας περικοπὰς, ἀφορώσας τὸ ἡμέτερον φῦλον.

«Ἐργοστάσιον γυναικείων ἐνδυμάτων καὶ διαφόρων οἰκιακῶν ἄλλων ῥαψιμάτων ἐν σχεδίῳ ὑπάρχει· τὸ ἐργοστάσιον τοῦτο εἶναι πολλοῦ λόγου ἄξιον, διότι μέλλει νὰ συγκεντρώσῃ ἀθῶα πλάσματα ἐξιμμένα τῇδε κἀκεῖσε, περιπλανώμενα ὡς ἐκ τῆς ἐλλείψεως ἐργασίας καὶ εἰς πολλὰς ἐσχατιαίας περιπίπτοντα. Ἡ Φίλεργος Ἑταιρία φρονῶ καὶ νομίζω ὅτι μετὰ πλείστης ὅσης προθυμίας θέλει ἀναλάβει καὶ ὑποστηρίξει τὸ ἔργον τοῦτο τὸ μόνον δυνάμενον νὰ ἐλθῇ εἰς ἠθικὴν καὶ ὑλικὴν ἀρωγὴν καὶ προστασίαν τῶν ἀθώων τούτων πλασμάτων. Ἐλπίζει δὲ πλεῖστα ὅσα ἐκ τῆς συνδρομῆς τοῦ γυναικείου φύλου τῆς μεγαλουπόλεως ταύτης, ἐκ τῶν εὐκοιστάτων καὶ φιλανθρώπων τούτων καρδιῶν· πολλὰ δὲ καὶ μεγάλα προσδοκᾷ ἐκ τῆς συνδρομῆς φίλου σωματείου, συγκειμένου ἀποκλειστικῶς ἐκ φιλανθρώπων κυριῶν καὶ μετὰ πλείστης ὅσης αὐτοπαρνήσεως ἐργαζομένων πρὸς ἀνακούφισιν τῆς πασχούσης ἡμῶν κοινωνίας. Μυρίων ἐπαίνων ἄξιαι εἶναι αἱ καλαὶ καὶ γαθαὶ αὗαι κυρίαι, αἵτινες ἀψηφοῦσαι τὸν καύσωνα, τὸ ὄψος, τὰς βροχὰς, τὰς χιόνας, καὶ αὐτὰς ἀκόμη τὰς μιασματικὰς ἀσθενείας, τρέχουσι ὅπου ἡ φωνὴ τῆς δυστυχίας, ἡ ἀπόρατος φωνὴ τῆς ἀπελπισίας ἀκούεται. Ἅπαντες, κύριοι, ἐμαντεύσατε τὸ σωματεῖον τοῦτο· καὶ εἰς τὴν διέκνιαν πάντων περιστρέφεται τ' ὄνομα τῆς ἐν Πέρᾳ Φιλοπτώχου Ἀδελφότητος τῶν Ἑλληνίδων Κυριῶν. Τοῦ φιλανθρωπικοῦ τούτου σωματείου τὴν ἠθικὴν ἀρωγὴν καὶ ὑποστήριξιν ζητεῖ ἡ Φίλεργος Ἑταιρία, διὰ τὸ εἶδος τοῦτο τῶν ἐργοστασίων. Ἡ εὐδοκίμησις τοῦ σωματείου τούτου παρέχει χρηστὰς ἐλπίδας, ὅτι πρωτόντος τοῦ χρόνου θέλει σχηματισθῇ Ἀνατολικὴ μεγάλη Φιλόπτωχος Ἀδελφότης τῶν Κυριῶν ἄνευ διακρίσεως φυλῆς ἢ θρησκεύματος».

Η ΚΘΔΕΙΑ ΗΓΕΜΟΝΟΣ ΙΝΔΟΥ

* * *

Ὁ «Χρόνος» τοῦ Λουδίνου περιέχει τὴν ἑπομένην ἔκθεσιν αὐτόπτου μάρτυρος τῆς κηδείας Ἰνδοῦ ἡγεμόνος.

Τὴν 13 Φεβρουαρίου ἀπεβίωσεν ὁ ἡγε-

Ψηφιακή Ερευνητική Βάση Δεδομένων-Γυναικεία περιοδικά στον οθωμανικό χώρο (kypseli.fks.uoc.gr)

μου τῆς Ζουλεϊκᾶ Μπαρζᾶ ἔγινε τὸ 52ον μετὰ τὴν ἀναχώρησιν βασιλέως Α. Μ. τὸ ὁποῖον τὸν ἀποτελεστέρα τῶν βασιλικῶν ἀτελῶν, φέρουσαν ἐκφορτίου ἀξίας 380 γιλ. φρ. Τοῦτο ἐκ ἀναλλήτου ἐπιφέρει τὴν ἀνάγκην μετατάξεως εἰς τὸ δημόσιον ταμεῖον τῆς ἀναλογούσης ἐκ τῶν μουσικῶν μετοχῆς τῶν ἀναφερομένων ἐκαλλίστου φωνῶν δύο. Πλουσιοι, φέροντες ἰκανὰ χρυσῶν καὶ ἀργυρῶν νομισμάτων ἀξίας 200 περίπου χιλ. φρ. μέρος τῶν χρυσῶν διεκόπτετο ἀνὰ πᾶσαν ἑκατοντάδα βαμβακίων εἰς τὸ παρακολουθοῦν πλοῖον. Ἑκάστης δὲ φανερώνεται ὁποῖαι ἦσαν διαδοχικῶς ἐνοῦντο μεταξὺ τοῦ συνοδεύοντος βαπόρου ἀφορεῖ τὴν χρηματικὴν πορείαν. Εἰς ἀποτίμησιν ἐξ μιλλίων ἀπὸ τῆς πόλεως ἔφθασε μεγάλη κυρία ἐκ δένδρων καὶ ἄλλων ἀφάτων ὅλων ἐπὶ τῆς ἀποφορᾶς τῆς ἀναλίας κατεστίθη εὐλαβῶς ὁ νεκρὸς μετὰ τῶν ἀναφερομένων αὐτοῦ, κεκαλυμμένος διὰ καλυπτικῶν σάλων. Μετὰ τοῦτο οἱ βραχμᾶνες ἀπαγγέλλοντες τὰς ἀναφερομένας εὐχὰς ἔδοσαν εἰς ὅ,τι δὲ ὁ νεκρὸς ἐκαλλιεργεῖτο δένδρον ἔξεκοψαν καὶ ἐκαύθησαν ἐπὶ τοῦ ἀναφερομένου πυρὸς ἐξέβαλε δυνάμενοι τὸν ἀναγκαῖον καὶ ὁλοφυρμοῦς. Ἐνεκα ἀλίγου τοῦ σώματος καταπαύοντος, τὸ πλῆθος ἀκόμα μετὰ δύο ἡμέρας, ἀνχρονόλεσις τῆς κυρᾶς συνήγαγον τὴν τάφοι μετὰ πολλῆς ἐπιμελείας ἄτις ἐπιμέθη εἰς τὰς ἱερὰς πόλεις τῶν Ἰνδιῶν, μετὰ πολλῶν χρημάτων δεδόθεν πρὸς τοὺς βραχμᾶνας καὶ ἄλλα θρησκευτικὰ ἱδρύματα· ἐπὶ πολλὰς ἡμέρας ἀπεκλείσθησαν βραχμᾶνας διάφοροι καθ' ἑκάστην ἡμέρα τῶν ἀναστάσεων τὰ πρὸς τροφὴν καὶ χρηματικὸν τι ὁποῖον. Πέντε ἑκατοντάδες οἱ ὁποῖοι τοῦ ἀποδιδόμενοι ἐκ τῶν ἀναφερομένων ἐξ ἑκάστου ἔκαστον τὴν ἡμέρα τῆς ἀναστάσεως τὴν ἡμέρα.

Ὁ ἀριθμὸς ὅλου τῆς πλήθους γυναικῶν καὶ παιδιῶν, τινὲς τῶν ἐνοίων ἐξέφρασαν τὴν ἐπιθυμίαν τὸ συγκαθεύδειν μετὰ τοῦ νεκροῦ. Χάρις ὅμως εἰς τὴν ἐκπόδισιν τοῦ ἀντιπροσώπου τῆς βασιλικῆς κυβερνήσεως ἡ ἐφάρμοσις αὐτῆς ἔμεινε ἀνεκπόδιστος. Πολλαὶ ἄλλαι ἐκλεκτὰ γυναικῶν ἐδυσφόρουν κατὰ τοιαύτας περιστάσεις ὁ διεξόγος μὲ τοῦ ἔθνους. Ὑπεχώρη ἐπιτέλους τὰ ἀκατανόητα τὸ ἔθιμον τοῦτο, καὶ γυναῖκες αὐτῆς πάντα, προσκαθίστα τὰ ἀνατόσεις αὐτῶ.

ΔΙΑΦΟΡΑ

Αἱ Ἐφημερίδες τῆς πόλεως ἡμῶν ἐδημοσίευσαν, τὴν ἐπιφένην ἐκίσημον κοινοποίησιν ἐν, ὡς ἀφορῶσαν Ὑψηλὴν Αὐτοκρατορικὴν εὐεργεσίαν πρὸς τὸ φίλον ἡμῶν, μεταφέρομεν καὶ εἰς τὰς στήλας της «ΚΥΡΓΑΙΚΗΣ».

« Δοθείσης διαταγῆς παρὰ τῆς Α. Α. Μ. τοῦ Σουλτάνου διὰ τὴν κατασκευὴν νοσοκομείου προωρισμένου διὰ τὰς ἐν ἐνδείᾳ διατελούσας γυναῖκας, καὶ διὰ τὴν προμήθειαν εἰς αὐτὰς φαρμάκων καὶ λοιπῶν χρησίμων, ἡ ἐν Χάσκοϊ εἰρατὴ τῶν γυναικῶν, ἐξαρτωμένη ἐκ τοῦ ὑπουργείου τῆς Ἀστυνομίας θέλει μετασχηματισθῆ εἰς νοσοκομεῖον τῶν γυναικῶν. Κατ' ἀπόφασιν τοῦ ὑπουργικοῦ συμβουλίου ἐγκριθεῖσαν δ' αὐτοκρατορικοῦ ἰραδὲ τὸ νοσοκομεῖον τοῦτο ἠνεῴχθη ἤδη, ἔχον ὅλα τὰ ἀπαιτούμενα, 80 κλίνας πρὸς τὸ παρὸν, καὶ ἐπαρκῆ ἀριθμὸν ἰατρῶν. Ὁ ἀρχιατρὸς τῆς ἀστυνομίας ἐπιτέτραπται τὰ τῆς διγωνῆς ἐπιτροπῆς· τοῦ καταστήματος τούτου· καὶ ὁ πρῶτος ἰατρὸς τοῦ νοσοκομείου ἐστὶ λίαν εἰδικὸς διὰ τὰς ἀσθενείας τῶν γυναικῶν καὶ διὰ τοὺς τοκετοὺς, ἡ δὲ ὑπηρεσία καὶ περιποίησις τῶν ἀσθενῶν εἶναι ἀνατεθειμένη εἰς γυναῖκας. Ὑπὸ τὴν αἰγίδα τοῦ γαληνοτάτου ἡμῶν Ἄνακτος, οὗτινος ἡ μέριμνα περὶ παντὸς τοῦ συμβάλλοντος εἰς πᾶν ὅ,τι ἀφορᾷ τὴν εὐδαιμονίαν τοῦ λαοῦ εἶναι ἀνωτέρα παντὸς ἐπαίνου, γυναῖκες ἀσθενεῖς ἐντόπιαί τε καὶ ξέναι θέλουσιν εἶσθαι δεκταὶ εἰς τὸ νοσοκομεῖον τοῦτο, ἀρκεῖ μόνον νὰ φέρωσιν ἀποδεικτικὸν τοῦ ἰμάμη, μουχτάρη, ἢ τῶν προκρίτων τῆς ἐνορίας. Τὸ ἀποδεικτικὸν τοῦτο θὰ διαβιβάζεται διὰ τοῦ γιατροφύλακος τῆς ἐνορίας (μπεκτεσή), ἢ δι' οἱουδήποτε ἄλλου μέσου εἰς τὸ ὑπουργεῖον τῆς ἀστυνομίας καὶ διὰ τῆς ἐπιθεωρήσεως τούτου ἡ ἀσθενὴς θὰ εἰσάγεται εἰς τὸ νοσοκομεῖον. Ὡς δὲ τὸ ἐν λόγῳ κατάστημα εἶναι προωρισμένον ἀποκλειστικῶς διὰ τὰς ἀπόρους γυναῖκας τὸ δικαίωμα τῆς ἀστυνομίας δὲν θὰ ἐπιμορφῇ τὰ παρουσιαζόμενον ἀποδεικτικὸν τῆς ἐνορίας ἢ μετὰ ἀκριβῆ ἐξέλεγξιν περὶ τῆς πράγματι ἢ μὴ πενιχρίας τῆς ἀσθενοῦς, ὅστε ἐν ἀναστείᾳ περιπτώσει ἡ γενομένη αἰτήσις θέλει ἀπορριπτεσθαι, ἡ δὲ ἀσθενὴς θὰ ἀποπέμπεται. »

* *

Φαίνεται ὅτι ἡ ἔνωσα τῆς Ἀγγλίας ἔκαθε πλν μὲ τὴν Σουλτάνον τοῦ Ζανζιβὰρ δ,τι ἔκαθεν ἄλλοτε μὲ τὸν Θεόδωρον τῆς Ἀβυσσινίας. Κατὰ τὴν ἐφημερίδα «Πέλλαλ» αἱ ἐπιστολαὶ, ἃς ἀπηύθυνον ἡ βάρβαρος Ἀφρικανὸς δυνάστης εἰς τὴν Ἀβυσσίν καὶ τὸν λόρδον Γρέμβιλ ὅπως ἀντιτάξῃ εἰς τὰς ὁπὸ τοῦ Βάρτλ-Φρὲρ ἐπιδιώξεις αὐτῷ ἐπιστολαὶ, εἶναι συντεταγμένοι δι' ὀβριστικοῦ ὕφους καὶ ἀρνοῦνται διαβήδην τὴν κατάργησιν τῆς δουλεμπορίας, καθὼ ἐπιτεταμένης ὑπὸ τῆς συνθήκης τοῦ 1845. Ἡ ἀντίστασις τοῦ Σουλτάνου τοῦ Ζανζιβὰρ ἀποδίδεται εἰς τὴν ἐπιρροὴν τοῦ Γάλλου πρόξενου, ὅστις συνδιαλέγεται συχνάκις μετ' αὐτοῦ. Λέγεται δὲ ὅτι ὁ Σουλτάνος εἶπε παρρησίᾳ ὅτι ὁ θεὸς ἐπιτρέπει νὰ πολεμῇ τις τὸν ἕνα ἐπίστον διὰ τοῦ ἄλλου.

* *

Ἡ χώρα τοῦ φουάτ πασᾶ ἀπέβλωσεν ἔνεκα μακρᾶς καὶ λθυνρᾶς νόσου. Ἡ κηδεία αὐτῆς ἐγένετο μετὰ τῆς προσηκούσης παρατάξεως, ὁ δὲ νεκρὸς αὐτῆς κατατεθὴ ἐν τῷ μουσωλείῳ, ἐν ᾧ ὑπάρχει τεθαμμένος ὁπερφανὴς σύζυγός της Φουάτ πασᾶς, ἐν Γεδὶλ πασᾶ.

* *

Ὡς τηλεγραφικῶς ἀνηγγέλθη τὸ συνοικέσιον μεταξὺ τῆς θυγατρὸς τῆς Α. Μ. τοῦ Αὐτοκράτορος τῆς Ῥωσσίας Μαρίας καὶ τοῦ υἱοῦ τῆς Α. Μ. τῆς βασιλίσσης τῆς Μ. Βρεττανίας πρίγκηπος Ἀλφρέδου θεωρεῖται πλέον ἀναμφίβολον, καθ' ὅσον, ὡς ἀναφέρουσιν αἱ ἐπὶ τοῦ ἀντικειμένου τούτου πραγματεύομεναι ἐφημερίδες, ὁ ἔρως εἰσέδυσεν εἰς τὰς καρδίας ἀμφοτέρων τῶν νέων.

Ὁ ἐπίτιμος μνηστὴρ εὑρίσκεται ἤδη εἰς Σορρέντον τῆς Ἰταλίας, παρὰ τῇ μελλούσῃ συζύγῳ αὐτοῦ, μέλλων ἵνα ἐπανακάμψῃ εἰς Λονδῖνον, ὁπόθεν θέλει στρέψει ὁδὸν πρὸς τὴν Γερμανίαν χάριν τοῦ ἀντικειμένου τοῦ ἔρωτος αὐτοῦ. Βεβαιοῦται ὅτι τὸ συνοικέσιον ἀπεφασίσθη καὶ ὅτι εἰς Ἐδ-Δαμβόνδαι, τελεσθήσονται οἱ γάμοι αὐτῶν, παρόντος καὶ τοῦ Αὐτοκράτορος τῆς Ῥωσσίας.

Ἐπολογίζεται ὅτι αἱ πρόσοδοι τῆς Πριγκηπίσσης ὑπερβαίνουσι τὰς 200,000 κατ' ἔτος, ἃς δύναται ἵνα κομίσῃ τῷ μελλοντι συζύγῳ αὐτῆς, προσέτι δὲ καὶ 200,000 λιρῶν εἰς φέρνα. Τὸ μεγαλείτερον ὅμως καὶ μεγαλοπρεπέστερον φέρνον ἐστὶν ἡ ὡραιότης τῆς μελλονύμφου.

Ὁ ἐν Παρισίοις μουσοτραφὴς ἀντιπρόσωπος τῆς Ἑλλάδος κ. Α. Ραγκαβῆς ἀπηύθυνε τὴν ἀκόλουθον, ὑπὸ ἡμερομηνίαν 1]13 ἀπριλίου, φιλλυκπτήριον ἐπιστολὴν πρὸς τὴν χήραν τοῦ ἀποδιώσαντος διασήμου καὶ φιλέλληνος ἀνδρὸς Σαὶν Μάρκου Γιραρδίνου, ἣν δημοσιεύομεν καὶ ἡμεῖς ὡς διερμηνεύουσαν πιστῶς τὴν βαθυτάτην λύπην ἣν τὸ ἑλληνικὸν ὀκχιόσιον δικαίως ἠσθάνθη μετὰ τῶν ἄλλων ἐπὶ τῇ ἀγγελίᾳ τοῦ θανάτου ἀνδρὸς διαπρεποῦς καὶ ἐλλιπρινοῦς φιλέλληνος. Ἡ ἐπιστολὴ τοῦ κ. Α. Ραγκαβῆ ἔχει ὡς ἕπεται.

Κυρία,

Τὸ λυπηρὸν τραῦμα ὅπερ τόσον αἰφνιδίως προσέβαλεν ἡμᾶς θέλει ἀντηχήσει ὁπουδήποτε ὑπάρχουσιν ἄνθρωποι λατρεύοντες τὰ προτερήματα, τὴν ἀρετὴν καὶ τὴν ὑψηλὴν νοημοσύνην. Ἀλλ' οὐδαμοῦ θέλει παραγάγει θλιβερωτέραν αἴσθησιν ἢ ἐν Ἑλλάδι, ἣν ὁ τὴν ψυχὴν αὐτοῦ ἀρτίως εἰς χεῖρας Θεοῦ παραδοὺς ἀγαθὸς ἀνὴρ καὶ πολιτικὸς ἠδυνήθη νὰ συνδέσῃ μεθ' ἑαυτοῦ διὰ τῶν ἰσχυροτέρων δεσμῶν τῆς εὐγνωμοσύνης. Διὰ τοῦ εὐγενοῦς αὐτοῦ λόγου, οὐδέποτε προπεσίσατο τὴν χώραν, ἢ τὰς προσπαθείας ἐπεδοκίμαζε, καὶ ἐν τῇ ἀρχαιότητι τῆς ὁποίας ἀνεύρισκε τοὺς μεγάλους τύπους πρὸ; οὓς ἐξισοῦτο.

Ἐν μέσῳ τῆς θλίψεως ὑμῶν, ἠδύνασθε, κυρία, νὰ ἀντλῆτε παραμυθίαν τινὰ ἀναλογιζομένη ὅτι τὰ ὑμέτερα δάκρυα συμμερίζεται καὶ ὁλόκληρον ἔθνος, παρ' ᾧ ἡ μνήμη τοῦ μεγάλου τεθνεῶτος παραμενεῖ ἀνεξίτηλος.

Μετὰ βαρυαλγούσης καρδίας, γίνομαι ὁ διερμηνεὺς τῶν αἰσθημάτων συμπαθείας, εὐγνωμοσύνης καὶ σεβασμοῦ τῶν ἡμῶν συμπολιτῶν, καὶ παρακαλῶ ὑμᾶς, κυρία, ἵνα ἀποδεχθῆτε εὐμενῶς τὰς σύλλυπηρίου προσρήσεις ὡς καὶ τὴν ἔκφρασιν τοῦ βαθέως σεβασμοῦ μεθ' οὗ ἔχω τὴν τιμὴν νὰ διατελῶ.

Ὁ ταπεινότατος καὶ εὐπειθέστατος ὑμῶν θεράπων.

Α. Ρ. ΡΑΓΚΑΒΗΣ

Ἀντιπρόσωπος τῆς Ἑλλάδος.

* *

Ἡ Εὐγενεστάτη κ. Δημήτκη Χρηστάκη Ἐφέντη Ζωγράφου προσήνεγκεν εἰς τὸ ἐν Πρεσρίνῃ Ἑλληνικ. Παρθεναγωγεῖον λίρας ὀθωμ. 100.

Γενομένων τῶν ἀρχαιρεσιῶν τοῦ Ἑλληνικοῦ Φιλολογικοῦ Συλλόγου ἐξελέγησαν.

Πρόεδρος ὁ κ. Ἥροκλῆς Βασιάδης. Ἀντιπρόεδροι οἱ κκ, Α. Βλαστὸς καὶ Πασπάτης, Γενικὸς γραμματεὺς ὁ κ. Χαδζῆ Χρῆστος. Βιβλιοθηκάριος ὁ κ. Ν. Παρανίκας, Βιβλιοφύλαξ ὁ κ. Σχρίδερ καὶ ταμίας ὁ κ. Ἰωάννης Γκιών.

Μέλη δὲ τῶν διαφόρων ἐπιτροπῶν ἐξελέγησαν.

Τῆς οἰκονομικῆς οἱ κκ. Δ. Σγούτας, Θ. Κουσούλης, Δ. Πασπαλῆς, Β. Σαρακιώτης καὶ Ζ. Ἀλεξανδρίδης.

Τῆς συντακτικῆς οἱ κκ, Φίλιος, Σοφοκλῆς, Αἰσώμας, Ζωγραφίδης καὶ Πλιθωλίδης.

Τῆς ἐκπαιδευτικῆς οἱ κκ. Κ. Καραπάνος, Κ. Καραθεοδωρῆ, Ξ. Ζωγράφος, Κ. Καλλιάδης, Α. Βαριάδης, Σοφοκλῆς, Ι. Δ. Ἀριστοκλῆς, Μ. Παρανίκας καὶ Β Πυλλάδης.

Τῆς φιλολογικῆς οἱ κκ. Ἀριστοκλῆς, Παρανίκας, Α. Δημητριάδης, Α. Τάγης, Γ. Χασιώτης, Φίλιος, Θ. Τάγης καὶ Χατζῆ Χρῆστος.

Τῆς ἀρχαιολογικῆς οἱ κκ. Σ. Ἀριστάρχης, Πασπάτης, Μόρταν πατὴρ καὶ υἱὸς, Σχρίδερ, Περδικίδης, Κ. Καρκθεοδωρῆ καὶ Γ. Δημητριάδης.

Καὶ τέλος τῆς ἐπιστημονικῆς οἱ κκ Πασπάτης, Καλλιβούρσης, Α. Βαριάδης, Μόρταμν υἱὸς, Σαρλὶ, Λουΐ Λίον, Α. Ζῶζ, Α. Σπαθάρης, Α. Ζωηρὲς, Σ. Μαυραγέννς καὶ Δ. Σταματιάδης.

Γράφουσιν ἐξ Ἰωαννίνων τὰ ἀκόλουθα.

« Κατ' αὐτὰς ἀνεκαλύφθη ἐν Ἄρτῃ ὁ τάφος τῆς συζύγου τοῦ Δεσπότου τῆς Ἠπείρου Μιχαὴλ τοῦ Βου Θεοδώρας, ἣν ἡ Ὀρθόδοξος Ἐκκλησία τιμᾷ ὡς ἅγιαν. Ἐν τῷ ἐκείσε ἀρχαίῳ ναῷ τῆς ἁγίας Θεοδώρας, ἔνθα ἀνεκαλύφθη ὁ τάφος διετηροῦντο ἡμίφθαρτα ἐπὶ τῶν τοίχων τὰ οἰκογενειακὰ σύμβολα τῶν δεσποτῶν τῆς Ἠπείρου· ταῦτα ἰδὼν πρό τινος ὁ εὐπαίδευτος Κ. Ὀρλὼφ, ὑποπρόξενος τῆς Ῥωσσίας ἐν Ἰωαννίνοις, καὶ ὑποπτεύων τὴν ἐκείσε ὑπαρξιν τάφου τινὸς τῆς ἐποχῆς τῶν δεσποτῶν ἐκοινοποίησεν εἰς τοὺς ἐπιτρόπους τοῦ Ναοῦ τὰς εἰκασίας του καὶ ἐσύστησεν αὐτοῖς νὰ ἐνεργήσωσιν ἀνασκαφάς. Εἶναι γνωστὸν ὅτι ἡ ἐν λόγῳ Θεοδώρα θυγάτηρ τοῦ γαλλικῆς καταγωγῆς Ἰωάννου τοῦ Πετραλείφου, συνεζεύχθη τῷ 1230 τὸν ἐξ ἀγγελονύμων Κομνηνῶν Μιχαὴλ τὸν Βον δεσπότην τῆς παλαιᾶς καὶ νέας Ἠπείρου. Ἔδρα τῶν δεσποτῶν τῆς Ἠπείρου κατὰ τὴν ἐποχὴν ἐκείνην ἦτον ἡ Ἄρτα, ἐν αὐτῇ δὲ εὑρυνθείσῃ κατὰ τὴν ἐποχὴν Μιχαὴλ ἰδίως καὶ ἐπὶ τῶν διαδόχων αὐτοῦ βραδύτερον, διήγαγε τὸν βίον αὐτῆς ἡ εὐσεβὴς Θεοδώρα, ἥτις ἔτη τινὰ μετὰ τὸν θάνατον τοῦ συζύγου της συμβάντα κατὰ τὸ 1260 ἐπιζήσασα ὡς μοναχὴ ἐν Ἄρτῃ ἀπέβανε καὶ ἐτάφη εἰς τὸν ὁμώνυμον αὐτῇ Ναὸν κτισθέντα ὑπὸ τῆς ἰδίας· ὡς σήμερον ἀποδεικνύεται. Ἡ ἰδία εἶχεν ἀνεγείρει ἐκείσε καὶ ἕτερον ναὸν τοῦ ἁγίου Γεωργίου, τῆς αὐτῆς δὲ περίπου ἐποχῆς εἶναι καὶ οἱ ἕτεροι δύο ἄρχαοι τῆς Ἄρας Ναοὶ, ὁ τῆς παντανάσσης [Παρηγορίτζα] καὶ ὁ τῆς Κάτω Παναγίας.—Ὁ ἀνευρεθεὶς τάφος κεῖται ἐν μέσῳ ὑπογείου στοᾶς, τῆς ὁποίας αἱ περίχουσαι σταθλαι διατηροῦσιν εἰσέτι ἐν μέρει τὴν ἀρχαίαν αὐτῶν λαμπρότητα, ἐπιγραφὴ δὲ τις ἀναγινωσκομένη ἐν τῷ τάφῳ δείκνυσιν ὅτι οὗτος ἠγέρθη ὑπὸ τῆς ἰδίας Θεοδώρας, εὑρέθησαν δὲ ἐν αὐτῷ καὶ ὀστᾶ της, περὶ τῶν ὁποίων ἐφαλμένως μέχρι τοῦδε ἐπιστεύετο ὅτι μετεφέρθησαν ἐκ τοτε εἰς τὴν Δύσιν παρὰ τῶν ἱπποτῶν τῆς βικογενείας ἐξ ἧς εἶλκε τὸ γένος».

* *

Τὴν παρελθοῦσαν Δευτέραν 30 Ἀπριλίου περὶ τὴν 9ην τῆς ἑσπέρας ἐτελέσθησαν ἐν τῇ ῥωσσικῇ ἐκκλησίᾳ Ἀθηνῶν οἱ γάμοι τῆς δεσποινίδος Ἑλένης Ἀργυροπούλου μετὰ τοῦ Πρίγγιπος Γαγαρίνου, ὑποδιοικητοῦ ἐπαρχίας ἐν Ῥωσσίᾳ. Οἱ στεφανώσαντες ἦσαν ἐκ μέρους μὲν τῆς νεονύμφου ἡ θεία αὐτῆς κ. Χαρίκλεια Α. Μαυροκορδάτου, ἐκ μέρους δὲ τοῦ νεονύμφου ὁ κ. Περσιάνης γραμματεὺς τῆς ἐνταῦθα ῥωσσικῆς Πρεσβείας. Ἡ τελετὴ ἐγένετο μετὰ τῆς τάξεως ἐκείνης καὶ τῆς λαμπρότητος, δι' ἣν διακρίνονται αἱ ἐν τῇ ῥωσσικῇ ἐκκλησίᾳ τελεται, ἐνώπιον ἐκλεκτῆς ὀμηγύρεως, συγκειμένης ἐκ τῶν συγγενῶν τῆς νεονύμφου καί τινων ἐκ τοῦ διπλωματικοῦ σώματος. Μετὰ τὴν ἐκκλησιαστικὴν τελετὴν μετέβησαν πάντες εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ πατρὸς τῆς νύμφης τοῦ κ. Ἀργυροπούλου. Διελύθη δὲ ἡ συναναστροφὴ μετὰ τὸν δεῖπνον περὶ τὸ μεσονύκτιον. Γνωστὴ εἶναι εἰς τὴν ἐνταῦθα κοινωνίαν ἡ χάρις καὶ ἡ ἀδρότης τῆς συμπεριφορᾶς τῆς νέας Πριγγιπέσης Γαγαρίνου, ἥτις τὸ τύχησε τῷ ὄντι νὰ εὕρῃ σύντροφον ἄξιον

Ψηφιακή Ερευνητική Βάση Δεδομένων-Γυναικεία περιοδικά στον οθωμανικό χώρο (kypseli.fks.uoc.gr)

[illegible] ἀνάγκαν τὴν ἀνατροφὴν καὶ παιδαγωγίαν τῶν παιδίων ἀρρένων καὶ κορασίων ἀπὸ τῆς μικροτέρας ἡλικίας αὐτῶν, καὶ τὴν σύστασιν τῶν πρὸς τοῦτο ἁρμοδίων Νηπιαγωγείων ἢ Παιδαγωγείων παρὰ τοῖς σχολείοις τῶν γραμμάτων, ὥστε πρὸ πολλοῦ ἤδη εἶχεν ἀσχοληθῆ εἰς τὴν σύνταξιν ὑπομνήματος περὶ τοῦ λίαν σπουδαίου τούτου ἀντικειμένου, ὑποβαλοῦσα τὸ ὑπόμνημα τοῦτο ἀπὸ ἑνὸς περίπου ἔτους ἐπὶ τὴν ἐπιβεβαίωσιν τῆς Ἐκπαιδευτικῆς Ἐπιτροπῆς τοῦ ἐν Κων]πόλει Ἑλληνικοῦ Φιλολογικοῦ Συλλόγου. Μετὰ τὴν ἀναγνῶσιν δὲ, ὃ πληροφορούμεθα, ἐκτεθεῖσαν ἀπόφασιν τῆς ἐπιτροπῆς ἀναγνωσθεῖσαν δημοσίᾳ ἐν τακτικῇ τοῦ Συλλόγου συνεδριάσει καὶ διακοινωθεῖσαν τῇ κ. Ἀεοντιάδι, ἐκτὸς τινων παρατηρήσεων γενομένων ἐπὶ τοῦ ὀνόματος Νηπιαγωγείων μᾶλλον καὶ Παιδαγωγείων ἢ Ἀνατροφείων, καὶ τῆς διδασκαλίας τοῦ ἀλφαβήτου κατὰ τὸν φωνομικὸν ἢ τὸν προτεινόμενον φυσιολογικὸν τρόπον, ἐκτὸς προσέτι τῆς γενομένης παρατηρήσεως ἐπὶ τοῦ δυσχεροῦς τῆς ἀπαντεχοῦ ἀνιδρύσεως τοιούτων Ἀνατροφείων διὰ τὴν ἔλλειψιν χρηματικῶν κεφαλαίων, τὸ εὐφυὲς καὶ κύριον τοῦ ὑπομνήματος, τὸ περὶ τῆς ἀνατροφῆς καὶ παιδαγωγίας καὶ διδασκαλίας τῶν μικρῶν παιδίων καθὰ ἐκθέτει αὐτὸ ἡ κ. Ἀεοντιὰς ἐξ εἰκονογραφίας καὶ μουσικῆς καὶ γυμναστικῆς, κάλλιστα ἐπιδοκιμάζεται ὑπὸ τῆς ἐπιτροπῆς ἀτοφανθείσης ἐν τῇ ἐκθέσει αὐτῆς ὧδε. «Τὸ πρῶτον τὸ δι' εἰκόνων μάλιστα καὶ μουσικῆς διδάσκον, καὶ εἰκονογραφικὸν, διὰ τοῦτο λεγόμενον, φαίνεται ἐν τῷ ὑπομνήματι τούτῳ καλῶς συντεταγμένον, καὶ ἐπὶ ὑγιῶν παιδαγωγικῶν ἀξιωμάτων θεμελιούμενον, ἥ τε διδακτικὴ ὕλη καὶ ὁ τρόπος τῆς μεταδόσεως, ὡς ἐνταῦθα ὑποδείκνυται, εἶναι ἐπιεικῶς μὲν σύμμετρος πρὸς τὴν ἱκανότητα τῶν ἐνταῦθα παιδευομένων, ἱκανῶς δὲ προαγωγικὴ τοῦ πνεύματος καὶ τοῦ ἤθους αὐτῶν, ἄνευ τινὸς κινδύνου πρὸς βλάβην τῶν σωματικῶν δυνάμεων.»

Ἐπὶ τούτοις ἐπαινοῦσα ἡ ἐπιτροπὴ τὴν κ. Σ. Ἀεοντιάδα ἐπὶ ταῖς προσπαθείαις αὐτῆς λέγει. «Ἡ περὶ τὰ τοιαῦτα φιλοπονία τῆς διακεκριμένης ταύτης ἑλληνίδος διδασκάλου, ἐμποιεῖ βεβαίας μεγάλην εὐχαριστησιν εἰς πάντα ἀναλογιζόμενον τὸν βραχὺν χρόνον τῆς ἀναδιώσεως τοῦ ἡμετέρου ἔθνους. καὶ παρέχει ἡμῖν ἵνα προσδοκῶμεν παρὰ τῆς εὐπαιδεύτου τάξεως καὶ τοῦ γένους τούτου πολλὰ τὰ ἀγαθὰ πρὸς τὴν πρόοδον καὶ ἀκμὴν τοῦ ἡμετέρου ἔθνους. Ἡ κ. Σ. Ἀεοντιὰς πολλοῦ ἐπαίνου ἐστὶν ἀξία ὅτι μόνη ἴσως ἢ μετ' ἐλαχίστων ἄλλων ἑλληνίδων διδασκάλων οὐν ἐργάζεται μηχανικῶς, κατὰ διδομένους ἤδη τύπους, ἄνευ τῆς παρατηρήσεως ἐπὶ τῶν ἀποτελεσμάτων αὐτῆς, ἀλλὰ πανταχοῦ διδάσκουσα ἀγωνίζεται νὰ συναγάγῃ πεῖράν τινα σκόπιμον ἐπὶ τοῦ ἔργου, καθ' ἣν βελτιοῦσα τὰ πλημμελῆ φαινόμενα νὰ προαγάγῃ αὐτὸ κατὰ τὸ ἐφικτὸν αὐτῆς. Τὴν τοιαύτην πραγματείαν καὶ σπουδὴν βλέπει τις καὶ ἐν ἄλλοις τοῦ διδακτικοῦ ἔργου, καὶ ἐν τῷ παρόντι δὲ σχεδίῳ οὐδὲν ἧττον».

Συγχαίροντες καὶ ἡμεῖς τῇ κ. Ἀεοντιάδι διὰ τὴν ἀποκομισθεῖσαν εἰς τοὺς ἀγῶνας αὐτῆς δικαίαν ταύτην ἐκτίμησιν, εὐχόμεθα ὅπως τὸ ὑπόμνημα αὐτῆς τοῦτο φέρῃ εἰς φῶς διὰ τοῦ τύπου ἐπὶ κοινωφελεῖ τέλει.

«ΣΜΥΡΝΗ»

ΠΟΙΚΙΛΑ

Ο ΠΟΛΕΜΟΣ

Ἡ δόξα μαγειρεύεται κατὰ διαφόρους τρόπους ἐν τῇ κόσμῳ. Μαγειρεύεται μὲ μελάνην ὡς ἡ σουηδὴ διὰ τοὺς γράφοντας, μὲ σάλτσαν ἀπὸ αἷμα διὰ τοὺς στρατιωτικοὺς κ.τ.λ.

Ἡ μὲ τὸ αἷμα μαγειρευομένη δόξα φημίζεται περισσότερον διὰ τὴν γεῦσιν αὐτῆς, καὶ καταγοητεύει τὸν ἄνθρωπον, ὅστις γεύεται αὐτῆς ἀφθόνως.

Τὴν ὁδὸν ταύτην προμηθεύει ὁ πόλεμος.

Δύο εἴδη πολέμων ἔχομεν· τὸν ἱερὸν ὑπὲρ πατρίδος καὶ ἐλευθερίας, ὑπὲρ βωμῶν καὶ ἑστιῶν, εἰς ὃν αἱ γυναῖκες στέλλουν τοὺς ἄνδρας των, αἱ μητέρες τοὺς υἱοὺς των, αἱ κόραι τοὺς πατέρας καὶ τοὺς μνηστῆρας αὐτῶν, καὶ ἐνῷ ἐκεῖναι ζώννυνται τὰ ξίφος, τὰ μὲν παιδία κρατοῦν τὰ δάκρυά των διὰ νὰ μὴ χυνωθῇ ἡ καρδία τοῦ πατρὸς, αἱ δὲ γραῖαι βρέζουσιν ἔλαιον διὰ τοὺς πολιορκητὰς καὶ ἁρπάζουν κερα μίδια διὰ τοὺς βρέννους.

Καὶ τὸν ἄλλον ὅστις εἶναι ὅ,τι παράδοξον, ἀποτρόπαιον καὶ γελοῖον· δηλαδὴ τὸν πόλεμον ὅστις ἔχει ἐλαττῶν τὴν θηριώδη ματαιοφροσύνην ἢν κατὰ συνθήκην φιλοδοξίαν ὀνομάζομεν.

Οἱ τρελλοὶ οἵτινες ἐπιχειροῦσι τὸ εἶδος τοῦτο τοῦ πολέμου πομπωδῶς τιτλοφοροῦνται ἥρωες καὶ κατακτηταί, οἱ δὲ μωροὶ ὀπαδοί των ἀνέχονται ν' ἀποκαλῶνται ἀνδρεῖοι συμπολεμισταὶ ἢ συστρατιῶται, ἀγορέζοντες τὴν ἐπωνυμίαν τῶν ἀνδρείων διὰ τῆς παραδοχῆς τῶν τραυμάτων. Ἡ δόξα τῶν οὕτως ἐπὶ τὴν ἐφαγὴν ἀγόντων ταιαῦτα πράδατα εἶναι εἰς εὐθεῖαν ἀναλογίαν πρὸς τὸν θάνατον τῶν ἀνδρείων συμπολεμιστῶν τοῦ ἐχθροῦ.

Αἱ λυσσώδεις ποδέξεις τῶν πολεμιστῶν κρύπτονται ὑπὸ χαριέντα καὶ ἀγροτικὰ ὀνόματα· οἱ μαχηταὶ ἀπέρχονται ἵνα δρέψωσι δάφνας, ἵνα στεφθῶσι διὰ στεφάνων ἀμαράντων, ἵνα γευθῶσι τῶν καρπῶν τῆς νίκης καὶ θερίσωσιν ὡς ὥριμους στάχεις τοὺς ἐχθροὺς, ἀπαραλλάκτως ὡς ἀπέρχονται τὰ κοράσια εἰς τοὺς λειμῶνας ἵνα δρέψωσι πασχαλιᾶς, σπάρτα καὶ παπαρούνας.

Πράγματι ὅμως δρέπουσι χεῖρας, πόδας, βραχίονας, κνήμας καὶ σχηματίζουν ὡραίας ἐξ αὐτῶν ἀνθρωποδέσμας, μοναδικὰ δεμάτια διὰ τὸ ἄλωνι τοῦ θανάτου, φορτία νεκρῶν σωμάτων ἐκ τῶν ὁποίων ὑπολογίζεται μὲ μίαν ἁπλῆν πρόσθεσιν ἡ δόξα τοῦ θερίσαντος αὐτά.

Κατακτηταί! ἥρωες! πόλεμος! Πόσα αἵματα περιέχουν αὐταὶ αἱ λέξεις! ἀπορῶ πῶς καὶ αὐταὶ δὲν κοκκινίζουν!

Ἴδετε τοὺς δύο αὐτοὺς μονάρχας· διακαίονται ὑπ' εὐγενοῦς φιλοδοξίας, αἰσθάνονται πλῆξιν, τί νὰ κάμουν δὲν ἠξεύρουν διὰ νὰ διασκεδάσουν, ἀλλὰ χασμῶνται καὶ μεταξὺ δύο χασμουρητῶν γεννοῦν ἀλλήλοιν ἰδέαν. Ἐκλέγουν μίαν μεγάλην, μεγάλην πεδιάδα ὅπου εἶναι μία χαρὰ νὰ τὴν βλέπῃ κανείς. Οἱ ἀρτιθαλεῖς στάχεις αὐτῆς κυματίζουν ὑπὸ τὸν ἄνεμον· νομίζει τις ὅτι βλέπει σπαρμένην θάλασσαν· τῶν χωρικῶν αἱ καλύβαι ἐγείρονται ὡς νησύδρια ἐν μέσῳ αὐτῆς. Οἱ χωρικοὶ τοὺς ἔσπειραν ἐκείνους τοὺς στάχεις καὶ τοὺς καμαρόνουν οἱ ταλαίπωροι.

— Αἴ, τώρα θὰ παίξωμεν, λέγουν οἱ ἥρωες, ἀς καβαλιοῦῃ αὐτὸς ὁ πράσινος τάπης τῶν καλυβῶν καὶ τῶν χωρικῶν.

Ἔπειτα παρατάττει ἕκαστος ἐπὶ τῶν καταπρασινίζοντων καὶ συντετριμμένων στάχεων ἑκατὸν ἢ διακοσίας χιλιάδας ἀνθρώπων ἀφαιρεθέντων ἀπὸ τὰς οἰκογενείας των, τοὺς στυλόνει ἴσους, κατὰ γραμμὴν ὡς νὰ τοὺς ἐσπάρισε μὲ τὴν στάφνην τοῦ ξυλουργοῦ, μὲ τὴν κιλίαν μέσα, τὸ στῆθος ἔξω, τὸ βλέμμα δεκαπέντε βήματα μακρὰν, τεντωμένους, ἔκπλους, ἀκινήτους, ἀλυγίστους, ὡς τὰ κοινῶς λεγόμενα τσούνγα ἢ τσουνγά.

— Ἐμπρὸς τώρα! τὰς σφαίρας! Γεμίζουν τὰ κανόνια, καὶ ἕκαστος τῶν ἡρώων πυροβολεῖ ἢ μᾶλλον διατάττει νὰ πυροβολήσωσι διότι, βλέπετε, κουράζει· εὔκολα, κ' ἔπειτα δυνατὸν νὰ κλίνουν βόζους τὰ δάκτυλά του.

Ἔρχεται σιγμὴ καὶ κπρύσσεται τελειωμένον τὸ παιγνίδι.

Μετροῦν δσα τσούνγα ἔπεσαν.

Κάμνουν σωροὺς ἠκρωτηριασμένων πτωμάτων καὶ διεσπαρμένων μελῶν.

— Νὰ ἰδοῦμ' ἐξάδελφέ μου· σ' ἔστειλα 30,000 ἄνδρας ἢ κεφάλια, 2,000 χέρια καὶ 3,000 πόδια. Σὺ δὲ μόλις μ' ἔπῆρες 28,000 ἄνδρας ἢ κεφάλια 1,500 χέρια καὶ 500 πόδια. Εἶμαι λοιπὸν νικητὴς· δός μοι τὰ χρήματα, τὰ καλύβια καὶ τὰ κα-

Ψηφιακή Ερευνητική Βάση Δεδομένων-Γυναικεία περιοδικά στον οθωμανικό χώρο (kypseli.fks.uoc.gr)

[illegible]

— Θὰ εἶσαι διὰ δέσιμον, διότι ἐχουσίως θέλεις νὰ γείνῃς ἀγλωσσάτος.

— Εὐχαριστῶ.

— Τίποτε.

—«Μητέρα! ὁ δάσκαλος σήμερον μὲ ἔδειξε τὸ κοσμοφαίρι τῆς μοίρας.

— Μὰ χαρέστερα! Καλὲ Κωστάκη μου, δὲν ἄκουσε τί λέει ἡ Νικολάκης αὐτή; Ὁ δάσκαλος, λέει, σήμερον, τους ἔδειξε τὴ μοῖρά τους.

— Μπρέ! Κατσιβέλλα εἶναι ὁ δάσκαλος, καὶ σὲ δείχνει μοίρες; Νὰ δοῦμε! ἄκουμε τί θὰ σὲ δείξῃ ὁ μετεωμαγκλος! καλὲ τὸ εἶπα 'γὼ πῶς αὐτὸς εἶναι θεοπάλαβος! μὰ ποιὸς σ' ἀκούει 'Ας γένω μιὰ ἡμέρα, καὶ βλέπουμε.

— Ναι, Κωστάκη μου· κύτταξε νὰ τοῦ δώσῃς τὸ δρῆμο του γιὰ τὸ καλὸ τοῦ μαχαλᾶ· γιατί εἶναι ντροπὴ νἄχουμε ἕνα τέτοιο δάσκαλο. Ἀκοῦ; ἐκεῖ, λέει, νὰ δείχνῃ μοίρες σὲ δώδεκα χρονῶ παιδιά! Τί θὰ κῇ κ' ὁ κόσμος νὰ τ' ἀκούσῃ.

— Θὰ 'κῇ πῶς; ἡ ἐνορία μας εἶναι γιὰ ἐντίμω, γιατί δὲν ἔχει κανένα μὲ κεφάλι γιὰ ἡμέρα· κ' ἐν ἔχῃ καὶ κανένα δὲν τὸν ἀκοῦνε οἱ ἄλλοι, γιατ' εἶναι ὀλοι τους ἀγράμματοι, καὶ ἀφοῦ δὲν νοιώθουν κουκούτσι ἀπὸ σκολειὰ εἶναι καὶ πεισματάριδες! Μὰ 'ς τὸ πάτημά τους κ' ἐγὼ θὰ πάω τώρα νὰ στείλω τὸν προκομμένο τους νὰ μαζεύῃ ραβίκια! Ἀντίο!

— Στὸ καλὸ Κωστάκη μου!

— Καλὲ μητέρα, δὲν μὲ εἶπε κανένα κακὸ πρᾶγμα ὁ δάσκαλος!

— Σώπα, παιδάκι μου! Σώπα νὰ μὴ σ' ἀκούσῃ κανεὶς κ' εἶναι ντροπή!

—

Εἰς τὴν Ἔκθεσιν.

— Τί παχὺς ἄνθρωπος! Τὸν ἔχουν διὰ νὰ κερδίσῃ τὸ βραβεῖον τοῦ κάχους;

— Ναί βέβαια· καθὼς τὸν ἄλλον ἐκεῖ διὰ νὰ κερδίσῃ τὸ τῆς ἰσχνότητος.

— Καὶ τί ἄνθρωπος εἶναι;

— Ὁ καχύς; εἶναι ἔφορος Σχολείου ἐν Κωνσταντινουπόλει, καὶ ὁ λιγνὸς διδάσκαλος ἐν τῇ αὐτῇ πόλει.

— Ὠ! Ὀ! δὲν μ' ἀρέσει ἡ ἀντίθεσις αὕτη. Τοῦτο σημαίνει ὅτι ὅταν ὁ Ἔφορος τρώγῃ ὁ διδάσκαλος νηστεύει.

—

— Τί κατεχῆ εἶν' ἐκεῖνα ὁποῦ κρέμανται ὁρμαθιαῖς, ὁρμαθιαῖς;

— Δὲν εἶναι κατεχῆ, εἶναι φέρμα, οἱ λεγόμενοι ἀριτσανοὶ τσίροι, μὲ τοὺς ὁποίους κάμνουν ὡραίαν σαλάταν εἰς τὴν Ἀνατολήν.

— Καὶ τί στομάχια χρειάζονται δι' αὐτοὺς τοὺς τσίρους;

— Αὐτοὺς πρέπει νὰ λουσθῆτε εἰς τὸ ῥεῦμα τοῦ Βοσπόρου διὰ νὰ τοὺς χωνεύσητε.

ΡΗΣΤΗΡΙΤΣ

τοῦ Ἑλλ. Φιλολογικοῦ Συλλόγου.

Τῇ παρελθούσῃ κυριακῇ, κατὰ τὰ προαναγγελμένα, ἐτελέσθη μεγαλοπρεπῶς ἡ ἐπέτειος ἑορτὴ τοῦ ἐνταῦθα Ἑλληνικοῦ Φιλολογικοῦ Συλλόγου, καθ' ἣν συνεωρτάσθησαν καὶ τὰ ἐγκαίνια τοῦ δι' ἐράνου τῶν ὁμογενῶν ἀπὸ πολλοῦ οἰκοδομουμένου, ἤδη δὲ περατωθέντος νεοδμήτου κτιρίου. Περὶ τὴν μίαν ὥραν μετὰ μεσημβρίαν τὸ κατάστημα τοῦ Συλλόγου ἦν πλῆρες φιλομούσου ἀκροατηρίου, ἐν ᾧ διεκρίνοντο καὶ κλῖται Ἑλληνίδες. Ἡ Α. Π. ὁ Οἰκουμ. Πατριάρχης, συνοδευόμενος ὑπό τινων Σ. ἀρχιερέων, ἐτέλεσε τὸν ἁγιασμόν, ἐγκαινίασας τὸ νέον καθίδρυμα τοῦ Συλλόγου καὶ ἀπαγγείλας κατέλληλον τῇ περιστάσει λογίδριον, μεθ' ὃ ὁ Κ. Καραπάνος, πρόεδρος τῆς λητέας δωδεκάτης περιόδου τοῦ Φιλ. Συλλόγου, ἀνέγνω ἔκθεσιν ἀκριβῆ τῶν ἐπιτυχιῶν αὐτοῦ ἐφετείων.

Μετὰ τὸν κ. Πρόεδρον ὡμίλησεν ὁ κ. Μεν. Ζωγράφος· ἰατρὸς, ἐκθέσας περιπαθέστατα τὴν κατάστασιν τῶν ἐκπαιδευτηρίων καὶ ἀναγγείλας τὰς προσφορὰς τοῦ Συλλόγου κατὰ τὸ ἔτος τοῦτο πρὸς τὰ μᾶλλον ἐνδιαίτερα σχολεῖα τῶν ἐπαρχιῶν. Ἀκολούθως δὲ ὁ κ. Χατζῆ Χριστος ἀνέγνω τὴν κρίσιν τοῦ ἐπὶ τῶν ζώντων μνημείων τῆς Ἑλλ. Γλώσσης διαγωνίσματος.

ΑΥΣΙΣ

τοῦ ἐν τῷ 4 φύλλῳ αἰνίγματος

Βούσις.—Βοῦς—Ἴρις.

ΑΙΝΙΓΜΑ.

Πρόθεσις ἀντεστραμμένη
εἶμαι, θέπουσα ἐκτάσεις·
Εἶμαι μαύση, λευκὴν βλέπων
ἀδελφήν μου, θὰ μὲ χάσῃς.

ΠΑΡΟΡΑΜΑ

Ἐν τῇ 70 σελ. 3 στήλῃ ἐν τῷ τίτλῳ τοῦ ἄρθρου ἀντὶ ΠΡΟΣ ἀνάγνωθι ΠΕΡΙ.

ΕΡΥΔΙΚΗ

ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ ΕΦΗΜΕΡΙΣ

ΕΚΔΙΔΟΜΕΝΗ ΔΙΣ ΤΟΥ ΜΗΝΟΣ

ΕΝ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΙ

ΠΑΤΡΙΣ — ΠΑΙΔΕΙΑ — ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑ

ΕΚΔΟΤΙΣ καὶ ΔΙΕΥΘΥΝΤΡΙΑ
ΑΙΜΙΛΙΑ ΚΤΕΝΑ ΛΕΟΝΤΙΑΣ

ΕΤΟΣ ΤΡΙΤΟΝ. ΦΥΛ. 6.
30 ΜΑΙΟΥ, 1873.

ΕΠΙΣΤΑΣΙΑ
ΓΑΛΑΤΑ, ΜΟΥΣΟΥΡΟΥ ΧΑΝ, ΑΡ. 30λ

ΠΕΡΙ ΑΝΔΡΟΜΑΧΗΣ (1)

—

Β'.

Τὸν κεραυνὸν ἀκολουθεῖ ἡ καταιγίς, τὴν συμφορὰν τὰ πάθη. Τοῦ Ἕκτορος, τοῦ τελευταίου τούτου προμαχῶνος τοῦ Ἰλίου καταπεσόντος, ἡ μὲν χηρεία ἐπῆλθε διὰ τὴν Ἀνδρομάχην, ἡ ὀρφανία διὰ τὸν νήπιον Ἀστυάνακτα, ἡ δὲ ἐκπόρθησις καὶ καταστροφὴ διὰ τὸ Ἴλιον καὶ τοὺς Τρῶας.

Καθ' ὃν χρόνον ἡ Ἀνδρομάχη μικρόν τινα ἀνακούφισιν εὕρισκεν ἐν ταῖς περὶ πτύξεσι τοῦ υἱοῦ αὐτῆς καὶ τὰς λαμπροτέρας τῶν ἐλπίδων της ἐστήριζεν ἐπ' αὐτοῦ, οἱ Ἕλληνες ἄλλα κατὰ φρένα καὶ κατὰ θυμὸν ἐμορμύριζον.

Ἤδη οἱ πόθοι τῶν Ἀχαιῶν ἐξεπληρώθησαν, καί τοι μετὰ δεκαετεῖς ἀγῶνας καὶ ταλαιπωρίας. Τὸ Ἴλιον ἐπυρπολήθη, ὁ δὲ κατὰ τὸν ἐξήντα ἔτη οἱ Πριάμου παῖδες ἀπώλοντο, ἡ δὲ Ἑλένη εὗρητο εἰς τὰς σκηνὰς τοῦ πρώτου συζύγου αὐτῆς, μεταμελουμένη ἐν σιγῇ διὰ τὴν ἄφρονα πρᾶξίν της, ἥτις

πολλὰς ἐφθίμους ψυχὰς ἤϊδι προΐαψεν ἡρώων,

αὐτοὺς δ' ἑλώρια τεῦχε κύνεσσιν.

Ἀλλὰ διατί εἰσέτι αἱ νῆες αὐτῶν παρὰ τὰς ἀσιάτιδας ὄχθας ἐλλιμενιζόμεναι δὲν ἀπέρχονται φέρουσαι τοὺς Ἕλληνας εἰς τὰς ἑστίας αὐτῶν, ἔνθα αἱ σύζυγοι καὶ τὰ τέκνα ἐναγωνίως ἀναμένουσιν αὐτούς; Τί θέλουσιν εἰδέναι;

Οἱ νικηταὶ εἶναι ἄπληστοι. Σπανίως ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτῶν, τοῦ θύματος καταπίπτοντος, ἡ συμπάθεια καὶ ἡ ἐπιείκεια ἀναραίνονται, διότι ἡ παραφορὰ τῆς νίκης κυριεύει αὐτήν.

Διαμοιράσαντες οἱ Ἕλληνες τὰ λάφυρα τοῦ Ἰλίου ἤρξαντο βαλεῖν κλῆρον καὶ ἐπὶ τῶν γυναικῶν.

Ἡ γυνὴ, θέσιν λαφύρου κατέχουσα παρὰ ταῖς κοινωνίαις ἐκείναις, ὤφειλε νὰ κύψῃ τὸν αὐχένα εἰς τὴν νέαν κατάστασιν, ἣν προετοίμαζον οἱ νικηταὶ τῆς πατρίδος διὰ τῆς αἰχμαλωσίας.

Αἰχμαλωσία ὄνομα ἐπονείδιστον καταμαρτυροῦν τῆς θηριωδίας τοῦ ἀνθρώπου, ὅστις λογικὸς γεννηθεὶς προώριστο ν' ἀγαπᾷ τὸν πλησίον του.

Καὶ ἐν τοσούτῳ οἱ Ἕλληνες ἀπεφάσισαν τὰ τῆς διανομῆς τῶν γυναικῶν. Ἄγγελος δ' ἀπεστάλη εἰς τὰς σκηνὰς, ἐν αἷς ἦσαν περυλαγμέναι αὗται, ἐντεταλμένος ν' ἀναγγείλῃ τὴν ἀπόφασιν τοῦ Ἀχαϊκοῦ στρατοῦ. Ὁ ἀπεσταλμένος προσελθὼν εἰς τὴν πολύδακρυν χήραν τοῦ Πριάμου διηγήθη τὰ καθέκαστα τῆς ἀποστολῆς του. Εἶτα μεταβαίνει καὶ παρὰ τῇ Ἀνδρομάχῃ ἵνα ἀναγγείλῃ τὰ περὶ αὐτῆς, ἣν ἀνευρίσκει θηλάζουσαν τὸν υἱόν της.

Τὴν θέσιν ταύτην τῆς Ἀνδρομάχης ἐζωγράφησε λαμπρότατα ἡ γραφὶς τοῦ Πολυγνώτου ἐν τῇ μεγαλοπρεπεῖ ἐκείνῃ εἰκόνι τῆς ἁλώσεως τοῦ Ἰλίου καὶ τοῦ ἀπόπλου τῶν Ἑλλήνων, δι' ἧς ἐστόλισε τὴ Λέσχην τῶν Κνιδίων ἐν Δελφοῖς, ὡς ἀναφέρει ὁ Παυσανίας· «γέγραπται μὲν Ἀνδρομάχη καὶ ὁ παῖς οἱ προσάστηκεν ἑλόμενος τοῦ μαστοῦ». Ἀκολουθήσωμεν τὴν συνδιάλεξιν τοῦ ἀπεσταλμένου, ὡς διέγραψεν ἡμῖν αὐτὴν ὁ Εὐριπίδης εἰς τὰς «Τρῳάδας».

— Μὴ μοῦ μεμφθῆς, ὦ γύναι τοῦ ἀρίστου τῶν Φρυγῶν Ἕκτορος, ἐὰν ἄκων ἔρχομαι νὰ σοὶ ἀναγγείλω τὴν κοινὴν ἀπόφασιν τῶν Πελοπιδῶν.

— Τί τρέχει; πῶς ἐκ προοιμίων ἄρχεσαι κακῶν;

— Ἀπεφασίσθη ὑπὸ τῶν Ἑλλήνων, ὅπως ὁ υἱός . . . . ἀλλὰ πῶς νὰ τὸ εἴπω;

— Μήπως ἀπεφασίσθη νὰ μὴ ἔχωμεν τὸν αὐτὸν δεσπότην;

— Οὐδεὶς ποτε τῶν Ἀχαιῶν θὰ γίνῃ δεσπότης τοῦ υἱοῦ σου.

— Ἀλλὰ τί τρέχει; μήπως θ' ἀφήσωσιν αὐτὸν ὡς λείψανον τῶν Φρυγῶν;

— Ἀγνοῶ, τῇ ἀληθείᾳ, πῶς νὰ σοὶ ἀναγγείλω εὐχερῶς τ' ἀπαίσια.

— Μὴ συστέλλεσαι, ἐὰν μοὶ φέρῃς καλὰς εἰδήσεις.

— Ἀποκτενοῦσι τὸν υἱόν σου! Ἰδοὺ τὸ μέγα δυστύχημα, ὅπερ πρόκειται νὰ μάθῃς.

— Ὦ! Οἴμοι! ὁπόσον μέγιστον κακόν!

— Οἱ λόγοι τοῦ Ὀδυσσέως εἶναι πανίσχυροι παρὰ πᾶσι τοῖς Ἕλλησιν.

— Ἀ! Ἀ! μεγίστην δυστυχίαν θὰ ὑποστῶμεν.

(1) Συνέχ. ἴδε προηγ. φύλλον.

Ψηφιακή Ερευνητική Βάση Δεδομένων-Γυναικεία περιοδικά στον οθωμανικό χώρο (kypseli.fks.uoc.gr)

— Ὁ Ὀδυσσεὺς εἶπεν ὅτι δὲν πρέπει νὰ ζῇ υἱὸς ἀρίστου πατρὸς, ἀλλὰ νὰ ἡφθῇ ἀπὸ τὰ Τρωϊκὰ τείχη. Τοῦτο θὰ γίνῃ καὶ δὲ πρέπει νὰ φανῇς φρονιμοτέρα, εὐγενοῦς δεχομένη τοιοῦτον δυστύχημα, διότι μήτε δύνασαι νὰ ἀντιστῇς. Ἡ πατρίς σου καὶ ὁ σύζυγός σου ἀπώλοντο· οὐ μόνον αὐτὸ διέδημα ἀλλὰ καὶ πᾶσα λέξις σου δύναται νὰ παροργίσῃ τὸν στ[illegible] ὅστις σὲ μόνον, τὸν παιδά σου θ' ἀφήσῃ ἄπαρον, ἀλλ' οὔτε οἶκτον θέλει ἀξιώσει αὐτὸν, ἐνῷ σιγῶσα θέλεις εὐτυχήσει τοὺς Ἀχαιοὺς καθιστῶσα εὐμενεστέρους; καὶ τὸν υἱόν σου ἀντιφιλοῦσα ἐνταῦθα.

Σκληρὰ ἡ ἀπόφασις καὶ βαρβαρικὸν τὸ πρόσταγμα.

Τί κακὸν ἐποίησε τὸ ἄγκλον τοῦτο τέκνον;

« Τί τὸν δὲ παῖδα κτείνετ' οὐδὲν αἴτιον;» Προσφωνεῖ ὁ Εὐριπίδης.

Καὶ ὅμως τὸ πρόσταγμα θὰ ἐκτελεσθῇ. Ἀντίστασις δὲν δύναται νὰ γίνῃ. Τετέλεσται. Ἀκούσωμεν τῆς μητριχῆς μονολογίας, ἣν δακρύουσα καὶ στενάζουσα ἐπαγγελλει ἡ Ἀνδρομάχη.

« Ὦ φίλτατον τέκνον, ἰδοὺ ἐκβλεθεν ἡ στιγμὴ καθ' ἣν ἐνώπιον τῶν ἐχθρῶν πρόκειται νὰ ἀποθάνῃς οἰκτρῶς μητέρα ἀθλίαν λιπών. Ἡ τοῦ πατρός σου εὐγένεια, ἡ πολλοὶ ἄλλοι σωτῆρα γενομένη, γίνεταί σου αἰτία θανάτου.»

Καὶ πράγματι, ἡ Ἀνδρομάχη ἐνταῦθα ἐκδείκνυσιν ἡμῖν τὸ ἀληθὲς αἴτιον, δι' οὗ οἱ Ἕλληνες ἐξεζήτουν τ' ἀποκτεῖναι τὸν Ἀστυάνακτα πρὸ τῆς ἀναχωρήσεως των, καθ' ὅσον ἐν τῇ μικρῷ Ἀστυάνακτι καθεώρουν τὴν ἐλπίκνισιν τῆς Τροίας· διότι ἀναδομούμενος καὶ ἀναμιμνησκόμενος τὸ γένος καὶ τ' ἀνδραγαθήματα τοῦ πατρός του, ἤθελε προσπαθήσει παντὶ σθένει τ' ἀναστῆσαι τὴν ἐπολεσθεῖσαν πατρίδα καὶ νὰ ἐκδικήσῃ τοὺς ἐχθρούς του.

Ἐν τοιούτῳ τῷ, τέκνον, ὡς προαισθανθεὶς τὴν δυστυχίαν του κλαίει καὶ κρύπτει τὴν θλῖψιν ἐν τῇ ἀγκάλῃ τῆς μητρός του. Ἐπὶ τῇ θλῖψει ταύτῃ ἡ Ἀνδρομάχη ἐξαπολογεῖται ἀποτεινομένη πρὸς αὐτά.

« Ὦ παῖ! δακρύεις; αἰσθάνεσαι ἄραγε τὴν δυστυχίαν σου; διὰ τί ἔπτεσαι τῶν χειρῶν μου; καὶ ὁς ποσοῦς ἀνοίγεις τὰς στέρνας σου πρὸς ἐμὲ καὶ σπεύδεις ὑπὸ τὰς πτέρυγάς μου; Ὦ πατήρ σου, ὦ Ἕκτωρ, δὲν ἔκλαιγε πλέον ἵνα λάβῃ τὴν δόξαν σοῦ νῦν σπαρέντα. Τὸ δὲ, ἐκ τοῦ ὕψους βιαζόμενον θέλεις ἐκπνεύσει οἰκτρῶς. Ὦ τέκνον ἐπαγγέλμα μητρὸς φίλτατον. Ματαίως λοιπὸν ἐμόχθουν δι' ἐσέ; μάτην σὲ ἐξέθρεψα ἐν σπαργάνοις; Νῦν, τετέλεσται! ἔσπασον τὴν μητέρα σου, ἀποχωρίτισον τὴν τελευταίαν φορά. »

Ὑπάρχει δυστυχεστέρα γυνὴ τῆς Ἀνδρομάχης, ἐκ τῶν ἀγκαλῶν τῆς ὁποίας τοιοῦτον [illegible] ἡ μόνη ἐλπὶς τοῦ μελλοντός της; Καὶ ὅμως ἡ Ἀνδρομάχη εἶναι γενναία, γινώσκει ὅτι δὲν πρέπει νὰ κύψῃ πρὸ τῶν δυστυχιῶν, διότι κύπτουσα ἀπολ[illegible] ἅπαν τὸ γόητρον τοῦ μεγαλείου.

Ἐὰν ἐν τῇ δυστυχίᾳ ὁ ἄνθρωπος δὲν ὑπεστηρίζετο ὑπὸ τῆς γενναιότητος καὶ τῆς καρτερίας, θὰ ἦτο τὸ εὐτελέστερον ὂν τῆς φύσεως. Διὰ τοῦτο βλέπομεν τὴν Ἀνδρομάχην κατὰ τὴν τελευταίαν στιγμὴν τοῦ ἀποχωρισμοῦ ἀπὸ τοῦ υἱοῦ της ἐνισχυομένην καὶ λέγουσαν αὐτῷ μὲν,

"Αγε παῖ, φίλιον πρόσφεγμα μεθεὶς
μητρὸς μογερᾶς, βαῖνε πατρῴων
πύργων ἐπ' ἄκρας στεφάνας, ὅθι σοι
πνεῦμα μεθεῖται ψῆφος ἐκρένθη·
πρὸς δὲ τὸν ἀπεσταλμένον,
Λαμβάνετ' αὐτόν.
"Αγετε φέρετε ῥίπτετ' εἰ ῥίπτειν δοκεῖ
δαίνυσθε τοῦδε σάρκας· ἐκ τε γὰρ θεῶν
διωλόμεθα, παιδί τ' οὐ δυναίμεθα
θάνατον ἀρῆξαι.

Τολμηρὰ εἴπη τις ἴσως ἡ ἀπόφασις αὕτη τῆς Ἀνδρομάχης, τῆς φιλοτεκνοτάτης γυναικός. Καὶ ὅμως ἡ Ἀνδρομάχη ὑπὸ τῆς ἀρχῆς κάλλιον θανεῖν ἢ δούλειον ἦμαρ δουλεύειν ἐμφορουμένη, προστιμᾷ νὰ ἴδῃ τὸν υἱόν της θνήσκοντα πεῖν εἰσέτι ἀξιωθῇ νὰ ζήσῃ ἐν ἡμέραις δουλείας καὶ ἐξευτελίσεως, ἀναλαβοῦσα ἵνα χάριν τῆς μνήμης ἀμφοτέρων καταπίῃ μόνη ἁπάσας τὰς πικρίας καὶ ἐξαγνίσῃ τὸ θεῖον διὰ τῆς καρτερίας ἐν τοῖς προστάγμασιν αὐτοῦ.

Οὕτως ἐνῷ ἀφ' ἑνὸς ἤγαγον τὸν υἱόν της εἰς τὸν πύργον, ἀφ' ἑτέρου ταύτην ἀπήγαγον εἰς τὸ Ἑλληνικὸν στρατόπεδον, εἰς τὴν σκηνὴν τοῦ υἱοῦ τοῦ Ἀχιλλέως Νεοπτολέμου, εἰς ὃν ἐτάχθη αὕτη ὡς γέρας.

Ἔτη ἀρκοῦντα παρῆλθον ἀπὸ τῆς ἐποχῆς ἐκείνης, ἔτη δύσμοιρα δουλείας καὶ ἀπονενοήσεως αἰχμαλωσίας, καθ' ἃ ἡ πρώην βασίλισσα καὶ τοῦ Ἕκτορος σύζυγος Ἀνδρομάχη, ἐκπατρισθεῖσα καὶ τῶν πάντων ἀγαθῶν στερηθεῖσα, διετέλει δούλη εἰς τὰ ἐν Φθίᾳ τῆς Θεσσαλίας ἀνάκτορα τοῦ Νεοπτολέμου.

Αἱ αἰχμάλωτοι κατ' ἐκείνην τὴν ἐποχὴν καὶ μάλιστα αἱ ἐν τοῖς μεγάροις τῶν ἡττηθέντων βασιλέων λαφυραγωγούμεναι, καθίσταντο καὶ σύζυγοι τῶν κυρίων αὐτῶν, μᾶλλον τῶν πολυέδνων συζύγων αὐτῶν προσφιλέστεραι, ὡς δυνάμεθα νὰ συμπεράνωμεν ἐκ τῶν λόγων τούτων τοῦ Ἀγαμέμνονος

Οὕνεκ' ἐγὼ κούρης Χρυσηΐδος ἀγλ' [ἄποινα
οὐκ' ἔθελον δέξασθαι· ἐκεῖ πολὺ βούλομαι [αὐτὴν
οἴκοι ἔχειν, καὶ γὰρ ῥα Κλυταιμνήστρας [προθέεσκε
κουριδίης ἀλόχου . . . . .

Οὐδόλως δ' ἄπορον ἐὰν εὕρωμεν καὶ τὸν Νεοπτόλεμον μᾶλλον ἀφοσιωμένον τῇ Ἀνδρομάχῃ ἢ τῇ Ἑρμιόνῃ, τῇ πολυέδνῳ συζύγῳ του, θυγατρὶ δὲ τοῦ Μενελάου καὶ τῆς Ἑλένης. Ὁ Νεοπτόλεμος εἶχε πολλὰ διδάμενα νὰ ᾖ προσκλωμένος τῇ μιᾷ μᾶλλον ἢ τῇ ἄλλῃ. Ἡ Ἀνδρομάχη ἔσχεν υἱὸν τὸν Μολοσσὸν, ἐνῷ ἡ Ἑρμιόνη ἦν ἄτεκνος, ἦν στεῖρα, ἡ δὲ στείρωσις εἶναι ἀρὰ εἰς τὴν γυναῖκα, ἥτις ἐν τοιαύτῃ καταστάσει εἶναι τὸ ξύλον τὸ ἄκαρπον, τὸ μὴ ποιοῦν καρπὸν, εἶναι τὸ ὄν, τὸ ἐξαρανηζόμενον χωρὶς ν' ἀφήσῃ ἴχνη τῆς ὑπάρξεως του.

Ἀφ' ἑτέρου μεταξὺ τῶν χαρακτήρων ἀμφοτέρων τούτων ὑπῆρχεν ἡ μεγαλειοτέρα ἀντίθεσις, τῆς μὲν φερούσης τοὺς τύπους τῆς ἀγαθῆς γυναικὸς, τῆς δὲ τοὐναντίον.

Μεταξὺ τῶν δύω τούτων συζύγων του, μεταξὺ δηλονότι κακῆς καὶ ἀγαθῆς γυναικὸς, μεταξὺ στείρας καὶ εὐγόνου συζύγου εὑρισκόμενος ὁ Νεοπτόλεμος ἦτο ὁ δυστυχέστερος τῶν συζύγων, διότι ἐστερεῖτο, καὶ βεβαίως, τῆς οἰκιακῆς εὐδαιμονίας.

Τῆς κατ' οἶκον εὐδαιμονίας διὰ τῆς ὁμόφρονος συμβιώσεως οὔσης τοῦ οὐσιωδεστέρου σκοποῦ τῆς οἰκογενείας, ἀρίδηλον ὅτι ἡ πολυσυζυγία ἀποτελεῖ τὴν ἀντίφασιν αὐτῆς. Καὶ πράγματι παρὰ τοῖς λαοῖς ἐν οἱαδήποτε ἐποχῇ, παρ' οἷς ἡ πολυσυζυγία ἦρχεν, ἡ διὰ τῆς οἰκογενείας πρόοδος τῆς κοινωνίας ὑπῆρξε λέξις κενὴ καὶ ἀκατανόητος, ἐνῷ ὁ πολιτισμὸς τὴν γέννησιν αὐτοῦ ἀριθμεῖ ἀπὸ τῆς ἐποχῆς, καθ' ἣν μία μόνη σύζυγος ἐνεδύθη τὸ οἰκογενειακὸν στέμμα.

Μεταξὺ δύω γυναικῶν, διαμφισβητουσῶν τὴν κυριαρχίαν ἑνὸς ἀνδρὸς εἶναι ἀδύνατον νὰ μὴ ἄρχῃ ἡ ἀντιζηλία, ὁ ἀκοίμητος οὗτος καὶ μοχθηρὸς σκώληξ, ὁ καταβροχθίζων τὰ οἰκογενειακὰ σπλάγχνα.

Ὑπὸ τὴν ἀντιζηλίαν δὲ ταύτην παρίστησιν ἡμῖν τὴν Ἀνδρομάχην ὁ Εὐριπίδης ἐν τῷ ὁμωνύμῳ αὐτῆς δράματι, ἵνα καταλάβωμεν ἀκριβέστερον τὰ κατὰ τὴν ἐποχὴν ταύτην δεινοπαθήματα, ἀνάγκη νὰ μελετήσωμεν αὐτὴν τὴν Ἀνδρομάχην τοῦ Εὐριπίδου, ὅστις εἰ καὶ μισογύνης κατὰ γενικὴν γνώμην, δὲν εἶναι ὅμως καὶ τοιοῦτος ἀπολύτως· καθότι μισεῖ καὶ χολᾶται κατὰ τῶν κακῶν γυναικῶν, οὐδέποτε δὲ παρημέλησε καὶ τῆς ἐλαχίστης στιγμῆς ἵνα ὑποδείξῃ τὸ φρόνημά του προκειμένης ἀγαθῆς γυναικός.

Ὁ Νεοπτόλεμος εἶχεν ἀναχωρήσῃ πρὸ ὀλίγου τῆς Φθίας καὶ εὑρίσκετο εἰς τὸν ναὸν τοῦ ἐν Δελφοῖς Ἀπόλλωνος, ὃν προσῆλθε νὰ ἐξιλεώσῃ, διότι ἄλλοτε εἶχε παροργήσῃ αὐτόν.

Τῆς εὐκαιρίας ταύτης ὁρατομένης ἡ Ἑρμιόνη προσεκαλέσατο τὸν πατέρα αὐτῆς Μενέλαον, ὅπως ἀμφότεροι ἐνεργήσωσι τὴν ἐξολόθρευσιν τῆς τε Ἀνδρομάχης καὶ τοῦ υἱοῦ αὐτῆς, ὃν ἐκείνη προαισθανομένη ἐπικείμενα δεινὰ ἔπεμψεν ἐκτὸς τῆς οἰκίας πρὸς φύλαξιν.

Τὰ τεκταινόμενα θεράπαινά τις τῆς Ἀνδρομάχης πληροφορηθεῖσα σπεύδει πρὸς αὐτὴν καὶ τῇ ἀναγγέλει ὅτι ὁ Μενέλαος δεινὰ βουλεύεται κατ' αὐτῆς καὶ τοῦ υἱοῦ της. Ἡ Ἀνδρομάχη ὡς μήτηρ φιλόστοργος καὶ πολυπαθὴς, ταράττεται· κλὴν ἐν τῇ ταραχῇ της ταύτῃ δὲν λησμονεῖ νὰ ὑπομνήσῃ τῇ θεραπαίνῃ της ὅτι δὲν εἶναι πλέον δέσποινα, ἀλλὰ σύνδουλός της, διὰ

« — Ὦ φιλτάτη σύνδουλος, τῇ λέγει, τί πράττουσι; ποῖας μηχανὰς πλέκουσι, θέλοντες νὰ καταστρέψωσιν ἐμὲ τὴν παναθλίαν;

— Μέλλουσι ν' ἀποκτείνωσι τὸν παῖδα, τὸν ὁποῖον ἔστειλες ἐκτὸς τῆς οἰκίας ἵνα τὸν προφυλάξῃς. »

Δεινὴ ἡ περίστασις! Τί ἠδύνατο νὰ πράξῃ ἡ Ἀνδρομάχη μόνη; Ὁ Νεοπτόλεμος ἔλιπεν, ὁ δὲ Πηλεὺς, ὁ τοῦ συζύγου της πάππος, ὁ βασιλεὺς ἐπὶ τῆς Θεσσαλίας γῆς, ἦτο γέρων καὶ δὲν ἠδύνατο νὰ τὴν βοηθήσῃ. Ἐλεεινολογεῖ ὅθεν τὴν τύχην της, κλαίει καὶ θρηνεῖ ἐπὶ τῇ νέᾳ ταύτῃ συμφορᾷ λέγουσα.

Οἴμοι ἐγὼ μελέα, τί μ' ἔχρῃν ἔτι ῥύγγος ὁρᾶσθαι
Ἑρμιόνης δούλαν;

Γινώσκετε ὅτι ὁ καταδιωκόμενος τότε ἠδύνατο ν' ἀπορύγῃ τὸν θάνατον, καταφεύγων εἰς τὸν ναόν. Οἱ ναοὶ ἐθεωροῦντο ἄσυλον ἱερὸν καὶ ἀπαραβίαστον. Διὰ τὴν Ἀνδρομάχην δὲν ὑπῆρχεν ἑτέρα ἐλπὶς σωτηρίας. Ἐν τῇ ἰσχύϊ αὐτῆς ἀπελπισίᾳ ἐκτὸς φρονήσεως τὴν συμβουλεύει νὰ καταφύγῃ εἰς τὸν ναὸν τῆς Θέτιδος καὶ γονυπετοῦσα πρὸ τοῦ ἀγάλματος τῆς Νηρηΐδος θεᾶς, ἐκλιπαρήσῃ τὸ ἔλεος αὐτῆς ὑπὲρ τῆς σωτηρίας αὐτῆς τε καὶ τοῦ τέκνου της.

Ἡ Ἑρμιόνη μαθοῦσα ὅτι ἡ Ἀνδρομάχη κατέφυγεν εἰς τὸν ναὸν, σπεύδει πρὸς αὐτὸν, ἐν ᾧ εὑρίσκουσα ταύτην γίνεται ὅλως παράφορος.

Οἱ λόγοι της τεκμηριοῦσι τὸ ἐν τῇ καρδίᾳ της ἐμφωλεῦον πάθος. Ἡ Ἑρμιόνη ἐν τῇ θέσει ταύτῃ εἶναι ὁ τύπος τῆς κακῆς γυναικὸς, εἶναι ἔγκλημα ἥτις ἐκχύνει ἀμέσως τὸ δηλητήριον της. Ἀκούσατε τί λέγει πρὸς τὴν Ἀνδρομάχην ἅμα ἰδοῦσα αὐτήν.

« Ναί, τὰ χρυσᾶ μου ταῦτα στολίδια, τὰ φορήματά μου, τὰ ὁποῖα φορῶ δὲν μοὶ τὰ ἔκαμε μήτε ὁ Ἀχιλλεὺς; μήτε ὁ Πηλεὺς, ἀλλ' ὁ πατήρ μου ὁ Μενέλαος ὅστις μοὶ ἔδωσε καὶ ἄλλην πολλὴν προῖκα. Ὦ; ἐκ τούτου ἔχω τὸ δικαίωμα νὰ ἐλευθεροστομῶ. Σὺ ἡ δούλη νομίζεις ὅτι δύνασαι νὰ μὲ διώξῃς ἀπὸ τὸν οἶκόν μου; Ἐγὼ δὲν τὰ ὑποφέρω ταῦτα. Ναί! μήτε ὁ βωμὸς, μήτε ὁ ναὸς, μήτε τὸ ἄγαλμα τοῦτο τῆς Νηρηΐδος δύναται νὰ σὲ βοηθήσῃ· θὰ ἀποθάνῃς. Μήτε οἱ ἄνθρωποι, μήτε οἱ θεοὶ δύνανται νὰ σὲ σώσωσιν, ἐὰν δὲν προσπέσῃς εἰς τὰ γόνατά μου καὶ γίνῃς ὑπόδουλός μου.

« Ἐδῶ δὲν εἶναι ἡ γῆ τοῦ Ἕκτορος, μήτε τοῦ Πριάμου, ἀλλὰ Ἑλληνικὴ πόλις. Κακὸν κάκιστον εἶναι ἀνὴρ νὰ ἔχῃ δύω γυναῖκας· ὅστις θέλει νὰ ζῇ καλῶς πρέπει νὰ ἔχῃ μίαν γυναῖκα. »

Ἡ κακεντρέχεια τῆς Ἑρμιόνης ἐν πάσῃ ἐκφράσει της διαφαίνεται. Ἀπέναντι τῆς αὐστηρότητος τῆς Ἑρμιόνης ἡ Ἀνδρομάχη ἵσταται λελυπημένη καὶ ὑπομένουσα. Τὰ παθήματα δὲν ἐσκλήρυνον τὴν καρδίαν της, ἀλλὰ μᾶλλον καθήδυνον αὐτὴν, ἡ δὲ ἀνάμνησις τοῦ Ἕκτορος τῇ ἔδιδε μείζονα ἔντασιν.

« Φεῦ! φεῦ! λέγει ἡ Ἀνδρομάχη, ἐλεεινολογοῦσα τὴν τύχην της. Διατί λέγεις ταῦτα πάντα πρὸς ἐμέ; οὐ κάλλος, ὦ γύναι, ἀλλ' ἀρετὴ τέρπουσι τοὺς ξυνευνέτας.

μὴ τὴν τεκοῦσαν τῇ φιλανδρίᾳ, γύναι, ζήτει παρελθεῖν· τῶν κακῶν γὰρ μητέρων φεύγειν τρόπους χρὴ τέκν', ὅσοις ἔνεστι [νοῦς.

Οἱ τελευταῖοι οὗτοι λόγοι, ὑποφαινήσκοντες τῇ Ἑρμιόνῃ τὴν κακοήθειαν τῆς μητρός της Ἑλένης τὴν διετάραξαν καιρίως. Ἦτο ἀλίγον αὐστηρὰ ἡ δήλωσις αὕτη τῆς Ἀνδρομάχης, ἀλλ' ἄραγε ἠδύνατο καὶ αὕτη νὰ παρεμποδίσῃ τὴν καρδίαν της νὰ μὴ ἐκφράσῃ ὅσας ἀληθείας ὑπέθαλπεν;

Ἡ Ἑρμιόνη ὅλως ὀργίλη τῇ λέγει ἀποτόμως:

— Τί σεμνομυθεῖς κ' εἰς ἀγῶν' ἔρχει λόγων τί; σὺ εἶσαι σώφρων καὶ ἐγὼ οὐχί;

—Κατὰ τοὺς λόγους σου, τῇ ἀπαντᾷ ἡ Ἀνδρομάχη.

— Σὺ εἶσαι ἡ διεφθαρμένη καὶ νὰ τοὺς εἴπω.

— Εἶσαι νέα καὶ δὲν πρέπει νὰ αἰσχρολογῇς.

— Εἶσαι σοφὴ, ναὶ, εἶσαι σοφὴ, ἀλλὰ πρέπει ν' ἀποθάνῃς.

— Δὲν σέβεσαι τὸ ἄγαλμα τῆς Θέτιδος τὸ ὁποῖον σὲ παρατηρεῖ τὴν στιγμὴν ταύτην;

— Ἐμὲ, ναί; διότι μισεῖ τὴν πατρίδα σοῦ ἕνεκα τοῦ φόνου τοῦ Ἀχιλλέως.

— Ἡ Ἑλένη, ἡ μήτηρ σου ἦτο ἡ αἰτία τοῦ θανάτου του καὶ οὐχὶ ἐγώ.

— Θὰ πάψῃς ἀπὸ τοῦ νὰ μὲ διεφθίζῃς ἀναφέρουσα τὰς δυστυχίας μου;

— Οὐχὶ, οὐδέποτε θὰ σιωπήσω.

— Εἰπέ μοι διατί ἦλθον ἐνταῦθα;

— Σοὶ λέγω ὅτι δὲν ἔχεις ὅσον ἔπρεπε νοῦν.

— Θὰ φύγῃς ἀπὸ τὸν ναὸν τοῦτον;

— Μόνον ἀφοῦ ἀποθάνω.

— Ὦ βάρβαρον σὺ θρέμμα καὶ σκληρὸν [θάρσος,
ἐγκαρτερεῖς δὴ θάνατον; ἀλλ' ἐγὼ σ' ἔδρας ἐκ τῆς δ' ἐκοῦσαν ἐξαναστήσω τάχα·
Τοιόνδ' ἔχω σοῦ δέλεαρ.

Ἡ Ἀνδρομάχη ἐγίνωσκε τί δύναται νὰ πράξῃ μία κακὴ γυνὴ· διὰ τοῦτο μονολογοῦσα εἶπεν οἱονεὶ πρὸς ἀπάντησιν τῆς Ἑρμιόνης, φευγούσης.

— Πέποιθα· δεινὸν δ' ἐρπετῶν μὲν ἀγρίων ἄκη βροτοῖσι θεῶν κατεστῆσαί τινα·
ἃ δ' ἐστ' ἔχθιστα καὶ πυρὸς περαιτέρω, οὐδεὶς γυναικὸς φάρμακ' ἐξεύρηκέ πω κακῆς· τοσοῦτον ἐσμὲν ἀνθρώποις κακόν.

Ψηφιακή Ερευνητική Βάση Δεδομένων-Γυναικεία περιοδικά στον οθωμανικό χώρο (kypseli.fks.uoc.gr)

Καθ' ὃν χρόνον ἐνοικοῦσαν τοῦτα ἐν τῷ ναῷ ὁ πατὴρ τῆς Ἑρμιόνης Μενέλαος κατεγίνετο εἰς ἀνακάλυψιν τοῦ υἱοῦ τῆς Ἀνδρομάχης, τοῦθ' ὅπερ καὶ ἐπέτυχεν.

Ὁ Μενέλαος παραλαβὼν τὸν Μολοσσὸν ἀφικνεῖται εἰς τὸν ναόν, ἔνθα ἦν ἡ Ἀνδρομάχη προσκαρτεροῦσα, καὶ εὑρὼν αὐτὴν, τῇ λέγει,

— Ἰδοὺ ἔλθον λαβὼν τὸν παῖδά σου, τὸν ὃπερ ἐρευνᾷς εἰς ξένην οἰκίαν ἐν ἀγκοίᾳ τῆς θυγατρός μου. Ἢ πρέπει νὰ ἐξέλθῃς τοῦ βωμοῦ ἢ θὰ ἴδῃς ἐνώπιόν σου σφαζόμενον τὸν παῖδά σου ἀντὶ σοῦ. Λοιπὸν σκέφθητι καὶ προτίμησον ἢ τὸν θάνατόν σου ἢ τοῦ παιδός σου.

Ἡ Ἀνδρομάχη προσπαθεῖ νὰ πείσῃ τὸν Μενέλαον νὰ φείσῃ τῆς ζωῆς του, κινοῦσα τὸ ἐλεεινόν τῆς φιλανθρωπίας του «Σὺ, τῷ λέγει, ὁ λογᾶς τῶν Ἑλλήνων στρατηγὸς, ὁ ἑρπάσας τὴν Τροιζῆνα ἐκ τοῦ Πριάμου, νὰ ᾖσαι τοσοῦτον κακὸς καὶ σήμερον νὰ κατέλθῃς εἰς ἀγῶνα μετὰ γυναικὸς ἀσθενοῦς καὶ δούλης;!» Εἶτα τῷ συμβουλεύει νὰ μὴ φανῇ τοσοῦτον ἀνανδρὸς· ἀλλ' οὗτος μένει ἄκαμπτος.

—Ὦ; ἢ θέμις σὺ, πατὲ δὲ' ἐκφεύγει μόρον, σοῦ δ' οὐ θαλούσης κατθανεῖν τὸ δεκτεῶ. δυοῖν δ' ἀνάγκη θατέρῳ λιπεῖν βίον.

— Οἴμοι, ἀναπράξει ἐπὶ τῇ σκληρᾷ ταύτῃ ἐκμονῇ τοῦ Μενελάου ἡ Ἀνδρομάχη, τί ἔπραξα ἡ δυστυχής; ὁποίαν πόλιν προδίδωκα, τίνας τῶν παίδων σου ἐκκέκτηνα ἐγώ; ποῖα δ' ἔκρηνα δώματα; διατί ἐμὲ ἐπιθυμεῖς νὰ φονεύσῃς καὶ οὐχὶ τὸν αἴτιον; «τὴν ἀρχὴν ἀφεῖς πρὸς τὴν τελευταίαν ὀστέρον οὖσαν φέρεις»;

Εἶς παῖς δὲ' ἦν μοι λοιπὸς ὀρθαλμὸς βίου. Τοῦτον κτανεῖν μέλλουσιν οἷς δοκεῖ τάδε. Οὐ ἔθετο τοιοῦτ' γ' οὐκεν' ἀθλίου βίου.

Ἐν τῷ μὲν γὰρ ἔλπεις, εἰ σωθήσεται.

Ἐμοὶ δ' ὄνειδος μὴ θανεῖν ὅπερ τέκνου.

Ἡ μητρικὴ φιλοστοργία ἐνίκησεν, ὡς βλέπετε· ἡ Ἀνδρομάχη ἀποφάσκει θὰ ἀποθάνῃ ἀντὶ τοῦ τέκνου της· ἀποφασίζει νὰ ἐξέλθῃ τοῦ βωμοῦ. Ἡ Ἑρμιόνη ἐξετέλεσε τὸ σχέδιόν της.

— Ἰδοὺ, λέγει χαρᾶς ἡ Ἀνδρομάχη, ἀποχωρεῖ ἐκ τοῦ βωμοῦ.

Προλείπω βωμὸν ἥδε χειρὶ σφάζειν, φονεύειν, δεῖν, ἀπερτῆσαι δέρην. στέφουσα· Ἢ τοῦ λέγον πρὸς τὸν υἱόν της

[τῷ λέγει.

Ὦ τέκνον, ἡ τεκοῦσά σ', ὡς σὺ μὴ θάνῃς, στεῖχε πρὸς Ἅιδαν· ἦν δ' ὑπερδράμῃς

[μόρον,

μάμνησο μητρὸς, οἷα τλᾶσ' ἀπωλέσμην, καὶ πατρὶ τῷ σῷ διὰ φιλημάτων ἰὼν δάκρυά τε λείβων καὶ περιπτύσσων χέρας λέγ' οἷ' ἔπραξα· πᾶσι δ' ἀνθρώποις ἄρ' ἦν ψυχὴ τέκνον· ὅστις δ' αὖτ' ἄπειρος ὢν φέγει, ἥσσον μὲν ἐλγεῖ, δυστυχῶν δ' εὐδαιμονεῖ.

Ὁ Μενέλαος, ἅμα αὕτη ἐξῆλθεν, διέτασε τοὺς περὶ αὐτὴν [illegible] τὴν, νὰ περιδέσωσι τὰς χεῖράς της χωρὶς ν' ἀκούσωσιν οὐδεμίαν παράκλησίν της. Εἰς αὐτὴν δὲ τότε ὁμολογεῖ ὅτι προέτεινε τὴν θάνατον τοῦ παιδὸς ἵνα δυνηθῇ νὰ ἐξαγάγῃ αὐτὴν ἐκ τοῦ ναοῦ τῆς Θέτιδος καὶ τέλος περιφρονητικῶς τὴν ἀπωθεῖ λέγων· Ἀλλ' ἔρπ' ἐς οἴκους τούσδ', ἵν' εἰς ἔλευ-

[θέρους

δούλη γεγῶσα μήποθ' ὑβρίζειν μάθῃς.

Ἡ Ἀνδρομάχη, χαιροδόκιμος βαίνουσα εὗρε καιρὸν νὰ ὑποδείξῃ εἰς τὸν υἱόν της τὴν ἀναμένουσαν ἀμφοτέρους δύσμοιρον τύχην καὶ τῷ συστήσῃ νὰ ἐπικαλεσθῇ τὴν ἐπαίρεσιαν τοῦ ἀκάμπτου Μενελάου.

Ἐν τῷ μεταξὺ τούτῳ ὁ γηραιὸς Πηλεὺς, πληροφορηθεὶς τὰ διατρέχοντα εἰς τὸν ναὸν, σπεύδει εἰς τὸν τόπον τῆς σκηνῆς· ἰδὼν δὲ τὴν ὀρικαλέαν κατάστασιν εἰς ἣν εὕρηκε ἥ τε Ἀνδρομάχη καὶ ὁ υἱός της, ἐπιπλήττει τὸν Μενέλαον διὰ τὴν ἀτάσθαλον ταύτην διαγωγήν του καὶ μετὰ πολλὰς συζητήσεις ἃς ποιεῖ μετ' αὐτοῦ ἀκαλλάττει τῶν χειρῶν του τὴν τε Ἀνδρομάχην καὶ τὸν υἱόν της, ὃν ὑπεσχέθη δημοσίᾳ ὅτι θέλει τὸν καταστήσῃ μέγαν καὶ φοβερὸν τοῖς ἐχθροῖς του. Ἡ Ἑρμιόνη ἰδοῦσα τὰ σχέδιά της ἀνατραπέντα ἐν τοῖς σπαργάνοις των παράσσεται καὶ ἀποσπᾷ τὰς τρίχας τῆς κεφαλῆς της· ῥίπτει κατὰ γῆς τοὺς πλοκάμους τῆς κόμης της, καὶ ἐκ τῆς παραφορᾶς της ἐπιθυμεῖ νὰ σφαγῇ ἢ νὰ ῥιφθῇ κατὰ κρημνῶν. Ἀλλὰ μετανοοῦσα προτιμᾷ νὰ δραπετεύσῃ ἐκ τῶν μεγάρων τοῦ συζύγου της καὶ νὰ ἐπιστρέψῃ εἰς τὸν οἶκον τοῦ πατρός της.

Δὲν παρῆλθε πολὺς καιρὸς καὶ ὁ Νεοπτόλεμος ἐπιβουλευθεὶς ὑπὸ τοῦ Ὀρέστου φίλου τῆς Ἑρμιόνης ἐσφάγη ἐν τῷ ναῷ τῶν Δελφῶν, ἐν ᾧ ἡ θεὰ Θέτις συνιστᾷ τῇ Πηλεῖ νὰ ἀποστείλῃ τὴν Ἀνδρομάχην καὶ τὸν υἱόν της νὰ κατοικήσωσιν εἰς Μολοσσίαν ἔνθα νὰ καταστήσῃ καὶ Βασιλέα ἐκ Τροιζῆνος. Ἐνταῦθα λύεται τὸ Εὐρυπίδειον δρᾶμα. Τὴν συνέχειαν τῶν συμβάντων τούτων ἐξηκολούθησεν ὁ Βιργίλιος ἐν τῇ Αἰνειάδι.

Ἡ ΓΥΝΗ

κατὰ τὴν Ἰνδικὴν ἐποποιΐαν

τῆς Ραμαυάνας

ὑπὸ

τῆς δεσποσύνης Clarisse Bader

Β'.

Παραλείπομεν ἤδη τὴν ἀφήγησιν τῆς τελέσεως τῶν γάμων τῶν τεσσάρων υἱῶν τοῦ Δασαράθα μετὰ τῶν θυγατέρων καὶ ἀνεψιῶν τοῦ βασιλέως Ζζανάκα.

Αἱ νεόνυμφαι, ἀφικόμεναι εἰς τὴν αὐλὴν τῆς Ἀϋοδυᾶς, ὑπεδέχθησαν ὑπὸ τῶν πενθερῶν αὐτῶν μετὰ φιλοστόργου περιπαθείας· Ὀδηγηθεῖσαι ὑπ' αὐτῶν πρὸ τῶν οἰκογενειακῶν ἑστιῶν, προσφέρουσι τὰ σεβάσματα αὐτῶν εἰς τοὺς Γκουραβᾶ [πνευματικοὺς διδασκάλους], οὓς ὀρείλουσε σέβεσθαι καὶ τιμᾶν.

Ὁ ποιητὴς διαγράφει τὴν χαρίεσσαν εἰκόνα τῆς εὐδαιμονίας τῶν νέων ζευγῶν. Ἀλλὰ μόνον τὸ πρόσωπον τῆς Σιτᾶς διαγράφει διὰ τῶν ἡδυτέρων περιγραφῶν, ἃς διαχρωματίζει διὰ τῶν ἐβροτέρων παραλλαγῶν. Ὁ Βαλμίκης παρουσιάζει ἡμῖν τὸν Ραμᾶ καὶ τὴν Σιτὰ, ἀγαπωμένους περικαθέστατα, ἀλληλοβελτιουμένους, τελειοποιουμένους καὶ τὰς ψυχὰς αὐτῶν ἐν μιᾷ μόνῃ συνενοῦντας. Ὦ! Τῆς τοιαύτης συνενώσεως, μετὰ 15 ὅλους αἰῶνας, ὑψίστη θρησκεία δὲν ἔμελλεν, ὑπ' ἄλλους οὐρανοὺς, νὰ ἐπιβάλλῃ τὸ ἰδεῶδες πρότυπον;

Μετὰ τοῦ δευτέρου τόμου, τῆς Αὐδυακάνδας, εἰσαγόμεθα εἰς τὴν κυρίως πλοκὴν τῆς πράξεως.

Ἡ ἀρετὴ, ὁ ἡρωϊσμὸς, ἡ κοινωνικὴ ἀγαθότης τοῦ Ραμᾶ προσελκύουσι τὴν ἀγάπην τῶν ὑπηκόων τοῦ πατρός του, ἡ δὲ σταθερότης καὶ ἡ εἰς τὰς ὑποθέσεις ἐμπειρία του ἐμπνέουσι τῷ Δασαράθᾳ τὴν ἐπιθυμίαν τοῦ νὰ καταστήσῃ αὐτὸν βασιλέα νέον ἔτι ὄντα.

Ὁ μονάρχης ἦν καταβεβλημένος ὑπὸ τὸ βάρος τῶν ἐτῶν καὶ ἡ ἀνάπαυσις τοῦ θανάτου ἤθελε φανῇ αὐτῷ ἡδίστη ὅταν ἐξηφάνιζε τὴν τύχην τοῦ βασιλείου του. Οἱ ὑπήκοοί του ἐμέντευσαν τὴν ἰδέαν του καὶ ἦλθον νὰ παρακαλέσωσιν αὐτὸν νὰ καταστήσῃ συμμέτοχον τῆς ἰσχύος του τὸν ἡγεμονόπαιδα ὅστις περιέβαλλεν αὐτοὺς, τοὺς συζύγους καὶ τὰ τέκνα των διὰ δραστηρίων φροντίδων καὶ περιποιήσεων.

Ὁ ἀσαράθας, πλήρης χαρᾶς, ἐντέλλεται τὴν τέλεσιν τῆς στέψεως· ἡ στιγμὴ ἦν εἴκοσι διότι τὸ ἡδύπνουν ἔαρ καλύπτει δι' ἀνθέων τὰς χλοερὰς πεδιάδας.

Ὁ γέρων μονάρχης καλεῖ παρ' αὐτῷ τὸν διάδοχον τοῦ στέμματος. «Ραμᾶ, σὺ εἶ τὸ πορφυρίλεστερον καὶ ἐξοχώτερον ἔνεκα τῶν ἀρετῶν σου τέκνον μου, γεννηθὲν, υἱὸς ἐκ ἐμοῦ. Ἐκ τῆς ἴσης μοι συζύγου μου, ἐκ τῆς πρώτης τῶν ἐμῶν συζύγων (1)».

Ἀναγγέλλει αὐτῷ τὴν ἀναμένουσαν αὐτὸν λαμπρὰν τύχην καὶ ἐνῷ χρόνῳ ὁ Ραμᾶς ἀκούει μετὰ σεβασμοῦ τὰς συμβουλὰς τοῦ σεβαστοῦ πατρός του, ἀγγελιαφόροι σπεύδουσι νὰ ἀναγγείλωσι τὴν ἔξοχον ταύτην εἴδησιν εἰς τὴν Καωσαλυάν· ἡ εὐδαίμων μήτηρ εὐχαριστεῖ αὐτοὺς, πλουσίαν δῶρα αὐτοῖς παρεχομένη.

Ἀλλ' ὁ βασιλεὺς σκέπτεται· ἀπαίσιοι οἰωνοὶ ταράττουσιν αὐτὸν· νομίζει ὅτι ὁ θάνατός του εἶναι ἐγγὺς καὶ ἐπιθυμεῖ ὅπως ἡ στέψις τοῦ Ραμᾶ τελεσθῇ ἀμέσως τὴν ἐπαύριον. Ἡ ἀπουσία τοῦ υἱοῦ τῆς Κεκεῦδς εἶναι μία τῶν αἰτιῶν τῆς ταχείας πραγματοποιήσεως τῆς, ἐπιθυμίας του ταύτης. Ὁ Βαρέτας εἶναι δίκαιος καὶ ἀγαθὸς «ἀλλὰ, προστίθησιν ὁ συνετὸς μονάρχης, γινώσκω κατὰ πόσον εἶναι μεταβληταὶ αἱ ἀνθρώπινοι ἰδέαι [2]. . . . . »

Σπουδαιότατα ἰδέαι ἐπασχολοῦσι τὸν Ραμᾶ· νέα ζωὴ διανοίγεται δι' αὐτόν. Κατεχόμενος ὑπὸ τῆς σπουδαιότητος τῶν καθηκόντων, ἄτινα ἐπιβάλλει τὸ ἀνώτατον ἀξίωμα παντὶ ἐπιθυμοῦντι νὰ φανῇ ἄξιος αὐτοῦ, ἀποσύρεται εἰς τὰ δώματα αὐτοῦ ἵνα διασκεφθῇ ἐλευθεριώτερον καὶ διευθετήσῃ τὰς συγκεχυμένας ἰδέας, ἃς ἐπορίσατο εἰς τὸ πνεῦμα αὐτοῦ ἡ συγκίνησις ὑπουργήματος τοσοῦτον σπουδαίου ὅσον καὶ ἀπροόπτου, ἐν τοσούτῳ δὲ δύναται ν' ἀντιστῇ εἰς τὴν φωνὴν τῆς καρδίας του, ἥτις ἕλκει αὐτὸν πρὸς τὸν βασιλικὸν γυναικωνίτην, ἔνθα κατοικεῖ ἡ μήτηρ αὐτοῦ.

Ἡ Καωσαλυά, λινὰ ἐνδύματα φέρουσα εὕρηται προσευχομένη. Ἡ Σιτά, περιχαρὴς καὶ ὁ Λαξμανάς συμμεριζόμενος τῆς εὐαρεσκείας τῆς νύμφης του, παρίστανται παρ' αὐτῇ.

Ὁ Ραμᾶς προχωρεῖ εὐσεβάστως καὶ ὑποκλίνεται.

« Φιλτάτη μήτηρ, ὁ πατὴρ ὡρισέ με ἵ-

(1) Ἀϋοδυακάνδα, κεφ. 2.
(2) Ἀϋοδυακάνδα, κεφ. 3.

να κυβερνήσω τοὺς λαοὺς αὐτοῦ· αὔριον μέλλουσι νὰ μὲ στέψωσι· τοιαύτη ἡ διαταγὴ τοῦ πατρός μου.

« Ἡ Σιτὰ ἀνάγκη τὸ ἐπίπρας νὰ δειπνήσῃ μετ' ἐμοῦ. ὡς ἐκελεύσατο ὁ βασιλεὺς, μετὰ τοῦ ριτουάλ (ἱερουργοῦντος ἱερέως) καὶ τῶν πνευματικῶν ἡμῶν διδασκάλων.

« Εὐχαριστήθητι λοιπὸν νὰ ἐκτείνητε ἐπ' ἐμοῦ καὶ ἐπὶ τῆς Βιδεαίνας (1) τῆς ὡραίας συζύγου μου τὰς παναισίας εὐχὰς ἡμῶν, τὰς συντελεστικωτάτας διὰ τὴν στέψιν μου, πρὸ τῆς ἡμέρας, ἥτις θὰ ἴδῃ τὴν ὑψηλὴν τελετὴν ταύτην.»

Ἡ εὐδαιμονία τῆς Καωσαλυᾶς ἐκδηλοῦται διὰ τῶν δακρύων καὶ τῆς θερμῆς ἐκχύσεως τῶν μητρικῶν αὐτῆς ἐρέτων.

« Προσφιλέστατέ μοι Ραμά, ἔσο μακροχρόνιος! Ἐξαφανισθήτω ὁ ἐχθρὸς ἐνώπιόν σου! Κίθε ἡ εὐδαιμονία σου καταθέλγῃ αἰωνίως τὴν οἰκογένειαν ἐμοῦ τε καὶ τῆς Σουμιτρᾶς! »

Οὐδόλως μνημονεύει τῆς Κεκεῦδς καὶ ἡ σιωπὴ αὕτη προδίδει κρυφίαν τινὰ διάκρισιν.

Ὁ Ραμᾶς, ἀποχαιρετίσας τὴν Καωσαλυὰν καὶ τὴν Σουμιτρᾶν, ὁδηγεῖ τὴν νέαν εἰς τὰ ἀνάκτορα αὐτοῦ.

Οἱ ὑπήκοοι τοῦ Δασαράθα μεθύσκονται ὑπὸ τῆς χαρᾶς. Ἡ βασιλικὴ ὁδὸς, ἐφ' ἧς κυμαίνονται διάφοροι σκιάδια, πληροῦται πλήθους περιχαροῦς, λαμπρῶς ἐνδεδυμένου καὶ ἐνθουσιῶντος· οἱ ἐπισκέπται ἐκ τῶν διαφόρων κωμῶν καὶ χωρίων πλημμυροῦσι τὰς ὁδοὺς τῆς πρωτευούσης. Αἱ ἁρμονικαὶ συμφωνίαι αἵ τε μουσικαὶ καὶ φωνητικαὶ διακαίουσι τὴν ἀτμόσφαιραν. Ὑπόκωφος μυκηθμὸς συνοδεύει τὴν ἁρμονίαν ταύτην, ἥτις εἶναι ἡ φωνὴ λαοῦ εὐχαριστοῦντος τὸν οὐρανὸν ὡς ἐξασφαλίσαντα αὐτῷ πατέρα τινα.

Ἀκόλουθος τῆς Κεκεῦδς, ἡ μακρόθεν συγγενὴς αὐτῆς, ἡ κυρὰ Μανθαρᾶ, καθημένη ἐπὶ τοῦ ἀνωγαίου τῶν ἀνακτόρων, ἐκπλήττεται ἐπὶ τῷ θορύβῳ τούτῳ. Πρὸς τί ἡ ἀγαλλίασις τῶν φιληκόων κατοίκων τῆς Ἀϋοδυᾶς; Πρὸς τί ἡ γενναιοδωρία τῆς Καωσαλυᾶς, ἥτις διανέμει τοσαῦτα πλούσια δῶρα εἰς τοὺς περὶ αὐτήν; Ἡ Μαν-

(1) Ἡ Σιτά, θυγάτηρ τοῦ Δζανάκα, βασιλέως τῆς Βιδέας, ἧς πρωτεύουσα ἦν ἡ Μιθιλὰ ἀναφέρεται συνεχῶς ὑπὸ τὸ ὄνομα Δζανακιάς, Βιδεαίνη, Μιθιλαία-

θαρὰ διερευνῶσα μανθάνει τὸ μέγα γεγονὸς, πληροφορεῖται ὅτι στέψις προπαρασκευάζεται· ἀλλ' ἡ στέψις αὕτη δὲν εἶναι ἡ τοῦ Βαρέτα.

Ὀργίλος, στρέφει πρὸς τὸ δωμάτιον, ἔνθα ἐκοιμᾶτο ἡ Κεκεῦδ, ἥτις παρουσιάζεται τὸ πρῶτον ἡμῖν χαιρέσα καὶ συμπαθής.

Ἡ Μανθαρᾶ, ἧς τὸ δύσμορφον σῶμα χρησιμεύει ὡς τύπος τῆς ψυχῆς αὐτῆς, ἡ Μανθαρᾶ κραυγάζει φρικωδῶς.

« Τυρλὴ γύναι, ἔξελθε τῆς κλίνης! Τί! κοιμᾶσαι! Τρομερὸς κίνδυνος ἐπικρέμαται σοι! Δυστυχής, δὲν ἔννοεῖς; ὅτι σύρεσαι εἰς ἄβυσσον;

« Μάτην διαλέγεται ὑπὸ τῆς ἐπόψεως, ἣν ἐμπνέει σοι ἡ εὐδαιμονία σου. Ἡ εὐδαιμονία αὕτη εἶναι ἄστατος, ὡς τὸ ῥεῦμα τοῦ ποταμοῦ τοῦ κυτιρχομένου ἐκ τινος ὄρους· (1) »

Ἡ Κεκεῦδ ἐκπλήσσεται ἐπὶ τῇ ὀργῇ τῆς Μανθαρᾶς· ὁποῖον ἄραγε τὸ αἴτιον τῆς ὀργῆς ταύτης;

Τότε, διὰ τῶν ἀπιστοτέρων ὑπαινιγμῶν, ἡ Μανθαρᾶ, συμπαθὴς πρὸς τὰς δυστυχίας τῆς Κεκεῦδς, παρίστησιν αὐτῇ τὸν Δασαράθα ἄπιστον, τὸν Ραμὰ στεφανούμενον, τὸν Βαρέτα θυσιαζόμενον, τὴν ἀντίζηλον τῆς τέλος θριαμβεύουσαν!

« Παρὰ σοὶ ὁ σύζυγος σου σοὶ δαψιλεύει τὰς ἀνωφελεῖς φιλοφρονήσεις, ἐνῷ ἐπιφυλάττει τὰ ὠφέλιμα αὐτοῦ πλούτη διὰ τὴν Καωσαλυάν, ἅτινα σήμερον ἀπολαμβάνει αὕτη ».

Εἰς τὴν γυναῖκα ταύτην τὴν παρορμοῦσαν αὐτὴν εἰς ἐκδίκησιν, ἡ νέα βασίλισσα ἀπαντᾷ διὰ μεγαλοψύχου κινήσεως. Ἀποσπάσασα ἐκ τῶν στολισμάτων αὐτῆς λαμπρὸν κόσμημα προσφέρει αὐτὸ εἰς τὴν συγγενὴν της πρὸς ἀναμοιβὴν τῆς εὐτυχοῦς ἀγγελίας, ἣν ἐκόμισεν αὐτῇ.

« Οὐδεμία ὑπάρχει» λέγει, «ἐν τῇ καρδίᾳ μου διάκρισις μεταξὺ τοῦ Βαρέτα καὶ τοῦ Ραμᾶ. Εὐφροσύνως λοιπὸν θὰ ἴδω τὸν βασιλέα χορηγοῦντα αὐτῷ τὸ βασιλικὸν στέμμα!

« Οὐχί! Οὐδὲν προσφιλέστερόν μοι δύναται νὰ μὲ χαροποιήσῃ ἢ ἡ ἡμέρα αὕτη, καθ' ἣν μανθάνω ὅτι ὁ βασιλεὺς σύζυγος μου ἀνεβίβασεν ἐπὶ τοῦ θρόνου, ὡς διάδοχον τοῦ στέμματος, τὸ φίλτατον τοῦτο τέκνον, τὸ ἐκ τῆς σαρκός του γεννηθέν,

(1) Ἀϋοδυακάνδα, κεφ. 5.

Ψηφιακή Ερευνητική Βάση Δεδομένων-Γυναικεία περιοδικά στον οθωμανικό χώρο (kypseli.fks.uoc.gr)

τὸν Ραμᾶ, τὸν εὐγενῆ ἥρωα, τὸν ἀνεκτίμητον ἐπὶ ἀρετῇ θησαυρὸν τοῦτον!»

Ἡ Μανθαρὰ ῥίπτει περιφρονητικῶς τὸ κόσμημα, καὶ, ἐξακολουθοῦσα τὸ ἄπιστον πρόσωπον, παρουσιάζει τὴν ὑπέρκαμπρον Κεκεῦν ὑποκειμένην ὡς δούλην εἰς τὴν εὐτυχῆ ἀντίζηλόν της.

Ἀλλ' ἡ ἀπρόβλεπτος Κεκεῦς δὲ [illegible] νοίγεται εὐχαρῶς εἰς αἰσθήματα μίσους καὶ ἐκδικήσεως καὶ ἡ νέα γυνὴ παρατηροῦσα ἀσκηρδαμυκτεὶ τὴν ἀκόλουθον της καὶ ἐκπνοοῦσα τὴν ἐλληνίν τοῦ βασιλέως ἐκτίθησι τὰς ἀρετὰς τοῦ νέου, ὃν ἀγαπᾷ ὡς μήτηρ.

«Εἶναι δίκαιος» λέγει, «ἀγαπᾷ νὰ ζῇ μεταξὺ τῶν ἐναρέτων ἀνδρῶν· ἔχει εὐγνώμονα καρδίαν· οἱ λόγοι του πάντοτε ἀποπνέουσιν ἀλήθειαν. Ὁ Ραμᾶς εἶναι ὁ πρεσβύτερος υἱὸς τοῦ βασιλέως καὶ δικαιοῦται νὰ ᾖ ὁ διάδοχος τοῦ στέμματος.

«Θέλει προστατεύσει ὡς πατὴρ καὶ καθ' ὅλον τὸν βίον του ἅπαντας τοὺς ἀδελφούς του, καὶ θέλει φέρει ἐπ' ὤμων αὐτοῦ τὰ προσφιλέστερα εἰς ἡμᾶς, τὰς μητέρας καὶ πατέρας του ἀντικείμενα.

«Μεταξὺ ἐκπλήξεων καὶ αὐτῆς τῆς προτιμωμένης Κεωσαλιᾶς ἐμὲ κυρίως σέβεται καὶ ἐκτιμᾷ (1)...»

Ἄλλως τε, ἡμέραν τινὰ δικαιώματι κληρονομικῷ τὸ στέμμα δὲν θὰ περιέθει εἰς τὸν υἱὸν τῆς Κεκεῦς;

«Διατί ἀπελπίζεσαι, Μανθαρά, ἐπὶ τῇ ἀνατολῇ ἡλίου, τὴν χαρὰν μου ἀποτελέσοντος καὶ προαγγελλοντός μοι εὐδαίμονας ἡμέρας;»

Ὁ λόγος οὗτος τῆς βασιλίσσης ἔμελλε νὰ προκαλέσῃ συμπάρασμα ἀκαταμάχητον. Ἡ Μανθαρὰ ἐπληροφόρεται ἀμέσως τοῦ ὅλου, ὅπερ αὐτὴ καὶ κυρία της τῇ ἐπρομήθευσεν. Ἡ Κεκεῦς δὲν γινώσκει ὅτι ὁ Βαράτας ἔσται διαπαντὸς ἀποκεκλεισμένος τοῦ θρόνου καὶ ὅτι τὸ στέμμα τοῦ Ραμᾶ μόνον εἰς ἄμεσον διάδοχον θ' ἀνήκει· Ὁ Βαράτας δὲν θὰ εὑρεθῇ ἴσως ὑπὸ τὴν ἀντιζηλίαν τοῦ υἱοῦ τῆς Κεωσαλιᾶς;

Τίνος ἄρα ἦτο τὸ κάλυμμα τῶν μυστηρίων τοῦ γυναικωνίτου καὶ τὸ ἐνδότερον τοῦτο, τὸ τοσοῦτον θελκιμέρδιον ἐπιφαινόμενον, ὑπουργεῖται ἡμῖν ὑπὸ ὑπούλων στέμμων καὶ ἰρίδων κατασκιαζόμενον.

«Ἐπὶ τῇ σῇ ἀφιδότητι γαυριωμένη παρεμένουσα ἐκάστοτε, ἐν τῇ ἐπηρεαστείᾳ σου, τὴν μητέρα τοῦ Ραμᾶ, σύζυγον ὡς σὺ τοῦ αὐτοῦ συζύγου· πῶς νὰ μὴ ἐπιρρίψῃ νῦν ἐπὶ σοῦ ἅπαν τὸ μῖσος αὐτῆς! (1)»

Ἡ βασίλισσα ἐταράχθη· φοβεῖται διὰ τὸν υἱόν της καὶ φρίσσει ἐπὶ τῇ ὑπεροχῇ τῆς ἀντιζήλου της..... ἀλλὰ πῶς νὰ ἐμποδίσῃ τὴν δυστυχίαν ταύτην;

«Ἐὰν ἐπιθυμῇς, τῇ λέγει ἡ Μανθαρά, [illegible] νὰ δίδω τὸν Ραμᾶ εἰς τι ὅσον καὶ διενεργήσω τὴν στέψιν τοῦ Βαράτα. (2)»

Ἡ Μανθαρὰ ἐπέτυχεν. Ἡ βασίλισσα ἐγείρεται τῆς κλίνης, ἐρ' ἧς ἠωχλῶς ἀνεπαύετο καὶ ἱριστᾷ αὐτὴν περιέργως χαίρουσα.

«Εἰπέ μοι ὦ περίνους γύναι, Μανθαρὰ εἰπέ μοι διὰ τίνα· μέσου θὰ κατωρθωθῇ ἡ εἰς τὸν θρόνον ἀνάβασις τοῦ Βαράτα καὶ ἡ εἰς τὸ ὅπτος ἀναίρεσις τοῦ Ραμᾶ.»

Ἡ Μανθαρὰ τῇ ἀναμιμνήσκει ὅτι ἡμέραν τινὰ ὁ Δασαράθας πληγωθεὶς ἐν τῇ μάχῃ περιεποιήθη ὑπὸ τῶν ὡραίων χειρῶν τῆς Κεκεῦς, ὅτι, θεραπευθεὶς ὑπ' αὐτῆς, τῇ ὑπεσχέθη νὰ ἐκτελέσῃ δύο χάριτας, ἃς αὕτη ἤθελεν ἐκλέξῃ καὶ ὅτι ἡ βασίλισσα ἀνέβαλε τὴν ἐκπλήρωσιν αὐτῶν ἐν τῷ μέλλοντι. Ὁποία δὲ ταύτης καταλληλοτέρα περίστασις ὅπως ἐξαιτήσηται παρὰ τοῦ βασιλέως τὴν ἐκπλήρωσιν τῶν ὑποσχέσεών του; Ἡ Μανθαρὰ ὑποδείκνυσι τῇ νέᾳ γυναικὶ τὴν διαγωγὴν, ἣν ὀφείλει ν' ἀκολουθήσῃ ἀπέναντι τοῦ μονάρχου, τὰ δάκρυα, ἅτινα ὀφείλει νὰ χύσῃ, τὴν ὀργὴν, ἣν ἤθελε ἐκδηλώσῃ, τὴν ἀπάτην, ἣν ἔμελλε νὰ μεταχειρισθῇ ἵνα φοβίσῃ, κολακεύσῃ καὶ παγιδεύσῃ τὸν γέροντα σύζυγόν της. Ἡ ἐξορία τοῦ Ραμᾶ ἐπὶ 14 ἔτη, ἡ ἄμεσος στέψις τοῦ Βαράτα ἔσονται τὰ ἀποτελέσματα τῆς σκηνῆς ταύτης.

Ἀλλ' ἐπειδὴ ὁ ποιητὴς αἰσθάνεται ὅτι ἐπέδωκε μεγάλην γενναιότητα τῇ Κεκεῦῃ ὅπως ἐμποδίσῃ φυσικῶς τὴν ἐν αὐτῇ εἰσαγωγὴν τῶν τύψεων, παρουσιάζει αὐτὴν ποσωρισμένην νὰ ἐξακείλῃ διὰ τῆς ἀρᾶς βρχμᾶνος, ὃν παῖς ἔτι οὖσα εἶχε παροργίσει.

«Διερεθισθεῖσα ὑπὸ τῆς ἀκολούθου της ἡ κυρία τὸ εἶδεν ὑπὸ τὰς χροιὰς τοῦ καλοῦ τὸ ὑποκρυπτόμενον κακὸν καὶ ἡ ψυχή της, ταρασσομένη ὑπὸ ἐπιφορίας ἀρᾶς τινος, δὲν ἠθάνετο ὅτι ἡ πρᾶξίς της ἦτο ἐπίμεμπτος.»

Ποσάφερος ἐκ τῆς χαρᾶς, ἐναγκαλίζεται τὴν ἄπιστον συμβουλάν της, ἐπαινεῖ τὴν δεξιότητα τῆς, εὐχαριστεῖ αὐτὴν διὰ τὴν ἀφοσίωσίν της, κολακεύουσα καὶ τὴν δυσμορφίαν της.

«Αἱ κυφαὶ, λέγει, εἶναι δύσμορφοι· καὶ δυσείδεις· ἀλλὰ σὺ θύγατερ, εἶσαι εὐειδὴς ὡς λωτὸς, κύπτων ἐπὶ τῇ πνοῇ τοῦ ἀνέμου.....»

«Ἐκεῖ, ἐν τῷ χαριεντι κυρτώματι, τῷ ὁμοιάζοντι ἐπὶ τῆς βαχίας σου λόφον ὄρους, ἐγκρύπτονται αἱ ἐξοχαι συμβουλαί σου, ἡ σοφία τοῦ Κασταρτιοῦ καὶ αὐτὴ ἔστι ἡ μαγικὴ τέχνη σου. Ἐπὶ τοῦ κυρτώματος σου τούτου, ὡραία μου κυρά, θὰ ἐπιθέσω χρυσοῦν στέφανον, ἐὰν ὁ Βαράτας στεφθῇ καὶ ὁ Ραμᾶς ἐξοριοθῇ εἰς τὰ δέσμ.»

Ὑποσχεται αὐτῇ πολύτιμα δῶρα καὶ τιμὰς ἡγεμονικὰς· ὡς κοσμήματα δὲ παν ὅ,τι θελκτικὸν δύναται νὰ ἐπιθυμῇ γυνή τις, καὶ μάλιστα κυρά.

Ἡ Μανθαρά, χωρὶς νὰ φανῇ συγκεκινημένη ὑπὸ τῆς εὐγνωμοσύνης τῆς βασιλικῆς αὐτῆς συγγενοῦς, ἀποκρίνεται αὐτῇ ξηρῶς, ὅπως διερεθίσῃ αὐτὴν ἐπὶ πλέον. «Μέτριον καὶ ἀνωφελὲς νὰ θέτῃ τις γέφυραν ἐπὶ ποταμοῦ, οὗ ὁ λιμὴν εἶναι ξηρός. Ἠγέρθητι λοιπὸν, ἔξοχος γύναι, ἐξασφάλισον τὴν τύχην σου καὶ ἔνσπειρε τὴν ταραχὴν εἰς τὴν καρδίαν τοῦ μονάρχου.»

Ἡ Κεκεῦν ῥίπτει κατὰ γῆς τὰ κοσμήματά της καὶ ἀποσύρεται εἰς τὴν Αἰθουσαν τῆς Ὀργῆς (1) καὶ πίπτει ἐκτάδην κατὰ γῆς. Ἡ τὸν θάνατόν της ἢ τὴν ἐξορίαν τοῦ Ραμᾶ προσδοκᾷ ἐν τῷ μέλλοντι.

(1) Ἀϋοδυακάνδα, κεφ. 7.

(1) Ἀϋοδυακάνδα, κεφ. 7

(2) Ἀϋοδυακάνδα, κεφ. 8

ΜΙΑ ΣΤΑΓΩΝ ΥΔΑΤΟΣ

Λάβωμεν σταγόνα ὕδατος ἀπὸ δυσώδη τινὰ λάκκον ὃν πλῆθος ἀκαθάρτων ὑδάτων ἐντὸς αὐτοῦ χυνομένων καθιστᾷ ἀμάραν ἀληθῆ. Πλεῖστοι γείτονες πολλαχοῦ ἔλαβον πεῖραν τούτου μὲ τῆς ἰδίας των ὑγείας διακῇ κίνδυνον. Τὰ σεσηπότα πλὴν ταῦτα ὕδατα θαυμασίως ὑπηρετῶσι τὸν

(1) ἡ Αἰθουσα τῆς ὀργῆς διατηρεῖται ἄχρι σήμερον εἰς τὰς ἐνδικὰς οἰκίας ὑπὸ τῶν γυναικῶν, αἵτινες εἰσὶ δυσαρεστημέναι ἀπὸ τοὺς συζύγους των. Ἡ Αἰθουσα αὕτη δὲν εἶναι σχεδὸν ἀνάλογος τῶν boudoir τῶν ἀρχαίων Γαλατῶν;

σκοπόν μας καὶ θέλομεν ἀποκτεισμόνως ὠφεληθῆ ἐκ τῆς δυστυχίας τῶν ἀγρῶν αὐτῶν ἀνθρώπων. Οὐδὲν ἐν τῷ κόσμῳ μὴ χρήσιμον τολλάγιστον ὡς διδασκαλία καὶ ἂν ἦτο δυνατὸν νὰ λάβωμεν γνῶσιν τῶν διαφόρων φύσεων πάντων ἀνεξαιρέτως· τῶν πραγμάτων θὰ ἐξήγομεν ἐκ τῶν μέλλον ἀπευκταίων συμβεβηκότων παραδείγμα ὠφελείας.

Ἡ περὶ ἧς ὁ λόγος σήψις διδάσκει ἡμᾶς ὅτι ἡ ὅλη πτωμάτων ὄντων σεσηπότων, ἐπὶ πολὺ δὲν μένει ἄχρηστος. Ὑπαρξις οὖσα θεῖα δὲν εἶναι ἡ θέσις ἑτέρας πρὸς κατοχὴν, εἶναι πρᾶξις διὰ τὴν ἄπαυστον ἐργασίαν τοῦ χρόνου. Προσπαθήσατε ὅπως ἴδητε εἰς τὸν προκείμενον ζῶντα πίνακα ὅ,τι ἐγὼ βλέπω καὶ ὅ,τι κατὰ ἔγνοιαν ἀνθρῶν ἐν ὁδοῖς θείοις προσκαλεῖται νὰ καταστήσῃ καταλληλοτέρα.

Εἰς ποίαν ἐπιτάχυνσιν μεγαλειτέραν ὑπάρχει ἡ ἀνάγκη ὁδηγοῦ ἢ εἰς τὴν τοῦ κόσμου ἐκείνου, τοῦ θαυμασίου κόσμου τοῦ μεταίχμιον ἀποτελοῦντος τοῦ πραγματικοῦ καὶ φανταστικοῦ κόσμου καὶ εἰς ὃν ὡς ἁπλοῦς περιδρομὴς ὁ γνωστὸς χρησιμεύει κόσμος!

Ζῶα ὁμοειδῆ κινοῦνται μετ' ἀκατανοήτου τρόπου ἐπὶ τῆς σκηνῆς ὅπου οἱ ὑποκριταὶ τῶν φυσικῶν τούτων δρακάτων μέλλουν νὰ παρασταθῶσιν ἀλληλοδιαδόχως. Τὰ ἀεικίνητα ταῦτα ζώδια παρομοιάζω μὲ ἐγχέλεις μικρὰς κινουμένους μὲ πυρετώδη ζωηρότητα ἐντὸς τοῦ ἐκ μιᾶς σταγόνος ὡκεανοῦ ὅστις χρησιμεύει ὡς πατρίς των, κυνηγοῦσιν ὄντα σχεδὸν σφαιροειδῆ μόλις ὁρατὰ ὡς στιγμαὶ μέλαιναι, θαυμασίως εὔστροφα καὶ μεγίστης μελέτης ἄξια διότι ὄργανα κινήσεως δὲν παρατηροῦνται. Πάντα ταῦτα. δήμιοι καὶ θύματα, κυνηγοὶ καὶ βορὰ φαίνονται κατεχόμενα ὑπὸ μανίας ἀληθοῦς. Διώκονται, καταβροχθίζονται καὶ ἀφανίζονται μὲ τοσαύτην ταχύτητα ὥστε δὶν δυνάμεθα νὰ διακρίνωμεν πάντοτε τίς ὁ καταβροχθίζων καὶ τίς ὁ καταβροχθιζόμενος.

Ἐπιγιγνόμενα βλέπω καλῶς παρατηροῦντες τὸν μαγικὸν τοῦτον στρόβιλον, τὸν ἀναβρασμὸν τοῦτον ἐμψύχων ὄντων. Ἀνάγκη πλὴν ἵνα ἡ ὄρεξις ὑμῶν εἴδεσθῇ παρατηρουσα διὰ τοῦ φεγγίτου τούτου ὡς ἐπὶ μεσοτοίχου τοῦ ἀπείρου. Βλέπετε τὰς μικρὰς ταύτας μαύρας στιγμὰς περὶ ὧν ὁ λόγος; εἶναι ζῶα· τί λέγω, εἶναι πλέον τι παρὰ ζῶα.

Ἀστεΐζεστε; εἶναι λοιπὸν θεοὶ ταῦτα;

Ἐννοεῖτε σπουδαίως νὰ ὑποδείξητε ἡμῖν θεότητας εἰς τὸ βάθος μιᾶς σταγόνος ὕδατος;

Ὄχι, δὲν ἐννοῶ τοῦτο βεβαίως, ἀλλὰ πραγματικῶς αἱ ἀόρατοι αὗται στιγμαὶ εἶναι σύμπλεγμα πολλαπλοῦν ζώων, εἶναι ἀληθὴς κοινωνία φυσικῶν ὄντων, ὄχι ἀνάλογος τῆς ἀνθρωπίνης ἢ ἀποτελοῦμεν μέρος, ἤτοι συνιστάμενα ἀπὸ λογικὰ ἄτομα ἀποτελεῖ σῶμα ποιητῶς ἐννοούμενον. Δὲν εἶναι ἐκ τῶν λογικῶν ὀργανισμῶν, ἀλλὰ σύνθετον; ἁπλοῦς σαρκὸς καὶ ὀστέων, ἐν ἐπὶ λόγῳ ὂν ἀλλοῦς ζωϊκὸν πολυπόδιον.

Γνωρίζετε ἤτοι ὑπάρχουσιν ἄνθρωποι ἔχοντες ἑτοίμην ἐξήγησιν διὰ πᾶν φαινόμενον φυσικοί τινες εἰς ὑποθέσεις ἱκανώτατοι ἐρωτήσασαν ὅτι ἥρκει νὰ τέξωσι τὸ αἰνιγματῶδες ἄθροισμα τῶν ὑγροδιαίτων ζωϊρίων εἰς τὸ βασίλειον τῶν φυτῶν. Ἡ περήφανοι διὰ τὴν ἀνακάλυψιν ἀνεπαύθησαν ἐπὶ τῶν δαφνῶν των. Ἀλλ' ἐὰν ἐξακολουθήσωμεν ἐξετάζοντες μετ' ἐνδιαφέροντος τὰ φαινόμενα ταῦτα, πιστεύσατέ μοι δὲν θὰ φανῶσιν ὀλιγώτερον παράδοξα ἕνεκα τῆς εἰς τὰ φυτὰ κατατάξεώς των. Ἂν ὁ ὄγκος ἦτο ὀλίγον μεγαλείτερος θὰ ἐδλέπατε εἶδος ὁμίχλης περικαλοῦσης τὴν μικρὰν ταύτην ὑγρὰν ἡφαῖραν καὶ προερχομένην ἐκ τῆς κινήσεως τοῦ ὕδατος. Ἂν τὸ μικροσκόπιον εἶχε δύναμιν τετραπλῆν μόνον μεγεθύνεως, θὰ κατώρθουν νὰ ἀποδείξω ὑμῖν ὅτι ἡ τόσον περίεργος κίνησις προέρχεται ἐκ τοῦ παλμοῦ τριχῶν καλυπτουσῶν τὸ ὄν πανταχόθεν ὡς ἀκανθόχοιρον. Αἱ τρίχες αὗται δὲν χρησιμεύουσι ὡς ἀμυντικὸς θῶραξ, ὡς εἰς τὸ εἰρηνικὸν φυτοφάγον ζῶον, ἀλλ' εἶναι τόσοι πόδες, πτερὰ μᾶλλον ἄτινα τὸ ζωΰφιον χρησιμοποιεῖ.

Δὲν θέλω προσδιορίσει ποσῶς τὸν ἀριθμὸν τῶν ἀοράτων ἰχθύων, οἵτινες πατρίδα ἔχουσι τὸν ὑγρὸν αὐτὸν ἀδάμαντα, ἐξατμισθέντα σχεδὸν ἀφ' ὅτου συνδιαλεγόμεθα.

Ἀλλὰ θέλω σᾶς καταστήσει καταληπτὸν πῶς ἡ πληθὺς τῶν ὑπάρξεων διὰ τοῦ μικροσκοπίου φαίνεται λεπτυνομένη καὶ μικροποιουμένη ἐπ' ἄπειρον.

Ὕλη ἐπιδεκτικὴ ζωῆς δύναται νὰ θεωρηθῇ ἄτομον ἐπὶ τῆς ἐπιφανείας ἐκτεθειμένον τῆς γῆς, δεχόμενον ὑπὸ τῶν ἡλιακῶν ἀκτίνων κίνησιν, ἔρωτα, συνείδησιν.

Ἡ ἀρχέγονος αὕτη ὕλη πάσης ζωῆς βαρύνει ὀλιγώτερον ἀναλόγως ἐπὶ τοῦ ὄγκου τῆς γήϊνου σφαίρας, ἢ τὸ χρῶμα ζωγράφου ὅπερ θὰ ἐκάλυπτεν ἡμισφαίριον δεκαμέτρου ἀκτῖνος. Γεωγραφικὴ τις σφαῖρα ὡς ἡ τῆς αὐτοῦ τοῦ κ. Γιωρκᾶ εἶναι μᾶλλον περιστιμένη ἐκ τῶν χρωμάτων τῆς ζωγραφικῆς ἢ ἡ γήϊνος σφαῖρα ἐκ τῶν φυτῶν καὶ ζώων, ἅτινα ἐπ' αὐτῆς ζῶσιν. Καὶ πάσης ἀναλογίας φυλαττομένης εἰς τὰς διαστάσεις ὑπάρχει ἀνάγκη ὀλιγωτέρας ὕλης εἰς τὴν φύσιν διὰ νὰ ἐπιδείξῃ τὴν δόξαν της ἀπὸ τὸ κέντρον τοῦ πυρὸς μέχρι τῶν αἰωνίων πάγων.

Ἡ ἐπ' ἄπειρον μικρὰ αὕτη ὕλη ἀρκεῖ εἰς τὰς ζωοῤῥόους δυνάμεις νὰ κοσμήσωσι τὸν περιφανῆ τῆς γῆς μανδύαν. Ἂν ὁ ὀργανικὸς οὗτος κόσμος ἐχάνετο καὶ ζῶα καὶ φυτὰ ἠφανίζοντο, τὰ συνιστῶντα τὸν ἀστέρα ἡμῶν στοιχεῖα οὐδεμίαν θὰ ἐλάμβανον ἀλλοίωσιν. Οἱ γείτονες ἀστρονόμοι τοῦ ἡμετέρου πλανήτου δὲν θὰ ἠννόουν ὅτι ἀπώλεσεν οὗτος τὸ πολύτιμον φορτίον του.

Ἡ ἀπώλεια τοῦ βάρους ἢ ἐκ τῆς καταστροφῆς ταύτης θὰ ἦτο ἀνάλογος τῆς ἀπωλείας μιᾶς τριχὸς μας· καὶ μὲ πόσην ζέσιν δὲν θὰ ἥρπαζεν ἡ φύσις τὴν ἐκ τῶν πτωμάτων ὕλην ὅπως ἀνταγωνισθῇ κατὰ τῆς ἐπουσιώδους ταύτης πτωχείας της. Μία γραμμὴ ἀζωτικῆς ὕλης διαμεμοιραασμένη εἰς μονάδας ἄρκει εἰς αὐτὴν ὅπως δημιουργήσῃ χίλια δισεκατομμύρια ὄντων δηλ. ὀκτακοσιάκις μικροσκοπικὰ ζῶα περισσότερον τοῦ ἀριθμοῦ τῶν ἐπὶ τῶν πέντε τοῦ κόσμου ἠπείρων ὄντων. Σταγόνες τινὲς ὕδατος, κόκκοι τινὲς ζωῆς ἐπιδεκτικῆς ὕλης, ἤτοι ἀρ' ὅτου ἡ ζωὴ κοσμεῖ τὴν ἐπιφάνειαν τῆς γήϊνου σφαίρας, πολυαρίθμους καὶ ποικίλας ἐνεδύθη μορφὰς, ἰδοὺ τί θὰ ἔμενεν εἰς τὴν γῆν ἐκ τῶν σωμάτων μας. Ἀκτὶς ἡλίου, ἢ μᾶλλον μικρὰ θερμότης, ἀρκεῖ ὅπως ἀπὸ τῆς ὕλης ταύτης ζωογονηθῇ ἄπειρος πλῆθος ὄντων παραδόξων, ὧν τὰ ὄνομα ἄγνωστα καὶ ὁ ἀριθμὸς ἀκαταμέτρητος. Τὰ ἐπὶ τῆς σφαίρας μας νεοφανέντα ταῦτα ὄντα παρήχθησαν ἀφαγε ἀπὸ ἄλλα ὄντα ἅτινα ἀπαξιοῦνται νὰ μένωσιν ἄεργα ἐσπευσμένως ἀπῆλθον πρὸ; ἀγνώστους προορισμοὺς, ἢ ἐγεννήθησαν ἐκ σπερματος ἐν τοῖς κύμασι τῆς ἀτμοσφαίρας ὑπάρχοντος εἰς ποσότητα ἄπειρον; Αἱ μονάδες αὗται, οἱ τροχῖται, τὰ βραδύποδα εἰσὶν ἀδελφὰ καὶ συγγενῆ ὄντων ἄπειρ ἄλλοι φυσιοδίφαι πρὸ ἡμῶν ἐμελέτησαν; Δὲν ἀνήκει εἰς τὸ μικροσκόπιον ἡ ἔρευνα τοῦ σκοτεινοῦ τούτου προβλήματος; ἀλλ' εἰς τὴν κρίσιν ἡμῶν, διότι ἡ διορατικότης

Ψηφιακή Ερευνητική Βάση Δεδομένων-Γυναικεία περιοδικά στον οθωμανικό χώρο (kypseli.fks.uoc.gr)

τοῦ μικροσκοπίου μηδενίζεται ἐνώπιον τῆς σμικρότητος τῶν σπερμάτων.

Φανταισθῆτε, ὅποιαν ἔκτασιν τὸ σπέρμα τῆς μονάδος δύναται νὰ κέκτηται, ἀφοῦ αὕτη ἐν τῇ τελειοτέρᾳ αὐτῆς ἀναπτύξει ἐστὶν ἀσυγκρίτως μικροτέρα τοῦ σπέρματος μιγαλειτέρων ὀργανικῶν ὄντων καὶ μόλις διὰ τοῦ μικροσκοπίου καθίσταται ὁρατή, ὁπόσην βαρύτητα δύνασαι νὰ ἔχῃ τὸ σπέρμα ὄντος; μὴ βαρύνοντος; ἢ τὸ ἑκατομμυριοστὸν τοῦ ἑκατομμυριοστοῦ ἑνὸς γραμμαρίου.

Κατὰ τὸ 1698 εἷς τῶν πατέρων τῆς μικρογραφίας ὁ ἔνδοξος Λεβενχὼκ ἀνεκάλυψεν ἐντὸς τῶν στασίμων τῆς Ὁλλανδίας ὑδάτων τὸν ἄγνωστον τῶν ἐνύδρων κατοίκων κόσμον. Πρῶτος πάντων καὶ ἀληθὴς Κολόμβος τοῦ ἀοράτου κόσμου παρετήρησε διαυγῆ σφαιρίδια πεπροικισμένα μὲ δύναμιν τοῦ στρέφεσθαι μὴ φαινομένου ὀργάνου κινητικοῦ· «κινοῦμαι διότι οὕτω θέλω» ἰδοὺ ἡ ἀπάντησις ἣν δύναται τις νὰ ἐξέλθῃ ἐκ τῶν σφαιριδίων τούτων τῶν προωρισμένων νὰ κρύπτωνται ὑπὸ τὴν μικρὰν αὐτῶν διάμετρον.

Ἔγινε χρεία τῆς ὀξυδερκείας καὶ τῆς σοφῆς διορατικότητος πλείστων περιωνύμων φυσικῶν ὅπως ἀνακαλυφθῇ ἐν τῶν περιεργοτέρων τῆς ζωῆς φαινομένων. Εἶδον δηλ. τὴν ἐπιδορκίδα τοῦ περιστρόφου ἀνοιγομένην καὶ παρέχουσαν ἐλευθέραν ἔξοδον εἰς σφαιρίδια ἐντὸς αὐτῆς κρυπτόμενα καὶ ἅτινα ἐφαίνοντο περιμένοντα τὴν στιγμὴν τῆς ζωῆς. Ὅταν ἡ μεμβράνη ἐξετέλεσε τοῦτο ἀπεξηράνθη καὶ ἠφανίσθη, ἀλλὰ τὰ ὄντα ἅπερ ἐν τῷ κόσμῳ ἔρριψεν ἐξικολουθοῦντα μεγαλυνόμενα, παραχθέντα ἀπὸ ἐκρηξὶν ζώου, εἶναι, προωρισμένα νὰ ἐκραγῶσιν ἐν καιρῷ ἁρμοδίῳ καὶ θέλουσι δώσει τὴν ζωὴν εἰς τοὺς μεταγενεστέρους ὡς Ἄβελ αὐτήν. Γενναῖ ἀπειράριθμοι θέλουν ἀλληλοδιαδέχεσθαι μετὰ καταπληκτικῆς ταχύτητος μέχρι τῆς συντελείας τῶν αἰώνων, ἃς καὶ παράγονται ἀφ' ὅτου ὑπῆρξεν ὕλη.

Ἠδύνατό τις νὰ ἐπιθέσῃ ὅτι τὰ ὄντα τοῦτα τὰ ἐξ ἐκρήξεως παραγόμενα δὲν εἶναι ἢ ἀπλαῖ ζῶσαι σπορίλυγες. Ἀλλὰ τὸ μικροσκόπιον καταδεικνύει ἡμῖν τὴν καταπληκτικὴν αὐτῶν τελειότητα καὶ παρουσιάζει τοῦτα ὡς ὄντα κέκτοκα ἀπείρων ἐργάνων συντεταγμένων μὲ θαυμασίαν ἀκρίβειαν. Τὸ περίτρεφον δὲ δὲν εἶναι τὸ ἔλαχιστον τῶν παρατηρουμένων μεγεθῶν· φορητέρα ἀορίσκομεν ἢ μᾶλλον μαντεύομεν πολυποίκιλα ὄργανα εἰς ἀμβαδὸν αὐτοῦ μὴ ἔχοντος οὔτε ἡμίσυ χιλιοστὸν τοῦ χιλιομέτρου τῆς ἐκτίνος.

Οὕτω πρὸ τῆς φυσικῆς ἐπιστήμης παρίσταται ἕν ὅλον ὀργανικὸν γεννώμενον, ὑπάρχον καὶ ἀποθνῆσκον, ἔχον θέλησιν ἀναμφιβόλως καὶ [illegible]

Μετὰ μεγίστης λύπης ἀναγκαζόμεθα νὰ δώσωμεν πέρας εἰς τὰς παρατηρήσεις ἡμῶν προσθέτοντες ὅτι ὁ μηχανισμὸς τῆς μονάδος εὑρίσθη θαυμασίως ἀνάλογος μετὰ τοῦ ἀρχιμηδείου ἕλικος, καὶ ἂν πρὸ πολλοῦ ἀνεκαλύπτετο τοῦτο δὲν θὰ ἐπερωτᾶτο ὁ Σωκράτ ὅπως ἀντικαταστήσῃ δι' ἕλικος τοὺς τροχοὺς τῶν ἀτμοκινήτων μας.

Ἀλλ' ἐκ τῆς δυσκολίας ἡν πρὸς διευκρίνησιν τῆς μονάδος ἀπαντῶμεν δυνάμεθα εὐκόλως νὰ κατανοήσωμεν ὅτι δὲν προήχθημεν εἰς τὴν ἀρκούντως πρὸς ἀκριβῆ ἐξέτασιν ὄντων μοριακῶν κυρίως εἰπεῖν. Πέραν τούτων τί εἰσέτι μένει; τὸ ἄγνωστον. νὺξ βαθεῖα, εἰς ἣν τὰ μικροσκόπια ἡμῶν ἀρνοῦνται νὰ εἰσδύσωσι, καὶ ἐντὸς τῆς ὁποίας οἱ μεταγενέστεροι ἡμῶν ἴσως ἀνακαλύψωσι τὰ ἄγνωστα ἡμῖν.

«ΟΜΠΡΟΣ»

ΜΙΚΡΟΙ ΣΤΙΧΟΙ

Ὅταν θελήσῃς
Νὰ μ' ἀγαπήσῃς,
Θὰ μὰ τὸ εἴπῃ βλέμμα σου ἓν,
Σπινθὴρ ἐρώτων, περικαθείας,
Ἄνθος καρδίας,
Θέλλον φανέν.

Ὁποία τότε μακάριον τύχη!
Θαρρῶν εὐτύχει!
Θὰ ψιλὴ ἡ γῆ.
Αὐτὸ τὸ βλέμμα πότε θὰ λάμψῃ;
Δὲν θὰ σὲ κάμῃ
Χρόνων στοργή;

Πικρῶς στενάζων, ὦ ἀνασσά μου,
Μὲ ᾄσματά μου
Σ' ἀκολουθῶ.

Ἂν ἄλλοι ψέλλουν πλούτη καὶ κτήσεις
Νὰ μ' ἀγαπήσῃς
Ἐγὼ ποθῶ.

Ἀκτίνων κάλλος σὲ περιβάλλει
Ὡσεὶ ἀγκάλη
Καλῆς μητρός·
[illegible]
Νὰ μελῳδήσω
Κ' ἐγὼ φαιδρῶς.

Ὦ! μὴ θελήσῃς
Νὰ μ' ἀπελπίσῃς.
Σὺ μόν' ἐλπίς μου τρὶς ποθεινή·
Ἂς εἴπῃ πλέον—ἐλθέ, μειδίᾳ.
Ἡ σὴ γλυκεῖα,
Λαμπρὰ φωνή!

Τῇ Δεσποινίδι ΦΑΝΝΗ ΚΛΕΒΕΡ

Θεὸς ἂν ἤμην, νεανίς, ἡ Ἥβη μου θὰ ἦσο,
Ὡραία οἰνοχόος μου καὶ ψέλτρια γλυκεῖα·
Τόσον ἐχθὲς ὑπὸ πολλῶν χαρίτων ἐκοσμεῖσο,
Τόσον ὑπὸ τῆς σῆς μολπῆς ἐτέρπθη ἡ [καρδία.

Ἂν ἤμην, κόρη, βασιλεὺς, εὐθὺς θὰ ἐκαλεῖσο
Ἡγεμονὶς πανέκλαμπρος ἐν δόξῃ καὶ [λατρείᾳ,
Ἐγὼ δὲ δὲν θὰ ἔπαυον πρὸς πάντας νὰ [κηρύσσω
Πῶς αὐ ἡ εὐτυχία μου, τοῦ θρόνου μου [κυρία.

Ἀλλὰ δὲν εἶμαι βασιλεὺς ἢ κρατερὸς θεός τις
Καὶ δὶν σοὶ δίδω Ὄλυμπον, σκῆπτρον, [πορφύραν, πλοῦτον.
Εἷς εἶμαι νέος ποιητὴς καὶ εἷς τὸν κόσμον [τοῦτον
Τὴν Μοῦσαν μόνον μελῳδῶ καὶ εἶμαι ὁ- [παδός της,
Ὦ νέα, Μοῦσα εὔχαρις ἐφάντης χθὲς ἐσπέρας,
Εἶχες φωνὴν ἀγγελικὴν καὶ ὀφθαλμοὺς [ἀστέρας.

ΚΛΕΑΝΘ. ΠΑΠΠΑΖΟΓΛΗΣ.

ΔΥΟ ΛΕΞΕΙΣ

Εἷς τι τῶν προηγουμένων ἡμῶν φύλλων ὀλίγα τινὰ προαναφρούσασι περὶ τῆς καταστάσεως τῶν παρθεναγωγείων μας, εἴχομεν, ὡς ἐνθυμοῦνται οἱ ἀναγνῶσται τῆς Εὐρυδίκης, ἀναγγείλει ὅτι συνέστη ἤδη ἐν τοῖς Πατριαρχείοις Ἐκπαιδευτική τις Ἐπιτροπὴ, ὑπὸ τὴν προεδρείαν τοῦ μουσοτροφοῦς μητροπολίτου Ἁγίου Δέρκων κ. Νεοφύτου καὶ κατεγίνετο εἰς τὴν σύνταξιν τοῦ κανονισμοῦ αὐτῆς.

Ἀναμένοντες νὰ ἴδωμεν καὶ μελετήσωμεν τὸν κανονισμὸν τοῦτον ἀνεβάλομεν τὴν συνέχειαν τῶν ἐπὶ τῶν παρθεναγωγείων ἄρθρων μας.

Εὐτυχήσαντες δὲ νὰ λάβωμεν ἀντίτυπον τοῦ ἐν σχεδίῳ ἐκτυπωθέντος κανονισμοῦ τούτου, ὅστις πρόκειται νῦν νὰ συζητηθῇ, ἐὰν δὲν συνεζητήθη εἰσέτι ὑπό τε τῆς Ἱ. Συνόδου καὶ τοῦ Ε. Μ. Συμβουλίου καὶ λάβῃ τὸ προσαπαιτούμενον κῦρος, καθήκον ἡμῶν δημοσιογραφικὸν λογιζόμεθα νὰ ἐνδιατρίψωμεν ὀλίγον ἐπ' αὐτοῦ τοῦτο μᾶλλον καθόσον καὶ τὰ παρθεναγωγεῖα θέλουσι ὑπόκειθαι ὑπὸ τὴν ἐπιτήρησιν καὶ ἐποπτείαν τῆς ἐν λόγῳ ἐπιτροπῆς.

Καὶ ἡ μὲν συντάξασα τὸν κανονισμὸν τοῦτον ἐπιτροπὴ συνέκειτο ὑπὸ τοῦ Σ. Ἁγίου Δέρκων κυρίου Νεοφύτου, πρωέδρου, τοῦ Μ. Πρωτοσυγγέλου κ. Δωροθέου Εὐελπίδου, τοῦ σχολάρχου τῆς Μ. τοῦ Γένους Σχολῆς κ. Φιλοθέου Βρεννίου καὶ τῶν κ.κ. Α. Ψυχάρη, Κ. Καλλιάδου καὶ Ξ. Ζωγράφου, ἁπάντων διακρινομένων μὲν ἐπὶ φιλομουσίᾳ καὶ εὐρείᾳ παιδείᾳ οὐχ ἧττον ὅμως μὴ γευσαμένων τῆς λύσσης τῆς διδασκαλικῆς ταλαιπωρίας καὶ πείνης.

Ὁ δὲ κανονισμὸς οὗτος, φέρων ἡμερομηνίαν 21 Μαρτίου 1873 ἀφορᾷ τὴν σύστασιν Πατριαρχικῆς Κεντρικῆς Ἐκπαιδευτικῆς Ἐπιτροπῆς καὶ σύγκειται ἐκ 30 ἄρθρων μικρὰς παρουσιάζων ἔστιν ὅτε διαφορὰς, ἀντιπαραβαλλόμενος μετὰ τοῦ Γ. τμήματος τοῦ «περὶ παιδείας» τοῦ κατὰ τὸ 1868 ἐκτυπωθέντος κανονισμοῦ τῆς ἐκκλησιαστικῆς ἐπιτροπῆς.

Καὶ κατὰ μὲν τὸ 2 αὐτοῦ ἄρθρον ἡ περὶ ἧς ὁ λόγος ἐπιτροπὴ θέλει σύγκεισθαι ἐκ μελῶν ἕξ, τριῶν μὲν κληρικῶν τριῶν δὲ λαϊκῶν, ἐξ ὧν τὰ δύο λαϊκὰ μέλη κατὰ τὸ 3 ἄρθρον θέλουσι λαμβάνεσθαι πάντοτε ἐκ τῶν ἐρθοδόξων μελῶν τοῦ ἐν Κ]πόλει Ἑλλ. Φιλ. Συλλόγου.

Ἡ ἀρχὴ τῆς συμμετοχῆς καὶ τοῦ Ἑλλ. Φιλ. Συλλόγου εἰς τὴν Πατριαρχικὴν ταύτην Ἐκπαιδευτικὴν ἐπιτροπὴν, εἰ καὶ κατὰ μειονοψηφίαν ἐπὶ τοῦ παρόντος, παρέχει ἡμῖν τὸ ἐνδόσιμον νὰ ἐλπίσωμεν βελτιώσιν τινὰ τῆς τύχης τῶν ἐκπαιδευτηρίων μας.

Τὰ πλεῖστα τῶν ἄρθρων τοῦ κανονισμοῦ τούτου, ὡς ἀφορῶντα τὴν ἐσωτερικὴν διοίκησιν καὶ τὰς σχέσεις τῆς ἐπιτροπῆς ταύτης, ὀλίγον ἐνδιαφέρουσιν ἡμᾶς, ἐφ' ὃ καὶ ἀπέχομεν πάσης ἐπ' αὐτῶν κρίσεως.

Ἐπὶ πολὺ ἐξητάσαμεν τὸν κανονισμὸν τοῦτον καὶ διερευνήσαμεν ἵνα εὕρωμεν ἄρθρα τινὰ δι' ὧν νὰ περιστέλληται καὶ καταπαύῃ πλέον ἡ ἐπὶ τῶν ἐκπαιδευτηρίων μας αὐθαιρεσία τῶν ἐριαλτῶν ἐκείνων οἵτινες εὐφήμως ἀποκαλοῦσιν ἐφόρους καὶ ἰδίᾳ ὑποστηρίζονται ὁ δυστυχὴς διδάσκαλος, ὁ ἀλλοῦ οὗτος Παρίας τῆς κοινωνίας μας. ἀλλὰ δυστυχῶς οὐδὲν σχεδὸν ἀνεύρομεν δυνάμενον νὰ πείσῃ ἡμᾶς ὅτι ἡμέτερ ἡμῶν ἐκκλησία ἀρρενωπῶς ἀπελάθετο τῆς προστασίας τῶν σχολείων ἡμῶν, ἐν οἷς συγκεντροῦνται αἱ περὶ τοῦ αἰσιωτέρου μέλλοντος ἐλπίδες μας καὶ ἐν οἷς ὁ διδάσκαλος σφυρηλατεῖ πειθὼ καὶ δακρύων τὴν εὐκλειαν καὶ τὴν δόξαν τοῦ ἔθνους μας.

Ἐπιστεύομεν, καὶ οὐδόλως πτοούμεθα νὰ τὸ διακηρύξωμεν, ὅτι γεγονότα τινὰ ἅτινα πληροῦσι σελίδας ὅλας τῶν πρακτικῶν τοῦ Ε. Μ. Συμβουλίου, ἐφόρων τινῶν, ὥρισεν νὰ πείσωσι τὴν ἀνωτάτην ἐποπτικὴν ἀρχὴν ἡμῶν ἐκπαιδευτηρίων μας νὰ ἐπιληρθῇ δραστηρίας· τῆς θεραπείας· τῆς γαγγραινώδους ταύτης ἐριαλτικῆς αὐθαιρεσίας καὶ σώσῃ τὸν διδάσκαλον ἀπέναντι μικρομεγάλων τινῶν ἀνδρορίων ἅτινα κατέστησαν τὰ ἐκπαιδευτήρια μας· χείρονα καὶ αὐτῶν τῶν ἐργαστηρίων των πάντα, ὑβρίζοντα, ἀπελοῦντα καὶ ὡς δοῦλον μεταχειριζόμενα τὸν διδάσκαλον, ὅστις στερούμενος ἀφ' ἑνὸς ἀνωτέρας τινος προστασίας καὶ ὑπὸ τὸ βάναυσον τῶν ἐριαλτῶν τούτων ῥόπαλον στενάζων, ἐν μέσῳ ἀφ' ἑτέρου ταλαιπωρίας καὶ πείνης εὑρισκόμενος, ἐξαντλεῖ τὰς δυνάμεις αὐτοῦ ἄπελπις καὶ ρθίνει ἱδρῶτι περιρρεόμενος ἐν τῷ ἀληθεῖ ἐκείνῳ δεσμωτηρίῳ τῆς παιδείας.

Δὲν ἐπιθυμοῦμεν ν' ἀναξέωμεν πληγὰς ἀναφέρουσαι ἕνια τῶν γεγονότων τούτων καθ' ἃ ἄλλοτε πικρῶς μετεμελήθησαν οἱ ἐν τοῖς πατριαρχείοις διότι ἀπρόσκλητον, ἀναπολόγητον, ἄψε σφίσε κατὰ τὸ δὴ λεγόμενον παύσαντες διδασκαλίσσαν τινα καὶ ὑποστηρίξαντες ἐριάλτην τινὰ ἔφορον περὶ τῶν βδελυρῶν προηγουμένων τοῦ ὁποίου βρίθουσι τὰ πρακτικὰ τοῦ Μ. Συμβουλίου ἠναγκάσθησαν ἀκολούθως νὰ καταδιώξωσι τὸν προστατευθέντα ἐκεῖνον ἔφορον διὰ τῆς Κεντρικῆς Ἐπιτροπῆς ὅπως λάβῃ τὰς κλεῖδας καὶ τοὺς λογαριασμοὺς τῆς τριετοῦς διαχειρίσεως αὐτοῦ τοῦ· ὅπερ ἦν νομίζομεν ἡ εὐγενεστέρα ἱκανοποίησις τῆς ἐν λόγῳ διδασκαλίσσης.

Καὶ ὅμως κατὰ τὸν κανονισμὸν τοῦτον ὁ διδάσκαλος δέον νὰ ἐξεταθῇ κατὰ τε τὴν ἡλικίαν καὶ τὴν ἱκανότητα ἵνα διορισθῇ ὁ δὲ ἔφορος; Ὁ ἔφορος χαίρει δικαιώματα «κυτζαπκνισμοῦ» καὶ αὐθαιρεσίας, τὰ δὲ δικαιώματα ταῦτα εἶναι σεβαστά.

Ὁ ἔφορος διορίζεται ἀνεξετάστως, διορίζει καὶ παύει τοὺς διδασκάλους, ἐπιβάλλει αὐτοῖς ὅ,τι τοῦ κατέβη εἰς τὸ κεφάλι ἐλαστώνῃ τὴν μισθοδοσίαν, ὑβρίζει, φωνοβρίζει, προσβάλλει καὶ ἐν γένει πράττει τὰ πάντα εἰς τὸ σχολεῖον, διότι εἶναι τιμάριόν του, ἐστδεύει δὲ καὶ ἐξιδεύει ὅπως θέλῃ καὶ ἐν τέλει τοῦ ἐφορικοῦ ἔτους παρουσιάζει τὸ μπλιάντζο του εἰς τινας ὁμόφρονας, οὐχὶ μόνον προσκαλεῖ πρὸς ἐπικύρωσιν.

Ἀλλὰ ἐλησμονήσαμεν. Τὸ 22 ἄρθρον τοῦ κανονισμοῦ ἀπαγορεύει τὴν ὑπὸ τῶν ἐφορίων παῦσιν, τὴν αὐθαίρετον μόνον τῶν διδασκάλων.

Ἀρ. 22. Οὐδεὶς τῶν καθηγητῶν καὶ διδασκάλων παύεται αὐθαιρέτως ὑπὸ τῶν κατὰ μέρη Ἐφορίων ἄνευ τῆς εἰδήσεως καὶ συναινέσεως τῆς ἐπιτροπῆς καὶ τῶν Ἁγίων Ἀρχιερέων ἐν ταῖς ἐπαρχίαις.

Τὸ ἄρθρον τοῦτο ἔχει ἐν τῷ προγενεστέρῳ κανονισμῷ οὕτως:

Ἀρ. 23. Οὐδεὶς τῶν διδασκάλων παύεται αὐθαιρέτως ὑπὸ τῶν κατὰ μέρη ἐφορίων ἄνευ τῆς εἰδήσεως καὶ ἀδείας τῆς Ἐκκλησιαστικῆς Ἐπιτροπῆς, πρὸς ἣν ὀφείλουσιν ἀναφέρεσθαι ἐν τοῖς περὶ τῶν Σχολείων.

Ὡς βλέπομεν τὸ 22 ἄρθρον εἶναι ἀντιγραφὴ τοῦ πρώην 23, δὲν δυνάμεθα δὲ νὰ προσεικάσωμεν ἐὰν θὰ εἶναι καὶ ἀντιγραφὴ τῆς αὐτῆς ἀχρηστίας ἐν τῇ ἐφαρμογῇ.

Ἡ λέξις αὐθαιρέτως καθ' ἡμᾶς πρέπει ν' ἀφαιρεθῇ, διότι προκειμένου ὁ ἔφορος νὰ παύσῃ τὸν διδάσκαλον δὲν ἔχει ἀνάγκην νὰ προσφύγῃ ἀμέσως εἰς τὴν αὐθαίρετον παῦσιν δηλ. τὴν διὰ τῆς βίας, ἀλλὰ ἐλατώνει τὴν μισθοδοσίαν, ἣν καθιστᾷ ἀνεπαρκῆ, ἐπιβάλλει τῷ διδασκάλῳ πλείστας ὑπογραφὰς, ἐπιπλήττει δι' ὅσας φανταστοπληξίας φανταθῇ καὶ τέλος συνενοούμενος μετὰ τῶν ἄλλων συναδέλφων ἢ συνεφιαλτῶν του τῷ δίδει τὰ πακούτζα στὸ χέρι.

Ψηφιακή Ερευνητική Βάση Δεδομένων-Γυναικεία περιοδικά στον οθωμανικό χώρο (kypseli.fks.uoc.gr)

Τοῦ διδασκάλου ἀνεχομένου τὸ πρῶτον τὰς προκαταρκτικὰς τῆς παύσεως του μηχανορραφίας καὶ τέλος μὴ ἀναγνωρίζοντος τὴν παῦσίν του ταύτην, ὁ ἔφορος καταφεύγει εἰς τὴν Μ. Ἐκκλησίαν, ἥτις διὰ τὴ χατῆρι τοῦ μὲν ἢ τοῦ δὲ καταδικάζει τὸν διδάσκαλον ἀναπολόγητον, ἀνεξέταστον, ἀναγνωρίζουσα τὸ ἀπαρασάλευτον τῶν ἀρχικῶν τοῦ κατζαπαισμοῦ δικαιωμάτων τῶν ἐφόρων ἐπὶ τοῦ σχολείου τῆς συνοικίας του.

Ὁ διδάσκαλος εἶναι μείζων τῶν ἐφόρων σχετικῶς τῆς κοινωνίας. Ὁ ἔφορος εἶναι ἁπλοῦς ἐπόπτης, ἐπιφορτισμένος παρὰ τῆς κοινότητος νὰ πληρώνῃ τὰς μισθοδοσίας καὶ ἐπιτηρῇ τὴν ἀκριβῆ ἐκπλήρωσιν τῶν διδασκαλικῶν καθηκόντων, ἔχων μόνον εὐθύνας πρὸς τὴν κοινότητα, ἐνῷ ὁ διδάσκαλος ἔχει οὐ μόνον εὐθύνην πρὸς τὴν κοινότητα, ἀλλὰ καὶ πρὸς ὅλον τὸ δημόσιον, πρὸς ὅλον τὸ ἔθνος.

Διὰ τοῦτο ἀνάγκη νὰ μονιμοποιηθῇ ἡ θέσις τοῦ διδασκάλου, νὰ ὑποστηριχθῇ τὸ μέλλον αὐτοῦ καὶ ἐν γένει τεθῇ ἰσχυρὸν διάφραγμα μεταξὺ τῆς αὐθαιρεσίας τοῦ ἐφόρου καὶ τῆς ἱκανότητος καὶ τῆς ἀφοσιώσεως τοῦ διδασκάλου. Ὁ διδάσκαλος δέον νὰ καταστῇ σεβαστὸς τοῖς ἐφόροις, οἵτινες ὀφείλουσι νὰ καταστῶσιν ὑπεύθυνοι οὐ μόνον εἰς τὴν συνοικίαν των, ἀλλὰ καὶ εἰς τὸ ἔθνος.

Ἀνάγκη ὁ ἔφορος νὰ δίδῃ λόγον δημοσίᾳ τῶν πράξεών του ἐν καιρῷ τῶν δημοσίων ἐξετάσεων, ὡς ὁ διδάσκαλος δίδει τῶν ἑαυτοῦ.

Ἀνάγκη νὰ δημοσιεύωνται αἱ διαχειριστικαὶ πράξεις τῆς ἐφορίας διὰ τῶν ἐφημερίδων ἵνα καταμανθάνῃ τὸ κοινὸν τὴν θέσιν τῆς σχολῆς τῆς συνοικίας ἐκείνης, καὶ οὐχὶ ἐν κρυφῇ καὶ παραβύστῳ νὰ τερατουργοῦνται μυθώδεις καταχρήσεις.

Ἐν τισι συνοικίαις ἡ ψυχὴ ἑνὸς ἀνδραρίων τοσοῦτον προσκολλήθη εἰς τὰ κοινὰ καταστήματα, ὥστε καὶ τὶς ἄεργοι διὰ τοῦ ζήλου μόνον αὐτῶν διατρίφονται.

Γνωρίζομεν ὅτι εἰς συνοικίαν τινὰ τὰ ἐκπαιδευτήρια ἐὰν τῆς ἔχουσιν εἰσόδημα πλέον τῶν 60 ὀθωμ. λιρῶν κατ' ἔτος καὶ ὅμως αἱ σχολαὶ αὐτῆς εὑρίσκονται εἰς οἰκτρὰν παραλυσίαν, τοῦ εἰσοδήματος αὐτῶν εὑρισκομένου εἰς τὸ ταμεῖον τοῦ καταστήματος τῶν ἐφόρων.

Γνωρίζομεν ὅτι πολλοὶ τῶν ἐφόρων κατεδρόχθησαν πᾶσα μεγάλα τῆς κοινότητος ἅτινα νῦν ἀφαίλονται αὐτῇ· ἀλλὰ πῶς ἂν λάβοις παρὰ τοῦ μὴ ἔχοντος;

Δὲν ἐπιθυμοῦμεν νὰ διανοίξωμεν περιπλέον τὸ παραπέτασμα τῶν καταχρήσεων καὶ παρουσιάσωμεν ἔφορον ὅστις ἐπώλησε τοὺς βάας του πρὸς ἐξοικονόμησιν ἐν τῇ καταδρομῇ αὐτοῦ ὑπὸ τῆς κοινότητος τοῦ ὑπάρχοντος ἐλλείμματος τῶν Σχολειακῶν ἐσόδων, διότι διὰ τῆς σιγῆς πάντες ὁμοιοτρόπως [illegible]

Ὅτι αἱ σχολαὶ ἡμῶν φθίνουσιν ἀντὶ νὰ προάγωνται εἶναι ἀλήθεια μακρὰ χρήζουσα ἀποδείξεως.

Ἐνιαχοῦ διορίζεται διδασκάλισσα διότι εἶναι φθηνή, ἀλλαχοῦ διότι τὸ ψιμύθιον ἀρέσκει ταῖς κυρίαις καὶ τοῖς υἱοῖς τῶν κατζαπάσιδων καὶ ἀλλαχοῦ διότι εἶναι εὐνοουμένη τοῦ δεῖνος ἢ τῆς δεῖνος.

Κλίνομεν σήμερον τὸ παραπέτασμα τῶν ἀσχημιῶν τούτων ἐπιφυλαττόμεναι προσεχῶς νὰ δημοσιεύσωμεν σπουδαίας ἐκθέσεις περὶ τῶν Σχολείων, ἃς ἔχομεν ἤδη ἀνὰ χεῖρας καὶ ἀποδείξωμεν ὅτι ἐν ὅσῳ ἡ δημοσιογραφία δὲν ὑψώσῃ φωνὴν σοβαρὰν ὑπὲρ τῶν ἐκπαιδευτηρίων μας θὰ βαίνωμεν κατὰ κρημνῶν, ὑποστηριζόντες τὴν ἀγυρτείαν, τὴν φαυλότητα, καὶ τὴν ὀπισθοδρόμησιν.

Ἐὰν ἡ Μ. Ἐκκλησία ἀληθῶς κείδεται τῶν συμφερόντων τοῦ ἔθνους καὶ ἐπιθυμεῖ νὰ συντελέσῃ ἀποτελεσματικῶς ὑπὲρ τῆς βελτιώσεως τῶν ἐκπαιδευτηρίων μας ἀνάγκη νὰ ἐργασθῇ ἐπισταμένως καὶ στιβαρῶς καὶ δι' ἄρθρων αὐστηρῶν ἐν τῷ κανονισμῷ τούτῳ ἀφαιρέσῃ πᾶν δικαίωμα τῶν ἐφόρων ἐπὶ τῶν διδασκάλων καὶ τῆς ἐσωτερικῆς τῶν Σχολῶν διοικήσεως, οὐδέποτε ἀναγνωρίζουσα ἐφόρους ἀνθρώπους ἔχοντας προηγούμενα, ἀνθρώπους ἔχοντας τάσεις ἀποκεντρώσεως, καὶ ὑποστηρίζῃ τὸν διδασκάλον, ὅστις μίαν ἀνωτάτην ἐποπτικὴν ἀρχὴν γνωρίζων νὰ εὑρίσκῃ προστασίαν ἐν καιρῷ προπηλακίσεων ἐκ μέρους βαναύσων χαλβατζίδων καὶ μπακάλιδων ἐφόρων.

Συνιστῶμεν θερμῶς τὴν μελέτην τῶν ζητημάτων τούτων εἰς τοὺς μέλλοντας συζητῆσαι τὸν κανονισμὸν τοῦτον καὶ ἐξορκίζομεν αὐτοὺς ἐν ὀνόματι αὐτοῦ τοῦ ἱεροῦ μέλλοντος τοῦ ἑλληνισμοῦ νὰ μὴ ἀφίσωσι περαιτέρω χαίνουσαν τὴν ἐκρυθμον ταύτην κατάστασιν τῶν σχολείων ἡμῶν, εἰ εἰδότες ὅτι ἐκεῖνα τὰ ἔθνη πράγματι προήχθησαν ὅσα ἐμονιμοποίησαν τὴν θέσιν τοῦ διδασκάλου καὶ ἐσεβάσθησαν τὸν ἀναμορφωτὴν τῆς νεολαίας, τὸν ὄντως πατέρα ἡμῶν, τὸν διδάσκαλον.

Γνωρίζομεν ὅτι ἡ φωνὴ τῆς «Εὐρυδίκης» εἶναι φωνὴ ἀσθενής, φωνὴ πρώτη, ἣν οἱ ἰσχυροὶ δὲν ἀκούουσιν, ἀλλὰ ἐλπίζομεν ὅτι ἡ φωνὴ αὕτη δὲν θὰ παύσῃ κἂν μηδ' ἐπὶ μίας ὑποστῇ παθήσεις, εἰ καὶ ὅτι, καὶ βραδέον, θὰ δώσῃ νὰ ἐνοήσωσιν οἱ συναδελφοί της ὅτι εἶναι καιρὸς πλέον νὰ πληρώσι [illegible] ἅτινα δύνανται νὰ βελτιώσωσι τὰ κακῶς κείμενα καὶ ὑψώσωσι φωνὴν νευρώδη περὶ ζητήματα, ἅτινα ἀποτελοῦσι τὸ ἀληθὲς συμφέρον τοῦ ἑλληνισμοῦ.

ΒΙΒΛΙΟΚΡΙΣΙΑ

Ἀποστέλλη ἡμῖν πρὸς δημοσίευσιν ἡ κατωτέρω βιβλιοκρισία, ἣν κατὰ καθῆκον δημοσιογραφικῆς ἀμεροληψίας καταχωρίζομεν ἐν τῇ «Εὐρυδίκῃ» τοσοῦτον μᾶλλον καθόσον ἀφορᾷ ζήτημα παιδαγωγικὸν τὰ μάλιστα ἐνδιαφέρον τὴν «Εὐρυδίκην,» πρὸς πᾶσαν συζήτησιν τοῦ ὁποίου προθύμως παρέχομεν τὰς στήλας αὐτῆς τῷ βουλομένῳ.

—

ΠΑΙΔΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ

ἤτοι

Συλλογὴ

Διηγημάτων, Ἱστορικῶν Ἀνεκδότων, Βιογραφιῶν, Παροιμιῶν, Αἰνιγμάτων, Παραμυθίων, Τραγουδίων κτλ.

ὑπὸ

ΓΑΒΡΙΗΛ ΣΟΦΟΚΛΕΟΥΣ

Τεῦχος Α'.

(Γράμματα)

Ἐκ πολλοῦ ὁρκώμενοι ἐνδιαφέροντος τοῦ νὰ ἴδωμεν καὶ γνωρίσωμεν τὸ ὑπὸ τὸν τίτλον τοῦτον βιβλίον, οὗτινος τὴν ἔκδοσιν ἀνήγγειλαν ἰσχέτως αἱ ἐνταῦθα ἐφημερίδες, προεμήνυσαν δὲ καὶ ἰδιαιτέρα περὶ τούτου μακρὰ Ἀγγελία ἀπὸ τοῦ παρελθόντος Ὀκτωβρίου, καὶ διάφοροι ἄλλαι παρεμπεσοῦσαι περιστάσεις, ἐσπεύσαμεν νὰ προμηθευθῶμεν τοῦτο, περὶ οὗ καὶ ποιούμεθα ἤδη ἐνταῦθα τὸν λόγον.

Ἡ ἐκτύπωσις τούτου κατὰ δύο γενομένη τρόπους, ἐπὶ χάρτου δηλαδὴ ἀρ-

κούντως καλοῦ καὶ ἐπὶ εὐθηνοτέρου, ἱκανοποιεῖ πληρέστατα τὸ μέρος ἐκεῖνο τῆς ἐν αὐτῷ ἀναδημοσιευομένης ἀγγελίας ἐν ᾧ ὁ κ. Γ. Σοφοκλῆς μετὰ δικαίας αὐστηρότητος, καταχίνει τὴν εὐτέλειαν καὶ οὐτιδανότητα (1) τῶν καθ' ἡμᾶς διδακτικῶν βιβλίων. Ὅ,τι κατὰ δεύτερον λόγον παρετηρήσαμεν εἶναι τὰ ἀρκούντως εὐμεγέθη στοιχεῖα τοῦ ἡμετέρου ἀλφαβήτου, ἅτινα μετὰ τοῦ συλλαβισμοῦ κατέχουσιν 84 ὅλας σελίδας, ἐξ ἑτέρας μόνον καὶ οὐχὶ ἐξ ἑκατέρας ὄψεως τετυπωμένας, ὅπερ βεβαίως ἔχει ὡς λόγον τὴν πλείονα φιλοκαλίαν. Ἐφ' ᾧ ἐπαινοῦμεν ἐξ ἴσου τόν τε ἐκδότην καὶ τὸν τυπογράφον.

Ἤμεναν ἤδη νὰ ἴδωμεν τὸν ἐν τῷ βιβλίῳ νοῦν, ἤτοι τὴν ἐν αὐτῷ ἐπικρατοῦσαν νέαν μέθοδον, δι' ἧς ὁ κ. Γ. Σοφοκλῆς, διευθυντὴς τῆς ἐν Πέρᾳ Ἑνοριακῆς Σχολῆς τῆς Παναγίας, καὶ ὡς τοιοῦτος ἐ βλέπων ἐκ τοῦ σύνεγγυς τὰς ἀκαταλογίστους δυσχερείας, ἃς ἡ ἐπικρατοῦσα διδακτικὴ μέθοδος παρεμβάλλει εἰς τὴν σπουδαστικὴν πορείαν τῶν εἰς τὰ δημοτικὰ σχολεῖα φοιτώντων, μᾶλις ἑπταετῶν καὶ ὀκταετῶν παίδων, πάντῃ ἀσκόπως καὶ ἄνευ λόγου σκοτίζουσα τὸν τρυφερὸν αὐτῶν νοῦν, ὡς καὶ τὴν φθορὰν τοῦ χρόνου, ἣν ἀναγκαίως συνεπάγονται οἱ εἰς χρῆσιν τῶν παίδων εἰσηγμένοι «Πίνακες Ἀναγνώσεως» κτλ.» τὴν μέθοδον, λέγομεν, δι' ἧς κατώρθωσε νὰ λύσῃ τὸ μέγα πρόβλημα τῆς καὶ δυσχερῶς καὶ ἐπιπόνως καὶ μὲ σπατάλην μακροῦ χρόνου γινομένης δημοτικῆς παιδεύσεως. Ἀλλ' ἡ ἐξέτασις ἡμῶν αὕτη ἀφήρεσε δυστυχῶς πᾶσαν περὶ τοῦ ἔργου ἐκ προκαταλήψεως καλὴν ἡμῶν ἰδέαν καὶ ἔκαμε νὰ πιστεύσωμεν ὅτι ὁ κ. Γ. Σοφοκλῆς πάντῃ ματαίως ἐδαπάνησε καὶ χάρτην καὶ τυπογραφικὰ καὶ τὰ τούτοις παρόμοια, δὲν λέγομεν δὲ καὶ τὸν ἀτομικὸν αὐτοῦ κόπον, διότι δυοῖν θάτερον, ἢ παρήγαγε τὸ κατασκεύασμα ἐξ ὑπαρχούσης ὕλης, ὡς τις ἀρχιτέκτων, ῥυθμὸν μόνον καὶ κατάταξιν μεθοδικὴν σχεδιάσας, ὅπερ οὐ πολὺν ἀπῄτει χρόνον καὶ κόπον, ἀλλὰ μόνον στιγμιαίαν τῆς διανοίας ἔλλαμψιν, ὅπως ἐξεύρῃ καὶ σχεδιάσῃ τοῦτο, ἢ ἐσκέφθη νὰ ῥίψῃ ἐπὶ τοῦ χάρτου ἀτάκτως, εἰκῇ καὶ ὡς ἔτυχε τὰ στοιχεῖα τοῦ ἀλφαβήτου, ὅπερ οὐδενὸς ἐδεῖτο κόπου, οὐδὲ διέρευγε καὶ τοῦ ἀμαθεστέρου τὴν δύναμιν. Ὅ,τι μόνον εὕρομεν ἀναρρικῶς πρὸς τὸ ἄτομον τοῦ κ. Γ. Σοφοκλέους ἄξιον λύπης εἶναι, ὅτι διὰ τοῦ κατασκευάσματος τούτου διεκύβευσεν ἣν ἔχαιρεν ὑπόληψιν καὶ φήμην ἀνδρὸς λογίου καὶ νοήμονος. Οὐχ ἧττον δὲ ἠθέλομεν λυπηθῆ ἄν ποτε ἤθελεν ἀναβῇ εἰς τὸν νοῦν ἡμῶν ἡ ἰδέα ὅτι διδάσκαλός τις νεωτερίζων ἤθελε καταδικάσει μαθητήν του, ἴσως καὶ ἕνα [illegible] ἀναφωνήσαντα ἐκ τῆς τοιαύτης μεθόδου. Τοῦ μαθητοῦ ἐκείνου τὴν ἀτυχίαν ἠθέλομεν θεωρήσει καθῆκον φιλανθρωπίας νὰ οἰκτείρωμεν, διότι ποία ἡ διέξοδος ἀπὸ τοιούτου κυκεῶνος, εἰς ὃν ἑκάτερός τις διδάσκαλος ἤθελε ῥίψει αὐτόν; Ἀλλὰ τοιοῦτόν τι δὲν φοβούμεθα. Χάρις τῷ Θεῷ ἐνετύχομεν ἤδη τοῖς λογιωτέροις καὶ ἱκανωτέροις τῶν ἐν τῇ πρωτευούσῃ ταύτῃ δημοδιδασκάλων, ὧν ἡ γνώμη πολὺ βαρύνει εἰς τὴν πλάστιγγα τῆς ἀποφάσεως τῶν λοιπῶν καὶ ἐπὶ τοῦ πνεύματος τούτων τὰ μέγιστα ἐπιδρᾷ, καὶ ἐπὶ μακρὸν συζητήσαντες περὶ τοῦ προκειμένου θέματος, εὑρέθημεν κατὰ πάντα σύμφωνοι. Ἵνα δὲ μὴ δόξωμεν κενά τινα λέγοντες, φέρε παρουσιάσωμεν τὰ ἀναγκαῖα πιστήρια, ἀρυόμενοι ταῦτα ἐκ τῆς ἰδίας βίβλου.

Δὲν ἐπάτησεν εἰσέτι ὁ παῖς εἰς κατώφλιον σχολείου τινός, μόλις δύναται ν' ἀρθρώνῃ τὰς λέξεις, καὶ ὅμως ἐκφωνεῖ τὸ α, ὅπ, γα, δε, κτλ. ὅπερ ὁ πατὴρ ἢ μήτηρ, ὁ ἀδελφὸς ἢ ἀδελφὴ αὐτοῦ, μεγαλείτεροι τὴν ἡλικίαν, τῷ εἶπον ἐπανειλημμένως, μετ' αὐτοῦ παίζοντες, καὶ ἔμαθε. Δὶν εἶναι δὲ ποσῶς σπάνιον ὁ πρώτην φορὰν ἐρχόμενος παῖς εἰς τὸ σχολεῖον νὰ γνωρίζῃ τὸ ὅλον ἀλφάβητον ἢ τὸ ἥμισυ ἢ τοὐλάχιστον τὸ τέταρτον αὐτοῦ, ἄλλου τινὸς μὴ ὑπολειπομένου αὐτῷ ἢ ἡ αἰσθητοποίησις τούτου, ὅπερ κατ' ὄνομα μόνον ἔμαθεν. Ὁ διδάσκαλος οὐδαμῶς δυσανασχετεῖ διὰ τὸ βραδὺ τῆς ἐκμαθήσεως τοῦ ἀλφαβήτου, διότι αὕτη γίνεται μηχανικῶς καὶ ἀνεπαισθήτως, οἷον εἰπεῖν, ὡς ἁρμόζει εἰς τὴν ἀναίσθητον παιδικὴν ἡλικίαν. Παντὸς ἄλλου συστήματος τὸ ναυάγιον ἐστὶ προφανές, καὶ μάλιστα ὅταν ὡς ὁ κ. Γ. Σοφοκλῆς ἐνορῇ τὴν ἐπὶ τὸ φιλοσοφικώτερον διδασκαλίαν αὐτοῦ. Ὁ κ. Γ. Σοφοκλῆς ἄρχεται ἐκ τῶν φωνηέντων α. ε, ι, ο, ου, (1) ω, ἅτινα ἐν τοῖς τρισὶ πρώτοις Πίναξι ταῦτα ἐπαναλαμβάνει, ὑποσημειῶν «Παραδείγματα» ἀρχόμενα ἀπὸ τοῦ αὐτοῦ φωνήεντος μὲ τὰ ἄνω φερόμενα φωνήεντα, οἷον· διὰ τὸ α, (ἀ-λάτι, ἀ-πίδι, ἀ-γόρι.) διὰ τὸ ε (ἐ-γώ, ἐ-οῦ, ἐ-κεῖνος,) διὰ τὸ ι (ἰ-δοῦ, ἰ-ατρὸς), διὰ τὸ ο (ὀ-δόντι, ὀ-λίγο, ὀ-πίσω)· διὰ τὸ ου (οὐ-ρὰ, οὐ-ρανός), διὰ τὸ ω (ὦ-ρα, ὡ-ρολόγι), καὶ ἄλλα τοιαῦτα.

Οὕτω δὲ μετὰ τρίτην τοιαύτην ἐπανάληψιν νομίζων αὐτὰ μεμαθηκέναι ἤδη τῇ [illegible] παραδείγματῶν (2) προβαίνει εἰς τὰς συλλαβάς, ἐν αἷς τὸ ὅ,

---

(1) Ἡ νεωτέρα τυπογραφικὴ τέχνη, τοὐλάχιστον ἡ ἐν χρήσει ἐνταῦθα ἐν Ἑλλάδι, καὶ ἐν Γαλλίᾳ, στερεῖται δυστυχῶς τοῦ στοιχείου ἐκείνου, δι' οὗ ὁ κ. Γ. Σοφοκλῆς ἐκφράζει τὴν δίφθογγον ου. Καὶ ὅμως ὁ κ. Γ. Σ. ἐθεώρησε τὴν κατάκαξιν τούτου ἀναγκαίαν ἐν τοῖς πρώτοις στοιχείοις! Τοῦτο κα τὰ τὸν ν. Γ. Σ ἐστὶν εὐκολία! Ἐὰν ἔζῶμεν πρὸ 200 τοὐλάχιστον ἐτῶν θὰ εἶχε λόγον τινὰ ἡ φαντασιοπληξία αὕτη, ἐν χρήσει τότε ὄντος παρὰ τῇ τυπογραφικῇ, καὶ μάλιστα ἐν τοῖς ἐκκλησιαστικοῖς βιβλίοις, τοῦ μονογράμματος τούτου (ου), ἀλλ' ἤδη εἶναι ἀσυγχώρητον.

(2) Σημειωτέον ὅτι τὰ παραδείγματα ταῦτα ἄρχονται ἀπὸ γράμματος ἀντιστοίχου μὲν κατὰ τὴν φωνὴν πρὸς τὸ διδασκόμενον, ἀλλ' οὐχὶ καὶ κατὰ τὴν γραφήν,

Ψηφιακή Ερευνητική Βάση Δεδομένων-Γυναικεία περιοδικά στον οθωμανικό χώρο (kypseli.fks.uoc.gr)

, ὁ, ὑστέραν ἔχουσι θέσιν, προηγουμένων ...ῶν ἐν τῇ Γραμματικῇ, ὡς λέγει, καλου...ένων ἡμιφώνων, διότι ὁ κ. Γ. Σ. φρονεῖ ...τι δέον νὰ γνωρίζῃ ὁ παῖς τὴν Γραμματικὴν πρὸ τοῦ ἀλφαβήτου. Γνώριστον, ἀ...αγνώστα, ὅτι αἱ συλλαβαὶ ἠρξαντο, τὸ δὲ ...λόκληρον ποῦ: Στρέψον πρῶτον 281 ὅλα φύλλα καὶ θὰ εὕρῃς αὐτό Αἱ συλλαβαὶ διν...κουσι μέχρι τοῦ 21 φύλλου τεθειμέναι ἄνευ λόγου ἢ σκοποῦ τινος. Περὶ πραγμάτων λοιπὸν ἄλογων καὶ ἀσκόπων ἄλογον καὶ ἄσκοπον εἶναι νὰ ἐνδιατρίψωμεν πλειότερον.

Ἐξ φύλλα 21—28 ἀριεροῦ εἰς τὰς «Ὀδηγίας διὰ τὸ γράψιμον». Ὦ; ὁ Πλάστης ἔθεσε τὴν ποικιλίαν εἰς τὴν φύσιν, οὕτω καὶ ὁ κ. Γ. Σ. ἔκρινεν ἀναγκαίαν τὴν ποικιλίαν εἰς τὸ ἑαυτοῦ πλαστούργημα καὶ οὕτως ἐξηγεῖται ἡ ἄλλως ἀκατανόητος προσθήκη τῶν 6 τούτων «γελοιογραφικῶν Πινάκων» εἰς τὸ ἔργον, ὅπερ καίτοι καθ' ἑαυτὸ γελοῖον, αὐτὸς τοὐλάχιστον προώριστον ὡς σπουδαῖον. Ρωμᾶνε, Σάμιε, Καλλιγᾶ, καὶ ἡ λοιπὴ χορεία τῶν Καλλιγράφων, κύψατε τὸν αὐχένα πρὸ τοῦ ἐφευρέτου νέου καλλιγραφικοῦ συστήματος πολλῷ τοῦ ἡμετέρου καλλίονος. Ἀποκαλύψατε τὴν κεφαλὴν ὑμῶν πρὸ τοῦ ἐξ «ἀνατολῶν» προκύψαντος τούτου φωτὸς, καὶ ἐξ αὐτοῦ δαδουχούμενοι ἀνάγνωστε: «Γράψε ἕνα κουλούρι μὲ ἐδύο κέρατα» (1) καὶ ἔχεις τὸ «ου». Μὲ 24 τοιούτους συντομωτάτους κανόνας ὁ ἱδρυτὴς νέου εἴδους καλλιγραφίας: Ἑλληνικῆς, καὶ μὲ καλλιγραφικὰ δείγματα ἀν τάξει τῆς γραφίδος τοῦ Ἀπελλοῦ, ἀπεστέλετο ὄντως ἄξιον τῆς Πενναΐας ἐκθέσεως: ἀνατολικὸ ν... τοῦτο ἀριστούργημα!

Ἀρὸ ἤδη ἐμαθεν ὁ παῖς τὴν ἀνάγνωσιν καὶ γραφὴν, ἀνάγκη πλέον νὰ συνδυάσῃ τὰς συλλαβὰς εἰς λέξεις, καὶ ἀρχόμενος νὰ γράφῃ, ἀλλὰ μὲ ἀλλοῖον πάλιν τοῦ ὁποίου ἐδιδάχθη γραφικὸν χαρακτῆρα, καὶ ἰδοὺ γράφει τὰς ἑξῆς λέξεις, τατᾶ, νενέ, μαμᾶ, παπᾶ, φάβα, ἀνέτα, βιεροῦ (2) λουκία, ἐλίζα. κτλ. Ἀλλὰ συγχρόνως διδάσκεται ὁ ἤδη ἀναγινώσκων καὶ γράφων καὶ τὴν τεχνολογίαν, διότι φέρονται ἐν τινι παραδείγματι ταῦτα καλὸς, καλὴ, καλὸν, ὁ καλὸς μαθητὴς, ἡ καλὴ μήτηρ, τὸ καλὸν κορέσιον. Δὲν εἶναι λοιπὸν ἀληθὲς, ὅτι τὸ Α'. τοῦτο τεῦχος τελειοποιεῖ ἐν τῇ ἡμετέρᾳ γλώσσῃ τὸν μαθητὴν ἐν ἐλαχίστῳ χρόνῳ, καὶ δὲν δύναταί τις νὰ προειπεῖ εὐλόγως, ὅτι τὰ μετὰ ταῦτα ἐκδοθησόμενα λοιπὰ τεύχη, ἐὰν μὲ ὁμοιον νοῦν ὦσι συντεταγμένα, θ' ἀποκαθεστῶσι τελείους ἐπιστήμονας; Ἀλλ' ἀνάγκη, πρὶν ἢ ἀπολήξῃ ἡ βίβλος, νὰ παλινῳδήσῃ πρὸς ἑαυτὸν ὁ κ. Γ. Σοροκλῆς· καὶ δή, αὐτὸς ὁ καταδικάζων τὴν προφορὰν τοῦ ἄλφα, ... κτλ. ἀφεσοῦ ἤδη τὰ ἑξῆς τελευταῖα τοῦ βιβλίου φύλλα εἰς τὴν ὁλοσχερῆ γραφὴν τῆς τοιαύτης ὁλοκλήρου τοῦ ἀλφαβήτου ἀπαγγελίας.

«Ἰδόντες λοιπὸν καὶ ἡμεῖς ἐκ τοῦ σύνεγγυς τὰς ἀκαταλογίστους δυσχερείας, ἃς ἡ ἐν τῷ βιβλίῳ τούτῳ ἐπικρατοῦσα διδακτικὴ μέθοδος; δύναται νὰ παρεμβάλῃ εἰς τὴν σπουδαστικὴν πορείαν τῶν μελῶν ἀρχομένων τὴν ἐκμάθησιν τοῦ ἀλφαβήτου παίδων καὶ τὴν ὁρμεῖαν χολὴν, ἣν αὕτη θὰ ποτίσῃ αὐτοὺς, πάντῃ ἀσκόπως καὶ ἄνευ λόγου σκοτίζουσα τὸν τρυφερὸν αὐτῶν νοῦν, ὡς καὶ τὴν μεγίστην φθορὰν τοῦ χρόνου, ἣν ἀναγκαίως συνεπάγεται τοιαύτη τις μέθοδος;», ἐκρίναμεν δέον ἵνα δημοσιεύσωμεν τὰς ὑπὸ ὅλως ἀπαθοῦς κρίσεως ὑπαγορευθείσας ἡμῖν ταύτας σκέψεις, εἰς ἃς εὐχαρίστως ἠθέλομεν ἴδει πᾶσαν ἀντίρρησιν ὑφ' οἱουδήποτε γενομένην καὶ σκοπουσαν ... παρενοήσεων ἐν αἷς ἴσως ἀκουσίως περιπέσομεν Ἄλλως δὲ θέλομεν διαστείλει φρονοῦντες ὅτι ἡ ἐν τοῖς δημοσ. Σχολείοις χρῆσις τοῦ βιβλίου τούτου οὐδεμίαν μὲν ὠφέλειαν ὑποσχεται, ἀπεναντίας ὀὶ βλάβην μεγίστην διὰ τὴν ἐπὶ ματαίῳ ἀπώλειαν τοῦ χρόνου. Ἀκομένως δὲ διαμφισβητοῦμεν μέντοι τίτλον «Εὐεργέτου τῆς νεολαίας», λυπούμεθα δὲ διότι εἰς τοιαῦτα ἔργα καὶ πολλὰ τούτοις παραπλήσια ἐξαντλεῖται ἡ ἀληθῶς μεγάλη καὶ παραδειγματικὴ φιλογένεια τῶν ἡμετέρων ὁμογενῶν, ἀφαιρουμένη ἐξ ἄλλων πράγματι ὄντων ἀξίων αὐτῆς.

Ἐν Κωνστ]πόλει τῇ 27 Μαΐου 1873

* * *

(1) Δὲν νομίζετε, κ. Γ. Σοροκλῆ, τὴν λέξιν «Κέρατα» λίαν κακόηχον καὶ μάλιστα διὰ τὰ ὦτα παίδων τρυφερωτάτης ἡλικίας;

(2) Μὴ ὑποθέσῃ τις ὅτι οὐχὶ ἔνδεια λέξεως, ἀλλ' ἄλλο τι αἴσθημα ὑπηγόρευσε τὸ Χιακὸν τοῦτο ὄνομα!

Ο ΦΙΛΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΣ ΤΩΝ ΑΝΔΡΙΩΝ ΣΥΛΛΟΓΟΣ.

Μετὰ μεγίστου ἐνδιαφέροντος ἀνέγνωσα τὸν κανονισμὸν τοῦ νεωστὶ συστηθέντος φιλεκπαιδευτικοῦ τῶν Ἀνδρίων συλλόγου, καὶ ὑπερήσθην βλέπουσα ὅτι τὸ συλλογικὸ πνεῦμα πανταχοῦ ἐπιπνέει καὶ ὅτι τόσον ... ἤδη ὁ φιλεκπαιδευτικὸς σκοπὸς συνεδέθη μετὰ τῆς ἠθικῆς μορφώσεως τῶν εἰς τὴν Ἀνατολὴν ἐρχομένων ὑπηρετριῶν.

Διὰ τοῦ συλλόγου τούτου δύναται νὰ κατορθωθῇ ἡ ἀνατροφὴ καὶ παιδεία ὅλων μὲν τῶν ὑπηρετριῶν. Ἰδίως δὲ τῶν παιδαγωγῶν καὶ τροφῶν, αἵτινες οὖσαι αἱ πρῶται διδασκάλισσαι τῆς νεότητος, ἢς τὴν ἐπιτήρησιν οἱ γονεῖς αὐταῖς ἐμπιστεύονται, μεγάλην ἔχουσιν ἐπιρροὴν· δέον δὲ διὰ τῆς ἐπιμεμελημένης αὐτῶν ἀνατροφῆς νὰ ὦσιν ἄξιαι τῆς τοιαύτης ἐμπιστοσύνης. Εἴθε δὲ τοιοῦτοι σύλλογοι νὰ συστηθῶσι καὶ διὰ τὰς ἄλλας νήσους· διότι ὁ σκοπὸς αὐτῶν εἶναι ἀξιέπαινος, πολλαὶ δὲ αἱ ὠφέλειαι, αἵτινες θέλουσι προκύψει ἐξ αὐτῶν ὡς ἐκ τοῦ προοιμίου τοῦ κανονισμοῦ φαίνεται. Ἰδοὺ δὲ αὐτό.

«Πολλάκις οἱ ἐν Κωνσταντινουπόλει παρεπιδημοῦντες Ἄνδριοι ἐκ τοῦ σύνεγγυς βλέποντες τὰ δλέθρια δυστυχήματα, ὅσα ἐπέρχονται ἐκ τῆς προώρου ἀποστολῆς εἰς Κωνσταντινούπολιν τρυφερῶν καὶ ἀνηλίκων κορασίων, ὅτινα μόνα καὶ ἀπροστάτευτα ἀναστρεφόμενα εἰς τὴν μεγαλόπολιν ταύτην εἰς μυρίους ὅσους ὑπόκεινται διαφθορῶν καὶ ἐξολισθήσεων πειρασμοὺς ἕνεκα τῆς ἀβιοτήτος καὶ ἀπειρίας αὐτῶν, βαθὺ καὶ ὑποκάρδιον ἠσθάνθημεν ἄλγος καὶ ἐθρηνήσαμεν κατώδυνον τὴν κατάστασιν ταύτην, ἀναλογιζόμενοι ἔνθεν μὲν τὴν ἀπώλειαν ἀθώων πλασμάτων καὶ τὴν ἐκ ταύτης κατὰ μικρὸν ἐρήμωσιν τῆς χώρας ἡμῶν, ἔνθεν δὲ τὸ προσγινόμενον ὄνειδος τῇ πατρίδι καὶ τῷ ἡμετέρῳ ἔθνει καθόλου· πολλάκις δὲ καὶ περὶ τῶν μέσων ἐσκέφθημεν, ἐπιθυμοῦντες τὴν ἀπαλλαγὴν καὶ ἐκριζωσιν τοῦ κακοῦ.

Τὰ ἑξῆς δὲ μέσα ἐφαίνοντο ἡμῖν σκεπτομένοις τὰ καταλληλότερα· α') ἡ σύστασις ἐν Ἄνδρῳ παρθεναγωγείων πρὸς ἠθικὴν ἀγωγὴν καὶ ἐκπαίδευσιν τῶν κορασίων τοῦ λαοῦ· διότι ἡ παιδεία φωτίζει τὸν νοῦν, ἐξευγενίζει τὴν καρδίαν, ἀνυψοῖ τὸ φρόνημα καὶ καθιστᾷ τὸν ἄνθρωπον κανὸν νὰ διακρίνῃ τὸ ἀγαθὸν ἀπὸ τοῦ κακοῦ· ἡ παιδευτὸς ἐστιν ὡς ὁ τυφλὸς, ὅστις περιπλανᾶται ψηλαφῶν καὶ ἀγνοῶν ποῦ ὑπάγει· ἡ ἀπαιδευσία ἐστὶν ἡ πηγὴ πάσης κακοδαιμονίας. Πόσων ἄρα κακῶν θὰ ἦσαν ἀπηλλαγμέναι αἱ εἰς Κωνσταντινούπολιν ἐρχόμεναι νεάνιδες, ἂν μετέσχον θρησκευτικῆς ἀγωγῆς καὶ παιδεύσεως καὶ εἶχον τὸ φρόνημα ὑψηλόν, ὡς ἐμπρέπει Ἑλληνίσι; β') ἡ ἐπιτήρησις τῶν εἰς Κωνσταντινούπολιν ἀφικνουμένων καὶ ἡ ἀροιβὴ καὶ βράβευσις τῶν ἐπὶ ἐπιμελείᾳ καὶ προκοπῇ, ἢ ἐπὶ χρηστότητι ἠθῶν, ἢ ἐπὶ φιλοστοργίᾳ καὶ ἐκτάκτῳ ἀρετιώσει πρὸς τοὺς γονεῖς, ἢ ἐπὶ πιστῇ καὶ τιμίᾳ ὑπηρεσίᾳ διακρινομένων.

Τούτων ἕνεκα συνελθόντες τῇ 15 Ἀπριλίου 1873 ἀπεφασίσαμεν ἱδρύσαι ἐν Κωνσταντινουπόλει Σύλλογον Φιλεκπαιδευτικὸν τῶν Ἀνδρίων, σκοπὸν καὶ μέλημα ἔχοντα τὴν ἠθικὴν ἀγωγὴν καὶ ἐκπαίδευσιν τῶν Ἀνδρίων κορασίων τοῦ λαοῦ· διότι τὰ κορέσια τοῦ λαοῦ παιδείας μετέχοντά εἰσιν ἡ ἠθικὴ δύναμις, ἐφ' ἧς ὡς ἐπὶ ἀκραδάντου κρηπῖδος πᾶν πεπολιτισμένον ἔθνος στηρίζει τὸ μεγαλεῖον καὶ τὴν εὐδαιμονίαν αὐτοῦ.» κτλ.

Ἂν φροντὶς τοιαύτη καταδάλλεται περὶ τῶν τῆς κατωτέρας τάξεως, δὲν πρέπει αἱ τῆς ἀνωτέρας νὰ φροντίσωσι περὶ γυναικείου συλλόγου, ὡς πολλάκις ἤδη ἐγράψαμεν; Εἴθε προσεχῶς νὰ συστηθῇ τοιοῦτος!

ΘΕΑΝΩ.

ΑΙ ΓΥΝΑΙΚΕΣ ΚΑΙ Η ΓΕΩΡΓΙΑ

—

Ἡ ἐπέμβασις τῶν εὐκαιδεύτων καὶ δραστηρίων γυναικῶν ἐν τῇ βοτανικῇ, τῇ δενδροκομίᾳ καὶ ἐν τῇ γεωργίᾳ γενικῶς δὲν εἶναι μὲν σπανία ἐν τῇ Δύσει, ἀλλ' εὐγῆς ἔργον ἐὰν αὕτη ἐπεξετείνετο ἔτι μεῖζον ἐν τῇ γεωργικῇ ἐπιστήμῃ.

Ἡ συγγραφεὺς τῶν «Ἐκδρομῶν εἰς Ρωμελίαν» ἐργάζεται κατὰ προτίμησιν πρὸς διάδοσιν ἐπὶ τῶν ὀχθῶν τῆς Μεσογείου αἵτινες δυστυχῶς εἰσὶ ξηραὶ καὶ ἀκαλλιέργητοι, τῆς καλλιεργείας δένδρου, ἀληθῶς λίαν ἐκτάκτου, τῆς Αὐστραλίας, τοῦ Εὐκαλύπτου.

Αἱ πρὸς ἐμρύτευσιν τῶν καλλιτέρων φυτικῶν εἰδῶν δοκιμαὶ ἐξακολουθοῦσιν ἤδη ὑπὸ τὴν διεύθυνσιν αὐτῆς, εἰς τοὺς κήπους καὶ τοὺς δενδρῶνας, αἵτινες εἰς τὰς ὄχθας τῆς Ἀρνῶ, ἀποτελοῦσι τὴν εὐρέπειαν τῆς ἐπαύλεως Δ' Ἴστρια.

Ἡ Γεωργικὴ ἐπιτροπὴ τῆς Κυνέας ἀνηκούσης εἰς μίαν τῶν κυριωτέρων ἐπαρχιῶν τῆς Ἰταλίας, ἐν ᾗ μέγιστα προσπάθειαι καταβάλλονται ὑπὲρ τῆς ἀναπτύξεως τῆς γεωργίας, ἐνθαρρύνουσα τὰς γεωργικὰς προσπαθείας τῆς ἡγεμονίδος κ. Δώρας Ἰστριάδος, ἀπένειμεν αὐτῇ τὸν τίτλον τοῦ ἐπιτίμου μέλους τῆς ἑταιρίας ταύτης.

Ἡ φυτεία τῶν Εὐκαλύπτων λαμνει μεγίστην πρόοδον καὶ ἀνάπτυξιν ὅτε μάλιστα μεταφέρεται μακρὰν τῆς Αὐστραλίας. Ὁ κ. Ἀρδῦ εἶδεν αὐξανόμενα ταῦτα 6 μέτρα κατὰ πᾶσαν ἐποχὴν τοῦ ἔτους· Ἐντὸς δέκα ἐτῶν ἡ ἀνάπτυξις αὐτῶν ὁμοιάζει ἑκατοντούτιδος δρυός· οὐχὶ σπανίως βλέπει τις ἐν Αὐστραλίᾳ εὐκάλυπτα 50 ἐτῶν ἔχοντα 50—60 μέτρων ὕψος καὶ 15—20 μέτρων περιφέρειαν ἐν τῇ βάσει.

Ἐν Νικαίᾳ, Γέραις, Κανναὶ καὶ Κορσικῇ ἡ φυτεία τούτων ὑπερίδη πᾶσαν προσδοκίαν, ὁ δὲ κ. Τροττιέ ὅστις καλλιεργεῖ τὴν φυτείαν τῶν εὐκαλύπτων εἰς τὰ περὶξ τῆς Ἀλγερίας βεβαιοῖ ὅτι ἐν πλέθρον σίτου ὅπερ δύναται ν' ἀποφέρῃ 300 φράγκα καὶ εἰς 26 ἔτη 7800 φρ. φυτευόμενον ὑπὸ εὐκαλύπτων δύναται νὰ δώσῃ ἐν τῷ αὐτῷ χρονικῷ διαστήματι 53254 φράγκων. Τὸ εὐκάλυπτον δύναται τὰ μάλιστα νὰ χρησιμεύσῃ εἰς τόπους ἔνθα παρέχεται τὸ μέλι, διότι ἐν Αὐστραλίᾳ, ἔνθα αἱ φυτεῖαι τῆς οἰκογενείας ταύτης παρουσιάζουσιν τὸ ἀσσονομικὸν ἄνθος, ἡ κοινὴ τῆς εὐρώπης μέλισσα, ἣν εἰσήγαγεν ὁ κ. Οὐΐλσὸν καὶ ἥτις προτιμᾷ παντὸς ἄλλου τὰ ἄνθη τῶν εὐκαλύπτων ἐπαλαπλασιάσθη δι' ἀκατανοήτου εὐχερίας.

Οὕτωσὶ τὸ εὐκάλυπτον ἔσται πολυτιμώτερον διὰ τὰς μελίσσας τῶν χωρῶν ἡμῶν, διότι θέλουσιν εὑρίσκει ἐν αὐταῖς τροφὴν ἄφθονον ἐν ἐποχῇ μάλιστα, καθ' ἣν ὑπάρχει ἔλλειψις τῶν ἄλλων· τὸ ἔαρ τῶν εὐκαλύπτων ὡς πάντα τὰ αὐστραλιανὰ δένδρα ἄρχεται περὶ τὸ τέλος τοῦ Σεπτεμβρίου.

Ἐκτὸς τούτων, περίφημος χημικὸς ὁ κ. Κλοὶζ ἐξήγαγεν ἐκ τῶν φύλλων τῶν εὐκαλύπτων οὐσίαν λίαν ἀνάλογον τῆς καμφορᾶς.

Δυναταί τις καὶ νὰ καπνίζῃ τὰ φύλλα τῶν εὐκαλύπτων, δι' ὧν ποιοῦσιν εὐάρεστα τῇ γεύσει σιγάρα, οὐδένος τὸ δλαπτικὸν παρουσιάζοντα.

Ἡ «Ἡμερὶς τῶν φυτειῶν» περιέχει καὶ ἕτερα σπουδαῖα ἄρθρα περὶ τινων φυτῶν τῆς Καλλιφορνίας καὶ τῆς Χιλῆς, περὶ τὴν καλλιέργειαν τῶν ὁποίων ἀπὸ πολλοῦ ἐνασχολεῖται ἡ κ. Δώρα Ἰστριάς.

* *

ΔΙΑΦΟΡΑ

Ἡ αὐτοκράτειρα τῆς Αὐστρίας προσήνεγκεν εἰς τὴν κόμησσαν τῆς Μαρκέντης, πρὸς ἀνάμνησιν τῶν περιπτώσεων αὐτῆς πρὸς τὴν αὐτοκράτειραν Σοφίαν κατὰ τὰς τελευταίας αὐτῆς στιγμὰς, ἀνεκτίμητον ψέλλιον, ὅπερ θέλει ἐκτεθεῖ καὶ εἰς τὴν παγκόσμιον Ἔκθεσιν τῆς Βιέννης.

Τὸ ἐν λόγῳ ψέλλιον σύγκειται ἐξ ἐννέα τεμαχίων χρυσῶν μοναδικῶν εἰς τὸ εἶδος αὐτῶν ἐπειδὴ χρονολογοῦνται ἀπὸ τῆς ἐποχῆς τῆς Ἀρσινόης, βασιλίσσης τῆς Αἰγύπτου καὶ συζύγου τοῦ Πτολεμαίου Β', βασιλεύσαντος τὸ 300 π. Χ. Ἐπὶ τοῦ ὀπισθοσήμου ἑκάστου τεμαχίου ὑπάρχει εἰκονισμένον κέρας ἀμαλθείας. Ἡ μεσαία κεμέα (πολύχρους δακτυλιόλιθος) παριστᾷ τὴν ἔξοχον δωρήτριαν.

Πρὸς τὴν κόμησσαν ταύτην καὶ ὁ αὐτο-

KYUEMH

Ψηφιακή Ερευνητική Βάση Δεδομένων-Γυναικεία περιοδικά στον οθωμανικό χώρο (kypseli.fks.uoc.gr)

κράτωρ Φραγκίσκος Ἰωσήφ προσήνεγκεν ὅρμον ἀδαμάντων πολυχώνων.

—

Ἡ αὐτοκράτειρα τῆς Ρωσσίας ρθάσασα εἰς Ρώμην ἐζήτησε συνέντευξιν παρὰ τοῦ Πάπα, ὅστις ἀμέσως ὑπεδέχθη αὐτήν. Ὁ βασιλεὺς τῆς Ἰταλίας, ὁ πρίγκηψ καὶ ἡ πριγκηπέσσα τοῦ Πεδεμοντίου, ὡς καὶ ἡ μεγάλη δούκισσα Μαρία, ἡ ἀξαδέλφη αὐτῆς, ἀφικόμεναι ἐσπευσμένως υπεδέχθησαν τὴν τζαρίναν εἰς τὸν νέον σταθμὸν τῆς Ρώμης καὶ ὡδήγησαν ταύτην εἰς τὸ Μέγαρον τῆς Ρωσσικῆς πρεσβείας. Ἡ ἡμέρα ἦν λαμπρὰ καὶ χαρμόσυνος, λέγει ὁ «Περιηγητὴς τῆς Φλωρεντίας» ἐξ οὗ ἐρανεζόμεθα τὰς λεπτομερείας ταύτας. Ἐπὶ ἀπτικοῦς ὀχήματος ἐκάθητο ἡ αὐτοκράτειρα φέρουσα ἐσθῆτα ἐκ λεπτοῦφάντου μετάξης, ἀκλούστατον, λευκὸν πῖλον μετὰ ὀποκιτρίνων ἀνθέων καὶ κυπαρισσόφυλλον σκέπης καὶ ἀλεξήλιον λευκὸν· ἦτο χαρίεσσα καὶ μειδιᾶσα καὶ ἀνταπέδιδε τοὺς χαιρετισμοὺς ὑποκλίνουσα τὴν κεφαλήν.

«Ἡ Ἐφημερὶς τῆς Φλωρεντίας» μνημονεύει τοὺς λόγους, οὓς ὁ Πάπας ἐν τινι συνδιαλέξει ἀπηύθυνε πρὸς τὴν αὐτοκράτειραν τῆς Ρωσσίας λέγων, «Ἔχω μέγιστον καθῆκον νὰ ἐκπληρώσω. Ἀποτείνομαι πρὸς τὸ ἔξοχον πνεῦμα ὑμῶν καὶ τὴν γενναίαν καρδίαν σας. Πρέπει νὰ ὁμιλήσω περὶ τῆς Πολωνίας. Ἀπέχω τοῦ νὰ θελήσω νὰ ἀναμιχθῶ εἰς τὴν διακυβέρνησιν τοῦ ἔθνους τούτου. Ἀλλ' ὀφείλω νὰ ζητήσω ὑπὲρ αὐτοῦ τὴν ἀναγκαίαν ἐλευθερίαν, κατὰ τὴν θέλησιν τοῦ θεοῦ, οὐ μόνον εἰς τὰ δικαιώματα τοῦ καθολικοῦ λαοῦ καὶ τῆς Πολωνίας, ἀλλ' ἔτι καὶ εἰς τὸ καλῶς εὐνοούμενον συμφέρον τῆς Ρωσσικῆς δυναστείας».

Ὁ Πάπας ἐξέφρασε τὴν ἰδέαν ταύτην μετὰ ζέσεως καὶ ἐμφάσεως. Ἡ δὲ αὐτοκράτειρα ὑπεσχέθη νὰ διαβιβάσῃ εἰς τὸν αὐτοκράτορα τοὺς λόγους τούτους, καὶ νὰ μεσιτεύσῃ ὑπὲρ τῆς θρησκευτικῆς ἐλευθερίας τῶν δυτικῶν Πολωνῶν.

—

Κατά τινα ἀλληλογραφίαν τοῦ «Φάρου τοῦ Βοσπόρου» ὁ Ναΐβ-ελ-Βεζαρὲ διευθυντὴς τοῦ ὑπουργείου τῶν ἐξωτερικῶν ἐν Περσίᾳ, ἐξέδοτο ἐγκύκλιον, δι' ἧς ὑποχρεοῦ τὰς εὐρωπαΐδας κυρίας νὰ μὴ ἐξέρχωνται τῆς οἰκίας των ἔχουσι τὸ πρόσωπον ἀνοικτὸν, ἀλλὰ κεκαλυμμένον διὰ γισμακίου. Ἡ διαταγὴ αὕτη δυσηρέστησεν ὡς ἦν ἐπόμενον τὸ πεπολιτισμένον ὡραῖον φῦλον, ὅπερ διεμαρτυρήθη ἐγγράφως καὶ ὁμοθυμαδὸν κατὰ τῆς ὑπουργικῆς ταύτης ἐγκυκλίου εἰς τοὺς προξένους τῶν ξένων δυνάμεων· διὰ τῆς διαμαρτυρήσεως ταύτης αἱ Εὐρωπαΐδες κυρίαι ἐπαρίνουσιν ἅπασαν τὴν εὐθύνην τῆς ἀδίκου καὶ παρανόμου ταύτης ἀπαγορεύσεως εἰς τὸν Ναΐβ-ελ-Βεζαρὲ, ἀναμιμνήσκουσαι αὐτῷ ὅτι ἐπειδὴ ἔζησεν ἐν Παρισίοις ἐπὶ πολλὰ ἔτη ὡς ἐπιτετραμμένος τῆς κυβερνήσεως, ὤφειλε νὰ μάθῃ καὶ γνωρίζῃ ὅτι εἰς οὐδεμίαν γυναῖκα ἀπαγορεύεται ποτὲ νὰ φαίνηται ἀκάλυπτος, ἀλλὰ πανταχοῦ μάλιστα σέβονται αὐτήν.

—

Ἀναγινώσκομεν εἰς τὰ «Ἡμερήσια Νέα», ἐφημερίδα τῆς Ἀλεξανδρείας τὰ ἑπόμενα.

«Πρό τινων ἡμερῶν ἡ ὡραία ἐξοχικὴ ἔπαυλις τοῦ κ. Ι. Ἀντωνιάδου ἔκτακτον πατὰ τὴν μεγαλοτρέπειαν παρεῖχε θέαμα Ἡ εὐγενὴς τοῦ ἐριτίμου τούτου ὁμογενοῦς σύζυγος κ. Χαρίκλεια (τὸ γένος Κύστρατίου) ἥτις πρὸς τὸ τοῦ σώματος κάλλει κέκτηται, κατ' ἴσην μοῖραν τὴν τῆς ψυχῆς καλλονὴν καὶ οὐδόλως ἐλαττοῦται ἐκείνου κατὰ τὴν πρὸς τὰ καλὰ ἔρεσιν καὶ τὴν φιλοπατρίαν, ἠξιοῦτο κατὰ τὴν ἐπέραν ἐκείνην ὑψηλὴν καὶ ὅλως ἐξαιρετικὴν τιμήν, ἀνταναλωμένης διὰ τοῦτο εἰς τὸ ἐν Αἰγύπτῳ ἑλληνικὸν στοιχεῖον. Αἱ Α. Α. Υ. Υ. ἡ ἡγεμονὶς Τοσοῦν πασᾶ, θυγάτηρ τῆς Α. Υ. τοῦ Χεδδίβου, καὶ ἡ σεβασμία αὐτῆς πενθερὰ, χήρα Σαὶτ πασᾶ, εὐμενῶς ἀποδεχθεῖσαι τὴν πρόταση τῆς ἡμετέρας ἑλληνίδος, ἐστίαν παρ' αὐτῇ μετὰ τῶν ἄλλων τῆς αὐλῆς κυριῶν, διεμνηνευούσης τουρκιστὶ τῆς ἀξιοτίμου κ. Σινανοῦ.

«Τὸ δεῖπνον ἤρξατο ἀπὸ τῆς 6 καὶ ἐπερατώθη τὴν 10 ὥραν, ὑπῆρξε δ' ὡς εἰκὸς δ,τι μεγαλοπρεπὲς καὶ κατὰ τὴν ὀθωμανικὴν ἠθικοταξίαν. Καθ' ὅλην τὴν διάρκειαν αὐτοῦ ἐπαιάνιζε μὲν μουσικὴ ἐκλεκτὴ, περιώνυμοι δὲ Αἰγύπτιαι ἀοιδοὶ ἔμελπον, ἀόρατοι ἐντὸς ἀκρίβαντος περιφράκτου, ᾄσματα τουρκικά· ἔξω δὲ τῆς καταφωτίστου ἐπαύλεως, ἐν μακρᾷ ἀποστάσει, φῶτα βεγγαλικὰ καὶ πυροτεχνήματα ποικίλα ἐκαίοντο ἀδιαλείπτως ὑπὸ ὑπερπεντήκοντα ἰθαγενῶν, ἐπιστατοῦντος αὐτοπροσώπως τοῦ φιλοτίμου κ. Ἀντωνιάδου. Ἔκπληκτον τὸ ὅμμα τοῦ Ἀλεξανδρέως ἔθελγε ἀπὸ τῆς πόλεως τὰς ποικιλοχρόους λάμψεις τῶν πυροτεχνημάτων τούτων, ἅπερ ἀνερχόμενα ὀριοειδῶς τὰ ὕψη, διερρήγνυντο μετὰ κρότου καὶ πατάγου καὶ διέσπειρον εἰς τοὺς αἰθέρας μυρίους ὅσους πυρίνους ἀστέρας, ὡς εἰ διεφλέγετο ὁ οὐράνιος θόλος. Τὸ θέαμα ἦν ὄντως ἀξιοπερίεργον, αἱ δὲ ὀθωμανίδες ἐξέφρασαν ἐπανειλημμένως τὴν ὑψηλὴν εὐρέσκειαν αὐτῶν πρὸς τὴν ἑλληνίδα, ἥτις ἐν τῷ ἑστιᾷν αὐτὰς ἔγνω ἵνα ἐκδηλώσῃ ἐμφαντικώτατα τὸ αἰσθημα τῆς [illegible] αὐγενεμοσύνης τοῦ ἐν Αἰγύπτῳ ἑλληνικοῦ στοιχείου πρός τε τὸν ἀποδώσαντα Σαὶτ πασᾶν καὶ πρὸς τὸν νῦν εὐκλεῶς ἡθύνοντα τὰς τύχας τῆς Αἰγύπτου, τὸν Χεδδίβην Ἰσμαὴλ πασᾶν, ἀνθ' ὧν παρέσχον τοῖς Ἕλλησιν εὐεργεσιῶν.

«Αἱ ΑΑ. ΥΥ. ἀναχωροῦσαι προσήνεγκον τῇ κυρίᾳ Ἀντωνιάδου, ὡς τεκμήριον τῆς μεγάλης αὐτῶν εὐαρεσκείας, δῶρα πολυτιμότατα, ὅντως ἡγεμονικά, [illegible] δηλ. χρυσῆν, κατάστικτον δι' ἀδαμάντων μετὰ καρφίδος ἐχούσης ἀδαμάντινα τὰ ἡγεμονικὰ ἐμβλήματα, ψέλλιον χρυσοῦν, ἐν μέσῳ τοῦ ὁποίου ὑπάρχει ἐπιδεδεμένος μέγας ἀδάμας, καὶ τρία πολύτιμα κοσμήματα τῆς Λαχώρης. Κατέλιπον δὲ καὶ ὑπὲρ τῶν θεραπόντων τὸ ποσὸν δισχιλίων φράγκων, ὡς ἠκούσαμεν».

—

Ἡ κυρία Ἰακώβου, γερμανὶς, ἔδωσε τὰς ἀπολυτηρίους αὐτῆς ἐξετάσεις τῶν φυσικομαθηματικῶν σπουδῶν αὐτῆς ἐν τῷ πανεπιστημίῳ τῆς Κρόνινζεν καὶ εἰσήχθη ἤδη εἰς τὴν Ἰατρικὴν Σχολήν.

—

Ἡ κυρία Νασσάω Σενιὸρ κατέχει ἐν Ἀγγλίᾳ δημοσίαν θέσιν, ἧς ἡ ἐτήσιος μισθοδοσία εἶναι 400 λίραι στερλίναι. Σπανιωτέον ὅμως ὅτι σπάνιαι εἰσὶν ἐν Ἀγγλίᾳ αἱ τοσοῦτον μισθὸν ἀποφέρουσαι δημόσιαι θέσεις.

—

Τὸ ὑπουργεῖον τῆς δημοσίας ἐκπαιδεύσεως τῆς Ἰταλίας προσήνεγκεν ἀργυροῦν μετάλλιον τῇ κ. Βάλδω Γιουζέππα, διότι συνέστησε πρώτη καὶ διατηρεῖ ἐν Βιλλαφαλλίτῃ τῆς Κυνέας σχολεῖον τῶν ἀπόρων παίδων.

—

Ἡ βασίλισσα τῆς Σουηδίας διακρίνεται ἐπὶ ἐξόχῳ εὐρυμαθείᾳ, συγγράψασα καὶ πολλὰ ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον μυθιστορικὰ συγγράμματα, γνωστὴ δ' οὖσα εἰς τὸν φιλολογικὸν κόσμον ὑπὸ τὸ ψευδώνυμον τῆς Ἄννης Ἀρδέν.

—

Ἡ δημαρχία τῆς Ρώμης ἐπιθυμοῦσα νὰ συστηματοποιήσῃ ἐπὶ τὸ προοδευτικώτερον τὰ διάφορα τῶν θηλέων σχολεῖα διώρισεν ἐπιτροπὴν ἐκπαιδευτικὴν προωρισμένην νὰ διενεργήσῃ τὴν συστηματοποίησιν καὶ διευθύνῃ τῶν ἐν λόγῳ σχολῶν, ἧς πρόεδρος διωρίσθη ἡ πρωτοπήρισσα κυρία Κλαυδία Ἀντωνίου Τρεβίρων.

—

Ἡ περιώνυμος ὀδοντοτεχνὶς τοῦ Βερολίνου κυρία Ἑρμέττα Ἔρσφελδ προσελήφθη συνεργάτις διαφόρων ἐφημερίδων καὶ περιοδικῶν, πρὸς δημοσίευσιν ἄρθρων ἐπὶ τῇ ὀδοντοθεραπευτικῇ, δι' ὧν διδάσκει ταῖς μητράσι τὴν εἶναι καὶ διατήρησιν τῶν ὀδόντων τῶν τέκνων αὐτῶν.

—

Ἡ μία Ὅσμερ περιώνυμος γλυπτρὶς, ἐπεράτωσε κατ' αὐτὸ θαυμάσιον ἄγαλμα τῆς πρώην βασιλίσσης τῆς Νεαπόλεως, ὅπερ πράκειται ν' ἀποταλῇ εἰς τὴν ἐν Βιέννῃ Παγκόσμιον Ἔκθεσιν.

—

Ἡ μία Ἄννα Α. Ραντοὺλ ἐδωρήσατο εἰς τὴν πόλιν τῆς Βεθέρλης, ἐν Ἀμερικῇ, σημαντικὴν ἀξίας γήπεδον πρὸς ἵδρυσιν μεγάλου δημοτικοῦ σχολείου.

—

Ἡ Νεαπολιτανὶς κόκκινσα Ἰουλία Καρατζιέλλο Σιγκλα ἀνέλαβε τὴν δι' ἰδίων ἐξόδων ἵδρυσιν ἐπὶ τῆς θύρας τοῦ Ἁγίου Παγκρατίου ἐν Ρώμῃ ἀνδριάντος τῇ Ἀντωνίᾳ Ρεβέρα-Γαλιβάρδη, ἥτις συνεστήσατο ἐν Ραβέννᾳ κορασιακὸν ὀρφανοτροφεῖον καὶ ἥτις τοσοῦτον ἀφωσιώθη περὶ τὴν διανοητικὴν ἀνάπτυξιν τῶν συμπατριωτίδων της Ἰταλίδων.

* * *

Αἱ τέσσαρες κυρίαι, αἵτινες, ὡς ἀνηγγείλαμεν, εἶχον πρό τινος ἐγγραφῆ ὡς φοιτήτριαι τοῦ πανεπιστημίου τῆς Ρώμης καὶ αἵτινες διακρίνονται ὡς ἄριστα στενογράφαι ἀπέστειλαν εἰς τὴν Ἔκθεσιν τῆς Βιέννης λαμπρὸν λεύκωμα στενογραφίας τῶν ἑαυτῶν μαθημάτων.

Ἐκ τῶν τεσσάρων τούτων σπουδαστριῶν αἱ μὲν 2 αἱ κ.κ. Ἑλένη καὶ Ἰουλία Βάλλιο κατάγονται ἐκ Μιλάνου, αἱ δὲ λοιπαὶ αἱ κ.κ. Ἀλβερτίνα καὶ Ἔμμα Δάνιο ἐκ Πεδεμοντίου. Ἐνεγράφησαν δὲ εἰς τὴν φιλολογικὴν καὶ φιλοσοφικὴν σχολὴν τοῦ πανεπιστημίου τούτου ἀκολουθοῦσαι μετ' ἐκπαιδεύσεως ἐνδελεχοῦς τὰ μαθήματα τῶν Μαμιάνη, Βέρτη, Φερρῆ καὶ Βαρδέρα. Ἐν τῇ λήξει τοῦ ἔτους τούτου θέλουσιν ἀποφοιτήσει μετὰ τοῦ ἀναγκαίου διδακτορικοῦ διπλώματος αὐτῶν.

* * *

Ἀπεβίωσε κατ' αὐτὰς ἡ περιώνυμος ἐπὶ φιλανθρωπικαῖς πράξεσι καταστᾶσα ἄγγλις μία Ἄννα Βρακενβουρῆ.

Συγγενής τις τῆς μίας Ἄννης συνέστησε τὸ 1282 τὸ πρῶτον σχολεῖον εἰς Βαλλίελ ἐν Ὀξφόρδῃ, ἡ δὲ μία Ἄννα προσήνεγκεν εἰς αὐτὸ 20,000 λιρῶν στερλινῶν ἐκτὸς δύω καθηγητικῶν ἑδρῶν, ἃς διετήρει ἰδίων της δαπανῶν. Ἐν ἑτέρᾳ Σχολῇ ἐν Ἀθήνῃ τῆς Μαγκεστρίας, πατριδὶ αὐτῆς προσήνεγκεν 12,000 λιρῶν στερλινῶν ὅπως συστηθῇ ἐν αὐτῇ καὶ σχολεῖον ἰατρικῆς.

Αἱ πρὸς τὴν Ὀξφόρδην καὶ τὴν Μαγκεστρίαν μυθώδεις προσφοραὶ αὗται θέλουσι διαιωνίσει τὸ φιλάνθρωπον ὄνομα τῆς μίας Ἄννης Βρακενβουρῆ.

* * *

Ἡ κυρία Ἑλένη Ραφάλοβιτζ, ἀδελφὴ τοῦ διακεκριμμένου Ἰταλοῦ φιλολόγου Κομπαρέττη προσήνεγκεν εἰς τὴν δημαρχίαν τῆς Βενετίας 30,000 λιρῶν Ἰταλικῶν ὅπως δι' αὐτῶν συστηθῇ δημόσιος κῆπος διὰ τὰ πτωχὰ τέκνα τῶν Βενετῶν.

* * *

Ἡ βασιλικὴ Ἀκαδημία Ραφαέλλου τῆς πόλεως Οὐρβίνου ἐκλέξασα τὴν περιώνυμον Ἰταλίδα ζωγράφον κ. Ἐλίζαν Βαρτολέττη Βισσά, ἀντεπιστέλλον αὐτῆς μέλος, προσήνεγκεν αὐτῇ καὶ μετάλλιον διὰ τὴν πρὸς τὴν ἐπιστήμην τοῦ Ραφαέλλου ἔξοχον αὐτῆς ἐπίδοσιν καὶ ἀνύψωσιν.

* * *

Ἐν Πεκίνῳ ὑπάρχει Παρθεναγωγεῖον διευθυνόμενον ὑπὸ Εὐαγγελικῆς Ἀγγλικῆς ἑταιρίας. Ἡ σχολὴ αὕτη συνέστη τὸ πρῶτον ὑπὸ γαλλίδος, ἥτις ἐπεσκέφθη κατὰ τύχην, τὸ 1865 τὸ σχολεῖον τῶν ἀρρένων τῆς πόλεως ταύτης, καθ' ἣν στιγμὴν οἱ διευθυνταὶ ἀπέπεμπον ἕνα τῶν νέων μαθητῶν αὐτῶν.

Ἡ κυρία ἐξετάσασα τὴν αἰτίαν τῆς αὐστηρότητος ταύτης, ἔμαθεν ὅτι τὸ οὕτως ἀποπεμπόμενον τέκνον ἦτο μικρὰ κόρη ἥτις ἐκιθυμοῦσα νὰ σπουδάσῃ τὰ αὐτὰ μαθήματα τῶν ἀρρένων, εἶχεν ἐνδυθῆ φορέματα μικροῦ ἄρρενος. Ἡ Γαλλὶς τότε ἐσπευσε νὰ συστήσῃ σχολεῖον διὰ τὰς νέας κόρας, τῶν ὁποίων πρώτη μαθήτρια ὑπῆρξε τὸ ἀποπεμφθὲν ἐκεῖνο κοράσιον.

Τὸ Παρθεναγωγεῖον τοῦτο διευθύνεται νῦν ἐπιτυχῶς ὑπὸ τῆς κυρίας Ἔδκινς συζύγου τοῦ Ἄγγλου ἱεραποστόλου· διδάσκεται δ' ἐν αὐτῷ ἡ ἀνάγνωσις, ἡ γραφὴ, ἡ ἀριθμητική, ἡ γεωγραφία, ἡ μουσική, ἡ ραπτικὴ καὶ διάφορα χειροτεχνήματα· ἐνοεῖται δ' ὅτι δὲν παραμελεῖται καὶ ἡ θρησκευτικὴ διδασκαλία, ὡς τοῦ σχολείου ὄντος ὑπὸ τὴν διεύθυνσιν τῆς Εὐαγγελικῆς ἑταιρίας. Αἱ κόραι αἱ ἐν αὐτῷ φοιτῶσαι εἶναι κινέζαι καὶ μανδζοῦαι, αἵτινες κατὰ τὸν κ. Σαμτζὼν δὲν συμπιέζωσι τοὺς πόδας των· ἀλλ' ἐν τῇ σχολῇ ταύτῃ συγχωρεῖται εἰς τὰς κόρας τῶν κινέζων νὰ πιέζωσι τοὺς ἑαυτῶν πόδας, καθότι ἐὰν δὲν συμμορφωθῶσι μετὰ τῶν ἐγχωρίων ἐθίμων, τότε δὲν θὰ δυνηθῶσι νὰ ὑπανδρευθῶσιν.

—

Ἡ παραδοχὴ τῶν γυναικῶν εἰς τὰς ἰατρικὰς σχολὰς τῆς Ἀγγλίας ἔτυχε σπουδαίων ἀντιστάσεων ἐκ μέρους τῶν μαθητευομένων. Τοῦτο ἴσως θέλει φανῇ παράδοξον, διότι ἠδύνατό τις νὰ περιμένῃ πλείονας ἀντιστάσεις παρὰ τῶν καθηγητῶν μᾶλλον ἢ τῶν μαθητῶν. Ἐν Γαλλίᾳ ἡ ἀδροφροσύνη ἤθελε συγχωρήσει ἵνα τὸ ὡραῖον φῦλον λάβῃ θέσιν παρὰ τῷ ἀνδρικῷ. Ἀλλ' ἐν Ἀγγλίᾳ, φαίνεται, ἀλλοίως βλέπουσι τὰ πράγματα. Ὁ σπουδάζων τὴν ἰατρικὴν, ὁ ἐξοδεύων τὸ ἀργύριόν του ἐπὶ σκοπῷ νὰ ἐξασφαλίσῃ ἑαυτῷ πελατείαν τινα, φοβεῖται τὸν συναγωνισμὸν, ὃν πιθανὸν νὰ εὕρῃ παρὰ χειρούργου ἑτέρου φύλου. Τὰς παρατηρήσεις ταύτας προὐκάλεσαν γεγονότα ἅτινα ἔλαβον χώραν εἰς τὸ Πανεπιστήμιον τῆς Βασιλίσσης ἐν Βιρμιγκάμῃ. Τὸ ζήτημα τῆς παραδοχῆς τῶν γυναικῶν εἰς τὰς ἰατρικὰς σχολὰς ἐλύθη εὐνοϊκῶς ὑπὸ τοῦ συλλόγου τῶν καθηγητῶν ἐπὶ τῷ ὅρῳ, ὅπως τὰ μαθήματα παραδίδωνται διαιτέρως εἰς τοὺς σπουδαστὰς ἀμφοτέρων τῶν φύλων. Οἱ φοιτηταὶ μαθόντες τὴν ἀπόφασιν ταύτην διεμαρτυρήθησαν ὁμοθυμαδὸν καὶ διώρισαν ἐπιτροπὴν πρὸς ἐπιτυχίαν τοῦ ποθουμένου των. Ἡ ὑπόθεσις μένει ἐκκρεμής. Ὁ καθηγητικὸς σύλλογος δὲν ἐνόμισε φρόνιμον ν' ἀνατρέψῃ τὴν ἀπόφασιν του, καθόσον πολλαὶ γυναῖκες ἐπιμένουσιν εἰς τὴν ἐξαπολούθησιν τῆς σπουδῆς τῆς ἰατρικῆς.

—

Κατὰ τὰς ἐφημερίδας τῆς Ἰζβίας, τὴν 12 Μαΐου, εἰς Λοβοτόρτην ἡ Λαΐδη Σμιθ ἑκατοντοῦτις, προσέφερε μεγαλοπρεπὲς δεῖπνον εἰς 107 γυναῖκας, τῶν ὁποίων αἱ ἡλικίαι ὅμως ἐνούμεναι ἀπετέλουν

KYPSELI

Ψηφιακή Ερευνητική Βάση Δεδομένων-Γυναικεία περιοδικά στον οθωμανικό χώρο (kypseli.fks.uoc.gr)

8,228 ἔτη· ὀλέμία τῶν συνδαιτημόνων ἦν μικροτέρα τῶν 77 ἐτῶν.

—

Ὁ Βίκτωρ Οὐγκὼ παραχωρήσας τὴν ἄλειαν τῆς παραστάσεως τοῦ «Μαρίονος τῆς Λόρμης» ἔλαβεν ὡς δικαίωμα αὐτοῦ τὸν μὲν φεβρουάριον 11,440 φρ. τὸν δὲ μάρτιον 17,557 φρ.

—

Γνωστὴν πόσην ὁ ἄνθρωπος ἐκρίνετο ἐπὶ τῇ μεγάλῃ τιμῇ, μεθ' ἧς ἐπληρώνοντο τὰ συγγράμματά του.

Ἐσπέραν τινὰ εὑρίσκετο παρά τινι τῶν πλουσίων οἰκονομολόγων, παρ' ᾧ ἐγένετο λόγος περὶ τῆς ἀμοιβῆς τῶν λογίων καὶ ἐφημεριδογράφων.

— Ἐγώ, εἶπεν ὁ Δουμᾶς, εἰμὶ βεβαίως ὁ μᾶλλον ἀκριβώτερον πληρωνόμενος.

— Ἀληθῶς; ἠρώτησεν εἷς τῶν παρευρισκομένων· καὶ πόσον πληρώνεσθε;

— Μέχρι τριάκοντα σολδίων τὴν γραμμήν, κύριε.

— Ὦ, ἐγώ, κύριε, ποτὲ δὲν εἰργάσθην ὀλιγώτερον ἑνὸς ἑκατομμυρίου τὴν γραμμήν· δὲν εἶναι ἀκριβώτατα;

— Ἀστεΐζεσθε;

— Ποσῶς.

— Τί ἐπαγγέλλεσθε;

— Εἶμαι κατασκευαστὴς συδηροδρόμων.

Ὁ Δουμᾶς ἐγέλασεν, ἀλλ' οὐχὶ ἄνευ δυσαρεσκείας.

—

Ἡ δούκισσα Ζ... διέταξε τὸν ὑπηρέτην της, νέηλυν, ἵνα συνοδεύσῃ αὐτὴν μέχρι τῆς οἰκίας γνωστῆς καὶ αὐτῷ φίλης της τινὸς κατοικούσης ὀλίγα βήματα μακρὰν τοῦ ξενοδοχείου.

Καθ' ὁδὸν ἀνάπτυξε τις μέθυσος Δθιε τὴν κυρίαν καὶ τῇ προσφέρει τὸν βραχίονα του· ἔκπληκτος ἡ δούκισσα στρέφει, ἀλλὰ οὐδένα βλέπει παρ' αὐτῇ· ἐπιστρέφουσα δρομαίως· εὑρίσκει αὐτὸν συνομιλοῦντα μετά τινος εἰς μίαν γωνίαν τῆς ὁδοῦ.

—Μήπως εἶσαι τρελλὸς Πέτρε; σὲ διέταξα νὰ μὲ ἀκολουθῇς.....

—Ὦ! κυρία μου· ἐγὼ ἐγνώριζον τὸν δρόμον καὶ δὲν εἶχον ἀνάγκην νὰ μοὶ δείξῃ ἄλλος αὐτόν.

—

Ἐκ τινος ἐφημερίδος τῆς Βεγκάστης μανθάνομεν ὅτι αἱ ὁδοὶ τῆς Δακκᾶς ἐπλήθυνθον ἕνεκα τῆς πομπῆς γάμου κούκλας. Εἰς τὰς ἰνδοτέρας Ἰνδίας, αἱ κοῦκλαι ἀποτελοῦσι τὸ οὐσιωδέστερον παιγνίδιον Αἱ ἰνδικαὶ κοῦκλαι δὲν εἶναι ἀξιοπερίεργοι διὰ τὴν ὡραιότητά των, ἢ τὴν ὁμοιότητα μὲ τὰ ἀνθρώπινα πρωτότυπα, ἀλλὰ διότι οἱ Ἰνδοὶ δὲν φείδονται οὐδενὸς ἐξόδου ὅπως ἐνδύσωσι καὶ εὐτρεπίσωσιν αὐτάς. Ἤγουσιν οἰθούσας ὡρισμένας δι' αὐτὰς μόνας καὶ τὰς φυλάττουσι τοῖς τέκνοις καὶ τοῖς παιδίσκαις αὐτῶν. Πενθηφοροῦσιν ἐπὶ τῷ θανάτῳ αὐτῶν, ὁ δὲ γάμος αὐτῶν εἶναι δημοσία πανήγυρις. Κατὰ τὴν ἐνθεῖσαν τελετὴν δύο κοῦκλαι ἀνήκουσαι εἰς τὰς θυγατέρας τῶν πλουσιωτέρων Ἰνδῶν τῆς Δακκᾶς ὡδηγήθησαν εἰς τὸ ὡρισμένον μέρος μετὰ δημοσίου πομπῆς καὶ μετὰ μεγίστης χαρᾶς τῶν ἐντιμοτέρων κατοίκων. Μετὰ τὴν τελετὴν τῶν γάμων, οἱ γονεῖς τῶν δεσποινίδων, αἵτινες ἦσαν παρένυμφαι τῶν κουκλῶν των ἐξώδευσαν χιλιάδας τινὰς νομισμάτων πρὸς εὐθυμίαν τῶν φίλων, συγγενῶν, ὑπηρετῶν, καὶ πλείστων γειτόνων πτωχῶν.

Ο ΠΟΙΗΤΗΣ ΛΑΜΑΡΤΙΝΟΣ ΚΑΙ Ο ΖΩΓΡΑΦΟΣ

—

Πρὸ 30 ἐτῶν ἔζη εἰς Μακὼν πτωχός τις καλλιτέχνης ζωγράφος, τὸν ὁποῖον ἡ δυστυχία ἀπεμάκρυνε τῆς πρωτευούσης καὶ ὅστις ἐνομίζετο μέγας καίτοι ἄγνωστος. Ἡ καταφορὰ τῆς δυστυχίας ἐξισοῦτο μετὰ τῆς ὑπομονῆς του· ἐσπέραν τινὰ καθ' ἣν ἐνωρὶς κατεκλίνθη, ἐκτελῶν τὴν παροιμίαν «καλλίτερον ὕπνον παρὰ φαγητὸν» ἤκουσε κρουομένην τὴν θύραν του· ἦλθον ζητοῦντες αὐτὸν ἐκ μέρους τοῦ Λαμαρτίνου.

Ἠγέρθη ἔκπληκτος καὶ ἐνδυθεὶς τὸ μοναδικὸν φόρεμά του, ἠκολούθησε τὸν ὑπηρέτην τοῦ μεγάλου ποιητοῦ. Ὁ Λαμαρτῖνος τὸν ὑπεδέχθη μετὰ μειδιάματος, τείνας αὐτῷ τὴν χεῖρα.

—Ἤκουσα περὶ τῆς ὑμετέρας εὐφυΐας πολλὰ, εἶπεν, ἐπιθυμῶ νὰ μοὶ παρίξητε ἀντίτυπον τῶν εἰκόνων τούτων.

Ταὐτοχρόνως τῷ παρουσίασε τὴν εἰκόνα τῆς κυρίας Λαμαρτίνου καὶ τὴν ἰδικήν του.

Ὁ καλλιτέχνης παρεδέχθη ἐδιστάκτως ἐπὶ ἕνα δὲ μῆνα ἦν ὁ προσφιλὴς συνδαιτημών τοῦ ποιητοῦ.

—Ἔχω τί νὰ σοὶ προτείνω εἰσέτι εἶπεν ὁ ποιητὴς ἡμέραν τινὰ εἰς τὸν συμπατριώτην του. Οἱ καλλιτέχναι ἐξευγενίζουσι τὰ ἐντελέστερα ἀντικείμενα· ὁ Δεκάμπ ἐζωγράφιζε πίθηκας, ὁ Τρωϊὼν βόας καὶ ἵππους, ὁ δὲ Σαδὼν κύνας, ἐπιθυμεῖς νὰ ζωγραφίσῃς τὰς λαγωνικὰς κύνας μου; Ὁ Ζωγράφος ἔκλινε τὴν κεφαλὴν εἰς ἔνδειξιν παραδοχῆς.

Ἡ ἐργασία αὕτη ἕνα μῆνα διήρκεσε Βουλευτὴς ἐκ νέου ἐκλεχθεὶς ὁ Λαμαρτῖνος καὶ μέλλων ν' ἀναχωρήσῃ διὰ Παρισίους παρέδωκεν εἰς τὰς χεῖρας τοῦ προστατευομένου του χαρτοφυλάκιόν τι καὶ μεθ' ἡδέος μειδιάματος εἶπεν αὐτῷ.

—Δύνασαι ἤδη νὰ μετακῆς εἰς τὴν πρωτεύουσαν ἵνα ἐξακολουθήσῃς τὰς σπουδάς σου. Ἀλλὰ πίστευσον τὸν φίλον σου αἱ ὁδοὶ τῆς τέχνης εἶναι δυσχερεῖς. Ἡ εἰς τὴν κορυφὴν αὐτῆς ἄνοδος εἶναι σχεδὸν θαῦμα. Μὴ ὅμως σταματήσῃς καθ' ὁδὸν, αἱ ἐμπνεύσεις σου εἶναι εὐγενεῖς, ἡ δὲ φιλοτιμία σου ἰσχυρὸς. Ἡ εὐδαιμονία, ἐσο βέβαιος, ἔγκειται εἰς τὰ χωρία καὶ οὐχὶ εἰς τὰς πρωτευούσας, ἐν τῷ οἰκογενειακῷ βίῳ καὶ ἐν τῇ μετριοφροσύνῃ, ἀλλὰ ἐὰν θέλῃς νὰ μὲ πιστεύσῃς.....

—Εἶμαι πρόθυμος εἰς τὰς διαταγάς σας αἱ δὲ συμβουλαί σας εἶναι νόμος δι' ἐμέ.

—Λοιπὸν, μένε εἰς Μακὼν· νυμφεύθητι ἀγόρασον ἓν μικρὸν ἐργαστήριον· ἡ προίξ σου εἶναι ἐν τῷ χαρτοφυλακίῳ τούτῳ, θὰ ζωγραφίζῃς διὰ τὸν ἑαυτόν σου. Ἡ εὐδαιμονία δὲν ἀξίζει πλειότερον τῆς δόξης;

Καὶ ὁ ζωγράφος τῶν εἰκόνων ἐγένετο ζωγράφος τῶν τεχνοτήμων.

Ἀναγινώσκομεν ἐν τοῖς «Συλλόγοις» τῆς Βραΐλας.

«Εὐγενὴς καὶ εὐαίσθητος Κυρία ἐκ τῶν συμπολιτίδων ἡμῶν τῶν διακρινομένων εἰς ἀγαθοεργὰς πράξεις, ἀνεδέχθη τὴν ἰδίαις δαπάναις ἐκτύπωσιν εἰς βιβλίον τοῦ ἠθικοῦ, διδακτικωτάτου καὶ πλήρους συγκινήσεων μυθιστορήματος. «Ὁ ὅρκος τῆς Ἐδουίγης» τοῦ μεταφρασθέντος ὑπὸ τοῦ μακαρίτου Μ. Κουτζούδη, ὑπὲρ τῆς οἰκογενείας αὐτοῦ, διττὴν παρέχουσα εὐεργεσίαν τῇ Ἑλληνικῇ κοινωνίᾳ καὶ τῇ ἀπορφανισθείσῃ οἰκογενείᾳ. Αἱ τοιαῦται γενναῖαι πράξεις δὲν μόνον συνιστῶσι τὸ ἄτομον ἀλλὰ καὶ τὸ ἔθνος εἰς ὃ ἡ εὐεργέτις ἀνήκει».

ΛΥΣΙΣ

Τοῦ ἐν τῷ 5 φυλ. αἰνίγματος

Ξὺν—Νύξ.

Ἐν Τραπεζοῦντι.

Φωτεινὴ Θ. Ζωφιροπούλου

(Χρυσόυπολίτις.)

ΚΥΨΕΛΗ